MDK

Pólya István/?/, festöm.

Halászbárkák. kepr.

Képzömüvészet.193o. 35. sz. 24o,241.l.

Pólya István

festőművész

Téli tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Ebéd a mezőn

Pesti Hirlap
1934.1.17.

Pólya István

Temperákkal nerepel a szolnoki művésztelep őszi tárlatán

Pesti Hirlap 1937 VIII. 31

M.D.K.

Pólya
Pólya István

Kerámiaburkolat Tiszaszederkény egyik épületén.

1966.

Üveg, kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.

90.1.

M.D.K.

Pólya István /valószinüleg Pólya Iván-ról van szó a fénykép után itélve, a nevet a lap hibásan irhatta./

A müvész és neje fényképét közli a lap a "Mantielyi Conde-kastély előtt"

Szinházi Élet. Bp. 193o. január 5-11. XX. évf. 2. sz. 95. lap

Pólya István

A non-figuratív mondás műfaj területén munkálkodók.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968 147. l.

Pólya Iván

Képzőművészeti Körlap

1939. I. fl. l.

Pólya Iván komoly, elmélyülő művész volt, aki a naturalizmus szigorúan vett rajzi alapfeltételeit mindenkor szem előtt tartva dolgozott.

Tájképeit, figurális képeit becsületes őszinteséggel, meleg tónusokban tartott színharmóniákban, ízléssel festette, gyakran dekorativ hatásokra törekvő stilizálással. A szolnoki művésztelepnek volt »őslakója«, kinek művészete és emberi qualitásai kivételes megbecsülést szereztek, míg közöttünk volt.

Pólya Iván

Kopp 1939/40: Herzen II.

PÓLYA IVÁN / 1889 - 1939 / :

188. Áhitat. - Himes mükő. 55 x 73.5 cm.
Jelz. nélkül.

KOCSIS ANDRÁS :

132. Apai szeretet. - Szobor, terr.,mag.: 57, sz.: 66 cm.Jelz.b.o."Kocsis A."

KOMÁROMI KACZ ENDRE :

133. Anitra. - Olajf., fa l. 74.5 x 100 cm. Jelz.l.b. "Komáromi Kacz E."

KOMLÓSSY EDE / 1862 - ? /

134. Baromfiudvar. - Olajf., fa, 17.8 x 11 cm. Jelz.l.j. "Komlóssy Ede 1889".

KONTULY BÉLA :

135. Szent Sebestyén. - Olajf.,v., 120.5 x 152 cm. Jelz.l.középen"Kontuly Béla 1935."

Pólya Iván MDK

Zagyvapart, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Pólya Iván festő

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

M.932.IV.3.

Buffalo Library 68840

Pólya Iván

Alkotása, a "Céhbeliek" kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

P.N.932.III.20.

ΕΛΛΑΣ ΙΑΜΒ

Pólya Iván

Alkotásával szerepel a "Céhbeliek" kiáll.-án.

N.U.932.III.22.

בית אריאלה

Polya Iván

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

ΔΙΥΣ ΑΓΙΟΥ

Pólya Iván

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló, 932.IV.3.

Pólya Iván

Szerepelt a Munkácsy-Oáh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló,932.IV.3.

Pólya Iván MDK

Ebéd, olf.

Mücsarnok 1934. Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Richard Todd. Mensch Kommissar Kluftinger

Zhed' eft.

SOTS TAW

MIK

Pólya Iván, festő

M.D.K.

1932-évi „Ankét a festészet jövőjéről" címen a szolnoki Irodalmi Kurir-ban megjelent nyilatkozatát közli:

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1966. XII. évf. szept. 110 old.

MDK

Pólya Iván

a Szinyei Merse Társaság tájkép-díját kapta

A Szinyei Merse Társaság kitüntetései. Képzőművészet 1935. 81. sz. 33.l.

M.D.K.

Pólya Iván

"Kilátás Badacsonyra" c. festményének repr.-já
bemutatja a lap Petrovics Elek: "Festők a Bala-
tonon" c. beszámolójának keretében.

Szinházi Élet. Bp. 1938. nov. 19. XXVIII. évf.
48. sz. 16-19. lap

Pólya Iván MDK

Kutnál, tempera

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Pólya Iván MDK

Ebéd a mezőn, tempera

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Mieszanki 1934 pełni przyjaźni

Polya Iván

MK

Visszaemlékezés szolnoki tartózkodására.

Anonymus

Gyomai György: Művésztelep.

"SZOLNOKMEGYEI NÉPLAP". 1956. jul. 29.

MDK

Pólya Iván

T.D: Balatoni képkiáll. a N.Szal.ban.
Esti Ujs. 1939. máj. 11.

MDK

Pólya Iván

Orsy Gábor: Alig ér rá ünnepelni a 40 éves szolnoki müv.telep. Uj Magyarság, 1940.aug.18.

MDK

Pólya Iván

Almádi partján, repr.

Rónay K.: A Balatonfüredi Művésztelep kiáll. a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. 21. sz.

MDK

Pólya Iván

Almádi partján, of.

Eső után, of.

Naplemente, of.

XC.Csoport kiáll.kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Pólya Iván

Badacsonyi hegyek

Reggeli Balaton

Viterlások, temp.

Viterlások, "

XC. Csoport kiáll. kat. N. Szal. 1939. máj.

Pólya Iván MDK

festő

Nagy müvészek gyermekszobája.
Ujság 1928. dec. 25.

MDK

Pólya Iván

Leány korsóval, of.

Nő virágokkal, of.

Arv. közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 28 l.

Pólya Iván, festöm. MDK

Pólya Tibor öccse, szintén a telep neveltje.
Higgadt formalátás, egybefoglaló kompozició érzék jellemzi.

dr.Lázár Béla: A tőrzstagok és a telep többi művésze. Szolnok a művészetben c Emlékkönyv/ifj.Gonda Béla szerkeszt./ a 25 éves jub.alkalmából. 1927.szept. 48.l.

MDK

Pólya Iván festő

Chroniqueur cikke. Képzőművészet, II.évf.6.sz.15.l.

PÓLYA IVÁN

772. Oreg paraszt. Olajf. 50x40.

Árverési Közlöny, 1936.2.sz. 48.oldal

MDK

Pólya Iván

Tél tempera

Céhbeliek VII.kiáll.kat.1932.

MDK

Pólya Iván

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935. márc.
4.l.

Elmondta: Kéri Béla 55

MDK

Pólya Iván

Tiszapart Szolnoknál

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

Pólya Iván

Lányi Viktor: A szolnoki művésztelep.

Pesti Hirlap Vasárnapja.1931.aug.23.Képekkel.

M.D.K.

Pólya Iván

Fleiner Jenő magángyüjteményében szerepel müve.

Magyar magángyüjtemények c. közlemény.
Szinházi Élet. Bp. 192o. juli. 25-31. IX. évf.
30. sz. 25. lap.

M.D.K.

Pólya Iván

A müvész arcképe szerepel a Mücsarnok tavaszi tárlatán kiállitó müvészek arcképei között.

Cserna Andor: A Szinházi Élet Tavaszi Tárlata c. Szinházi Élet Bp. 192o. május 9-15. IX. évf. 19. sz. 29. lap.

PÓLYA IVÁN

Parkrészlet. Olajf. 35x5o.

Árverési Közlöny 1932. 1.rk.sz. 34.oldal

MDK

Pólya Iván

A Társaság tájkép-diját kapta

A Szinyei-Merse Társaság kitüntetései. Képzőművészet 1935. 33.l.

Pólya Iván MDK

Parkrészlet, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Pólya Iván MDK

Piros pohár, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Pólya Iván MDK

Sárga virág, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállítás

M.D.K.

Pólya Iván

Szilágyi László a Liget-szanatóriumban nyaralókról szóló riportjában beszámol arról, hogy "Pólya Tibor és Pólya Iván... legszebb képei vannak itt összegyüjtve" a szanatórium szalonjaiban rendezett kiállitáson.

/A Szinházi Élet ez a száma hiányos, igy a riport cimét nem lehet közölni./

Szinházi Élet. Bp. 1921. aug. 7-12. X. évf. 32. sz. 25-29. lap.

MD K

Pólya Iván, festöm.

ezen a kiállitáson aktjaival máskép mutatkozik be. Finom szinkultura, odavetett könnyedség jellemzik.

Tárlatok. A Munkácsy-céh kiállitása.
Képzömüvészet. 1932. 106-107.l.

Pólya József

1. Bársonyos szimeli I. olaj 44x62

2. —"— II. —"— 50x70

Magyar Művészet 1945-1969

Műcsarnok

Pólya József

absztrakt festőként számontartva „Bársonyos színek" című művét mutatta be.

Kovács Gyula: XIV. Vásárhelyi őszi tárlat.

„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. febr.

2. sz.

47 f.

M.D.K.

Pólya Iván

Nagy Endre: "A szerep" c. irását illusztrál
ta.

Szinházi Élet. Bp. 1935. május 12-18. XXV.
évf. 2o. sz. 52-53. lap

M.D.K.

Pólya Iván

"Gála est a Szolnoki Művésztelepen" cimmel ir Lestyán Sándor az ott élő művészek által rendezett István-napi ünnepségről s itt emliti a müvész nevét.

Szinházi Élet. Bp. 1935. szept. 1-7. XXV. évf. 36. sz. 28-29. lap

Pólya Iván

Leány arckép, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Pólya Iván MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Pólya Iván MDK

Csendélet lámpával, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

MDK

Polya Iván

Jancsi

KmTárs. 1907. tav. kiáll. kot. 34.l.

MDK

Pólya Iván

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.1.

MDK

Pólya Iván

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.1.

MDK

Pólya Iván

Képzőművészet 1934. 79. sz. 245.l.

MDK

Pólya Iván

Magyar Müvészet 1933. 379.1.

MDK

Pólya Iván, festöm.

kis kompoziciója korrekt, csak nem érdekes.

Képzőművészet.1934.12o.1.

M.D.K.

Pólya Iván

Fényképét -csoportképen- közli a lap, több művésztársa szerepel a felvételen s a lap megemliti, hogy művésztelep lakói közös autón járnak a környékre festeni. /A szolnoki művésztelepről/

Szinházi Élet. Bp. 1929. okt. 20-26. XIX. évf. 43. sz. 91. lap.

Pólya Iván

Kerepel a műszaknok tél-
tárcatán

Új Magyarság 1937 I. 24

Pólya Iván (1889-1938)

Várakozás.
Temp.Sign.

Áhitat.
Himes mükő

Csendélet.
Himes mükő

Fülő nő.
Temp.Sign.1917.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Pólya Iván

festőművész

Tiszaviráki Országos Kiállítás - Szolnokon - képé-
vel szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VII.24.

Pólya Iván

festőművész

Szolnoki művésztelep kiállitása - Országos Tiszavidéki Kiállitás - Szolnokon - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VIII.15.

Pólya Iván

festőművész

Tiszavidéki Országos Kiállítás - Szolnokon - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VII.24.

M.D.K.

Pólya Iván

Feleségével és más művészekkel együtt fénykép felv.-t közöl a lap a szolnoki művésztelepről.

Szinházi Élet. Bp. 1927. julius 3-10.
XVII. évf. 27. sz. 23. lap.

Pólya Iván MDK

Zagyvapart, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

PÓLYA IVÁN

Alvó modell
Polla néni

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Pólya Iván

A "Céhbeliek" jub.kiáll. Nemzeti Ujság 1934.jan. 14.

MDK

Pólya Iván

A merengő, repr.

A szolnoki müvésztelep. P.H.1928 évi nagy naptára. 78,82.l.

Pólya Iván

Szerepel a hűcsaznok
tél. távlatán

Pesti Napló 1937 I. 24

Pólya Iván

festőművész

Szolnoki Művésztelep őszi tárlata - Szolnokon - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1930.VIII.27.

Pólya Iván

Szolnoki Tisza-partja, a Munkácsy-céh kiáll.-án.

P.H.935.III.31.

Pólya Iván

Alkotása szerepel a művészeti sorsjáték anyagának kiáll.-án.

K.U.932.II.11.

Pólya Iván

Szerepelt a Munkácsy-céh kiáll.-án.

N.U.935.III.31.

Pólya Iván.

„Csák" c. alkotása szerepel a szolnoki művésztelep 25. éves fennállásának ünnepi kiállításán, a Műcsarnok téli tárlatán. (emlitve)

Pesti Hirlap, 1927. dec. 18.

Polya Iván.

„Csák" c. aktkompozíciója szerepel a Műcsarnok téli tárlatán.
(ecsülítve.)

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Pólya Iván.

A szolnoki műrésztelep 25. éves fennállásának jubiláris kiállításán műre szerepelt. A műrész a telep mai lakója.

Nemzeti Ujság, 1927. sept. 20.

Tóliga Iván.

A rohuole: minéstelep 25. éves fem-
állásának gubelóris biállításán
műse resepelt. A minén a telep
mai lakója.

Keszeti Ugrány, 1927. sept. 20.

MDK.

Pólya Iván

Egykori irásaiból töredékek

Jászkunság 1966 szept.p.llo .

Pólya Iván.

A Műcsarnok téli kiállítására felhozták a szolnoki művésztelep jubileumi kiállítását, melyen legutóbb készült képei szerepelnek.

Esti Kurír, 1927. dec. 18.

Pólya Iván

Szerepelt a nolnoka festőművészek őszi kiállításán.

NU 1939. IX. 14.

Pólya Iván

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1934.I.14.

Pólya Iván

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Pólya Iván.

A zolnoki művéztelep 25. éves jubileumi kiállításán „Csák" c. képe szerepel. (említve.)

A Reggel, 1927. szept. 19.

Pólya Iván.

Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Tár-
sulat téli kiállításán, a szolnoki
gyűjtemény között műre szerepel.

Esti Kurir, 1929. dec. 20.

Pólya Iván.

A nyolnoki művésztelep 25. éves jubileumi kiállításán 18 darabból álló gyűjteménye szerepel, köztük a kis „Budai udvar" c. munkája. (említve)

Az Est, 1927. szept. 20.

Pólya Iván

festőművész

Szolnoki Művészeti Egyesület - Szolnoki Művésztelepén rendezett kiállításon - képével szerepel.

Reggel
1930.IX.1.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-cén kiállitása - az Ernst Museumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XI.9.

Pólya Iván

festőművész

Szolnoki Művésztelep kiállitása - Szolnokon - képével szerepel. Megkapó, élénk szinekben tobzódó temperaképek.

Magyarság
1930.IX.7.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy- céh kiállitása - az Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Est.
1930.XI.9

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy - céh kiállítása - az Ernst Museumban - képével szerepel. Igen eredeti módon meglátott tiszai tájával.

Ujsá
1930. XI.6.

Pólya Iván

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

Ujság, 935. III. 30.

Pólya Iván

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

M.O.935.III.31.

HÍMES KÖVEK. Valamikor a festőnek nemcsak eszmei, de technikai tekintetben is újítónak kellett lennie. Amióta vászon, festék és minden egyéb rendelkezésre készen áll, csak kevesen törődnek a formakeresés mellett a festőtechnikai kutatómunkával is. P ó l y a Iván és H o l l ó s-M a t t i o n i Eszter e kevesek közé tartozik. Az, amit „Hímes kövek" néven az Ernszt-Múzeum gyüjteményes kiállításán bemutattak, már első pillanatban megkapja a nézőt. Találmányuk lényege egy festődíszítőeljárás, mely a csiszolt cementanyagba bevésett és színes foltokkal viszi bele az arcokat, gyümölcsöket, virágokat s egyéb dekoratív csoportokat. Úgy hatnak ezek a hímes kövek, mint régi bizánci templomok mozaikmaradványai s a rajtuk levő erős pirosak, aranyos foltok csak fokozzák az archaikus jelleget. Mind a két művész szerencsésen találta meg a technikához való témákat is: a kissé merev és gyermekes arcok, a paraszti keménységű alakok élesen, de azért sejtelemszerűen rajzolódnak ki a kövekből. Bár még nem lehet befejezett technikai tökéletességről beszélni a hímes köveknél, érdeklődéssel kell várni, milyen gazdagodást fog jelenteni az új eljárás. Annyit máris megállapíthattunk, hogy a vas- és betonépítés mai korában, a lépcsőházak, hallok, dísztermek, ünnepi csarnokok falain egy új és nagyon stílusos díszítőeljárás kínálkozik a monumentális festészet s a kisebb panneauk számára is.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET 1938. 57. l.

nokában kollektív csoportban résztvesz kb. 200 m² területen a magyar gyáripar, főleg textil- és bőriparunk, országos egyesületeik rendezésében, Speidl Bódog miniszteri tananácsos irányítása mellett. A magyar gyáripar áldozatkész, megértő elhatározásáért elsősorban budai Goldberger Leo urat, a textilgyárosok egyesületének érdemes elnökét illeti köszönet.

Állami és egyéb díjak. A magyar kir. kormány két magyar állami díjat ajánlott fel a kiállítás részére. E díjak egyikét a legjobb összteljesítményt felmutató nemzetek kapják, a másikat pedig a német kézművesipar legszebb darabja fogja nyerni. Ezenfelül az Ipartestületek Országos Központjának díját fogja kapni a kézművesipari szervezet legszebb ábrázolása. A kiállítás legfőbb védnökei és vezetői a m. kir. iparügyi miniszter úr részéről felajánlott kiváló kézművesipari munkákat kapják ajándékként. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat díját pedig a nemzeti jelleget is kifejező legszebb mai készítésű iparművészeti tárgy kapja.

Tanulmányút a kiállítás megtekintésére. Az Ipartestületek Országos Központja a kiállítás megtekintésére társas tanulmányutat rendez a kézművesiparosság részére. A rendkívül kedvezményes feltételek mellett rendezendő tanulmányút különvonata a budapesti eucharisztikus kongresszus lezajlása után,

Pólya Iván

Szolnoki Művész Telep őszi kar-
talán neve szerepelt.

NM. 930. VIII. 28.

~~Magyar Karácsony Kiállítás~~

a

~~gróf Károlyi palotában~~

(~~IV. Egyetem-utca 6.~~)

1930. ~~XII.~~ 6 – ~~28~~

Pólya Iván
festőművész

Szolnoki Művész Telep őszi tárlata - Szolnokon - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VIII.28.

Pólya Iván

Csoportkiállításon szerepelt a Művészeti Fiatalokban.

MN 1939. V. 7.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-féh kiállitása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyarország
1930. XI.9.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - képével vesz részt.

Pesti Napló
1930.XI.9.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-ósh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VI.12.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-céh kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel. Finom rálátásos impresszió Bárkák a Tiszán című képe.

Magyarság
1930.XI.9.

Pólya Iván

festőművész

Pólya Iván festőművész nyerte a Szinyei Társaság ezidei tájképdíját.

Pesti Hirlap

1935 II. 2

Pólya Iván

Olajfestménye, a Szolnoki Művésztelep kiáll.-
án a Nemzeti Szalónban.

M.O-936.III.15.

Pólya Iván

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934. IV. 29.

Dear Sirs

Please send me your latest catalogue and price list of

Yours faithfully

Pólya Iván

Műve nevepel a Muntácsy-
léh Ernst Museumban rendezett kiállitásán.

Kiemelik „Kaszafenő" c. művel.

B. H. 934. v. 13.	N. Ü. 934. v. 13.
P. H. 934. v. 13.	E. K. 934. v. 15.
M. 934. v. 13.	M. O. 934. v. 13.

Pólya Iván

Szerepel a műsoznak tél

Tárlatás

Est 1938 II. 6

Pólya Iván

"Legények a csónakban" c. festménye a Szolnoki Művésztelep budapesti kiáll.-án.

Ujság, 936. III. 14.

Pólya Iván

Munkável nerepel a hegedi
Kepzőművészeti Egyesület
nagy Táslatán.

Szegedi lej Vasárnap, 934. XI. 18.

Pólya Iván

Alkotásával szerepel a Szolnoki Művésztelep kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

B.H.936.III.14.

Pólya Iván

Kerepel a műsarnok tél. tárlatán

Nemzeti Ujság 1937 I.23

Pólya Iván

„Polla vém." c. műve szekeprel a hűvsaknot tén. Tárlatán

(emeltve)

Az Est 1937 I. 24

Pólya Iván

Művével szerepelt a szolnoki művésztelep kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

P.M.936.III.15.

Pólya Iván

Művével nevezel a
Pál László társaság
jubiláris Táplatán.

Kiemelik „Tinai halánok" és „Kubi-
rosok" c. műveit.

---

m.o. 934. XI. 11.
Est. 934. XI. 11.
m. 934. XI. 11.

N.U. 934. XI. 11.
N.U. 934. I. 12.
Ujsáj. 934. XI. 11.

MDK

Pólya Iván, festőm.

művével itt van a kiállitáson, és szivesen követjük álmait.

Polla néni: Megható ez a kép.

Szomory Dezső: Téli Kiállitás.
Müv. - AzEst.1937. jan.24. 13.1.

MDK

Pólya Iván, festöm.

722. Parkrészlet. Olf. 35x56 Jól.j.

Árv. Csarn. 1932. I.rk.sz. 34.l.

61. k. márc.

Pólya Iván

Elnyerte az 500 pengős Ballé Ede-díjat.

VM 1936. X. 13.

M.D.K.

Pólya Iván

Rajza az "Ahogy ők látják" c. körkérdés illusztrációjaként jelent meg. A körkérdésre adott válaszok a lap "Ideális feleség" c. pályázati felhivására készültek.

Szinházi Élet. Bp. 1932. ápr. 10-16. XXII. évf. 16. sz. 33-34. lap

M.D.K.

Pólya Iván

A szolnoki müvésztelep tagjai között ir a művészről Lippay Gyula: "Uj szinmüiró tehetséget fedeztün fel" c. tréfás riportjában és csoportképen közli a müvész fényképét.

Szinházi Élet. Bp. 193o. aug. 1o-16. XX. évf. 33. sz. 22-24. lap.

MDK

Pólya Iván

Pólya Iván műve a Munkácsy-Céh kiállitasan.

Cikk: A Munkácsy-Céh kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Képzőművészet, 1935. 83-84.sz. 92.l.

M.D.K.

Pólya Iván

A szolnoki művésztelep jubiláris kiállitásán szerepelnek művei a művésztelep 25. évfordulójának ünnepén.

A lap 41. számában /okt. 9-15/ közli a művész "Szolnoki parasztlány" c. művének repr.-ját a példány 32. oldalán.

Hermann Lipót: A szolnoki művésztelep jubileuma.. Szinházi Élet. Bp. 1927. okt. 2-8. XVII. évf. 40. sz. 36-37. lap.

MDK

Pólya Iván

Sokác leány I. himes mükő

Akt, " "

Csendélet, " "

Sokác leány II. " "

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

Pólya Iván,festö

5oo pengös dijat kapott.

Dalló Ede 5ooo pengös dijának nyertesei. -P.N. 1936 okt. 13.

MDA

Pólya Iván

Dombi József dr: A legujabb magyar monumentális müvészet. Szépmüvészet, 1943. 196, 197. l.

MDK

Pólya Iván

d.m: Öt művész csop.kiáll. Magyarország 1938.febr.2o.

MDK

Pólya Iván

himeskő kiáll. az Ernst Muz.ban

Az Est, 1938. febr. 2o.

Pólya Iván

Művével szerepel a holnap
Művésztelep Öni Tárla-
tán.

m. 934. IX. 5.

Pólya Iván

festőművész

Klebelsberg emlékkiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.II.12.

Pólya Iván

festőművész

A Szinyey-Merse Társaság tájképdiját kapta. Személyében kitünő müvészt ért a kitüntetés.

Nemzeti Ujság
1935.I.29.

Pólya Iván

festőművész

Műterem első kiállitása - Kossuth Lajos utcában - képével szerepel.

Magyarország
1936.11.6.

Pólya Iván

festőművész

"Műterem" első kiállitása - Kossuth utcai helyiségben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.II.2.

Pólya Iván

festőművész

Müterem kiállitási csarnokban - kiállitás - képével szerepel.

Ujság.
1935.II.5.

Pólya Iván

"Mandolinozó fiú" c. műve
.....
szerepelt a Magyar Művészeti Sorsjáték
nyereménytárgyai között.

N.U.933.VI.21.

Pólya Iván festő

Szerepel a szolnoki művésztelep

műtermi kiállításán

Esti Kurir 1937 VII. 11.

Pólya Iván

Több tájképpel
.....
szerepel a Szolnoki Művésztelep kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

Est, 936. III. 15.

Pólya Iván

Alkotásával szerepelt a szolnoki művésztelep budapesti kiállitásán.

M.936.III.10.

Pólya Iván

Alkotásával szerepel a Szolnoki Művésztelep kiállításán.

M.936.III.15.

Pólya Iván

Alkotásaival szerepelt a szolnoki művésztelep kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

UjM.936.III.15.

Pólya Iván

Tiszaparti részletei c. művekkel szerepelt a Szolnoki Művésztelep kiáll.-án.

N.U.936.III.14.

Pólya Iván

Alkotása szerepel a művészeti sorsjáték nyereménytárgyai között.

Est, 936.XI.28.

Pólya Iván

"Mandolinozó fiu" c. műve a művészeti sors-
játék kiáll.-on.

P.H.936.XI.28.

Pólya Iván festőművész

8 Órai Ujság 1931. V. 27. 10.

Beszámoló a római Magyar Intézet kiállításáról

Pólya Iván —

testő

Bozai Ligtág

1924 nesd. 16. 7. l.

Pólya Iván festő

Pesti Hirlap. 1924. febr. 24. 6-7.

k. k. l. Három kiállítás

Pólya Tivan festő

Pesti Hirlap. 1924. jul. 13. 9-10

Lászlé kladás: Magyar festők között a Tisza partján

Pólya István, „perhő"

Pret. rzemle

1930. 70-72

Pólya Iván festö.

Népszava.1924.II.24. 7.1.

Pólya Iván festő

Magyar Müvészet 1925.52.o.
Müteremkiállitások.

Litografus, XIX sz. e. f.
Lántz József/ kőmetszetei, 1826/

Századok 1874.84-1o2 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Pólya Iván festő

Magyar Müvészet 1925.283.o.
Szolnokon...

Pólya Iván, festő

Művészet, 1938. III. évf. 10. n. 39. l.

Kende Béla: Téli tárlat a Műcsarnok-ban.

Mütterem kiáltás, Pólya Iván

Pesti Hirlap. 1925. ápr. 3. 14

Pólya Iván festőművész mütterem kiáltása

Pólya Iván

festő (Stobián)

Művészet, 1939. IV. évf. 27. n. 82. l.

c. i.: In memoriam...

Pólya Iván

Szobrász (festő)

Művészet, 1939. IV. évf. 27. sz. 82. l.

e. é.: In memoriam...

MDK

Pólya Iván

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1934 évi naptára. 6o.l.

MDK

Pólya Iván

Jancsi, szobormü

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 34.l.

MDK

Pólya Iván, festöm.

a tájkép-dijat nyerte.

A Szinyei-Merse Társaság kitüntetései.
Képzőművészet. 1935. 81. sz. 33.l.

Polya Iván.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeom 1938-ban

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Pólya Iván, festö

Badacsonyi hegyek.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásai. 1938 jul.1.-aug.1.
Kat.2e.1.

Pólya Iván.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1939-be

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Polya Iván.

A Nemzeti Szalon 1929-ben kiállitotta müveit

Bende J:
A Képzőművészeti,egyesületek története,kézirat.

Pólya Iván.

Az Ernst muzeem kiállitetta müveit 1931-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-cén kiállítása - Ernst Museumban - kápé-
vel szerepel.

Magyarság
1933.III.19.

Pólya Iván

Nemzeti Szalon karácsonyi kiállításán szerepelt.

BH. 929. XII. 22.

Pólya Iván

Pólya Iván Párizsban tartózkodik; s
ott festi új kiállításának anyagát.

Est 929. X. 20.

Pólya Iván.

Műve szerepel a Műcsarnok téli kiállításán.

Est, 1928. dec. 16.

Tábya Jnán.

Pólya Iván.

A Műcsarnok téli tárlatán festményei szerepelnek.

Ujság, 1928. dec. 16.

Tálya Tirán.

A hiúzcsonak téli tartózkodás jelenünyes szerepelnek

Zsigóy, 1928. dec. 16.

Pólya György.

Képei szerepelnek a Műcsarnok téli kiállításán.

Nemzeti Ujság, 1924-dec. 16.

Pólya Iván.

festőművész,

A szolnoki Művésztelep törzstagja. Most kapta a Szinyei Társaság tájképdíját.

Városkultúra, 1935. febr. 15. 47. old.

M.D.K.

Pólya Iván

"Ötlete nyomán keletkezett "himeskő"-ben Hollós Mattioni Eszter csinált érdekes hatásu munkákat"-irja Csemiczky: "Az ujesztendő első kiállitásai" c.kritikájában, a Nemzeti Szalonban "1942" cimmel megrendezett kiállitásról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 16-22.
V. évf. 3. sz.

Pólya Iván MDK

Női akt

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Pólya Iván MDK

Jegyesek, tempera

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Pólya Iván

MDK

Parasztcsalád, tempera

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Pólya Iván.

Műrei szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán.

Magyarság. 1928. dec. 16.

MDK.

Pólya Iván

1919-es plakátjairól

Magyar Nemzet 1965 május 8.lap -

Pólya Iván

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

8 órai lijság 1933. IV. 20.

Pólya Iván

festőművész

Vaszkózy-féle kiállításon - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

8 órai Ujság
1933.III.19.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-féle kiállításon - Ernst Múzeumban - képével szerepel. „Sylvia-ja" fekvő női aktja.

Pesti Hirlap
1933.III.19.

Pólya Iván MDK

A vörös katona a proletárállam védelmezője a bujkáló,az áruló ellen, plakát

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-cén kiállítása - Ernst Muzeumban - Képével szerepel.

Az Est
1933.III.19.

Pólya Iván

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1933.III.19.

Pólya Frán

festőművész

Munkácsy-cáh kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1938.III.25.

Pólya Iván

festőművész

Klebelsberg-emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarország
1933.II.12.

Pólya Iván

Fekvő nő, olaj
Ülő nő, temp.
Feleségem a gitárral,
Tabáni részlet
Szandai hangulat
Gyümölcshordó fiu
Tiszaparti park

Művésztelep 30.é. jub.kiáll. Szolnoki Ujság 1932. szept. 8. 1 l.

MDK

Pólya Iván
Sylvia

Ernst Muz. 136. kiáll. Munkácsy Cóh V. kiáll.
1933. márc. 11 1.

MDK

Pólya Iván
Akt

Ernst Mus. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. lo 1.

Pólya Iván
festő

14.D.K.

384) Park részlet

386) Falusi ház
(Szolnok városa)

Egyéb későbbi adományokból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952

24 l.

Pólya Iván festőművész
Szinyei tájképdij 1934
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

. kép. *Liezen-Mayer : Árpádházi Szent Erzsébet.*

OMÁROMI KACZ ENDRE (szül. 1880)
láh parasztlány
a, olaj, 71×51 cm.
Lepold—Lippay 57. l.

OSZTOLÁNYI KANN GYULA (szül. 1868)
árosvége
ászon, olaj, 70×50 cm.
sernoch prímás vásárolta.
Gerevich PA, 254 l.

OVÁCS MIHÁLY (1819—1892)
risztus keresztelése
ászon, olaj, 52×42 cm.
Gerevich PA, 252. l.

Pólya Iván festőművész
Balatoni képkiáll. a N.Sal.-ban
Esti Ujság, 1939. máj. 11. 2 l.

344. kép. *28. Missale. 1471. 24b lap.*

1a lap: „In die nativitatis domini . . .“

24b lap: Egész lapot betöltő (260 × 170 mm) Kánonkép, amely a *Kálvária* jelenetét ábrázolja. A híg festékkel, tompa szinekkel színezett barna tollrajz, keret s aláfestés nélkül van a pergamenre festve. Középen, zöld talajon, fehér talapzaton álló barna kereszten függ Krisztus. Tartása nyugodt, arca szelíd. Szakálla és haja barna, fejét zöld töviskoszorú övezi, amely alól vér csurog testére, miként nyílheggyel szögelt sebeiből is. Sárgásrózsaszín teste erős realizmussal ábrázolt, püffedt hassal s vékony végtagokkal. Az arc és a bordák zöldes árnyékolásúak. A kereszttől jobbra áll Mária, piros ruhában, zöldbélésű szürkéssárga köpenyben. Fehér kendős fejét szeliden lehajtja. A kereszttől balra, imárakulcsolt kézzel áll a barnahajú János. Ruhája szürkéssárga, piros köpenyének elővillanó bélése zöld. Mindkettő

MDK

Pólya Iván, festö

Önarckép, of.

Az Alkotás Müvészház XXXII. kiállításának katalogusa.
"A Müvész Két Arca". 1947 III.9- 25.

MDK

Pólya Iván

Sylvia

Munkácsy cén 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc.

11 l.

MDK

Pólya Iván

Akt

Munkácsy cs̈h 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc.
lo l.

MOK

Pólya Iván, festő:

Műterem kiáll. a Rózsadombon műtermébe.

Szính. Élet, 1925. 15. sz. - 96. l.

MDK

Pólya Iván

Fekvő nő pijamában, +emp.

Pirossapkás nő, "

Ciprusok, "

Római Magy. Int. ösztöndijas művészeinek
1. kiáll. N.Szal. 1931. máj. 17 l.

rokk, XVIII. sz.

Kincsek Dermándon. Egyi Egyházmegyei

MDK

Pólya Iván

Tanulmányfej, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

35 l.

Pólya Iván festő, grafikus M.D.U

Bp. II. Tudor u 5/c. 1919-től a Fészek club tagja

A „Fészek" ... tagnévjegyzéke Bp.
1929, 45

MDK

Pólya Iván

Várakozás, temp.

Áhitat, himes mükő

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

MDK

Pólya Iván

Parkrészéet, o.

Falusi ház, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Pólya Iván

Gerepelt az I. nemzeti tárlaton.

M. H. 1933. IV. 19.

Pólya Iván

Részpelt az I. nemzeti találaton.

NM. 1933. IV. 20.

Pólya Iván

Szerepel a Vezvreti Szalonban csoportriállitáson.

M. H.	929.	XII. 15.
Bö. U.	929.	XII. 15.
Est	929.	XII. 15.
Ujsáj.	929.	XII. 15.
m. H.	929.	XII. 22.
N. Ü.	929.	XII. 22.
N. Ü.	929.	XII.
M. H.	929.	XII. 14.
E. K.	929	XII. 17
P. N.	929.	XII. 15
m.	929.	XII. 14.
B. H.	929.	XII. 17.
m.	929.	XII. 15.
N. Ü.	929.	XII. 15.
N. Ü.	929.	XII. 14.
N. Ü.	929.	XII. 17.
M.	929.	XII. 22.
P. H.	929.	XII. 17.
P. H.	929.	XII. 15.
H. N.	929.	XII. 16.
m. O.	929.	XII. 15.

MDK

Pólya Iván, festö

/A Paál László Társaság tagja./

Parasztcsalád.	Tempera.
Jegyesek.	"
Nöi akt. 21.1.	

MKTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll. Bp. Mücsarnok. Kat. 20.1. és 21.1.

MDK

Pólya Iván, festö

Zsákhordók.

OMKT.-műcsarnok. IV. Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
MP. 1937. ápr. 29.-jun. 20. Kat. No. 1.

Pólya Iván festő

Magyar Nemzet VII. 1951 ápr. 26. 5.

MDK

Pálya Iván

Római Magy.Akad. ösztöndíjasa

Olasz nő
Ciprusok

Klebelsberg emlékkiáll. tárgyn.
1933. 26 l.

MDK

Pólya Iván

Szolnoki halászok, olaj

Müterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Pólya Iván

Fekete-ruhás lány kosárral, olaj
Legények a csónakban, "
Liget, "
Magányos csónak, "
Duna Nógrádverőcénél, "

Szolnoki Művésztelep kiáll. N. Szal. 1936. márc.
9 l.

MDK

Pólya Iván

Cigányok az erdő szélén, olaj
Holt Tisza, olaj
Meztelen leány, olaj

Szolnoki Művésztelep kiáll. N. Szal. 1936. márc.
9 l.

MDK

Pólya Iván

Milka, temp.

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

39 l.

MDK

Pólya Iván

környéki: Ujra megindul az élet a szolnoki művésztelepen. Kis Ujság, 1949. jul. 17.

MDK

Pólya Iván

Ybl Ervin: A Paál László Társ. jub. kiáll. B.H. 1934. nov. 11. 18 l.

Pólya Iván

Öreg paraszt, olaj

Női képmás, olaj

Árverési Közlöny. 1936. márc. 2.rendk.sz.

48-49 l.

MDK

Pólya Iván

Némethy J: Szolnok és művészete. Képzm. Társ. Évk. 1929. 35 l.

Pólya Iván

Bárkák a Tiszán

Ernst-Museum CXXXI. /Jubiláris/ kiállítása.

1932. május. 13 1.

Bud

Méltóságos

Bátor vagyok a
ferencziek épi
(nyolczszáz ko
lását kérni
lezettsége mel
kegyidejüleg
hogy ezt az
Zoltán lak

Pólya Iván
Ukulelen játszó nő

15

ERNS

ARCHITEKTURVERL

UND K

FERNSPRECHER:

AMT I, 2177
BUCHHANDLUNG

AMT I, 950
DIRECTION U. VERLAG

PERIODISCHE PUBLIKATIONEN:

BERL. ARCH.-WELT
gegr. 1898.

ARCH. D. XX. JAHRHDTS.
gegr. 1901.

CHARACT. DETAILS
gegr. 1901.

HISTOR. STAEDTEBILDER
gegr. 1901.

DER STAEDTEBAU

Landesc
dor

Sehr

MDK

Pólya Iván

Kubikosok
Rozoga ház
Lapu levelek között
Szolnoki Tabán
Tiszai halászok
Pihenő

Pesti László Társ. jub. kiáll. N.Szal. 1934.nov.
11 1.

MDK

Pólya Iván, festö

Milka. Tempera.

Bp.Mücs.-[illegible] Nemz.Képzőmüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.
és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 39.1.

M.D.K.

Polya Iván.

Festőművész a szolnoki művésztelep törzstagja.

Szolnok irodalmi és művészi élete.

Városok Lapja 1943. 24.szám. 275. old.

MDK

Pólya Iván, festö

386. Ebéd. Olf.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.Kiáll. 1934.ápr.28.-jun.
Kat. 17.1. 17.

M.D.K.

Pólya Iván /1889-1938/

649. Várakozás. Temp. 100x65 vászon.
650. Áhitat. Himes mükő 55x73.5
651. Csendélet. Himes mükő 61.5x65
652. Ülő nő. Temp. 23x29.5 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 45., 46.1.

MDK

Pólya Iván, festö
1889- ...

Akt. Jelezve. Olf. Vászon.

v. Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll. 1947
Kat. 25.l. okt. 12-19.

M.D.K.

Pólya Iván /1889-1938/

384. Park részlet. Olajf. vászon.
386. Falusi ház. Olajf. vászon.

Elvesztek. /Szolnok városa/

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
24., 25. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Pólya Iván, grafikus

Lerepel a kötetben.

K. Ř.: Újságrajzok — 1919

95-96. l.

X/2.

Bp. 1960. február

KÖNYVBARÁTI

MDK

Pólya Iván, festö

Strandon. Jelzett. Tempera.

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. rk.sz

4o.l.

MDK

Pólya Iván, 1889-1939.

Interieur, of.

Árv.Közl. 1940.dec. 7.rk.sz. 96.aukc. 31 l.

Pólya Iván

Szolnok a magy.képzőművészetben c. kiállításon vett részt.

Szabad Művészet, 1947, 6-7.sz. 129.l.

Szolnoki hír.

MDK

Pólya Iván, festö

Kaszafenö.

Az Ernst-Mus.kiállitásai.CXLVII. «Munkácsy-céh VI. sorz.egybekötött repr. kiáll. Bp.1934. május Kat. 8.l.

MDK

Pólya István festőm.

Tárlatok. Képzőművészet, 1933. 59.sz. 88 l.

MDK

Pólya Iván

Ánya fiával, of.

Árv. Csarnok, 1940. Jun. 94.sz.

36 l.

MDK

Pólya Iván

Tiszapart, of.

Tornácon, of.

Szolnoki müv.telep 50. évford. Ernst Muz.kiáll. 1952. máj.

MDK

Pólya Iván

Csendélet, himes mükő

Ülő nő, temp.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Pólya Iván K

PÓLYA IVÁN: A CSÓK

Képem. Párs, téli kiáll. Eat
1927/28.

OLGYAY FERENC: HOLDKELTE

Pólya Iván festőművész

Ernst-Muzeum évadnyitó csoportkiállitása - képével szerepel Könnyed,rajzos formáit derüs szinskála kiséri s teszi elegánssá.

Pesti Napló 1931.IX.20.

Pólya Iván festőművész

Ernst-muzeum csoportkiállitása- képével szerepel

Szerény,hüvös,egyszerü festő,rendkivül őszinte,becsületes,tiszta egyéniség.Munkái igen dekorativok.

Ujság 1931.IX.20.

Pólya Iván festőművész

Ernst-muzeum csoport-kiállitása - képével szerepel

Pesti Hirlap 1931.IX.27

Pólya Iván

Rézt vez a kolnoki művéztelep őzi kiállításán.

Magyarság 1935. IX. 6.

Polya Iván

Szolnoki halászok c. vászon szere-
pel a Művészet csoportkiállításán

Nemzeti Újság 1935. III. 17.

Pólya Iván

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Egy leányarcképpel.

Magyar Hirlap
1934.I.14.

Pólya Iván

festőművész

Téli kiállítás - Műcsarnokban - házával szerepel.
Levegős temperák.

Magyar Hírlap
1934.I.14.

Pólya Iván

festőművész

Őshbeliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1934.1-ső.

Pólya Iván

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Pólya Iván

Szerepel a XXI. valencei biennálén

Nemzeti lipóg 1938 VI. 19

Pólya Iván
festő

M.D.K.

1927-ben a szolnoki művésztelep,
25 éves fennállásának évfordulóján
rendezett kiállításon részt vett. – Az
1936 os nyarat Szolnokon töltötte

Keszegh Istvánné Kramer Márta: A szolnoki művészet és
művésztelep

Jászkunság, 1956. április III. évf. 2 szám, 81 kap.

MDK

Pólya Iván

Bárkák a Tiszán.
Heverő modell.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 17, 18.1.

Pólya Iván M.D.K.

Politikai plakátok a Tanácsköztársaság idején

M. Abonyi Arany: Jelentkezett az 1919-es plakát "ismeretelen" művésze

Magyar Nemzet 1965. május 8. 4.l.

Pólya Iván festőművész

Ernst-muzeum uj csoportkiállitása - képeivel vesz részt/fejek,felesége arcképe," Gitárlecke" ,zagyvaparti tájképek,szolnoki utca/

Budapesti Hirlap 1931.IX.20-

Pólya Iván festőművész

Ernst-muzeum évadnyitó kiállitása - képveivel vesz részt

Pesti Hirlap 1931.IX.18.

Pólya Iván festőművész

Ernst-muzeum kiállitása - képével vesz részt

Nemzeti Ujság 1931.IX.18.

Pólya Iván festőművész

Ernst-Muzeum évadnyitó kiállitása - képeivel vesz részt

Magyarság 1931.IX.18.

Pólya Iván festőművész

Ernst-Muzeum csoportkiállitása - képével vesz részt
Szinhatásaiban, témáiban még a nagybányai emlékeket őrzi, de konturjaiban, rajzában már sokkal keményebb. Közeledik az uj tárgyiasság felé.

Nemzeti Ujság 1931.IX.20.

Pólya Iván

Párisban jart, és a ~~a~~ római magy. int. is. Pólya Tibor öccse. Eleinte mintázással fogl. azután festésre lett át, mely teljesen ellést bálja festőhalálóra. A Balaton virtuózát festette gouddal és elmélyedve. (Balatoni halászok) 1935-ben Szinyei Jás. tájrépdiját nyerte

---

Lyka Károly, Festén elünk akkor világháború előtt, Bp. 1956.

72.

PÓLYA IVÁN/ 1899-1939 ①

festő és nobrán, holnokon született. Kezdetben nobránati tanulmányokat folytatott a budapesti Iparművészeti Főiskolán. Véglegesen 1916-ban tért át a festészetre, ahol Fényes Adolf és Iványi Grünwald Béla voltak mesterei. Kiállításait a közönség érdeklődéssel fogadta.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok.1919.Forradlami szatira az egykoru ujságok rajzaiban.Bev.:Máté György.Bp.1959.

/9

PÓLYA IVÁN / ②

A Tanácsköztársaság idején rajzokon kívül plakátokat is készített.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok.1919.Forradlami szatira az egykoru ujságok rajzaiban.Bev.:Máté György.Bp.1959.

9

PÓLYA IVÁN /

Rajzok

1.) Ha mit gondol a nagyságos úr ...
Április, 1918. dec. 25. 12.l.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok. 1919. Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban. Bev.:Máté György, Bp. 1959.

Pólya Iván festőművész

Ernst-Múzeum kiállitása - képével vesz részt.

Az Est 1931.IX.20.

Pálya Iván festőművész

A szolnoki művésztelep történetével ös. szeforratt a Pálya fivérek neve.

Dalgozók Lapja (Komárom), 1975. szept. 21.

PÓLYA IVÁN: NŐI PORTRÉ

Szobrásznak készült, bátyja bíztatására azonban festeni kezd. Könnyed ecsetkezelésű, pasztell színű, a dekoratív posztimpresszionizmus stílusát követő intim képeket fest. Freskóval is kísérletezik, ő is készít újságrajzot, plakátot. Megkapó portréi közül való közölt képünk.

Pólya Iván

Szolnok Megyei Néplap 1947. máj. 11.

KMÉTZIK JÓZSEF
temetésén részt vettek, sírjára

APRÓHIR

INGATLAN

KÉTSZER kétszobás, családi ház melléképületekkel, garázszsal, beköltözhetően eladó. (300 négyszögöl telekkel) vállalatnak is alkalmas. Szolnok, Rózsa Ferenc u. 3. Érdeklődni 16 órától. (H. 1137.)

HÁROMSZOBÁS, OTP-s öröklakásomat eladnám vagy karcagi kétszobás, erkélyes, tanácsira elcserélném. Karcag, Lőwy S. u. 3. I. lh. fsz. 2. (2960.)

SZOLNOKON, a Sashalmi út 6. sz. alatti ház beköltözhetően eladó. Érdeklődni Tisza, Hullám u. 8. (2978.)

SZANDASZÖLLŐSÖN, a Gátőr utcában 524 négyszögöl

ELADÓ
ben. Ré
háromsz
rozs, ös
új lakás
ni ugya
nál. (29

GEP

CN renó
da 1000
forintért
cag, Kin
(2959.)

223-as W.
bi olc
Kengyel,
út 30. B

1200-as
márciusb
vizsgázot
jol, Rák
Kiss Anc

IN Trab
jó állapo
Tószeg,
(H. 1146.

Pólya Iván

A szolnoki telep tevékenységének gerincét a művész munkássága jelentette.

Egyi Mária: Szolnoki jubileum.
Tükör, 1977. június 26 - 24 lap.

Pólya Iván, szobrász

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1896 és 1919 közt

Pólya Iván, szobrászat, diszitőszobrászat szakon
54.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparműv.Iskola/1880-1944/
oktatási rendszere és forrásai 37.old

Műv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Pólya Iván

Mattioni Eszter -a Magyar Nemzeti Galériában rendezett- kiállitásáról számol be Vadas József: "Kőhintés" cimmel.
A kritika hat müvész nevét sorolja fel, mint akik hatással voltak Mattioni Eszter müvészetére. Először Pólya Ivánt emliti meg, a "himeskő"-vel kapcsolatban. A harmincas években ő is a szolnoki Müvésztelepen dolgozik, ott, ahol Pólya.
Pekáry István, Kovács Margit, Aba-Novák Vilmos müvészeknek a harmincas években készitett müvei hatnak Mattioni Eszter müvészetére ugyanugy, mint Patkó Károly impresszionizmusa, vagy Kádár Béla modernizmusa, állapitja meg a kritika.
Vadas József cikkét lásd Mattioni Eszter nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr.30.

XXI. évf. 18. sz. 12. lap.

Pólya Iván

A hímeskő az ősi mozaikkészítés módszerén alapuló, új képzőművészeti ~~mód~~ műfaj. Első változatát 1937-ben dolgozta ki két művész: Pólya Iván és Mattioni Eszter. — Pólya Iván 1 évvel később meghalt.

László Ilona: A hímeskő művésze.

Dolgozók Lapja (Komárom), 1974. aug. 19.

Pólya Iván, szobrász festő

I.:Mattioni Eszter

P.Szücs J.:Himeskő

7.

Népszabadság, Bp. 1977. jún. 9.

Pólya Iván

"Gyenge ebéd" c. művét a Solymossy Szalon gyüjteményéből bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1928. dec. 1. II. évf.
48. sz. 51. lap.

Pólya Iván

A Szolnoki Müvésztelep 25 éves jubileuma alkalmából kiállitást rendeztek a müvész mütermében.
A kiállitók között szerepelnek: a müvészen kivől, br. Hatvany Ferenc, Fényes Adolf, Hermann Lipót, Kertész K. Róbert és Zombory Lajos.
A müvészeket fényképfelvételen hozza a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1927. szept. 24. I. évf. 39. sz. 4. lap.

Palya Iván.

a Műcsarnokban megrendezett Vadászat a képzőművészetben c. nemzetközi kép- és robotbemutatón „Tiszai halászok" c. képe szerepelt.

Láttak, hallottak.

1941. IV.3. Petőfi 2.1.44 (6) Rj

Pólya Iván

Tiszai halászok, o. fa, 70×60 cm

Vadászati Világkiállítás – Képzőművészeti Kiállítás, Bp. 1971.

Pálya Iván

a Művésztelep tagjai sorába tartozott.

Tádor István kéziratos feljegyzéseiből: Emlékezése a Szolnoki Művésztelepről.

Jászkunság, Szolnok, 1973. márc. 36. old.

Pólya Iván

neve említve, műve szerepel a "Száz politikai plakát" c. kiállításon a Szépművészeti Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 november 1o 4.old.

Pólya Iván

Lestyán Sándor: "A szolnoki müvészek garden partyjának honorárium" cimmel irja, hogy a garden partyt szabadtéri előadásokkal emelték és a Pestről leutazott szinészeket a szolnoki müvészek egy-egy képpel honorálták: A képek repr.-óit bemutatja a lap. Zombori Péter Pál: "A szolnoki korzó", Chiovini Ferenc: "Vártemplom", Pólya Iván: "Kaszás", Pólya Tibor: "Parasztasszony", Borbereki Kovács Zoltán: "Pihenő arató", Zádor István: "Szolnoki legelő", Zombory Lajos: "Vágtató lovak", Hollósné Mattioni Eszter: "Két leány" c. képeket ajándékozták a müvészeknek játékuk elismeréseként. Délibáb, Bp. 1933. aug. 12. VII. évf. 33. sz. 11-13. lap.

Pólya Tibor, festő
születés

L: Pólya Tibor

Kapcsolódó gy: Pólya Tibor rajzai 1918-1919-ben 43-45

Jászkunsági, szolnok, 1979. márc. XXV/1

Pólya Iván, festőművész

A 75 éves szolnoki művésztelep jubileumi kiállítása látható a Nemzeti Galériában.
A, művésztelep ez idő alatt olyan nagymestereket látott vendégül, mint – többek között – Pólya Tibor és Pólya Iván.

TV-húradó

1978. II. 16. Televízió 19.30 (Gné)

Pólya Iván festőművész

A szolnoki hagyományt számbavéve meg kell említeni a művész nevét. A művésztelep történetével összeforrott a művész.

Bényi László: Bemutatják a művésztelepet.
Békés m. Népújság, 1975. dec. 14.

Pálya Iván festőművész

a művésztelep történetével összeforratt a Pálya fivérek neve.

Bényi László: Szolnok, a művészváros. Hajdúbihari Napló, 1975. szept. 28.

Pálya Iván

Szolnok a város fontos tényezője kulturális életünknek. A művésztelep történetével összeforrott a Pálya fivérek neve.

Bényei László: Szolnok, a műveszváros. Keletmagyarország, 1945. okt. 5.

Pólya Iván, festőművész

A Nemzeti Galéria földszinti terem-sorában rendezték meg: „A szolnoki művésztelep 75 (ve) c. kiállítást. — A művész szolnoki tapasztalatok után próbált szerencsét Kecskeméten.

Wágner István: Jubiláros tárlat a Galériában, Magyar Hírlap, 1978. márc. 8.

Pólya Iván

Szolnoki tapasztalatok után próbált szerencsét Kecskeméten.

Magyar Hirlap 1978-57-8

Wagner: Szolnok multja és jelene

Pólya Ivan

~~Ivad~~

~~g.~~ Atelier ausstellung

Ivan Pólyas. Pester

Lloyd, (Abendblatt)

1925. ápr. 7

BAROSS SZ

Kereskedő-, Iparos- és Rokons
Budapest, IV. Bástya-utca

Igen tisztelt Szakos

Kedves

A Baross szövetség 197. sz. vise
tályének emelése céljából a nemzetközi
bíró s itt Budapesten (Gödöllőn) augu
Jamboree-n szerepeltetni akarjuk. A csapa
sajnos szövetségünk, a mai nehéz viszo
miért is tagjaink szíves áldozatkészségét k

Tekintettel erre a nemes célra,
gyen szíves a mellékelt csekk-lap felhas
tehetségének megfelelő kegyes adományát

Midőn még szíves áldozatkészség

Pólya Iván

K

Szerepel a találmányok bejelentői között *Pólya* Iván festőművész is, aki *Hollós-Mattioni* Eszter festőművésznő társaságában *alagzatos lapok előállítására* talált fel eljárást.

Pesti Napló

1939. január 11.

VII.

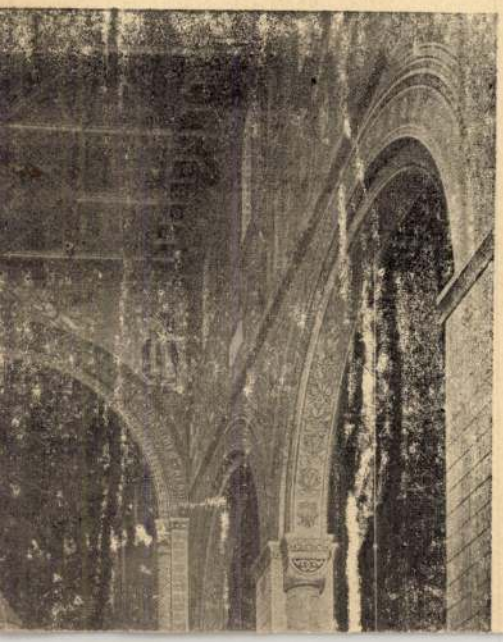

KÉPZŐMÜVÉSZET

Uj magyar festőtehetség tünt fel az Ernst-Muzeum kiállitásán

Vasárnap délelőtt nyilt meg az Ernst-Muzeum XXVII. csoportkiállitása, amelyen *Basch* Andor, *Mattyasovszky-Zsolnay* László, *Pólya* Tibor és *Rudnay* Gyula müvei szerepelnek. Valamennyien ismert és kitünő nevek, ujabb müveik is méltóan reprezentálják őket. A kiállitás legnagyobb eseménye azonban egy uj, fiatal festőzseni feltünése. A kritikusok és a nagyközönség egyöntetü megállapitása szerint *Pólya* Iván az az uj magyar festő, akit régen várnak.

Ott áll szerényen félrevonulva az egyik terem sarkában *Pólya* Iván és elháritja magától a gratulációkat, amelyekre pedig méltán rászolgált. Csupán néhány ujabb művét állitotta ki Pólya Iván — egyik legszebb alkotását mi is bemutatjuk a *Szinházi Élet* olvasóinak — valamennyi nagy vászon és teljesen elüt a magyar piktura jelenlegi törekvéseitől. Nem tobzódik a szinekben, nem kultiválja a dekadens portrét sem, hanem pikturája kompozicios festészet, témákat fest, komoly studiumok alapján és sokan Benczur méltó utódjának tartják kiállitott müvei alapján Pólya Ivánt.

Élettörténete: Szentesen született, 33 éves, Pólya Tibor öccse, a háboru alatt az olasz harctéren is festett, majd Münchenben és egyéb helyeken tanult. Nős, sőt fiatal házas, nagyon komoly művész, akinek szent dolog a hivatása. Azt hisszük, Pólya Iván nevével még sok-

színházban... Eddig nem akartam egyfelvonásosban fellépni, most talán felléptem volna a kabarében, de a Vigszinház ugyancsak egyfelvonásos bemutatója ezt meghiusitotta. Nem tehetek mást, megadom magam sorsomnak... Egyfelvonásosban is csak a Vigszinházban lépek fel...

— Nagy Endrét többször láttuk mostanában a Magyar Színház tájékán.

— Tényleg van is valami célja látogatásainak. Tudniillik a Magyarban fog menni a zseniális konferanszié legujabb darabja.

— Tud róla valami közelebbit?

— Csak a miliőt mondom el, amely rendkivül érdekes. Egy rendes, jóravaló, munkáséletü pesti vaskereskedőről van benne szó, aki még nem értve él még mindig fiatal, bálozó felesége és leánya közelében. Viszont van a házban egy házvezetőnő, akinek pont ez a dolgos, rendes ember az ideálja. A vaskereskedőt Csortos Gyula fogja játszani.

— Mikor megy vissza Torzs Jenő az Unióhoz?

— Az időpont még nincs meghatározva, de először Lengyel Menyhért Mr. Rongh cimü egyfelvonásosában lép föl az Andrássy-uti Szinházban.

— Mondja, Szenes Béla miért olyan boldog mostanában?

— Mert méltán boldog lehet. Szombaton lesz ugyanis a Gazdag leány 225-ik előadása. Az Ember tragédiáján kivül nem volt még magyar drámai darab, amely ilyen magas számot elért volna. Az ördög is csak a 210. előadás körül jár...

— Biztosan van még egy csomó érdekes mesélni valója. Hova siet?

— Megyek a Szinészbál rendezőbizottsági ülésére. Az érdeklődés minden eddig tapasztalt mértéket meghalad. Kedves lesz a rendezői jelvény, minden rendező egy kis selyem álarcot fog viselni a mellén.

BUCHHANDLUNG UND ANTIQUARIAT
FISCHER SÁNDOR
KÖNYVKERESKEDÉSE ÉS ANTIKVÁRIUMA
BUDAPEST
V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 58. SZ.
TELEFON: 120–105.

Müemlékek Orsz.Bizottsága

Ngs.Dr. Szentiványi Gyula ur kezéhez

B u d a p e s t.

IX.Hőgyes Endre-u.10.

Pólya Iván

K

— **Pólya Iván temetése.** Nagy részvét mellett helyezték vasárnap örök nyugovóra *Pólya Iván* festőművészt a farkasréti temetőben. Barátai és tisztelői, akik ravatala köré sereglettek, nemcsak a finom művészt, Tisza-parti magyar tájak lelk[illegible]ek derüs és költői ábrázolóját gyászolták benne, han[illegible]n az aranykedélyü, kedves, csupaszív embert is. A műv[illegible]zvilágból igen sokan voltak a temetésen, *Haypál Bél*[illegible]református lelkész bucsuztatta az elhunyt művészt, ak[illegible]ek a szolnoki művésztelep tagjai nevében *Zádor István* festőművész, barátai nevében pedig *Szép Ernő* mondot[illegible]negható istenhozzádot.

Pesti Hírlap

1934. jun. 20

Pólya Iván

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 52, 283
1926. 60
1927. 611
1930. 60
1931. 492
1929. 636.

Budapest, 1933. junius 15.

Pólya Iván

1924. koll. Miáll.
Eonstriel.

Krisztus sírbatétele

413. Adriaen van der Werff

Pólya Iván

festő

Szül. 1890. vagy 89-ben

Kolmokon.

Párisban, Pesten iparmüvészeti iskolaban tanult. Előbb szobrászati tanulyokat végzett, utóbb festő lett 1914–18-ig részt vett a világháborban. Azóta Budapesten dolgozik. Műcsarnokban kiállitott.

Bátya, Pólya Tibor

Görlése

A/38

Marcello Coll

4750 lina NB

8

35

Pólya Iván

Mucsarnok szobrász Szolnok

1907. tav. kiáll. 216.

—1820 festő.

1817. Nürnbergi iskola.
A XVI. sz. első felétől.

1817 Jézus Kaiafás előtt. (Más

Kaiafás, kinek kérdésére J
vallotta ,, megszaggatja ruhái
Jobbról, me[illegible]uyezetes
fejedelem, [illegible] két kezével ruhá
nák, a megkötözött Üdvözítőt fo
van elől a sarló felett é[illegible]kkövé
zöld. Trónusának draperiája ro
bojtos párnája zöld-selyem. Jé
Hosszú haja, gyér bajusza és s
emelte, bokáig érő köntöse m
háttal álló és vértbe öltözött
hosszú nyelü alabárdot tar. A mé
nek csak sisakos feje látszik,
jobbját felemelve [illegible]. Az út
visel. A háttér Jeruzsálem vá
Jelzése szemközt 1500 alatt be

Fa, méretei 90: 40 cm.
Deák-Ebner Lajos ajándéka
[illegible] kifüggesztetett

704. V. 10

Pólya Iván

U. 4257

~~1858. Lotz Károly:~~

~~Buda vissza vételekor l~~
~~törökök előtt befalazott~~

1858. Szűz Mária szobra.

Középütt gotikus fülkéb
~~zott szobor, mely Máriát jogar~~
zussal ábrázolja a fejét kissé
kének ékessége a korona és a dicsfé
~~vállon átvetett palást. Jézus m~~

balról a várát megvivott vi
~~Mária~~ szobor láthatóvá lesz, p
meghajlik és kardját leereszti,
~~boldogságos Szüzre irányitják.~~
képpel ékesitett zászló körül c
mutat, egy alabárdot tart, egy
megsebesült felemelkedni töréks

jobbról pedig az elesett ága hald
~~mellette~~ térdelő keresztény leá
Szüzre emeli, mi alatt a ~~[illegible]~~ a kirkbol
rontanak a várba, ~~[illegible]~~ az or
vivő válik ki. ~~[illegible] az ágyu mögö~~

Szénrajz, méretei 189: 698
A budavári Mátyás templom f
Az 1898: XI. 14-diki előter
81978 sz. leirat alapján vétete
tott 1899: XI. 22-én (18/99). A
szvsz. fogadta el. (111/900).
Jegyzékbe foglaltatott 190
~~[illegible]~~

Buda

zászlótartó

gor: v. Z.

1898

Pólya Iván

Műcsarnok. Szolnok

1915. tav. kiáll. - 77, 91, 121.
1915-16. téli kiáll. 109
1927. tav. kiáll. - 660
1927/28. téli kiáll. - 248
Tudor u. 5/c
1928/29. téli kiáll. 584

~~Agyaggyöngy, népvándorláskori III. iii.~~

Pólya Iván

szül. Szolnok 1889. Koll. kiáll. a Nemzeti Szalonban 1929. dec.-ben. Életrajz, de rövid 15 festmény, olaj, tempera, vízf.

Pólya Iván

ivód

Iván Ede. Dolgozó
koloniák. Pesti Napló
1912. júl. 7. U. 131

A ~~II~~ kecskeméti mű-
vésztelep törzstagja -

ybetét!

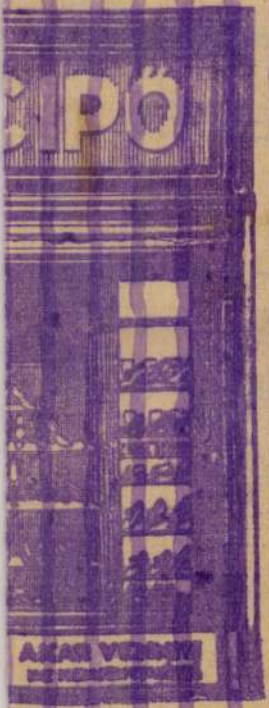

cca 6

Pólya Iván

ind

A Nemzeti Szalon kiállítása. Az Est 1929

dec. 15.

U. 3055

9

A m. kir. vallás- és közo

76600 szám.

A Müemlékek Országos Bizott

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Felső" - Szilézia térképe a XVIII.
századból V. 29.

Pólya Iván

Művészet 1912. 399

Magyar Művészet

1925. 52. 283.

1926. 60

1927. 611

Pólya Iván

kolt. kiáll. az Ernstben

1931. sept.

Pólya Iván

Várakozás

Ism. Bp. 1932.

3822. Hans Ba

Sz. Schwabisch-Gmündön 147

Madonna

Egész alakban és
Fejét dicsfény veszi körül
Szemöldöke szőke, szeme szü
fejkendő, fehér palást és ki
Fölül a jobb sarokban gyüm

Fa, méretei 152·3 : 46 cn
az 1908 november 7-iki 121
sticker Jakabtól 5000 K-án (
1909 január 1-jei 147773–
1-jei 150018–909 (1–910) és
(7–911) sz. leiratok alapján.
15-én (848–909), 1910 feb
február 8-án (769–911). —
1911 márczius 11-iki 1152
márczius 11-iki 22041–910 (

Kifüggesztésére vonatko
1910: Cab. M. 729 a). *Baldu*

Jegyzet. Dr. W. Martin:
1907. Nº 3, pag. 3.

III

Bécs.
1908

Pólya Iván

Kiállítva: Fehvő nő pijamában, tempera
Piróstaphásnő, tempera.
Ciprusok, tempera.

Gerrómaiösztdmüvészek.

Dolnj-Miholjac h. n. VI. 315.

Pólya Iván

Magyar Művészet

1935. 2. sz. 63. l.

A Szinyei tájképdíjat az idén Pólya Iván *Balatoni halászok* című olajfestményének ítélték oda. Igénytelen kép, szépsége az előadás meghitt nyugalmában, őszinte igazságában rejlik. Rálátással magas horizonttal ábrázolja a művész a nagy vizet, a partból csak kis csík látszik a kép jobb sarkában. A borongós napfény halvány rózsaszíne csak a partot érinti, a víz zöldesszürke felületén már alig észrevehetően jelentkezik. Ezüstös atmoszféra veszi körül a dereglyében álló és ülő három fekete alakot, a lustán gyűrűző víz lágy fodrai jelzik a csónak lassú siklását. A dereglye mellett balról lapos tutaj, jobbról egy másik dereglye fara vágódik be a képbe, mind a kettő az egyszerű kompozíció egyensúlyát adja meg. Fények csillognak felületeiken, mint ahogyan a víz zöldesszürkéje is az előtérben fokozatosan megvilágosodik. A természetimádat egyszerű, keresetlen lírája ömlik el az alkotáson.

Pólya Iván

írod

Az Est · 1938. febr. 20
(Két kiállítás.)

Pólya Iván

cvd

(dr. d. m.) Öt művész csoportkiállítása Magyarország

1938 febr. 20

Ernst Muzeumban

Pólya Iván

Szefeltlex - 216, 217. l.

előre kell bocsátanunk azonban, hogy értekezésünknek ez a része a legtöredékesebb. Sok esetben a könyv- és mükereskedők aukció katalógusaira ~~vagyunk~~ vagyunk utalva, amit csak a legóvatosabb kritikával lehet használni. ~~Erre azonban~~ Ez azonban gyakran nem állt módunkban, az anyagnak nehezen áttekinthető, ~~tömege~~ teljesen

! feldolgozatlan tömege miatt. (Ez uton fejezzük ki köszönetünket Bamerhbyog Gusztáv könyvke-

Pólya Iván

nal közös találmánya — amely a modern építészet számára új díszítő elemet kínál. Ez a freskózott műkő kiváltkép alkalmas Hollós-Mattioni Eszter dekoratív, monumentális hatású, eredeti művészetének stílusos megszólaltatására. A *Kislányfej*, a *Magyar Madonna*, a *Halak* és a *Galambos csendélet* remekek a maguk nemében. Temperái ugyancsak rendkívül artisztikusak. *Pólya* Iván hímes kövei közül főkép egy gyümölcs-csendélet emelkedik ki, tökéletes művészi megoldásával. —io

Csoport-kiállítás
az Ernst-Múzeumban
Pesti Napló
1938 febr. 20.

...SZER

BUDAPES

Horthy Mikl

Telefon: 2

Naponta friss
pörköltkávé

Állandó
gyümölcsvásár

Pólya Iván

Pólya István egy uj találmányával, szines müköveivel szerepel, melyek külön, alkalmazott stilust is rendelnek. A szines mükö valószinüleg nagy szerepet fog még nyerni a mai modern épitészet kietlen falsikjainak betöltésében.

B. A. Az Ernst Múzeum csoport kiállítása Magyarság 1938 febr 20.

Gulácsy Irén: Történelmi miniatürök
Halász: Bismark és Andrássy, polit
Hamsun: Pán, regény 190 oldal
Harsányi Zsolt: Liliine Liszt Feren
Herczeg: Élet kapuja, regény kötve
Gyöngyösy: Arany János élete és mu
Kessel: Repülőtiszt, regény 220 old
Krudy Gyula: Az utitárs, regény 12
Lamprecht: Modern történettudomány
Macaulay: Hires államferfiak életr
Peres: Pedagógia és nevelestan, 36
Pekár Gyula: Amazon cárnők, elbesz
Petrovits Elek: Ujakról és régiekr
16 képpel kötve
Salgó: Állástkeresők tanácsadója é
Surányi Miklós: Galeotti Marzio, t
dr.Szegő Izsó: A tisztességtelen v
Szikra: Tóparti remete, regény 122
Tolsztaja: Tolsztoj futása és halá

MA JELE

A MAGÁNALKALMAZOTTI JOGVISZONY
(a jogviszony keletkezése, a szolg
oldalnyi terjedelemben. A munka sz
Dr.Sövényházy Neuhold Ferenc kuria
figyelemmel voltak a magánalkalmaz
fennálló jogot igen bő joggyakorla
ismertetik. Ára füzve 28 -- pengő,

PÓLYA I. *Iván*, festő és szobrász, Szolnok 1889 nov. 10. Előbb szobrászati tanulmányokat folytatott Budapesten az iparművészeti iskolában, utóbb Párizsban festővé képezte magát. Hazatérve, évekig Szolnokon dolgozott, a háború után Budapesten telepedett le. 1907 óta kiállítója a Műcsarnoknak. 1924. és 1931. koll. kiállítása volt az Ernst Múzeumban, 1929 a Nemzeti Szalónban. Ösztöndíjas tagja volt a római Collegium Hungaricumnak. Várakozás c. olajfestménye a Fővárosi Múzeumban.

E. f. II. 315 c

Pálffy János hagyom.
Pozsony 30.

...ojé.

...ában 1547 junius 21-én. V: 95.

Látható,

...a hol

...ságtól körülvett, tövissel megkoro-
...a sebes vállaira tett keresztet mind
...a jeruzsalemi asszonyok felé fordul-
...ozzatok rajtam. Közelében három porosz-
...kezekkel a könnyező szent asszonyokat
...özülök egy bal kezét a kereszt szárán
...brázolt és bő ujjú piros köntöst vise-
...et fogja és egy lándzsát visz. A hát-
...ozik ki, melynek kapujából a Kálváriá-
...l ki. Az ábrázoltakból, a kik csak de-
... visel.

... — Becsértéke ~~12000~~ 24000 K.

~~...ya 1907. november 14-én (1429-908).~~

...tönsheltérban 50 és annak ki-

29

... Moreau Paris 1864, 113 hoch, 157 brt.
...er No. 2).

pag. 22

12. —

Pólya Iván

festette a várbeli plébánia templom főoltárképét, amely szent Mihály arkangyalt ábrázolja, amint az ördögöt leszúrja, a képfelső részen Patrona Hungariae. Készült 1923-ban

Láttam 1947. V. 12

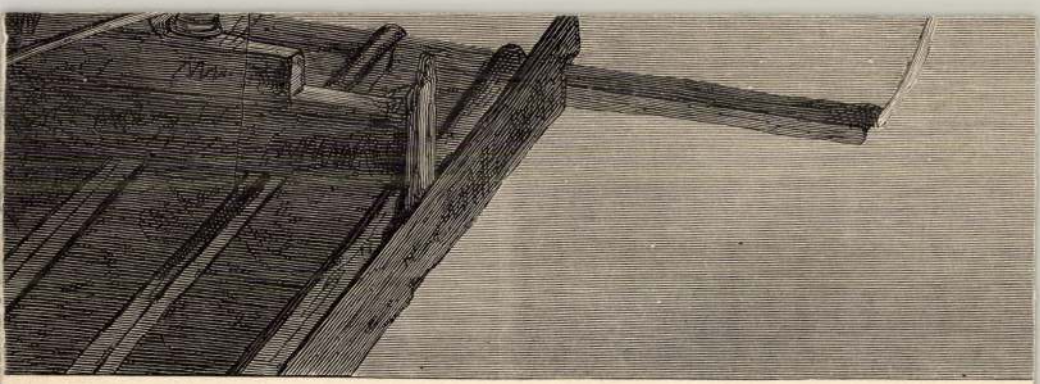

Pólya Iván

Koll. kiáll.
Lipótvárosi Kaszinó
1926. jan.

1903 V. 18.

~~Budapest~~.

Miniszternek. Felterjesztés a kassai városi múzeum megnyitása alkalmával kiszabandó kitüntetések tárgyában

(248/903)

Pólya Iván

festő

Irod
2

Ujság. 1929. dec. 15.
(e.a.: A Nemzeti Szalon csoportos kiállítása.)

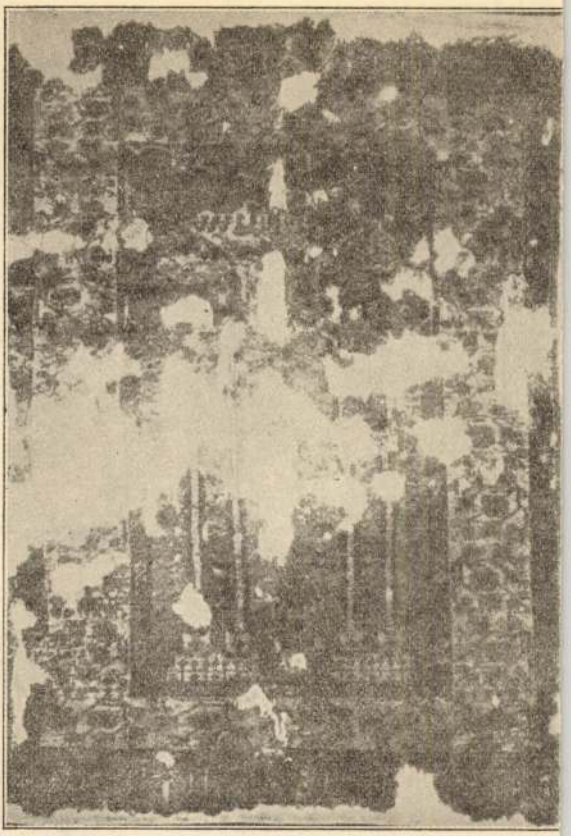

Ladik ima szőnyeg. XVIII. sz. Javitás előtt.

SZŐNYEGET elad, vesz, javit, mos,
Telefon: 834-74. Piarista palota. ES

Pólya Iván festő

Budai László-utca 5/c.

Műcsarnok

1934. téli kiáll. 467, 470.
1934. nemz. képzm. kiáll. 386.

Edeny browzkowi VIII. 205.

Pólya Iván

Thieme Becker

XXVII. 222. l.

Lyka

Pólya Iván

l.

Mütterem I. corp.
Kiütt

1935 febr.

Pólya Iván

wód
-2

Farkas Zoltán

Szépmüvèszet
1942 230-1

Pólya Iván

l. Forum

1934. 288. l.

A változó terhelések reáctiói

30,4 t

8 9 10 t

8 9 10 m

Az önsúly erőterve.

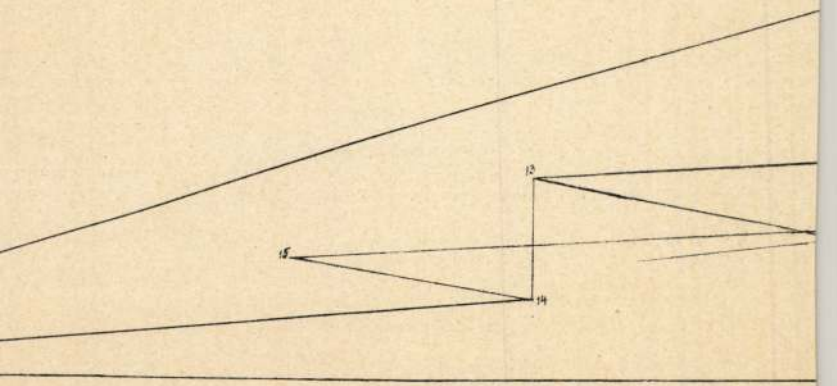

A legnagyobb b

Pólya Iván

Sári c. képe
repr.

Szinházi Élet

1925. 39. sz.
(Kiállítás a szolnoki
művésztelepen)

Fenti restaurálta
a szolnoki nagy-
szemplom nemuje-
zet képet. Az
[illegible] kép helyére
[illegible]ny képet festett

Pólya Iván

l.

Lykafest 1896-1914

54. l.

Pólya Iván

festő Műcsarnok

1933. nemz. képzm. kiáll.

493.

Pólya Iván, Jestő,

h.: Chiovini Jerem

Kaposvári hy.: „Kötelességünk ...“ 30-36.

XXIII/3.

Pólya Iván festőművész

A húmeskő művészetének első változatát 1937-ben dolgozta, ki Pólya Iván és Mattioni Eszter. Pólya egy évvel később meghalt.

László Ilona: A húmeskő művésze

Tolnamegyei Népújság, 1974. aug. 11.

Pólya Iván

Tiszai halászok

o fa, 70 x 60 cm

Vadászati Világkiállítás, Bp. 1971.

~~M. N.~~ Gy. Műcsarnok

Pólya Iván, „festő-és szobrászművész (1889-1939).

Amikor Szűr-Szabó József a Gyalnaki Művésztelepre került, ott élt és dolgozott Fényes Adolf („Fényes bácsi"), Chiovini Ferenc („Chiovini Feri bácsi"), Pólya Tibor és Pólya Iván („a Pólya-fiúk").

Németh Gábor: A hónap grafikusa: Szűr-Szabó József.

Fényszóró, 1984. jan. 11.

Pólya Iván, festő- és szobrászművész (1889–1939).

Szandai Sándor szobrászművészről L. Meryhért László kismonográfiája a Képzőművészeti Kiadó MMM-sorozatában jelent meg. A Szolnoki Irodalmi Kurir 1932/6 számában Szandai Sándor körkérdést intéz a szolnoki Művésztelep tagjaihoz, a téma a festészet jövője volt. A válaszoló művészek között volt ~~tobbe~~ Pólya Iván és Tibor is.

Tiszai Lajos: Könyv Szandai Sándorról.
Szolnok Megyei Néplap 1983. aug. 20.

Pólya Iván

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.17.

Pólya Iván

festőművész

Céhbeliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

E s t
1934.I.14.

Pólya Iván MDK

Milka, tempera

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Ларга Lapr

Мгlка, ребенка

Pólya István

A művész 1919-es plakátjának címe:
„A vörös katona a proletárállam
védelmezője".
(említve).

Csák Zsófia: Az első szabad május 1.
Storno Ferenc soproni plakátján.
Életünk, 1980. 6. 501 old.

Pólya Iván MDK

Zsákhordók

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Pólya Iván

Szabadonfák

Pálya Iván festőm. HDK

Olajfestészet:

248. A csók. mgt.

Szolnoki festők.
Képzőm. Társ. 1927-28. téli tárl. Kt. 16.1.

Pólya Iván

l.

Képm. Mur. Erk

IX. 274. l.

Mlk Fényképek

) 3 p.

ágos Bizottsága

ny
- száma: M 560 és M. 55 p 19 3 p.
- kelte: VIII/22 " 19 3 p.
- beérkezése: VIII/25. 19 3 p.

k száma:

lintézett szám:

ima:

ima:

sta:

Pálya Iván. Festőművész

A 20-as, 30-as években Aba-Novák V., Pálya I., Pálya J., Zádor J., Borbereki Kovács J. adták a szolnoki művésztelep tevékenységének gerincét.

Egri Mária: Szolnoki Jubileum.
Tükör, Budapest, 1977. jún. 26.

Pálya Iván, festőművész

A szolnoki művésztelepen a két világháború közötti időben dolgozó „öregek" és a tálúk tanuló fiatal festőnövendékek úgy emlékeznek vissza a telep aranykorára, mint ahol nemcsak a művészet, de a humor múzsája is otthonra talált. A jó tallú művészek, írók lejegyezték az utokornak a vidám történeteket. – A művész is int, lejegyzett ilyen megtörtént dolgokat.

Egri Mária: Humor a művészet köréből.

Szolnok Megyei Néplap, 1977. jún. 24.

Pólya Iván, festőművész

Mattioni Eszter Pólya Ivánnal együtt szolnokon kezdett – sok kísérletezés után a hőzuzalékos öntvényformájú hímes követ először csinálni.
Pólya Iván nemsokára meghalt.

Hímes kövek.

1977. máj. 5. TV, 20.55 V Gué.

Pálya Iván, festőművész

Mattioni Eszter a bimeskő technikáját négy évtizede dolgozta ki Pálya Iváinnal.

(aba): a bimeskő mestere: Mattioni Eszter.

Pesti Műsor, 1977. jún. 22.

Pólya Iván
festő

wód
z
Magyar Építőművészet
1943. 70. l.
(Hirneskő-)

...kivágtak, nehogy a harcot aka-
jos a viadal elhalasztását kérte, majd
.

hisz annak a háborúban oly jártas és
fel, hanem a lovagi élet szabályainak
ű felfogása, amit a krónikás nemcsak a
gyar sereg lovagi magatartását hang-

nünk Nagy Lajos és Tarantoi Lajos
t a háborúban uruknak, a királynak
', melyet csak fegyverrel lehet elin-
álló királyok, országok, hadseregek
ajok rendszerint nem jutottak túl a
ölésénél, de maga a párbaj annyira
s lovagi magatartását vizsgálva nem

adjárat alkalmával Melfibe követei
itt is, mint a burgundi vagy angol
ér kímélete, a hadjárat leegyszerű-
, hogy a következő vízkeresztkor az
l döntik el Szicilia és Nápoly sorsát,
miatt soha nem történt meg.
ratok során, mint a litvánok ellen,
vagy Velence ellen. Lajos nemcsak

Pólya Iván

fürdő nőt abrázoló
himeskövét 1943-
ban helyezték el a mar-
gitszigeti Palatinus
strandfürdő előcsar-
nokában.

Magyar Építőművészet
1943. 143. l.
Neffel-

ták és élték az occidentális világ
llegét képviselték a sokszor egy-
genuai, padovai, velencei követ-

k. Eleinte a nápolyi ügyekben,
érdésekben keresik fel a magyar
tálása, békeközvetítésre való fel-
arország nagyhatalmi állását és

o bíboros 1349. évi követsége.
Lajos egész Bécsig eléje utazik.
ménytelenül. A szerb ügyekben
majd egy éven belül Szerbiából
Lajos között közvetítse a békét.
bán Simon dominikánust küldi,
bb azonban De Cardailhac János
tt, aki Lajos és IV. Károly közti
eggel hosszabb időt tölt a magyar
bajor hercegek támogatásával.

Pólya ~~[illegible]~~ Iván

festő

koll. kiáll. az Ernst Múzeumban.

rod

Erdélyi Árpád:

Csoportkiállítás az Ernst-Múzeumban.

Művészet. 1938. 46. l.

152. kép. *Osztrák festő 1460 körül: Szent Bertalan.*

OSZTRÁK FESTŐ, 1460 körül

Szent Simon

Szent Bertalan (152. kép)

Szent Fülöp

Szent Mátyás

Fa, tempera, első kettő 66×33, második kettő 37×31 cm.

Blasius Höfel 1839-ben elárverezett bécsújhelyi, Lemann bécsi és Ipolyi Arnold gyüjteményből. A harmadik és negyedik tábla alul erősen megcsonkítva.

Verzeichniss einer Sammlung altdeutscher Gemählde . . . Bécs, 1839., 7. és 41. szám. — Ipolyi Biharvármegye 121. és 123. szám (az első kettő). — Frimmel: Lexikon der

PÓLYA IVÁN

142	Fekvő nő pijamában	tempera	800.—
143	Pirossapkás nő	tempera	700.—
143b	Ciprusok	tempera	400.—

Nemzeti Szalon 1931

Római magyar intézet

máj-jun

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1939. DECEMBER 17. — 1940. JANUÁR 1.

Pólya Iván

Atelierausstellung Ivan Pólyas. Pester Lloyd (Abendblatt), ápr. 7. Irta: g.

1925

Magyar Művészet

1926. 59-60. l.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVKERESKEDÉSE
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

ÁRJEGY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Szentiványi Gyula *úrnak*
úrnőnek

Ofh.

Budafoki-út 10/c

KARÁCSONY
1936

Pólya Iván

Tiszapart Szolnoknál,

Nemzeti Szalon.

Munkácsy Cél. VIII. repr.
kiáll. kat. 1935. máre.
30. — ápr. 14.

Pólya Iván

Pólya Iván. Irta Marco. Uj Nemzedék, május 2.

1915

(Művészet 1915. 287. l.)

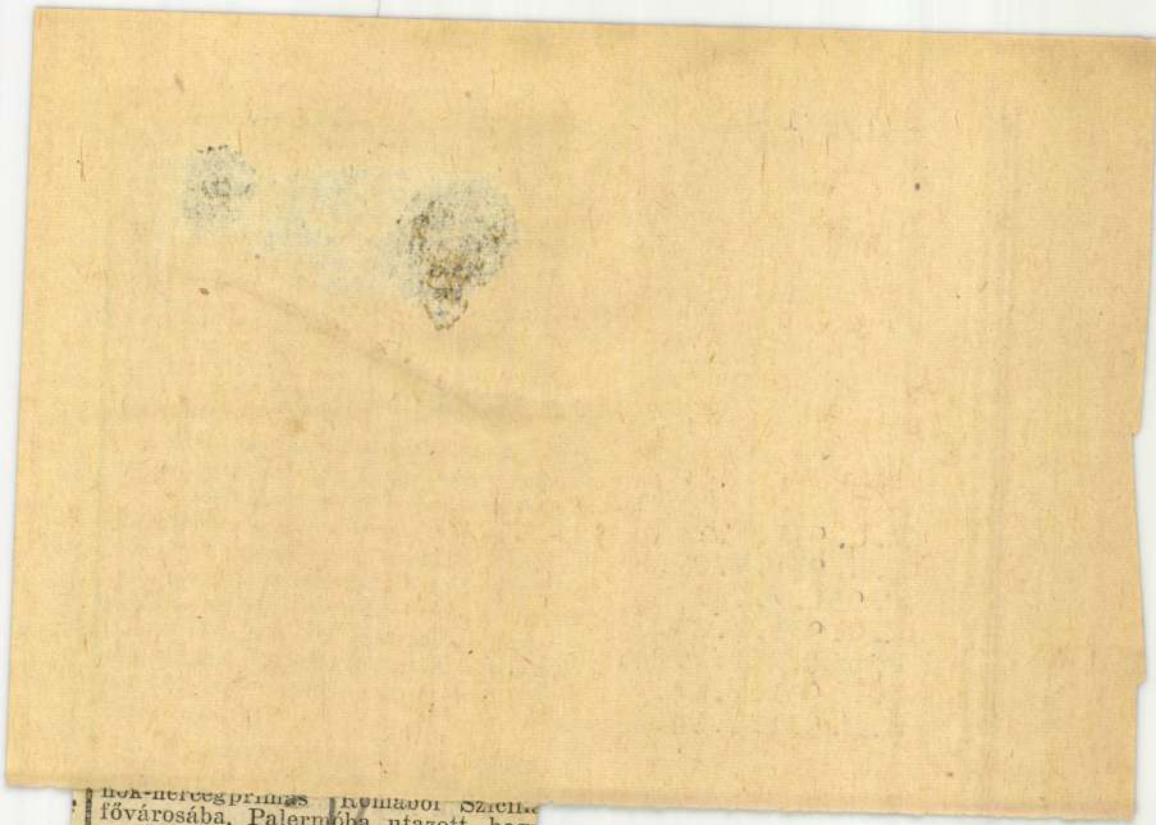

fővárosába. Palermóba utazott, hogy meglátogassa *Laviráno* bíboros-érsek, aki a mult évi Szent Imre-ünnepségek alkalmából hazánkat meg jelenésével megtisztelte. A magya hercegprímásnak Palermóban a egyházi és világi hatóságok részéről a legszívélyesebb fogadtatásban vol része.

Serédi hercegprímás egy napot tö tött Szicilia fővárosában, azután visszatért Rómába, ahol még fonto egyházi ügyeket kell a Szentszékne megtárgyalnia. Pünkösdhétfőn *hercegprímás Franciaországba uta zik*, ahol a francia katolikusok isme telt szíves hívására részt vesz *Szent Jeanne d'Arc jubileumi ün nepségeken*, melyeket Rouenbe fognak tartani azon a helyen, ahol a csodálatos szent leányt az angolo ötszáz évvel ezelőtt mint boszorkány elégették.

— **Egy detronizált királynő nyug díjpöre Franciaország ellen.** Eg volt királyné perelte most be a fran cia államot *nyugdíjvalorizációér* Eddig nem is tudtuk, hogy *Francio ország nyugdíjat fizetett egy király nénak.* Pedig már 1912 óta történi ez. *Ez a királyné Salima Machimb aki Moheli sziget uralkodónője vo*

Pólya Iván

M.O.931.V.?
P.H.931.V.27.
M.931.V.24.
N.U.931.V.24.
Ujság,931.V.24.
P.N.931.V.24.
B.H.931.V.24.

— **A Római Magyar Intézet művészeinek kiállítása a Nemzeti Szalónban.** Nem kell félteni semmitől ezt az izmos, új magyar képzőművészetet! És nem kell védeni a kultuszminiszter Collegium-politikáját azok előtt, akik a Nemzeti Szalón ma megnyíló kiállítását végignézik. A Római Magyar Intézet élén egy kitűnő, haladószellemű tudós áll: *Gerevich* Tibor.

A Nemzeti Szalón termeiben összegyüjtött műtárgyak magvai voltak a tavalyi velencei kiállítás magyar sikerének. Ezek a művészek kétségtelen tehetségükkel nyerték el római kiküldetésüket s az örökvárosban rohamos fejlődésnek indultak. Határozott művészi programjuk van, »modernségük« alapos tanulmányokon épül fel, elmélyültek, komolyak.

A piktorok a mai magyar festészet első gárdájába küzdötték fel magukat. *Aba Novák* Vilmosnál bizonyára a régi olaszok hatása, hogy a mélytüzűbb tempera festészetre tért át, egyéni technikájú olasz városrészei őszinte elismerést érdemelnek. *Szőnyi* Istvánon, az olasz modernek hatása látszik, figurális kompozicióiban, különösen a »Fürdőzőkben« mutatkozik meg erős tehetsége. *Patkó* Károly színes kompozicióival arat sikert. *Molnár* C. Pál kétségtelenül legtehetségesebb grafikusunk, élénkszínű festészetében sem vetette le tökéletes grafikáját. Különösen a »Szent Család« és merész ívelésű aktja sikerült. *Pólya* Iván kitűnő naturalista. Két temperaképe: a »Pihenés a műteremben« és a »Piros sapkás nő«-je a legjobb. *Medveczky* Jenő klasszicizáló önarcképe ragad meg, mielőtt a grafikus terembe érnénk, ahol *Istókovits* Kálmán metszetei, *Sárkány* Lóránt szénrajzai, *Cs. Szabó* Kálmán szép kollekciójú fametszetei, *Dex* Ferenc szénrajzai és *Kontuly* Béla freskótervezete állítanak meg. Kitűnőt alkotnak a liturgikus művészetben: *Johann* Hugó üvegfestményeivel, *Molnár* Mária finom ötvöskegyszereivel és *Szathmáry* István misekönyv-lapjaival.

A szobrászatban *Pátzay* Pál a legfejlettebb. Két nagyméretű figurája: az »Anyaság« és álló női aktja remek művek. *Kuzmik* Lívia »Mussolini« mellszobra és méginkább kőből készült fél-aktja, *Végh* Vera portréja atyjáról, *Erdey* Dezső patinás gipszfigurája és *Borzai Szuchy* Béla majolika-kútja tűnnek fel *Farkas* András plasztikáján kívül. *(s. f.)*

azonban a különlajta rákbetegségek igazi oka nem ismeretes, semmiféle egyetemes kezelési vagy gyógyítási módot még nem fedeztek fel.

A gyógykezelés módja jelentősen eltér a rák jellegétől, az illető országtól és természetesen a kórháztól függően.

A fő kezelési módszerek a következők: sebészi beavatkozás, besugárzás és gyógyszeres kezelés rákellenes gyógyszerekkel és hormonokkal. Ezeket külön-külön vagy együttesen egyre eredményesebben alkalmazzák. Az altatás új módszerei és az antibiotikumok széles spektruma biztosabbá, egyszerűbbé és merészebbé tette a sebészetet. A rákterápia bizonyos területeken minden képzeletet felülmúló eredményeket ért el.

1962-ben Angliában több mint 4 ezer asszony halt meg méhrákban, de ma már megfelelő bizonyítékokat tudunk felhozni amellett, hogy

ellen
nak

Ma
valós
tulaj
várat
fogjá
talán
más
révén

foglalkoznak rákkutatással.

Amint dr. Pierre Delafresnaye, a Rák Ellen Küzdő Nemzetközi Szövetség igazgatója Genfben kijelentette: „A rákkutatás nem egyszerűen tudományos tantárgy — hanem emberi, orvosi és tudományos probléma, amelyben minden alapvető tudomány érintkezik. Kutatás folyik a rokon tudományágakban, különösen a vegyi pathológia, az immunológia, a víruskutatás és a sejtképződés területén, és valószínűleg ezek a kutatások fogják megoldani a rák problémáját."

Erhard: „Strau

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Pólya Iván

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1964 JUN 11

A HISTÓRIÁBÓL

1071

Június 14—20.

100 ÉVE

— A Helytartótanács utasítja Pest város vezetőségét, hogy haladéktalanul lásson neki az „alsódunapart" rendezéséhez.

— Párizsban meghalt Dembinszky Henrik, az 1848—49-es szabadságharc egyik katonai vezetője.

— Megnyitották a Lukács-fürdő új épületét.

50 ÉVE

— A Városligetben 4000 munkanélküli heves tüntetést rendezett. Lovasrendőrség verte szét a tömeget.

— Budapesten óriási felhőszakadás volt, több mint kétszáz pincét árasztott el a víz, és a Nagykörút villamosforgalma hosszabb időre elakadt.

— Budapest Székesfőváros ünnepélyesen átvette az Óbudán épült új Gázgyárat.

25 ÉVE

— A fővárosi kórházakban alkalmazott alorvosok és segédorvosok az új rendtartás szerint nem folytathatnak magánpraxist és nem nősülhetnek meg.

— 49 éves korában meghalt Pólya Iván festőművész.

— 1939 első négy hónapjában Budapesten 627 új lakás épült s ugyanezen idő alatt 812 lakás vált lakhatatlanná.

Polya Iván (Szolnok, 1889. nov. 10. -- Bpé, 1939. jun. 16.): festő és szobrász. Bp.-n tanult szobrászatot, majd Párizsban festészetet. Hazatérése után egy ideig Szolnokon dolgozott. Az I. világháboru után Bp.-n telepedett le. 1907-től állitott ki a Mücsarnok tárlatain. 1924-ben, 1931-ben és 1938-ban az Ernst Muz.-ban, 1929-ben a Nemzeti Szalonban rendezett kollektiv kiállitást. Freskókat is festett. Mattioni Eszterrel a "himeskő" néven ismert dekorativ müfaj megteremtője. Müvei a Budapest

KSné

Polya Iván festő és szobrász

Magyar Életrajzi Lexikon

Est v.ii ✓
U.N.
8 ó.u
E.K.
M.O
B.H. v.ii ✓
M.H.
M.
N.U. v.ii ✓
P.H. v.ii ✓
P.N.
U. v.ii ✓

Pál, Thurzó-Nagy [illegible] *dr. Pajor Győző* és *Szigeti Jenő* beszéltek. A kongresszust diszebéd követte, amelyen a város vezetősége is megjelent.

— Tokaj 200.000 pengős államsegélyére a belügyminiszter 50.000 pengő előleget utal ki. *Scitovszky* belügyminiszter a szőlőgazdaság katasztrofális helyzete folytán rendkivül nehéz sorsba került Tokaj nagyközségnek *csatorna és kincstári épitkezésekre 200.000 pengő államsegélyt helyezett kilátásba. Ez*

Pólya Iván
festőművész

A Reggel
1930.XI.10.

Kis pesti notesz

1.

Az Ernst-Muzeumban vasárnap délelőtt „vernissage paré“ volt; a termekben az egész pesti „társaság“: arisztokraták, bankigazgatók, elegáns szépasszonyok kavarognak, a falakon pedig a magyar festőművészet legelőkelőbb társasága ta-

Pólya Iván

Basilides Barna

lálkozik; a Munkácsy-céh kollektiv kiállitásán egy-egy *Csók-*, *Iványi-Grünwald-*, *Glatz-*, *Kernstok-*, *Rudnay-*, *Fényes-*, *Márk*-kép mellett szinte mindenkinek ott függ egy-egy képe, akinek ecsete a mai magyar piktura dicsőségét hirdeti világgá. A közönség, amely a beérkezett nagyoknak ezen a seregszemléjén ámul, két fiatal név előtt áll meg a legnagyobb meghatottsággal: *Pólya Iván* és *Basilides Barna* képei a fiatalság győzelmes tehetségét dalolják a falakról.

Pólya Iván

A régi szolnoki vár egyetlen maradványa a művésztelep kertjében
(Pólya Iván rajza)

Szolnok, 1927. szept. 14.

munkásaik létszámát, e héten nyolcezer munkást ujonnan munkába állitottak és ujabb harmincezret értesitettek előre, hogy valószinüleg őket is visszaveszik. A Ford-gyáraknak ez a nagy uj munkafokozása nem lehet egyszerü próbálkozás, raktárak számára való gyártás; ha a Ford-gyárak fokozzák a gyár-

Pólya Iván festőművész

Magyarság 1931.IX.20.

* **Az Ernst-Muzeum csoportkiállitása.** Az *Ernst-Muzeum* első csoportkiállitásán az első termet kegyeletes emlékezésként Kazinczy-relikviákkal töltötték meg. Levelek, rajzok, arcképek sorakoznak ennek a lobogólelkü, örökké tevékenykedő, nagyszerü agitátor magyarnak élete utjából. Nagy, átfogó müveltségét, fáradhatatlan lelkességét, nem hunyó idealizmusát mutatják itt is levelei, feljegyzései és naplótöredékei. A kiállitó festők közül *Pólya* Iván egyre tisztuló és egyszerüsödő formái, *Hámor* Ilona finoman egybefogott szinárnyalatai, *Mihályi* Pál fantáziajátékos, szinfoltvariációkra bontott vásznai és *Várkonyi Ferenczy* László könnyed, gyors, felragyogó akvareljei mellett *Nagy* Imre erős, robusztus egyénisége, a széles formák, élénk szinek biztosan felvázoló készsége érdemel különösen nagy figyelmet és dicséretet. Mindent kész biztonsággal összefog, a feleslegest kiselejtezi, a fontosat egyénien látja. Igen jó, eredeti tehetségü festő. *Finta* Gergely a már beérkezett szobrász régebbi csontfaragásaival és terrakottaival néhány nagyon szép márványszobrot is állitott ki, valamennyi közül legszebbet: az *Őszi hajnalt*, ahol a női test finom vonalai, a beállitás eredetisége, az alkotó láz közvetlensége olyan tökéletes munkát alkotott, hogy ezt a szobrot vagy a muzeumnak, vagy valamelyik finomizlésü mecénásunknak okvetlen meg kellene szereznie és itthon tartania. De szépek és teljes megoldásuak kisebb márványfejei és terrakotta-szobrai is. *Kéry Kornis* József hagyatékából nagyon finom és eredeti ötletességü ötvösmunkákat gyüjtöttek össze. *(m. j.)*

A jubiláló szolnoki művésztelep jelenlegi művésztagjai

Szüle Péter

Pólya Tibor

Pólya Iván

Vidovszky Béla

HÍREK

— **Szeptember közepén...** Ez az új dátum most ékelődik be először életünkbe. Most történik meg először, hogy szeptember közepén nyitják ki a »tanintézeteket«, ezer és ezer gyermek kora reggel elindult az iskolákba, ma még könyvek nélkül, mert ma csak az órarendet diktálják le. Ez a szeptember közepe kétheti szabadságtöbbletet jelentett a gyermekeknek. Két héttel tovább tartott a szünidő, a játék, a gondtalanság és az erőgyüjtés. A pedagógusok és a laikusok egyaránt megegyeznek abban, hogy jó gondolat volt áttenni a tanítás megkezdését szeptember elejéről szeptember közepére. Ez a két hét nem sokat számít a tudományok elsajátításában, de ennek a két hétnek — szeptember ragyogó két hetének — a verőfénye, melege, levegője, egészsége, mind elraktározódott azokban a gyermektestekben és lelkekben, amelyek ma először kényszerültek a szűk padok közé.

— **A szolnoki művésztelep — huszonötéves.** Régi név Szolnok a magyar piktúra történetében. Több mint félszázaddal ezelőtt fedezte föl a tiszaparti magyar várost *Pettenkofen* Ágost, a tájfestészet egyik német úttörője, itt dolgozott vele egyidőben *Mészöly* Géza, *Deák-Ébner* Lajos és az első magyar táj, amely párizsi kiállításon nyugati szemek elé került, szolnoki volt. Szolnok azóta is kedvelt helye volt magyar festőknek és negyedszázaddal ezelőtt megalakult az a művésztelep, amelynek lakói alkotásaikkal magukra vonták az egész művelt világ figyelmét. A szolnoki festők képei nemcsak itthon, de a külföldön is sok komoly és értékes sikert arattak és Szolnok jelentősége csak növekedett az évtizedek során. A művésztelep fennállásának huszonötéves évfordulója alkalmából nagy ünnepséget rendeznek vasárnap Szolnokon, *Az Est* mai számában pedig eredeti önportrékban mutatja be a jubiláló művészkolónia jelenlegi tagjait.

— **Meghosszabbítják a vas- és reklám kiállítást.** A nagysikerű vas- és reklám kiállítást — mint közlik — a látogató közönség érdeklődésére való tekintettel s a kiállítók nagy többségének kívánságára a kiállítás vezetősége e hó 18-án este 6 óráig meghosszabbítja. A kiállítás ajándék tárgyainak kiosztása szombaton d. u. 5 órakor lesz.

— **Nem vették fel a kereskedelmibe, mert irodalmi értékű színdarabot írt.** Szolnokról írja tudósítónk: A mult év nyarán jelentette *Az Est*, hogy Csáky Antal, a szolnoki színtársulat igazgatója elfogadta előadásra *Rusznák* Sándor kereskedelmi iskolai tanuló *Legénynéző* című egyfelvonásos darabját, amely az igazgató és a kritikusok véleménye szerint *nem mindennapi kvalitású író alkotása*. A darab azonban még sem került előadásra, mert *a kereskedelmi iskola tanári kara úgy találta, hogy nem egészen fehér darab* és nem lenne az iskolára nézve előnyös, ha egyik tanulója fogadná a közönség elismerő tapsait.

A diák-szerző neve ettől az időtől kezdve mindenütt ismert lett, verseit és novelláit szívesen közölték vidéki és pesti lapok, de *az irodalmi sikerekkel együtt járt a 16 éves gyereknél az iskolai tanulmányok elhanyagolása*, amelynek eredményeként *két tárgyból elbukott*. A megbukott diák-szerző nagyon a szívére vette tanárai kritikáját és *a rossz bizonyítvánnyal zsebében eltünt Szolnokról*. Hosszú ideig nem tudott róla senki semmit, végre *hazautazott* és e hó elején letette a pótvizsgát és megkapta a bizonyítványt, mely szerint »felsőbb osztályba felléphet«. Tegnap jelentkezett, hogy a kereskedelmi iskola utolsó évfolyamára beiratkozzék, de *Goots Mihály igazgató tudomására hozta, hogy a tanári testület határozata alapján az iskola tanulói közé nem veszi fel*. A meglepett tanuló kérdésére az igazgató *a fiú szembetegségét hozta fel a tilalom okául, mert Rusznák Sándor az egyik szemére vak*. Később azonban ezt az okot az igazgató nem is említette, hanem *a fiatal író nyilvános szerepelgetését, felnőtt írók és színészek közötti forgolódását jelölte meg a kitiltás okául*.

Az igazgató drákói eljárásának hamar hire terjedt a városban, ahol sok rokonszenvvel nézték mindig Rusznák irodalmi kísérleteit. Elhatározták, hogy *az irodalom barátai kérvénnyel fognak a kultuszminiszterhez fordulni, hogy az igazgatót furcsa és indokolatlan eljárásának megváltoztatására utasítsa*.

Női kalapszalónba
ügyes gyakorlattal bíró munkaerő, jó fizetéssel és haszonrészesedéssel **Kolozsvárra kerestetik**
Ajánlatokat „Modistin" jeligére a kiadóba kérünk

Szülők figyelmébe!
Két 15—16 éves leány vagy fiú családi otthont talál úri házban
iskolaidényre
Elsőrangú ellátás, zongora, állandó felügyelet. VI. kerület, Király utca 82, IV. emelet 1

— **A kartel elméletben és gyakorlatban.** A kartel teoretikusai ellenállhatatlan logikával szokták bebizonyítani, milyen hasznos és bölcs képződmény a kartel, menynyivel gazdaságosabban és olcsóbban termel a kartel s hogy ezért mennyi hálával tartozik a közönség a kartelnek. Amikor azután a teoretikus leteszi kezéből a tollat, a kartel kilép az életbe és megkezdődik a próza, magyarán szólva, megkezdődik — a *drágítás*.

Ezt a procedurát annyiszor láttuk már, hogy amikor meghallottuk, hogy a gyufagyárak kartelbe lépnek, azonnal sejtettük, mi lesz ennek a nótának a vége. Elméletileg persze ennek a kartelnek is nagyszerű céljai lehettek volna, hogy mást ne mondjunk, olcsó, jó, és tetszetős áruval kiszorítani a külföldi árut. Ez a cél megvalósítása természetesen csak a közönség érdekét szolgálta volna, már pedig egy kartel nem azért jön a világra, hogy a közönség érdekét szolgálja. A gyufakartel sem azért jött. A gyufakartel is drágítani fog s ezért érthetetlen, miért akarja a kormány még külön törvénnyel is megerősíteni és a drágítást megkönnyíteni. Másutt a törvényeket a kartelek megrendszabályozására alkotják, nálunk pedig a kartelek megsegítésére csinálnak törvényt. Így aztán ne csodálkozzék senki, se a kartel, se a kormány, ha úgyszólván mindenki ellenszenvvel és jogos felháborodással várja a szörnyszülött világrajövetelét.

— **A kormány szőlészeti és gazdasági iskolát állít fel Badacsonyban.** *Nagykanizsai* tudósítónk jelenti: *Szigethy Vargha* László gazdasági főtanácsos egy bizottság élén kiszállt Badacsonyban és a kormány nevében *megállapodást kötött Badacsonytomaj községgel egy szőlészeti és gazdasági iskola felállítására*. Az iskola a »Hableány« mellett a hercegi lak alatt elterülő 6000 négyszögöl úgynevezett plébánia-telkén fog felépülni és a tantermeken kívül négy tanári lakást és internátust foglal magában. A földmüvelésügyi kormány az iskola céljaira 200.000 pengőt irányzott elő.

— **A MONE-lista győzött az Orvosszövetség elnökválasztásán** című mi napi cikkünkben azt irtuk, hogy Pfeiffer Ernő pénztári orvos is felszólalt az orvoskongresszuson és határozati javaslatot nyujtott be. Pfeiffer Ernő műtőorvos annak közlését kéri, hogy ő az orvoskongresszuson semmiféle vitában nem vett részt.

— **Csaknem végzetessé vált »Az Operaház réme« című riport.** *Balogh* Tibor magántisztviselő, hirlapírónak adva ki magát, 1922. év őszén felkereste az Operaház büféjében alkalmazásban levő *Merchán* Károlynét, akinek elmondta, hogy volt férje levelet küldött neki, amelyben sok kompromittáló adat van. Merchán Károlyné kijelentette, hogy az elmondottakból szó sem igaz, de minthogy az volt a benyomása, hogy az álhirlapíró meg akarja őt zsarolni, másnapra a további megbeszélések végett magához kérte, de ugyanekkor odarendelte egyik ismerősét is és az ő jelenlétében folytatták a megbeszéléseket. Abban állapodtak meg, hogy *a cikk nem lát napvilágot*, de néhány nappal később egy azóta megszünt zúglapban *Az Operaház réme* címmel *megjelent a cikk*. Merchán Károlyné panaszára a törvényszék *zsarolás vétségében* mondotta ki bűnösnek Balogh Tibort és őt *tizenöt napi fogházbüntetésre ítélte*. Fellebbezés folytán ma foglalkozott a tábla az üggyel és minthogy nem látta kétségtelenül beigazoltnak a zsarolási kísérletet, azért *a vádlottat felmentette*.

— **Mánuel exkirály sikere.** *Londonból* irják: A twickenhami *kertészeti kiállításon szenzációs sikert aratott Manuel portugál exkirály*. Az uralkodó nyolc első, hét második és egy harmadik díjjal *első helyen áll a díjazottak listájában*. A királyi kitüntetett produktumai között csak kevés virág van, a legnagyobb sikere a Manuel által kiállított *krumplinak volt*, ezenkivül első díjat kaptak a király *uborkái*, *paradicsomai* és *kelkáposztái*.

— **Keresztény és zsidó siketnéma harca** cím alatt megjelent hírünk vonatkozólag az *Országos Siketnéma Otthon* elnöksége annak közlésére kéri bennünket, hogy a siketnéma otthon nem felekezeti egyesület, tagjainak mintegy 20 százaléka zsidó. Az elnökség cáfolja azt, hogy Breuer Ármin a zsidó siketnémákat külön egyesületbe akarta tömöríteni, ellenben azt közli, hogy az Izraelita Siketnémák Országos Egyesületét a mult évben a rendőrfőkapitányság betiltotta. A vádlott *Rochlitz* Gyula nem díjnok, hanem kinevezett tisztviselő.

— **Orvosi hir.** Dr. *Szerb* Zsigmond szőv. közkórházi főorvos, a gyomor- és bélbántalmak szakorvosa szabadságáról visszaérkezett és rendelését ú ból megkezdette. (VI., Teréz körút 3

Dr. Gyarmati Gyorsírótanfolyam
VI., Hegedüs Sándor utca 7. Telefon: T. 212—

Megjelent az új barnafödeles
árjegyzékünk
600 képpel és ingyen kapja **kerékpár, varrógép és a katrészekről.** Kérje sürgősen, mert gyári árakkal va
Láng Imre kerékpár gyári raktár
Budapest, VI. ker., Teréz körút 3. szám. (Sarok üzlet)

Az ál-kékfestőgyáros nászútja, házassága és válása

Megdöbbentő regény egy lipótvárosi bűnügy aktáiban

— *Az Est tudósítójától* —

A név a legelőkelőbb budapesti nevek közé tartozik. Régi, komoly, pesti *pénzarisztokrata név*, nemesi prédikátummal. Ezt a nevet viseli a *férj*. A *feleség* egy jómódú ceglédi szőlőbirtokos özvegyének a leánya. Ők a hősei annak a csunya és szomorú *házassági regénynek*, amelynek egyik fejezetére most a kecskeméti törvényszéknek a férj vagyonára elrendelt bűnügyi zárlata tett pontot.

Két évvel ezelőtt történt. A fiatalember, az előkelő név és előnév viselője, megjelent édesapjával *Cegléden*. Az apa már előzőleg érintkezésbe lépett egy ottani szőlőbirtokos özvegyével, akinek szép, fiatal eladólánya volt. Autón érkezett az apa és fia. A fiú elegáns volt, modern pesti sportsman, monoklis, remek táncos, szellemes, szimpátikus társalgó. A fiatalember és apja elmondották, hogy *ők társai világhírű rokonuknak az óriási kékfestőgyárban, főrészvényesek, gazdagok*. A fiú okleveles mérnök, főmérnöke a családi gyárnak.

A fiatal lány és családja kapvakaptak az alkalmon és tetszett is a kis vidéki lánynak a bódító fellépésű pesti kékfestő-trónörökös. Rövidesen megvolt az eljegyzés. Az apa és fiú

700 millió korona hozományt kötött ki,

amit az anya meg is adott. Esküvő előtt felvitték Pestre a lányt, elvitték a gyárba. Végigvezette a fiú menyasszonyát a munkatermeken, az egész telepen és büszkén mondotta:

— *Ez mind az enyém.*

Megtartották rövidesen az esküvőt. Utána nászútra ment a fiatal pár. A hozományt a fiatal férj magával vitte a nászútra. Egy német fürdőhelyen voltak, majd Berlinen át indultak hazafelé. Berlinben néhány napig tartózkodtak s kitűzték az indulás dátumát.

Másnap délben kellett a budapesti gyorssal hazafelé indulniok. A fiatal férj reggel a szobában hagyta a feleségét, egy kis kézitáskát vitt magával és azt mondta, hogy megy bevásárolni néhány dolgot, mielőtt délben utaznának. Az asszonyka várt, várt, multak az órák, *a férje nem jelentkezett. Kétségbeesetten szaladgált ide-oda, míg végül megtudta, hogy*

férje már a reggeli vonattal egyedül elutazott Pestre.

A kis táskában *magával vitte a hozományt.*

A fiatal férj meg is érkezett Budapestre és itt kissé zavartan jelentette be a családnak:

— *Berlinben felejtettem a feleségemet.*

A Berlinben felejtett feleség azonban egynapi késéssel hazajött és ekkor kezdődött meg *rettenetes kálváriája.*

Először is kiderült, hogy *a férj apja nem részese világhírű bátyja kékfestőgyárának.* Csupán igazgatói állást tölt be bátyja gyárában, szép, de nem túlságosan nagy fizetéssel és *vagyona egyáltalában nem nevezhető tekintélyesnek. Fiának már semmi köze sincs a gyárhoz. Sohasem volt mérnök.*

Még főiskolára sem járt. A fiatalember meglehetősen zajos, költséges életet élt, kezdett nagyon sok pénzébe kerülni az apjának és ezért kellett megházasítani... Az asszonyka azonban még most is rajongóan szerette férjét.

A hétszáz miliós hozomány néhány hónap alatt elfogyott, mert a férj most is folytatta zajos és mulatós életét. Mikor a hozomány elfogyott,

a férj kezdett rosszul bánni feleségével.

Izgatott veszekedések verték fel naponta a *nagymezőuccai* ház csendjét. És akadtak szomszédok, akik tompa ütések zaját hallották ki az elegáns lakásból és akiknek az asszonyka zokogva panaszolta el, hogy *férje megverte.* Egy napon az asszonyka hazament anyjához Ceglédre. Egy hét mulva visszatért férjéhez és *hozott újabb kétszázmilliót.* Néhány hónapig megint »jól éltek«. Aztán elfogyott a kétszáz millió, *újra kezdődtek a szörnyű jelenetek.* És az asszony *újra hozott 50 milliót* az anyjától, aki kénytelen volt eladni ingatlanainak jó részét. Azután egy napon nem kapott több pénzt a fiatal férj.

Ettől kezdve

állandóan a legnagyobb viharok voltak a házastársak között.

A férj ismételten lezárta lakását és nem akarta beengedni az asszonyt. Egy szép napon *elzálogosította felesége összes ékszereit és fehérneműit.* Egyszer pedig, egy téli napon, miközben felesége aludt, *magával vitte az asszony télikabátját és ezt is elzálogosította.* Mikor pedig az asszony panaszkodott, reprodukálhatatlan szitkok közben egyre ezt hajtogatta:

— Mondtam már sokszor, hogy mehetsz vissza az anyádhoz.

Egy este az asszonyka hazament. Férje nem volt otthon. Sötét volt a lakásban. Belépett a hálószobába. Felcsavarta a villanyt. *A szobában az ágy mellett egy idegen férfi üldögélt pizsamában.* A fiatalasszony rémülten, sikítozva rohant a folyosóra és segítségért kiabált. A pizsamás ember pedig zavartan dadogta:

— Na, nem kell félni. — És két perc mulva betoppant a férj, aki szintén zavarba jött, ráadott egy felöltőt a pizsamás emberre, súgott valamit a fülébe és gyorsan kituszkolta a házból. Mint később a rendőri nyomozás kiderítette,

a pizsamás férfit a férj bérelte fel, mert tetten akarta érni vele a feleségét.

A terv azonban meghiusult.

Ekkor már nagyon rosszul álltak anyagilag. A férj egyáltalában nem adott pénzt az asszonynak, aki a szó legszorosabb értelmében véve *éhezett.*

Több ízben ment kétségbeesetten panaszkodni apósához. *Apósa azonban ridegen elutasította.*

Végül is az asszony véget vetett az »ideális« házaséletnek. Hazament az anyjához Ceglédre betegen, megtörten, megroppant idegrendszerrel. Az anya pedig

csalás címén feljelentést tett a férj és az apja ellen.

A kecskeméti hatóságok folytatták le a nyomozást és a kecskeméti törvényszék vizsgálóbírája most B. 4211/1.—1927. szám alatti végzésében *elrendelte a bűnügyi zárlatot.*

— Csalás büntettével gyanusított ... és társa elleni bűnügyben, nevezett sértett kérelmére a Bp. 492. §-a alapján *a bűnügyi zárlatot 800,000.000 korona*, azaz 64.000 pengő valószínű károsszeg és járulékai erejéig ... és ... gyanusítottak budapesti lakosok ellen, ezeknek *Budapesten, vagy bárhol található összes ingóságaira elrendelem* és a budapesti ingóságokra való foganatosítás céljából a magyar királyi államrendőrség budapesti főkapitányságát megkeresem.

A végzés indokolásában röviden felsorolja a vizsgálóbíró a fentebbi tényállást.

— *Így mindketten azon célból, hogy maguknak jogtalan vagyoni hasznot szerezzenek és hogy sértettet megkárosítsák, fondorlattal tévedésbe ejtették, tehát csalás büntettének elkövetésével alaposan gyanusíthatók.*

Egyelőre így áll az ügy. Nemsokára pedig megindul a válóper és rövidesen megtartja a kecskeméti törvényszék a csalási ügyben a főtárgyalást.

B. Gy.

A Nyugati p. u. közelében, a Teréz körút mellett, VI., Lovag ucca 18. sz. házunkban

háromszobás, hallos, modern komfortos lakások kiadók!

városi Nyomda R. T., VI., Lovag ucca 18

Csáky ucca és Koráli ucca sarkán épülő bérpalotánkban kaphatók még november 1-re is modernebb kivitelű

két- és háromszobás lakások hallal

továbbá üzlet- és szuterénhelyiségek

Bővebbet: Star Építőipari Rt., Országház tér 16/17

Miért szappanozza be ön az arcát?

Ime végre egy kényelmes borotválkozási eljárás. A borotválkozás kínszenvedéséért ne okozza a borotvát – úgyszólván teljes mértékben a szappanban van a hiba, amit ön használ s amely képtelen a munkát helyesen elvégezni. A *Colgate-féle Borotvaszappan Rudacska* feltétlenül meg fogja puhítani a szakáll-tövét.

COLGATE-FÉLE
Borotvaszappan
Rudacska

A legtöbb ember azt hiszi, hogy a hab szappananyaga puhítja meg a szakállat. A valóságban azonban ez nincs így. A víz végzi a puhítást, miután a szappan eltávolította az egyes szőrszálak köré lerakódott olajos burkolatot. *Colgate* egy olyan szappant tökéletesített ebben a *Borotvaszappan Rudacskában*, amely teljesen behatol ebbe a lerakódásba s így a bő vízzel készített habnak módjában van a szőrzetet megpuhítani és a beretvának ezáltal könnyü munkát biztosítani.

De gazdaságos is — nincs borotvaszappan, amelyből oly kevés kellene. Vegyen egy rudacskát ma és kezdjen már holnap a használatához.

Kapható mindenütt!

Egyedárusitó:

Pajor Mátyás

Budapest,
Pozsonyi út 4/D

~~Koszta 20'2[illegible]~~

Pólya Iván

(1)

- Lippich Gusztáv, új főispán 1899 jún-ban igéretet tesz a közművelődés és közizlés terjesztésére
- a „Műcsarnok" lap műtermek építését kéri
- Bihari Sándor, Bornitz Andor, Tényes Adolf, Hegedűs László, Kernstok Károly, Katona Nándor, Mednyánszky László, Mihalik Dániel, Pongrác Károly, Vaszary János nevében Olgyay Ferenc memorandumot nyújt át Wlassics Gyula minisztérnek - műtermek építését, művésztelep létesítését kérik
- lekötelezik magukat évente egy kiállítás rendezésére
- 1901. ápr. 28-án megalakul a Szolnoki Művészeti Egyesület
- első feladata - műtermek építése
- 1902. jún 29-én átadják a műtermet Bihari Sándor Tényes Adolf, Hegedűs László, Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Zombory Lajos konfoglaló műveszeknek
- Szolnok jó témát nyújtott az akkori festeszettnek
- itt festettek azelőtt német és osztrák festők is
- magyar műveszek közül itt festett Sterio Károly Böhm Pál, Ágghází Gyula, Deák Ebner Lajos
- Bihari Sándor a telep atapítótagja és aktív művesze hatalaig
- Tényes Adolf az első korszakban a „Szigény emberek" sorozatát készíti el
- Szlányi Lajos, Olgyay Ferenc, Mihalik Dániel a szolnoki táj rajongói, Zombory Lajos főleg állatfestőként ismert. Szülé Péter alakos kompozíciókat, portrékat fest, Zádor István rézkarcokkal foglalkozik
- gyakran megfordul Szolnokon Koszta József is
- Nagybányáról telepszik, de majd Szentesre
- Barta Ernő, Zádor István, Pólya Tibor és Iván plakátottal regisik a Tanácskormányt
- 1919-ben vesszahívják a műveszeket a telepre ahol kórházat rendeztek be
- a kel világháboru közott jelentős szerepet vállal a két Pólya testvér
Aba Novák Vilmos műveszetét is jelentős évek kapolják Szolnoknoz
ujonnan érkezettekét, az első időszakban Tényes

Pólya Iván

Adolf és Szlányi Lajos tanítványai majd a
években Galle Tibor foglalkozik velük.
- Ekkor az időszakhoz tartozik még Udvary Dezso
Kléh János, Vidovszky Béla, Jávor Pál, Olgyay
Ferenc tevékenysége
- az alkotok többsége csak nyáron van a telepen
- évenként közös tárlatokat rendeznek
- 1926 óta tagja a telepnek Chiovini Ferenc a
30 as évek végétől Patray Pál, Gáborjáni Szabó,
Kálmán, Mattioni Eszter, Basilides Bárna, Bernáth
Aurél, Borbereki Zorács Zoltán
1943-ban Kerényi Jenőt is rendeltagga fogadják
- a háború után kimarad a telepről Fényes
Adolf, Révész Péter Pál, Áldor László, Forstner Dénes
- megrongálódnak az épületek
- 1948-tól kezdenek visszaköltözni az épületekbe:
Chiovini Ferenc, Benedek Jenő, Bólos Sándor, Patay
Mihály
1953-58 között itt fest P. Bak János és a telepen kívül
itt dolgozik Baranyó Sándor, Antal Ilona is
1965-ig, Palicz József és Gáesi Mihály 1970-ig,
Mészáros Lajos 1971-ig
- Mai szolnoki művészek: Chiovini Ferenc, Bara-
nyó Sándor, Berényi Ferenc, Bokros László, Fa-
zekas Magdolna, Meggyes László festők, Nagy
István, Simon Ferenc, Szabó László szobrászok,
Bokros Júlia keramikus
- a művésztelep nem közös vonások kiála-
kításával jeleskedett, de otthont adott a
művészeknek.

Egri Mária: Művésztelep Szolnokon

Múzeumi Magazin 1977/2 3-4 old

Budapest Polya I.

A Fonyódi-hegy tetején a Panoráma étteremben hangulatos élő zene és disco szórakoztatja a közönséget. A Kossuth-erdei vendéglőből szép kilátás nyílik a tóra és a környező vidékre

A balatonboglári Hullám szövetkezeti szálloda és étterem kombinát méltán népszerű a déli parton. A presszó és a hangulatos nagy kerthelyiség sok vendéget vonz

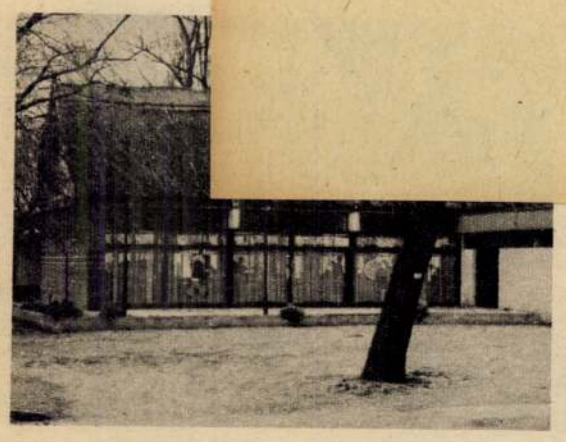

A balatonberényi Határcsárda közvetlenül a vízpartra épült teraszáról a tó északi partjának gyönyörű panorámája tárul a vendégek elé

lyi ÁFÉSZ Balaton presszójában, bisztrójában, a Kiliti csárdában, a zamárdi Paprika csárdában és a Kék tó önkiszolgáló étteremben mind az egyéni, mind a csoportos étkezési és szórakozási lehetőségekről gondoskodik.

Az M7 útvonalon haladva Balatonföldvárnál a Balatonszárszói ÁFÉSZ működési területére érünk. A kőröshegyi Muskátli vendéglő, a balatonszárszói Tóparti étterem, a balatonszemesi Kis Tücsök vendéglő és Borozó mind-mind hangulatos belső kiképzésű vendéglátó üzletek, speciális ételekkel, fajborokkal és zeneszolgáltatással várják a vendégeket.

Továbbhaladva a balatonlellei benzinkúttal szemben találjuk a nagy befogadóképességű Lelle önkiszolgáló éttermet, valamint Balatonboglár község központjában a Hullám étterem-szállodapresszó-borozó szép vendéglátóipari kombinátját. Különösen autóval érkezőknek ajánljuk, hogy keressék fel a szőlősgyöröki Postakocsi csárdát-presszót, amely Balatonboglártól mintegy 8 km távolságra van. Mindezeket az üzleteket a Balatonboglári ÁFÉSZ irányítja.

Akik nem szeretik a zsúfoltságot, azoknak ajánljuk a Balatonmáriafürdői ÁFÉSZ Fonyód és Balatonberény között üzemelő fonyódfalusi Panoráma vendéglőjét, a balatonfenyvesi Vigadó és Kupa vendéglőket, a balatonkeresztúri Autóscsárdát és a balatonberényi somogyi Határcsárdát.

A vadételeket kedvelőknek különösen javasoljuk, hogy keressék fel a bélatelepi Vadásztanyát, ahol hangulatos környezetben fogyaszthatják el a főszakács aznapi ételremekét.

A bemutatott és felsorolt korszerű és színvonalas üzleteken kívül mindegyik ÁFÉSZ a fizető- és szabadstrandokon és egyéb tömegbefogadó helyeken állandó és mozgó árusítással gondoskodik a vendégek üdítőital, gyümölcs, édesség iránti igényének kielégítéséről.

Az üdülő és takarékszövetkezetek mind jobban kiterjesztik tevékenységüket a parton, üdülőházak, társasüdülők létrehozását szervezik, s egyre szaporodik — közmegelégedésre — a valutabeváltó helyek száma.

Esős és rossz idő esetén ajánljuk a bevezetőnkben említett termálfürdők, történelmi nevezetességek és emlékhelyek felkeresését.

Siófoktól, de Szántódtól is könnyen megközelíthető az igali termálfürdő. A fürdő vize különleges gyógyhatású. A fürdő területén a helyi ÁFÉSZ önkiszolgáló éttermet, presszót, hurka-pecsenyesütőt és borozót üzemeltet.

Balatonkeresztúrról kiindulva, a 68-as útvonalon haladva juthatunk el Csokonyavisontára. Útközben érintjük új városunkat, Marcalit, ahol a Baglas étteremben kitűnő konyha és kényelmes szálloda várja a vendégeket. Tovább utazva Nagyatád városába érünk, ahol a helyi ÁFÉSZ Ezüstkancsó étterme-presszója-szállodája szolgálja a vendégek kényelmét.

Innen mindössze 21 km a megye másik termálfürdője, a csokonyavisontai. A pihenéshez és szórakozáshoz kemping, a Barcsi ÁFÉSZ cigányzenés étterme, valamint kolbász-hurka-pecsenyesütő, borozó áll a fogyasztók rendelkezésére.

Csokonyavisontáról a 68-as útvonalon tovább haladva, déli irányban érünk el a gyorsan iparosodó Dráva-parti nagyközségbe: Barcsra. Különösen gyors településfejlődés és idegenforgalom indult meg a határátkelőhellyé nyilvánítás után.

Évente jelentős számú olasz és jugoszláv turista érkezik Barcsra és rajta keresztül a megye más területeire is. A Jugoszlávia—Ausztria közti, Barcson keresztülhaladó idegenforgalmi folyosó miatt is egyre több az átutazó osztrák, nyugatnémet vendég. A helyi ÁFÉSZ korszerű Boróka étterme-bisztrója az átutazó vendégek igényeinek megfelelő vendéglátóipari szolgáltatást tud nyújtani. Barcs mellett terül el a híres ősborókás, amely Közép-Európában egyedülálló. A rigóczi csárdában, valamint a darányi Fenyő vendéglőben pihenhetik ki a turisták a kirándulás fáradalmait.

A megyeszékhely, Kaposvár több mint 100 éves város a Kapos folyó partján. Fontos útvonalak találkozóhelye, ezért különösen nyáron jelentős számú bel- és külföldi keresi fel, utazik át rajta. A városban működő ÁFÉSZ idillikus környezetben forgalmaztatja a Cser vendéglőt, Amigó presszót, valamint a Muskátli vendéglőt. A város központjában a Badacsony borozó-étterem jóízű ételekkel és fajborokkal várja a látogatókat. A turisták szívesen felkeresik a tókaji parkerdőben a Kakukk büfét.

E színes és szép somogyi tájakat mindig örömmel keresik fel az idelátogatók. A helyi ÁFÉSZ-ek feladatuknak tartják mind jobban szolgálni az itt élők és a tájat felkeresők pihenését és kulturált szórakozását.

A siófoki Kék tó éttermet az egész déli parton jól ismerik

A balatonboglári ÁFÉSZ balatonlellei önkiszolgáló éttermében csoportos étkeztetést is vállalnak

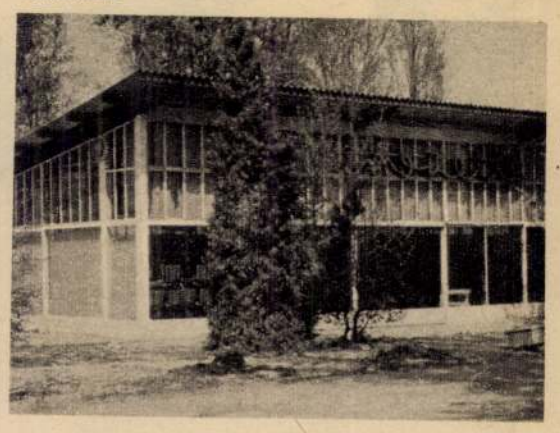

A barcsi Boróka étterem önkiszolgáló részlege főleg a kevés idővel rendelkező átutazók között népszerű

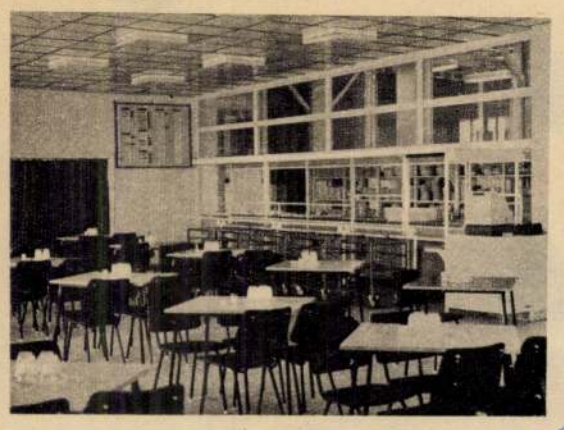

UJ NAPFOLTOK

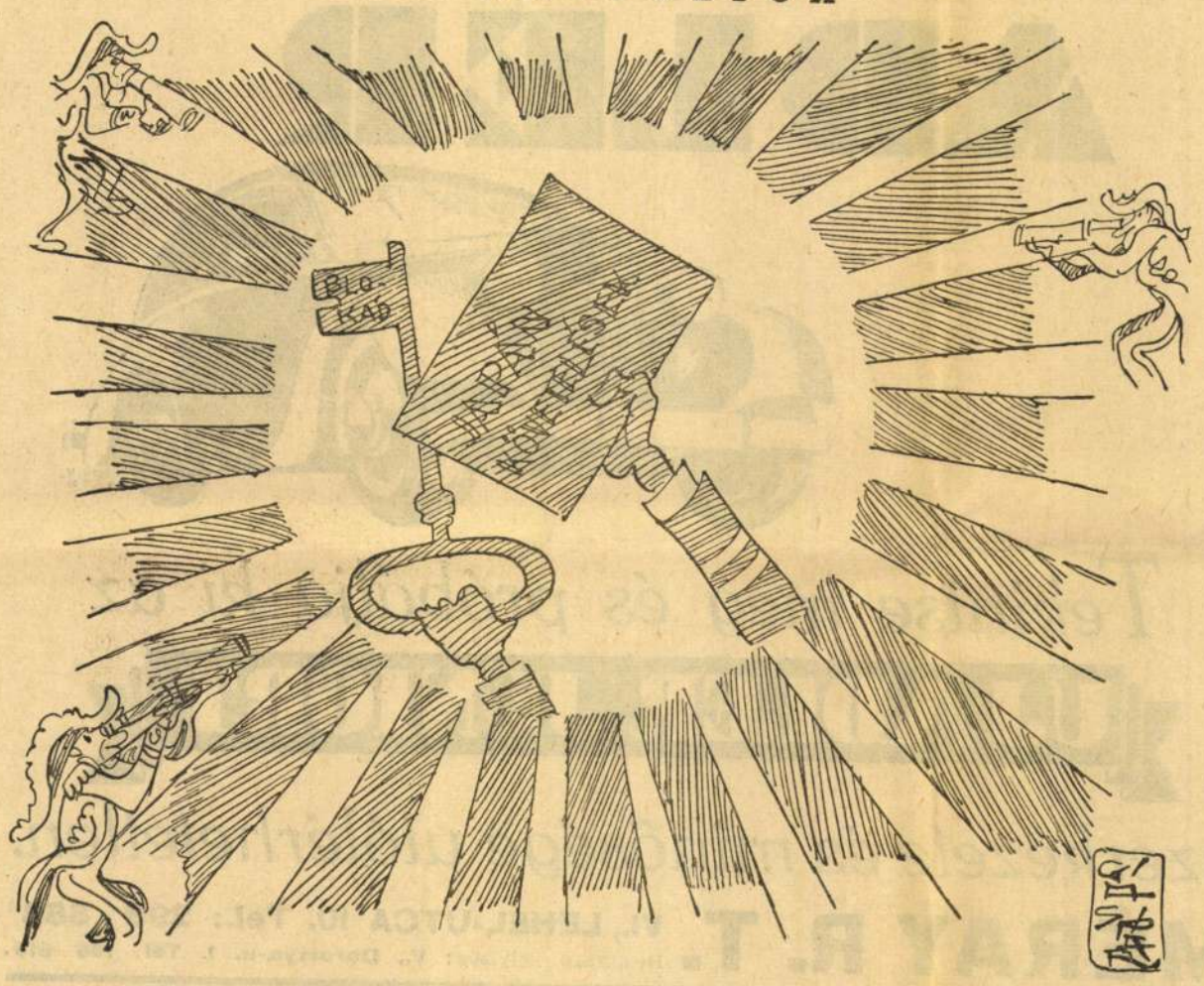

(Gáspár Antal rajza.)

— **Nyári der-die-das tanfolyam.** A székesfővárosi népmüvelési bizottság munkakeretében dr. *Hittrich Ödön* az Eötvös-gimnáziumban (IV., Reáltanoda-utca 7.) julius 3-tól 31-ig mindennap este ½7-től 8 óráig tanfolyamot tart. Beiratási dij 1 P, tandij 7.50 P. Beiratkozás a bizottság hivatalában (IV., Szép-utca 5.) a hivatalos órák alatt, valamint a helyszinen az órák előtt. Ez a tanfolyam azoknak való, akik tudnak némileg németül, de még nem volt idejük és alkalmuk arra, hogy a névelők biztos használatát megtanulják. Az 1937 augusztus havában tartott tanfolyamon az előadó hallgatóit 1733 német főnévre tanitotta meg. Ez alkalommal a hallgatók német névelőtudása egy hónap alatt 33%-ról 93%-ra emelkedett. Az előadó eddigi kisérletei alapján ugy fogja begyakorolni hallgatóit, hogy mielőtt valamely tárgy vagy fogalom német neve eszükbe jutna, már előre meg tudják állapitani, hogy az illető német főnév milyen nemü lesz.

— **A Pénzintézeti Központ közhirré teszi,** hogy a buzazáloglevelekben folyósitott és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztési részleteinek befizetésekor és a buzazáloglevelek kamatszelvényeinek beváltásakor juniusra átszámitási kulcsként egy métermázsa buza fejében 20 pengő 28 fillért kell alkalmazni.

— **A Magyar Hirlapirók Országos Nyugdijintézetéhez** ujabban a következő adományok érkeztek: Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete 12.000 pengő, Weiss Manfréd R.-T. 1000 pengő, Első Magyar Általános Biztositó Társaság 400 pengő, Hajdu Elemér (dr. Berkes Róbert utján) 69.18 pengő.

Relativitás

Két szive van egy angol nőnek,
De kevés hasznát veszi ennek,
Mert a kikosarazott kérők
Elnevezték már — szivtelennek.

Budapest—New York

Itt este van; ott felkelnek.
Rágondolni sem merek,
Milyen hely az, ahol ilyen
Lumpolók az emberek.

(sima)

— **Az ellenforradalom vértanuinak emléke.** Az 1919. évi ellenforradalmi mozgalmak legkiemelkedőbb eseményei junius 20-a és 26-ika közt zajlottak le. Az ország népe, az ellenforradalmi megmozdulásokban részes városok és községek közönsége junius 18-án, 25-én és julius 2-án áldoz kegyeletes megemlékezés formájában ezen az ellenforradalmi törekvések mártiráldozatai emlékezetének. Most vasárnap Kalocsán, Dunapatajon, Sopronban, Bölcskén, Dunaföldváron, Páhiban, Pákozdon, Solton, Soltvadkerten, Szalkszentmártonban és Szalkszentimrén lesznek kegyeletes emlékezések.

— **Nyaralás előtt** idén is Münchengrätzinél (IV., Kossuth Lajos-utca 15.) válassza ki gyermekei részére a legmegfelelőbb cipőket.

— **Emlékezzünk . . .**

Junius 17.

1918 *A Piave menti csata alatt József kir. herceg tábornagy, mint 6. hadseregünk akkori parancsnoka, a csapatkörletekben való közvetlen személyes tájékozódás céljából előre ment a megszakitás nélkül legélénkebb tüzérségi tüz alatt lévő és ismételten széjjellőtt falzei hidhoz. Látta, hogy a híd többszöri széjjellövetése és az átkelés közben támadt sulyos veszteségek miatt erős lelki lehangoltsággal küzdő kassai 5. honvéd huszárezred személyes példaadással bátoritásra szorul. Huszáraihoz intézett lelkesitő szavak után a sürün csapkodó gránátok okozta veszélylyel mitsem törődve, előre átment a hidon, majd annak tulsó partjára érve, a példáját követő ezred egymásután átkelő osztagait rendeltetési helyük felé irányitotta. Ezzel a maga nemében egyedülálló, példásan vitéz cselekedetével — amelyhez hasonlóval a világháboru egész tartama alatt egyetlen hadseregparancsnokunk sem dicsekedhetett, Ófensége ujabb bizonyitékát adta hadseregszerte ismert kimagasló személyes bátorságának, amellyel katonái rajongó csodálatát, ragaszkodását a háboru kezdete óta számos alkalommal a hadszinterek mindegyikén ismételten kiváltotta és amellyel országszerte ismert vitézi hirét megalapitotta. Amikor tehát Ófenségét a fentebb emlitett és legélénkebb ellenséges tüzben tanusitott, példásan bátoritó személyes beavatkozásáért a tisztikar és legénység kérelmére a tiszti arany vitézségi éremmel kitüntették, oly elismerés érte, aminőt a személyes vitézlés cimén egyetlen más hadseregparancsnokunk sem kaphatott.*

— **Borkiállitás és borverseny Kecskeméten.** Kecskemétről jelentik: Szombaton nyitotta meg dr. *Kiss Endre* főispán a borkiállitást és vele kapcsolatos borversenyt. A megnyitáson a földmivelésügyi minisztert dr. *Niry Károly* miniszteri osztálytanácsos képviselte. A birálóbizottságok döntése alapján a versenyben a földmivelésügyi miniszter nagydiját *Kecskemét* város gazdasága nyerte el *1934-es muscat-ottonel* borával. Az állami aranyérmet a *Kecskeméti Szőllősgazdák Szövetkezete* kapta 1938. évi *tramini-boráért.* Az I/b. dijat a *Mega* hegyvidéki bortermelők szövetkezete nyerte. Külön állami ezüstérmet kapott *Ekker Lajos* kádár hordóiért. A kiállitáson résztvettek a szőlőgazdasági iparágak is. Vasárnap tartják meg az országos borászati nagygyülést.

— **Most vesse el!** 20 gr céklarépa, 250 gr vajbab, 20 gr téli retek, 10 gr ecetbe való uborka, 10 gr nyári saláta vetőmagvak ára 1.90, vidékre P 2.20 értékü bélyeg előzetes beküldése mellett bérmentve szállitjuk. Virágmagvakból 1—1 csomag árvácska, nefelejcs, százszorszép, harangvirág, gyüszüvirág, szakállas szegfü ára P 1.60, vidékre P 1.80. Megrendelhető Magyar Magtenyésztési R. T., Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. Monori Mag üzletében.

Élelmiszerárak kicsinyben

Marhahus: rostélyos, felsál 160—260, leveshusok (tarja, csontos oldalas, szegye) 120—200 fillér kg-ként. Borjuhus: comb (szeletelve) 280—340, vesés 180—280 fillér kg-ként. Juhhus: hátulja 136—180, eleje 120—150 fillér kg-ként. Sertéshus: karaj (hosszu, rövid) 220—270, tarja, comb, lapocka 180—212, oldalas 128—164, szalonna, zsirnak való 136—148, háj 148—160, zsir 144—164 fillér kg-ként. Élő baromfi: tyuk 200—350, csirke 100—280 fillér kg-ként. Tisztitott baromfi: tyuk 150—290, csirke 220—360, lud 140—200, hizott ruca 140—200 fillér kg-ként. Tojás: tea 10 drb-ig 7.5—9, 11 drb-tól 140—150, főző és apró 10 drb-ig 6.5—7.5, 11 drb-tól 126—140 fillér kg-ként. Halak: ponty élő, nagyság szerint 120—240, ponty, jegelt nem élő 100—180 fillér kg-ként. Tej és tejtermékek: teljes tej (kannatej) 30 fill. lit., tejfel 110—120, teavaj, édes tejszinből (tömb) 320—340, teavaj pasztőrözött tejszinből (tömb) 360—370, tehénturó sovány 50—80 fillér kg-ként. Kenyér: fehér 42—46, félfehér 34—38, félbarna 32—36, barna 20—22 fillér kg-ként. Szárazfőzelék: lencse 44—96, borsó 36—56, fehér bab aprószemü 38—52 fillér kg-ként. Zöldségfélék: Gülbaba 11—14, nyári rózsa 13—16, Ella 9—11, uj burgonya 10—20, vöröshagyma makói 26—30, fokhagyma 16—36, fejeskáposzta hazai 12—20, kelkáposzta 20—30, savanyukáposzta 18—20, kalarábé 2—7 fill. drb-ként. sóska 22—36, paraj 36—56, zöldbab 40—48, fejessaláta drb-ként 4—10, zöldborsó 18—32, uborka 56—80, főzőtök 12—20 fillér kg-ként. Gyümölcs: cseresznye 24—100, egres 20—60, szamóca kerti nemesitett 30—96, ribizke 36—56 fillér kg-ként.

Zárás után

Irta George Daunt

Rossz napja volt Robertnek. A hivatalban egy költségvetés elkészitésénél egy nullával tévedett, mivel pedig ez véletlenül a szám végén levő nulla volt, a százezres tételekből milliók lettek. Az osztályfőnök azzal dobta vissza az egész munkát, hogy Robert vizsgáltassa meg az elmeállapotát. Az utcára leérve, boszszuságára három autóbusz zsufolva robogott el a megálló előtt és csak a negyedikre tudott feljutni, ott pedig amint a kocsi, nagyot zökkenve, megindult, egy öreg ur ölébe pottyant, aki undorral és éktelenül káromkodva lökte vissza.

Reggel óta az a gondolat gyötörte, hogy a felesége, Mabel, a reggelinél olyan szokatlanul kedvetlen és szófukar volt, mint még soha. Nem talált magyarázatot az asszony furcsa viselkedésére és ez a rossz érzés rontotta el az egész napra a hangulatát, ez tette annyira szórakozottá.

Megállt egy mozi vakitó villanyfényben uszó hirdetési táblája előtt. Az uj programot hirdették óriási, lángoló betükkel:

„*Ma, november 3-án* először kerül előadásra . . . stb."

Robert szivverése elállt . . . hirtelen mindent megértett és borzasztón szégyelte magát . . . *Ma november 3-a van!* Teljesen megfeledkezett a dátumról, házasságuk tizedik évfordulójáról.

„Szegény, drága Mabel, ezért volt olyan szomoru, mert megfeledkeztem erről!" — gondolta magában és azon kezdett töprengeni, mikép tudná még helyrehozni a rémes mulasztást.

„Azonnal valami szép és kedves ajándékot veszek!" — ez volt az első gondolata. De zárlati munkák miatt este nyolcig volt a hivatalban és igy már minden üzletet bezártak. Végigrohant azon az utcán, ahol az autóbuszról leszállt, de egy üzlet sem volt nyitva, csak éppen az élelmiszerüzletek. Mivel azonban Mabel nagyszerü gazdasszony, annak nem lett volna értelme, hogy onnan hozzon neki valamit ünnepi ajándékul, mert mindazt, ami a gyomorral függ össze, az asszony szokta remekül ellátni.

„Valami szép, drága retikült veszek!" — gondolta Robert, de a bőr és „hasonló szakmabeli" üzletek is mind zárva voltak már.

Egy cukrászda nyitva volt, de Robert ugy érezte, hogy boldog tiz esztendő megünneplésére mégse vihet a feleségének egy tortát, vagy fél kiló cukorkát. Ez nem állana arányban az alkalom nevezetességével.

Hirtelen egy utcasarkon kivilágitott üzletet pillantott meg: gyógyszertár volt. Odarohant, belépett és csak akkor kezdett azon gondolkodni, hogy tulajdonképen mit vihetne a feleségének ünnepi ajándékul . . . a patikából? Barátságosan mosolygó patikuskisasszony állt a kiszolgáló asztal mögött és kérdezte:

— Mivel szolgálhatok uram?

Robert szeme megakadt egy kis üvegszekrényen, amelyikben parfümök és különböző kozmetikai szerek voltak.

— Ez az! — kiáltott fel Robert diadalmasan. A kisasszony követte a furcsán viselkedő vevő tekintetének irányát és igy szólt:

— Valami illatszert parancsol?

— Igen, valami nagyon finom, nagyon elegáns parfömöt akarok vásárolni . . . egy hölgynek.

A patikuskisasszony megértőn mosolygott és hosszabb tárgyalás és válogatás után Robert megvett egy diszes üvegben levő egészen finom parfömöt. Amikor ijesztően magas árát kifizette, csak három silling maradt a zsebében, de ezzel nem törődött, mert most már bátran hazamehet és jóvátheti a mulasztását.

Boldogan, szinte futva tette meg az innen már rövid utat hazáig. A szobalány ezzel fogadta:

— A nagyságos asszony elment hazulról. Egy levelet hagyott az ebédlőasztalon.

Robert megdöbbent . . . felbontotta a levelet, amelyben a felesége a következőket irta:

„Drágám, Annie néném és az ura értem jöttek és elcipeltek szinházba. Páholyuk van, nem volt nagy kedvem menni, de nem akartam őket megbántani. Csókol Mabel."

Robert ugy érezte magát, mintha váratlanul jéghideg zuhany vize szakadt volna a nyakába. Kétszer is elolvasta a levelet, azután étvágy nélkül, kedvetlenül, megette a vacsorát és olvasni kezdett.

*

Robert nem tudhatta, hogy mi ment végbe Mabel lelkében, mielőtt a szinházba szóló meghivást elfogadta. Már reggel végtelenül bántotta az asszonyt, hogy az ura egy szóval sem emliti a nevezetes évfordulót. Tavaly a reggeliasztal tele volt virággal és Robert szép gyürüvel lepte meg . . . Mabel egyre jobban elkeseredett és a szinházba már csak megtorlásul is elment, noha sohasem szokott este hazulról távozni, ha az ura hazajön vacsorára.

*

Robert elkeseredésében az ujsággal a kezében elszunnyadt. Éjfél körül felriadt és látta, hogy Mabel még nem jött haza. Bement a hálószobába, a parfömös üveget Mabel párnája alá rejtette, hogy ott majd megtalálja és remélte, hogy ezzel mindent helyrehoz.

De félkettőkor arra riadt fel, hogy a felesége belépett a hálószobába. Mabel azt hitte, hogy az ura alszik és bement a szomszédos fürdőszobába. Erre Robert gyorsan odaugrott Mabel ágyához és kivette az előbb odarejtett parfömös üveget a párnája alól.

„Ha Mabel ennyire nem törődik azzal, hogy én hajnalig egyedül vagyok itthon, nem érdemes meglepetéseken törni a fejemet" — gondolta magában Robert. De még a kezében volt a parfömös üveg, amikor Mabel, neszt hallva, visszajött a hálószobába. Meglátta, hogy az ura valamit eldug saját ágya párnája alá.

— Drágám, ne haragudj — kezdte a magyarázkodást —, ugy könyörögtek Annieék, hogy elmentem velük a szinház után vacsorázni. De mit dugdosol a párnád alá?

— Semmi . . . a zsebkendőm . . . — morogta Robert, de Mabel egy ugrással ott termett az ágynál és félig tréfás erőszakkal kihuzta a párna alól a parfömös üveget. Amint meglátta, hogy Robert mit rejtegetett ott, azonnal megértett mindent és meghatottan mondta:

— Bocsáss meg . . . azt hittem, hogy megfeledkeztél a mai napról . . .

Azóta Robert mindig gyöngéd pillantást vet a patikákra, ha mellettük elhalad.

— **Tompa szobrot kap Budapesten.** Finkey Ferenc koronaügyász már régóta azon fáradozik, hogy Tompa Mihály szobrot kapjon Budapesten. Az előkészítés munkája után szombat délelőtt a közéleti férfiak egy csoportját hivta össze a Kuria épületébe. Az értekezleten megjelentek: *Karafiáth Jenő* főpolgármester, *Putnoky Móric*, a képviselőház háznagya, *Voinovich Géza*, az Akadémia főtitkára és a Kisfaludy-Társaság elnöke, *Isaák Gyula* kuriai biró, *Harsányi Zsolt*, továbbá a székesfőváros kulturális ügyosztályának képviseletében dr. *Pacher Béla*, a Közmunkatanács képviseletében pedig dr. *Kaffka Péter*. *Ravasz László* püspök, *Hegedüs Loránt* és mások levélben közölték, hogy a mozgalmat tőlük telhetően támogatják. Az értekezlet bizottságot alakitott és elnökül a főpolgármestert kérte fel. Ez a Tompa-szoborbizottság e hó 26-án tartja első ülését a városházán, de már most kialakult, hogy a bizottság mit fog elhatározni: Tompa Mihály alighanem két emlékművet kap egyszerre a főváros területén, és pedig egy Tompa-kutat a Margitszigeten, az Arany-emlékmű közelében, továbbá mint a Virágregék költője, mellszobrot a ligetben, a kertészeti kiállitás állandó csarnoka előtt. Az anyagi fedezet biztositottnak látszik. Az értekezlet elhatározta, hogy a bizottságba többek között *Glattfelder Gyula* püspököt, *Ugron Gábort* és gróf *Széchenyi Károlyt* is meghivja. Az előkészités már annyira előrehaladt, és a főpolgármester olyan lelkességgel karolta fel az eszmét, hogy a két Tompa-emléket belátható rövid időn belül már fel is állitják.

— **Kitüntetik és megjutalmazzák a mentők sok alkalmazottját.** A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület junius 20-án, kedden délben tartja közgyülését, amelyen az évi jelentés beszámol a mentők multévi munkásságáról. A mentők a mult évben *14.442 sebesülésnél, 11.652 utcai összeesésénél, 2191 öngyilkosságnál, 1737 ipari* és sok más balesetnél, illetve betegszállitásnál működtek közre. 41 orvosdoktor, 28 szigorlóorvos, 55 orvostanhallgató, 22 gépkocsivezető, 2 mütősnő és 31 ápoló vett részt ebben a nagy munkában. A közgyülésen átadják a mentők kiválóan működő munkatársainak a kitüntetéseket és a jutalmakat.

Ezüst éremmel jutalmazzák Bohár Lászlót, Fritsch Ferencet, Hudák Józsefet, Kőszegi Alfrédet, László Andrást, Manner Lászlót, Poysl Ferencet, Vanyó Mihályt Bronzérmet kap: Kőszegi Tibor, Olajos János és Szollár Andor. Dicsérettel jutalmazzák: Czendtner Jánost, Dolozse Gyulát, Frankl Edgárt, Hancsók Máriuszt, Hechtl Jánost, Horváth Tibort, Kamarás Gézát, Keller Róbertet, Keresztes Bélát, Kolyi Istvánt, Lakits Elemért, Laky Lászlót, Mányai Lórándot, Penkoff Ivánt, Pataki Zsigmondot, Pollermann Dénest, Radó Pétert, Regőcze Istvánt, Szabó Lászlót, Takács Tibort, Tarr Józsefet, Vándor Károlyt és Vécsey Zoltánt. Az alkalmazottak közül ezüstérmet kapnak: Juhász István, Fetter István és Kovács Béla gépkocsivezetők, Szénási Balázs és Moska János ápolók. Pénzjutalomban részesül: Buklin István, Diószegi Tibor, Kólyi István, Sziráki Miklós, Huszár Kálmán. Az egyesületi ezüst mentőéremmel tüntetik ki: Weber József gimnáziumi tanárt, a budapesti cserkész kerület légoltalmi vezetőtisztjét, bronz mentőéremmel: Vámosi István György jogszigorlót, cserkésztisztet, Csekei Tibor tisztviselőt, Bolgár Ferenc gimnázistát, Dobos Mátyás, Frühbauer Ferenc és Pápai Károly gimnáziumi tanuló cserkészeket.

— **Ilovszky János rádióelőadása a Balatonról.** Ilovszky János országgyülési képviselő, a Baross-Szövetség országos elnöke hétfőn délután 5 óra 55 perces kezdettel előadást tart a rádióban a Balatonról.

— **Kétévi börtönre itéltek és letartóztattak egy orvost.** A büntetőtörvényszék *Krayzell-tanácsa* szombaton vonta felelősségre dr. *Sólyom István* fővárosi gyakorló orvost és *Szklenár Béláné* munkás feleségét, akiket tiltott műtéttel vádolt az ügyészség. *Szklenárné* a rendőrség előtt töredelmes beismerő vallomást tett, a főtárgyaláson azonban ezt visszavonta. Dr. *Sólyom* ugyancsak tagadta a vádbeli cselekmény elkövetését. Előadta, hogy az asszony influenzában szenvedett, ő megvizsgálta és kórházba küldte. Ha tiltott műtétet végzett volna, azt a kórházban nyomban megállapitották volna. A törvényszék dr. *Sólyom Istvánt nem jogerősen két évi börtönre itélte és letartóztatta, Szklenár Béláné pedig jogerősen hat hónapi börtönt kapott.*

— **Elhalt a „gulyáságyu" feltalálója.** Berlinből jelentik: *Magirus Ottó* gyáros, a „gulyáságyu" feltalálója, 82 éves korában *Ulmban* meghalt. Találmánya nevét az egész világon ismertté tette, mert a katonáknál oly népszerü tábori konyha használata mindenütt elterjedt.

— **Fegyházra itélték a 87-es postahivatal csekkcsalóit.** A büntetőtörvényszék *Horváth-tanácsa* több napi tárgyalás után szombaton hirdetett itéletet a 87-es számu postahivatalban leleplezett 25.000 pengős csekkcsalás ügyében. A bünper vádlottja *Dénes Károly* vállalati igazgató és *Szivós Sándorné* postakezelőnő volt. Előbbit csalás büntette és közokirathamisitásra való felbujtás büntettével, utóbbit 76 rendbeli közokirathamisitás büntettével vádolták. A vádirat szerint Szivósné 76 olyan csekkelismervényt adott ki, amelyeknek körülbelül 300.000 pengő ellenértéke egyáltalán nem, vagy csak később folyt be, ugyhogy a vizsgálat utóbb 25.000 pengő hiányt állapitott meg. Ez a különbözet Dénes Károly befizetései körül keletkezett. A biróság előtt Szivósné azzal védekezett, hogy Dénes kérésére engedte meg, hogy az elismervények ellenértékét késéssel fizethesse be, később azonban a pótlások elmaradtak s igy került a vádlottak padjára. Dénes viszont azzal védekezett, hogy ő fiktiv elismervényeket nem kapott. A törvényszék *Dénes Károlyt, mint felbujtót közokirathamisitás és csalás büntettéért hat évi fegyházra, Szivós Sándornét, mint tettest, két és félévi fegyházra itélte el.* Az itélet nem jogerős.

— **Orvosi hir.** Dr. *Rauch Iván* főorvos, urológus sebész, börgyógyász külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett s rendeléseit XI., Gellért-tér 3. szám alatt ujból megkezdte.

— **Iskolai találkozók.** A debreceni kegyesrendi gimnáziumnak 1914-ben végzett tanulói junius 29-én, Péter Pál-napján tartják 25 éves találkozójukat. Hutay Ferenc szentszéki tanácsos, a Szent László Kollégium igazgatója kéri volt tanulótársait, hogy értesitésüket címére (Debrecen, Simonyi-u. 32.) küldjék.

Felhivom volt iskolatársaimat, kik velem *Szombathelyen a községi közigazgatási tanfolyamot* 1903—1904. évben végezték, hogy a 35 éves jegyző-találkozó megrendezése végett velem érintkezésbe lépni sziveskedjenek. Címem: Pál Sándor nyugalmazott városi tanácsnok Kiskunfélegyháza.

ADLER

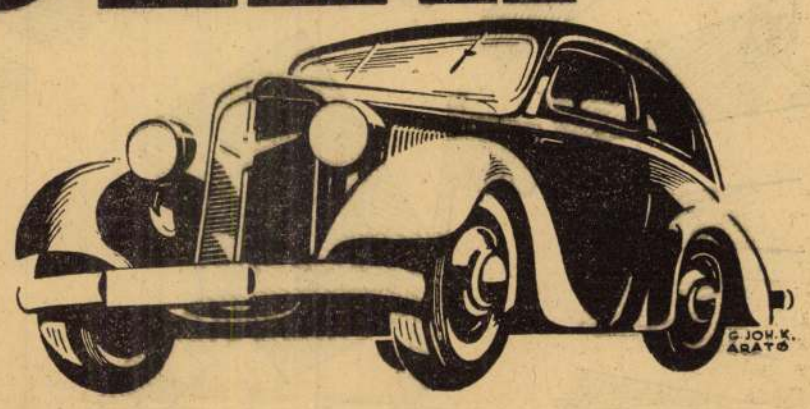

Tekintse meg és próbálja ki az

UJ ADLER JUNIORT

szerkezete és minősége utólérhetetlen.

MÉRAY R. T. VI., LEHEL-UTCA 10. Tel.: 298-888*
Bemutató helyiség: V., Dorottya-u. 1. Tel. 185—615.

— **A német sajtóvezetők Budapesten.** A Budapesten tartózkodó dr. *Dietrich Ottó* birodalmi vezető, német birodalmi sajtófőnök szombaton délelőtt látogatást tett gróf *Csáky István* külügyminiszternél. Dr. *Bömer Károly* egyetemi tanár, miniszteri tanácsos, a propagandaügyi minisztérium sajtóosztályának vezetője *Ullein-Reviczky Antal* követségi tanácsosnál, a külügyminisztérium sajtóosztálya vezetőjénél, *Bade Wilfried* kormányfőtanácsos pedig báró *Villani Lajosnál*, a külügyminisztérium kulturális osztálya vezetőjénél tett látogatást. Délben *Erdmannsdorff Ottó* budapesti német követ ebédet adott a német vendégek tiszteletére. A margitszigeti előadás után *Kolosváry-Borcsa Mihály* miniszteri tanácsos, főszerkesztő szükkörü vacsorát adott a német vendégek tiszteletére. Dr. *Dietrich Ottó* vasárnap délelőtt 11 órakor előadást tart a képviselőház delegációs termében.

— **A szlovák követség** minden osztálya hétfőn kezdi meg működését uj helyiségében: XIV., Stefánia-ut 22. Hivatalos órák 9—1-ig.

— **Pólya Iván temetése.** Pólya Ivánt, a váratlanul elhunyt kiváló festőművészt, vasárnap délután félnégy órakor temetik a farkasréti temetőben, a református egyház szertartása szerint. *Haypál Béla* fogja búcsuztatni. *Pólya Iván* halála Szolnokon, a művész szükebb hazájában is mélységes részvétet keltett. Szombaton reggel kitüzték a városházára és a művésztelep bejáratára a gyászlobogót. *Pólya Iván* temetésén a szolnoki művésztelep tagjai, *Lippich István* ny. főispán vezetésével, a város küldöttsége pedig dr. *Kerekes Sándor* h. polgármester vezetésével vesznek részt.

— **Két hétre betiltották a Pesti Ujságot.** A belügyminiszter a *Meizler Károly* kiadásában és *Béldi Béla* felelős szerkesztésében Budapesten megjelenő *Pesti Ujság* politikai napilap további megjelenését és terjesztését *15 napi időtartamra, azaz 1939 julius 2-ig bezárólag megtiltotta*, mert a lap *„Az első interpellációkban a Ház elé került" a „guruló márka", a „3400 rendelet" és a „zsidótörvény" feliratu közleményeivel az országnak érdekeit veszélyeztette.*

— **Légoltalmi bemutató.** A Turáni Vadászok Hazafias Szervezete vasárnap délelőtt féltiz órakor a Népszinházutcában levő Pátria mozgóban légoltalmi bemutatót rendez. A *Légoltalmi Liga* kiküldöttje tart előadást légitámadásokról és az azok ellen való védekezésről, a japán és spanyol harctereken készült helyszini filmfelvételek kiséretében.

— **A szolgálatonkivüli tisztek találkozója.** A hivatásos állományból származó szolgálatonkivüli tisztek bajtársi összejövetelt tartottak, melyen báró *Lukachich Géza* ny. altábornagy köszöntötte a nagyszámban összegyült bajtársakat. A jelenlévők nagy lélkesedéssel fogadták Horthy Miklós kormányzó táviratát, melyben a szolgálatonkivüli tisztek 16-ik országos összejövetelének tagjait köszöntötte. Vitéz *Bokor Béla* őrnagy méltatta a NyUKOSz elnökének, *Lukachich Géza* altábornagynak a szolgálatonkivüli tisztek érdekében kifejtett munkásságát. Vitéz *Tótváradi Asbóth István* altábornagy a világháborut követő megpróbáltatásokról és a feddhetetlen tiszti jellemről beszélt. A megjelentek kitünő hangulatban sokáig maradtak együtt.

— **Kivégezték a tömeggyilkos Weidmannt.** Versaillesból jelentik: *Eugene Weidmannt, La Voulzie* és még öt más személy gyilkosát szombaton hajnalban kivégezték.

— **A német népszámlálás eredménye.** Berlinből jelentik: A birodalmi statisztikai hivatalnak az 1939-ik évi május 17-iki népszámlálásról összeállitott első ideiglenes eredménye szerint a Német Birodalom helybenlakó lakosságának száma a Memelvidék nélkül, ahol a számlálást még nem vitték keresztül, 79.6 millió. A Memelvidék kereken 153.000 lakosával együtt a Birodalom lakossága 79.8 millió. Ha ehhez hozzászámitjuk a cseh és morva védnökség kereken 6.8 millió lakosát, kiderül, hogy *a Nagynémet Birodalom területén mintegy 86.6 millió lakos él.* A

— **A Légoltalmi Liga női csoportja** hétfőn délelőtt tizenegy órakor az *Uránia* filmszinházban, *Anna* kir. hercegasszony elnöklésével nagygyülést tart, kedden este pedig az *Angol Parkban* jótékonycélu ünnepséget rendez.

— **Csütörtökön megjelenik az uj hivatalos telefonkönyv.** A postavezérigazgatóság elkészült az uj budapesti és környéki távbeszélőnévsor szerkesztésével és a jövő héten az uj telefonkönyv kiosztása megkezdődik. Junius 22-én kezdik meg az uj telefonkönyv kiosztását, de a könyv használatbavétele csak junius 25-én kezdődhetik, miután junius 24-én este nagyobbszámu távbeszélő-állomás kapcsolási száma megváltozik. Természetesen az uj telefonkönyv már ezeknek a változásoknak a figyelembevételével készült. A régi telefonkönyveket szeptember 30-ig cserélik ki a postahivatalok az aláirt elismervény bevonása ellenében.

— **Adomány.** A Pesti Hirlaphoz a következő adomány érkezett: *„Felvidéki Magyar Házak" javára:* A Deák-téri ev. elemi iskola IV. fiuosztályának gyüjtése *7.45 P.*

— **Halálozás.** *Kramer Ferenc* ny. honvédalezredes, a Ferenc József-rend lovagja és számos harctéri kitüntetés tulajdonosa, f. hó 16-án, 74 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délben ½1 órakor lesz a rákoskereszturi izr. temetőben.

Déri Vilmos, az Angol-Magyar Bank igazgatója, hadirokkant e. e. m. kir. százados, több kardos hadikitüntetés tulajdonosa, f. hó 17-én délben elhunyt. Temetése hétfőn délután lesz a rákoskereszturi izr. temető halottasházából.

Szilágyi Ferenc ny. szamosvölgyi vasuti felügyelő, több hadikitüntetés tulajdonosa, 68 éves korában *Budapesten* meghalt. Szombaton délután temették el a kerepesiuti temetőben.

Benedek Armin magánzó, aki élettársát néhány nappal ezelőtt temette el, e hó 16-án, 76 éves korában elhunyt. Temetése 18-án d. u. 3 órakor lesz Bicskén.

Ledermayer Pál nagybérlő 68 éves korában *Székesfehérvárott* meghalt.

Gábor Ágostonné szül. *Karsay Aranka* ref. kántortanitóné Nagysápon (Esztergom megye) 34 éves korában, jun. 13-án váratlanul meghalt.

Özvegy péchujfalusi *Péchy Lászlóné* született bilkei és galgóci *Galgóczy Etelka* életének 88. évében, szombaton Mátészalkán meghalt. Az elhunytban *Péchy Szabolcs*, Szatmár vármegye főispánja, *Péchy László* országgyülési képviselő és *Péchy Manó* felsőházi tag édesanyjukat gyászolják. Temetése hétfőn délután félnégy órakor lesz Porcsalmán.

Jean de Rovera, a La Tribune des Nations cimü külpolitikai hetilap alapitója és főszerkesztője, a francia ujságiróvilág egyik ismert tagja, 40 éves korában Párisban meghalt. Rovera alapitotta annakidején a Comoedia cimü művészeti hetilapot is.

Köszönetnyilvánitás. Csákányi László rendőrfogalmazó elhunyta alkalmából hozzám és a családhoz juttatott részvétnyilatkozatokért ismerőseimnek és barátaimnak ezuton mondok hálás köszönetet. Özv. *Csákányi Károlyné.*

Füszer-csemege

kereskedősegédeket

keresünk.

Feltételek: őskeresztény származás, magyar állampolgárság, legfeljebb 35 éves életkor, a német nyelv tudása szóban és irásban. — Az irásbeli ajánlatokat fényképkiséretében **„Élelmiszer"** jelige alatt **Rudolf Mosse r. t.** hirdetővállalat, VII. Erzsébet-körut 23. továbbitja.

Páratlanul nagy a sikere a magyar kiállitásnak a newyorki „Világvásáron“

Báró Kruchina Károly államtitkár a newyorki magyar kiállitásról

A newyorki világkiállitás magyar biztosa, báró *Kruchina Károly* államtitkár és munkatársai most érkeztek haza Amerikából. Báró *Kruchina Károly* elmondotta munkatársunknak, hogyan sikerült a nehézségekkel megküzdve elérni azt, hogy Magyarország nem lett az utolsó a nemzetek versenyében a newyorki kiállitáson, sőt a *várakozáson felüli sikereket könyvelhet el.*

— Őszintén szólva — mondotta többek között báró *Kruchina Károly* — nem nagy reményekkel mentünk Amerikába. Idehaza a hozzávetőleges költségvetés szerint 1,300.000 pengő kellett volna a kiállitás legszükebb költségeire, viszont csak 200.000 pengő állt rendelkezésre. Ez természetesen dollárban még csekélyebb összeg, annál is inkább, mert a kiállitáson csak a puszta négy falat kapja meg a pavillonban a kiállitó nemzet, minden továbbiról, még a viz-, gáz- és villanyvezetékről is magának kell gondoskodnia.

— A „Normandie“ francia óceánjárón utazott ki Newyorkba a magyar kiállitási küldöttség. *Stanley* tengernagy, a kiállitás legfőbb vezetője jött elénk a hajóra, de három óráig hiába kereste a magyar küldöttséget az utasok között. Végül nagy csodálkozására a *turista osztályon* akadt ránk. Nem is gondolt arra, mint mondotta, hogy egy ország delegációja nem az első osztályon utazik. Magyarország szegény, válaszoltam erre, nem engedheti tehát meg, hogy a kiküldöttei sok pénzt költsenek, de vegyék tekintetbe, hogy Finnországon kivül *Magyarország az egyetlen, amely pontosan fizeti amerikai adósságait.*

— Szerencsés megjegyzés volt ez, mert az összes amerikai ujságok leközölték és a hatás ránk nézve a lehető legkedvezőbb volt. Annyi előzékenységet, kedvezményt és megkülönböztetést élveztünk ugyanis ennek nyomán a kiállitásunk berendezésénél, ami kereken *ötvenezer dollárnak felel meg*, tehát az *Egyesült Államok többet áldozott a magyar kiállitásra, mint maga Magyarország.*

Szivélyes üdvözletemet Horthy tengernagynak!

— *Stanley* admirális, a kiállitás legfőbb vezetője minden lehető alkalommal igyekezett kimutatni a magyarok iránt érzett rokonszenvét. Ez legnagyobbrészt annak köszönhető, hogy Konstantinápolyban évtizedekkel ezelőtt együtt állomásozott *Horthy Miklóssal*, aki akkor ott a Monarchia hajóin parancsnokolt. Az amerikai tengernagy nagy szeretettel emlékezett vissza Horthy Miklósra és amikor a magyar kiállitás ünnepélyes megnyitása után *Edward J. Flynn*, Newyork állam miniszterelnöke fogadást adott a magyar delegáció tiszteletére — ebben a megkülönböztetésben a résztvevő 59 állam közül mindössze *öt részesült* — akkor *Stanley* admirális ezekkel a szavakkal bucsuzott tőlünk:

— *Adják át szivélyes üdvözletemet Horthy admirálisnak!*

Minden magyar együtt dolgozott a kiállitás sikerén

— Nagyon sok köszönhető az amerikai magyar munkásságnak is, hogy a kiállitásunk idejében elkészült. Rendesen dolgoztak, nem huzták az időt, mint a többi órabérre dolgozó amerikaiak, sőt hajlandók voltak napi 12 órát is dolgozni, hogy minden idejére meglegyen.

— A magyar kiállitást nem szabad itthoni szempontok szerint megitélni. Szinte kizárólag amerikai közönségnek kellett izlelitőt adni a mai Magyarországból és arra kellett tekintettel lennünk, hogy a kint élő magyarok, akik már jó amerikaiak is, büszkék lehessenek régi hazájukra. *Ékszerdobozszerüen hat a kis magyar kiállitás* a hatalmas, gazdag nemzetek hivalkodó pavillonjai mellett. Azt hiszem, az amerikaiak is megértették, ami a mi szándékunk volt, mert ha nem is fizettünk egyetlen fillért sem reklámra, a legnagyobb amerikai ujságok mégis hasábos cikkekben számoltak be a magyar kiállitás megnyitásáról és méltatták annak az ő szempontjukból is érdekes és sajátszerü látnivalóit, a rádió félóra hosszat közvetitett a magyar kiállitásról huszonöt mikrofónon keresztül, a filmhiradók is szerte vitték a képeiket a magyar kiállitásról az egész világra.

— Eredetileg csak a népmüvészet, iparmüvészet és háziipar készitményeit akartuk kiállitani, de amint az amerikaiak előzékenysége és a magyarok önzetlen összedolgozása lehetővé tette, helyet kapott az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal kiállitási anyaga is, be tudjuk mutatni nagy vonásokban mezőgazdaságunkat, textil és egyéb iparaink fejlettségét, exportcikkeinket, kisiparunkat és nem utolsó sorban a magyar *ételmüvészetet* és a magyar borokat, amelyeknek igen nagy sikerük van a magyar konyha termékeivel együtt.

— Amilyen érdekes és különleges látványosság az amerikai ember számára a mgyar kiállitás — naponta százezrek fordulnak meg a pavillonban és hosszu sorokban álldogálnak órákhosszat egy pohár borért vagy tányér gulyásért — ugyanolyan jóleső élmény és tanulság nekünk itthoni magyaroknak is kiállitásunk sikere. A remekbe készült newyorki magyar kiállitás nekünk azt mutatja meg a gyakorlatban, hogy csekély pénzzel, szerény eszközökkel is lehet nagyot és szépet alkotni, meg lehet szerezni a rokonszenvet, ha valamennyi magyar egyet akar, ha együtt lelkesednek és dolgoznak azon, hogy közös munkájuk sikerüljön. Ezt a közös magyar sikert láthatja mindenki, aki elég szerencsés, és kijut Newyorkba, a *Worlds Fair* csodái közé.

(sz. e.)

Az amerikai áruházak nagy érdeklődése a magyar kisiparosok készitményei iránt

A newyorki világkiállitásról visszaérkezett magyar kiküldöttekkel együtt tért vissza Budapestre a Kereskedelmi és Iparkamara kebelében müködő Kisipari Kiviteli Intézet igazgatója, dr. *Kozmutza Pál* is. Nemcsak a kiállitáson vesz részt a Kisipari Kiviteli Intézet, hanem igazgatója Amerikában fontos tárgyalásokat is folytatott, hogy a magyar kisipar termékeinek Amerikában uj piacokat szerezzen. Dr. *Kozmutza Pál* amerikai tárgyalásairól munkatársunknak a következőket mondotta:

— A magyar kisiparosok már eddig is szállitottak Amerikába az amerikai áruházak Európában dolgozó megbizottai, vagy az Amerikából ideérkezett bevásárlók utján. Ezért nem is volt olyan rendszeres ez a szállitás, mintha *közvetlen kapcsolat* lett volna a termelő kisiparos és a vásárló amerikai áruház között. Eddig Magyarországról kesztyüket, női tarsolyokat, ernyőket, cipőt, szőrmét, ötvösmunkát, játékárut szállitottunk Amerikába. Már a korábbi kapcsolatból láttuk, hogy odaát megvan az érdeklődés a magyar kisiparosok készitményei iránt, a mostani közvetlen amerikai megbeszélések során pedig a helyszinen sikerült tisztázni azt, hogyan szeretnék a jövőben megkapni a magyar kisiparosok készitményeit, milyen kivánságaik vannak, mert ezekhez nekünk mindig alkalmazkodnunk kell.

— Igy mostani utam során megállapitottam, hogy Amerikában ismét divatba jöttek a *magyar ötvösmunkák.* Máris vannak megrendelések és őszre ujabb jelentős megrendeléseket igértek. Hasonló a helyzet a magyar játékáruk és az iparmüvészeti készitmények terén is. A nagy áruházak főnökei és bevásárlói megtekintették a magyar kiállitás kisipari anyagát is, megelégedésüknek is adtak kifejezést, de nyomban közölték, hogy egyes készitményeknél milyen különleges óhajaik vannak. Hoztam magammal Amerikából különböző mintákat, rajzokat és ezek most a magyar kisiparosok rendelkezésére fognak állani, hogy az amerikaiak izlésének, óhajának megfelelően készithessék el a megrendeléseket. Annyi biztató igéretet kaptam és olyan értékes kapcsolatokra tettem szert, hogy joggal lehetek bizakodó a jövőt illetően. Az uj amerikai kapcsolatok olyan lökést adhatnak kisipari exportunknak, hogy kisiparosaink esetleg rövid időn belül *megsokszorozhatják amerikai szállitásaikat.*

Huszonnégy gyilkosságért — fegyelmi eljárás

London, jun. 17. (Magyar Távirati Iroda.) A Daily Herald szerint a román kormány fegyelmi eljárást inditott azok ellen a csendőrök ellen, akik május 10-én 24 bolgárt legyilkoltak. Ilyen módon remélik, hogy Románia megbékiti Bulgáriát, de nem hihető, hogy a puszta fegyelmi rendszabályok kielégitenék a szófiai kormányt.

Páncélelháritás és légvédelem

A világháboru befejezte után a nagy katonai államok mindjobban tökéletesbitették és kiépitették az uj fegyvernemeket, amelyeknek különösen az 1918-i harcokban döntő szerepük volt, — a páncélozott harckocsikat és a repülőket. Hatásukat később kellő elháritó fegyverek hiányában — tulozni kezdték. Egyes szakirók már csak a repülőktől és páncélosoktól vártak mindent, még a gyalogságot is „idejét mult fegyvernemnek“ tüntetve fel.

A kárpátaljai harcok folyamán a magyar honvédség először találta magát szemben a fentemlitett két uj fegyvernemmel, a páncélosokkal és repülőkkel. Páncéljárművekkel. Nagyszőllős területén támadott a cseh sorkatonaság, előnyomuló határvadász alakulatainkra, az Ung-völgyében pedig repülőkkel. Mindkét támadókisérlet kudarcba fulladt. Az ellenséges harckocsik elmenekültek és fogságba estek, repülőik pedig megsemmisültek. *A honvédség korszerü légvédelmi és páncélelháritó eszközei fényesen kiállták a próbát.* Az utóbbi években felujult ismét a régi igazság: *a háboru a támadó és védő harcieszközök örökös párbaja.* A világháboru éveken át tartó állásharcai azt mutatták, hogy a támadás eszközei nem tudták a védelmet — a földbebujt ellenséget —, megtörni. Ezért uj, hatásosabb támadóeszközök után kutattak. Meglepetésként tüntek fel a páncéljárművek, majd a repülők tömegtámadásai.

A haditechnika azonban idővel megtalálta az ellenük való védekezés eszközeit is. Páncéljárművek elein páncéltörő, a repülők ellen pedig repülőelháritó tüzfegyvereket szerkesztettek. Hogy melyik harceszköz lesz erősebb, a támadó vagy az elháritó, azt a hadviselő felek felkészültsége fogja eldönteni, továbbá a harceszközök kiválósága, száma és a kezelők képzése. Aki védekezni akar, annak sok elháritó eszközre van szüksége, a támadónak pedig harckocsikra és repülőkre. *Az uj magyar honvédség mindkettővel számol.* A beruházási kölcsön lehetővé tette a hadsereg gyorsabb fejlesztését. A honvédség ma már e tekintetben is korszerü. Nemcsak páncélos csapattestei és önálló légi hadereje van, hanem korszerü páncéltörő és légelháritó fegyverei is.

A honvédség minden egységét máris páncéltörő fegyverekkel szerelték fel. A századoknál, páncéltátütő, két ember által kezelt állványos „nehéz puskák“ vannak, a zászlóaljnál és ezredeknél lőfogatolásu, vagy gépvontatásu páncéltörő ágyuk. Ugyanez áll a repülőelháritásra is. A kárpátaljai harcokban bebizonyosodott, hogy nemcsak külön erre a célra szerkesztett különleges, több kilométer hatótávolságra hordó ágyuk lövik eredményesen a repülőket, hanem a géppuskák is.

Nem egy alacsonyan szálló cseh repülőt géppuskával lőttek le embereink. A honvédség századai, zászlóaljai, légvédelmi állvánnyal ellátott, sokszor gyujtóhatásu lövedékkel tüzelő géppuskákkal védekezhetnek a közvetlen rájuk támadó repülők ellen, mig a nagyobb távolságon és magasabban levőkre gépágyukkal és légvédelmi tüzérséggel lőnek.

A légvédelemnek és páncélelháritásnak vannak más módjai is. Az aktiv légvédelem egyik módja például, mikor repülőket inditanak ellentámadásra a repülők ellen. Az elháritás tehát nem légvédelmi tüzeszközökkel, hanem vadászgépekkel, légiharccal történik. Ilyen elháritó légiharc a Kárpátalján, Szobráncnál, nagy dicsőséget hozott a magyar légierőknek. A páncéljárművek elleni védekezésnek az a módja, hogy harckocsikat vessünk be a támadó páncéljárművek megsemmisitésére, — eddig nem vált be. Egyes külföldi államok ugyan folytatnak e fajta kisérleteket. A páncéltörő lőfegyvereknek, nehéz puskáknak, lövegeknek általában olyan hatásuk van, hogy fél kilométeres távolságon belül átütik a páncéljárművek páncélzatát és ártalmatlanná teszik a kezelőket, vagy mozgásképtelenné a járművet. A közel jutott páncéljárműveket szükségképen futószerkezetük alá dobott robbanó szelencékkel, kézigránát kötegekkel is megállásra lehet kényszeriteni. De védekezhetünk ellenük a müszaki záróharc elemeivel is. A müszaki záróharccal való védekezés lényege az, hogy azon a területen, ahol páncélosok támadását várjuk, „harckocsi-akadályokat,“ földbeásott robbantó aknákat telepitünk, útzárakat létesitünk stb.

Ezekkel a rendszabályokkal a páncéljárműveket bizonyos területekről távol tarthatjuk.

A repülő és páncéltámadások, — amint látjuk —, meghozták az elháritás korszerü eszközeit is, melyek hovatovább oda fognak vezetni, hogy a támadás még erősebb eszközeiről kell majd gondoskodnia a haditechnikának. A magyar hadvezetésnek résen kell lennie, minden ujitást át kell a hadsereg számára vennie, hogy adandó esetben a támadás, vagy elháritás eszközeiben hátrányban ne maradjunk.

S—y.

Pólya Ivánné szül. **Kallós Sári, Hunyor Istvánné** szül. **Pólya Tessa** és **Pólya Éva** testvérei gyászbaborult szivvel, mélyen megrendülve tudatják, hogy a hűséges férj, szerető fivér, felejthetetlen rokon

Pólya Iván

festőművész

megadással viselt hosszú szenvedés után müvészetért rajongó lelkét visszaadta az Úrnak.

A megboldogult földi maradványait 1939. évi junius hó 18-án délután ½4 órakor a **farkasréti temető halottasházából** a református egyház szertartása szerint kisérjük utolsó útjára.

Budapest, 1939. junius hó 17-én.

Emlékét szeretettel őrizzük!

Gyászolják: **Pólya, Hunyor, Kallós és rokon családok és nagyszámú müvészbarátai.**

Mély szomorusággal közöljük mindenkivel, aki szerette, hogy

DÉRI VILMOS ur

az Angol-Magyar Bank igazgatója, hadirokkant e. e. m. kir. százados, több kardos hadikitüntetés tulajdonosa,

e hó 17-én délben elhunyt.

Testvéröccsei **Déri Emil** és **Alfréd,** sógornője **Déri Emilné** sz. **Löfkovits Józsa,** sógora **Freund Zsigmond,** unokaöccsei **Tihanyi Jenő** és **Déri Gábor,** rokonai és barátai.

Szerettünket e hó 19-én, hétfőn délután 4 órakor temetjük a rákoskereszturi izr. temetőben.

Életét Istenének, hazájának, embertársainak és hivatásának áldozta!

Esti levél

— Teleszky és a családi pótlék. —

A régi politikai világ egyik legérdekesebb alakját, Teleszky Jánost takarékossági diktátornak hivták. Tényleg olyan szükmarku volt, hogy sokan szükkeblünek tartották és szivtelen embernek, akit ime, most a szive ölt meg. Pedig ő csinálta a legjobb szivre valló törvényt, ő teremtette meg a családi pótlékot, amely sokezer tisztviselőcsalád nyomorán enyhitett. Illik róla megemlékezni a Pesti Hirlapban, amelynek ez egyik reformterve volt. Teleszky jószivü, de nagyon rideg, takarékos miniszter volt. Nem szerette a protekciót és azt, ha befolyásolni akarták, de ha az ujságban olvasott egy panaszt, vagy ötletet, amely a reszortjába vágott, maga rendelte el a kezdeményezést. Igy történt ez a családi pótlékról szóló törvénnyel is. A pénzügyminisztérium egyik főtisztviselője abban az időben meglátogatta a Pesti Hirlap főszerkesztőjét s bizalmas kéréssel igy adta elő a jólelkü törvény történetét: „Teleszky Kegyelmes Ur jó ember, de némely dologban rendkivül nehézkes. Hónapokkal ezelőtt elrendelte, hogy különböző számitásokat csináljunk, hogy milyen összegbe kerülne az államnak a többgyermekes családapák segélyezése, az ugynevezett családi pótlék megszervezése, aminek propagálásáért mi, összes tisztviselők véghetetlen hálával tartozunk a Pesti Hirlapnak. Közben azonban elvették tőle a kedvét és mi félünk, hogy a félbemaradt kodifikálás teljesen elmarad. A Kegyelmes Ur nem szereti, ha kérvényekkel, emlékiratokkal, küldöttségek tisztelgésével sürgetnek nála valamit. Ha támadják valamiért, akkor különösen megcsökönyösödik, de a tárgyilagos szónoklatok és hirlapi cikkek hatással vannak rá. A sohasem személyeskedő Pesti Hirlapnak mindennapos olvasója és összegyüjtette velünk erről a tárgyról az összes cikkeket. Most alázattal és egész bizalmasan kérjük a Főszerkesztő Urat, irasson még erről és ne tessék rossz néven venni, ha arra kérjük, irassa meg a Pesti Hirlapban azt az argumentumot, amivel Teleszkyre legjobban lehetne hatni. Nevezetesen, hogy ha a szegény tisztviselők minél több gyermeket tudnak felnevelni, annál több adófizetője lesz az államnak. *A családi pótlék tehát egyszerüen az adóalanyokat szaporitja ...*“ Ismeretes volt, hogy Teleszky folyton elégedetlen volt az adókkal. Főszerkesztőnk természetesen eleget tett a tisztviselők kérésének és Teleszky tényleg megalkotta az okos ajándékozásnak ezt a törvényét, amelynek megalkotásáért most, a halálakor hálával kell minden családos embernek róla megemlékezni.

Sokat beszéltek a régi képviselőházban Teleszkynek egy jótékony rendeletéről. Az Ő pénzügyminisztersége alatt a tokaji és hegyaljai szőlőbirtokosok nagyrésze tönkrement és birtokuk, a hivatalos kölcsönök folytán, az államnak jutott. Teleszkynek nem tetszett az állami szőlőgazdálkodás. Bizalmas vizsgálatot rendelt el s azoknak a hegyaljai gazdáknak, akik se magánfogatot, se automobilt nem tartottak, visszaadatta a birtokát. A képviselőházban egypár felvidéki képviselő megdicsérte a minisztert, aki ridegen tiltakozott: „Egy év alatt négyszer kell végigdolgoztatni minden szőlőbarázdát s ha elveri a jég, egy liter bor sem terem. Ez nem üzlet az államnak. Csak kapáltassatok ti, még a tokaji aszuról is lemondok, de az adótokat nem engedem el!“

Zsolt.

A negyvenötös cipők titka

Le Havre, jun. 17. Néhány nap előtt a rendőrhatóságok figyelmét egy alacsony termetü utas vonta magára, aki alakjához mérten aránytalanul nagy, *45-ös számu lábbeliket viselt.*

Az utas a *Champlain* gőzösön Newyorkba utazott és csütörtökön érkezett vissza ugyanazzal a hajóval *Le Havréba.* A kikötői rendőrök ráismertek és tüstént észrevették, hogy *ezuttal alakjával arányos, 39-es számu lábbeliket visel.* A dolog gyanusnak látszott s a hatóságok nyomozást inditottak. Ennek során kitünt, hogy a változó lábméretü utas *hatalmas cipőjének kettős talpába rejtve rendszeresen kábitószereket csempész Amerikába.* Megállapitották továbbá, hogy a csempész — *Roland Bellanger* — kaucsuktalpbetétek kivitelével is foglalkozik.

A lakásán történt házkutatás során a rendőrség *többszáz pár, zacskó formára kiképzett talpbetétet talált. Bellanger* beismerte, hogy a talpbetétekben is kábitószereket csempészett Amerikába. *Bellanger* messzeágazó csempészszervezet tagja. A vizsgálatot *Franciaország* több más kikötőjére is kiterjesztették s *több gyanuba fogott embert letartóztattak.*

Ünnepi külsőségek között iktatták be Kassa uj polgármesterét

Pohl Sándor programbeszéde a nép megerősitéséről

Kassa, jun. 17. Kassa törvényhatósági bizottsága szombaton délelőtt iktatta be diszes külsőségek között a város uj polgármesterét, dr. *Pohl Sándort. Tost Barna* prelátus-plébános reggel szentmisét mondott, amely alatt Pohl Sándor megáldozott. Mise után a menet megindult a városházára, közben az uj polgármester babérkoszorut helyezett el Rákóczi sirjánál.

A közgyülés elnöki megnyitóját dr. *Borbiró Ferenc,* Kassa város főispánja mondotta. Az uj polgármester letette a hivatali esküt, miközben a dalárda halkan a Magyar Hiszekegyet énekelte; átvette méltósága jelképéül a város kulcsait és pecsétjét, majd megtartotta székfoglaló beszédét.

Megemlékezett a cseh megszállásról, a magyar nép legendás fővezérének, *Horthy Miklós* kormányzónak budapesti bevonulásáról, majd a mult évi kassai bevonulás feledhetetlen élményéről. Hangoztatta, hogy azért jött ide, mert meg kell ismertetni az elmult husz év anyaországi történetét az itteniekkel. Köszöntötte a távozó polgármestert, *Tost Lászlót,* aki a cseh megszállás nehéz éveiben kitartással végezte munkáját.

— Programmomnak éltető eszméi — mondotta az uj polgármester — *vallásosság és hazafiság. A ma zürzavaros világában szükség van erős kézre, kemény ökölre, amely, ha kell, lesujt a rendfelforgatókra. Erőssé kell tenni népünket,* ide tartozik az egészségvédelem, a Zöld Kereszt mozgalom, testnevelés, a rossz lakásviszonyok javitása, küzdelem az egyke és gyermekhalandóság ellen, a munkásvédelem, a nevelés. *Polgármestere akarok lenni felekezeti, társadalmi és nyelvi különbség nélkül minden kassainak.* Az adminisztráció az életet szolgálja, arra törekszünk, hogy aki hozzánk fordul, érezze meg, hogy testvérhez jött, aki segiteni akar rajta. Mindnyájunkat át kell hatnia a szociális felelősségtudatnak.

Befejezésül Isten áldását kérte munkájára, a város felvirágozására és a magyar remények megvalósulására. *Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter képviseletében dr. *Csatáry Béla* államtitkár, *Jaross Andor* felvidéki miniszter képviseletében *Weis István* miniszteri osztályfőnök köszöntötte Pohl Sándort. *Cselényi István* pápai kamarás, *Tost Barna* prelátus-plébános, *Vukovich Károly* helyettes polgármester, *Fáy István* Pest vármegye főispánja, *Szentimrey Pál* Abaujtorna vármegye alispánja, dr. *Szalay Sándor* ujpesti tanácsnok, dr. *Piláth József,* végül a Magyar Városok Országos Szövetsége nevében *Sopronyi-Thurner Mihály,* Sopron város polgármestere üdvözölte az uj polgármestert.

Rendkivüli ajánlat!

Törülköző frottirszerü krepp 1 drb P —.98 fillér
Tiszta len zsebkendő (férfi) fehér, 1 tucat P 10.70 fillér
Paplanlepedő jóminőségü 176 cm széles, métere P 2.68 fillér
Lepedő 140×200, 1 drb P 3.20 fillér
Nagymennyiségü lepedő-maradékok egészen olcsó áron!
Nagyobb szállitásokból visszamaradt áruk! A fenti árak csak a készlet fogytáig!
MAHUNKA FERENC TEXTILÁRU NAGYKERESKEDŐ Budapest, V., Erzsébet-tér 2

NOTESZ

1.

Pólya Iván is elment *Pólya Tibor* után... mintha a fivéri szolidaritás, a hüség, az illendőség, a szeretet, a nosztalgia csábította volna rá, hogy meghaljon. A csendes, kedves, halkan *és mindig mosolyogva beszélő Ivánt*, akit különben alig-alig láttak a piktorpajtásai is, mert Iván el volt bujva *ngáron a szolnoki müvésztelepen és télen egy messzi kis budai utcában*, festett, festett, semmi egyéb szenvedélye nem volt, s nem kellett semmi más időtöltés Ivánnak. *A Pólyák édesapja valaha Szentpétervárott szolgált az osztrák-magyar követségen*, az orosz élmény sugalmazta a kisebbik fiának az oroszos Iván nevet; érdekes, hogy Ivánnak *az arca is olyan orosz volt, sőt mongol;* egy legendákba vesző ősnemzetrokonság jelentette magát a Pólya Iván szép sápadt ázsiai fején. Piktorok, szobrászok, civil barátai, kik mind gyöngéden szerették Ivánt, lehorgasztott fővel busulnak utána az ifjabb Pólyának. Itthagyott mind a két aranyos Pólya, a két tisztaéletü müvész, *senkivel soha haragba nem voltak, senkit nem trigyeltek, senkire a háta megett csunyát nem mondtak*, csupa szív, csupa hüség, kedvesség, vidámság voltak. Elmentek. Nem érdemelte őket ez a komisz világ...

*

Legjobb a Smart levendula. Bécsi-utca 9.

2.

Többezer fiu és lány tette le az érettségit! A sinus-cosinus tétel, a másodfoku egyenlet és a római régiségek bevonultak az ifjusági emlékek lomtárába. Büszke anyák, apák lobogtatják gyermekeik érettségi bizonyitványait! *Mit kezdjenek vele?* Oh, sok mindent! Például lehet róla másolatot készitteni, becsatolni a többi okmány közé. Elő lehet venni olykor, nélkülözések és megaláztatások idején, el lehet merengeni az osztályzatok fölött és felidézni a multat, amikor még csak latinból, fizikából, matematikából, magyarból és történelemből kellett letenni az érettségit. *Az élet folyamán amugyis uj tantárgyakkal gazdagodik az érettségi!* Uj és félelmetes tantárgyakkal, amelyeket nem lehet elég gondosan és kitartóan áttanulmányozni, amelyekből előbb-utóbb egyszer el kell bukni, a pótvizsga minden reménysége nélkül. *Uj egyenletek, a másodfokunál is bonyolultabbak várnak ezentul megoldásra.* Róbert Károly, vagy Zsigmond király helyett *időszerübb politikai kérdésekből* kell letenni az érettségit. Uj tárgyak légióiból kell elkészülnie annak, aki ha nem is jeles, de legalább elégséges rendü óhajt lenni. Nehéz vizsga. Nehéz tantárgyak. Adó-tan, vöröscédula-tan, telefondij-tan, házbér-tan, villanyszámla-tan, ruhagond-tan, házasság-tan, formaruha-tan, háboru-tan . . . Istenem, hát lehet átjutni ezen az érettségin is?

*

Angol kosztümök és kabátok kiárusitását megkezdte Dünn szalon, Váci-utca 9.

3.

A lapok közgazdasági rovatai a héten sorra megirták, hogy a Leszámitolóbank érdekkörébe tartozó Nemzetközi Árucsereforgalmi Rt. rövidesen uj vezetőt kap. Az uj vezérigazgató nevét is közölték a lapok és — nyilván közös forrásból származó egyöntetüséggel — mind azt irták, hogy az uj vezérigazgató *Elischer* Hans ur lesz. Megirták azt is, hogy az uj „vezér" *Elischer* Viktornak, *a Nemzeti Bank egykori főtanácsosának fia*, régebben tagja volt az Elischer és Havas ismert tőzsdei cégnek, amely különösen *a nagy tőzsdei konjunktura idején* óriási forgalmat bonyolitott le, majd *Bécsben volt magánbankja.* Ugy látszik, Bécsből hozta magával a Hans nevet, csak azt nem értjük, hogy senki sem világositotta fel: *Magyarországon Hans helyett még annak is Jánost kell mondania, aki magában Hansot gondol...*

Megnyilt Budapest legszebb kilátásu nyilvános étterme és szállodája a 450 m. magas. Hangulatos cigányzene. Szobarendelés 165-195, asztalrendelés 165-257. Bérlő vitéz Rohonczy István

Széchenyihegyi vendéglő és Golfszálló

4.

A bécsi sajtó kormányrendeletet közöl, amely szerint az Ostmarkban a *vajfogyasztás* fejadagját heli hat dekáról heti négy dekára szállitották le. A lapok egyébként hangulatos cikkeket közölnek arról, hogy milyen egészséges étel a *salátafőzelék* és mennyi táperő van a *tengeri halban.*

*

Tüneményes illat a Kosztelitz Cyklamen; utánozhatatlan a Kosztelitz Levendula.

5.

A magyar lóverseny-sport az utóbbi években nem nagyon dicsekedhetett uj futtatókkal. Számos régi istálló feloszlott s uj nem támadt helyettük, az emberek inkább a *lóerő*, mint a *ló* iránt érdeklődnek napjainkban. Ezek után érthető az az öröm, ami ritka madárként köszöntötte a pesti gyepen azt a tényt, hogy *báró Waldbott Frigyes, néhai Frigyes főherceg veje, éppen most kapott kedvet a futtatásra.* Az uj istállótulajdonos a szombati nap főversenyében szép győzelmet aratott elsőnek beérkező *„Katica" nevü lovával.* A tribünök közönsége az izgalmas finisben *„Kati, gyere be!" kiáltásokkal biztatta a kancát...*

*

Semler szövet minőséget jelent.

6.

Az este a margitszigeti szabadszinpadon rendezett operaelőadás után *Dietrich* Ottó német birodalmi sajtófőnök és munkatársai tiszteletére adott vacsorán kedves epizód játszódott le. A német sajtófőnök helyettesének: dr. Ernst von *Brauweilernek* ugyanis szombaton volt az ötvenedik születésnapja. Ebből az alkalomból dr. *Dulin* Elek miniszterelnökségi miniszteri osztálytanácsos, a sajtófőnök népszerü helyettese, néhány keresetlen szóval üdvözölte német kollégáját és átnyujtott neki félméter magas, vágtató lovon ülő mézeskalács-huszárt. A mézeskalács-huszár csákóján hatalmas 50-es számjegy diszelgett. Von Brauweiler meghatottan köszönte meg a mézeskalács-iparmüvészet remekmüvét.

*

Neumann Berta (V., Dorottya-utca 3.) modelljeinek — köztük a leánykaruhák modelljeinek — eladását megkezdte.

7.

Sorg Jenő és felesége, Bárczy Baby házat vásároltak Budán, a Lovas-uton. A ház pontosan *százhetvenöt éves*, bolthajtásos szobáiban a messze mult hangulata leng. Sorgék a legraffináltabb módon modernizálják mai tündérkastéllyá a vén budai házat.

*

Tenyésztett gyöngyöt csak Jolie divatékszerboltjából, Kigyó-utca 4—6.

8.

A Délamerikában megrekedt *Traube*-féle tánccsoport ügye még mindig nem tisztázódott, sőt, ha lehet, *még bonyolódottabb*, mint volt. A buenosayresi magyar hatóságok nem sokat tudnak a táncosnők sorsáról, akiknek ügyét Budapestről intézik. A magyarországi artistaegylet, amely miniszteri biztos vezetése alatt áll, állandóan sürgeti a magyar táncosnők hazaszállitásának ügyét, annál is inkább, mert *a kétségbeesett szülők szinte naponta ott sirnak az artistaegyesület irodájában.* Abban reménykednek, hogy ha előbb nem, ifju *Horthy* Miklós követünk buenosayresi megérkezésével történik valami lépés az érdekükben. Ezzel az ügygyel szoros összefüggésben van a *Bob Gray*-féle revütársulat sorsa, amely még mindig nem tudott elindulni, holott azóta már kilenc táncosnőjét kicserélte az argentinok által meghatározott koru táncosnőkre. A Traube-csoportból egyetlen táncosnő, *Szomjas Éva szabadult meg az internálástól, aki szigoru felügyelet mellett egy buenosayresi kollégiumban tanul spanyolul* és idővel munkavállalási engedélyt fog kapni, de semmi esetre se mint táncosnő.

*

A Salon Grete modelljeinek olcsó árusitását ma kezdi meg. Vörösmarty-tér 3.

9.

Zichy és vásonkeői gróf *Zichy* Kázmér, a gróf Zichy-nemzetség szeniora, a gróf Nádasdy nevét viselt, volt 9. huszárezred kapitánya, a volt főrendiház örökös tagja és neje *Moran* Julia örömmel tudatják, hogy leányuk, *zichy és vásonkeői Zichy Mária grófnő junius 27-én délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét Budapesten az Egyetemi-templomban németujvári dr. gróf Batthyány Józseffel,* néhai németujvári dr. herceg *Batthyány-Strattmann* László Aranygyapjas-rend lovag, és. és kir. kamarás, M. Tud. Akadémiai tag, egyetemi orvos- és bölcsésztudor és neje coredoi és starkenbergi *Coreht* Mária Terézia grófnő, cs. és kir. csillagkeresztes és palotahölgy fiával.

*

Szövetek, utiplédek, ruhavásznak Semler-nél.

10.

Még három érdekes esküvői hir: szombaton *esküdött örök hüséget Iglói László Pál, sokszoros magyar sibajnok és a Magyar Si Szövetség kapitánya Eleőd Anikónak, a többszörös sibajnoknőnek.* A Szilágyi Dezsőtéri református templomot ebből az alkalomból teljesen megtöltötte a sisport müvelőinek és barátainak tömege. Az esküvői szertartás után *az ifju pár felvirágozott sibotokat tartó cserkészek, középiskolások és siversenyzők sorfala között, valamint piros és sárga slalomkapukkal jelzett utvonalon hagyta el a templomot.* Ugyancsak szombaton tartotta esküvőjét néhai *Kehrling* Béla, a nagyhirü magyar tenniszbajnok és felesége, Schlauch Magda leánya *Kehrling* Sári *Pavlovits* Miklóssal, mig nővére, *Kehrling* Magda egy héttel előbb esküdött örök hüséget lovag *Kriegs-Au* Györgynek.

*

„C'est Leton qui fait le teint." Valóban a legtöbb szép arcbőrü dáma titka a crémes Leton-szappan.

11.

Két érdekes hir két érdekes bankház *megszünéséről.* Az egyik a legrégibb magyar bankok egyike: a *Schlesinger Berthold és Társa Bankház*, amelyet 1860-ban alapitottak. E héten *törölték* a céjegyzékből. A másik a világhirü *Speyer et Comp, newyorki bankház*, amelyet *1848-ban alapitottak* és amely nagy szerepet játszott Amerika történelmében: többek között *az amerikai polgárháborut is finanszirozta.* A Speyer bankház 1925-ben *tizmillió* dollárt, 1927-ben pedig ujabb *hatmillió* dollár kölcsönt nyujtott a magyar városoknak. A nagymultu bankház e hó 15-én szünt meg.

*

CSILLAG-JAZZ
Svábhegyen a Bagatelle-ben

Hetekig tartó szempillafestés 3 P. F. Fried Piroska, Teréz-körut 54.

12.

Nemcsak az „amerikások", hanem mindazok, akik a tavasz óta, mint turisták megjárták New-Yorkot és azóta hazajöttek (nem szólva a lepedőnagyságu amerikai lapok áradozó cikkeiről), elérzékenyülve beszélnek arról a büszke pillanatról, amikor végigjárták a mi kis hazánk kuturájának, tehetségének, munkateljesitményeinek nagyszerü kirakatát, a magyar kiállitás helyiségeit. Ennek egyik főattrakciója a mi *Gundel Károlyunk* konyhája és vendéglője. Ma nem fordul meg olyan külföldi vagy amerikai előkelőség New-Yorkban, aki *ne Gundelnál költse el reggelijét vagy estebédjét..* Budapesti szemmértékünkkel alig lehet elképzelni az izes levesek, paprikás csirkék, marhagulyások, borjupörköltek, rakott káposztás, székelygulyások, turóscsuszák, rétesek, tortáknak óriási mennyiségét, amely naponta délről estig a newyorki világkiállitás Gundel-vendéglőjében az asztalokra kerül. Nem is csodálkozunk rajta, hogy a New-York Times vasárnap Budapestre érkezett számában a következő sorokat olvassuk: *„A magyar kiállitás villámgyorsan világhiressé vált Gundel-vendéglőjének fogásai Budapestnek nagyobb propagandát jelentenek, mint egy hajórakomány idegenforgalmi prospektus..."*

*

Ujságirónap lesz julius 1-én az Angol-parkban a magyar ujságiró-rend jótékony intézményei javára. Az amerikai stilusu müsort *Gyarmati* Sándor rendezi. A temérdek szórakozást egy estén egy pengőért kapja a közönség.

A VII. osztály feláldozza nyári vakációját...

Falusi házat épitenek a debreceni diákok egy sokgyermekes zsellér-családnak

Debrecen, junius 18.

— A Hétfő Reggel tudósitójától. —

A debreceni református főgimnázium diákjai mozgalmat inditottak *az egykés dunántuli falvak benépesitésére.* Gyüjtéseket rendeztek, majd amikor a diákfillérek szépen sokasodtak, megmozdult a társadalom is s egyre-másra érkeztek a pengők a debreceni református főgimnázium cimére. Lassanként annyi gyült össze, hogy *elindulhatott az első telepes család a Dunántul felé.* A diákok ugyanis

a gyüjtött pénzből az egyik dunántuli faluban földet, házat, felszerelést vásároltak, kiválasztottak egy sokgyermekes, érdemes, magyar családot, annak adták a földet, házat, jószágot...

Az első család után elindulhatott a második, majd rövidesen a harmadik, negyedik, ötödik is. Az elmult napokban már *a hatodik sokgyermekes családra* került sor. *Nagy* Imre zsellér, felesége és négy apró fiugyermekük mondott bucsut a civis városnak, hogy a Dunántulra menjenek *„misszióskodni":* harcolni jó példával az egyke, a magyarságot pusztitó szörnyü vesszedelem ellen . . . *Nagy* Imréék azonban — legalább is ezen a nyáron — nem lesznek egyedül. *Vasárnap délben a debreceni pályaudvaron vonatra ült a református gimnázium hetedik osztályának huszonhárom növendéke, három tanára: Csorba András, Csuna Ferenc és Sinka Lajos kiséretében, hogy Nagy Imréékhez utazzon. A hetedikesekre nagy feladat vár.*

Nekik kell ugyanis felépiteniök a nyári szünidő alatt Nagy Imréék lakóházát, istállóját és nekik kell segiteniök az uj honfoglalónak a gazdasági munkálatoknál is.

Nagy Imréék számára csak telket és földet vásároltak a diákok, a házat már maguk kivánták felépiteni, hogy ezáltal is szorosabbra füzzék a kapcsolatot a diákság és a zsellér család között. A hetedik osztály diákjai Debrecenből *kőmüvesmestert* is vittek magukkal, aki az épitkezést irányitja és ellenőrzi. *Minden egyéb munkát*

téglahordást, malterkeverést, tetőácsolást, alapozást, falhuzást, maguk a diákok végzik.

A debreceni diákok, akik egész éven át latint, matematikát, irodalomtörténetet tanultak, most *emberszeretetből és hazafiságból vizsgáznak*, amikor *Nagy* Imréék érdekében feláldozzák a diák ledrágább kincsét: a *vakációt* ... Az épitkezések alatt a diákok és tanáraik sátrakban laknak. *Szakácsuk a debreceni vendéglős szakiskola egyik cserkésze*, aki szintén önzetlenül vállalta a munkát. A hetedikesek ugy számitják, hogy augusztus közepére megtarthatják *Nagy* Imréékkel együtt a bokréta-ünnepélyt.

— Itt a befőzés ideje! Földieperrel, cseresznyével, meggyel van tele most a piac. Magafőzött befőttkincsekkel ilyenkor tölti meg éléskamráját a jó gazdaasszony. Az Elektromos Müvek Honvéd-u. 22, bemutatójában szerdán d. u. 5-kor, hétfőn, csütörtökön, pénteken d. e. ½10-kor kezdődő főzőgyakorlati előadáson a villamos tüzhelyen gyümölcsös sütemények, gyümölcsbefőzés készitését mutatják be.

— Magyar Cukoripar Részvénytársaság közgyülése az 1938/39. üzletévi osztalékot 5 P-ben állapitotta meg és elhatározta, hogy a Selypi Cukorgyár Részvénytársaságot — melynek teljes részvényállománya tulajdonában van — beolvasztja. Az igazgatóságba uj tagként herceg *Festetics* György titkos tanácsos, felsőházi tag, nagybirtokos választatott meg. A közgyülést követő igazgatósági ülésen dr. *Fabinyi* Tihamér titkos tanácsos, ny. miniszter, a Hitelbank elnök-vezérigazgatója a vállalat elnökévé, dr. *Egry* Aurél udvari tanácsos, felsőházi tag pedig ujból a vállalat alelnökévé választatott.

Óvja meg szőrméit Schmideg szücsnél, IV., Párisi u. 3.

GLOBOL molykárok ellen
Főraktár: Molnár és Mayer
KAPHATÓ MINDENÜTT! Petőfi Sándor-utca 11.

Kürti József meghalt

— *A Hétfő Reggel tudósitójától.* —

A Bakay-klinika földszintjén, ott, ahol a különszobák vannak, vasárnap reggel óta a szokottnál is *halkabban járnak az orvosok, a fehérbóbitás apácák és a látogatók.* A 17-es számu különszobában ugyanis nagybeteg van:

Kürti József, a Nemzeti Szinház örökös tagja...

A nagy művész már huzamosabb idő óta *cukorbajban* szenvedett és az elmult esztendőben *a bal lábán képződött kisebb seb, amelyet belső kezeléssel mulasztottak el.* Ezév márciusában *jobb lábának második ujja sebesedett ki, itt azonban már belső kezelés nem használt.* Márciusban történt a dolog, de a Nemzeti Szinház nagy művésze *hősiesen viselte el betegségét* és

még május 30-án is szinpadon volt.

Ez volt egyébként utolsó fellépése, *a VII. Gergely cimü darabban.* Ezután még néhány napig bejárt a szinházba, de már akkor mindsürübben panaszkodott barátainak. *Junius első hetében ágynak dőlt és azóta nem is kelt fel, mert állapota nemhogy javult volna, hanem*

egyre inkább sulyosbodott.

Egy héttel ezelőtt kezelőorvosai ugy látták, hogy klinikai kezelés szükséges. Beszállitották a Bakay-klinikára, megvizsgálták s

a diagnózis megrenditő volt.

Megállapitották, hogy a jobblábán lévő seb *üszkösödik és életét csak az mentheti meg, ha mütéti beavatkozás történik. Bakay professzor előbb*

a nagybeteg lábfejét volt kénytelen levágni, majd amikor kiderült, hogy ez sem használ, radikális mütétre határozta el magát.

Szombaton délben a 17-es számu különszobából *ismét a mütőbe szállitották a nagybeteg Kürti Józsefet.* A professzor és asszisztense már „bemosakodva" várták és megkezdődött az operáció, amelynek

áldozatául esett Kürti József jobblába. Térden felül kellett amputálni az üszkösödő lábat, mert csak igy volt remélhető a beteg életének megmentése.

Kürti József tragédiájának hire a vasárnap reggeli órákban terjedt el a fővárosban és mindenütt mélységes részvétet keltett. Délfelé azután ujabb s még megrenditőbb hirek keltek szárnyra: *a nagybetegnél*

tüdőgyulladás lépett föl és ehhez még nagyfoku szivgyengeség is járult. A déli órákban 40 fok láza volt, délután átmenetileg kétizeddel esett a hőmérséklete, de állapota még igy is rendkivül sulyos.

A *Hétfő Reggel* munkatársa vasárnap este ellátogatott a Bakay-klinikára s érdeklődött a nagy művész állapota felől. *Mindenütt aggódó arcok és sóhajok fogadták* A ragyogó tisztára surolt kőkockákon halkan csusszantak a lépések, a kedves nővér sirásra görbült szájjal suttogta:

— *Nagyon, nagyon válságos a művész ur állapota...*

A klinikai éterszagba a kis házioltár liliomainak illata vegyül. A 17-es különszoba előtt hatalmas, zöld növények állanak. A szoba ajtaja nyitva van és kihallatszik Kürti József ziháló lélegzetvétele. Belépünk a szobába és első pillantásunkkal, akaratlanul is a virágokat, csokrokat keressük, amelyeket a nagy művész tisztelői, barátai, ismerősei küldöttek. De

mindössze öklömnyi, hervadt rózsacsokor áll a fehér éjjeliszekrény márványlapján, „klinikai vázában". Más virág nem jutott a művésznek, most amikor legsulyosabb harcát vivja...

Az ágy végére erősitett beteglapról kiderül többek között az is, hogy *„Kürti József a Nemzeti Szinház örökös tagja, 58 éves"* mindössze. A neve alatt lázgörbék mutatják, hogy a beteg állapota *rendkivül sulyos.* Megrenditő látvány Kürti József, amint ott fekszik feltámasztott derékkal, fehér kendővel a fején, lehunyt szemmel, eszméletlenül. A takaró a jobb láb helyén mélyen besüpped és sejtetni engedi a szörnyü operációt... Kisirt szemü, sápadt arcu asszony *imádkozik* az ágy fejénél. Kürti Józsefné belépésünkkor felemeli fejét, majd előrejön az ajtóig.

— *Nem tudom mi lesz* — suttogja — *én már csak a jó Istenben bizom...*

A nagybeteg művész öt gyermeke közül pillanatnyilag egyik sem tartózkodik a betegszobában. A gyermekek egymást váltogatják édesapjuk betegágya mellett, csak Kürtiné nem mozdul egy pillanatra sem, még az éjszakákat is a betegszobában tölti egy karosszékben...

— *Sok minden összetalálkozása okozta szegény jó férjem tragédiáját* — mondja elcsukló hangon. — *A jobblábára mindig panaszkodott, mint most kiderült, érszükülete volt ebben a lábában s talán ez is hozzájárult ahhoz, hogy ezt a lábát amputálni kellett.* Az orvosok sóinjekcióval is próbálkoztak, de az sem használt.

Végül is le kellett vágni a lábát...

Kürti József ágya felől sóhajtás hallatszik. *Mintha feleségét szólitaná.* Kürtiné az ágyhoz siet, kimondhatatlan szeretettel s aggódással hajol férje fölé:

— *Szóltál, drágám?*

A nagybeteg azonban fel sem nyitja szemét.

— *Hallucinálok...* — kap a fejéhez Kürtiné. — Mindig azt hiszem, hogy szólt. Pedig

dél óta nincs eszméleténél.

Délelőtt még többször felnyitotta a szemét, látszott az arcán, hogy

megismert engem és a kislányunkat, ki is nyujtotta felénk a kezét.

Mondott valamit, de *nem nagyon értettük.* Talán jobb is, hogy nem tud magáról és nem tudja azt sem, hogy mi történt vele...

A portásnál érdeklődtünk: *kik látogatták meg Kürti Józsefet vasárnap folyamán.* Kiderül, hogy

inkább csak telefonon érdeklődtek, de látogató nem igen jelentkezett, különben se engedtek volna be hozzá senkit.

A portás asztalán névjegyek fekszenek, éppen az imént hozták. Legfelül *Németh* Antal, a Nemzeti Szinház igazgatójának névjegye látható.

Vasárnap este fél 8-kor meghalt Kürti József...

Félórával a Bakay-klinikán tett látogatásunk után érkezett a megdöbbentő hir:

Kürti József visszadta lelkét az Urnak. Este félnyolckor rövid halálküzdelem után meghalt.

A Nemzeti Szinház épületére azonnal kitüzték a gyászlobogót. A szinház *Kürti* Józsefet, *huszonöt esztendőn át volt kiváló tagját* saját halottjának tekinti és kedden temeti a Nemzeti Szinház előcsarnokából. *Kürti* József, mint jó szinész, megvárta a szezón befejezését és ugyanazon a napon, amikor a szinház utóljára játszott ebben az évadban, ő is *utoljára lépett fel az Élet szinpadán...*

KLAMÁR GYULA

„Német népi térben tartózkodom és ezzel felfogásom szerint nem a német határon tul"

— mondotta Göbbels Danzigban

Danzig, junius 18.

— *A Hétfő Reggel tudósitójától.* —

Göbbels dr. birodalmi propagandaügyi miniszter vasárnap tolmácsolta *Hitler és a német nép üdvözletét.*

— Ha a politikai határok időlegesen el is tolódnak — mondotta többek közt —, örökké tartók és megdönthetetlenek azok a határok, amelyeket a nyelv, faj és vér von meg.

Göbbels kijelentette, hogy

Danzigban természetszerüleg ugy érzi, hogy Németország veszi körül,

német népi térben tartózkodik s ezzel felfogása szerint nem a német határon tul. Danzig kulturája meggyőzően beszél. Ezzel a megdönthetetlen és letagadhatatlan ténnyel szemben *gazdasági kiegészitések például csak egészen alárendelt jelentőségüek lehetnek.* Itt, ebben a városban

balgaságnak és őrültségnek tünik föl, ha valaki megkisérelné, hogy letagadja Danzig tiszta német jellegét.

Azután igy folytatta:

— *Danzig most hirtelen politikai gyujtópontba került és nemzetközi vita tárgyává tették. Imitt-amott talán az hiszik, hogy ily időkben a kulturális dolgoknak és kérdéseknek háttérbe kell szorulniok,* vagy pedig teljesen el kell hallgatniok. Az ellenkezője az igaz. Éppen az ilyen válságos időkben kell a kulturának a leghallhatóbban megszólalnia: ilyenkor kel felállnia, hogy

az egész világ előtt tanuságot tegyen a megnemértés és hazugság ellen,

mert hiszen a kultura évszázadokon át mindig egyformán fiatalos, töretlen erejével a leghamarább és a legkönnyebben tudja megcáfolni a rövidlátó napi politikát.

— Nagy időket mindig kulturáls virágzás korszaka követte. Igy van ez napjainkban is. Az uj nemzeti szocialista Németországban a hatalom és a kultura felépitése karöltve halad. *Mily balgán hat* — folytatta *Göbbels* —, *ha a demokráciák a mi kulturális teljesitményeinkkel szemben azt állitják, hogy a tekintélyi államokban elnyomják a szellem szabadságát.* Bizonyos, hogy

a szellemnek ez a szabadsága nálunk korlátokra talál ott, ahol beleütközik a nemzeti érdekekbe.

Azonban a szellemi munkás részére mi a kellemesebb és megtisztelőbb: ha szellemi munkáját egy egész nép nemzeti javának, vagy pedig egy kis csoport névtelen kapitalista érdekeinek rendeli alá. Mindenesetre teljes joggal állithatjuk, hogy *a német szellem alig talált valamikor is szélesebb fejlődési lehetőséget, mint a nemzeti szocializmus korszakában.*

Göbbels igy folytatta:

— Teljes büszkeséggel tekinthetünk a kulturális épitőmunka látható jeleinek sokaságára, amely egyedül áll a XX. század világában.

A német nép nemzetközi uszitás és háborus hisztéria közepette biztosan és szilárdan áll a maga erejében.

Büszkék vagyunk arra, hogy a birodalom, valamint annak gazdasága, politikája, sőt kulturája felett is erős véderő áll és

erős kard őrködik a német föld felett.

Göbbels kijelentette, hogy *mint ennek az erős, hatalmas birodalominak a képviselője jött Danzigba, mint német miniszter egy legmélyebb magvában és lényegében német városba.*

Lélekben az egész német nép e város emberei és sorsa mellett áll.

A miniszter ünnepélyesen kijelentette, hogy *a Vezér maga őrködik a közös jövő felett. A világ egyetlen hatalmától sem kell félnünk,* mert előttünk a nagy, erős és hatalmas birodalom áll, mögöttünk a nép és fölöttünk a Vezér.

Melyik férfi ne szeretné a sportot?

A sportnak valamely ágát ma már mindenki üzi. Az inggyárak alkalmazkodtak a sportruházatot kedvelő férfiizléshez, amidőn vastagszálu, tartós, szépszinü anyagból készült rávarrott galléru, sportkézelővel ellátott ingeket hoznak a piacra. Ezek az ingek természetesen **indanthrenfestésüek,** azaz felülmulhatatlanul moshatók, szintartók, időjárásnak ellentállók.

Indanthren

Budapest, 1939 **90. évfolyam 137. szám** **Vasárnap, június 18**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra .. 4.— pengő
Negyedévre. 10.80 pengő
Félévre .... 21.60 pengő
Egyes szám ára
Budapesten, vidéken és a pályaudvarokon. 16 fillér
Vasárnap .....32 fillér

PESTI NAPLÓ

FŐSZERKESZTŐ: GRATZ GUSZTÁV

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
VII. ker., Rákóczi út 54.
Telefon: *145-559, *146-419
Jegypénztár, hirdetési-, előfizetési-, utazási- és könyvosztály:
VII., Erzsébet körút 18—20

ÜNNEPI KÖSZÖNTŐ

Ez a mai vasárnap külön magyar ünnep: vitéz nagybányai *Horthy* Miklós születésnapja. Hetvenegyedik születésnapja Magyarország kormányzójának, a legelső magyar embernek és legfőbb hadúrnak. Annak a Gondviselés kegyelméből kiválasztott, nagyszerű férfiúnak, aki ép most húsz esztendeje, a legreménytelenebb magyar nyár derekán indult el Szegedről küldetéses útjára, hogy lerakja a forradalmak által rombadöntött ország új alapjait s maga az Adria hőséből *egy nemzet hősévé* emelkedjék, csadálatos magasságba továbbívelő, tüneményes pályája során. Övé ma ez az ünnep, ez a napsugaras, termő nyár elé mosolygó szép júniusi vasárnap — minden magyar lélek mélységes tisztelетében, minden magyar szív dobbanó köszöntésében. Meghitt, bensőséges, őszinte ünnep. Igazán a lélek és a szív ünnepe, amelyen a magyar nép egésze hódol Kormányzója, Vezére, első Vitéze, legfőbb méltóságú Nagyura előtt, hódolatának hűvös pátoszát átfűtve a szeretet közvetlen melegével, az édesapa felé forduló fiúi bizalom, hála és rajongás szinte ahítatos érzésével.

S ez az osztatlan szeretet egykép szól a jóságos, bölcs, igaz embernek, az európai látókörű, büszke magyar úrnak, a lovagias és bátor katonának, a fáradhatatlan országépítőnek és az előrelátó országszerzőnek s a gondosan körültekintő, tapasztalt államfőnek. Mert Horthy Miklós kivételes személyiségében csodás gazdagsággal egyesülnek a legnemesebb magyar erények. Ezért mondhatjuk el róla, hogy őt valósággal a magyarság világtörténelmi ösztöne állította az ország élére. Olyan válságos időkben, amikor a legtöbbre és legnagyobbra, emberfeletti erőfeszítés kifejtésére volt szüksége ennek a nemzetnek élete fenntartásához. Magyarország kormányzója vállalta a legnagyobb feladatot és a legnehezebb munkát. Országlásának két évtizede alatt újjászületett, megerősödött, gyarapodott és megnövekedett ez a csonka ország s a rendnek, békének, nyugalmas fejlődésnek ritka szigete lett, míg Európát minduntalan nyugtalanító viharok rázták körülöttünk. Horthy Miklós így vált a magyar alkotmányosság, szabadság és függetlenség eszméjének tökéletes megtestesítőjévé, sziklaszilárd letéteményesévé és rettenthetetlen őrizőjévé a szentistváni Magyarország ezeresztendős nemzeti gondolatának.

Az a férfiú, akit ma hűség, hála, szeretet és hódolat övez, húsz esztendő előtt egy birodalom összeomlásából hozta haza dicsőséges nevét, hírét, tekintélyét, tehetségét és erélyét, mi szegény megszabdalt országunk megmentésére. Mikor fehér lován, mint régi legendák diadalmas hőse, bevonult Budapestre: olyan kép fogadta itt, akár Béla királyt hazatérésekor, a tatárdúlás után. Megrendítő látvány, amelynek hátterében a lelki válság és a gazdasági kilátástalanság komorlott. De neki, az elhivatott Vezérnek volt egy nagy, erős, legyőzhetetlen, minden reménytelenséggel dacoló titka. *Hitt.* Hitt a népe, nemzete hivatásában és ehhez a hivatáshoz hozzáadta a maga akaraterejét és önfeláldozását. És hitéből valóság lett: feltámadt nemzet, újraépült ország. Most, a mult őszön pedig megismétlődött a csoda: Magyarország visszaszerezte a Felvidék egy részét, majd Kárpátalját és Horthy Miklóst Kassa, Komárom felszabadult, ujjongó népe köszönthette. Lehet-e erre ma boldog, örömkönnyes meghatottság nélkül gondolni? Épúgy, mint azokra a márványba kívánkozó, törvényerejű szavakra, amelyekkel Magyarország kormányzója alig pár nap előtt az új országgyűlést megnyitotta, az ősi magyar alkotmány, hagyomány és életforma halhatatlanságát dokumentálva.

Ezer meg ezer veszély szánt végig ma is a világon, fenyegető erők dübörögnek körülöttünk, de mi itt állunk a jogrend és a munka szabad földjén, békességben és egységben s hálával tekintünk fel magyar sorsunk földi vezérére, irányítójára és kormányzójára. Hálával és büszkén, hogy *Ő a miénk*, minden magyarok őrködő és gondviselő Atyja. Születésének hetvenegyedik évfordulóján most minden magyar imája azért száll Istenhez, hogy áldja meg Őt — egész nemzete javára — további hittel és erővel, egészséggel és boldogsággal.

REFORMOK

Irta: GRATZ GUSZTÁV

A pártpolitika frázistömkelegének ködéből olykor-olykor ki kell emelkednünk, ha meg akarjuk látni a dolgoknak lényegét. Ma gyakran úgy állítják be a magyar politikát, mintha nálunk egy reformokra szomjazó politikai iránynak kellene nehéz harcot megvívnia bizonyos, azok elgáncsolására irányuló gonosz törekvésekkel. Ez azonban nincs így és ezt nem lehet eléggé hangsúlyoznunk. Nincs a magyar társadalomnak olyan komoly rétege, amely útjába akarna állni a társadalmi haladásnak és nincs olyan párt sem, amely ilyen irányt képvisel, mert hiszen ezzel csak saját sírját ásná meg. Ha ebben a tekintetben vannak különbségek a parlament különböző pártjai és csoportjai között, úgy ezek nem abban merülnek ki, hogy az egyik rész akarja a reformokat, a másik nem. Nem a szociális kívánságok tekintetében van különbség közöttük, hanem abban a tekintetben, hogy ezeket a kívánságokat csak puszta demagóg alapon vagy pedig érett politikai megfontolások alapján kívánják-e. Azt mondották egyszer, hogy a radikalizmus nem politika, hanem csak attitüd. Nagyjában ez áll a ma nálunk fennálló politikai ellentétekre is.

Az egyes reformjavaslatok tekintetében sincsenek lényeges ellentétek azok között, akik úgy viselkednek, mintha ők fedezték volna fel, hogy Magyarországon vannak reformszükségletek és mintha egyedül ők volnának ezeknek hivatott bajnokai és másfelől azok között, akiket igaztalanul az e reformokkal szemben való nemtörődömséggel szoktak vádolni. Mindenki tisztában van azzal, hogy új földreformra okvetlenül szükség van. Nemcsak én vallom azt, akit különösképpen ma már konzervatívnak szoktak számítani, holott már harmincöt évvel ezelőtt a földreform szüksége mellett törtem lándzsát. Még azok között is, akiket ez a földreform a legérzékenyebben fog sujtani, a nagybirtokosok sorában, alig ismerek olyant, aki meg nem alkudott volna egy ilyen újabb földreform szükségességével. Talán kell ugyan számolni azzal, hogy ezeknek a közvetlenül érdekelteknek befolyása a földreformterveknek inkább némi mérséklésére fog irányulni. De ez utóvégre nem baj, mert hiszen ezek az érdekek nincsenek a parlamentben túlsúlyban és így érvényesülésük végeredményben az erős dinamikával induló reformmozgalmaknak még hasznára is lehet, mert meg fogja akadályozni a célon való túllövést, amely pedig a reformokra még veszélyesebb, — mert nehezebben helyrehozható — mint a túlzott óvatosság. Az ellen sincs senkinek kifogása, hogy az állam a »kapitalizmus kinövései« alatt emlegetett jelenségeket szociális reformokkal letompítani igyekszik. Ha ezt a közkeletű szólamot a politikai frazeológiából kivetkőztetjük és a maga meztelen lényegében vesszük szemügyre, akkor annak nem lehet más jelentősége, mint az, hogy az államnak a jelenlegi viszonyok közepette a nagyvállalatok nyereségeinek egy bizonyos fokot meghaladó részét fokozottabb mértékben kell igénybevennie a kisemberek és a középosztály kereseti viszonyainak megjavítására. Ez már huzamosabb idő óta állandóan történik szociális reformok útján, amelyek terheit a vállalatok viselik, — mégpedig minden ellenmondás nélkül és szívesen — úgyhogy például a Gazdaságkutató Intézet legutóbbi jelentése szerint ezek a szociális terhek az emelkedett ipari termelésből eredő többjövedelmet a maguk egészében maradéktalanul felemésztették. Ha a nagytőkét az állam ezután is igénybe akarja venni az általános társadalmi viszonyok megjavítására, ezt a mai körülmények között senki sem kifogásolja, egyetlen egy feltétel mellett, hogy tudniillik ezek a reformok ne tegyék tönkre azokat a vállalatokat, amelyek jövedelmére, sőt fokozott jövedelmezőségére éppen akkor van leginkább szükség, amikor azokra nagyobbmérvű szociális terheket akarunk hárítani.

Az ezekkel a reformkívánságokkal szemben megnyilatkozó álláspont sohasem állt nálunk abban, hogy az említett irányban reformok ne történjenek, hanem egyesegyedül abban, hogy jószándékú, de meggondolatlan intézkedésekkel könnyelműen meg ne bomlasszuk azt az egyensúlyt, amelynek éppen a reformok egészségessége érdekében a nagy szociális alkotások és az ezek számára rendelkezésre álló eszközök között mindig meg kell lennie. Mert minden reform pénzbe kerül. A földreformot nem lehet úgy megoldani, hogy az úgynevezett nincstelenek egy-egy darab földet kapjanak, de ne kapják meg hozzá a szükséges tőkét is, vagy csak olyan eladósodás útján kapják meg azt, amely mellett az újonnan teremtett gazdasági egyedek nem boldogulhatnának. A középosztály és a kisemberek érdekeit sem mozdítjuk elő bizonyos állandósággal kecsegtető módon, ha a reformokkal egyidejűleg megbénítjuk a vállalatoknak kereseti lehetőségeit, holott csak ezen vállalatok keresetének feleslegeiben lehet megtalálni a szociális reformokhoz szükséges anyagi eszközöket. Nem szabad e téren bizonyos határokat túllépni, mert ha ezt tesszük, magunk dugaszoljuk be azokat a forrá-

Vasárnapi szám — Ára 32 fillér

sokat, amelyekből az általános jólét emeléséhez szükséges eszközöket merítjük. Ezek olyan banális igazságok, hogy azokat felelősségérzettel bíró ember sohase fogja letagadni. Akik a reformokra való törekvésekben a józan mértéktartás és az alapos megfontolás szükségét hangoztatják, azok nem azért küzdenek, hogy ne legyenek reformok, hanem azért, hogy ezek a reformok komolyan legyenek megalapozva és hogy ne kelljen attól tartani, hogy a gazdasági konjunktúrának bármily csekély hanyatlása esetében még a jobb társadalmi egyensúly érdekét szolgáló ma meglévő alkotásokat se tudjuk fenntartani. Már pedig ez könnyen megtörténhetnék, ha a reformok terén túlfeszítenők a húrt és az államháztartásra és a gazdasági életre olyan terheket hárítanánk, amelyeknek elviselésére azok képtelenek. Az olyan reformok, amelyeket túlkönnyelműen foganatosítunk anélkül, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel számot vetnénk, úgy az államháztartás egyensúlyára, mint az egész gazdasági élet menetére káros hatással lehetnek és nemcsak magukat ezeket a reformokat tennék illuzórikussá, hanem a még meglévő, a társadalmi jólét emelését célzó intézményeink alapjait is aláásnák. Hogy nem fog-e Magyarországon egy kedvezőtlenebb konjunktúra bekövetkezni, amellyel nehéz lesz megküzdenünk, azt ma senki sem tudja előre megmondani. Etekintetben nem elég a dolgok fejlődését optimizmussal és bizalommal nézni. Általában véve bízni jó, de nem bízni jobb. A józan francia közmondást, »Il faut faire la soupe avant de faire l'enfant«, a szociális reformokra is alkalmazni kell.

A dolgok rendes folyása az, hogy a kormány és a kormány mögött álló pártok képviselik az ilyen reformok tekintetében a józan megfontolás szempontjait és az ellenzék az, amely nem annyira ezeknek a szempontoknak a kiemelését tartja kötelességének, mint a reformokra való folytonos ösztönzést és annak megakadályozását, hogy a kormány e téren túl nagy szünetet tartson. A multban ez volt a társadalmi haladás dinamikája. Az ellenzék sürgetett és követeléseket támasztott, a kormány és ennek pártja pedig fékezett. Ebben a helyzetben körülbelül Gömbös Gyula kormányának megalakulása idejében némi változás állt be. Ettől kezdve mindinkább a kormány állt a gyökeres és nem mindig alaposan megfontolt reformtörekvések élére és az ellenzék szorult abba a voltaképpen nem neki való szerepkörbe, hogy mérsékletre és a rendelkezésre álló eszközök gondosabb tekintetbevételére intsen. A magam részéről ezt a fordulatot nem tartottam soha szerencsésnek. A kormány nyilatkozatainak más az akusztikája, mint az ellenzéki felszólalásoknak. Mihelyt a kormány részéről kezdték a messzemenő átalakulások szükségességét hangoztatni, azoknak teljes mértékben való megvalósíthatóságát mindenütt készpénznek kezdték venni, az ellenzéknek magatartását pedig, amely több józanságot és óvatosságot kívánt, szükségtelen, rosszakaratú vagy önző bakafántoskodásnak tekintették. Az általános elégedetlenséget, amely alapjában véve minden időben megvolt és megvan, ezen az úton maguk a kormányok állandósították és fokozták. Valaki azt mondta egyszer, hogy a társadalom természetes állapota a polgároknak egyforma általános elégedetlensége és hogy ez voltaképpen az egyenjogúságnak egyedüli lehetséges formája. Ennek az elégületlenségnek közeljövőben való teljes megszüntetését ígérni veszedelmes, mert az ilyen ígéreteket beváltani nem lehet. A kormánynak ezért sokkal inkább lett volna feladata az esetleg megnyilatkozó radikális kívánalmakat az elérhetőség körüli kételyekre való utalás útján letompítani és megfelelő színvonalon tartani. De talán lehetett volna ezen a téren túlzásokat elkerülni, ha egy szerencsétlen végzet Gömbös Gyulát nem ragadta volna ki túlkorán az élők sorából. Bár nézetem szerint az az elégedetlenséget fakasztó és fejlesztő kormánypolitika, amelyet ő kezdeményezett, alapjában el volt hibázva, Gömbös Gyula mégis rendelkezett néhány olyan tulajdonsággal, amelyekkel az általa felidézett szellemeket talán megfelelő keretek között tudta volna tartani. Rendelkezett nem kismérvű államférfiúi belátással. Erős keze volt. Főleg pedig éppen azokban a körökben, amelyeket reformígéreteivel ő rázott fel, oly korlátlan bizalomnak örvendett, hogy neki mindig elhitték volna, ha valamelyik törekvésre azt mondotta volna, hogy az haszontalan vagy káros. Ha egyáltalában volt valaki, aki képes lett volna az általa kijelölt úton való haladást megfelelő mederbe szorítani, úgy ez elsősorban bizonyára ő lett volna. Közvetlen utódaiban nem az államférfiúi belátás hiányzott, de az az ellenállási erő, amelylyel csak ennek a reformmozgalomnak megindítója rendelkezett és amellyel meg tudta volna akadályozni, hogy a reformtörekvések kicsapjanak medrükből és kárt okozzanak. Gömbösnek inkább hitték volna el, hogy egy-egy reformot, sajnos, el kell hagyni, el kell halasztani vagy szerényebb keretek közé kell szorítani, mint utódainak, akik mindig inkább abban a helyzetben látták magukat, hogy újból és újból be kelljen bizonyítaniok új programokkal és új ígéretekkel a Gömbös Gyula célkitűzéseihez való ragaszkodást. Ez nem a képességükön mult, nem is jóakaratukon, hanem egyszerűen annak a helyzetnek volt következménye, amelyben magukat találták. A viszonyok azután oda fejlődtek, hogy a reformmozgalmat csakhamar már nem a kormány irányította, hanem ellenkezőleg: a reformmozgalmak dinamikája kezdett kormányokat és pártokat hordani, előtérbe állítani vagy megbuktatni. Egyes férfiak indították meg a mozgalmat, de azután, Gömbös Gyula halála után, maga a mozgalom termelte ki a vezetésére alkalmas egyéneket és küszöbölte ki azokat, akik a reformok terén a nagyobb józanság szempontjait elszántan képviselték. A kormányférfiak némileg abba a helyzetbe kerültek, mint az a francia radikális politikus, — azt hiszem, Ledru Rollin volt — aki barátainak arra a kérdésére, hogy ő, az alaposan képzett és gazdasági világoslátással rendelkező tapasztalt államférfiú miként képviselhet olyan törekvéseket, amelyek megvalósítása lehetetlen vagy káros volna, híveire mutatva azzal válaszolt: én vezérük vagyok, hát követnem kell őket.

A szociális igazság megvalósítása terén ma mindenki hajlik afelé a valamikor forradalminak tetsző nézet felé, amelyet a katolikus egyház egyik kitűnősége hirdetett a mult század nyolcvanas éveiben, azt mondván, hogy az éhező embernek természetes igénye van embertársainak kenyerére. Azt meg kell vele osztaniok. A magyar társadalom minden rétegében messzemenően átérzik a szociális kötelezettségeket és ebben a tekintetben az úgynevezett kapitalista társadalom és az agrártársadalom között nincsen semmi különbség. Amit meg kell védeni, az egyesegyedül az az elv, hogy nem szabad reformokat létesíteni anélkül, hogy azok alapjait a legnagyobb gondossággal és a rendelkezésünkre álló anyagi eszközök gondos számbavételével meg ne fontoltunk volna. Époly hiba volna a reformokat azokra bízni, akiknek érdekeit azok sértik és akik azért minden jóindulatuk mellett talán némileg elfogultaknak tekinthetők azokkal szemben, mint amilyen hiba volna a tömeghangulatokra bízni, hogy mely reformokat kell mindenáron megvalósítani. Veszedelmes dolog a tömegekkel elhitetni, hogy a parlament mindenre képes, mert bármily nagy lehet is a hatalma, a matematika törvényeit megváltoztatni még sem tudja. Lajos Fülöp francia király azt mondotta egyszer, hogy úgy kell nevelni a trónörököst, mintha nem azok volnának. A mai demokratikus viszonyok mellett, amikor a tömegek szabják meg a politika irányát, ezt a bölcs mondást úgy módosíthatjuk, hogy úgy kell bánni a tömegekkel, hogy azok megértsék, hogy nem egyedül rajtuk és az ő akaratukon vagy szeszélyükön múlik az, hogy mi történjék, mert ebben szerepe van annak is, hogy az állam mire képes. A tömegeknek is meg kell magyarázni a valóságos helyzetet, mert a tömegek etekintetben tudatlanok és könnyen félrevezethetők. Már pedig tízmillió tudatlanság — mondotta Taine — együttvéve nem ad még egyetlen tudást sem.

KANALAS IGMÁNDI
IVÓKÚRAK OTTHON
Igmándiból nem kell pohárszámra inni,
Két vagy három ujjnyi elég szokott lenni.
(de sok esetben már 5-6 evőkanállal is.)
Családik, ha Igmándi helyett mást fogad el.
Budapesten nagy ü. 90, kis ü. 60 fil., vidéken fogyasztási adóval több
Forrástulajdonos:
SCHMIDTHAUER LAJOS, KOMÁROM

Chamberlain: „Jelenlegi bajainknak egy részét elkerülhettük volna, ha korábban nagyobb bölcsességet tanusítunk"

London, június 17.

Neville *Chamberlain* miniszterelnök könyv alakjában gyüjtötte össze az elmult két év során mondott fontosabb beszédeit. A gyüjtemény, amelynek címe »*Harc a békéért*«, az 1939 április 3-i beszéddel zárul, amelyben a miniszterelnök a Lengyelországnak nyujtott angol kezesség természetét ismertette az alsóházban.

Chamberlain a gyüjtemény bevezetésében kijelenti, hogy *Anglia sohasem nyugodna bele abba, hogy bármely állam erőszak utján szerezze meg az uralmat más államok fölött.* »Ne gondolja azonban senki sem, — írja — hogy az ilyen törekvésekkel szemben kifejtett ellenállás annak megtagadását jelentené, hogy bármely nemzet közölheti nehézségeit és kívánságait, hogy azokat a jóindulat és megértés szellemében vizsgáltassa meg a többi nemzetek által. *Őszintén bevallom, hogy hibák és mulasztások történtek ebben az irányban az elmúlt húsz évben és hogy jelenlegi bajainkank legalább egy részét elkerülhettük volna, ha korábban nagyobb bölcsességet tanusítottunk volna.* Azonban azt hiszem, hogy e mulasztások tanulságai nem maradtak észrevétlenül és hogy a világ — belefáradva az állandó kalandokba és riadalmakba — ma már szívesen venné ki részét az arra irányuló új erőfeszítésekben, hogy bölcsebben kormányozza magát, ha arra alkalma adódnék«.

Személyes törekvéseiről és reményeiről Chamberlain ezt írja: »Az elmult hat hónap során mélységes benyomást gyakorolt lelkemre az a buzgó békevágy, amely minden ország népeinek szívében él. Erőfeszítéseimet egyesek kigúnyolták, mások támadták, de azt hiszem, a többség helyesli és ha még nem is sikerült megszilárdítani a béke biztonságát, legalább idáig megmenekültünk a háború borzalmaitól.«

Pólya Ivánné sz. **Kallós Sári, Hunyor Istvánné** sz. **Pólya Tessa** és **Pólya Éva** testvérei gyászbaborult szívvel, mélyen megrendülve tudatják, hogy a hűséges férj, szerető fivér, felejthetetlen rokon

Pólya Iván

festőművész

megadással viselt hosszú szenvedés után művészetért rajongó lelkét visszaadta az Úrnak.

A megboldogult földi maradványait 1939. évi június hó 18-án délután fél 4 órakor a **farkasréti temető halottasházából** a református egyház szertartásai szerint kísérjük utolsó útjára.

Budapest, 1939 június hó 17-én.

Emlékét szeretettel őrizzük!

Gyászolják: **Pólya, Hunyor, Kallós és rokon családok és nagyszámú művészbarátai.**

Kedvezményes fürdőjegyek

	Pénztárnál	Náluk
Császárfürdő iszap vagy gőz	1.14	—.84
Erzsébet-sósfürdő	2.—	1.60
Szent Gellért gőzfürdő	1.60	1.40
Hungária kád	1.—	—.80
Lukács-iszap	1.76	1.30
Lukács gőz vagy kád	1.34	1.—
Lukács iszapgöngyöléssel	2.56	1.90
Lukács uszoda	—.82	—.64
Szt. Imre (Rác)	1.—	—.88
Rudas uszoda szekrénnyel	—.80	—.60
Széchenyi gőzfürdő	1.60	1.40
Széchenyi népfürdő	—.80	—.64
Szt. Margitszigeti gyógyfürdő	2.—	1.80

Strandjegyek az összes fővárosi fürdőkbe.

Kaphatók
»Az Est«-lapok jegyirodájánál, VII., Erzsébet körút 18—20.

Megindult a balatoni fürdőévad

Soha nem várt élénk érdeklődés nyilvánult meg idén a balatoni nyaralás iránt, különösen a felvidéki lakosság részéről. Az idei balatoni forgalom ugyanis a visszatért magyar vidékek nyaralásának jegyében alakul ki. Több uj kisebb szálló és penzió is épült, számos átépités, bővités teszi még kellemesebbé a balatoni nyaralást. Meglepetés a sok uj virágos park, kert, sétány, melyeknek szépitésén, csinositásán annyi szeretettel dolgoznak a balatoni fürdőegyesületek.

Megnyilt a már hiressé vált tihanyi „Népművészeti Ház" is, ahol megcsodálható a hires faragómesterek ügyessége. Szemünkláttára készül a hires balatoni faragás *Bognár Gábor* őstehetség és az endrédi csipke *Gecsei Lidia* szorgos munkálkodásával. A népszerü tihanyi „Nemzetközi Sporthorgász Tanya" előkelő magyar horgászai pedig máris igen szép fogásokról számolnak be.

A vasuti összeköttetés is javult. A MÁV a technikai lehetőségek határain belül igen sok ujitást, vonatgyorsitást vezetett be. A szálló és penzió ellátási árak változatlanul az elmult évek szinvonalán mozognak, sőt egyes szerényebb helyeken némileg olcsóbbodtak is. Öt pengőtől kezdve 12 pengőig, a polgári penziótól a luxus lakásig, mindenki megtalálja a legalkalmasabb, a legmegfelelőbb és anyagi körülményeihez képest megfizethető helyet.

Orvosaink ez évben is melegen pártolják a balatoni gyermeknyaraltatást, melynek eredményekép számos uj magánkézben lévő gyermeküdülő és internátus létesült.

Nagyon élvezetes szórakozás a balatoni hajókázás. Balatonkenesétől Keszthelyig és vissza a hosszujáratokon egyre több turista utas utazza végig a felejthetetlenül szép balatoni „magyar tengeri" kirándulásokat.

Mindazok számára pedig, akik hét napig a Balatonnál tartózkodnak, vissza az *ingyen utazás* lehetősége áll rendelkezésre. Az összes magyarországi utazási irodák és lapunk is mindennemü balatoni nyaralási ügyben szivesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

*

Balatoni lakást keresők és lakást kiadók figyelmébe! A Balaton Fürdő Központ, a m. kir. Balatoni Intéző Bizottság hivatalos propaganda-szerve, nemcsak szálloda- és penziószobák kiadását közvetiti dijmentesen, hanem a kiadó villák és villarészek nyilvántartását is vezeti. Ugy a villatulajdonosok, mint a lakást keresők kivánságaikat sürgősen közöljék a Balaton Fürdő Központtal: V., Vörösmarty-tér 7. Tel.: 18-33-31.

Dijmentes utbaigazitás balatoni utazásnál. A Balatoni Intéző Bizottság különösen a Felvidékről mutatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel, Budapest, Vörösmarty-tér 7. szám alatt (Telefon: 18—33—31) teljesen dijmentes utbaigazító, felvilágositó szolgálatot rendszeresitett.

Szobafoglalások, sportkérdések, utazások, ellátások, kiadó villák és villarészek, stb. ügyekben dijmentesen közvetit és eligazit és szakszerü tanáccsal szolgál. Érdeklődőknek térképek, prospektusok, utikönyvek stb. rendelkezésre állnak, minden fürdőhelyről és szállodáról, penzióról.

— Meghalt Pólya Iván festőművész. Szolnokról jelentik: *Pólya Iván* negyvenkilencéves festőművész — a két év előtt elhalálozott *Pólya Tibor testvéröccse* — hosszas szenvedés után pénteken éjjel elhunyt. Jelentős szerepet játszott a magyar képzőművészetben. Az Országos Képzőművészeti Társaság, a Paál László Társaság, a Munkácsy Céh és a Szolnoki Művésztelep tagja volt. Több kitüntetésben részesült, igy megkapta a Balló-dijat, a Szinyei-Merse tájfestési dijat és a Balatoni Társaság ösztöndiját. Temetéséről még nem történt intézkedés. — Pólya Iván egyike volt legjobb naturalista festőinknek. Főkép a *vizitájakat, a Tisza, Zagyva és a Balaton környékét* vitte vászonra, élénk szinérzékkel, fölényes rajztudással, biztos szerkesztési adottságokkal. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium megbizásából tavaly lent időzött a Balatonnál; e tanulmányutján festett képeiből rendezték utolsó kiállitását a Nemzeti Szalonban.

— A belügyminisztérium közjogi osztálya uj helyiségbe költözik. A belügyminisztérium II. (közjogi) osztálya, amelynek ügykörébe többek között az állampolgársági, illetőségi, névváltoztatási és anyakönyvi ügyek is tartoznak, *junius 19-én a minisztérium központi épületéből uj helyiségbe költözik át.* Az átköltözés lebonyolitásához egyheti időtartamra van szükség, ennek következtében tehát *junius 19-től 25-ig bezárólag az osztályban a felek fogadása szünetel.* Junius 26-tól kezdődőleg az osztály uj helyiségében, *IV., Ferenc József-rakpart 24. szám alatt* a feleknek ismét rendelkezésére áll, éspedig az eddigi rendszertől eltérőleg, *már délelőtt 10 órától kezdődőleg délután 2 óráig.*

Élelmiszerárak kiesinyben

Marhahus: rostélyos, felsál 160—260, leveshusok (tarja, csontos oldalas, szegye) 120—200. Borjuhus: comb (szeletelve) 280—340, vesés 180—280. Juhhus: hátulja 136—180, eleje 120—150. Sertéshus: karaj (hosszu, rövid) 220—270, tarja, comb, lapocka 180—212, oldalas 128—164, szalonna, zsirnak való 134—148, háj 148—160, zsir 144—164. Élő baromfi: tyuk drb-ként 200—350, csirke 100—280. Tisztitott baromfi: tyuk 150—200, csirke 220—360, lud hizott 140—200, hizott ruca 140—200. Tojás: tea 10 drb-ig 7.5—9, 11 drb-tól 140—150, főző és apró 10 drb-ig 6.5—7.5, 11 drb-tól 126—140. Halak: ponty élő nagyság szerint 120—240, jegelt és nem élő 100—180. Tej és tejtermékek: teljes tej (kannatej) 30, tejfel 110—120, teavaj édes tejszinből (tömb) 320—340, teavaj pasztőrözött tejszinből (tömb) 360—370, tehénturó sovány 50—80. Kenyér: fehér 42—46, félfehér 34—38, félbarna 32—36, barna 20—22. Szárazfőzelék: lencse 44—96, borsó 36—56, bab, fehér aprószemü 36—52. Zöldségfélék: Gülbaba burgonya 11—14, nyári rózsa 13—16, Ella 9—11, uj burgonya 16—20, vöröshagyma makói uj 26—30, fokhagyma 16—40, fejeskáposzta hazai 14—20, kelkáposzta 20—30, savanyukáposzta 18—20, kalarábé zöldjével 2—7 drb-ként, sóska 24—34, paraj 36—56, zöldbab 40—50, fejessaláta drb-ként 4—10, zöldborsó 16—32, uborka 60—90, főzőtök 12—20. Gyümölcs: cseresznye 30—100, egres 20—60, szamóca kerti nemesitett 26—90, ribizke 36—44 fillér kg-ként.

Nyaraljunk a Balaton mellett.

BALATONALMÁDI

Vasutasok üdülőházában olcsón és kellemesen nyaral. Folyóvizes szobák. Elsőrendü konyha. Bővebbet az egyesület Budapest, VIII., Festetich-u. 4., I. 18. alatti hivatalos helyiségeiben.

Bokréta-penzió volt TAKÁCS. Uri környezet, elsőrangu ellátás, kivánatra diétás konyha. Folyóvizes szobák. — Mérsékelt árak!

OTTÓ-PENZIÓ HIDEG-MELEG FOLYÓVIZ. — KOMFORTOS SZOBÁK. — FESTŐI KILÁTÁS A BALATONRA.

BALATONBOGLÁR

HOTEL SAVOY PENZIÓ A budapesti Renaissance Penzió tulajdonosának vezetésével. Teljes modern, minden igényt kielégitő komfort. Folyóvizes szobák, fürdőszobák. Kitünő konyha. Olcsó árak. — Vizisportok.

Balaton szálloda Futó László személyes vezetésével. Közismerten elsőrangu konyha. Olcsó árak. Kérjen prospektust.

IRIS-PENZIÓ Vezető: DRASKOVICH MIKLOS. Telefon: 22. Közvetlen a Balaton partján, modern, folyóvizes szobákkal. Saját kiépitett strand. Prospektus!

BALATONFÖLDVÁR

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG SZÁLLODÁI

Kupavezér Zrinyi Bendeguz

Teljes komfort! ● Mérsékelt árak!

BALATONFÜRED

ASTORIA PENZIÓ. Cégtulajdonos: Gyökér Mihályné. A gyógyfürdőtől 3 perc távolságra. — Nagyvárosi komfort. — Kitünő (diétás) konyha. — Olcsó árak. — Telefon: BF. 103.

ANTAL-PENZIÓ Telefon 31. Házi kezelésben, a fürdő közvetlen közelében. Elsőrangu magyar konyha és diétás ellátás. Mérsékelt polgári árak!

BALATONLELLE

GYÁRFÁS SZÁLLODA — PENZIÓ American bar — Sportpályák Hideg-meleg folyóviz — Központi fütés

PARK PENZIÓ Bérlő: Mandl Sándorné. Uj vezetés! Modernül ujjáalakitva. Elsőrangu konyha! Olcsó árak!

ELITE-PENZIÓ Bérlő: Kántor Imre Elsőrangu ellátással, modern szobákban, teljes penzió egy hétre, kiszolgálási dijjal együtt 32 P. Főidényben napi penzió 5 P-től. Előjegyzés: Bpest, Akácfa-u. 27., III. 47

HULLÁM-PENZIÓ közel a vasutállomáshoz. 44 modern, folyóvizes, komfortos szoba, minden kényelemmel. Árnyas nagy park! Elsőrangu ellátás.

Balatoni Diák és Gyermeküdülő Leányok és fiuk. Felvilágositás: Dr. Pásztor Józsefné internátusa, VI., Délibáb-utca 25. Telefon: 119—148.

RIVIERA penzió Juliska-villa. Telefon: 72. Árnyas kertben, kellemes uri otthon, elsőrangu ellátás. Érdeklődés Balatonlellén vagy Csillaghegyen, Jánosháza-penzió. Telefon: 363—542.

SIRÁLY-PENZIÓ LISZNYAI-VILLA Tulajdonos: Melegh Dezsöné. Csendes, uri otthon. Elsőrangu ellátás. Kényelmes, folyóvizes szobák. Saját strand. Teniszpálya. Garage.

FOGAS-PENZIÓ Árnyas kertben, folyóvizes szobák. Elsőrangu tej, négyszeri bőséges étkezés. SAJÁT CUKRÁSZAT! Mérsékelt árak. Budapesti érdeklődés: Telefon: 133—763.

VASS és ÉDEN TEL.: 45 PENZIÓK TEL.: 44 VOLT SZABÓ PENZIÓ. TULAJDONOS: VASS VILMOS. Modern kényelem! — Kávéház. Terrasz. — Polgári árak! 50 folyóvizes szoba! — ÖTÓRAI TEA. Müsoros esték - Elsőrangu szórakozóhely

FONYÓD—BÉLATELEP

OLCSÓN nyaralhat a Balatoni kis Svájcban magaslati levegő, fenyőerdőben, komfortos szobák Kérjen prospektust. Fonyód-Bélatelep. Családi penzió.

SIÓFOK

Strand Hotel Tulajdonos Dombai Zoltán a Strandfürdő bejáratával szemben. Budapesti érdeklődés: Dombai-Pensio Zoltán-utca 16. Telefon: 119—372, 119—377. ◆ Siófoki telefon: 84

ELITE GRILL Legkényesebb igényeket kielégitő komfort. Tötössy-penzió, Deák Ferenc-utca 16. Telefon: 183—940 Telefon Siófok 70. NYÁRON SIÓFOK ● TÉLEN BUDAPEST

VASS-PENZIÓ István-ut 48 Telefon 166 Teljesen modern uri otthon! Saját gazdaságából látja el szükségletét. Elsőrangu polgári konyha. Olcsó árak!

BALATONSZÁRSZÓ

Dr. Münczer Gyermeküdülő Orvosi vezetés. Hizó-, nap- és diétás kurák. 4—16 éves fiuk és leánygyermekek részére. Sport. Idegen nyelv. VII. évfolyam. Olcsó pausálárak. Érdeklődés: Budapest, Népszinház-u. 47. és Balatonszárszó, Poeta-u. 7.

KESZTHELY

Dr. Lőkéné GYERMEKÜDÜLŐJE Keszthely. A Balatonpart legszebb, legmodernebb intézete. Folyó hideg-melegviz. Nyitott és fedett terraszok. Tágas hálótermek. Nagy, gyepes játszóterek. Orvosi felügyelet. Pedagógiai vezetés. Felvilágositás: Dr. Lőke Lajosné Keszthely. Budapesti megbizott: nemes Rácz Sándor, nevelőintézeti igazgató, VI., Eötvös-utca 23/a. Telefon: 127—819.

HÉVIZ

FRIEDRICH SZÁLLÓK HIDEG-MELEG FOLYÓVIZ. Egy heti teljes ellátás junius hó 20-ig, gyorsvonat oda-vissza összesen P 57.— LIFT — ZENE — TÁNC

RÉVFÜLÖP

OTTILIA-PENZIÓ A Balaton legszebb fekvésü magaslatán nagy kiterjedésü kertben, uri környezet. Kitünő konyha. Penzió az előszezonban 4 P, főszezonban 5 P, négyszeri étkezéssel.

Ivanics penzió központi fekvés, gyönyörü kilátás. Elsőrangu konyha, cukrászat. Gyümölcskúrák. Olcsó előszezoni árak.

— Harci eszköz lehet-e a baktérium? A modern civilizáció elmondhatja magáról, hogy nincs még oly terület, amelyen az összes előző korokat messzebbmenően tulszárnyalta volna, mint az emberölés. A repülők, harcigázok, bombák, borzalmas pusztitásait mutatta a most lezajlott spanyol polgárháboru. *Ramos Rodriguez* spanyol főtörzsorvos beszámol egy orvosi lapban a *baktérium-harc* lehetőségei és kilátásairól. Emberpusztitó baktériumokban nem volna hiány és hatékonyságukat fokozza még a szervezet csökkent ellentállóképessége, mind a katonáknál, mind a polgári lakosságnál az összezsufoltság, a hiányos táplálkozás és tisztálkodás folytán. Főnehézség azonban az *átvitel*. Legközelebbfekvő volna a fertőző baktériumoknak *repülőgépről való leszórása*. Hogy azonban a baktérium-felhő a földre kellő sürüségben érjen, ahhoz a gépnek annyira alacsonyan kellene repülnie, hogy egész biztosan lelövik. Három-ötezer méter magasságból leszórva pedig, még csekély légmozgás mellett is, a baktérium-raj annyira megritkul, hogy hatása nagyon is kétséges. *Viznek* fertőzése nagyobb terjedelemben igen nehéz, eltekintve attól, hogy az ujabban általánosan keresztülvitt tifusz, paratifusz, kolera elleni oltások kitünő védelmet adnak. *Élelmiszerek* révén sem vihetők át baktériumok jelentékenyebb mértékben. Könnyü volna például *patkányok által pestisjárványt* előidézni, de ez viszont kétélü fegyver, mert a patkány éppoly könnyen hatolhatna a saját, mint az ellenséges lövészárkokba. Véleménye szerint a baktériumtámadás egyelőre csak elmélet és megvalósitása nem biztat sikerrel. Remélhetőleg a tudományos kutatás főtörekvése, miként a multban, a jövőben is az marad, hogy az emberiség és a baktériumok között folyó ősrégi harcban az embert védelmezze, nem pedig az alattomos élősdiek támadását segitse elő. *Dr. R. I.*

— Izgalmas életmentés a Dunán. Pénteken délután *Vidacs Józsefné* 24 éves háztartásbeli nő a Széchenyi-rakodópartról a *Dunába* ugrott. A rakparton haladó *Dinda Pál birósági aljegyző észrevette az öngyilkossági kisérletet.* Nyomban a *Dunába* ugrott ő is és az életunt nő után uszott. A fiatalasszony a hullámokkal küszködve már-már elmerült, amikor *Dinda Pál elérte, megragadta és kiuszott vele a rakodópartra.* A rendőrőrszem közben kihivta a mentőket, akik *Vidacs Józsefnét* a Rókus-kórházba vitték. A parton csoportosult járókelők *megéljenezték a bátor életmentőt.*

— Lezuhant a hatodik emeletről és szörnyethalt az ujdélwalesi kormány egyik minisztere. Sidneyből jelentik: *Herbert Hawkins*, az ujdélwalesi kormány munka- és iparügyi minisztere tragikus körülmények közt meghalt. A miniszter *kinézett a felhőkarcoló magasságu minisztérium hatodik emeletén levő dolgozószobájának ablakából, egyensulyát vesztette és lezuhant a huszonötméteres mélységbe.* Szétzuzott tagokkal, *holtan terült el a gyalogjáró kövezetén.*

— Egy nyilaskeresztespárti képviselő lemondása. Szombathelyi tudósitónk jelentése szerint *Simon József* mérnök, vasmegyei nyilaskeresztespárti képviselő lemondott mandátumáról és helyét a lajstromon következő dr. *Krantz Rajmund* szombathelyi orvos foglalja el.

— A szakszervezetekkel fizettették meg Franciaországban a sztrájkolók rombolását. Párisból jelentik: Most történt meg először Franciaországban, hogy a biróság a sztrájk által okozott kár miatt vagyonjogi kártérítésre kötelezte a szakszervezeti szövetséget. Ez év márciusában a szakszervezetek utasitására sztrájkbaléptek az egyik délfranciaországi vegyipari gyár munkásai és megszálták az üzemet. A sztrájkolókat rendőrség szoritotta ki a gyártelepről. A kiürités után megállapitották, hogy a sztrájkoló munkások szétromboltak a gépek egy részét és használhatatlanná tették a felraktározott vegyi anyagokat. Az aix-en-provencei biróság most öt és félmillió frank kártérítésre itélte a sztrájk miatt felelős szakszervezeteket.

özv. Conda Márkné szül. **Czukker Zsófia** ugy saját, mint gyermekei **Ilona, Vilmos** és **László**, valamint veje **Guttmann Gyula**, menye **Steinfeld Manci** és unokái **Péter** és **János** nevében fájdalomtól megtört szivvel jelenti, hogy szeretett férje,

Gonda Márk

életének 80-ik, boldog házasságának 52-ik évében, folyó hó 15-én rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogult földi maradványait **folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor** kisérjük utolsó utjára a rákoskereszturi izr. temetőben.

Részvétlátogatások és koszoruk mellőzését kérjük!

irka-firka

Az angol királyi pár az Empress of Ausztrália fedélzetén utazott Kanadába. A felelősségteljes feladatot az angol gőzös kitünően hajtotta végre és a hajó nagyszerü parancsnokát, Captain Meitlet visszatérése után melegen ünnepelték Londonban. A brit haditengerészet vezető tisztjei elismerésüket fejezték ki neki a körültekintő gondosságért, amellyel ezt a történelmien sulyos megbizatást teljesitette. Egy hajó parancsnokára minden körülmények között kettős feladat hárul: elkerülni a veszélyeket és idejében felismerni azokat. Fokozott mértékben terheli ez a felelősség, ha koronás fők az utasai. Meitle kapitány mindenképpen kitünően oldotta meg a rábizott feladatot és miközben a tenger hősei kiváló bajtársukat ünnepelték, megemlékeztek azokról az erényekről, amelyek egyformán megvannak azokban, akik a tenger végtelenjén pergetik le életüket. Testben, lélekben tisztábbak a tenger fiai — állapitották meg —, mint azok, akik a szárazföld légkörében nevelkedtek. Más a felfogásuk a bajtársiasságról, a lovagias szellemről, más egyéniséget formál ki belőlük a tenger. És amikor ezekről az erényekről beszéltek, magyar vonatkozásu megemlékezés is történt, ami büszkeséggel és örömmel tölthet el minden magyart, mert Mark-Kerr brit tengernagy a lovagiasság példaadó mintaképei között Horthy Miklós tengernagyot emlitette első helyen. El is mondott ennek bizonyitására egy történetet a világháboruból. A Földközi-tengeren portyázva, kisebb angol hajókkal találkozott össze a Novara osztrák-magyar cirkáló, amelynek Horthy Miklós volt akkor a parancsnoka. Az angol hajók nem kerülhették el az összeütközést. A kis felderitő járőrök — egy-egy nagyobb ágyujok volt csupán —, megtámadták a félelmetes cirkálót. Horthy Miklós méltányolva a bátor, elszánt szellemet, harcba bocsájtkozott velük. Az egyenlőtlen küzdelemben azonban csak egy ágyuját irányitotta ellenük, a többit pedig felemeltette ugy, hogy azoknak tüze jóval a célpont fölött huzott el. Elfogódott vagyok, amikor erről megemlékezem — mondotta a brit tengernagy beszédében — és a történet további része voltaképpen már nem is fontos. A lényeg az, hogy Horthy tengernagy a nemes bajtársiasság szellemében kimélte azokat a kis hajókat, amelyeknek nem volt esélyük arra, hogy komolyan harcba keveredjenek vele. Ezzel uj fejezetet nyitott meg a tengerész testvériesség és bajtársiasság történetében. Ezeket mondotta Magyarország kormányzójáról Mark-Kerr angol admirális. Minden magyart csak büszkeség és öröm tölthet el, hogy a világ első tengerész népe, amikor példát idéz a bajtársiasság szellemére, Horthy Miklós tengernagyot emliti meg első helyen.

A háborus fegyverkezési láz nem kiméli már a romantikát sem. A légitámadások elleni védekezés, a mérges gázak elleni harc sok örömtől fosztja meg, ha ideig-óráig *is, az élet kellemességei után áhitozókat. Most Velencéből érkezik hir, amely alkalmas arra, hogy a romantika hiveit kissé elszomoritsa. A lagunák városában is sürün tartanak légvédelmi gyakorlatokat, hogy felkészüljenek az ellenséges légitámadásokra. Az egész várost légvédelmi ágyukkal szerelték fel s a lakosságnak is be kellett szereznie a biztositó gázálarcot. Még a gondolákról sem feledkeztek meg, mert hiszen ártatlan szerelmesek is ki lehetnek téve ellenséges légitámadásoknak. A légvédelmi próbákon a gondolások is gázálarcban ültek a kis csónak ormán és — elgondolni is szörnyü — gázmaszkot kényszeritettek még a szegény szerelmespárokra is. Az andalitó, mámoros hangulatot, a tenger balzsamos levegőjét kátrányszagu gáztömlőkön szivták magukba a csókra éhes ajkak. Mámoros velencei éjszakák, romantika a gondolában, Isten veletek hát! Legalább is a légoltalmi gyakorlatok idejére.*

Egy százesztendős asszonyt ünnepelnek most Wimbledonban, Mary Langdon-Brucet, aki századik születésnapját csodálatos testi és szellemi frisseségben érte meg. Az utolsó husz esztendő alatt alig változtatott valamit megszokott életmódján. Az aggok otthonában lakik hatvanhét éve, amióta özvegy. Özvegysége óta minden nap megiszik egy korsó sört és erről a szokásáról ma sem mondott le. Csak akkor küldi vissza, ha nem friss. Ehhez, azt hisszük, joga is van. Ha valaki százesztendős korában sörön él, elvárhatja, hogy a javát kapja belőle.

(—mény)

— **Különös zsebtolvajlás.** Berkovics Izsó magántisztviselő pénteken este a főkapitányság központi ügyeletén elmondta, hogy délben a központi városházán 1100 pengőt vett fel. A tizenegy darab százpengőst beletette a levéltárcája közepébe és azt a zsebébe helyezte. Villamoson utaztában ismeretlen zsebtolvaj benyult a zsebébe és *a levéltárca két szárnya közé tett tizenegy százpengős közül tiz darabot kivett.* A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Emlékezzünk . . .**

Junius 14.

1915 *Kiváló lendülettel harcolt e napon a székelyudvarhelyi 82. „Székely" gyalogezred, amely teljesen nyilt terepen megrohanta a Jaroslau környéki, Piskorovice körül kitünően megerődített és sürü drótakadályokkal körülvett orosz állást és azt hősi harcok árán elfoglalta.*

Hasonló elszántsággal küzdött a szombathelyi 11. huszárezred is, ezen a napon, amikor a Dnyesztermenti Chotin-környéki Polana falut megszállva tartó orosz gyalogság ellen támadva, lendületes gyalogtámadással rohamtávolságig megközelitette a falut, majd hatalmas tüzzel való megrohanás után az oroszokra vetette magát, akiket példás elszántsággal vivott kézitusával kivetett a faluból. Az utóbbinak eképpen történt vitéz elfoglalása után, az ezred ismét lóra ült és Cseponozira lovagolt, ahol ujabb támadáshoz lóról szállva, az oroszok ama részeit támadta meg, amelyek Ruksin falunál fészkelődtek be. Itt is példás elszántsággal támadtak huszáraink, akik ezt az ellenséget is véres kézitusában visszaverték.

A 301. honvéd gyalogezred a galiciai Drohobics-környékén, Litinia körül vivott harcai alatt Marschall Péter 7. honvédgyalogezredbeli hadapród éjjel parancsot kapott, hogy szakaszával a község mellett fekvő erdő szélén beásott ellenséget deritse föl. E feladatának végrehajtása közben nálánál jóval erősebb ellenségre bukkant, amely csakhamar minden oldal felől támadva, körülfogta szakaszát. Marschall hadapród embereit harsány buzditó szavakkal lelkesitve, rohamra vezette és át is vágta magát az oroszok gyürüjén. Egyetlen embere sem maradt le. A kis ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Inséges helyzetbe jutott a Székelyföld lakossága.** Csikszeredáról jelentik: Tudvalévő, hogy a Székelyföld lakosságának ősidők óta két jövedelmi forrása volt: az állattenyésztés és a favágás. Most ezek a jövedelmi források kezdenek elapadni, mert a marha-állományt nem lehet értékesiteni, az erdőkből pedig eladásra nem kaphatnak fát, hanem a közbirtokosságok csak árverés utján értékesithetik a faállományt. A magyar parlamenti csoport képviselői lépéseket szándékoznak tenni a kormánynál a székely nép inséges helyzetének orvoslása végett.

— **Budapest székesfőváros vitézi társadalmi bizottsága** vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek között avatja fel a Váci-utca 50. szám alatti vitéz sporttermet és az ott elhelyezett jelképes hősi emlékművet. A jelképes hősi emlékművet vitéz *Igmándy-Hegyessy Géza* testőraltábornagy avatja fel.

Női rendőrök Prágában

A nő az aszfaltbetyárokat
Csak megvetően végignézi,
A nő-rendőrnek dolga könnyebb:
Ő egyszerüen — bekiséri.

(Hesz.)

Tovább tart a változékony idő

Közép-Európa és különösen hazánk időjárása még mindig nem jut nyugvópontra. A különböző hőmérsékletü légtömegek állandóan felettünk csapnak össze és ennek következményei a nap-nap után megismétlődő zivataros esők és jégesők. Csütörtökön az esti órákban Debrecen és Nyiregyháza vidékén, valamint Kárpátalján voltak heves zivatarok és pusztitó jégesők. Alsóverecke, Iszka, Sóhát és Aknaszlatina községek jelentettek nagyobb jégesőt, az utóbbi helyen igen sulyos károk is voltak ugy a gyümölcsösökben, mint a veteményesekben. Pénteken reggel, az ország délkeleti részét kivéve, szép napfényes időre ébredtek az emberek. A fővárosban azonban hirtelen beborult az égbolt és több heves záporeső, majd gyenge zivatar tört ki. A hőmérséklet alig 15 fok volt. Amilyen gyorsan azonban a borulás és az eső jött, oly gyorsan tova is tünt és délben ragyogó napsütés volt, a hőmérséklet pedig rohamosan a 20 fok fölé szökött. Igy a hőmérséklet alakulása a fővárosban ismét megfelelt a sokévi középértéknek. Az ország nyugati részén is melegedett az idő, körülbelül 20 fokig, keleten azonban visszaesett és csak 15—17 fok volt. Pénteken az esti órákban Békéscsaba és Szeged környékén még mindig esett.

A kissé hüvös és mindennapos esős idő a szabadságra indulóknak sok gondot és kellemetlenséget okoz, de ez az időjárási helyzet továbbra is megmarad és igy időjárásunk változékony jellegü lesz. Továbbra is sokfelé kapunk záporesőt és zivatart, a hőmérséklet azonban kissé emelkedni fog.

Budapesten 16-án reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 12 fok (normális 13), délben a legerősebb felmelegedés 24 fok (normális 23 fok) volt. (Előző nap 13 és 22 fok volt.) **Z. A.**

*

A *Meteorológiai Intézet* jelenti: Budapesten este kilenc órakor a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 758 mm, alig változik.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Mérsékelt északi szél; változó felhőzet; egyes helyeken, főként keleten, kisebb záporeső, zivatar. A hőmérséklet nyugaton tovább emelkedik, keleten nem változik.

*

Vizállás. *Duna:* Linz—Baja között árad, máshol apad, Mohácsig közepes, lejjebb magas vizállásu. Bécs 222, Pozsony 361, Komárom 393, Budapest 331, Paks 234, Baja 340, Mohács 379. *Dráva:* Barcs 179, Drávaszabolcs 230, Eszék 276. *Száva:* Brod 694. *Tisza:* Tokaj—Szolnok között árad, máshol apad, alacsony vizállásu. Tiszaujlak —50, Vásárosnamény —55, Tokaj 104, Tiszafüred 90, Szolnok 70, Csongrád 38, Szeged 154. *Szamos:* Csenger 7. *Körös:* Körösszakáll —6, Békés —40, Gyoma —14. *Maros:* Makó 48. *Balaton:* Siófok 84. *Velencei tó:* Agárd 41.

Önfegyelem

Mrs. Guy Rogers, egy angol lelkész felesége, ötvenéves boldog házasságának tapasztalatait hat rövid pontba foglalva adja át a nyilvánosságnak, mint a jó házasság „hatparancsolatát". Talán tulságosan is egyszerű, amit Mrs. Guy Rogers megállapit, törvénytáblája lehet, hogy célravezető, de igen kevéssé érdekes, ezért csak második parancsolata az, amely gondolkodóba ejtheti az embert. A jó házasságban mindkét részről szükség van önfegyelemre, — igy szól ez a paragrafus és azt hiszem, ebben senkisem mond ellent a bölcs angol dámának. Annyival is kevésbé, mert hiszen nemcsak a házasságban, hanem mindenfajta emberi közösségben az önfegyelem a legszükségesebb és mégis a legritkább valami. Annyira, hogy minden társadalmi, társasági, házassági és barátsági kódexet ebbe az egyetlen parancsba kellene és lehetne összesüriteni: önfegyelem! Mert ebben a fogalomban minden elfér, amitől egymásnak rendelt, egymásra utalt emberek boldogok lehetnek vagy szenvednek, ami életüket kölcsönösen megszépitheti vagy elrontja. Benne van az áldozat, amellyel egymásnak tartozunk, a lemondás, amellyel érzésünk mélységét bizonyitjuk, a gyengédség, amely igen gyakran nyilvánul meg abban is, hogy önmagunkat nem kiméljük; a megbecsülés, amellyel más iránt viseltetünk, de benne van az emberi méltóság, az okosság, az alkalmazkodás minden finom árnyalata is. Amennyi rosszat önmagunknak és másnak a fegyelmezetlenséggel okozhatunk, ugyanannyi jót tehetünk az önfegyelemmel, amely nemcsak a házassági kötelékeket erősitheti, hanem minden köteléket ember és ember között. Azzal, hogy mi parancsolunk magunknak, megakadályozhatjuk, hogy más parancsoljon nekünk. **(—thy)**

— **Berlinbe utazott a bolgár pénzügyminiszter.** Szófiából jelentik: Boilov bolgár pénzügyminiszter pénteken este Berlinbe utazott.

— **Villamosközlekedés a Jézus Szive-körmenet alatt.** A *Beszkárt* közli, hogy vasárnap délután öt órától hét óráig a *Jézus Szive*-körmenet tartama alatt a Barossutcában és Károly király-uton, továbbá a Vilmos császár-uton a közlekedést csak *ingajáratokkal* fogják fenntartani. *A Muzeum-körúton a közlekedés ez idő alatt teljesen szünetel.*

— **Hétvégi szünet a kereskedelemben.** A belvárosi uridivatkereskedők és fehérneműkészitők üzleteiket junius 17-ikétől augusztus 26-ikáig szombaton délután két órakor zárják. — A szőnyeg, linoleum és kárpitoskellék kereskedők üzleteiket a főváros egész területén junius 17-ikétől kezdve szombaton délután két órakor zárják.

— **Repülő élelmiszervizsgáló bizottság Ujpesten.** Ujpest városa állandó repülő élelmiszerbizottságot létesitett, amely a tisztiorvosból, a fővegyészből és az állatorvosból áll. A bizottság az élelmiszerek minőségét ellenőrzi. Csütörtökön volt a bizottság első szemléje, amelynek során mintegy *száz kilogramm romlott hust foglaltak le hat hentesnél és mészárosnál.* Megindult ellenük az eljárás.

— **Szünetelő autobuszjárat.** A MÁV közuti gépkocsiüzeme (Mavaut) közli, hogy a *Valóc—Ökörmező közötti autobuszjáratok forgalma árviz okozta hidrongálások miatt előreláthatólag junius 25-ig szünetel.*

— **Repülőgépszerencsétlenség.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: Junius 15-én 9 óra 30 perckor *Kerekes András* szakaszvezető a debreceni repülőtér közelében egy iskolagéppel műrepülés közben lezuhant és meghalt. A m. kir. légierők parancsnoksága a baleset okának kideritése céljából a vizsgálatot folyamatba tette.

— **Radványi Kastélyszálló** — subalpin klima, ideális pihenés, diétás kurák, sport (lovaglás, golf, vadászat, rákászat, vizi-sportok). Bővebbet: 181—233, 381—106 alatt, vagy Sátoraljaujhely Pf. 50.

— **Huszéves érettségi találkozó.** A győri m. kir. állami Révai Miklós reáliskolában 1919-ben érettségizettek Győrött 1939 julius 9-én délelőtt rendezik meg találkozójukat. Az osztálytársak közöljék cimüket dr. Derzső Tibor ügyvéddel Budapest, V., Falk Miksa-utca 5. vagy Kolb Lajos főszerkesztővel Győr, Győri Hirlap.

— **Házasság.** *Andrássy Izabella* és dr. *Móra Bertalan* f. hó 17-én, d. u. ½6 órakor tartják esküvőjüket az ujlaki Sarlós Boldogasszony plébániatemplomban.

Eleöd Anikó többszörös magyar síbajnoknő és *Iglauer László Pál*, a Magyar Si Szövetség kapitányának és többszörös magyar síbajnoknak esküvője szombaton déli 1 órakor lesz a Szilágyi Dezső-téri református templomban.

Babanits Sarolta és *Pálffy László* százados junius hó 17-én d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket a Ludovika Akadémia (Üllői-ut 80.) kápolnájában.

Halász Zsuzsa (Répceszemere) és *Tóth Ernő* evangélikus kántortanitó (Nemeskér) junius 17-én délelőtt ½12 órakor tartják esküvőjüket a soproni evangélikus templomban.

Kovács Manyit (Nádasdladány) eljegyezte *Sárvári István* zászlós (Székesfehérvár). (Minden külön értesités helyett.)

Horváth Zsuzsannát, Horváth Lajos gyékényesi evangélikus espereslelkész és felesége, *Stráner Margit* leányát eljegyezte *Békés József* ungvári protestáns tábori lelkész.

— **A vérszegénység és a sápadtság kezelésében,** reggel éhgyomorra gyakran már két-három evőkanálnyi természetes **„Ferenc József"** keserüviz is szabályozza a belek annyira fontos működését, a gyomoremésztést pedig előmozditja és az étvágyat erősen fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Hírek — — — — — — — —
Schaffer Sándor: Zene — — — — — — — 84
Uj könyvek — — — — — — — a fedéllapon

KÉPEK JEGYZÉKE.

Benczur Gyula: Gyermekei képmása — — 66
Ferenczy Károly: Kődobálók — — — — 67
Mednyánszky László: Emlékezzünk — — — 68
Vaszary János: Fürdő nők — — — — — 69
Szőnyi István: Aratás után — — — — — 70
Gaál Ferenc: Cigányasszony rajkókkal — — 71
Hollóssy Simon: Leányarckép — — — — 71
B. illyefalvi Lötte Éva: Lócsutakoló hun — — 72
Molnár C. Pál: Négy evangélista — — — — 73
Antal Károly: Mátyás király — — — — — 74
Kafka Albert: Aktkompozició — — — — 74
P. Éber Anna: Touttanni Dórika arcképe — — 75
Pártay István: Itália — — — — — — 75
Papp József: Csendes udvarsarok — — — — 76
Gyulay Dezső: Őszi színek — — — — — 77
Az Elektromos Művek új körzeti irodája — 78—79
A Gázművek új városi irodái — — — 80—81
Kotoff Olivér: Farkaskutyakölykök — — — 82
Bakoss Tibor: Tyúkketrec — — — — — 83
B. Dimits Sándor: Tél a Tabánban — — — 84

A címlap *Katona* Béla terve

Pólya Iván

In memoriam . . .

Pólya Iván, a még csak nemrég elhunyt bátyját, *Pólya* Tibort most szintén fiatalon az örök pihenés honába követte. A váratlanul elhunyt Pólya bátyjánál nem volt értékesebb ugyan, de rajztudása, játékos humora, valamint festői szellemessége talán még a bátyja kitünő kvalitásain is túltett. *Pólya* Iván a szolnoki festőkolónia egyik legnevezetesebb tagjává fejlődött, aki nemcsak műveivel, hanem társadalmi és szociális munkájával is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ez a legmagyarabb festőkolóniánk továbbra is fenmaradhat rendeltetésének. Majd csak évtizedek távlatából fogjuk tudni a Pólya testvérek igazi küldetését elbírálni, mert hiszen egyéni teljesítményükről, mely már életükben megérdemelt méltatásra talált, a tárgyilagos kritikával együtt mi is csak a legjobbat írhattuk.

Művészet 1939.

H. irf. 27. a. 82. l.

KÉPZŐMŰVÉSZET

SZERKESZTI: LIPPAY GYULA DR.

PÓLYA IVÁN: „FÜRDŐZŐ NŐK"

OLAJFESTMÉNY

PÓLYA IVÁN KÉPEI

Müteremkiállitás a Rózsadombon

Pólya Iván, a fiatal mü vészgeneráció egyik legtehetségesebb agja, aki már két év előtt az Ernszt-muzeumban rendezett kiállitásán sok jelét adta hivatottságának. Pólya Iván neve akkor még ismeretlen volt, csak fivérét, Pólya Tibort ismerte a nagyközönség, s a két év előtti kiállitás egyszeriben tette népszerüvé a tehetséges fiatal müvészt.

Az elmult két év alatt nem hallatott magáról Pólya Iván, most aztán műterem-kiállitást rendezett, hogy beszámoljon fejlődéséről. A Tudor-utca 5/c alatt levő műterem nagyon alkalmas kiállitás rendezésére s valószinüieg ez vezette Pólyát arra a gondolatra, hogy ne nyilvános kiállitáson, hanem saját otthonában mutassa be két évi munkáját.

Pólya Iván nem ujitó, hanem elmélyülő művész. Ezt bizonyitja az a sok tanulmány, amelyet sorozatba foglalva mutat be és az a számos kompozició, tájkép és portré, amelyek egy kontemplativ, magábavonult lélek megnyilvánulásai.

Nagy feladatokra készül Pólya Iván, nem foglalkoztatják azok a kisebb problémák, amelyek nem egy kollégáját kielégitik. A tájkép és emberábrázolás csak eszközök ahhoz a célhoz, amelyet maga elé tüzött, valódi tere a kompozició, amelyben kedvére bocsáthatja szabadon fantáziáját és alkotó készségét.

Pedig van ezen a kiállitáson néhány rendkivül sikerült tájkép és portré is, olyanok, amilyenekre bár ki büszke lehetne. Pólya Iván azonban inkább csak azért állitotta ki ezeket, hogy megmutassa, ehhez is ért, a valóságban azonban hidegen hagyják őt ezek a munkái, amelyeket csak annyiban értékel, mint egyéb studiumait.

A műteremkiállitás két hétig marad nyitva, utána Pólya lemegy Szolnokra, és az ottani művésztelepen tölti a nyarat.

TRIML GÉZA: ANYA ÉS GYERMEKE
a Benzur Társaság dijazottjainak kiállitásán 1 milliós dijat nyert

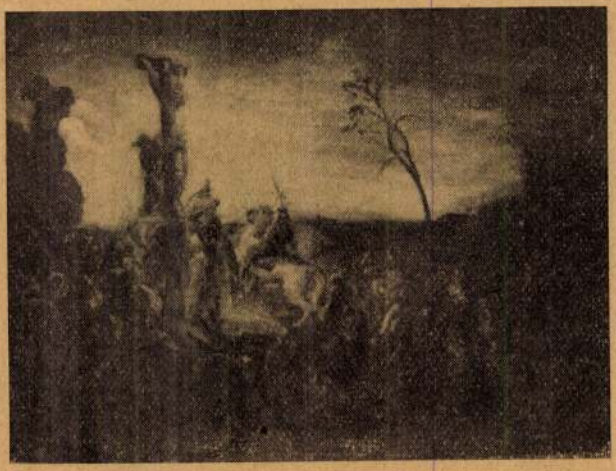

SZOLNOKI CZINOBER MIKLÓS: GOLGOTHA
A Benczur Társaság dijazottjainak kiállitásán az ötmillió koronás állami ösztöndijat kapta

II.

A korszerű magyar festészet egyik egyéni ágának tekinthető a legutóbb magyar földön született „hímeskő". Feltalálói *H. Mattioni Eszter* és a néhány éve korán elhúnyt *Pólya Iván*. A freskófestés tanulmányozása, próbálkozásai közben jutottak el a hímeskőig, a benne alkalmazott nemes kövek eleinte csak a festői hatás fokozására szolgáltak. E helyen nem akarunk foglalkozni ennek az új festészeti ágnak technikájával, mert a napilapok és a művészeti folyóiratok már több ízben írtak róla. Most inkább rámutatunk önálló képzőművészeti szerepére és arra a hivatására, amit várhatunk tőle. Pólya Iván elhalálozása után Mattioni Eszter tökéletesítette az eljárást s máris igen figyelemreméltó eredményeket ért el, amiben nagy segítségére volt kiváló érzéke a forma egyszerűsítő stilizálás és a monumentális festészet iránt. Ilynemű munkái hatásához járul fínom díszítőkészségeis.

A művészetek történetéből két különböző emléket kell idéznünk, hogy a mai hímeskő önálló képzőművészeti szerepét, jelentőségét megvilágíthassuk. Az egyik a középkorban épült esztergomi székesegyház kapudíszeinek (porta speciosa) fennmaradt márvány töredékei, a másik a sienai dóm márványpadozata. Az

Dombi József dr: A legújabb magyar monumentális művészet. Képművészet 1943. 196, 197. l.

első nemeskőből készült márvány intarzia, a második fehér márvány alapba ágyazott zuzalék-massza. A nemes köveknek ilyen *pietra dura*-szerű felhasználása a Cosma-testvérek működése óta ismeretes a művészettörténetben. Az említett két emlék azonban túlnőtt az ilyfajta alkotások iparművészetjellegű keretein. Az esztergomi töredékeket ugyanis a figurális ábrázolások méretei, a kompozíciók nagyvonalúsága és a kivitelezés egyedülálló mivolta miatt a monumentális művészet körébe sorolhatjuk. Ugyanakkor a sienai dóm padozata — kizárólagos díszítő célzata ellenére — legnagyobbrészt a monumentális falfestészettel foglalkozó művészek munkája, akik csak a kifejezés eszközét cserélték fel, de ez nem vált a művészi alkotás kárára. Ezekhez hasonló lényegében a mai kor magyar hímeskövei. Készítője H. Mattioni Eszter is festőművész, aki első hímes köveit önálló festői alkotásnak szánta s legutóbbi műveinek nagyvonalúsága, nagy mérete és a kivitelezés eredeti mivolta különálló helyet biztosít a mai magyar képzőművészetben. Művészete számunkra annál értékesebb, mert nem ismerte a fentemlített példákat, nem a régi technikát akarta felújítani vagy akár megreformálni és mégis a magyar, sőt az egyetemes művészettörténetben páratlan esztergomi márványintarziák középkori magyar mesterének, valamint a sienai dóm világhírű padozata nagynevű tervezőinek modern örökébe lépett ösztönösen.

H. Mattioni Eszter az utóbbi időben leginkább az erdélyi aragonitot használja hímesköveinek készítéséhez, ahogyan az esztergomi töredékek mestere piszkei márványt használt az intarzia alapjának. A művésznő alkotásainak szelleme rokon a sienai művészekével, ahogyan immár tagadhatatlan a régi magyar művészet közelsége is a középitáliai, különösen a sienai művészethez. Kifürkészhetetlen törvényszerűsége a fejlődésnek, hogy egy régi magyar, továbbá a középkori, a magyar művészethez annyira közelálló sienai példa után évszázadok mulva éppen Magyarországon született meg ez a sajátságos művészi kifejezésmód.

*

Ez a cikkel két újabb hímeskövet mutatunk be.

Az egyik az újonnan épült budapesti Stühmer-gyár előcsarnoka számára készült. A hatalmas, 3 × 5 m nagyságú „hímeskő" tulajdonképen monumentális faldekoráció. Tartalma vonatkozásban van a cukorkagyártással. A kompozíció rendkívül világosan tagolt. A kép alsó részén, jobbra és balra monumentális egyszerűséggel emelkednek ki a páros csoportok. Monumentalitásukat fokozza mellettük levő gyermekek és a hatalmas fák közötti aránybeli ellentét. A fák egyúttal tagolják a képet. Belső oldalukon ülő figurákat ábrázol a művész: ezek már nem résztvevői, hanem élvezői a munkának. Művészi kiegészítői a kompozíciónak a fák lombjai közt előtűnő vitorláshajó s a felső jobb- és balsarokban a fennmaradó tereket kitöltő ábrázolások: a gyümölcsszedők csoportjai. A hímeskő a legszorosabb értelemben vett nemes művészet. A márványkő zúzalék felületi megmunkálásának kevés szerepe van, legnagyobb részt az aragonit uralkodik. A kontúrok mélyítve vannak, sőt a redők mintázása közben még a beillesztett aragonitot is átszeli a véső; ez még festőibbé teszi a kompozíciót.

H. Mattioni Eszter másik legújabb alkotása a Műemlékek Orsz. Bizottsága által helyreállított felsőörsi XIII. sz.-i templom új oltára számára készített hímeskő. Az ókeresztény jelképeket ábrázoló sáv díszítő célt is szolgál, s ennek érdekében az egész „hímeskő" ornamentális jellegű. A hímeskő anyaga itt is márványzúzalékba illesztett aragonit, amelynek összes árnyalatait felhasználja a művésznő, hogy minél színesebbé tegye. Különösen a pávák fejének és szárnyának színezését oldotta meg szellemesen. A három főmezőben az ókeresztény szimbólika jegyeit emelte ki, de a szélek ornamentikájában is nagy szerepe van a szimbólumoknak. Így aztán teljesen kifejezi rendeltetését anélkül, hogy csak egyszerű színfolt lenne.

Pólya Iván

~~H. Mattioni Eszter~~

a cikk képekkel illusztrálva

K.

Pólya Iván

Az Ernst-múzeum új kiállításának öt művésze

A sok sablónos kiállítás között ritkán akad olyan, amely az újszerűség, vagy rendkívüliség erejével hat. Az *Ernst*-múzeum termeiben ezúttal mintegy 200 mű sorakozik fel előttünk, egytől-egyig az ihletett művészi munka, az Istenáldotta ritka tehetség alkotása. Alig lehet egyetlen darab mellett is érdeklődés nélkül tovább haladni. Szerencsés véletlen, a kiállító öt művésznek *együttese:* egyik sem nyomja el a másikat, egyik sem kínálkozik összehasonlításra, — erőteljes, önálló, magabiztos, határozott, egyéni irányú mindegyikük. A termek sorrendjében első *Ripszám* Henrik. Ecsetkezelése egyéni: a színek között halvány konturnak meghagyja a fehér alapot. Kellemes, vidám tarkaság uralkodik exotikus témáin csak úgy, arcképein és tanulmányain. *Hrabéczy* Emő megdöbbentően tárja elénk víziói. Egészen sötét háttérből világítanak elő sápadt arcai, amelyeken nem tudni hogyan, valami belülről világító rembrandti fény sugárzik. Stílusában közvetlen egyszerűséggel olvasztotta össze a modern művészet látomásait a régi stílusok hagyományaival. Nem hallgathatjuk el, hogy ennek a remek művésznek eddig minden zsüri elutasította kiállításra beküldött képeit.

Talán legérdekesebb kiállító *Révész* István. Rövid másfél év óta fest, holott ötvenéves. Nem egyedülálló jelenség az ilyen a művészettörténetben. Színet példa nélküli az a frissesség, derűs világnézet, nyugalmas harmónia és keresetlen közvetlenség, amellyel a festői vágy lendülete ecsetjét, krétáját vezeti. Nincs problémája, játékos könnyedséggel dolgozik. Min-

vagy modellt fest: farkasszemet néznek és elmosolyodnak a festő is, a kép is. A legnagyobb érdeklődéssel nézhetünk további kibontakozása elé.

Külön fejezetben kell beszámolnunk *Pólya* Iván és *Hollós-Mattioni* Eszter tanulmányszerű munkáiról, a „*Himes művekről*". Mozaikszerű benyomást keltenek ezek a kőlapok, amelyekben pitoreszk képek tűnnek fel. A legfinomabb színárnyalatok és a legnemesebb stilizáló rajzok egyforma hatással jelennek meg. Ennek a technikának kétségtelenül nagyon örülhet a modern építkezés és dekoráció. *Hollós-Mattioni* Eszter egyébként néhány monumentálisan egyszerű és rendkívüli ízléssel megalkotott választékosan szépes temperájával is nagy sikert arat.

(dr. k. m.)

Teleki Pál gróf miniszterelnök mond ünnepi beszédet az ellenforradalom húszéves fordulóján

Az ellenforradalom 20 éves évfordulójához értünk e hónapban. Az egykori ellenforradalmárok, a Júniusi Bajtársak az évfordulót követő vasárnapon, június 25-én áldoznak elesett bajtársaik emlékeinek a Ludovika Akadémián. Itt az Akadémia kertjében áll a három méter magas, márványból készült emlékoszlop. Oldalán két pallos és mártirkoszorú szimbolizálják a hősi halottak vértanuságát. Az emlékoszlopon a következő felírás áll:

„1919 június 24. A Ludovika Akadémiának a nemzeti eszméért vívott dicső küzdelme emlékére."

Az oszlopon kétoldalt a hősök nevei: *Lemberkovits* Jenő, *Ivándai-Karátson* István, *Mildner* Ferenc századosok, *Erődi* Ödön t. főhadnagy, *Pogány* Jenő II. évfolyambeli akadémikus.

Jobboldalt a következő szavakat olvassuk:

„Emeltük a nemzeti eszme lelkes híveinek áldozatkészségéből."

A nemzeti eszme ünnepét itt üli meg az 1919. Júniusi Bajtársak Szövetsége.

Az ünnepély sorrendje a következő: reggel 8 órakor a Mária Terézia-téren levő József telefonközpont falán elhelyezett emléktábla megkoszorúzása. Ugyanekkor kosozrúzzák meg a Vértanuk emlékoszlopát is. 9 órakor tábori misével kezdődnek az ünnepségek a Ludovika Akadémián, melynek keretében

avatja fel a bajtársi szövetség örökös elnöke, Perényi Zsigmond báró koronaőr, a szövetség városnyosait, kik az 1919 június szellemében nevelkedtek.

11 órakor lesz az akadémia díszkivonulása, mely alkalommal

Teleki Pál gróf miniszterelnök mond ünnepi beszédet.

Ezután az emlékművet koszorúzza meg vitéz *Zákányi* Győző tábornok, a szövetség ügyvezető elnöke, majd az akadémia csapatainak díszmenete következik. A június 24-i ünnepély bajtársi közös ebéddel zárul a Pannonia-szálló éttermeiben, délután fél 2 órakor, melyen

a Perényi-serlegbeszédet vitéz Vértessy Károly ny. huszárszázados, a szövetség igazgatója tartja.

Ugyanaznap este a dunai flotilla díszfelvonulása lesz fényes kivilágítás mellett a Dunán.

Az újpesti Mautner bőrgyárban elesett ellenforradalmárok — névszerint: *Roitsek* László hadnagy, *Szücs* János, *Martinovics* Béla, *Papp* Imre, *Hajden* László és *Kató Orczy* Imre — emléktábláját június 25-én délelőtt leplezi le a *Júniusi Bajtársak Szövetsége*. Ujpest városa szintén 25-én délelőtt tartja fényes külsőségek közt az ellenforradalom emlékünnepélyét.

*

A Ludovika Akadémia parancsnoksága közli, hogy a parancsnokságnak nem áll módjában személyre szóló meghívókat küldeni, ezúton kéri az ellenforradalomban résztvett volt tanárokat és volt akadémikusokat, hogy az ünnepségen, amelyet *június 25-én délelőtt 11 órakor rendeznek, jelenjenek meg.* Öltözet: katonák soron- és rendenkívüli dísz, polgári résztvevők zsakett vagy sötét utcai ruha.

ADLER

Tekintse meg és próbálja ki az

UJ ADLER JUNIORT

szerkezete és minősége utólérhetetlen.

MÉRAY R. T. VI., LEHEL-UTCA 10. Tel.: 298—888
Bemutató helyiség: V., Dorottya-u. 1. Tel. 185—615

A gazdasági keresztény generáció megteremtése

Június 15-én tartotta huszadik évi közgyűlését a *Keresztény Pénzintézeti Tisztviselők Országos Szövetsége* a Baross Szövetség klubhelyiségében.

A közgyűlés meleg ünneplésben részesítette képviselővé történt megválasztása alkalmából Cselényi Pál elnököt, valamint a Felvidék kiküldöttjét, *Schalkház* Lipótot, a Szövetség kassai csoportjának megbízottját. A közgyűlésen beszámoltak arról is, hogy immár többi mint félszáz vidéki város pénzintézeteinek keresztény tisztviselői sorakoznak a szövetség zászlai alá.

A kassai csoport indítványa alapján a közgyűlés lelkes elhatározással tette magévá egy olyan országos alap létesítése iránti kezdeményezést, amely az új keresztény gazdasági és kereskedelmi generáció megteremtését segíti elő.

Ünnepélyes külsőségek között iktatta be Kassa városa új polgármesterét

Kassa, június 17.

Díszes külsőségek között iktatta be szombaton *Kassa* város törvényhatósági bizottsága *Pohl* Sándort, a város új polgármesterét. A polgármester beiktatása alkalmából a *Dómban Tost* Barna prelátus-plébános mondot szentmisét s mise közben *Pohl* Sándor polgármester megáldozott. A díszközgyűlésen megjelent előkelőségek között ott volt *Császzky* József kassai püspök, *Hartsár* István nagyprépost, *Tost* Barna prelátus-plébános, *Gerinczy* Pál jászóvári prépost és vitéz *Szombathelyi* tábornok. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztert a díszközgyűlésen *Csatáry* Béla dr. belügyi államtitkár, *Jaross* Andor minisztert pedig *Weiss* István miniszteri osztályfőnök képviselte. Az új polgármester volt városa, *Ujpest*, 24 tagú küldöttsége élén *Hess* Pál dr. helyettes polgármester jelent meg.

Borbiró Ferenc, *Kassa* város főispánja mondott elnöki megnyitó beszédet, majd *Pajor* Miklós országgyűlési képviselő vezetésével küldöttség ment a polgármesterért. Az új polgármester, miközben a dalárda a magyar *Hiszekegyet* énekelte, letette a hivatali esküt. *Vukovich* Károly helyettes polgármester nyujtotta át a polgármesternek méltósága jelképéül a város kulcsait és a város pecsétjét. Ezután *Pohl* Sándor polgármester megtartotta székfoglaló beszédét.

Vitéz *Keresztes-Fischer* belügyminiszter képviseletében *Csatáry* Béla államtitkár, *Jaross* Andor felvidéki miniszter nevében *Weiss* István miniszteri osztályfőnök üdvözölte a polgármestert. Ezután *Cselényi* István pápai kamarás a törvényhatóság, *Tost* Barna prelátus plébános *Kassa* város lakossága, *Vukovich* Károly helyettes polgármester a törvényhatósági tisztviselői kar, *Pest* vármegye képviseletében *Fáy* István főispán, *Abaujtorna* megye, nevében *Szentirmay* Pál alispán, *Ujpest* város 24 tagú küldöttsége nevében *Szalay* Sándor tanácsnok, *Kassa* törvényhatósági bizottsági tagjainak nevében *Tilát* József, végül *a Magyar Városok Országos Szövetsége* nevében *Sopronyi-Thurner* Mihály *Sopron* város polgármestere üdvözölte az új polgármestert.

Erdélyi író őszinte vallomása a mai Erdélyről
A magyar könyvpiac legnagyobb sikere:
Erdély amióta máskép hivják
Ára: 2.50 Irta: Zathureczky Gyula
Még ma vegye meg!

Feloszlatják a francia kamarát?

Páris, június 17.

A kamara folyosóin pénteken este az a szenzációsan hangzó híresztelés terjedt el, hogy *Daladier* miniszterelnök

haladéktalanul fel akarja oszlatni a kamarát és még júniusra ki akarja írni az új választásokat.

A lapok közül a baloldali *Ordre* számol be erről a híresztelésről, amelyet *szombaton a reggeli órákig sem meg nem erősítettek, sem meg nem cáfoltak.* Az *Ordre* **élesen szembefordul Daladier miniszterelnök állítólagos szándékával és kijelenti, hogy a miniszterelnöknek ez az állítólagos terve az országot egy válságos időpontban, mint amilyen jelenleg fennáll, veszélyes kalandba dönti.**

A lap szerint Franciaország számára a választás a jelenlegi pillanatban azt jelentené, hogy leteszi a fegyvert a külső ellenség lábai elé.

Nem tudunk elképzelni olyan rendszert, amelyben egyetlen gyarló emberi akarat uralkodik

Antal István dr. államtitkár előadása Szegeden

Szeged, június 17.

Szegeden ma tartották meg az *Actio Catholica* női táborának ünnepségét, amely a Szent István évet befejezte. Ezen a nagygyűlésen megjelentek Szeged város társadalmának előkelőségei. *Antal* István dr. államtitkár tartott előadást.

Azzal kezdte beszédét, hogy nemzetközi vonatkozásban a nemzet csaknem ugyanolyan visonyok között él, mint Szent István korában. Kelet és Nyugat határán, hatalmas imperializmusok ütköző pontjában ma is az a legnagyobb magyar probléma, hogy véges erőinkkel miképpen tudjuk fenntartani állami függetlenségünket és teljessé tenni a magyarság történelmi egységét.

A magyar hivatás ma is az, ami Szent István korában volt: fenntartani a Kárpátmedence gazdasági, stratégiai és szellemi egységét.

A program végrehajtásának egyetlen módja van: ***az elkerülhetetlenül szükséges gazdasági és társadalmi reformok segítségével maximumra fejleszteni a nemzet összes erőit.*** A megvalósítás módszerei is túlnyomólag ugyanazok, amelyek Szent István korában voltak, Szent István, a nagy nemzetvezér, államalkotó és apostol sem tudta nélkülözni a *„tanács"* szavát, amely az ország szava volt.

Ma sem tudunk elképzelni olyan magyar közéletet és közjogi rendszert, amelyben egyetlen véges emberi tudás, egyetlen gyarló emberi akarat, egyetlen elfogult emberi elhatározás az ország szava,

s ez a magyar nép megkérdezése nélkül merné irányítani a nemzetet. Ez feltétlenül katasztrofába sodorná az országot. A nemzeti közvélemény ellenőrzése nélküli uralom — bármily tetszetős formába öltöztetik is —, *nem egyéb puszta zsarnokságnál.*

A gazdasági újjáépülés csak úgy lehetséges, ha a gazdasági erkölcsöket összhangzásba hozzuk a keresztény erkölcsökkel. Az államhatalom beavatkozásával kell helyrehozni az egyes társadalmi rétegeknél az élet, kenyér és boldogulás lehetőségei tekintetében fentálló jogellenes diszparitásokat.

Szent István, a nagy király a módszer tekintetében is adott számunkra ma is időszerű útbaigazításokat. *„A legnagyobb királyi ékesség* — írja — *az ősök követése. Nem igényelheti a király nevet, aki zsarnok módjára idegen közre adja az országot.* **Ennek az intelemnek napjainkban külön jelentősége van.**

Ujabban egyremásra találkozunk a magyar közéletben is olyan tendenciákkal, amelyek *„görög módra akarják kormányozni a latinokat"* **s az ősök szellemétől való elfordulással vinni új és bizonytalan irányok felé a magyar állam hajóját. E közéleti tendenciák leküzdésére is álljon előttünk a nagy király történelmi alakja, aki türelemmel bölcsességgel igyekezett nemzetét a helyes úton megtartani,**

de nem fukarkodott a kemény királyi kéz latbavetésétől sem, ha komoly veszedelemmel fenyegették a birodalom egységét

és az általa meghozott törvények erejét.

Forradalmi múzeumot létesítenek Madridban

Madrid, június 17.

A spanyol kormány elhatározta, hogy *Madridban „forradalmi múzeumot"* létesít. A hatalmas múzeumban a polgárháború okainak, keletkezésének és lefolyásának dokumentumait gyüjtik össze. Az összegyüjtött anyagot két részben állítják ki. Az első csoportban a nemzeti Spanyolország keletkezését és kifejlődését mutatják be, míg a másik rész a bolsevikiuralom emlékeit foglalja magában.

Ősgermán temetkezőhelyre bukkantak Hallstadtban

Bécs, június 17.

Hallstattban, ahol a mult évben huszonöt ősgermán sírt tártak fel, most újra megkezdték az ásatásokat. Már az első napokban újabb sirokra bukkantak, amelyekben a csontvázak mellett értékes bronzkori tárgyakat is találtak, köztük gyönyörű égetett edényeket és egy pompás bronzfibulát, amely a germán napszimbolummal van díszítve. Az ásatásokat az ősgermán temetkezőhelyen egész őszig folytatják.

Felejthetetlen szép órák,
azok az élmények, amelyeket
VOIGTLÄNDER-BESSA
fényképezőgépen megörökítettünk.
Nem kerül sokba, de annál több örömet szerez ez a szép Voigtländer kamera. Nem tévedhetünk felvétel közben:
a három pont: „fénykép, — csoport, — tájkép" beállítása mindig találó!
A Voigtländer fényképezőgépek számos előnyét a „Bessa"-nál is élvezheti és ha különös fényerős kamerát óhajt — esetleg távolságmérővel — a Voigtländer Bessa sorozatban biztosan megtalálja a megfelelő modellt.
Minden szaküzletben kapható.

SZEBB KÉPEK Voigtländer BESSA 6×9 és 4½×9 képméretben
BESSAPAN FILM
FILMEN
Vezérképviselet: V. Zrinyi-u. 12. Tel.: 113-433

Angol jelentés Magyarország kedvező gazdasági helyzetéről

London, június 17.

Az angol kereskedelmi minisztérium kiadta a budapesti angol követség kereskedelmi titkárának jelentését Magyarország gazdasági helyzetéről az 1938. évben.

A jelentés szerint Magyarország ipari termelése 1938 második felében majdnem minden téren emelkedett, az iparban foglalkoztatott munkások száma növekedett, az összes nehéziparok és a vegyiipar tevékenysége föllendült, úgy a városi, mint a földmíveslakosság vásárlóképessége javult.

A szén, bauxit, kőolaj, földgáz és villamosáram termelése és fogyasztása, az élelmiszer-, cukor-, tej- és sörfogyasztás nagyban emelkedett.

A mezőgazdasági viszonyok általában kedvezőek voltak, főként hála az agrártermékek árának rögzítését célzó irányzatnak. A búza, sertés, szárnyas, nyers- és feldolgozott hús és tojás kivitele *igen jelentékenyen emelkedett.* Az 1938. év külkereskedelme nagy kiviteli többlettel (103.7 millió pengő) zárult.

A kormány jelentékeny tevékenységet folytatott főként szociális reformok bevezetése terén.

Az 1938—39-iki költségvetés többlettel zárult. *Az angol-magyar fizetési egyezményt a magyar hatóságok pontosan és a lehető legnagyobb lojalitással hajtották mindig végre.* Az Anglia és Magyarország közti kereskedelem lényegileg változatlan maradt. Végül a jelentés *behatóan méltatja a Magyarországhoz visszatért területek nagy gazdasági, pénzügyi és politikai fontosságát.*

Pólya Ivánné szül. Kallós Sári, Hunyor Istvánné szül. Pólya Tessa és Pólya Éva testvérei gyászbaborult szívvel, mélyen megrendülve tudatják, hogy a hűséges férj, szerető fivér, felejthetetlen rokon

PÓLYA IVÁN

festőművész

megadással viselt hosszú szenvedés után művészetért rajongó lelkét visszaadta az Úrnak.

A megboldogult földi maradványait 1939. évi június hó 18-án délután ½4 órakor a farkasréti temető halottasházából a református egyház szertartásai szerint kísérjük utolsó útjára.

Budapest, 1939 június hó 17-én.

Emlékét szeretettel őrizzük!

Gyászolják: Pólya-, Hunyor-, Kallós- és rokon családok és nagyszámú művészbarátai.

KOSZORÚT
a legszebb kivitelben, a legolcsóbban
Czigány Adél szállít
VI, Teréz-körút 60

Lord Rothermere Erdély mielőbbi visszacsatolását követeli

London, június 17.

Lord *Rothermere* írja a *Daily Mailben:* A *müncheni egyezmény* után azt vártam, hogy a csillapítást, amely nagy miniszterelnökünk törekvéseinek célját alkotta, haladéktalanul továbbviszik. Erről annyira meg voltam győződve, hogy

érintkezésbe léptem Ribbentrop német külügyminiszterrel és azt javasoltam neki, hogy ez volna a legalkalmasabb pillanat, hogy a román kormányt megközelítsék és azt ajánlják neki, tegyen a német szudétaföld átengedéséhez hasonló gesztust a magyar szudétaföld tekintetében.

1928 óta hirdettem a világ előtt, hogy a szudétaprobléma, ha nem intézik el, súlyos válságot okoz. Éppen így meg vagyok győződve arról, hogy

ha nem intézik el egy-két éven belül a magyar szudétakérdést, az európai államférfiak ugyanolyan nehéz állapottal fognak szembekerülni, mint aminőt Münchenben kellett elintézni.

A magyar szudétaföld a jelenlegi *Románia* határain belül lévő nagy terület, amely több mint ezer éven át Magyarországhoz tartozott és amelyen ma is magyarok élnek nagy, tömör tömbökben.

Körülbelül hárommillió magyar él ezen a területen, noha a román tankönyvek csak e szám felét vallják be.

Ezekkel a magyarokkal még sokkal rosszabbul bánnak, mint ahogyan a csehszlovákiai szudétanémetekkel bántak. A román iskolakönyvek sok magyart született románnak vagy más fajúnak mutattak ki.

Ribbentrop német külügyminiszter nem minden rokonszenv nélkül fogadta javaslataimat,

de felteszem, hogy a német kormány akkor nem akarta ezt a kérdést felvetni.

Cseh katonaszökevények garázdálkodása Kőrösmezőn

Munkács, június 17.

A közelmultban *Kőrösmező* községben *Demetyuk* János, *Verapcsuk* Györgyné és *Steinmetz* Jakab ottani lakosok lakásába

két cseh katonai egyenruhát és katonai felszerelést viselő, bekormozott arcú férfi hatolt be,

s az ott talált készpénzt, különböző ingóságokat és élelmiszereket elrabolták. Június 13-án a két rabló újból megjelent *Gaulyuk* Stefán kőrösmezői lakos lakásán. *Gaulyuk* a két bekormozott arcú, magát lengyel katonának nevező rablót nem volt hajlandó beengedni, mire azok az ablakot benyomták és menekülő sértettet fejbeütötték.

A zajra felébredt *Gaulyuk* Stefán nevelt fia, *Milecsevics* Mihály is, aki

a kezeügyében lévő fejszét felkapta s azzal behatoló rablókat egymásután fejbeütötte.

A rablók mindegyike a helyszínen nyomban meghalt. A csendőrség az ügyben nyomozást indított és megállapította, hogy az agyonvert rablók *Klerec* Jura és *Mickányuk* Mihály cseh katonaszökevényekkel azonosak.

Az egész francia birodalom gyászolja a Phénix halottait

A kormány drámai hangú nyilatkozatban jelentette be a tengeralattjáró pusztulását

Saigon, június 17.

A *Phénix* tengeralattjáró, az *Espoir* tengeralattjáróval és más hajóegységekkel *Camrahn* mentén tengeri gyakorlaton vett részt. A *Phénix* vízbemerülése után nem merült fel újra. A tenger mélysége a környéken mintegy 200 méter.

Az eltűnt *Phénix* búvárhajó keresése tovább folyik, a legutóbbi saigoni jelentések szerint azonban

a keresési munkálatok eddig teljesen eredménytelenek maradtak. Az öböl, ahol a szerencsétlenség történt, körülbelül 700 kilométernyire fekszik Hainan szigetétől.

A búvárhajó negyvennyolc óra hosszat képes víz alatt tartózkodni. Ez az idő pénteken éjjel már letelt.

A *Phénix* parancsnoka *Bouthacourd* 43 éves korvettkapitány volt, kinek a közeljövőben kellett volna fregattkapitánnyá előlépnie.

A hajó legénysége nagyrészt touloni matrózokból állott.

A 71 áldozat végleges névsorát még nem hozták nyilvánosságra.

A francia közvélemény nagy megdöbbenéssel értesült a legmodernebb francia búvárhajó szerencsétlenségéről.

A nemzeti gyászra való tekintettel elhalasztották a marokkói szultán tiszteletére tervezett díszebédet is.

Daladier miniszterelnök szombaton a kormány nevében a következő nyilatkozatot tette:

A Phénix tengeralattjáró elveszett. A tisztek és a legénység feláldozták életüket a hazáért. A távoli tengereken vigyáztak a francia gyarmati világbirodalom határaira. A francia nemzet meggyászolja halottait. A kormány utolsó üdvözlettel fordul a Phénix tisztjeihez és legénységéhez,

és megparancsolja, hogy a haditengerészet, a hadsereg és a légihaderő, valamint a gyarmatok lobogóit félárbócra eresszék.

Szavazati jogot kaptak a tartományi választásokra a belga nők

Brüsszel, június 17.

A belügyminiszter törvénytervezetet terjesztett elő, amely szerint a tartományi választásokon a szavazati jogot a nőkre is kiterjesztik. A belga nőknek eddig csak az országgyűlési választáson volt szavazati joguk.

Törökországba akarnak vándorolni az adakalei törökök

Orsova, június 17.

Ada-Kaleh szigetén a vagyonközösségbe tömörült török lakosság között, a vagyonközösség jövedelmének elosztása miatt súlyos viszály tört ki. Ennek következtében a sziget 700 lakosa közül 600 Törökországba akar kivándorolni. A repatriálni szándékozók a kormánytól bizottság kiküldését kérték a visszavándorlás ügyének tanulmányozására.

Kétszáz magyar munkás tanulmányútra indul Olaszországba

Az olasz Opera Nazionale Dopolavoro és a Nemzeti Munkaközpont között megállapodás jött létre, hogy kölcsönös cseretanulmányokat indítanak, amelyeken a Dopolavoro és a NMK *„Becsüld a munkát"* szabadidő szervezeteihez tartozó munkások vesznek részt. A Dopolavoro 450 tagjának legutóbbi magyarországi látogatása után június 20-án,

kedden indul Olaszországba a magyar munkások közel 200 főnyi csoportja,

amelynek tagjai kivétel nélkül a Nemzeti Munkaközpont ruhájában, árvalányhajas kalappal vesznek részt az utazáson. A csoport tagjai elindulás előtt megkoszorúzzák a Hősök Emlékkövét, majd tisztelegnek a miniszterelnökségen és az olasz követségen.

Ugody Tibor nyugalmazott ezredes és *Vándor* Lajos országos főtitkár vezetésével a trieszti gyorssal indul a munkáscsoport, amelyet ünnepélyesen búcsúztatnak.

Az út tizenkét napig tart

és ez idő alatt a résztvevők felkeresik Triesztet, Velencét, a Lidót, Rómát, Capri szigetét, Puglianőt, Firenzét, Bolognát, majd Postumián át térnek vissza Magyarországra.

Súlyos fegyházbüntetésre ítélték a posta csekkcsalóit

A büntetőtörvényszék Horváth-tanácsa napokon keresztül tárgyalta azt a bűnügyet, amely a 87-es számú postahivatalban lelepleződött

25 ezer pengős csekkcsalás miatt keletkezett.

A per vádlottjai Dénes Károly vállalati igazgató és Szivós Sándorné postakezelőnő voltak. Dénes ellen csalás büntette és közokirathamisításra való felbujtás, míg Szivósnéval szemben

hetvenhatrendbeli közokirathamisítás büntette címén

emelt vádat az ügyészség. Mint emlékezetes, a postahivatalnál megállapították, hogy a dohányjövedéki igénylésekkel kapcsolatban körülbelül 300 ezer pengő értékben olyan csekkelismervényeket adott ki Szivósné, amelyek ellenértéke még nem folyt be. A későbbi vizsgálat végeredményben 25 ezer pengős hiányt állapított meg.

Szivósné kihallgatása során azzal védekezett, hogy *Dénes* részére szívességből állította ki az elismervényeket, még mielőtt a tényleges befizetés megtörtént volna. Rövid késéssel *Dénes mindig rendezte a szóbanforgó tételeket,* később azonban mintegy 25 ezer pengős hiány maradt fenn.

Dénes Károly tagadta bűnösségét és azzal védekezett, hogy ő fiktív befizetési számlákat nem kapott, hanem

mindig redesen fizette be az összegeket.

Több tanu kihallgatása után a szombati főtárgyaláson a perbeszédek hangzottak el, majd a törvényszék

Dénes Károlyt mint felbujtót hatévi fegyházra, Szivós Sándornét pedig mint tettest két és félévi fegyházra ítélte.

Az ítélet kihirdetése után az ügyész Szivósné előzetes letartóztatását indítványozta, a bíróság azonban ezt nem rendelte el. Az ítélet nem jogerős.

Mindenkit érdeklő könyv, amelyben a Kelet misztikumáról lebbent fel a fátyol.
Dr. Weninger Antal: A keleti jóga
India misztikája és gyógymódja.
Az ifjúság megőrzésének, a szervezet konzerválásának és a betegségek kezelésének új útjai.
Ez a várvavárt, a magyar irodalomban úttörő munkát feltétlenül el kell olvasnia orvosnak, papnak, pszichológusnak és minden művelt embernek. A keleti misztikum ködös hátteréből a jövő orvostudományának körvonalai bontakoznak ki. A gondosan leírt, mindezideig titkosnak számító lélegzésszabályozó gyakorlatokat bárki könnyen elsajátíthatja és alkalmazhatja. A szerző elsőnek ismerteti magyar nyelven a fakirok és lámák csodás képességeinek tudományos magyarázatát.
A könyvhöz *dr. Baktay Ervin* írt előszót.
Ára P 3.60.
Megrendeléseket utánvéttel, vagy az összeg előzetes beutalása ellenében forduló postával intézünk el. Ha ajánlott küldést kíván, 50 fillér beutalását is kérjük. Az utánvételes küldés 90 fillérrel drágítja a könyvet.
Pfeifer Ferdinánd könyvkereskedés
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 5. Tel.: 18-57-30, 18-74-00

SZINHÁZ – FILM – MŰVÉSZET

BEETHOVEN-HÉT BADENBEN

Ünnepi Beethoven-hét kezdődik a Bécs melletti *Badenben* julius 16-án. A gazdag műsort a bécsi szimfónikusok hangversenye nyitja meg Oswald *Kabasta* vezényletével, előadásra kerül az *első és az ötödik szimfónia*, és Georg *Steiner* közreműködésével a hegedüverseny. A *Weissgräber* kvartett kamaraestet tart, a körzeti szimfónikus zenekar pedig Bert *Zosta* vezetésével népszerü hangversenyt, műsorán a *Coriolán-nyitánnyal* és a *nyolccadik szimfóniával*. A plébániatemplomban a *C-dur misét* éneklik *Mozart* és *Haydn* egy-egy kompoziciója mellett, a fürdőigazgatóság kertjében a 16., 17. és 18. század klasszikusainak katonazenéjét, indulóit játsszák, a házban, ahol *Beethoven* a kilencedik szimfóniát irta, a bécsi szimfónikusok *Beethoven Szeptettjét* és *Oktettjét* adják elő. Az ünnepi hetet a *Kilencedik szimfónia* előadása zárja be Hans *Knappertsbusch* vezényletével.

Tartós ondolálás
hajfestés, legujabb eljárással. **Kránitz**, IV., Párisi-u. 5.
Modern szépségápolás! (Molnár—Moser mellett). Telefon: 189—040.

PÓLYA IVÁN †

A magyar művésztársadalmat súlyos gyász érte *Pólya* Iván halálával. Nemcsak egy kiváló magyar művészcsalád utolsó sarja hunyt el, hanem egy régi, kun eredetü magyar nemzetség legutolsó tagja is volt *Pólya* Iván, akinek ösztönös magyarságot tükröző tájképei annyi művészeti kiállításnak volt a disze. A Pólya-testvérek apja, dr. *Pólya* Béla Szolnok vármegye hires ügyvédje volt, aki szintén 50 éves korában halt meg. *Pólya* Iván két bátyja, Béla a huszárkapitány és Tibor, a kitünő festőművész szintén az ötvenedik év körül hagyták itt az árnyékvilágot. *Pólya* Ivánra két testvére korai halála tragikus sullyal nehezedett rá. A Pólya-családban a szivbaj öröklött betegségnek számitott és testvérei elhunyta után *Pólya* Iván már sejtette, hogy nemsokára követni fogja azokat a végzetes uton, akiket legjobban szeretett. *Pólya* Iván családja és hozzátartozói mindent megtettek, hogy a nagybeteg művésszel feledtetni tudják a családra nehezedő tragikus árnyékot és bár Pólya Iványt gyakran elővették fájdalmai, a művészetéhez menekült és élete utolsó éveiben legérettebb, legszebb alkotásai láttak napvilágot. Az elmult nyáron a Balaton mellett gyönyörü tájképeket festett a *Nemzeti Szalonban* rendezett „Balatoni festők" kiállitásán pedig a magyar tenger csodálatosan finom hangulatu képeivel keltett feltünést.

A tél folyamán azután egészségi állapota rohamosan hanyatlani kezdett. Szivbajához vesezsugorodás is járult, vérnyomása egyre emelkedett. Később sógorának, *Kallós* János főszerkesztőnek villájában pihent és egy héttel ezelőtt vitték haza Margit-körüti lakására, ahol elérte a vég.

Pólya Iván 1889-ben született Szolnokon, a különböző művészetek terén valóságos ezermester volt. Élete utolsó szakaszában a magyar népviseletek és tájak érdekelték a legjobban és ennek megfelelően tiszaparti és balatoni képei jelentik művészetének legkiválóbb darabjait. Tagja volt a *Képzőművészeti Társaságnak*, a *Munkácsy-céhnek* és a *Paál László Társaságnak* és igen sok dijat nyert műveivel. A szolnoki művésztelep egyik legértékesebb tagját vesztette el *Pólya* Ivánban. Felesége, *Kallós* Sári és két nőtestvére gyászolják. Temetése vasárnap délután félnégykor lesz a Farkasréti-temetőben.

MÄRY **melltartó**
mégis csak a legjobb
Mindenütt kapható

— **Beiratások a Fodor-zeneiskolában** junius 22., 23. és 24-én vannak az intézet irodájában (Andrássy-ut 40). Uj tanfolyamok: jazzzongora átképző, zongoraharmonika és szakszofon. Tájékoztatót dijtalanul küld az igazgatóság.

— **Rózsahegyi Kálmán**, a Nemzeti Szinház örökös tagjának növendékei junius 21-én, szerdán este 7 órakor vizsgáznak a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében. Jegyek a pénztárnál válthatók.

A János vitéz uj szabadtéri rendezésben

A *Margitszigeti Szinpad* szerdán este kezdi meg nyári szezonját a *János vitéz* előadásával. A népszerü daljáték tavaly nagy sikerrel került bemutatóra a Margitsziget szabadtéri szinpadán, de pályafutását derékban törte ketté a hirtelen esősre fordult időjárás. Idén uj diszletekkel, részben változott szereposztásban, a tavalyinál is nagyobb rendezésben kerül szinre a hires operett. Dr. *Németh* Antal, a *Nemzeti Szinház* igazgatója, az átdolgozott előadás uj rendezéséről a következőket mondja:

— A „*János vitéz*" első felvonása a tavalyi előadásban — mondta dr. Németh Antal — azt hiszem, megtalálta megfelelő szabadtéri formáját. A közönség szivesen fogadta a szeme elé táruló magyar falut, a távoli templomtoronnyal, amelynek harangszava nyitotta meg az előadást. A kép a szigeti szinpad hatalmas méreteit teljesen betöltötte. Kukorica Jancsi nyája, Iluska patakjelenete, a katonák lovas felvonulása, a toborzó megfelelő keretet kapott. A második felvonással azonban nem voltam megelégedve, nem volt eléggé szabadtéri. Idén uj második felvonást kap a szigeti János vitéz. A királyi kertet jelző rácsos keret eltünik. A felvonás a francia király hadi táborában játszódik. A tábor sátrainak elhelyezése visszaidézi Kukorica Jancsi faluját, a házak helyén egy-egy katonai sátor áll. A francia király diszes sátora ott kapott helyet, ahol az első felvonásban Iluska és nevelőanyja háza állt. Ide, a táborba érkezik édesapja meglátogatására a francia királykisasszony az udvari néppel. *Térbeli elképzelésben és képszerüségében is uj lesz tehát a második felvonás.* Tavaly azt tapasztaltam, hogy megfogta a közönséget a háttérben lejátszódó csata. Most *látható lesz a teljes ütközet.* A török sereg támad s a készületlen, menekülő franciákat egészen a királyi sátorig szoritja. Itt áll csatarendbe a magyar huszárság és hatalmas lovasattakal kiveri a törököket a szinpadról. Három percig tart majd a megelevenitett ütközet és ezalatt a *Rákóczi induló* szól. *Kacsóh* Pongrác zenéjét itt megtoldjuk a *Berlioz*-feldolgozásu pompás indulóval, amit egyrészt helyénvalóvá tesz az a tény, hogy Franciaországban vagyunk, *Berlioz* hazájában, másrészt ez az ellenállhatatlan hatásu magyar muzsika a legjobban festi alá az életszerü, izgalmas csatajelenetet. A szcenirozott harci játék közben ismét tüzijáték jelzi majd a lövedékek robbanását, hiszen meséről van szó. A közelharc után a diadalmas győzelmi bevonulás következik s a tábortüz-jelenet az egész szinpad teljességére szélesedik.

— A harmadik felvonásban is több ujitásra kerül sor. Elsősorban uj táncok szinesitik, amelyeket Misley Anna tanit be, a tündérjelenet is több részletében uj lesz és általában nagyobbszabásu, mint tavaly volt. Az előadásban résztvevő ének-, tánc- és zenekar, valamint a kórus is körülbelül a kétszerese lesz a tavalyinak.

— A szereposztás is több tekintetben változott. János vitézt *Hámory* Imre, Iluskát *Orosz* Julia játssza, mint tavaly, de Bagó *Kiss* Ferenc lesz s uj a francia királykisasszony is: *Tamás* Ilonka. Kivülük *Sándor* Mária, *Pethes* Ferenc, *Pethes* Sándor, *Gobbi* Hilda, *Szomolányi* János, *Gózon* Gyula játszik fontos szerepet az együttesben. A *Budapesti Hangversenyzenekar* kiséri az előadást, *Rubányi* Vilmos vezényletével.

A *János vitéz* tizenkét este szerepel a *Sziget Szinpad* müsorán.

Kulisszatitkok

Egyes napilapok részletesen adtak hirt az állami szinházak vezetésében a közeljövőben várható változásokról s többek között az intendánsi ügykör betöltéséről. A Magyar Távirati Iroda ebben az ügyben kérdést intézett Hóman Bálint kultuszminiszterhez, aki kijelentette, hogy ilyen tervről egyáltalán nem tud! A felelős helyről elhangzott nyilatkozathoz nincs mit hozzátennünk. Maga a hiresztelés felelőtlen és önkényes kitalálás.

*

A Fővárosi Muzeum a nemrég elhunyt Bardócz Árpád hagyatékából három érdekes illusztrációt vásárolt meg, amelyeket az Eucharisztikus Kongresszusról készitett a müvész.

*

Walter Rózsi, az Operaház európai hirü tagja szombaton este Torinóba utazott, ahol a Teatro Modernoban, Olaszország legmodernebb dalszinházában vendégszerepel. A müvésznő a „Láng" főszerepét alakitja, amellyel mult esztendőben a firenzei Maggio Musicale előadássorozatában aratott tüntető sikert.

*

Olaszországba indul a budapesti kamarakórus, még pedig azzal a zarándoklattal, amelyet Serédi Jusztinián, biboros hercegprimás vezet junius végén. A kamarai kórus szerepel majd a római rádióban és több teplomban is hangversenyez.

*

Tatjána Menotti, Roswaenge és Hans Küpfers fiatal német tenorista a vendégsztárjai az állatkerti operaelőadásoknak. Az idén tiz opera: az Aida, Trubadur, Traviata, Tosca, Bohémélet, Rigoletto, Carmen, Faust, Sevillai borbély és Parasztbecsület kerül szinre.

*

Az idei szegedi ünnepi játékokat háromtagu Kft. rendezi. Kiss Ferenc, Czakó Pál és Balogh István dolgoznak a szegedi játékok sikere érdekében. Az első bemutató a nyolc éve olyan emlékezetes sikert elért „Magyar Passio", Voinovich Géza költői játéka lesz. Utána következik „Az ember tragédiája", a „Bizánc", a „Turandot", majd az „Aida", amelyet ezuttal először adnak elő Magyarországon szabadtéri szinpadon.

*

Hétfőn este befejezi évadját a Magyar és Andrássy Szinház. A két szinház 627 előadást tartott a mult évadban, ebből 502 izben magyar szerzők müvét adták elő.

RÁDIÓ

Vasárnap

junius 18.

8: Szózat. — Utána: Hanglemezek. — 8.45: Hirek. — 9: Unitárius istentisztelet. — 10: Református istentisztelet. — 11: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szive-templomból. — 12.20: Pontos időjelzés, időjárás, vizállás. — 12.30: Koncert-fuvószenekar. — Közben kb. 13: Versek. — 14: Hanglemezek. — 15: A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadása. — 15.45: Munkásdalárdák. — 16.30: Felolvasás. — 17: Hirek szlovák és ruszin nyelven. — 17.10: Budai Mandolin Zenekar. — 17.40: Csürös Lajos: Buvárhajók tragédiája. — 18.10: Rácz József cigányzenekara. — 19.15: Hirek. — 19.25: Képek a Margitszigetről. — 19.55: Az Operaház előadásának közvetitése a Margitszigetről: Bajazzók. — Utána kb. 21.20: Sporthirek. — 21.30: Tánclemezek. — Közben kb. 21.40: Hirek, időjárás. — 22.40: Idegennyelvü hirek. — 23: Farkas Jenő cigányzenekara. — 00.05: Hirek. — **Budapest II.** 11.15: A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. — 15.05: Puky Margit zongorázik. — 19.30: K. Matyók Klári: A karthagói ütközet egy római iskolában. — 20: Hirek, lóversenyeredmények. — 20.20: A rádió szalonzenekara. — 21.30: Időjárás. — 21.45: Az Operaház előadásának közvetitése a Margitszigetről: Csongor és Tünde. — **Kassa:** 8.45: Bp. I. müsora. — 10: Egyházi ének és szentbeszéd. — 11.25: Hirek, müsorismertetés. — 11.35: Egy hajdani kassai poéta. — 11.55: Hanglemezek. — 12.20—21.20: Bp. I. müsora. — 21.40—21.55: Bp. I. müsora. — 21.55: Bp. II. müsora. — Utána 00.15-ig: Bp. I. müsora.

Hétfő

junius 19.

6.45: Torna, hirek, hanglemezek. — Utána: Étrend, közlemények. — 10: Hirek. — 10.20 és 10.45: Felolvasás. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó, Himnusz, időjárás. — 12.10: Bernáth Margit énekel, Dömötör Tibor hegedül. — Közben 12.40: Hirek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás, vizállás. — 13.30: Kányási Jenő cigányzenekara. — 14.30: Hirek. — 14.45: Müsorismertetés. — 15: Árfolyamhirek. — 16.15: A rádió diákfélórája. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás, hirek. — 17: Hirek szlovák és ruszin nyelven. — 17.10: Szalonötös. — 17.55: Ilovszky János: A Balaton reggeltől estig. — 18.15: Hanglemezek. — 18.50: Reformot! de milyent! (vita). — 19.15: Hirek. — 19.25: Nép- és müdalok. — 20.25: Elfelejtett magyar zeneművek. — 21.40: Hirek, időjárás. — 22: Stefániai Imre és Lászlóffy Margit kétzongorán. — 22.40: Idegennyelvü hirek. — 23: Tánclemezek. — Közben 23.20: Kállai Ernő németnyelvü előadása. — 00.05: Hirek. — **Budapest II.** 18.50: Hanglemezek. — 20: Hirek. — 20.20: Zimándi Piusz: A magyar szinjátszás születése. — 20.55: Lendvai Jóska cigányzenekara muzsikál, Orbán Sándor énekel. — 21.40: Időjárás. — **Kassa.** 10—11: Bp. I. müsora. — 11.10: Miskolczy Rudolf: Az angyalbőr derüsebb oldala. — 11.35: Hirek magyar, szlovák és ruszin nyelven. — 12—15.25: Bp. I. müsora. — 15.25: A 21-ik honvédgyalogezred zenekara. — Közben 15.50: Hirek. — 16.40: Müsorismertetés. — 16.45—17.10: Bp. I. müsora. — 17.10: Ruszin hallgatóinknak. — 17.45: Az ifjuságnak. — 18.15—00.15: Bp. I. müsora.

A PARAMOUNT UJ ÉVADJA

Közel kéthetes párisi tartózkodás után érkezett Budapestre dr. *Palugyai* Miklós, a *Paramount Filmvállalat* budapesti képviseletének igazgatója, aki megtekintette a *Paramount* 1939—40. évadban megjelenendő produkcióit. A *Paramount* a jövő filmévadban 20 nagy filmet hoz ki, amelyek közül 12 már teljesen készen, a többi müteremben van. Magyar szempontból különös érdekessége a produkciónak, hogy ismét feldolgozták millió dolláros költséggel *Biró* Lajos világhirü szindarabját, a *Hotel Imperialt*, Iza *Mirandával* a főszerepben. Az uj anyag egyéb rendkivüli érdekessége: 2 Claudette *Colbert* film, 2 Garry *Cooper* film, 2 szines Dorothy *Lamour*-film és mindezeken felül Max *Fleischer* 3 millió dollárral készült grandiózus rajzfilmje: *Gulliver utazásai.*

Uj filmek

A FORUMBAN: *Csillogó csillagok.* Amerikai revü-film. Egy impresszárió görlcsoportot szerződtet a világkiállitásra, kiderül azonban, hogy a görlök nem balett-táncosnők, hanem a jazzt szeretik. Ekörül támad sok kedves és mulatságos bonyodalom. Amig rendbejön a görlök ügye, kapunk egy olyan káprázatos táncorgiát, olyan boszorkányosan ügyes táncosokat látunk és olyan brilliáns öttagu jazz-zenekart, amely egy teljes zenekar teljesitményét is tulszárnyalja. Arról már nem is kell beszélnünk, hogy a film kiállitása milyen pazar, igazi amerikai luxus tobzódik benne. Rudy *Wallée* elragadóan szép szinész, Nagyon kedves Rosemary *Lanet*, de az igazi főszereplők a görlök, szédületes táncuk müvészi szinvonalon mozog.

Keresünk megvételre:
30 kat. hold
szántóföldet
Balaton északi partján, Vonyarcvashegy, Balatongyörök, Balatonederics, Révfülöp, Szepezd, Zánka községek határában. Csak dombon levő föld jöhet számitásba és lehetőleg patak mellett öntözési lehetőségekkel. Őszibarack termesztéshez, déli fekvésü domboldalon. Ajánlatok »Déli fekvésü domboldal« jeligére a főkiadóba.

Az ismeretlen sztár

A newyorki „*World Wide News*" cimü filmszaklapban olvassuk, hogy Jane *Withers* a sztárok versenyében már harmadik éve az első 10 név között szerepel, ami azt jelenti, hogy évi gázsija kétszázezer dollár fölött van. Jane *Withers* Amerika legfiatalabb és mégis I. számu komikája, aki főleg az amerikai falusi élet humorával hatott filmjeiben. Most végre olyan szerepet kapott „*Karaván*" cimü filmjében, amely az európai közönség érdeklődésére is méltán tarthat számot. Ezt a filmet a közeljövőben Budapesten is bemutatják, hogy a magyar közönség is megismerje a 10 első hollywoodi sztár közül az egyedülit, akinek *még nem futott filmje Budapesten.*

M. N. B. 1204 sz. eng. alapján.
Szünidei társasutazás
Abbaziába,
Lauranába és a Dalmát tengerpartra
Részvételi dij 179.— P-től
Vonatok indulnak:
Abbaziába: julius 1—16, julius 15—30, julius 29—aug. 13, aug. 12—27. **Abbazia—Dalmát tengerpart:** julius 1—16, julius 29—aug. 13.
Jelentkezés és részletes prospektus:
Christophoros
a Nemzeti Ujság és Uj Nemzedék utazási és menetjegyirodája Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 5. sz. Telefon: 18—78—52 és 18—95—33.

János mester:
Zaymus Gyula uj regénye

Zaymus Gyula, aki eddigi történeteiben is szerette a romantikát, uj regényében még erősebben hódol ennek a hajlandóságának azzal, hogy történelmi tárgyat is választott. Regénye a töröktől felszabaditott Budán játszik s a szerzőnek gondja van rá, hogy erőteljes vonásokkal megelevenitett korrajzot állitson hőse mögé. Komor, sokszor megdöbbentő az a kép, amelyet Zaymus az olvasó elé varázsol. A török után véres romok maradtak vissza, amelyeken az uj élet nehezen indul. Fokozzák a nehézségeket, hogy az uj belső rend sem tud meggyökeresedni. Idegen zsoldosok erőszakosságát panaszolja az egész ország. Dulás, igazságtalanság, elnyomás leirhatatlan nyomoruságot támaszt. S a sok nélkülözés és sorvasztó szegénység a szálláscsinálója az ujra meg ujra ismétlődő pestisnek.

Ebben a világban él Hölbling János, a német származásu budai épitőmester, aki nemcsak kövekből rak uj épületeket a romokon, hanem a lelkek sebeit is hegeszti s az elesettek lábraállitására is gondja van. A regény mondja el azt is, hogyan került a Boldogasszony templomába Olaszországból a csodatevő vérző Mária-kép, amely azután drága kincse marad Budának. Hölbling mester működésének különben szimbolikus jelentősége is van. Mintha csak az ő épületeivel együtt épülne fel lassankint romjaiból a szegény, meggyötört ország is. Természetesen a szerelem sem hiányzik a regényből. János mester és Gerber molnár szép leánya, Anna Maria között szövődik ez az érzés, amely sok szenvedést okoz nekik, de sok izgalmas viszontagság után megtalálják egymás oldalán a boldogságot.

Zaymus Gyula nemcsak érdekes, megrázó erejü korrajzot ad regényében, hanem mindvégig érdekfeszitő mesét is, amelyet finom, meleg lirával sző át. A kötetet a Szent István Társulat nemes izléssel állitotta ki.

AZ IGAZI JAPÁN:
Mezey István könyve

A magyarokat mindig különösképen érdekelte Japán. a távolkelet országok közül. Nemcsak az exotikus föld káprázatos szinei vonzották oda a képzeletet, nagy hatással volt ránk ennek az elszánt népnek feltörekvő életereje. Sokan kissé legtávolabbi rokonainknak is érezték őket és maguk a japánok ma is erősen tartják ezt a rokonságot. Jelenleg azonban, amikor a japán-kinai háboru esetleg egész Ázsia sorsára döntő befolyásu mérkőzése folyik, még sokkal fokozottabb ez az érdeklődés ugy, hogy Mezey István nemrég megjelent könyve, Az igazi Japán, most csakugyan a legszélesebbkörü érdeklődésre számithat.

Mezey István nem először jár most japáni földön, mint hadifogoly már élt a japánok között, megtanulta nyelvüket és hazatérve, mint a Magyar-Nippon Társaság ügyvezető alelnöke, igen sokat tett a magyar-japáni barátság és a magyar-japáni kulturkapcsolatok ápolására. Most mint a japániak vendége s a tokiói Szenshu Egyetem tiszteletbeli tanára, ismét hosszu időt töltött Távolkeleten, a japáni vezérkar meghivására beutazta Mandzsukuot, bejárta a japán-kinai harcteret, meglátogatta Teh-Wan herceget, Dzsingisz-kán egyenes leszármazóját és tanulmányozta az ázsiai háboru hátterét.

Könyve bevezetésében megkapó erővel irja le, mit jelentett számára viszontlátni azt a földet, ahol mint szegény hadifogoly szenvedett s ahová most legfőbb vágyának beteljesültével szabadon térhetett vissza.

Eleven, szinekben és meglátásokban gazdag könyvében először a háborus Japán igazi arcát festi meg. Rámutat a japán—kinai háboru közelebbi és távolabbi okaira s megállapitja, hogy a háboru tulajdonképpen Ázsia függetlenségéért folyik. Megismertet a japáni katonával és a japáni hadsereggel. Érdekesen szövi be elbeszélésébe Suzuki Seibe mondáját. Ebben a hősben a mi Toldi Miklósunknak tökéletes mását látja. Nem kevésbé érdekes látogatása Teh-Wang hercegnél, az uj Mongólia uralkodójánál, akit Ázsia Mussolinijának nevez.

Különösen vonzóvá teszi előttünk Mezey könyvét és kiemeli a Japánnal foglalkozó gazdag irodalomból, hogy a szerző felkereste és összegyüjtötte mindazokat az emlékeket s muzeumokban és levéltárakban szorgalmasan felkutatta azokat a kulturdokumentumokat, amelyeknek valamiféle magyar vonatkozása van. Bemutatja végül a modern Japánnak hatalmas erővel fejlődő technikáját s azt a szédületes dinamizmust, amely az egész japáni életet áthatja.

A megfigyelő gondossága, a jó riporter elevensége és mindenre kiterjedő figyelme jellemzi leirását, amelyet előadásának közvetlensége, világossága s tartalmának gazdagsága nemcsak kellemes, hanem igazán tanulságos olvasmánnyá tesz.

A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda szokásos bőkezüségével állitotta ki ezt a szép kötetet, amelyet a felvételek bőséges sora illusztrál.

K.

Utazások a paraszti élet multjában és mélységein
Darvas József: Egy parasztcsalád története
Móricz Zsigmond: Életem regénye

Van-e paraszt ősiség, vagy az elődök átivelő folytatása nemzedékeken át csak a történelmi osztályok kiváltsága? Az ősök és a mult elvesznek a sok milliós népközösség tengerében s a paraszti élet egyformaságának taposómalmában felőrlődik a családok különállásának egyéni jellege? A közös küzdelem teljesen azonos életsorba dönti és osztálytipusokká teszi az egyének százezreit és teljesen közömbös az, ki volt az ős, hogyan fordult földi pályája?

Lehet ilyen felfogás, de most két paraszti származásu iró mégis visszanyult a maga közvetlen és távolabbi multjába és megpróbálta, ami eddig csak előkelő, országos jelentőségü törzseknek járt ki, hogy paraszti családtörténetet irjon s ugy *Darvas* József, mint *Móricz* Zsigmond könyvéből meglepődve látjuk, milyen szines, gazdag és változatos ez a történelem, mennyire bővében van a jellegzetes egyéniségeknek és milyen mélyen pillanthatunk be rajta keresztül egy egész nagy osztály életrendjének, lelkialkatának kialakulásába és milyen más megvilágitásban látjuk tanulsága alapján, milyen változatosnak érezzük a külsőleg teljesen egyforma házakból álló falut, amely eddig nem is sejtett belső törvényeinek, erkölcsi vasbéklyóinak föltétlen uralma alatt áll.

Darvas József *Egy magyar parasztcsalád története* cimü könyvében egészen messze a történeti multba nyul vissza. A XVI. századtól kezdve nyomozza családjának történetét. Közben megismertet bennünket a régi jobbágyélet viszontagságaival és bajaival, a röghöz kötött és a szabadjobbágyság intézményeivel, urbéri biráskodással, amelyeket ilyen behatóan és közvetlen közelből még a részletesebb történetirás sem tárgyal. Családjának közvetlen története egybeesik az Orosházát megalapitó jobbágytelepüléssel a XVII. században. Az orosházi települők a Dunántulról vándoroltak át a Tiszántulra, hogy ott uj életet kezdjenek. Darvas nagy szemléltető erővel, tárgyilagos történelmi hűséggel rajzolja meg egy ilyen uj településnek nehézségeit s a jobbágyság sulyos küzdelmeit. Mint valami izgalmas regény, olyan érdekes annak a pörnek a leirása, amelyet az orosházi zsellérjobbágyok a földesjobbágyok ellen kitartó makacssággal folytattak, de igazukat kiverekedni sohasem tudták. Tanulságos mindaz, amit a parasztságnak negyvennyolcas szerepéről mond el Darvas. Orosháza tájéka a fegyelmezetlenség és fejetlenség hónapjait élte akkor. A ki nem elégitett szegénység lázongott. Békésben csakugyan forradalmi állapotok kezdődtek, ugyhogy Kossuth kérő és feddő szóval is fordult a megyéhez. A világosi fegyverletétel nem sok változást hozott a parasztéletbe. Az abszolutizmus nem tartotta tanácsosnak hatálytalanitani a jobbágyfölszabaditás amugysem nagyon radikális intézkedéseit. Sőt igyekezett azt a hiedelmet kelteni, hogy a felszabaditást maga a császár akarta. Darvas nem leplezi azt a tényt sem, hogy ebben a hangulatban a parasztság a bujdosó honvédeket, főkép a tiszteket sürün feljelentette, sőt nem egyszer agyon is verte. Igy jut el addig a korig, amely már emlékeinek szemhatárába ivel be. Könyve ettől kezdve megszinesedik. A család ekkor már cselédsorba kerül s igy a könyv a gazdasági cselédek sanyaru sorsának szemléltető ábrázolása. Eredeti alakok, jellegzetes paraszti tipusok sorakoznak fel a memoárban. Darvas egész rokonságát bemutatja, hogy rajtuk keresztül mennél több oldalról, mennél gazdagabb rétegeződésben világitsa meg a paraszti életet. Könyvének legliraibb, legmeghatóbb része, amelyben saját gyermekségének történetét mondja el. Ő szellemi fölemelkedése révén már magasabbra jutott s innen tágabb szemhatárt hagyó pillantással fogja egybe az évszázados folytatódást, a terebélyesedést a sok vérrel és szenvedéssel itatott magyar talajon.

Móricz Zsigmond csak a nyolcvanas évekig megy vissza a multba abban a könyvében, amelynek ezt a cimet adta: Életem regénye. Életéből mindössze tiz esztendőt vesz bele ebbe a visszaemlékezésbe, ezalatt is inkább környezetéről, családjáról beszél, mint közvetlenül magáról. Azt mondja, tizéves koráig készen állt már benne minden. A ráhulló hatások kialakitották egyéniségét. Csak erről a tiz esztendőről kellett beszámolnia, a többit, mint mondja, megirta regényeiben.

Könyve szintén családtörténet, de csak három nemzedékre terjed ki. Móricz különben csak apai ágon parasztszármazásu. Anyja református papi család gyermeke s szatmár—szabolcs—beregi vagyonos papi és gentry családokkal áll rokonságban, igy elsősorban az előkelő kisdobronyi Isaákokkal. Anyai családja azonban vagyonilag elerőtlenedett — anyósa négy gyermekkel korán özvegységre jutott — és beleolvadt a környező parasztengerbe. Apja, Móricz Bálint viszont az a ritka paraszti tipus volt, amelyet erősebb képzelete feltörekvővé tett, lázadóvá a falu vastörvényei ellen, amelyeknek Móricz meggyőző történeti és lélektani magyarázatát adja könyvében. A paraszti életnek ez ellen a mereven kialakult rendje ellen lázadozott Móricz Bálint nyugtalan vére s ez volt az eredete kivételes sorsának, de sok szenvedésének és nyomoruságának is. Ez hajszolta bele mindenféle vállalkozásokba, malomvásárlásba, cséplőgépvételbe. A cséplőgép felrobbanása azonban teljesen megsemmisitette szépen gyarapodó vagyonát. Kénytelen volt mindent elkótyavetyélni s más faluba költözni. Igy vándorolt el a Móricz-család Csécséről Pthrügyre, ahol az apa mint ács és épitési vállalkozó inditotta el uj életét. Pthrügyre a bő rokonság vonzotta őt. De csalódott. Megdöbbentő az a kép, amelyet Móricz Zsigmond a paraszti rokonság haszonleső kapzsiságáról és elzárkózó ridegségéről fest. Általában csodálatos élességü arcélek rajzolódnak elénk Móricz könyvéből s olykor megdöbbentő mélységü bepillantásokat kapunk a falusi életbe. Móricz az igazi naturalista iró őszinteségével és kiméletlenségével leplez le mindent. Néha szinte fölöslegesen is tárja ki egy-egy jelenet undoritó nyersességét. Élesen és nagyszerüen lát, de csak ha a saját köréről van szó. Azokkal szemben, akiket csak kivülről lát, sokszor igazságtalan. Igy egyáltalán nem találó az a kissé gunyos arckép, amelyet Kende Juliskáról (gróf Telekiné Szikráról) ad. Nekem első águ apai nagynéném volt Kende Juliska, nagyon jól ismertem és tudom, hogy sok mély és meleg emberi bensőség lakott benne. És egészen más volt, mint akinek Móricz ábrázolja.

Móricz Zsigmond sokszor mai szintjéről néz vissza zsenge gyermekkorába és már irói pályájának epizódjait vetiti vissza elbeszélésébe. Az időbeli sorrenddel általában könnyü kézzel bánik. Elbeszélése hol hirtelen előreugrik, hol megint visszakanyarodik, itt szélesen árad el, amott gyorsabb ütemet vesz. De éppen ezért érdekes és természetes, szabálytalanságával meggyőző és lebilincselő. Kár, hogy a gyors munka következtében pongyolaságok, magyartalanságok sürün csusztak bele. Egy uj kiadás előtt gondosan át kellene nézni ezt a különben nagyszerü és megrenditő önvallomást.

Kállay Miklós.

Autóvezetést tanuljon
Fodor urvezető-tanfolyamon
Fodor sportintézet
IV., Petőfi Sándor-utca 3. Telefon: 189—701

Csipkekesztyü
Dénes Gizella regénye

Az ujabb időben meglepő termékenységü irónőnek a könyvnapra ismét regénye jelent meg. A tehetséges irónő szereti a történelmi tárgyakat s ehhez a regényéhez is a multból vette az anyagot. De tulajdonképpen csak a korfestéshez vett hiteles vonásokat a történelmi forrásokból s itt-ott felvillantotta egy-egy történeti alak körvonalait, de maga a regény gerincét adó mese — egyik legbájosabb Dénes Gizella történetei közt, — teljesen az ő képzeletéből termett. Kedves, melegszivvel irt, finom liráju szerelmi történet ez, szinte vigjátékba kivánkozó bonyodalommal. A bécsi udvar fényétől megszédült magyar gárdistát a tulajdon vesszőparipájának kelepcéjével fogja meg az eszes és szerelmes falusi kisasszony. A Nemzeti Ujság olvasóinak különben fölösleges bővebben ismertetni ezt a kedvesen bonyolódó historiát, hiszen a regény itt jelent meg folytatásokban és már akkor igen népszerü volt olvasóközönségünk körében.

A történet köré igen sikerült korrajzot ad keretnek Dénes Gizella. Szines, mozgalmas képet fest Mária Terézia bécsi udvaráról, amellyel a magyar urakat büvkörébe vonzotta. De nem feledkezik meg a magyar viszonyok bemutatásáról sem. A nemesi kuriák patriarchalis élete, a Bécsben kezdődő magyar ébredés, a magyar vidék kastélyépitő civilizációja mind hangot kapnak regényében, amely mindvégig szines és fordulatos előadásu. Az olvasóközönség bizonyosan szeretettel fogadja s hamarosan egyik legnépszerübb könyve lesz az irónőnek. A kötet Singer és Wolfner izléses kiadásában jelent meg.

—y —s.

Kilián Zoltán:
Rádióesztétika

A rádiónak nem kizárólagos feladata az irodalom müvelése, sőt talán nem is a legfőbb. *Kilián* Zoltán *Rádióesztétika* cimü könyve, amely uttörő ezen a téren, fel is sorolja azokat a feladatokat, amelyeket a rádió maga elé tüzött, ezek a szórakoztatás, a nevelés, tanitás, a propaganda, hirszolgálat, szellemi honvédelem és egyebek. Amennyiben az irodalom és a művészet a rádióval kapcsolatba kerül, az irodalmi alkotásoknak, művészi produkcióknak alkalmazkodni kell a rádió természetéhez. A legfontosabb szempont az, amely itt figyelembe jön az, hogy a rádió csak a fülhöz szól, más érzékszervünkhöz nem. A rádióelőadást nem látjuk, csak halljuk. Egy novella vagy vers előadásánál ez nem sok különbséget tesz, bár itt is fontos olyan dolgok kiválasztása, amelyek puszta hallomás utján erős hatást gyakorolnak. Regény közlése például rádió utján lehetetlen gondolat volna. Párbeszédes előadásoknál a leggondosabban szem előtt kell tartani, hogy a hallgató nem láthatja a cselekményt, annak tehát a szavakban magukban kell kifejezésre jutnia. Tehát a játékot is a hanggal kell érzékeltetni. Ezért is hivják a rádión előadásra kerülő darabot hangjátéknak. Ma bemutatnak operákat és operetteket rádión, de az igazi, a közvetlenül rádió számára készült opera és operett volna, amelyekkel Németországban már kisérleteznek. A rádió igy egyrészt saját törvényének érvényesitésével elmossa a határokat a különböző műfajok közt, másrészt maga is teremt uj műfajokat. Ilyenek a rádiócsevegés, a hangképsorok, a közvetitések, amelyeknek mind különböző stilusa van kialakulóban. Tulajdonképen ezeknek az irodalmi és művészi rádióelőadásoknak uj széptani törvényeivel, művészi értéküknek ismertetéseivel foglalkozik a rádióesztétika s ez a gerince Kilián Zoltán okos és mindig a lényegre tapintó könyvének is. Ő azonban tovább megy ennél a feladatnál és megtárgyalja a rádió egyéb müködési köreit is, amelyek szorosan véve már nem is tartoznak a rádióesztétikához. Nagyon érdekes és megszivlelésre méltó, amit a rádió és irodalom, rádió és szinház, film és képzőművészet viszonyáról elmond. Mindezt közvetlenül, világosan és élvezetesen mondja el s igen tanulságosan is. A kis kötet a Magyar Szemle Társaság Kincsestár füzetének sorozatában jelent meg.

Állványok
Selyemernyők
Schäffer Béláné
Telefon: 1-344-57
Erzsébet-körut 17
'Télameio'

Óránként induló repülőjárat Páris-London között

Az *Esti Kurir*-ban már hirt adtunk az *Air France* uj vonalának, a *Flèche d'Orient (Kelet nyila)* nevü *Páris, Strasburg, München, Budapest, Arad, Bukarest* légi expressjáratnak megnyitásáról. Az európai idei nyári repülőközlekedés *nagy eseménye volt,* hogy ez a légivonal

a Budapest—Páris távolságot öt óra negyvenöt percre röviditi.

Az *Air France* a *Flèch d'Orient*-vonalon kivül különben már üzembe állitotta *összes európai és tengerentuli vonalait is* és a legtöbb vonalon a mult évi menetrenddel szemben jelentékeny időnyereségeket sikerült elérni, mert a francia légiforgalmi társaság légiutjainak tulnyomó részén már az uj *Bloch* 220 és *Dewoitine* 333 tipusu legmodernebb és legkorszerübb felszerelésü, — *többek között repülőbárral is ellátott,* — utasszállitó repülőgépek is közlekednek.

Az uj nyári menetrend szenzációja a *budapest—párisi* expresszjáraton kivül kétségtelenül az, hogy a *Páris* és *London* közötti utvonalon reggel 9 és este 7 óra között az *Air France*

óránként indit járatokat

mindkét irányba. Európai vonalakon eddig ez a legnagyobb vonalsürüség, melyet elérni sikerült, mert óránkénti indulás egy vonalon mindezideig csak *Amerikában* fizetődött ki.

JUNIPERUS BOROVICSKA
kitünő minőség, gyártja:
HAZAI LIKŐR-, RUM- ÉS SZESZARUGYAR R. T. BUDAPEST

Sátorban tölti a nyarat *a svéd trónörökös fia*

Tiz év óta minden nyáron sátrak tarkitják a Széchenyi-hegy fensikjának erdős területét. A hatalmas területen elterülő *Fodor-féle* svábhegyi sátortábor tiz év óta *a budapesti diákok ezreinek adott lehetőséget arra,* hogy a nyári hónapokat szabad levegőn, sportolással, szórakoztató és ideális nyaralással töltsék el.

Fodor István, a kitünő sportember eredeti ujitást hozott be a svábhegyi sátortábor felállításával. A középosztály gyermekei részére felállitott nyári sátorsportinternátusok ötlete Amerikában született meg és *Fodor István kezdeményezése nyomán Budapesten is rövid idő alatt igen népszerü lett.* A *Fodor-féle* svábhegyi sátorsportinternátus nevezetessége az, hogy az ifjak otthona részére olyan sátorformát létesitett, amely *átmenet a sátor és a lakóház között.* A sátrakat *deszkapadlóra emelik,* aminek következtében a talaj nedvessége nem érheti el a sátrakban lakó gyermekeket, akik katonai ágyakon alszanak egy tizenhatholdas erdő közepén.

Ennél ideálisabb környezetet egyetlen szülő sem képzelhet el gyermeke nyári időtöltése számára. A fiuk reggel *madárdalra ébrednek.* A nemzeti zászló előtt imát mondanak, majd tornagyakorlatokat végeznek. A fürdés után bőséges reggelit fogyasztanak, majd pedig különböző sportoktatásokra kerül a sor. Orvosi ellenőrzés mellett minden növendék valamelyik sportággal foglalkozik. Tetszésük szerint *teniszeznek, tornásznak, bozolnak, vivnak, vagy az önvédelemre nevelő sportokat üzik a sátor-sportinternátus boldog lakói, akik futball- és kézilabda-csapatokat is alakitanak* és barátságos mérkőzéseket vivnak.

A sátor-sportinternátus népszerü igazgatója, *Fodor* István ezeket mondja svábhegyi intézete elmult tiz évének sikeres történetéről:

— A gyermekek részére felállitott sátortábor Amerikában született meg, de én mégis *Svédországban* találkoztam ezzel az ötlettel. Göteborg mellett, egy kies tó partján sátortábort láttam és kisérőm elmondotta, hogy a *tábor egyik lakója a svéd trónörökös fia, aki a többi gyerekkel együtt egyszerü sátorban lakott.* Érdeklődésemre kiderült, hogy a svéd középosztály ilyen sátortáborokba küldi a nyári hónapokban gyermekeit. A svéd példára csináltam meg a svábhegyi sátor sportinternátust, amelyet a budapesti szülők *nagy megértéssel karoltak fel.* Azok a gyermekek, akik a nyári hónapokat a sátorban töltik, *megerősödnek és rendkivül megedződnek.* Minden frázisnál többet beszél az az adat, hogy *a sátor sportinterndtusban az orvosoknak nem akad munkája, mert az egészséges életmódhoz szoktatott gyermekek között megbetegedés nem fordul elő.* Svábhegyi sátor sportinternátusom a mostani tizedik jubileumi évben is igen sok jókedvü pesti gyermeknek nyujt boldog nyaralást.

Pólya Iván halála

Ötven éves sem volt, pedig művészete, eredményei alapján már a vezető nagy értékek, az öregek hires csoportjához tartozott *Pólya* Iván és ma már nincs az élők között.

A plasztika művészetével kezdte pályáját, nyilván ekkor vált vérévé a formatisztelet. Ez a plasztikai kifejezési érzés maradéktalanul került át *Pólya* Iván festőművészetébe, amely a szobrászi tanulmányok folytatásaként, igaz alkotó és hivatott teremtő művésszé avatta *Pólya* Ivánt. Szolnokon született 1889-ben s budapesti, majd párisi, később római tanulásai után ide tért vissza s itt festette magyar táj és tiszai tájképeit, genrejeit. Alig néhány éve, hogy egy *tiszai csónakos tájképe* valósággal lázba ejtette a nyilvánosságot, azóta több, igen jó festőtársa szinte lemásolta ezt a remeket.

Művészi pályafutását a sikerek szegélyezték, kiállitásai mindig komoly és eredményes érdeklődést keltettek, hivatalos képgyüjteményeink mind büszkélkedhetnek egy-egy *Pólya* Iván képpel. Fiatal, tetterős, munkabiró, a legnagyobb eredmények elérésére is hivatott volt s milyen tragikus családi sors: alig harmadfél évvel bátyja, a szintén jeles és tehetséges *Pólya* Tibor után, ő is befejezte földi pályáját.

Nagy vesztesége a magyar festőművészetnek, gyásza az egész emberiséget átfogó humanisztikus érzésnek, mert a szép érzést ápolta, s a tiszta, nemes gyönyört szolgálta istenadta tehetségével és művészetével.

Temetéséről a művésztársadalom gondoskodik.

Pólya Ivánt holnap, vasárnap délután fél 4 órakor temetik a *farkasréti temetőben.* A gyászszertartást *Happel Benő* végzi.

Rádió Műsor

Állandó müsorszámok BUDAPEST I. hullámhosszon hétköznapokon. 6.45: Torna, 7.00: Hirek, 10.00: Hirek, 11.00: Nemzetközi vizjelzőszolgálat, 12.00: Déli harangszó, Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hirek. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.30: Hirek. 2.50: Müsorismertetés. 3.00: Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.45: Hirek, időjelzés, időjárásjelentés. 5.00: Hirek szlovák és ruszin nyelven. 7.15: Hirek. 9.40: Hirek. 10.40: Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. Éjjel 12.05: Hirek.

BUDAPEST II. 8.00: Hirek.

Szombat, junius 17

BUDAPEST I.

Délután. 4.15: Harsányi Gizi gyermekelőadása. **5.10:** Müszaki tanácsadó. **5.40:** Szalonzenekar. **6.15:** Hangképek Kassáról. **7.25:** Kurina Simi cigányzenekara.

Este. 8.05: „Fenn az ernyő nincsen kas." (Vigjáték.) **9.40:** Időjárásjelentés. **10.00:** Budapesti Hangverseny Zenekar. **11.30:** Tánclemezek.

BUDAPEST II.

5.10: Tánclemezek. **6.10:** Kecskés Tibor dr. előadása. **6.40:** Kurina Simi cigányzenekara. **7.25:** Mezőgazdasági félóra. **8.00:** Lóversenyeredmények. **8.20:** Verdi: Vonósnégyes. **8.50:** Tánclemezek. **9.30:** Időjárásjelentés.

Vasárnap, junius 18

BUDAPEST I.

Délelőtt. 8.00: Szózat, hanglemezek. **8.45:** Hirek. **9.00:** Unitárius istentisztelet. **10.00** Református istentisztelet. **11.00:** Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd.

Délután. 12.20: Időjelzés, időjárásjelentés. **12.20:** Fuvószenekar. **1.00:** Fáy Béla verseket mond el. **2.00:** Hanglemezek. **3.00:** Mezőgazdasági előadás. **3.45:** Dalegyletek. **4.30:** Közművelődési előadás. **5.10:** Budai Mandolin Zenekar. **5.40:** A Szepesség humora. (Felolvasás.) **6.10:** Rácz József cigányzenekara. **7.25:** Képek a Margitszigetről. **7.55:** Az Operaház előadásának ismertetése.

Este. 8.00: «Bajazzók». (Operaközvetités.) **9.20:** Sporthirek. **9.30:** Tánclemezek, közben időjárásjelentés. **11.00:** Farkas Jenő cigányzenekara.

BUDAPEST II.

11.15: Katonazenekar. **7.30:** Felolvasás. **8.00:** Lóversenyeredmények. **8.20:** Szalonzenekar. **9.30:** Időjárásjelentés. **9.45:** Az Operaház előadásának ismertetése. **9.55:** «Csongor és Tünde». (Szabadtéri közvetités.)

Hétfő, junius 19

BUDAPEST I.

Délelőtt. 7.00: Hanglemezek, étrend. **10.20** és **10.45:** Felolvasások.

Délután. 12.10: Bernáth Margit énekel, Dömötör Tibor hegedül. **1.30:** Kányási Jenő cigányzenekara. **4.15:** Diákfélóra. **5.10:** Szalonötös. **5.55:** «A Balaton reggeltől estig». **6.15:** Könnecke: Táncszvit (Hanglemez.) **6.50:** Varga László és Csabai József vitája. **7.25:** Nép- és müdalok gyöngyei.

Este. 8.25: Elfelejtett magyar zenemüvek. **9.40:** Időjárásjelentés. **10.00:** Stefániai Imre és Lászlóffy Margit kétzongorás müsora. **11.00:** Tánclemezek, közben Kállai Ernő németnyelvü előadása.

BUDAPEST II.

6.50: Orosz dalok hanglemezekről. **8.25:** Felolvasás. **8.55:** Lendvai Jóska cigányzenekara. **9.40:** Időjárásjelentés.

— **A kritikus életkorban** reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvíz réges-régóta bevált kitünő hatásu háziszer, amely állandó használatra is igen alkalmas. Kérdezze meg orvosát!

(—) **Külön aukció.** A postatakarékpénztár árverési csarnokában ma, holnap, vasárnap és hétfőn mutatják be a kép, szobor, ötvösiparművészet, porcellán, üveg- és textilmüipar, butor és egyéb, főleg keleti vonatkozásu árverésre kerülő anyagot, amelyeket az előző, zsufoltabb alkalomból kivontak azért, hogy igazi hatását elérhesse. Az árverés kedden, 20-án lesz.

x **Felhivjuk olvasóink figyelmét** a mai kishirdetéseink közt megjelenő *Linguaphone-szelvényre.* Komoly érdeklődők dijmentes próbára megkapják a kivánt nyelvü kurzust.

x **Óriási sikerük van** az Orchidea-fürdőruháknak az uri közönség körében. A nagy külföldi fürdőhelyekről már előnyösen ismert modellek csupán egy méretben készülnek, ennek dacára tökéletesen plasztikusak minden alakon.

Roosevelt és Bullitt *bizalmas megbeszélése*

London, junius 17.

(Magyar Távirati Iroda.) **Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök elindult szokásos hétvégi cirkáló utjára az állami yacht fedélzetén, Bullitnak, az Egyesült Államok párisi nagykövetének társaságában, akivel európai ügyekről fog bizalmas megbeszélést folytatni.**

AZ ESTI KURIR NYÁRI UTAZÁSAI

Beköszöntött a nyár és időszerüvé vált a gond: hova utazzunk, hol töltsük el szabadságunkat, hol pihenjük ki az eseményekben oly gazdag év fáradalmati? Az *Esti Kurir Utazási Irodája* megkönnyiti t. utasainak a választást: olyan szép nyári programmot állitott összse, amelyben mindenki megtalálhatja a kedvére való és minden igényét kielégitő utazást.

Julius 1-től 16-ig a magyar közönség legkedveltebb üdülőhelyére,

ABBAZIÁBA és LAURANÁBA

inditunk társasutazást, amelynek részvételi dija 179 pengőnél kezdődik.

Ugyancsak julius 1-től 16-ig rendezzük meg *hajóuttal* kombinált utazásunkat is, amelynek keretében

NYOLCNAPOS ABBAZIAI ÜDÜLÉS

után hatnapos felejthetetlen szép hajóutat tesznek meg utasaink

SUSAKTÓL CATTARÓIG

a dalmát tengerpart mentén.

Az utazás részvételi dija *342 pengőnél* kezdődik.

Azok részére, akiknek a fenti indulási idő nem felel meg, a bármikor megkezdhető *egyéni*

VÁRNAI

nyaralást ajánljuk; a 14 napos utazás részvételi daji *210 pengőnél* kezdődik, 21 napos utazás már 275 pengőért is igénybe vehető. A jugoszláv hajóval történő 19 napos utazás részvételi dija *315 pengő.*

Lehetővé kivánjuk tenni a változatos utiprogramot kedvelőknek is, hogy szabadságuk alatt minél több szép tájat ismerjenek meg. Részükre 15 napos luxus-autocar-utazást inditunk,

VÉGIG JUGOSZLÁVIÁN,

Novi-Sadtól Belgrád, Valjevó, Szarajevó, Moosztár érintésével *Ragusába,* ahonnan hatnapi üdülés után folytatjuk utunkat *Spalatóig,* majd onnan ismét autocaron *Sebenico, Plitcai tavag, Zágráb* megtekintése után térünk haza. Ezen gyönyörü utazás dija *390 pengő.*

A most felszabadult

FELVIDÉK ÉS KÁRPÁTALJA

megtekintésére is inditunk egy nagyon szép és érdekes látnivalókban gazdag hétnapos autocarutazást julius 2-án, amely ut részvételi dija *145 pengő.*

Azok részére, akik hosszabb ideig tartó utazáson nem vehetnek részt, *Péter Pál* napján reggel a

BALATONRA és HÉVIZRE

inditunk 4 napos társasutazást, melynek részvételi dija

SIÓFOKON	31.—	pengőtől
LELLÉN	30.—	„
BOGLÁRON	30.—	„
ALMÁDIBAN	30.—	„
FÜREDEN	37.—	„
FÖLDVÁRON	47.—	„
HÉVIZEN	36.—	„
SZÁRSZÓN	27.50	pengőnél kezdődik.

Valamennyi utazásra részletes felvilágositást nyujt és jelentkezéseket elfogad az *Esti Kurir Utazási Irodája,* Budapest, V., Vilmos császár-ut 34. (Telefon: 12-54-05.)

Rádió-, gramofon-, ventillátor-kölcsönzés
VERMES, II., Margit-körut 4. Telefon: 15-05-11, 15 60-14

UTAZÁS, DIVAT

A legjobb reklám a megelégedett vevő — ezt a gazdasági tételt igazolják az utazási idénnyel kapcsolatos vásárlások. Ezt láttuk a szövetkereskedelemben, Semleréknél. Semlerék most jubilálják fennállásuk 90-ik évét, tehát immár a harmadik generáció vásárol ebben a népszerü kereskedőházban angol szövetet, más kelméket és selymeket, amelyek a legujabb divatot jelentik.

A Semlerék iránt megnyilvánuló bizalom e patricius üzlet felfogásának és választékai bőségének dicsérete. A nyár pehelykönnyü angol szövetujdonságai is teljes választékban szerepelnek már ajánlataikban, noha ebben a cikkben általában mérsékelt a készlet az ismeretes behozatali korlátozások miatt.

Heti körriportunkban láttuk, hogy az idei nyár cipődivatjában sok a magyaros diszités.

Most is a Münchengrätzi Cipőüzlet a Kossuth Lajos-utcában, a fővárosnak ez az egyik legszebb üzlete — készitette el elsőnek az utazási idény választékát. Szembetünő, hogy 4 pengő 80 fillér, tehát nagyon olcsó az ilyen magyar himzésü anyagból készült strandcipő, mig a luxuskivitelü vászoncipő ára 16 pengő 50 fillér, vagy 17 pengő 50 fillér. Münchengrätzék tehát modelljeik kivitelezése mellett nagyon olcsó árakat is tudnak biztositani, ami manapság nem lényegtelen dolog.

Mosóanyagokat, strandholmit, lenvásznakat és a nyári ruhák legkedveltebb mintáju anyagát, az emprimét keresi a közönség utipodgyásza részére.

Bentjártunk a népszerü Fischer Simon cég Béesi-utcai üzletében, amely üzlet — hir szerint — megszünik és a hatalmas áruház bejáratánál is ezt jelenti be két feltünő tábla. Talán ezért is olyan élénk Fischer Simonék nyári üzletidénye, noha a hires patricius cég igazgatója az üzlet ilyen változásáról nem nyilatkozik. Bizonyos annyi, hogy mosóanyagaik, lenvásznaik és emprimék választéka páratlanul gazdag és a zsufolásig megtelt áruházban Pest legjobban vásárló, divatos közönségét láttuk.

— **Adomány.** *Rosenbaum* Márton részére *Tamás* Márta (Horthy M.-ut 36) 10 pengőt küldött. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk. — A tegnapi adományok beküldőit kérjük, közöljék, kinek a részére szánták a pénzküldeményeket.

— **Vikend.** A Magyar Papir- és Irószerkereskedők Országos Szövetségének közgyülése elhatározta, hogy a papir- és irószerkereskedelmi üzletek julius 1-től augusztus 20-ig szombat délután 3 órától hétfőn reggelig zárva maradnak.

ÜNNEPSÉGEK A KORMÁNYZÓ SZÜLETÉSNAPJÁN

Junius 18-án, vasárnap Horthy Miklós kormányzó születésnapját a honvédség ünnepélyes keretek közt tartja meg.

Reggel 6 órakor zenés ébresztő lesz. A délelőtt folyamán a csapatok tisztjei és legénysége felekezetenként istentiszteleteken vesz részt. Utána a csapatparancsnokok csapataik felett diszszemlét tartanak.

Kilenc órakor a tábornoki kar és a tiszti küldöttségek a Kapisztrán János helyőrségi templomban római katolikus, az Abonyi-utcai református zsinati székházban protestáns hivatalos istentiszteleten vesznek részt.

Délben a tábornoki kar a Tiszti Kaszinóban diszebéd keretén belül ünnepli a kormányzó ur születésnapját.

Reggel hat órakor, a hivatalos Istentisztelet, valamint a tábornoki kar diszebédje alatt a Gellérthegyen elhelyezett tüzérség huszonnégy diszlövést ad le.

Hasonlóan ünneplik a kormányzó születésnapját a honvédség vidéki helyőrségei is.

★

A dohányutcai izraelita templom mai, szombati istentiszteletén *ünnepélyes megemlékezés történt a kormányzó holnapi születésnapjáról.* Az istentiszteleten *Groszmann* Zsigmond rabbi magasszárnyalásu imában emlékezett meg *Horthy Miklós országgyarapitó, nemzetépitő érdemeiről és az egész felekezet áhitatos fohászát tolmácsolta az egek Urához, a kormányzó hosszu, boldog életéért, fennkölt családja jólétéért és a haza üdvéért.* Az ima előtt a *Hiszekegy,* utána pedig a *Himnusz hangzott el.*

Orvosolni kell a felvidéki iparengedélyek reviziójának sérelmeit

Az OMKE javaslatai

A felvidéki iparengedélyek reviziójának sérelmei a közgiazgatási bíróság ismert határozata következtében *fellebbviteli fórum elé nem juthanak.* A kérdésben tehát uj helyzet állott elő.

Az *Esti Kurir* az *OMKE*-hez fordult ebben az ügyben, hogy milyen javaslatok, megoldások merülhetnek fel ezek után. *Balkányi* Kálmán igazgató a következő nyilatkozatot tette munkatársunk előtt:

— A felvidéki kereskedők közül, akik nem kapták meg ujból iparigazolványaikat, sokan a közigazgatási bíróságtól remélték sérelmeik orvoslását. *Ez a remény szertefoszlott,* amikor ismeretessé vált, hogy

a kereskedelmi minisztérium hatásköri kifogást emelt s ennek a kifogásnak a közigazgatási bíróság helyt adott, a beadott panaszt elutasitotta.

— Feltehető, hogy ez lesz a sorsa a hasonló alapon benyujtott panaszoknak. Ily körülmények között mi az, amit tenni, kérni lehet?

A nem kellően informált kormányzattól a jobban informált kormányzathoz apellálni.

— Azt kérnénk a miniszterelnök urtól, illetve az ipari és kereskedelmi miniszter urtól, hogy *miután a kormány álláspontja a hatásköri kérdésben érvényesült* s a birói ut ebben a kérdésben el van zárva,

nyissa meg az adminisztráció utait a felülvizsgálat, — vagy ha ugy jobban tetszik — az ujrafelvétel számára.

— A kormányzat nem akar ebben a kérdéskomplexumban mint peres fél szembenállni visszaszerzett polgáraival. Megértettük ezt az álláspontját. De tisztelettel megkérdezzük: okvetlenül el kell zárni a lehetőségét annak, hogy *oly esetek tömegében, amikor hasznos, adófizető magyar polgárok sokezrének megélhetéséről van szó:*

a halálos itélet végrehajtása előtt maga az itélkező kormányzat még egyszer áttekintse az esetet,

megvizsgálja az eddig homályban maradt körülményeket, meghallgassa magát a felet, elolvassa a hiteles okmányokat arról, hogy az illető boltos esetleg hősi érdemeket szerzett a nagy háboruban, vérzett a magyar ügyért vagy hosszu fogságot szenvedett?

— Ez az egyik, amit kérnünk kellene — folytatta az *OMKE* igazgatója —, *miniszteriális bizottságot,* amely megerősitve a helyi viszonyokat ismerő magasállásu tisztviselőkkel, az ujrafelvétel ügyében határozna.

Szükség volna továbbá kellő nyugalmi időre

a halálraitélt üzleteknek likvidálására. Julius 1-én megszünik az iparüzés jogosultsága: igy szól a rendelet. Pár hét választ el mindössze ettől a terminustól. Temérdek ember sorsa lóg ég és föld közt. Nemcsak maguk a kereskedők és családtagjaik, de *alkalmazottak, bérbeadó háztulajdonosok, adósok és hitelezők, köztük rengeteg szegény ember exisztenciája kapcsolódik össze a felvidéki boltos sorsával.* Itt sürgős és egyetemes intézkedésre van szükség. Az, hogy konkrét esetekben adhat halasztást a hatóság, nem nyugtatja meg azt a folyamodót, aki még most se tudja kérvénye sorsát.

— Semminő érdeken nem esik tehát sérelem, ha már most intézkednék a kormányzat, hogy

az iparengedély megujitása iránti kérelem jogerős elutasitásának kézhezvételétől számitott egy évig még lehet gyakorolni a régi ipart.

Legalább ennyi likvidációs időre van szüksége a piacnak. Elvégre nem lehet közömbös — végezte *Balkányi* Kálmán — az, mennyi áru kótyavetyélődik el képtelenül alacsony áron. Ez érinti a megmaradó versenytársak, de a magyar iparnak az érdekét is. Az iparigazolványok reviziójánál nem lehet teljesen mellőzendő szempont *az adózóképesség fenntartása mellett a köz- és magánhitel megóvása.*

Felejthetetlen jó férjem, édesapánk és nagyapánk

GARAI D. DEZSŐ

sirkőavatása f. hó 18-án, vasárnap d. e. 11 órakor lesz az óbudai izr. temetőben.

özv. Garai D. Dezsőné és családja

Meghalt a „gulyáságyu" feltalálója

Berlin, junius 17.

(Inf.) *Ulmban* 82 éves korában meghalt *Otto Magirus gyáros, a „gulyáságyu" feltalálója. Magirust* találmánya az egész világon ismertté tette, mert *a katonáknál oly népszerü tábori konyha használata mindenütt elterjedt,*

Mindazoknak, akik gyászunkban résztvettek, ezuton fejezzük ki hálás köszönetünket.

LÉVAY—SIEGLER-CSALÁDOK.

Reménytelennek látszik a hetven utasával elsüllyedt Phénix sorsa

Csak 48 óráig maradhat a buvárnaszád a tenger fenekén

Saigon, junius 17.

(Havas.) A Phénix tengeralattjáró junius 15-én az Espoir tengeralattjáróval és más hajóegységekkel *Camrahn* mentén tengeri gyakorlaton vett részt.

A Phénix vizbemerülése után nem merült fel ujra. A kutatási munkálatok azonnal megindultak és 24 órán át folytak az indokinai tengeri haderő segitségével, de a kutatás hiábavalónak bizonyult.

A tenger mélysége a környéken mintegy ezer méter. Noha megvannak győződve róla, hogy a személyzetet már nem lehet megmenteni, a kutatási munkálatok még mindig folynak.

A szerencsétlenség okát még nem ismerik. (MTI.)

Izgalmas órák

Páris, junius 17.

(Magyar Távirati Iroda.) **Az eltünt Phénix buvárhajó keresése tovább folyik, a legutóbbi saigoni jelentések szerint azonban a keresési munkálatok eddig teljesen eredménytelenek maradtak. A buvárhajó junius 15-én délelőtt, gyakorlatozás közben tünt el a camrahni öbölben. A szerencsétlenség színhelyén az öböl mintegy 100 méter mély. Az öböl légvonalban mintegy 700 kilométernyire fekszik Hainan szigetétől, amely nagy fontosságu tengerészeti támpont, ahol az orosz—japán háboru idején Rozdjesztvenszki hajóraja is állomásozott. A szerencsétlenség okairól hivatalos helyen még semmitsem közöltek a sajtóval. A buvárhajó 48 óra hosszat képes viz alatt tartózkodni. Ez az idő ma éjjel már letelt. A keletázsiai francia tengeri haderő parancsnoksága közölte a tengerészeti minisztériummal, hogy a buvárhajót elveszettnek tekinti és kérte, hogy az áldozatok hozzátartozóit értesitsék a szerencsétlenségről. A Phénix parancsnoka Bouchacourd 43 éves korvettkapitány volt, akinek a közeljövőben kellett volna fregattkapitánnyá előlépnie. A helyettesparancsnok Bahezre 33 éves sorhajóhadnagy volt. Emellett a buvárhajó tisztikarához tartozott a 26 éves Lambert és a 29 éves Véron tengerészzászlós, valamint a 31 éves Martin tengerészorvos és a 29 éves Bousseaux mérnök is. A hajó legénysége nagyrészt touloni matrózokból állott, de az áldozatok végleges névsorát még nem hozták nyilvánosságra.**

A Matin tudósitója tegnap este felkereste az eltünt buvárhajó parancsnokának Párisban tartózkodó feleségét. Bouchacourdné még nem vesztette el minden reményét és kijelentette, hogy bizik férjében és lehetségesnek tartja, hogy a tengeralattjáró még felszinre kerül.

A francia közvélemény nagy megdöbbenéssel értesült a legmodernebb francia buvárhajók egyikének szerencsétlenségéről. A nemzeti gyászra való tekintettel elhalasztották azt a diszebédet, amelyet ma délután a köztársaság elnöke adott volna a Franciaországban tartózkodó marokkói szultán tiszteletére.

Széttoszlott az utolsó reménysugár...

Páris, junius 17.

(Inf.) Szombaton reggel már széttoszlott az utolsó reménysugár is, hogy az indokinai vizeken elsüllyedt «Phénix» buvárhajót és legénységét megmenthessék. Egyelőre még arról sincsenek jelentések, hogy sikerült volna a szerencsétlenség pontos helyét megállapitani. Csak annyit tudnak, hogy a buvárhajó a Cam-Ranh-öbölben, az annami partvidéktől délre végzett alámerülési gyakorlatozásokat, Saigontól mintegy 400 kilométernyire északkeletre. A tenger ezen a sávon mintegy ezer méter mélységü, kissé beljebb azonban a nyilt tengeren kétezer méter mélységü. Ilyen körülmények között még arra sincs remény, hogy az elsüllyedt buvárnaszádot valaha is fel lehessen kutatni.

Tekintettel arra, hogy az elsüllyedt buvárnaszádon mintegy negyvennyolc órára elégséges oxigénkészlet volt, ugy számitják, hogy szombaton a délelőtti órákban már elfogy a hajó legénységének minden oxigénkészlete.

Francia haditengerészeti körökben nem tudnak magyarázatot adni a szörnyü katasztrófára. A «Phénix» buvárnaszád a tengeralattjáróknak ahhoz a tipusához tartozik, amelyeket tizenöt éven keresztül sikerrel próbáltak ki. A francia hadiflotta nem kevesebb, mint harminc ilyen tipusu tengeralattjáróval rendelkezik és a hajók teljesen beváltak.

Washington, junius 17.

(Havas.) A tengerészetügyi minisztériumban megerősitik, hogy eljuttatják Franciaországba azt a mentési tervezetet, amelyet gyakorlatban már alkalmaztak a *Squalus* tengeralattjáró szerencsétlensége alkalmával. A tengerészetügyi minisztériumban kijelentették, hogy *az amerikai tengerészetben bevett szokás, hogy az Egyesült Államokban készült mentőkészülékekről felvilágositást adjanak az idegen tengeri haderőknek. (MTI.)*

A Cérnagombgyár rt., Mechanikai cérnagombgyár rt., Neu és Harsányi cérnagombgyár és Textilgombipar rt., valamint a Magyar Ipari és Kereskedelmi Ellenőrző Bank R. T. Cérnagomb-osztálya mély megilletődéssel jelentik, hogy

Harsányi Sándor úr

okl. gépészmérnök, a Neu és Harsányi cérnagombgyár társtőnöke

f. hó 16-án rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogultban igaz barátot és kartársunkat gyászoljuk, aki nagy tudását mindenkor önzetlenül bocsátotta a szakma rendelkezésére. Távozása pótolhatatlan űrt hagy maga után. Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1939 junius 17.

A tengerészeti minisztérium jelentése

Páris, junius 16.

(Inf.) A „Phénix" buvárnaszád katasztrófája a francia haditengerészeti minisztérium pénteken este kiadott hivatalos jelentése szerint csütörtökön, junius 15-én történt a camranhi tengeröbölben. A buvárnaszád elámerülési gyakorlatokat hajtott végre az öbölben s az egyik alámerülés után nem került többé felszinre. Az indokinai francia tengeri és légihaderő valamennyi rendelkezésre álló egysége azonnal a camrahni öbölbe indult, hogy felkutassa az elsüllyed tengeralattjáró nyomait. Amikor az első nyomot megtalálták és sikerült megállapitani az elsüllyedés helyét, haladéktalanul hozzáláttak a mentési munkállatokhoz, amelyek azonban teljesen reménytelennek látszanak.

x **Sokan, de különösen nők,** ragyogó foguknak köszönhetik boldogságukat. Természetes, hogy a gondos ápolás minden szervünknek életét meghosszabbitja, igy a fogakét is. Sikerült most olyan fogtisztitót kreálni, mely teljesen ujszerü, a mai kor igényeinek megfelelő. Tulajdonságainál fogva annak, aki használatba veszi, örömet és megelégedést okoz. Miért? Mert elsősorban pénzmegtakaritást jelent. Egy 90 filléres doboz tartalma 180-szori fogtisztitásra elegendő. Az elegáns, tartós müanyagból készült luxusdoboz pedig 360 adagot tartalmaz. A fogakat ragyogó fehérré teszi, minden oda nem való anyagot maradéktalanul eltávolit, tehát a fogak élettartamát maximálisra növeli. Mindenütt kapható «Automent» néven.

4 napos

PÉTER és PÁL napi week-end a

BALATONON

ÉS HÉVIZEN

junius 29 — julius 2.

Siófokon	31.—	P-től,
Leilén	30.—	„
Bogláron	30.—	„
Almádiban . . .	30.—	„
Füreden	37.—	„
Földváron	47.—	„
Hévizen	36.—	„
Szárszón	27.50	„

A részvételi dijban bennefoglaltatik: utazás oda-vissza személyvonat III. osztályon, teljes ellátás (kezdődik junius 29-én — Péter-Pál napján — ebéddel, végződik julius 2-án, vasárnap, ebéddel), adók, borravalók.

Jelentkezéseket elfogad az

ESTI KURIR Utazási Irodája

Budapest, V., Vilmos császár-ut 38 Telefon 12-54-05

Háztartási továbbképzőiskola Budán.

A Volt Iskolatársnők Szövetsége 1939—40. tanévben nyitja meg hetedik éve fennálló **miniszterileg engedélyezett 2 évfolyamu háztartási továbbképző tanfolyamát.** A tanfolyam szaktárgyai: főzés, gyors- és gépirás, felsőruha- és fehérnemü-varrás, tervezés, magyar irodalom és levelezés, számtan, könyvvitel, kézimunka, egészségtan, torna, tánc és ének. A tanfolyam elvégzése után a növendékek bizonyitványt kapnak. Beiratkozás az I. és II. évfolyamra junius 20-án és 21-én, továbbá szeptember 1-én és 2-án d. e. 8—12 óráig. Beiratási dij 5 pengő, havi tandij 6 pengő. Ajánlatos még junius hónapban beiratkozni. (II., Batthyány-utca 8. sz.)

A Pólyák tragédiája beteljesedett

A család utolsó férfitagja, Pólya Iván is meghalt az 50. év küszöbén

Nagy gyász érte tegnap az egész pesti művésztársadalmat. A rendkívül népszerű, mindig jókedvű és tréfacsináló *Pólya* Iván, *Pólya* Tibor testvérőcse, tegnap este 49 éves korában meghalt. *Pólya* Iván halálával egy döbbenetes családi tragédia-sorozat ért véget, *a nemes Pólyák családi sírboltján befordítják a címert*, mert a család utolsó férfitagja szállt sírba. A Pólya-testvérek apja, dr. *Pólya* Béla, Szolnok megye első ügyvédje, szintén ötvenéves korában halt meg. A kun származású Pólyák súlyos szívbetegségben szenvedtek és *szinte végzetszerű következetességgel érte őket utol a halál ötvenéves korukban.*

A legidősebb Pólya-fiú, *Béla*, aki huszárkapitány volt, 49 éves korában halt meg Karcagon. Három évvel ezelőtt halt meg *Pólya* Tibor, a kitűnő festőművész. Pólya Tibor halála mélységesen lesujtotta Pólya Iványt és sokszor emlegette baráti körben, hogy a családban a szívbaj öröklött betegség és *ő is nemsokára követni fogja bátyját.* Állandóan halálsejtelmei voltak. A gondos ápolás és a kedves baráti kör szeretete és figyelmessége rövid időre ki tudta ragadni sötét hangulataiból. Mult nyáron a Balaton mellett dolgozott. Pár gyönyörű tájképet festett ezen a nyáron. Legutóbb a Nemzeti Szalonban rendezett balatoni festők kiállításán láttunk két borongós, finomhangulatú tájképet Pólya Iványtól.

A Balaton mellett elővették fájdalmai, közben látási zavarai voltak, őszre azonban jobban lett és újból nagy munkakedvvel fogott hozzá a festéshez. Mintha érezte volna, hogy kevés ideje van hátra az életből és szerette volna még megvalósítani művészi álmait. Február óta újból rohamosan romlani kezdett egészségi állapota. Szívbajához *vesezsugorodás is járult*, vérnyomása rendkívül magasra emelkedett. Két hétig sógorának, *Kallós* János főszerkesztőnek villájában pihent. Sokat feküdt a villa kertjében és hozzátartozói mesélik, hogy jókedvű volt és mókázott, mint ahogy évtizedeken keresztül Tibor bátyjával ők voltak a szolnoki művésztelep és a budapesti művésztársaság legkedvesebb tréfacsinálói.

Egy héttel ezelőtt vitték haza margitkörúti lakására, ahol *két nappal ezelőtt már eszméletlenül feküdt, nem ismerte meg hozzátartozóit.* Tegnap délután azonban pár percre újból eszméletre tért és azt mondotta: *»Mártsátok fekete tusba az ecsetemet és adjátok ide.«* Kezébe adták az ecsetet és *még most is, a műtermében lévő halottaságyon, kezében szorongatja az ecsetet, mintha magával akarná vinni a sírba.*

Pólya István 1889-ben született Szolnokon. Eleinte szobrászatot tanult, majd a technológián hallgatott pár évet. Valójában azonban autodidakta volt, sokirányú képessége valóságos ezermesterré fejlesztette. Már egész fiatalon kezdett festegetni. Remekül restaurált, gépeket konstruált és fantasztikus tervei közül többet megvalósított. Egyszer például hónapokon keresztül hangyákat tenyésztett egy tudományos kísérlet céljaira. A háború alatt négy évig a fronton volt.

Az utóbbi időben nagyon érdekelték *a népviseletek és a szép magyar tájak.* Finom és előkelő hangulatú szelíd képeket festett.

Két évvel ezelőtt új művészeti találmányát mutatta be az Ernst-múzeumban. *Hollós Mattioni* Eszternek, a szolnoki művésztelep tagjának társaságában csinálta azt a rendkívül érdekes, modern architektúrák díszítésére kiválóan alkalmas korszerű művészi anyagot, melyet *hímes műkőnek* neveztek el. A magyar művésztörténet lapjaiba azonban nevét mégis szolnoki, tiszaparti és balatoni képeivel írta be. Tagja volt a Képzőművészeti Társaságnak, a Munkácsy-céhnek és a Paál László társaságnak. 1933-ban megnyerte a Szinyei-társaság Nemes Marcell-féle tájképdíját, megszerezte a Balló-díjat és a Balatoni Társaság díját.

A szolnoki művésztelep egyik legértékesebb tagját vesztette el *Pólya* Iványban. Mindenki, aki ismerte, mély és őszinte szomorúsággal vette tudomásul halálhírét. Felesége, *Kallós* Sári és két nőtestvére gyászolja, de siratja az egész magyar művészvilág a kedves barátot és tehetséges festőt.

Temetése holnap délután félnégykor lesz a farkasréti temetőben, a református egyház szertartása szerint. *Haypál* Béla fogja búcsúztatni.

Javul Kürti József állapota

A Bakay klinikán állandóan cseng a telefon: egymásután érdeklődnek az aggódók *Kürti* József, a Nemzeti Színház kiváló művészének állapota felől. Mint tegnap jelentettük, *Kürti* Józsefet beszállították a Bakay klinikára, mert cukorbaja következtében klinikai ápolásra szorult.

A kiváló színész ballábán nehezen akart begyógyulni egy kisebb sérülés a cukorbetegség következtében. A seb nemrégiben elmérgesedett, ezért kellett klinikára szállítani Kürtit. A nehezen gyógyuló sebet *felnyitották, majd bekötözték.* Állapota ma reggelre jelentősen javult, a délelőttöt fájdalom nélkül, nyugodtan töltötte. Délután 3 órakor érdeklődtünk a klinikán állapota felől, a következőket mondották:

— A művész úr állapota örvendetesen javul. Ma délben elszunnyadt, most is jóízűen alszik.

Selmeci öregdiákok találkozója. A selmeci ev. liceumban 1899-ben érettségizett diákok Budapesten június 29-én (Péter és Pál napján) tartják találkozójukat. Az évfolyam tagjai e találkozóra szeretettel meghívnak minden volt selmeci diákot családjával együtt. Istentisztelet 11 és ½ órakor a kelenföldi ev. templomban (XI., Bocskay-út 56.), ebéd 13 órakor Ketter vendéglőjében (XI., Horthy Miklós-út 48.). Értesítést kér dr. *Händel* Béla ügyvéd, Budapest, IX., Ráday-utca 15. Tel.: 384—282.

Az Est luxusautótúrája végig Jugoszlávián és a Dalmát tengerparton.

1939 VII. 2—16
M. N. B. 1170

Az autocarutazás felöleli Jugoszlávia legszebb és legérdekesebb látnivalóit és a maga nemében elsőizben nyílik a magyar utazóközönségnek alkalma, hogy mintegy karosszékből élvezze végig Jugoszlávia híres természeti szépségeit.

ÚTIRÁNY: BUDAPEST—SZEGED—ÚJVIDÉK—BEOGRAD — LIPOVICA—VALJEVO—KOVALJICA—A BOSZNIAI HEGYEK KÖZÖTT—SERAJEVÓBA—VILLOVAC—JABLANICA — NERETVA—MOSTAR—Metkovicon át—DUBROVNIK-ba LAKRUMA SZIGETE—CETINJEI kirándulás. DUBROVNIK-ból hajó SPLIT-be. TROGIR—SIBENIKO — KNIN—RADUC—GOSPIC—PLITVICAI TAVAK—KARLOVAC—ZAGREB—VARASDIN—CSÁKTORNYA—NAGYKANIZSA—BALATONFÖLDVÁR—BUDAPEST.

A minden költséget felölelő részvételi díj: P 390.—

Jelentkezés és részletes felvilágosítás: Az Est Utazási és Menetjegyirodájában VII., Erzsébet-körút 18—20.

Könyvelők, könyvszakértők figyelmébe!!
Megjelent dr. Lánkai István könyve:
Az áruszámla szerkezete
Ára: 2.50 pengő.
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet-körút 1.

Érett hölgyek találkozója

Ma egy éve még tételekkel telitömött dossziékkal száguldoztunk szerte a városban, íróasztalainkon, könyvespolcainkon, éjjeliszekrényeinken tankönyvek hevertek, telefonon fizikai törvényekről értekeztünk és a fiúval a cukrászdában törtszámos műveleteket és egyenletmegoldást gyakoroltunk.

Az idén az íróasztalra és könyvespolcra visszakerült Thomas Mann, Huxley és Karinthy, az éjjeliszekrényre a *Fénykép*, a telefonon megint programokat lehet megbeszélni és egyesek a fiúval a cukrászdában már *a fiú fizetésének törtszámait* próbálják *pontos egyenletekké* rendezni.

És egy szép júniusi estén a budai cukrászda kerthelyiségében *összegyűlik az osztály, egyéves érettségi találkozóra.* Az ember azt hinné, hogy csak a tíz-húszéves érettségi találkozók az érdekesek, mikor már mindenkinek bizonyosan eldőlt a sorsa, férjek és gyerekek vannak, kialakult pályák, megvalósult karrierek, vagy keserű reménytörések. Pedig ennek az egyetlen, első, egymástól külön töltött év utáni összejövetelnek is megvan a maga tanulságos érdekessége. Mivé bomlasztotta az idő mérgező-gyógyító vegyszerének egy évnyi dózisa azt a millió közös emlékkel illeszkedő lelki együttest, azt a meleg összetartást, amelybe nyolc éven át tartozott harminc kisgyerek, fiatal lány, felnőtt nő? Hogyan nyelte magába az ifjúságnak mintegy 9—10.000 együtt töltött óráját ez az egyetlen elmult év?

A volt elnöknő és a nagyságos asszony

Az asztalfőn a volt önképzőköri elnök ül. Kedves szőke kislány, olyan »ház napsugara«-fajta. Annakidején szép hosszú verseket és novellákat írt, vonzó erkölcsi tanulsággal. Most szép hosszú gyorsírás-áttételeket ír és ritkábban ihleti egy-egy naplemente, avagy nagyanyó bakfiskori emlékezése eredeti ritmikus észrevételekre.

— Mindenki olyan, mint volt — jegyzi meg most álmatagon, — csak a Sors csinált tavaly óta néhány döntő sakkhúzást az Élet táblájáu.

Mellette a *nagyságos asszony* ül, Éva, aki öthónapos feleség. Éva csodálatos kisgyerek volt. Tizenkétéves korában önálló nyelvet szerkesztett, csupa magaalkotta szóból, preciz nyelvtannal. Kemény kis koponyájában makacs ideákat őrzött és jól megalapozott különcsége csak akkor kezdett veszedelmesen inogni, mikor változatos szerelmei során kiderült, hogy ő is olyan, mint a többi. Most elegáns, bájos fiatalasszony, olyan, mint azok az édes ifjú feleségek, akikről hatodikban regényt írt, azaz kívülről vidám, könnyed modorú, ámde belülről csupa tartalmas mélység, melynek következtében sok keserűség rejlik a csalóka felszín alatt. Valaki a háztartásáról érdeklődik.

— Én megeszem két zsömlyét, hogy az uram mit eszik, azt nem tudom — meséli nevetve. Tovább nem-igen nyilatkozik, inkább ő kérdez, látszólag ártatlan, mindennapi kérdéseket, azonban tudnivaló, hogy ő most megfigyel és tapasztalati anyagot gyüjt.

„Azért a fiúknál mégsincs így..."

Zsuzsi, akit az egyetemi tanulmányok lesoványítottak, indiánert eszik, *Marika*, aki a mozdulatművészeti tanfolyamon meghízott, halas szendvicset. Közben lelkesen referálnak egymásnak arról, ami leginkább foglalkoztatja őket: Zsuzsi a báli élményekről, Marika a filozófiai szemináriumról, amelyre télen át járt.

Agi Párizsban volt nyáron, megjárta a Louvret, Versaillest és leszűrte a tanulságot: Párizsban hihetetlenül olcsók a ruhaanyagok. Egyébként még mindig Gyurka udvarol neki, közben ugyan volt egy kis epizód... Hárman-négyen összehajolnak: Ági hevenyészett továbbképző tanfolyamot tart az első komoly szerelemről. Most éppen olyanok, mint harmadikban, mikor a lexikon fölött dugták összse a fejüket.

Az asztal végén *Márta* és *Klári*, akik egymás mellett ültek a padban, egész este kétségbeesetten keresik a hangot, próbálják komoly témán és viccen, de valahol mindig kibicsaklik a dolog. Valaki iskolai hecceket kezd felelevenïteni, mindnyájan felé fordulunk, furcsa kis felszabadulással és az édes kamaszemlékek pásztortüzénél próbáljuk melegíteni a hangulatot.

Féltízkor *megérkezik Zsuzsa lovagja, háromnegyedkor Klárié.* Elbúcsúznak egymástól, kicsit elérzékenyülten, kicsit dühösen, kicsit csalódottan. Marika elgondolkozva mondja az úton:

— Azért a fiúknál mégse így van. Azok remekül megértik egymást egy év után is...

T. E.

Figyelmeztetés a sajtókamara tagjaihoz!

A sajtókamara megalapításának előkészítésére kinevezett miniszteri biztos ezúton figyelmezteti a sajtókamara tagjait, hogy a kiadói főosztály I. szakosztályának taggyűlése e hó 19-én délelőtt ½11 órakor, a II. és III. szakosztály taggyűlése ugyancsak 19-én délután ½6 órakor lesz a M. kir. Zeneművészeti Főiskola épületében (Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 8.). A tagok felkéretnek, hogy szakosztályaik taggyűlésén feltétlenül megjelenni szíveskedjenek. A karmarákba való felvételi értesítést mindenki hozza magával.

A sajtókamara taggyűlései

A sajtókamara ujságíró főosztályának második csoportja ma délután félhat órakor, harmadik és negyedik csoportja holnap, vasárnap féltizenegykor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében taggyűlést tart.

Villamosgázolás

Ma délben a Jókai ucca és a Podmaniczky ucca sarkán egy 8-as villamos elgázolta *Bencik* Sándor 29 éves bőrdíszművest. A mentők a Rókuskórházba vitték a sebesültet.

DANIELLE DARRIEUX
Párisban huncut a lány
STUDIO

15.000 nézőt várnak a milánói Ujpest—Ambrosiana mérkőzésre

Az *Ujpest* labdarúgó csapata pénteken délután megérkezett Milánóba, ahol vasárnap játssza első Középeurópai Kupamecsését az Ambrosianával. A csapat ebben a felállításban lép pályára: *Sziklai — Futó, Fekete — Szalay, Szücs, Balog — Ádám, Vincze, Zsengellér, Kállay, Kocsis.* Az *Ambrosiana* a következő játékosokat szerepelteti: *Sain — Bounocore, Setti — Campatelli, Olmi, Locatelli — Frossi, Demaria, Guarnniri, Meazza, Ferraris II.*

Milánói távirat szerint *tizenötezer* nézőre és *olasz győzelemre* számítanak az Ambrosiana vezetői.

Nyolcan 100 dobást telibe

Vasárnap rendezik az országos tekecsapatbajnokságot

Az országos tekecsapatbajnokság döntő mérkőzéseit vasárnap tartják meg a Hidegkúti út 84. szám alatt lévő hűvösvölgyi pályán. Délelőtt kilenc órakor a *Weiss Manfréd—Beszkár*, délután három órakor az *Előre—Kecskeméti MAV* mérkőzések kerülnek sorra. A résztvevő csapatok csak ezt az egy mérkőzést játsszák. *A helyezések sorrendjét a legtöbb döntött baba dönti el.* Minden csapat tíz emberrel startolhat, ezek közül nyolc játszik 100 dobást telibe.

A Szeged—Phöbus-meccs a futballbajnokság legérdekesebb mérkőzése

A futballbajnoki forduló ma délután félnégy órakor kezdődik a *Szürketaxi—Bocskai* mérkőzéssel az üllői-úti pályán.

Vasárnap a *Zugló—Hungária* mecscset bonyolítják le az MTK-pályán határai kezdettel. Ezen a mérkőzésen búcsúzik a Zugló a Nemzeti Bajnokság küzdelmeitől. Az *Elektromos—Budafok* mérkőzést a latorcauccai pályán játsszák. Ha az Elektromos ezen a meccsen nagy gólarányú győzelmet arat, akkor helyet cserél a bajnoki tabellán előtte álló Budafokkal. *Ez a mérkőzés tehát a kilencedik helyért folyik.* Szegeden a *Phöbus—* meccset játsszák. Talán ez a mérkőzés a vasárnapi forduló legérdekesebb találkozója.

RÖVID HÍREK

A párizsi nemzetközi teniszversenyen a Szigeti—Asbóth kettős 2:6, 6:4, 6:1, 7:9, 7:5 arányban vereséget szenvedett a jugoszláv *Puncec Mitic* pártól. A magyar csapat jól kezdett, a szerencse azonban a jugoszlávok mellé állt és behozták a veszteséget, sőt a mecceslabdával megnyerték a mérkőzést.

Sportházasság. A többszörös magyar síbajnoknő, *Eleőd* Anikó ma déli egy órakor házasságot kötött a *Szilágyi Dezső* téri református templomban *Iglauer* László Pállal, a *Magyar Si-Szövetség* kapitányával és többszörös magyar bajnokkal.

Beszél a Prága—Berlin „botránymeccs" játékvezetője:

„A meccs alatt a pályán semmi sem történt"

Lehet, hogy a mai Ferencváros—Sparta mérkőzés győztesét tekintik az első forduló nyertesének

Nagy feltünést keltett sportkörökben, hogy a június 8-án Prágában megtartott *Berlin—Prága* városok közötti futballmérkőzés után a *Slavia* három játékosát beidézték a rendőrségre és ott felelősségre vonták őket *sportszerűtlen és durva játékuk miatt.* Ugyanakkor közölték velük, hogy ha még egyszer a német csapat ellen sportszerűtlen túlerős taktikát fejtenek ki, ezt a Németbirodalom elleni gyalázkodásnak tekintik és ezért a jövőben szigorúan megbüntetik őket.

Tegnap a cseh-morva protektorátus kormánya a Prága—Berlin futballmeccs alkalmával történt sajnálatos esemény következtében ez év június 30-ig bezárólag betiltott mindennemű sporteseményt, kivéve a már kiírt lóversenyt.

A betiltás megzavarja a ma kezdődő *Középeurópai Kupamérkőzések* sima lebonyolítását. Ma a *Ferencváros* futballcsapata játssza első mérkőzését az üllőiúti pályán, délután félhatórai kezdettel a cseh-morva protektorátus bajnokcsapatával, a *Spartával.* Az eddigi tervek szerint a revánsmérkőzést a jövő héten kellett volna Prágában lebonyolítani. De mivel a tiltó rendelkezés erre a mérkőzésre is vonatkozik, *ma még bizonytalan a Ferencváros—Sparta második találkozójának színhelye.*

Beszéltünk a futballszövetség egyik vezetőjével, aki a kérdéssel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Értesülésünk szerint a Középeurópai Kupa elnöke, *Coppola*, már érintkezésbe lépett *Tschammer und Osten* német birodalmi sportvezérrel és arra kérte, hogy engedélyezze a jövő vasárnapi Ferencváros—Sparta mérkőzést. Ha ez a közbenjárás sikertelenül végződne, akkor július első vasárnapján rendezik meg a *Ferencváros* és a *Sparta* második meccsét. *De az is lehet, hogy a közbejött akadályok miatt ezt a Középeurópai Kupamérkőzést a ma délutáni meccs dönti el. Nem lehetetlen, hogy a mai mérkőzés nyertesét jelentik ki a Ferencváros—Sparta-forduló győztesének.*

M délelőtt beszéltünk a *Berlin—Prága* városok közötti mérkőzés játékvezetőjével, *Hertzka* Pállal, aki a történtekről a következőket mondotta a *Magyarország* munkatársának:

— Én vezettem a betiltásra okot szolgáltató *Berlin—Prága* városok közötti mérkőzést június 8-án Prágában. Kijelentem, hogy a kétszer 45 percig tartó meccs alatt *a pályán* semmi sem történt. A futballisták, úgy a német, mint a cseh csapat tagjai erős, de teljesen korrekt, a a szabályoknak megfelelő játékot folytattak. *Semmi súlyosabb szabálysértés nem történt. Durvaságok nem fordultak elő.* Én senkit ki nem állítottam és összesen csak egy alkalommal figyelmeztettem a német centerhalfot és a prágai középcsatárt. *Bírói jelentésemben semmi különös jelentenivalóm nem is akadhatott.*

— *Én semmiféle politikai tüntetést a mérkőzés alatt a játékosok részéről nem tapasztaltam.* Kétségtelen, hogy úgy a nagyszámú cseh közönség a prágai csapatot, mint a megjelent német közönség a berlini csapatot hangosan lelkesítette. *Talán azt lehetne mondani, hoy a csehek tüzelése minden támadásnál megnyilvánult. Én, mint a mérkőzés figyelője, mint játékvezetője, mást nem tapasztaltam.*

Így beszél a játékvezető a mérkőzésről. Előadásából kiderül, hogy *nem a mérkőzésen, hanem úgy látszik, a mérkőzés után történtek olyan jelenetek és olyan politikai jellegű tüntetések, amelyek miatt a prágai kormány meghozta tiltó rendelkezését.*

Szabó Miklós, Iglói, Csaplár és Kelen is indul az esti 5000 méteres versenyen

Ma este félkilenc órakor rendezi az *Elektromos TE* az első esti sportbemutatót a latorcauccai sporttelepen. *A sportbemutató keretében tartják meg a magyar—olasz atlétikai mérkőzés válogató versenyét is.* A viadal kiemelkedő száma az 5000 méteres síkfutás, amelyen *Szabó* Miklós, *Iglói, Csaplár, Kelen, Szilágyi, Esztergomi* és *Tarsoly* indul. A másik válogató verseny a 800 méteres síkfutás lesz. Itt *Harsányi, Istenes, Temesvári* és *Aradi* küzd az elsőségért. A 100 méteres síkfutást és a 110 méteres gátfutást 15—15 indulóval rendezik. 100 méteren *Sir, Nagy* és *Gyenes*, a gátfutásban *Görög, Szabó* Endre és *Jávor* a legjobbak. A gerelyvetésben *Várszegi, Takács, Csányi* III., a diszkoszvetésben *Madarász* és *Darányi* is indul.

Sportszempontból nem helyeselhetjük, hogy az atléták esti világításban tíz órakor versenyezzenek. Az eddigi sportfelfogás azt mondta, hogy a versenyzőknek korán kell ágyba kerülni, hogy kondíciójuk és állóképességük megfelelő legyen. Csodálkozunk, hogy éppen a legkiválób magyar versenyzőkkel próbálkoznak »atlétikai revü« keretében ugyanakkor, mikor mindenkinek, aki illetékes, őrző gonddal kellene ügyelni a versenyzők kondíciójára.

Amerika „amerikai módra" készül Helsinkire

Három hír *NewYorkból:*

1. Az amerikai atlétikai szövetség 50 éves fennállása alkalmából *50.000 dollárt juttatott el az amerikai olimpiai alapra.*

2. Avery Brundage, az olimpiai bizottság elnöke, *százezer gyüjtőperselyt* készíttetett, amikbe a szállodákban, éttermekben, bankokban, postán és minden nyilvános helyen az olimpiai alap javára fogak gyüjteni.

3. *Az összes sportrendezésekre adót vetettek ki,* amely nemcsak az előkészületek, hanem a kiküldetések alapjába is fog juttatni.

Eleméri és Kőrösi küzdelme 100 méteren a BSE jubileumi úszóversenyén

A BSE vizipoló csapata az NSC-vel, az MTK a III. kerülettel játssza bajnoki mérkőzését

Vasárnap este hétórai kezdettel rendezi huszonöt éves fennállása alkalmából a BSE jubileumi úszóversenyét, *a Nemzeti Sportuszoda nyitott uszodájában.* A verseny érdekesnek ígérkezik, amennyiben az úszószámok mellett toronyugrás és I. osztályú vizipóló bajnoki mérkőzések is szerepelnek a műsoron.

A versenyre, melynek védnöke dr. *Karafiáth* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester, tanácsnokok és üzemek tiszteletdíjakat adományoztak, hogy a versenyre készülő hölgy- és férfiversenyzőket még nagyobb teljesítményre késztessék.

Nagy küzdelem lesz a 100 méteres gyorsúszásban *Eleméri* és *Kőrösi* között. A 200 méteres mellúszásban *Angyal* és *Fábián* küzd az elsőségért. A 100 méteres hátúszás sem lesz síma verseny *Lengyel* részére, mert az elmúlt héten *Galambos* holtversenyt erőszakolt ki tőle. A hölgyek is lázasan készülnek első nagy versenyükre. Legnagyobb küzdelem a 100 méteres hátúszásban lesz, ahol a nagy formában levő *Lovász* Gitta, a tavaly bajnokságot nyert *Ács* és a versenyen kívül induló ifjúsági *Novák* fog küzdeni *Győrffy* Irén örökéért. A 100 méteres mellúszásban *Szigethy, Varga* Emőke és *Felhős* Magda indul az elsőségért.

A verseny előtt kerül lebonyolításra a BSE—NSC és az MTK—III. ker. TVE I. osztályú vizipólómérkőzés.

Gözsi, Bay és Bartha a párbajtőr válogató verseny favoritja

A *Honvéd Tiszti Vívó Klub* párbajtőrvívó válogató versenyét vasárnap délután rendezik meg a HTVK váciuccai vívótermében. A versenyre a legjobb magyar párbajtőrvívók neveztek. A verseny favoritja: dr. *Bay* Béla, vitéz *Bartha* és dr. *Gözsi*, de nem lehetetlen *Kevey* győzelme sem. A viadalon húsz vívó indul, a döntőbe pedig kilenc versenyző kerül.

Sportprogram

SZOMBAT: Futball: Ferencváros—Sparta Középeurópai Kupamérkőzés üllőiúti pályán délután félhat órakor. — Taxi—Bocskai Nemzeti Bajnoki mérkőzés, üllőiúti pálya, délután félnégy óra. — **Kerékpár:** Budapest—Kassa—Budapest, start reggel hat órakor. — **Atlétika:** A KISOK országos versenye a BEAC-pályán délelőtt félkilenc órakor. Válogatóverseny az Elektromosok latorcaucai pályáján este félkilenc órakor. — **Tenisz:** Az FTC II. osztályú bajnoki teniszversenye, üllőiúti sporttelep.

VASÁRNAP: Futball: Hungária—Zugló, Nemzeti Bajnoki mérkőzés, Hungária úti pálya, délután hat óra. — Elektromos—Budafok, latorcaucai pálya, délután hat óra. — Szeged—Phöbus, Szeged, 3/5 óra. — **Kerékpár:** Budapest—Kassa—Budapest országúti verseny. — **Atlétika:** Az UTE ifjúsági atlétikai versenye, UTE-pálya, félnégy. — A KISOK országos atlétikai bajnokságai, BEAC-pálya. — **Evezés:** Nemzetközi regatta Potsdamban. — **Tenisz:** Az FTC II. oszt. bajnoki versenye az FTC-pályán, délután három óra. — **Úszás:** A BSE jubileumi versenye, Nemzeti Sportuszoda, este hét óra. — **Vívás:** A HTVK párbajtőrversenye, váciuccai vívóterem, délután négy óra. — A BBTE II. oszt. kardversenye, a BBTE Attila uccai tornacsarnoka, előmérkőzések délelőtt, döntő délután öt órakor.

SZINHÁZ • MOZI • MŰVÉSZET

Megoperálták Kürti Józsefet a Bakay-klinikán

Orvosai remélik, hogy második műtétre nem kerül sor

Tegnap délben vékony, szőke fiucska jelent meg a Nemzeti Színház igazgatósági irodájában és bejelentette, hogy mialatt ő itt jár, édesapját, *Kürti Józsefet a Bakay-klinikán megoperálják.* Az irodában megdöbbenten néztek a lehajtott fejű fiúra és nem akartak hinni a fülüknek. Hiszen Kürti József nemrég, alig két hete, még játszott a „VII. Gergely" utolsó felvonásában, átvéve a Kamara Színházban elfoglalt Kovács Károly szerepét és akkor még *semmi baja sem volt!*

A megdöbbent kérdésekből és szomorú válaszokból aztán kiderült, hogy mi volt az oka annak, hogy Kürti Józsefet, a Nemzeti Színház örökös tagját, a közismert és nagyrabecsült művészt *sürgősen súlyos operációnak kellett alávetni.*

Kürti Józsefet néhány évvel ezelőtt *cukorbaj* támadta meg. Betegsége első és súlyosnak látszó stádiumában hosszabb időre befeküdt a Rókus-kórházba s itt gondos kezeléssel és szigorú diétával sikerült vércukrát minimálisra leszorítani, úgyhogy a művész úgyszólván gyógyultan hagyhatta el a kórházat. A diétát is lazították kissé, Kürti átvehette régi híres szerepeit, Bánkot, Tiborcot, Peturt, Baracs Imrét a Borban, Attilát az Ellákban és többi kitűnő szerepét, újakat is kapott s színészi pályája még egyre fölfelé ívelt. A Nemzeti Színház jubileumi esztendejében, 1937-ben nagy és sikeres művészi munkásságának méltó elismeréseként *örökös tag lett* s ez a kitüntetés még csak fokozta ambícióját. Egyik nagy sikert a másik után aratta emlékezetes alakításaival és a nagy művész egyre jobban bevette magát a közönség és kollégái szívébe. Mindenütt nagyon kedvelték a szerény és rendkívül szeretetreméltó embert.

Kollégái tudtak betegségéről. A társalgóban gyakran érdeklődtek hogyléte felől, mert köztudomású volt, hogy Kürti egy-egy kevésbbé elfoglalt periodusában *rendszeresen bejárt, sőt befeküdt a Rókusba cukorbaját kezeltetni.* Az ilyen inzulinkúrák után megint hónapokig jól érezte magát. Nem is szívesen beszélt betegségéről. Az érdeklődésekre mindig büszkén azt felelte, hogy már teljesen egészséges. Csak nemrégiben jelentette ki:

— *Örülök, hogy majd egyszer erőm teljében mehetek nyugdíjba.*

Néhány hónappal ezelőtt *kis sérülést szenvedett a ballábán.* A seb nem hegedt be. Kürti állandóan kötözésre járt, de sem ő, sem orvosai nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget a sebnek, hiszen tudták, hogy cukorbajos embernél a sérülések gyógyulása sokkal lassúbb. Játszott, járt-kelt, sebe nem fájt és senki sem sejthette, milyen veszedelmet jelent a semmiképpen sem gyógyuló sérülés.

Mult vasárnap Kürti József *hirtelen roszul lett.* Erősen fájlalta a lábát, alig tudott rálépni. Elhatározta, hogy tekintve, hogy ebben a szezonban már nincs munkája a színháznál, *végérejár a kellemetlenségnek, befekszik a Boros-klinikára és cukorbajának radikális kezeltetésével gyógyíttatja meg lábsérülését is.* Még aznap bevitette magát a klinikára. Itt nyomban hozzáláttak a kezeléshez, de ekkor már nagy volt a baj. *A seb elmérgesedett.*

Tegnap azután a súlyosan fertőzött sérülést *fel kellett nyitni.* Kürtit beszállították a szomszédos Bakay-klinikára s *délben végrehajtották rajta a műtétet.* Ma regel Kürti József állapota még meglehetősen súlyos, de *az orvosok remélik, hogy nem kell majd a beteg balláb kezelésében második és leggyökeresebb megoldáshoz nyulni.* Mialatt tegnap délben Kürti Józsefet operálták, *felesége és négy gyereke* a műtő előtti folyosón kétségbeesetten várta az operáció kimenetelét. Az *ötödik gyerek,* a legkisebb, a most érettségizett fiucska vitte el az aggasztó jelentést ezalatt a Nemzeti Színháznak.

A lesujtó hír pillanatok alatt terjedt el a színház tagjai között, mert tegnap 16-ika volt, a gázsifizetés napja a Nemzetiben. Ilyenkor minden művész bejön délelőtt a színházba. Valamennyien megrendülve hallgatták, mi történt legkedvesebb kollégájukkal. Az általános konsternációt csak az a hír csillapította le kissé, hogy *Kürti József operációja sikerült s a gondos ápolás meg fogja menteni a nagybeteget egy másik műtét elől.* Természetesen mindenki meg van győződve arról, hogy a nagy művészt a magyar színészet még ezután az esetleges műtét után is visszakapja, hiszen egy másik világhírű művész, Herbert Marshall is játszik. Ugyanekkor *Kiss* Ferenc, a Sziniakadémia igazgatója kijelentette, hogy mindent elkövet, hogy *Kürti Józsefet felépülése után kinevezzék az Akadémia tanárává.* Igy tehát erről az oldalról is biztosítva lesz az, hogy ezt a nagy művészi értéket megmentik a magyar színházi kultúrának és rendkívüli tehetsége tovább él az ifjabb generációkban.

Ha minden kötél szakad, filmszínész lesz a windsori herceg esketőpapja

Hollywood, június 17.

Mindenki emlékszik még rá, hogy Anderson Jardine lelkész volt az, aki az angliai egyház egyenes tilalma ellenére is összeeskette a windsori herceget Mrs. Simpsonnal. A fegyelmezetlenségnek az lett az eredménye, hogy Jardine atyát megfosztották papi állásától.

Anderson Jardine erre kivándorolt Hollywoodba és jelenleg feleségével együtt szükös anyagi körülmények között egy kétszobás lakásban lakik, miután hiába próbált valahol az Egyesült Államokban, mint lelkész elhelyezkedni.

A lelkész azonban szegénysége ellenére is még igen érdekes ember Hollywoodban és az ujságírok gyakran felkeresik, hogy beszélgetést folytathassanak vele. Az egyik legutóbbi intervjunál Anderson Jardine kijelentette, hogy még mindig reménykedik abban, hogy mint lelkész állást kap valahol, ha azonban ez még sem sikerül — saját szavaival élve — „kénytelen lesz, mint filmszínész elhelyezkedni".

Pólya Iván megérezte közeledő halálát

Súlyos csapás érte a magyar művészvilágot: meghalt *Pólya* Iván, a kiváló festőművész, a világhírű szolnoki gárda egyik kiváló tagja. Pólya Iván mint ember is a legkitünőbbek közé tartozott, kedves, jószívű, önfeláldozó barát volt. *Negyvenkilenc éves korában* érte utól a halál, őt is a szíve ölte meg, *mint a két évvel ezelőtt elhúnyt bátyját, Pólya Tibort.* Bátyjának tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halála mélyen lesujtotta s azóta sokszor mondotta:

— *Nemsokára én is követni fogom Tibort.*

Pólya Iván tagja volt a Képzőművészeti Társaságnak, a Munkácsi-Céhnek és a Paál László Társaságnak. Képeivel sok díjat nyert, megkapta a Szinyei-tájképdíjat, a Ballódíjat és a Balatoni Társaság díját. Nemrégiben a főváros balatoni tájképeket rendelt nála és ezért hosszabb időt töltött a Balaton mellett. Igen nagy sikere volt a Nemzeti Szalonban megrendezett balatoni kiállításán. *Temetése iránt még nem történt intézkedés.*

Teljes nyomorban, elzüllve halt meg Mary Pickford első férje

Newyork, jún. 17.

Mialatt Mary *Pickfordot,* a némafilm egykori világkedvencét Londonban ünnepelték, *első férje, Owen Moore, teljes elhagyatottságban és nyomorban halt meg 51 éves korában, egy hollywoodi külvárosban.*

Az egykor híres Majestic-filmvállalat első hősszerelmese volt, amidőn *1911-ben* nőül vette a *tizenhétéves* Mary Pickfordot, a Broadway színházak akkori „szende tündérét".

Házasságuk nem volt boldog és *1920-ban elváltak.* Mooret a csendes film halálával utólérte a „hulló csillagok" tragédiája; *még statisztaszerepeket is alig kapott* és miután nem volt egykori felesége üzleti szellemével megáldva, mind mélyebbre hanyatlott a nyomor lejtőjén. Második felesége, *Perry* Katalin, rendőri védelmet kért ellene, mert *iszákos rohamaiban bántalmazta és konyhakéssel fenyegette.* Halálát a rendőri megállapítás szerint, agyvérzés okozta.

ÖT SZÍNHÁZI HIR

Rózsahegyi Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagjának növendékei június 21-én, *szerdán este 7 órakor* vizsgáznak a Zeneakadémián.

—

Hétfőn végetér a Magyar Színház és Andrássy Színház idei szezonja. A két színház összesen 627 előadást tartott s műsorainak 80%-át magyar művek alkották. Legnagyobb sikerük az „Erzsébet", a „Bubus", az „Ezerkettedik éjszaka" és a „Szerelem gyümölcse" volt.

—

Megkezdődtek a beiratások a Budai Zeneakadémia zeneiskolájába. Előjegyzéseket június 19-től július 3-ig fogadnak el. A tanéveleji beiratkozások szeptember 1-től 9-ig lesznek.

—

Növendékhangverseny volt *Zengő* Ibolyka hegedűművésznő zeneiskolájában. A növendékek valamennyien nagy sikert arattak s különösen sok tapsot kapott a növendékzenekar, Zengő Ibolyka kitűnő vezényletével.

—

A Turáni Vadászok Hazafias Szervezete holnap, vasárnap d. e. fél 10 órakor a Népszinház-utcai Pátria-moziban előadást tart a japán és spanyol harctereken helyszínen felvett filmekkel a mai légoltalmi támadásokról és azok elleni védekezésről.

Színházak mai műsora

OPERAHÁZ: Szabadtéri előadás a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon: A nürnbergi mesterdalnokok, Csárdajelenet (8). — NEMZETI: Feltámadás (½8). — VIG: Nyári kabaré (8). — MAGYAR: Júniusi kabaré (8). — KOMÉDIA: Tanuljunk nyelveket (½9). — PÓDIUM: Új műsor (9). — MAGYAR MŰSZINKÖR: Amerikai menyasszony (½5, ½8). — FÉNYES FŐVÁROSI NAGYCIRKUSZ: Vidám cirkuszrevü (4, 8).

Óvja meg szőrméit Schmideg szücsnél, IV., Párisi-u. 3.

Turistaosztályon utazott a delegáció...

„Egy kis állam, amely pontosan fizeti adósságait" Kruchina államtitkár a newyorki magyar sikerről

— *A 8 Órai Ujság tudósítása* —

Báró *Kruchina* Károly államtitkár, a newyorki világkiállítás magyar pavillonjának miniszteri biztosa, tegnap délután érdekes részleteket mondott el amerikai élményeiből és a magyar kiállítás sikerének kulisszatitkaiból a *8 Órai Ujság* munkatársának.

Eleinte, mondotta, az volt a hivatalos álláspont, hogy Magyarország *nem vesz részt* a newyorki világkiállításon, később azonban mégis arra az elhatározásra jutottak, hogy résztveszünk, de erre a célra *mindössze 200.000 pengőt engedélyeztek,* ami az amerikai viszonyokhoz mérten *elenyészően csekély összeg.* A World's Fair elnöksége a nemzetek pavillonjában 4 puszta falat bocsájtott rendelkezésünkre, azzal, hogy rendezkedjünk be tetszésünk szerint. Már az első hozzávetőleges számításokból az derült ki, hogy az előirányzott költségekből nem fogja futni. Hogy mégis létrejött a magyar kiállítás és hogy ennek, az amerikai sajtó lelkeshangú cikkeinek tanusága szerint, egész rendkívüli sikere van, ez annak

a csodálatos előzékenységnek köszönhető, amelyet a világkiállítás elnöksége a magyarok iránt tanusított.

A kiállítás megszervezésével megbízott magyar delegáció báró Kruchina Károly miniszteri biztos vezetésével szeptemberben a *Normandie* francia óceánjáróval utazott ki Amerikába.

A világkiállítás vezetősége riporterekkel, ujságírókkal és egész sereg fényképésszel együtt elébe ment a delegációnak, hogy ünnepi fogadtatásban részesítse. Báró Kruchina Károly a következőképpen mondotta el ezt a kedves epizódot:

— Az amerikai urak feljöttek a Normandie fedélzetére és kérdezősködtek utánunk. *De senki sem tudott felvilágosítást adni a magyar delegációról.* Átkutatták az egész elsőosztályt, de ez sem járt eredménnyel. Már éppen távozni akartak, mert azt hitték, hogy a magyarok még sem jöttek ezzel a hajóval, amikor a kapitánynak eszébe jutott, hogy *tényleg van valami magyar delegáció a hajón,*

de nem az első-, hanem a turistaosztályon.

— Meg is találtak bennünket, de nem titkolták csodálkozásukat, hogy *van egy ország, amely a maga hivatalos reprezentánsát turistaosztályon küldi. Minden más állam főbiztosa családjával együtt ugyanis első osztályon utazott.*

— Én kínomban megmagyaráztam az elnöknek, hogy Magyarország kicsiny és szegény ország. Valamikor gazdag volt ugyan, de a háboru után elvették tőlünk területünk kétharmadát. A magyar kormány tehát kénytelen *turistaosztályon* küldeni delegációját, de azért ne tessék elfelejteni, Magyarország az az állam, amely ellentétben a dusgazdag nagyhatalmakkal,

pontosan fizeti amerikai adósságait.

— Ugy látszik, — tette hozzá mosolyogva báró Kruchina Károly, — ez a véletlenül tett megjegyzésem *egy csapásra megnyerte számunkra az amerikaiak rokonszenvét.* Elhalmoztak bennünket előzékenységükkel. A rádió az érkezésünkkor rendezett ünnepi fogadtatásunkról *helyszini közvetítést adott,* s a nagy amerikai ujságok is *nagy, szines tudósításokban számoltak be erről.*

A miniszteri biztos elmondotta még, hogy a világkiállítás vezetősége olyan kedvezményekben részesítette a magyarokat, amelyeknek az értéke a legszerényebb számítások mellett is túlhaladja az 50.000 dollárt. Csakis így lehetett tető alá hozni a magyar kiállítást. Azt előre tudtuk, hogyha egyáltalán meg tudjuk rendezni a kiállítást, akkor sikerünk lesz. A pavillon belső kiképzését *Weichinger* Károly építésztanár végezte és

művészi munkájáról az amerikaiak is a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak.

Az érdekes kiállítási anyagot *Szablya* János irányításával az Országos Magyar Iparművészeti Társulat gyüjtötte össze.

A magyar kiállítás ünnepélyes megnyitása május 11-én volt és erről valamennyi amerikai rádióállomás helyszini közvetítést adott. Ez alkalommal Edward J. *Flynn,* Newyork állam miniszterelnöke fogadást rendezett a magyarok tiszteletére.

Ebben a kitüntetésben a résztvevő 59 állam közül mindössze csak 5 állam részesült.

Azóta mindennap hatalmas tömegek keresik fel a magyar kiállítást és van olyan nap, amikor a magyar vendéglő *két mázsa húst is kimér gulyásban.*

v. m.

Száz méter mélyen fekszik hatvan órája az elsüllyedt Phénix a tenger fenekén

Már csak a parancsnok felesége reménykedik

Páris, június 17.
(Magyar Távirati Iroda)

Az eltünt *Phénix* búvárhajó keresése tovább folyik, a legutóbbi saigoni jelentések szerint azonban a keresési munkálatok eddig *teljesen eredménytelenek maradtak.* A búvárhajó június 15-én délelőtt gyakorlatozás közben tünt el a camrahni-öbölben. A szerencsétlenség színhelyén

az öböl mintegy 100 méter mély.

Az öböl madártávlatban mintegy 700 kilométernyire fekszik Hainan szigetétől, amely *nagyfontosságú tengerészeti támpont,* ahol az oroszjapán háború idején Rozdjesztvenszki hajóraja is állomásozott.

A szerencsétlenség okairól hivatalos helyen még semmit sem közöltek a sajtóval.

A búvárhajó 48 óra hosszat képes víz alatt tartózkodni. Ez az idő ma éjjel már letelt.

A keletázsiai francia tengeri haderő parancsnoksága közölte a tengerészeti minisztériummal, hogy *a búvárhajót elveszettnek tekinti* és kérte, hogy az áldozatok hozzátartozóit értesítsék a szerencsétlenségről. A *Phénix* parancsnoka *Bouchacourd* 43 éves korvettkapitány volt, akinek a közeljövőben kellett volna fregattkapitánnyá előlépnie. A helyettes parancsnok *Bahezre* 33 éves sorhajóhadnagy volt. Emellett a búvárhajó tisztikarához tartozott a 26 éves *Lambert* és a 29 éves *Véron* tengerészzászlós, valamint a 31 éves *Martin* tengerészorvos és a 29 éves *Bousseaux* mérnök is. A hajó legénysége nagyrészt touloni matrózokból állott, de

az áldozatok végleges névsorát még nem hozták nyilvánosságra.

A *Matin* tudósítója tegnap este felkereste az eltűnt buvárhajó parancsnokának Párisban tartózkodó feleségét. Bouchacourdné *még nem vesztette el minden reményét* és kijelentette, hogy bízik férjében és lehetségesnek tartja, hogy a tengeralattjáró még felszínre kerül.

A francia közvélemény megdöbbenéssel értesült a legmodernebb francia buvárhajók egyikének szerencsétlenségéről. A *nemzeti gyászra* való tekintettel, elhalasztották azt a díszebédet, amelyet ma délután a köztársaság elnöke adott volna a Franciaországban tartózkodó marokkói szultán tiszteletére.

Francia «kék könyv» Münchenről

Páris, jún. 17.
(A 8 Órai Ujság tudósítása)

A francia kormány az 1938 szeptemberi müncheni tárgyalásokról Kék Könyvet szándékozik kiadni. A szenátus külpolitikai bizottságának elnöke a bizottságban bejelentette a kormánynak ezt a szándékát és közölte, hogy a kiadandó Kék Könyv a müncheni találkozó előzményeit is magában foglalja majd. A szenátus külügyi bizottsága egyébként már megkapta azokat az okmányokat, amelyeket a Kék Könyv tartalmazni fog.

Nem lesz változás az állami színházak vezetésében

— *A 8 Órai Ujság tudósítása* —

A napokban hírek jelentek meg az Operaház és a Nemzeti Színház vezetésében várható változásokról.

Megírták a lapok, hogy *Márkus* László, az Operaház igazgatója megválik állásától és az állami színházak élére, mint főintendáns, *Németh* Antal, a Nemzeti Színház igazgatója kerül, a Nemzeti Színház vezetését pedig *Oláh* Gusztáv és *Uray* Tivadar vennék át. Az elterjedt hírekkel szemben *Hóman* Bálint kultuszminiszter a következőket mondotta:

— *Az ilyen tervekről egyáltalán nincs tudomásunk.*

A kultuszminiszter nyilatkozatából megállapítjuk, hogy az állami színházak vezetésében *ezidőszerint változás nem várható.*

A Ház programja

— *A 8 Órai Ujság tudósítása* —

A jövő héten megkezdődik a képviselőház érdemleges munkája. Hétfőn megválasztják a különböző bizottságokat, amelyek nyomban a választás után megalakulnak. A választás után *a kormány benyujtja a legsürgősebben tárgyalásra kerülő javaslatokat,* elsősorban a felvidéki képviselők behívására és a Kárpátalja visszacsatolására vonatkozó javaslatokat. A terv szerint a bizottságok már hétfőn délután tárgyalják ezeket a javaslatokat és azokat legkésőbb szerdáig a képviselőház plénuma elé terjesztik. Lehetséges, hogy *már a hétfői ülésen beterjeszti a kormány az indemnitási javaslatot is.* Politikai körökben úgy tudják, hogy gróf *Teleki* Pál miniszterelnök a hétfői ülésen *nagyobb beszédben fogja kifejteni programját és politikai elgondolásait.* Szerdán egyébként *az első interpellációs napja lesz az új országgyülésnek.* Eddig *13 interpellációt* jegyeztek be. Valószínű, hogy szerdáig még növekedni fog az interpellációk száma.

— **A szív és a véredényrendszer megbetegedéseinek kezelésénél,** különösen előrehaladott korban lévő egyéneknél, a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz, reggel éhgyomorra félpohárral bevéve, csaknem nélkülözhetetlen háziszer, mert erőlködés nélkül, könnyű, lágy székletétet biztosít. Kédezze meg orvosát!

7 NAP
A KÁRPÁTALJÁN KERESZTÜL!
AUTOCARUTAZÁS
Indulás június **25-én** reggel **7** órakor a **8 ÓRAI UJSÁG Utazási Irodája elől: VI., ANDRÁSSY-ÚT 16.**
Részvételi díj 140 pengő
Az utazást csak 30 utas jelentkezése esetén rendezzük meg. Jelentkezés és felvilágositás a 8 ÓRAI UJSÁG Utazási Irodájában, VI., Andrássy-út 16. Telefon: 12—89—81.

A FŐNÖK LAPJA
Üzletemberek tanácsadó munkatársa
Melléklete:
A TÁRSAS VÁLLALKOZÁS
Budapest, V., Pozsonyi-út 12. Kérjen mutatványszámot.

de az asszonyok örök gondja most is
a jó és olcsó bevásárlás!
Ezt a célt szolgálja
ZÖRGŐ JÁNOS
Deák Ferenc-u. 19. szám alatt megnyilt fehérnemű, vászon és kelengye szaküzlete. 125 éves SCHROLL-vásznak elárusítója.
DIJTALAN MINTASZOLGALAT!

Nagy megdöbbenést keltett Angliában Amerika semlegességi nyilatkozata

Egyre veszedelmesebbé válik a távolkeleti helyzet — A körülzárt Tiencint éhinség fenyegeti

London, június 17.

Az angol sajót által már pénteken bejelentett ellenintézkedésekre mindezideig nem került sor, hogy Londonban még mindig remélik a japánok akciójának időbeli korlátozását. Anglia aktív beavatkozásával, gazdasági ellenintézkedések foganatosításával és további hadihajók kiküldésével éppen ezért egyelőre még várnak.

Az angol közvéleményben visszatetszést keltett Hull amerikai külügyi államtitkár egújabb nyilatkozata, amely szerint az Egyesült Államok kormánya nem hajlandó Anglia esetleges azonnali akcióját támogatni és hogy a tiencini amerikai főkonzul nem kapott hivatalos megbízást arra, hogy az angol részről javasolt döntőbíróságban helyet foglaljon.

A lapok közlik, hogy London és Páris között egyrészről, másrészről pedig London és Washington között eszmecsere folyik, hogy a helyzet további alakulása tekintetében az angol kormány tanácsokat kérjen. A Foreign Officeban és az admiralitáson pénteken a késő éjszakai órákban is nagy élénkség uralkodott.

Átterjedt a feszültség a többi engedményes területre is

London, június 17.

A tiencini helyzetről a lapok megállapítják, hogy a pénteki nap Tiencinben aránylag nyugodtan folyt le. *A fellépett élelmiszerhiány foglalkoztatja elsősorban a lapokat.* Igy például a *Times* jelentése szerint főleg a friss élelmiszerekbebn mutatkozik hiány.

Az angol főkonzul éppen ezért pénteken a japán eljárás miatt újabb tiltakozást jelentett be.

A *Daily Telegraph* jelentése szerint *Tiencinben* az angol engedményes negyed területén pénteken *zárva maradtak a vásárcsarnokok, mert a friss hús és zöldségfélék felhozatala teljesen szünetelt.* A fagyasztott hús és a zöldségfélék konzervkészlete a lap szerint, meglehetősen korlátolt mennyiségű.

A lapok jelentései szerint a tiencini angol és francia engedményes negyed közelében a pénteki nap folyamán négy halottat és két sebesültet találtak.

A japán engedményes negyedben és a kínai városnegyedben a röpcédulák ezreit osztogatták, amelyekben *az angolokat szidalmazták és a kínaiakat felszólították, hogy az engedményes negyedekből üzzék el a külföldieket és ily módon biztosítsák a maguk számára azokat a területeket, amelyeket elvettek tőlük.*

A Daily Telegraph beszámol arról is, hogy az angol-japán feszültség szombaton már teljes mértékben átterjedt Kantonra és Kulangszura, Amoy nemzetközi engedményes területére is.

A helyzet ezekben az engedményes negyedekben is válságos, és pedig különösen az élelmiszerellátás terén mutatkozó nehézségek miatt. A japán ostromzár következtében még a rizselosztást is korlátozni kellett.

Két angol hadihajó át akarja törni a japán blokádot

London, június 17.

Az *Exhange Telegraph* jelentése szerint a *„Decoy"* és a *„Lowestoft"* angol hadihajók jelenleg útban vannak *Csingvangtaoból Tiencinbe.* A hadihajók élelmiszert szállítanak. *Az angol hadihajók át akarják törni a japán blokádot, mert attól tartanak, hogy a japánok nem engedik meg majd az élelmiszerek patraszállítását.*

A londoni lapok végül tokiói jelentéseket közölnek, amelyek leszögezik, hogy a japán kormány helyesli a tiencini japán hatóságok által végrehajtott intézkedéseket. A japán kormány azt az álláspontot vallja, hogy a tiencini viszályban most már nem a négy gyilkos kínai kiszolgáltatására irányuló követelés teljesítéséről van szó, hanem arról, hogy teljesítsék Japánnak azt a követelését, hogy Anglia a japán hatóságokkal együttműködjön Kína új rendjének megalapozásában.

A Times ezzel kapcsolatban leszögezi, hogy a japán kormánynak ez az álláspontja megnehezít minden „józan megoldást".

Egyiptom szövetségi szerződést akar kötni Törökországgal?

Belgrád, június 17.

A *Vreme* jelentése szerint Abdul *Fetah* egyiptomi külügyminiszter, aki szombaton *Isztanbulba* érkezik, vasárnap külön hajón *Yalowába* utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg *Izmet Inönü* államelnöknél. *Vasárnap este az egyiptomi miniszterelnök Ankarába utazik, ahol több napig marad.*

A *Vreme* az egyiptomi miniszterelnök törökországi látogatásával kapcsolatban török politikai körök értesülését közli, amely szerint az egyiptomi miniszterelnök és a török miniszterek közti küszöbönálló eszmecsere azt a célt szolgálja, hogy *a legutóbb megkötött angol-török paktum mintájára egyiptomi-török egyezményt kössenek.*

A halálgolyó

hősének izgalmas szerelmi történetét elevenítik meg:

Hilde v. Stolz ● Theodor Loos ● Albrecht Schönhals

A tékozló asszony

Ma premier! Royal Apollo

Kino-film.

Dr. Dietrich Ottó német birodalmi sajtófőnök, vitéz Thuránszky László sajtófőnökkel a budaörsi repülőtéren

A belgrádi lap beszámol arról az értesüléséről is, hogy *Faruk* egyiptomi király a nyár folyamán hivatalos látogatásra *Törökországba érkezik.*

A távolkeleti angol haderő főparancsnoka Singaporeba utazott

London, június 17.

Sir Percy Noble tengernagy, a távolkeleti angol haderő főparancsnoka a „Kent" cirkáló fedélzetén Hongkongból Singaporebe utazik, ahol kedden megkezdődnek a tanácskozások Anglia és az Egyesült Államok távolkeleti katonai együttműködése ügyében. A megbeszéléseken mindkét nagyhatalom részéről a három fegyvernem képviselői vesznek részt.

Pólya Iván meghalt

Pólya Iván, a kiváló festőművész, a Képzőművészeti Társulat és a Munkácsy Céh tagja pénteken elhúnyt. Mindössze 49 éves volt. Fiatalon megnyerte a Baló-díjat és sok más kitüntetésben részesült. Különösen Szolnokon és a Balaton vidékén festegetett. Temetéséről később történik intézkedés.

Apósa udvarán a kútba vetette magát dr. Csemez Pál nagymegyeri körorvos

Párkány, június 17.

Csemez Pál dr. 40 éves nagymegyeri körorvos, Párkányban, ahol apósát, *Drózdy* Aladárt látogatta meg, az udvaron lévő 18 méter mély kutba ugrott. Még idejében kihúzták, de életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A szerencsétlen fiatal orvos idegrohamában követte el tettét. Ugyanis már hetek óta súlyos idegbaj tünetei mutatkoztak rajta, úgy, hogy a családja hetekig az egyik budapesti ideggyógyintézetben kezeltette.

Most vitték haza apósához, ahol tovább ápolták. Tegnap arra kérte a családját, hogy engedjék ki az udvarra, szeretné megnézni a játszadozó gyermekeket. Ki is ment, de óvatosságból a család négy tagja kísérte.

Amikor a kút közelébe ért, hirtelen kiugrott kísérői közül és a kútba vetette magát.

Apósa, *Drózdy* Aladár még elkapta az ingét, de az ing egy része a kezében maradt s így az idegbeteg orvos lezuhant a kútba. Azonnal kimentették, de olyan súlyos zúzódásokat szenvedett, hogy súlyos állapotban kellett kórházba szállítani.

— **Ecuador nem enged be többé bevándorlókat.** Quitoból jelentik: Az ecuadori kormány felszólította valamennyi külföldi konzulátusát, hogy ne szolgáltasson ki vizumot azoknak, akik Ecuadorba akarnak bevándorolni. *Ecuador ezentúl nem fogad be olyan emigránsokat, akiket a tekintélyuralmi kormányok utasítottak ki,* hanem csupán „turistákat" enged beutazni.

Országos közös protestáns ünnepségeket rendez a Bethlen Gábor Szövetség

A Magyar Értesítő jelenti: A magyar protestánsok közös egyháztársadalmi intézménye: az Országos Bethlen Gábor Szövetség Törs Tibor országgyűlési képviselő, ügyvivő társelnök vezetésével *rendkívüli választmányi ülést tartott*, amelyen a tagok feltünően nagy számban vettek részt. *Bánóczy* Béla fővárosi műszaki tanácsos, főtitkár és dálnoki *Kováts* Gyula ny. kereskedelemügyi államtitkár, társelnök előterjesztésében igen fontos határozatokat hozott a gyűlés. Kimondották, hogy *az ősz folyamán Budapesten nagyszabású közös protestáns seregszemlét rendeznek az anyaország és a visszatért területrészek valamennyi protestáns társadalmi, tanügyi, ifjúsági, irodalmi, művészeti, sajtóügyi és egyéb szervezeteinek bevonásával.* A részletes programot legközelebb kidolgozza a szövetség.

— Brandt Vilmos búcsúja a törökszentmiklósi kerülettől. Brandt Vilmos három cikluson át képviselője volt a törökszentmiklósi kerületnek. A mult év őszén ő is a disszidensekhez csatlakozott és a mostani választáson már nem kívánt fel. A választások után *nyilt levelet intézett a kerület választóihoz és meleg hangon búcsúzott.* Erre válaszolva, a Magyar Élet Pártja törökszentmiklósi szervezete *Rátz* Albert és *Gulyás* Mátyás pártelnökök aláírásával levelet intézett *Brandt* Vilmoshoz, melyben megállapítja, hogy *a volt képviselő önzetlenül és hűséggel teljesítette a kerülettel szemben kötelességeit.* A politikai felfogások és célkitűzések megváltoztatják az egy úton haladás lehetőségét, de ez nem csökkenti azt a tiszteletet és megbecsülést, mellyel a kerület népe személye iránt viseltetik.

— Radványi Kastélyszálló subalpin klima, ideális pihenés, diétás kúrák, sport (lovaglás, golf, vadászat, rákászat, vízisportok). Bővebbet 181—233, 381—106. alatt, vagy Sátoraljaújhely Pf. 50.

— Forradalmi múzeumot rendeznek be Madridban. Madridból jelentik: A spanyol kormány elhatározta, hogy *Madridban „forradalmi múzeumot" létesít.* A hatalmas múzeumban a polgárháború okainak, keletkezésének és lefolyásának dokumentumait gyüjtik. Az összegyüjtött anyagot két részben állítják ki. Az első csoportban *a nemzeti Spanyolország keletkezését* és kifejlődését mutatják be, míg a másik rész *a bolseviki uralom emlékeit* foglalja magában.

— Opera, operett, bohózat és vígjáték egy estén egy pengőért. A világvárossá fejlődő Budapest egyik legérdekesebb nyári eseménye lesz az Ujságírónap, amelyet a magyar ujságírórend a Rádióval karöltve július 1-én, szombaton rendez az Angol-Parkban. Müsora amerikai stilusú lesz ennek az Ujságírónapnak, mert lesz benne opera, operett, bohózat, vígjáték, káprázatos táncszám és még sok mindenféle müvészi attrakció. A müsort Gyarmati Sándor, a Rádió kitünő rendezője úgy állította össze, hogy mindenki megtalálja benne, amit legjobban kedvel. Ezt a temérdek szórakozást egy estén egy pengőért kapja a közönség, mert egy pengőbe kerül az angolparki belépő, ahol mindezt láthatja és hallhatja.

— Meghalt a „gulyáságyú" feltalálója. *Berlinből* jelentik: *Ulmban*, 82 éves korában meghalt Otto *Magirus* gyáros, a „gulyáságyú" feltalálója. *Magirust találmánya az egész világon ismertté tette*, mert a katonáknál oly népszerű tábori konyha használata mindenütt elterjedt.

— Megindul a rendes repülőforgalom Franciaország és Amerika között. Párisból jelentik: A párisi sajtó jelentése szerint június 28-án megindult a rendes repülőforgalom *Franciaország* és az *Egyesült Államok* között. Az első rendes légjártot az Atlanti-óceán észak fele fölött a *Jankee-Clipper* bonyolítja le, Newyork és Marseille között. A gép útközben még két helyen száll le: *az Azori-szigetoken és Lissabonban.* Az utazás a két világrész között 44 óráig tart és *375 dollárba kerül.*

— Zsófia sétahajó vasárnapi vacsora-járata. A MFTR közli, hogy „Zsófia" sétahajó folyó hó 16-iki, vasárnapi esti sétajáratára az összes jegyek elővételben elkeltek.

GLOBOL molypusztító
KAPHATÓ MINDENÜTT
Főraktár: MOLNÁR ÉS MOSER Petőfi Sándor-u. 11.

Csáky István külügyminiszternél tett látogatást Dietrich német birodalmi sajtófőnök

Dietrich Ottó dr. német birodalmi vezető és birodalmi sajtófőnök, valamint *Böhmer Károly* dr. egyetemi tanár, a német propagandaügyi minisztérium sajtosztályának vezetője, vitéz *Thuránszky* László miniszteri osztályfőnök, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének és Ullein-*Reviczky* Antal, a külügyminisztérium sajtóosztálya vezetőjének meghívására Budapestre érkezett.

A német vendégeket budapesti útjukra elkísérte *Brauweiler* Ernő, a propagandaügyi minisztérium sajtóosztályának . h. vezetője, *Bade* Wilfried kormányfőtanácsos, valamint a német nemzeti szocialista munkáspárt sajtóosztálya részéről *Hansen* Henrik birodalmi főosztályvezető, a német távirati iroda részéről pedig *Lanze* szerkesztő.

A német vendégek pénteken délután öt órakor érkeztek a *Lufthansa pompás háromotoros repülőgépén* s a Palatinusban szálltak meg. Este vitéz *Thuránszky* László, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője adott tiszteletükre estebédet, a Palatinus-szállóban.

A német birodalmi sajtófőnök ma délelőtt gróf *Csáky* István külügyminiszternél tesz *tisztelgő látogatást.* Délben *Erdmansdorff* német követ ad a vendégek tiszteletére ebédet, este pedig *a margitszigeti szabadtéri operaelőadást* nézik meg.

Vasárnap délelőtt háromnegyed tizenegy órakor *Dietrich dr. „A németbirodalmi sajtószolgálat szervezete"* címen előadást tart a képviselőház delegációs termében. Az előadás a magyar politikai és sajtókörökben *nagy érdeklődést* keltett. Vasárnap este *Ullein-Reviczky* Antal és felesége látják vendégül vacsorán a német előkelőségeket. A vacsorát *a Zsófia termesgőzösön*, sétahajózás keretében tartják meg. Hétfőn este pedig gróf *Csáky* István külügyminiszter látja őket vendégül vacsorán a városligeti Gundel-étteremben.

— Férfikórus a kassai dómról. Vályi Nagy Géza, az ismert költőnek, a „Petőfi Társaság" tagjának a „Kassai dóm"-ról irott költeményére Nagy Gyula karnagy zenét szerzett és férfikarra alkalmazta. A nagyszabású férfikórus június 25-én, a kassai országos dalosünnepen kerül elsőizben előadásra.

— A PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDŐK ZÁRÓRÁJA. A Magyar Papir- és Irószerkereskedők Országos Szövetségének közgyűlése elhatározta, hogy a papir- és irószerkereskedelmi üzletek július 1-től augusztus 20-ig szombat délután 3 órától hétfőn reggelig zárva maradnak.

—o—

— Tudja, az igazat megvallva nem veszem észre, hogy az egyenruha-tilalmat nagyon betartanák?!

— Hogy mondhat ilyet?

— Figyelje csak meg, a korzón minden második nő, két ezüstrókát visel...

—o—

— A Balaton partjára utaztak a MABI fiatalkorú biztositottjai. A MABI az előző évek mintájára lényegesen bővített keretek között, idén is megrendezte a már népszerüvé vált fiatalkorú üdültetését. Pénteken reggel indult a Déli pályaudvarról a fiatalkoruak második csoportja, 100 munkában elfáradt, sápadt, rosszultáplált fiú, akik türelmetlenül várták Balatonaliga után a Balaton kibukkanását, hogy mielőbb Balatonmária-fürdőre érjenek, ahol két heti üdülés után az Intézet áldozatkészsége folytán, egészségüket megerősítve, felfrissülve, térhetnek újra vissza munkahelyeikre.

— Itt a befőzés ideje! Földieperrel, cseresznyével, meggyel van tele most a piac. Magafőzött befőttkincsekkel ilyenkor tölti meg éléskamráját a jó gazdaasszony. Az Elektromos Müvek Honvéd-utca 22. sz. alatti bemutatójában szerdán d. u. 5 órakor, továbbá hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. fél 10 órakor kezdődő főzőgyakorlati előadáson a villamos tüzhelyek üzemének, kezelésének ismertetése során cseresznyécsrétes, gyümölcsös sütemények, gyümölcsbefőzés és különféle húsételek készítését mutatják be.

— Mindenki megtanulhat takarékosan, jól és gyosan főzni, ha beszerzi Dr. Kollmanné lemhényi Dávid Andrea most megjelent „Gyakorlati főzés tankönyve 100 ebéd keretében" cimü müvét. Kapható az Egyetemi-nyomda könyvesboltjában és a Cázmüvek bemutatóhelyiségeiben: Budapest, VI., Vilmos császár-út 3. Ára: füzve 7.— pengő.

Június 17. 1844. Galgóc

Meghalt báró Mednyánszky Alajos, valóságos belső titkos tanácsos, a tanulmányi bizottság elnöke, a Tudományos Akadémia igazgató és tiszteleti tagja. Elsinte német folyóiratokba irt, — mivelhogy akkor még magyar tudományos folyóirat nem igen volt, — hazafias szellemü közleményeket, azután a Tudományos Gyüjteménybe magyar történelmi értekezéseket. Az országgyűlésen hathatós agitációt kezdett a magyar nyelvnek közoktatási és hivatalos nyelvvé tétele és a sajtó felszabadittatása iránt. Ő kezdeményezte a Magyar Történelmi Társulat megalapitását is.

—o—

— A BIOSZ Teleszky-gyászülése. A Biztositó Intézetek Országos Szövetsége dr. Teleszky János ny. pénzügyminiszter halálának emlékezetére *gyászülést tartott.* Az elökelő közönség soraiban megjelent Vittorio *Cerutti*, volt budapesti és párisi olasz követ, *Valkó* Lajos ny. miniszter, *Szüllő* Géza m. kir. titkos tanácsos, gróf *Csekonics* Iván v. b. t. t., volt londoni nagykövet, *Bornát* István v. b. t. t., a Nemzeti Bank volt alelnöke, valamint közgazdasági életünk egyéb kiválóságai, a Felügyelő Hatóság képviselői, a biztositó intézetek összes vezetői és igazgatói. Az elnöklő *Gebhardt* Domonkos kormányfőtanácsos, a BIOSz elnöke méltatta az elhunyt életét és közgazdasági téren kifejtett érdemeit. Teleszky János mindig irányitóan foglalkozott a biztositás intézményét érintő eseményekkel, szeretettel és megértéssel kezelte a BIOSz ügyeit, a legnagyobb szolgálatokat csendben és feltünés nélkül tette a biztositási ügynek. *Gebhardt* Domonkos emlékbeszéde után gróf *Csekonics* Iván köszönte meg a kegyeletes szavakat.

— Jelentkezzenek a júniusi ellenforradalmárok Azok a volt tisztek, tisztjelöltek és munkás tüzérek, akik az 1919 junius 24-én a Vilmos laktanyában (volt első vörös vasas tüzérezred, Engels laktanya) az ellenforradalom idején szolgálatot, vagy a Park szanatóriumban őrséget teljesítettek, közöljék saját, valamint bajtársaik címét azonnal báró *Rőmy* Lászlóval, az akkori 4. üteg parancsnokával levélileg: VI., Mozsár-utca 12. I. 3., vagy naponként délután fél 6—fél 8 órakor a Terminus kávéházban, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok. (Telefon: 117—014.) az emlékünnepélyek előkészítése céljából.

— Hogyan utazzunk a Kárpátaljára? Egyes napilapok szóvátették, hogy a felszabadult Felvidék és Kárpátaljára utazni szándékozó közönség ezeknek a területeknek üdülőhelyeiről, az odautazás lehetőségeiről stb. nem tud megfelelő tájékozást szerezni. Az IBUSz most közölte velünk, hogy mind a Felvidék, mind pedig Kárpátalja utazási és szállodai viszonyaira vonatkozólag *valamennyi irodája pontos felvilágositást ad az érdeklődő közönségnek.* Ettől függetlenül a legrövidebb időn belül az IBUSz egyik budapesti irodájában külön felvidéki és kárpátaljai osztályt létesit, mely a legrészletesebb felvilágositással fog szolgálni minden felvidéki és kárpátaljai nyaralási, illetőleg üdülési kérdésben.

Tudni való.

hogy a befőttesüveget célszerü használat előtt megedzeni. Ezt úgy végezzük, hogy az üveget még üresen szalmába, vagy ujságpapirba takarva, hideg vízzel telt edényben a tüzre állitjuk és addig hagyjuk ott, amig a viz lassan felforr. Ötpercnyi forrás után levesszük a tüzről, de csak akkor szedjük ki az üveget, ha a viz kihült. Az igy edzett üvegben nyugodtan kifőzhetjük a gyümölcsöt, mert nem reped el.

hogy rágós és öreg marhahúst puhára főzhetünk, ha a forrásban lévő húshoz kilogrammonként 2 evőkanál erős rozspálinkát öntünk. Ezzel az eljárással a hús megpuhul és az ize sem változik meg.

— A Kecskeméti Sörözőben naponként erdélyi és kecskeméti ételkülönlegességek. Frissen csapolt sörök. Társaságoknak külön termek.

— Köszönet. Mindazon kedves barátunknak, akik felejthetetlen férjem, illetve édesatyánk elhunytával mélységes gyászunkat részvétükkel enyhitették, ezúton mondunk köszönetet. Özv. Báthory Kálmánné és gyermekei.

— „Kék könyvet" adnak ki Párisban a müncheni tárgyalásokról. Párisból jelentik: A francia kormány az 1938 szeptemberi müncheni tárgyalásokról *Kék Könyvet szándékozik kiadni.* A szenátus külpolitikai bizottságának elnöke a bizottságban bejelentette a kormánynak ezt a szándékát és közölte, hogy a *kiadandó Kék Könyv a müncheni találkozó előzményeit is magában foglalja majd.* A szenátus külügyi bizottsága egyébként már megkapta azokat az okmányokat, amelyeket a *Kék Könyv* tartalmzni fog.

— Járhatatlan a Grosglockner-út a hóviharok miatt. Bécsből jelentik: A grosglockneri magas alpesi úton a forgalom hóviharok miatt *szünetel.* Ezer méteren felül hókotró gépek tisztitják az utat. *Stájerországot viszont árviz fenyegeti.* A *Mura Brucknál* veszedelmesen árad és a máskor ártalmatlan kis *Ibel-patak Deutsch-Feistritz* mellett valóságos hegyi folyammá dagadt *s elsodorta a közelében épülő új utat.* Az áradás hosszú hónapok munkáját pillanatok alatt tönkretette. Mivel az esőzések még egyre tartanak, Stájerországban *veszedelmes áradástól félnek.*

Vasárnapi turistakirándulások

Magyar Turista E. I. Tatatóváros. T.: 6 ó. kelenföldi pu. II. Szokolya—Királyrét—Kospallag—Márianosztra—Szob. T.: 6 ó. 45 p. a Nyugati pu. III. Nemestördemic—Rodostómenedékház—(H)—Badacsony. T.: 17-én du. 12 ó. 50 p. Déli pu. IV. Esztergom—Vaskapu—(H)—Garamkövesd—Almamater— Kovácspatak—Helemba. T.: 17-én du. 4 ó. 20 p. Keleti pu. V.: Salgótarján—Karancs—Somoskővára—Salgóvára—Somoskőújfalu. T.: 5 ó. 30 p. Keleti pu. — Június 20-án, kedden délután hajókirándulás Szentendrére. (Különhajóval.) T.: du. 6 ó. 30 p., MFTR Eskü-tér.

Hungária TE. I. Strandtúra Rómaifürdőre. T.: 8 ó. 30 p. HÉV Margithid. II. Evezöstúra Nógrádverőcére. T.: 7 ó. I. számú kútnál. — *KERAK Túristák.* I. Faltboot-túra a Velenceitavon. T.: 6 ó. 20 p. Déli pu. II. Faltboot-túra Nagymaros—Kerektelep. T.: 7 ó. Nyugati pu. III. Strandtúra a Szigetmonostori Vizitelepre. T.: 8 ó. 15 p. MFFTR, Pálffy-tér. — BBTE: Nyergesújfalu — Bojoti öregkő — Pisznoce — Piszke. T.: 6 ó. Nyugati pu. — *Ügyvédek SE:* Túra a Pilisbe, Pomázról kiindulva. T.: 7 ó. 20 p. HÉV Margithidtól. — *Magyar Vámkezelők Köre:* Óbuda—Csúcshegy—Óbuda. T.: 8 ó. Berlini-tér. — *Sólyom TE:* A STE új otthonának ünnepélyes megnyitása. 8.: 8 ó. 30 p. farkasréti, zugligeti és hüvösvölgyi vill. végállomásokon. — *BTE Központ:* I. Óbuda—Csúcshegy—Óbuda. T.: 17-én du. 3 ó. Berlini-tér. — II. Óbuda—Csúcshegy—Óbuda. T: 17-én délután 5 órakor, Berlini-tér. — III. Csúcshegy. T: 17-én este 7 óra 30 p, Berlini-tér. — IV. Csúcshegy. T.: 7 ó. 30 p. Margithidfő 72-es vill. végáll. — *Alpin O.:* I. Hüvösvölgy—Solymár—Hüvösvölgy. T.: 8 ó. 30 p. Margithidfő 72-es vill. végáll. II. Evezöstúra. T.: 8 ó. 30 p. Fodor cs. h. Fég—Lampart A.: Csúcshegy. T.: 7 ó. 45 p. Margithidfő 72-es vill. végáll. — *Postás SE:* Fürdés és vizisport a postásüdülőben. T.: 7 ó. MFTR, Eskü-tér. — *BSE:* Ráckeve—Dömsöd—Ráckeve. T.: 9 ó. HÉV Margithídnál. — *Uránia Sielő és TT:* I. Horány, U. S.-ház. T.: 17-én du. 2 ó. MFTR, Eskü-tér. II. Alsógöd—U. S.-ház. T.: 7 ó. 40 p. Nyugati pu. III. Evezöstúra az U. S.-házhoz. T.: 9 ó. 1. sz. kútnál. — *Duna SC:* Horányi vizitelepre. V. Bajor Tibor, 22-én esti séta a Várban. T.: 8 ó. Siklónál.

Szülők figyelmébe

ajánljuk a rákospalotai Wagner M. nyilvános gimnáziummal kapcsolatos fiúnevelő intézetet. Prospektust az igazgatóság kérésre küld. Telefon: 494—383.

„Mártsátok fekete tusba az ecsetemet és adjátok ide"

Pólya Iván festőművész tragikus halála

— *Az Est tudósítójától* —

Hosszú szenvedés után péntek éjjel meghalt *Pólya* Iván festőművész, *Pólya* Tibornak, a nemrég elhúnyt festőművésznek testvéröccse. Pólya Iván 49 éves volt és mint fivére, ő is súlyos szervi szívbajban szenvedett.

PÓLYA IVÁN

Pólya Ivánnak két évvel ezelőtt kezdődtek a szívbántalmai. Fivére halála nagyon megrendítette s bár nagyon vigyázott magára, de rohamai voltak, amelyeket családja előtt eltitkolt. A mult nyáron a Balaton mellett festegetett és egy napon az történt, hogy *nem látta a saját képét.* Attól kezdve azután sokszor voltak fájdalmai, nagyon sokat szenvedett, de ezeket a szenvedéseket hősiesen tűrte. Néhány hónappal ezelőtt szanatóriumba kellett szállítani. Minap arra kérte hozzátartozóit, hogy szállíttassák haza. Megérezte a halálát. Tegnap délután még ezt mondotta:

— *Mártsátok fekete tusba az ecsetemet és adjátok ide...*

Még most is, a műtermében lévő halottaságyon, a kezében szorongatja az ecsetet.

Pólya a szolnoki festőiskola, a Munkácsy céh és a Paál László Társaság tagja volt. Az utóbbi években több díjat nyert. Négy évig volt a fronton. Finom és érzékeny realizmussal festette a szolnoki tájat, a Zagyvát és a Tiszát. Temetéséről ma intézkednek. Az elhúnyt művészt felesége, született *Kallós* Mária, a Pólya és a Hunyor család gyászolja.

Az I. kerület testvérközséggé fogadta Bilint

— *Az Est tudósítójától* —

Az *Országos Frontharcos Szövetség* budai I. főcsoportjának kezdeményezésére Buda első kerületének közönsége jelképesen testvérközségévé fogadja *Bilin* kárpátaljai községet. Az ünnepélyes testvérfogadó közgyülés vasárnap, e hó 18-án délelőtt 11 órakor lesz a Palota mozgó helyiségeiben (I., Krisztina-körút 155.) dr. *Czebe* Jenő I. kerületi elöljáró és *Abt* Albin, az Országos Frontharcos Szövetség I. kerületi társelnökének vezetésével. A közgyülésen résztvesz a testvérközségül fogadandó Bilin kárpátaljai község plébánosa: *Dudinszky* Lajos is. A rendezőség Buda I. kerülete közönségének a közgyülésen való minél nagyobb számú részvételét kéri.

Epekőrohamok után hosszabb ideig reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszunk, mert az a bélműködést szabályozza és az epelefolyást igen hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Árjásítják a Teleki teret

— *Az Est tudósítójától* —

Az »uraságoktól levetett« ruhák, cipők Teleki téri árusítói aligha tartoznak a vagyonosságuk, gazdagságuk miatt irígyelt emberek közé. Nehéz foglalkozás az ószeresség, melyet főként — zsidók űznek. A főváros közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén *Petrovácz* Gyula — bizonyára felkérésre — a Teleki-téri zsidó ószeresek ellen felszólalt s azt követelte, hogy

a polgármester minden Teleki-téri ószeresnek mondjon fel.

»*A Teleki-kormány nem visel elég gondot a Teleki-térre*« — panaszkodott *Petrovácz* Gyula bizonyára arra gondolva, hogy a kormánynak bizonyára nincs egyéb gondja, fontos problémája, mint hogy a Teleki-téri ószeresket *minél hamarabb megfossza egzisztenciájuktól.*

A felszólaló azonban célt ér, mert ha a kormány nem is avatkozik bele a Teleki-téri ószeresek ügyébe, *megteszi azt a főváros vezetősége.* Megindul a Teleki-tér árjásítása és a közeljövőben *sorra felmondják a zsidó ószeresek bódébérleteit,* hogy a bérleteket keresztény ószereseknek juttassák. *Felkay* Ferenc tanácsnokra, az iparügyi ügyosztály vezetőjére hárul ez a feladat, akit nemrég a *Keresztény Ószeresek Ipartársulata* küldöttségileg keresett fel. A küldöttség tagjai elmondották, hogy a Telekitéren

220 bódébérlő közül mindössze 30 keresztény van.

Azt panaszolták, hogy ők *tőkeszegények* és nem tudnak felvergődni, mert nem az első sorokban, hanem *hátrább, rossz helyeken kaptak bódébérletet.*

Szendy polgármester utasítására most *Felkay* Ferenc tanácsnok *összeírja azokat a keresztény ószereseket, akiknek hitelre van szükségük.* Egyidejűen

összeírják azokat a keresztény kereskedőket is, akik a Telekitéren árusítóhelyhez akarnak jutni.

Ezt az utóbbi összeírást a *Keresztény Ószeresek Ipartársulata végzi* és a névsort eljuttatja a főváros ipari ügyosztályához.

Petrovácz azt követelte, hogy *minden Teleki téri zsidó ószeresnek mondjon fel a polgármester,* mégpedig azonnal, erre azonban mégsem kerül sor, mert a főváros vezetősége *nem akarja azt, hogy üresen álljanak a Teleki téri bódék.* Elhatározták azonban, hogy

annyi zsidó ószeresnek mondják fel árusítóhelybérletét, ahány keresztény ószeres árusítóhelyért jelentkezik.

A végcél az, hogy a Teleki-téren *lehetőleg bevezessék a második zsidótörvény százalékát,* amely a különböző kamarai felvételeknél érvényesül. Végeredményében tehát, ha elegendő keresztény kereskedő, ószeres jelentkezik árusító helyekért,

a Teleki-téren a zsidó ószeresek számát 6, illetőleg 9%-ra csökkentik.

Már elhatározták, mihelyt keresztény kereskedő tart igényt árusítóhelyre, a zsidó ószeresnek azonnal felmondanak. A Teleki-tér árjásítása ezek szerint *folyamatosan megy végbe.*

A Teleki-térrel kapcsolatban a főváros vezetőségének nemcsak árjazsidóproblémája van, hanem

a zsibáruspiac kitelepítésének kérdése

is egyre inkább foglalkoztatja az illetékes tényezőket. Több szempont szól a zsibáruspiac kitelepítése mellett. Egyik *a kegyeleti szempont.* A Kerepesi-úti dísztemető mellett van a zsibáruspiac, amely ennek *a fejlődő környéknek valóban nem válik díszére.*

A kubikosokat már tavaly sikerült elhelyezni, a zsibáruspiac azonban megmaradt és bizony nem egyszer itt ad találkozót egymásnak *az alvilág.* Felkay Ferenc tanácsnoknak az az elgondolása, hogy *kevéssé beépített környékre* telepítse át a Teleki-téri zsibáruspiacot. Régebben a *Hallertérre* gondoltak, most azonban arra, hogy

a külső Váci-útra, Ujpest határába, ottlévő városi telkekre

helyezik át a piacot. Ott építenék fel *az új zsibáruscsarnokot* s már az építési zsibáruspiac rendezési költségek előteremtésére is van elgondolás.

Eszerint

a Teleki-tér egy részét parcellázzák,

a parcellákat a főváros eladná, hogy azokon *bérpalotákat építsenek.* Az így befolyó összegből építenék meg az új zsibáruspiacot, Ujpest határában. A tér megmaradó részét *parkirozzák* s ezáltal a Teleki-tér környékén lakók régi óhaja menne teljesedésbe. Az egész tér kertészeti rendezésére nincs szükség, mert szomszédságában van a dísztemető, úgyhogy ezen a vidéken *egészségügyi szempontból nagyobb park nem kell.*

A Teleki-téri zsibáruspiac kitelepítése azonban egyelőre a »jövő zenéje«. A közeljövőben *csak a zsibáruspiac árjásításáról* van szó...

Pakots György

A magyar lakosság vásárlóképessége javult, jelentette a budapesti angol követség

London, június 17
(Magyar Távirati Iroda)

Az angol kereskedelmi minisztérium kiadta a budapesti angol követség kereskedelmi titkárának jelentését

Magyarország gazdasági helyzetéről az 1938. évben.

A jelentés szerint az európai politikai válság Magyarország gazdasági életét éppoly súlyosan érintette, mint más európai államokét. Mindazáltal *Magyarország ipari termelése 1938 második felében majdnem minden téren emelkedett, az iparban foglalkoztatott munkások száma növekedett,* az összes nehéziparok és a vegyipar tevékenysége fellendült.

úgy a városi, mint a földmüves lakosság vásárlóképessége javult.

A szén, a bauxit, kőolaj, földgáz és villamosárom termelése és fogyasztása, az élelmiszer, cukor, tej és sörfogyasztás *nagyban emelkedett.* A mezőgazdasági viszonyok általában kedvezőek voltak, főként hála az agrártermékek árának rögzítését célzó irányzatnak. A búza, seréts, szárnyas, nyers és feldolgozott hús és tojás kivitele

igen jelentékenyen emelkedett.

Az 1938. év külkereskedelme nagy kiviteli többlettel (103.7 millió pengő) zárult. *A kormány jelentékeny tevékenységet folytatott főként szociális reformok bevezetése terén.* Az 1938/1939-iki költségvetés többlettel zárult. Az angol-magyar fizetési egyezményt

a magyar hatóságok pontosan és a lehető legnagyobb lojalitással hajtották mindig végre.

Az Anglia és Magyarország közti kereskedelem lényegileg változatlan maradt.

A jelentés behatóan méltatja *a Magyarországhoz visszatért területek nagy gazdasági, pénzügyi és politikai fontosságát.* Kiemeli a jelentés, hogy a visszanyert erdőségek megoldják Magyarország egyik legsúlyosabb problémáját, a faellátást és

a visszatért gazdag vas-, magán- és antimon-telepek egyéb bevitelek csökkentését is lehetővé teszik.

Gazdasági, tarifapolitikai és *katonai szempontból igen nagyfontosságú a kassa—beregszász—tiszaujlaki vonal visszatérése,* mely nagy forgalmat bonyolított le Csehszlovákia és Románia közt és melyet

ezelőtt a kisantant vasúti főéleterének tekintettek.

Ugyancsak növekedett a Magyarország uralma alatt álló Dunaszakasz is

IMPERIAL PALACE-PENSIO
Siófok, Fränkel (orth. kóser) vezetésével. Andrássy-út 4, Batthyány-u. sarok. Telefon 105 és 112

SZÍNHÁZ ZENE RÁDIÓ MOZI

Beszélgetés Pierre Blanchar-ral, a világhírű francia filmszinésszel, aki egy magyar filmprodukció főszerepét játssza Párisban

Páris, junius 17
(Az Est tudósítójától)

Sok olyan *magyar filmszakember* van, aki most *Párisban helyezkedett el* a francia filmgyártásban. Ezek között igen előkelő helyet foglal el *Hegedüs* Ferenc, számos magyar és német film budapesti *producere*, aki *a Studio de la Seine-ben* most készíti

PIERRE BLANCHAR
a »Decemberi éjszaka« főszerepében

el a »*Decemberi éjszaka*« (La nuit de décembre) című nagyszabású *másfélmillió frankba kerülő filmet.* Hegedüs *több magyar munkatárssal dolgozik együtt.* Világítási felügyelője *Zsoldos* László, gyártási vezetője *Körner* Miksa. A film Bernhard *Kellermann* regényének filmváltozata. A főszerepet, egy világhírű zongoraművészt Pierre *Blanchar*, a franciák nagy művésze alakítja. Női sztárja *Renée Saint-Cyr.*

Meglátogattuk a francia filmstudiót és megtekintettük a »Decemberi éjszaka« felvételeit. Kurt *Bernhardt* rendezi a filmet, aki annakidején Berlinben dolgozott. A studió hatalmas színházat ábrázol. Felépítettek egy teljes nézőteret és színpadot. A színpadon 80 tagú szimfónikus zenekar, amely éppen *Liszt* Ferenc egyik zongoraversenyét játssza, *Blanchar* úrral, mint szólistával. A színművész természetesen csak markirozza a zongorajátékot.

Felvétel-szünetében beszélgettünk Blancharral.

— *Felejthetetlen napokat éltem át Budapesten*, — mesélte. — Nyolc-tíz évvel ezelőtt jártam Magyarországon és a Magyar Színházban vendégszerepeltem Gaby *Morlay* társaságában Bernstein »*A titok*« című darabjában. Akkor elvittek a Fészek Klubba és bankettet rendeztek a tiszteletünkre. Olyan remek ételeket azóta sem ettem. Megismerkedtem néhány kiváló magyar íróval és lapszerkesztővel, többek között dr. Molnár Jenővel, aki, hallom, azóta meghalt.

— Mikor jön el megint Budapestre?

— Azt hallom, — válaszolta Blanchar — hogy szeptemberben színtársulatot akarnak összeállítani, amelynek *én lennék a főszereplője.* Ez a színtársulat *Budapestre, Varsóba* és *Bukarestbe* menne vendégszerepelni. Néhány olyan darabot játszanék el, amelyben az utóbbi időben itt Párisban sikerem volt.

Az egyik filmgyári alkalmazott jelenti, hogy *egy hölgy várja Blanchar urat. Oly von Flint.* (A magyar származású berlini filmszínésznő, dr. Offra Sándorné, aki most Franciaországban él.)

Oly von Flint megjelenik a műterem kellős közepén egy fekete terelő pulival. A puli odaszalad Blancharhoz, aki meg akarja simogatni a kutyát. A cipőgombszerű koromfekete kis mérges állat hófehér fogával Blanchar felé kap és *megharapja a kezét. A felvételeket abbahagyják.* Jönnek a jóddal, a gézzel, a kölnivízzel és miegymással és *fertőtlenitik a kutyaharapás által okozott sebet.*

— *Nem lesz semmi baj* — mondja Blanchar határtalan nyugalommal és int, hogy folytathatják a felvételeket.

Kristóf Károly

Ignácz Rózsa

Ignácz Rózsa megvált a Nemzeti Színháztól

Ignácz Rózsa, dr. *Makkai* János országgyűlési képviselő felesége, a Nemzeti Színház tagja, aki két esztendő óta irodalmi munkásságot fejt ki, — »*Anyanyelve magyar*« című első regénye annakidején méltó feltűnést keltett a magyar könyvpiacon — *kérte a Nemzeti Színháztól szerződésének felbontását.* Ignácz Rózsa *már félesztendő óta fizetésnélküli szabadságon volt* és így a bejelentés nem érte a színház igazgatóságát váratlanul. Ignácz Rózsa az utóbbi időben dolgozott egy színházi hetilapnál is, de ettől az állásától is megvált, mert — amint ezt velünk közölték — a jövőben *kizárólag regényírói és színműírói munkálkodásának akar élni.*

x **Az »Ember tragédiája« Kispesten.** A szabadtéri előadás láza átcsapott most a Kispestre érkező *Szalay* Károly színtársulatára, akik július 2-án és 3-án a város most felavatott sportstadionjában előadják az »*Ember tragédiá*«-ját, a Nemzeti Színház művészeivel karöltve. Azután az Operaház művészeinek közreműködésével a »*Hoffmann meséit*« mutatják be szabadtéren. Kispestre külön villamos és autobuszjáratok indulnak az előadásokhoz.

CSILLOGÓ CSILLAGOK

(Forum)

Amerikai revűfilmet mutattak be az este a Forumban. Egy amerikai görlcsoportot szerződtet egy impresszárió a párisi világkiállításra, hogy ott az amerikai táncművészetet képviseljék. Az impresszário balettcsoportot keres, a görlök azonban nem balettáncosnők, hanem jazz-táncosnők. Mégis vállalják a dolgot és bár Párisban kiderül, hogy becsapták a világkiállítást, végül mégis bemutatkozhatnak és szenzációs jazz-kulturájukkal megnyerik az első díjat.

Revüfilmről lévén szó, a közönség bölcsen tudhatja, hogy rengeteg táncot, lüktető cselekményt, brilliáns zenét és más egyéb pezsgést, izgalmat kap és látványosságot. A negyven amerikai jazz-görl egytől-egyig *gyönyörű* és valóban olyan *boszorkányosan táncolnak*, hogy a Hoffmann-, vagy a Jackson-görlök sem különben. Mikor a világkiállítási előadáson — ferde síkban — megjelennek a vásznon, természetesnek találjuk, hogy ők nyerik az első díjat. *Csodálatosak.*

Van a filmben egy *öttagú jazzzenekar*, ehhez fogható jazzművészetet — pláne öt embertől! — *nemigen láttunk.* Minden egyes számukra *nyiltszini taps volt az este a Forumban.* Ami ritka jelenség moziban. Rudy *Vallée*, a híres hollywoodi jazzkarmester, Rosemary *Lane* és Hugh *Herbert* játsszák a revű főszerepeit. Rudy Vallée Chavalier utánzata külön attrakciója a filmnek.

MEGNÉZZÜK? Melegen ajánljuk!

12 millió dolláros költséggel új studiót épit a Paramount

Hollywood junius 17
(Az Est tudósítójától)

A Paramount vállalat hosszas tárgyalás után megvásárolta a Pico Boulevardon levő »Rancho La Lomitá-t, melynek 150 holdnyi területén új stúdiót fognak épiteni 26 hatalmas műteremmel. A költségvetés 12 milliő dollár.

A Paramount jelenleg a Hollywoodban levő Marathon Streeten terül el, de ez a stúdió a produkcionövekedés folytán szüknek bizonyult. Ha az új Paramount elkészült, akkor a régi stúdiót a vele tószomszédságban működő R. K. O. vállalat fogja átvenni filmgyára kibővítése céljából.

P. D.

Tartka bartka

Dobos Annie, dr. Simon Béla egyetemi magántanár felesége, a Belvárosi Színház volt művésznője ma reggel levelet intézett a Színművészeti Kamarához, amelyben a tagok sorából való törlését kéri. Dobos Annie most várja második gyermekét és ez olyan anyai elfoglaltságot jelent részére, hogy a lelkiismeretes művészi munkára nem marad ideje.

#

Básti Lajos, a Vígszínház szőke szerelmes színésze már hónapokkal ezelőtt kiutazott Párisba. Párisból mindenféle kalandos hirek érkeztek róla Budapestre, hogy eltünt, hogy Londonba utazott, de biztosat senki sem tudott róla. Most megtudtuk, hogy mi történt vele.

Básti párisi tartózkodása alatt táviratot kapott Londonból, egyik Londonban élő ujságiró barátjától, dr. Mikes Györgytől, aki közölte vele, hogy szerződést szerzett neki az épen akkor Londonba érkező Magyar Csupajáték előadásokhoz, ahová kerestek egy olyan fiatal színészt konferansziénak, aki rosszul beszél angolul... Ennek a feltételnek Básti meg tudott felelni és így a táviratlal felment a párisi angol konzulátusra vizumért. A konzulátuson azonban mindenféle formaságokat kellett előbb elintézni. Azt mondták, jöjjön holnap, majd másnap azt mondták, jöjjön holnapután, közben Londonból folyton sürgették az indulását, de Básti nem tudott elutazni, mert a permitat nem kapta meg. Végre megkapta és elutazott. Aznap játszott a Magyar Csupajáték Londonban utoljára, amikor megérkezett.

#

Ferda Manyi látta el az útra Párisba *Mezey Máriát* a strandtól az estélyiig mindennel.

#

A legújabb színésznő autótulajdonos Simor Erzsi, a Magyar Színház tagja. Természetes, hogy az első szép vikendet az újdonsült úrvezetőnő felhasználta egy kis siófoki vikendautózásra. Régi szabály, hogy színésznő-vezető első autóútján — karambolt kap. Simor is összevissza törte első útján vadonatúj autóját a siófoki országúton... Ő maga kisebb karcolásokat szenvedett.

* **Pesti főszinészek vidéki vendégszereplése.** *Makay* Margit és *Timár* József *Munkácson* vendégszerepelnek legközelebb a »*Duo*« című Geraldy-darabban. Ugyancsak Munkácson fog legközelebb vendégszerepelni *Dayka* Margit is. *Rózsahegyi* Kálmán pedig *Csepelen* fog fellépni a jövő héten.

* **Férfikórus a kassai dómról.** *Vályi Nagy* Gézának a »Kassai dóm«-ról irott költeményére Nagy Gyula karnagy zenét szerzett. A nagyszabású férfikórus junius 25-én *a kassai országos dalosünnepen* kerül elsőizben előadásra.

Teleszky Dezső az elhunyt fivére úgy
Nóra és **Teleszky István** nevében, **Dr. Putn**
Putnoky Márta és **özv. Dalmady Zoltánné** szü
és az összes rokonok nevében fájdalomtól megtö
bácsi és rokon

Dr. Teles

belső titkos tanácsos, ny. m. kir. pénzügymi
a Magyar Érdemrend nagykeresztjének, a Kormányz

Pólya Iván

1939 június 17 **11**

— **Meghalt Pólya Iván festőművész.** Péntek éjjel hosszú szenvedés után 49 éves korában elhúnyt *Pólya* Iván festőművész. Egyévi betegeskedés után ugyanabban a betegségben halt meg, amelyben bátyja, *Pólya* Tibor, az ismertnevű festőművész és rajzoló. Pólya Iván a szolnoki festőiskola, a Munkácsi Céh és a Paál László Társaság tagja volt és az utóbbi években elnyerte a Szinyei Társaság két díját és a Balló-díjat is. Végigharcolta a háborút, majdnem négy évig volt a fronton. Temetéséről szombaton történik intézkedés. Felesége született *Kallós* Mária és a Pólya- és Hunyor-családok gyászolják.

Pesti Napló 1939 június 17

Pólya Iván

életr!

K

HOLLÓS-MATTIONI ESZTER
FESTMÉNYEINEK ÉS HÍMES KÖVEINEK

HRABÉCZY ERNŐ
FESTMÉNYEINEK

RÉVÉSZ ISTVÁN
FESTMÉNYEINEK

RIPSZÁM HENRIK
FESTMÉNYEINEK ÉS SZOBRAINAK

PÓLYA IVÁN
HÍMES KÖVEINEK

KIÁLLÍTÁSA

Grafikával

1938 febr

P

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1938 FEBRUÁR HÓ

A HALLBAN

HOLLÓS-MATTIONI ESZTER

	PENGŐ
168. ANYA GYERMEKÉVEL. Tempera .	200.—
169. KÖRTÁNC. Tempera	200.—
170. FESTETT SZEKRÉNY	900.—
171. VIRÁGVÁZA AZ ABLAKBAN.	
172. ÜLŐ ASSZONY. Tempera	200.—
173. LEÁNYPROFIL. Tempera	200.—
174. KÖRTÁNC II. Tempera	300.—
Tempera	500.—
175. TÁNC ELŐTT. Tempera	250.—
176. PÉCSUDVARDI ASSZONY.	
Tempera	250.—
177. PÉCSUDVARDI LEGÉNY. Tempera	250.—
178. ANYA GYEREKÉVEL. Tempera .	250.—
179. EGERÁGIAK. Tempera	250.—
180. BARANYAI LÁNY. Tempera . . .	250.—
181. HÁZ ELŐTT. Tempera	300.—
182. KRUMPLISZEDŐK. Tempera . . .	250.—
183. FEJ-FRESKÓ. Tempera	350.—

1938. 22479. Légrády Testvérek nyomdai műintézete, Budapest
(Igazgató: Kertész Árpád.)

	PENGŐ
149. CSIPKEKENDŐS FEJ	500.—
150. SZENT MARGIT	600.—
163. FÜRDŐBEN	1000.—

Festmények

151. BARANYAI ASSZONYOK	400.—
152. ÖREGASSZONY	600.—
153. ASSZONYOK	500.—
154. KAPUVÁRIAK	600.—
155. ÜNNEPLŐK	1500.—
156. CSERÉPÍRÓ	800.—
157. BARANYAI ASSZONY	400.—
158. SIRATÓ ASSZONYOK	800.—
159. TÜKÖR ELŐTT	500.—
160. ÖREGASSZONY	250.—
161. TÁNC ELŐTT	800.—
162. FEKETEKENDŐS ASSZONY	250.—
165. GYERMEKFEJ. Freskó	250.—
166. LEÁNYFEJ. Freskó	250.—
167. KISLÁNYFEJ. Műkő	250.—

149. Csipkekendős fej.

ELŐSZÓ

— Az *Ernst múzeum* jelenlegi csoportkiállítása egy részében *művészavatásként* szerepel oly művészek munkáit mutatván be először Budapesten, kiket itt még nem volt alkalma a műkedvelő közönségnek eddig alaposabban megismerni. Akiket pedig már ismernek, azoknak olyan újabb kísérleteit mutatjuk be, melyek újszerűségüknél fogva joggal tarthatnak igényt érdeklődésre.

RIPSZÁM HENRIK *festőművész 1889-ben született Németbolyon,* 1905—10 között az Iparművészeti Iskolát végezte Budapesten, majd Belgiumban és az északi államokban folytatta tanulmányait. Résztvett a világháborúban, hét évig Budapesten, világkörüli útjának egyes etappejaitúszként). 800 festményt és művészi tervet hozott onnan haza. 1926-ban egy műtermi Ex-libris kiállítás után Svédországba, majd Angliába kerül, ott grafikát, szőnyeg- és textilterveket állít ki, portrékat és kompozíciókat fest s állandóan letelepszik. Jelenlegi kollektív kiállítása az első Budapesten, világkörüli utjának egyes etappejairól mutat be vízfestményeket és olajképeket, melyeket Délamerikában, Peruban, az Andesekben, Japánban, Indiában készített. Művészetében a színes dekoratív elemek érvényesülnek erős impresszionista jelleggel.

HRABÉCZY ERNŐ *Debrecenben született 1894-ben.* Hollósynál, Münchenben 1913—18-ban sajátítja el a festészet alapismereteit, de legfőbb elvként a „fanatikus, megalkuvásnélküli magasabb művészi ideálok hittel teljes akarását". Vidékre — Debrecenbe kerül — hol 20 éven keresztül próbálkozik vele, hogy magára találjon, ami az első kollektív kiállítás tanusága szerint sikerült. Festményeit Budapesten sem a *Műcsarnokban,* sem

más kiállítási helyiségekben eddig sohasem fogadta el a zsűri. Művészi célja: „A kortól és divattól mentes örök művészetet kultiválni, ennek feltételei: szeretet, hit és áhítat, a természet jelenségeit egyszerű eszközökkel, póz nélkül megjeleníteni, érzékeltetni."

RÉVÉSZ ISTVÁN 1887-ben született, 18 éves kora óta gyüjt képeket. Gyüjteményében eleinte úgynevezett konzervatív, beérkezett mesterek szerepeltek, később a modern mesterek — legnagyobbrészt Csók, Rippl-Rónai, Vaszary — művei szóltak ízléséhez. Sokat utazott külföldön. „Természetimádó és romantikus természet, olyan mesterek művei tetszenek neki, kik a napfényt, virágokat, nőket festik . . ."

1936 nyarán — tehát 49 éves korában hirtelen az az érzése támad, hogy aktívan kell a művészettel foglalkoznia. Minden tulajdonképpeni előtanulmány nélkül festeni kezd, s a természetszerű naivitáson keresztül meglepő eredményeket mutatnak most kiállított képei. Csontváry és Utrillo-szerű szellem mutatkozik dolgain s az a festői kultúra, melyet nálunk Rippl-Rónai és Vaszary kreált.

HOLLÓS-MATTIONI ESZTER festőművész nem először mutatja be művészeti alkotásainak gazdag és színes termését. A művésznő *Szekszárdon* született, az Iparművészeti Iskolában, majd a Festészeti Főiskolán tanul, utóbbi helyen hat éven át Rudnay növendéke, 1929-ben az *Ernst múzeumban* állít ki nagyrészt *Szentendrén* készült tájképeket és figurális munkákat, 1931-ben a *Nemzeti Szalónban Sióagárdi templomból jövök* és *Anya gyermekével* című olajfestményeire a *Nemes Marcell*-féle utazási ösztöndíjat kapja. Következő kollektív kiállításán, 1923-ban már dekoratívabb célzatú, monumentális víziószerű figurális képekkel jelentkezik, 1936-ban pedig az *Ernst múzeum* összes termeit betöltő munkái keltenek megérdemelt feltűnést, aratnak sikert. Párizsban 1937-ben

PENGŐ

139. NŐI AKT. Tempera . . . . . 800.—
140. ÖNARCKÉP. Olajfestmény . . . . 400.—
141. KISLEÁNY ÜNNEPLŐBEN. Tempera 700.—
142. ASZKÉTA. Tempera . . . . . 500.—
143. MÁTRAI TÁJ. Tempera . . . . . 600.—

Hímes műkövek

144. HALAK . . . . . 1000.—
145. KISLEÁNYFEJ . . . . . 500.—
146. KISLEÁNY ÜNNEPLŐBEN . . . . 400.—
147. MAGYAR MADONNA . . . . . 750.—
148. CSENDÉLET GALAMBBAL . . . . 600.—

141. Kislány ünneplőben.

HETEDIK (NAGY) TEREM

PÓLYA IVÁN HÍMES MŰKÖVEI

	PENGŐ
130. SOKÁC LEÁNY I.	500.—
131. AKT	1000.—
132. CSENDÉLET	600.—
133. SOKÁC LEÁNY II.	500.—

HOLLÓS-MATTIONI ESZTER

134. FIRENZEI TÁJ. Tempera	250.—
135. ÖREGASSZONY. Tempera	200.—
136. NAPOZÓK	800.—
137. PÉCSUDVARDI LEÁNY. Tempera .	300.—
138. FIRENZEI TÁJ. Tempera	300.—

132. Csendélet.

rendezett női művészek nemzetközi kiállításán vett részt, a *Luxembourg* igazgatósága megvásárolta *Parasztmenyasszony* című képét.

Jelenlegi kiállításán a dekoratív színes népviselet és a monumentális célzatú ábrázolásban tovább halad s oeuvre-je szemlátomást gazdagszik, művészi értékben mélyül s válik tartalmassá. *Hímes műköveinek* egy sorozatában — mely *Pólya Iványal* közös találmánya, de melyeket külön-külön készítenek s melyekből egy-egy sorozatot szintén bemutatunk, egy — a modern építészetben szerencsésen felhasználható művészi díszítő elemet kreált. Ezekről idézzük *Molnár Farkas* építőművész ismertetéséből:

„E modern felfogású festmények tele lélekkel, temperamentummal, a művészi kéz egyéniségével nem üres, tartalmatlan ornamentumok, hanem a tiszta festői kifejezésnek nagy méretben is előállítható, kőbeöntött táblái. Felületük színes kőzuzalékból és cementből készül, fényálló, speciális festékkel üde és tüzes színeket tudnak kihozni hatalmas skálában a hófehértől a mély feketéig. A felületeket rajzokossá és texturássá is tudják tenni. A hímes műkövet bátran alkalmazhatjuk az épületek homlokzatán, sőt víz- és fagyálló voltuk következtében a vízmedencék oldalfalát is kirakhatjuk vele . . . A modern építészet tehát a síma felületek és üvegezett nyílások mellé egy nagyon használható új elemet talált magának . . .“

PÓLYA IVÁN 1889-ben született Szolnokon, eleinte szobrászatot tanult az Iparművészeti Iskolában (1910), 1911—14-ig a szolnoki művésztelepen tanult és dolgozott.

1923-ban volt kollektív kiállítása az Ernst múzeumban. 1933-ban a Szinyei-Társaságnak *Nemes Marcell*-féle tájképdíját nyerte el. Intim, a természet jelenségeit őszintén, egyszerűen s mégis hatásosan ábrázoló festményekkel tette ismertté a nevét.

	PENGŐ
121. BESZÉLGETŐK. Ecsetrajz	40.—
122. ÁLLÓ AKT. Ecsetrajz	50.—
123. VARRÓ NŐ. Ecsetrajz	50.—
124. ÜLŐ AKT. Tollrajz	40.—
125. KUTYA. Tollrajz	50.—
126. OLVASÓ NŐ. Ecsetrajz	40.—
127. KUTYATANULMÁNYOK. Nádtoll-rajzok	60.—
128. NŐI AKT. Szénrajz	60.—
129. OLVASÓ NŐ. Toll- és ecsetrajz . .	50.—

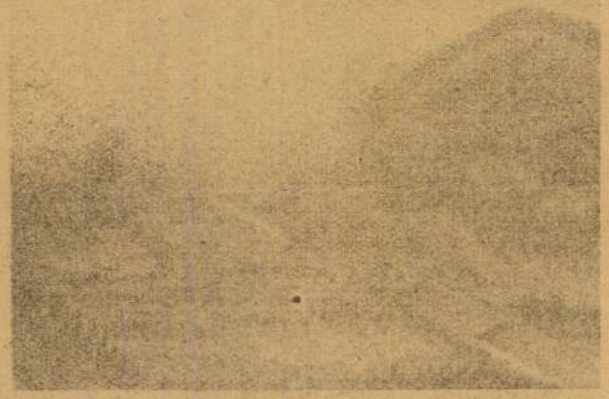

HATODIK TEREM

HRABÉCZY ERNŐ

	PENGŐ
103. AKT NAPERNYŐVEL	250.—
104. A BAGOLY	350.—
105. TANULMÁNY	250.—
106. ARCKÉP	500.—
107. KORA TAVASZ	500.—
108. OLVASÓ FIÚ	400.—
109. DOMBOLDALON	600.—
110. GYURKA NAPERNYŐVEL	400.—
111. TAVASZ	500.—
112. SÉTÁLÓK	500.—
113. KALAPOS FÉRFI	500.—
114. KISFIÚ	350.—
115. TANULMÁNY. Ecsetrajz	40.—
116. KOMPOZICIÓ. Ecsetrajz	40.—
117. DOLGOZÓ NŐ. Szénrajz	50.—
118. TANULMÁNY. Ecsetrajz	50.—
119. KÉT FEJTANULMÁNY. Ceruzarajzok	50.—
120. TANULMÁNYRAJZ.	40.—

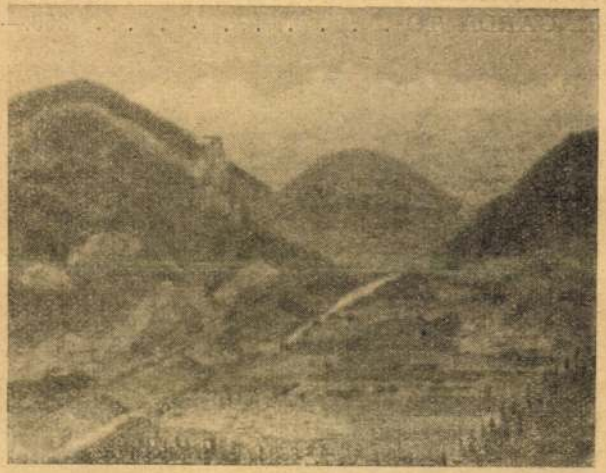

81. Svájci tájkép.

ELSŐ TEREM

RIPSZÁM HENRIK

	PENGŐ
1. SCHERCHEN. Krétarajz	150.—
2. ANSERMET, ERNST. Cerúzarajz.	100.—
3. BOLIVIAI NŐ. Vízfestmény	250.—
4. BOLIVIAI ÁRUSNŐ. Vízfestmény	300.—
5. ŐSZ ANGLIÁBAN. Vízfestmény	250.—
6. LAPAZI VÁSÁRTÉREN. Vízfestmény	500.—
7. LÉHNER JENŐ. Vízfestmény	500.—
8. APÁM. Színes krétarajz	Mgt.
9. JAPÁN LEÁNY. Vízfestmény	400.—
10. AZ ANDESEKBEN. Vízfestmény	300.—
11. DARDZSILINGI KULI. Vízfestmény.	500.—
12. HIMALÁJA. Vízfestmény	500.—
13. LAPAZI INDIÁN NŐ. Vízfestmény	600.—
14. JAPÁN HEGYVIDÉK. Vízfestmény	250.—
15. PERUI TENGERPART. Vízfestmény.	200.—

26. Boliviai férfi.

	PENGŐ
16. ANDESEK; SARCANTÁJA. Vízfestmény (1933.)	300.—
17. KIMONÓ. Vízfestmény	400.—
18. JAPAN TÁJ (NIKKO). Vízfestmény	600.—
19. TULIPÁN. Tempera	250.—
20. GÉSÁK. Vízfestmény	500.—
21. JAPÁN PINCÉRLEÁNY. Vízfestmény.	600.—
22. CHILEI REPÜLŐK. Vízfestmény	150.—
23. HINDU. Vízfestmény	400.—
24. TIBETI LÁMA. Vízfestmény	600.—
25. VULKÁN AZ ANDESEKBEN. Vízfestmény.	300.—
26. BOLIVIAI FÉRFI. Vízfestmény	600.—
27. ŐSZI ERDŐ. Vízfestmény	150.—
28. SZULTÁN FIA. Vízfestmény	150.—
29. TIBETI KERESKEDŐ. Vízfestmény	200.—
30. TANULMÁNY. Ceruzarajz	Mgt.
31. INKA FEJ. Vízfestmény	200.—

ÖTÖDIK TEREM

RÉVÉSZ ISTVÁN

	PENGŐ
87. ALASSIO. Pasztell	250.—
88. OLASZ RIVIÉRA. Pasztell	250.—
89. MISURINA I. Pasztell	200.—
90. VÖLKERMARKT FELÉ. Dr. Bauer Andor úr tulajdona.	200.—
90A. MOLVENO	300.—
91. PASARÉT. Dr. Bauer Andor úr tul.	200.—
92. KORA NYÁR. Dr. Bauer A. úr tul.	200.—
93. MISURINA II. Dr. Bauer A. úr tul.	250.—
94. MERANO TAVASSZAL. Dr. Bauer Andor úr tulajdona.	250.—
95. BELLAGIO. Dr. Bauer Antal úr tul.	200.—
96. BALATON SIÓFOKNÁL	450.—
97. TÉL	250.—
98. JÁNOSHEGY TÉLEN. Dr. Nádor Henrik úr tulajdona	
99. DOLOMITOK. Vágó István György úr tulajdona	
100. CAUMA SEE FLIMSBEN. Pasztell	300.—
101. A SANMARTINÓI VÖLGY. Pasztell	200.—
102. GARDA TÓ	250.—

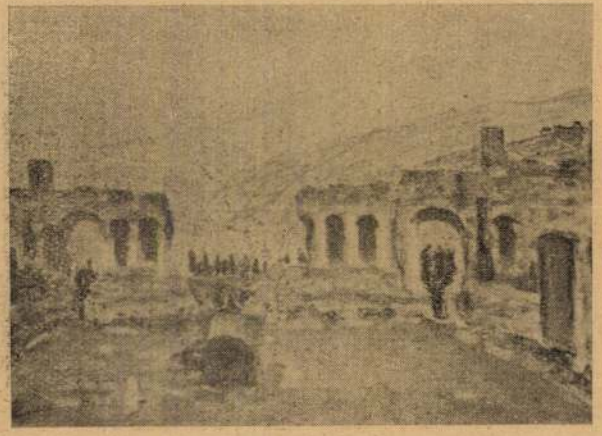

73. Görög szinház Taominában.

80.	MEZEI VIRÁGOK. Pasztell	300.—
81.	SVÁJCI TÁJKÉP	600.—
82.	VIRÁGOK	500.—
83.	ST. MORITZ	400.—
84.	KLÁRI	Mgt.
85.	TÉL	500.—
86.	POCCOL-I HEGYEK	200.—

MÁSODIK TEREM

RIPSZÁM HENRIK

		PENGŐ
32.	FELESÉGEM	Mgt.
33.	DOLGOZÓK	1500.—
34.	ZÖLDKABÁTOS NŐ	1800.—
35.	CSENDÉLET	300.—
36.	SÁRGA KABÁT	mgt.
37.	ÜLŐ AKT	1000.—
38.	ARCKÉPTANULMÁNY	2000.—
39.	KÍNAI	800.—
40.	APOSTOL. Gipsz	Eladó
41.	A SZENT CSALÁD	600.—
42.	AKT TANULMÁNY	1000.—
43.	NŐ TACSKÓVAL	Mgt.
44.	GEORGE	2000.—
45.	ARCKÉPTANULMÁNY	500.—
46.	HEGYI BESZÉD	3000.—
47.	KÉK SZIMFÓNIA	400.—
48.	TANULMÁNY	600.—
49.	AGITÁTOR	300.—

34. Zöldkabátos nő.

HARMADIK TEREM

HRABÉCZY ERNŐ

	PENGŐ
50. KÉKRUHÁS NŐ	300.—
51. FÉRFIFEJ	600.—
52. HARMONIKÁZÓ	300.—
53. GYURKA	500.—
54. GYURKA OLVAS	600.—
55. LÁMPA MELLETT	350.—
56. KOTLÓS	450.—
57. BOROZGATÓK	750.—
58. FEKETE KOTLÓS	400.—
59. KALAPOS FÉRFI	500.—
60. KOLDUS	800.—
61. CLOWN	500.—
62. JUDIT	350.—
63. OLVASÓ NŐ	700.—
64. OLVASÓ FIÚ	350.—
65. KÖSZÖRŰS	800.—
66. HÁZTETŐK	500.—

50. Kékruhás nő.

NEGYEDIK TEREM

RÉVÉSZ ISTVÁN:

	PENGŐ
67. CORTINA	450.—
68. DÁLIÁK	650.—
69. GRAUBÜNDENI HEGYEK. Pasztell	400.—
70. BALATON. Pasztell	400.—
71. TÉLI HÁZTETŐK. Pasztell	300.—
72. BRENTA	600.—
73. GÖRÖG SZÍNHÁZ TAORMINÁBAN Pasztell	400.—
74. MÁTYÁSÉK KERTJE. Pasztell	300.—
75. VIRÁGOK. Pasztell	250.—
76. FEHÉRRÓKÁS NŐ. Pasztell	400.—
77. TAVASZ SZEPTEMBERBEN. Pasztell	400.—
78. STRESA	400.—
79. HÁRSHEGYI KILÁTÁS. Pasztell	400.—

51. Férfifej.

Pólya Iván

életrajz

irod.

Csókássy 124.l.

Gusztáv Adolf

Derékig, vissza néz, könn
hadi ékitményekkel diszittett ke
czát tart, lehajtott széles gall
balvállára vetetten hordja. Feli

GUSTAV ADOLP
König in Sch

és ez után jobbra: 101.

Rm., mér. a rl.

Szn. 116-9
332-900-69

Pólya Iván

wód

Ki-Kicsoda?

654. l.

Pólya Jean

nobrair

1907-8.

Ennisk 1930.87.e

Borzalmat gerjentö szerencsétlenséget elö adandó, legujabb napi történet ...
Pest: Beimel, 1838.
A Föv. Kotár tul.

Ki. ②. 400.

Pólya Iván

1933 feb márc Kiáll

OT. 7,39.

Klebelsberg emlékkiá... Műcsarnok

Pólya Iván

Várakozás

1932 főv új szerzem.kiá... Mücsarnok

BUDAPEST

Pólya Iván

röd

=

Móricz Virág dr.

Képzőművészeti kiállítások Budapesten. Tátra. 1938. II. 3 f.

II. lépcső T. 5. (Központi Egyház

Nagyságos

Dr. Szentiványi

a Műemlékek Orsz.

Pólya Iván

Pólya Iván festőművész, II., Margit-krt 64/a. 352-362

Bptávb 1940 szept.

Pólya Iván

Ernst Múzeum kiállításai

CXXXI. 1932

101, 122,

Polya Iván

festő

l.

Veszprém 110.l

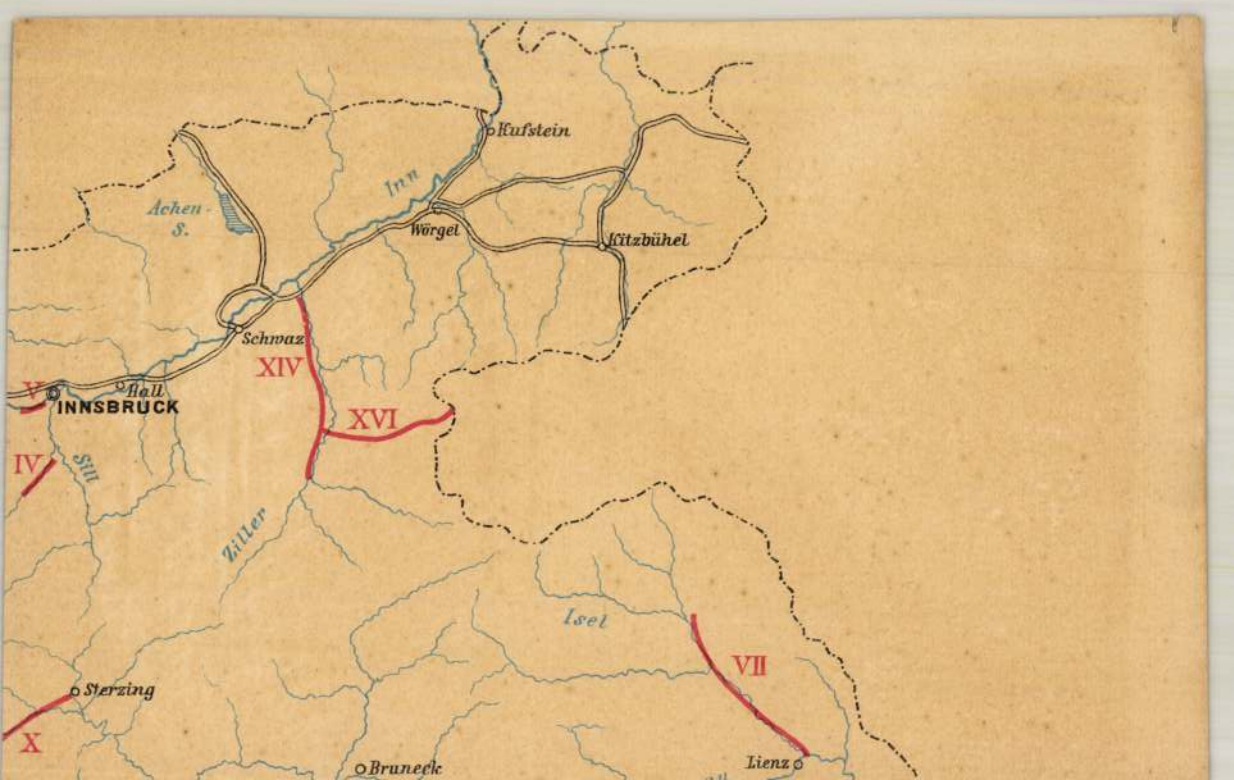
Kufstein
Inn
Achen-
S.
Wörgel
Kitzbühel
Schwaz
XIV
XVI
V
Hall
INNSBRUCK
IV
Sill
Ziller
Isel
VII
Sterzing
X
Bruneck
Lienz

Pólya Iván

arck. repr.

Lex Magy Társ

60. tábla -

EBST KÖRGT I

Pólya Jenő

Saját

Magyar Művészet

1935. 63. l.

Polya Jean

laid

Mayor Nuiver

1935. 63. 1.

Pólya Iván

lásd

Lex Magy Társ

451. b. l.

Polyp Ano

Lois

Ex Mon Tué

VST. L. R

Pólya Iván

D. N. A szolnoki művésztelep.
Művész-Élet 1932. szept.

Polya Iván Munkácsi-céh tag. Állandó kiállítója az Ernsztnek. Párisban, Rómában élt hosszabb ideig. Szorgalmasan dolgozik, készül egy reprezentatív kiállításra. Ujabban freskókat fest. Sokat kísérletezik a freskókkal — abban látja a jövőt.

Pólya Iván

hogy Pólya Iványnak, a kiváló festőművésznek, hímeskő munkáját megvásárolta a főváros.

Esti Kurir

1938 márc. 27.

HRSALZ ist in 2 Liter Wasser aufzulösen. Mit terwallen von 4 Tagen, nebst der regelmässigen ırzeln auf der Erde gegossen, wobei Blätter und Pflanzen, Palmen, Kakteen etc.) ist 1 Dose in 4 he zu begiessen

---

ÁR POUR LES PLANTES.

DE KAZÁR en 2 litre d'eau, arrosons de cette es feuilles par 4—6 jours.

ÁZÁR PER LE PIANTE.

'O DI KAZÁR in 2 litri d'acqua. Con questa le radici, in ogni 4—6 giorni. Naturalmente non ornalmente. Per palme ed alte piante verde una volta per settimana.

---

iter oldat készitésére elegendő. **Ára 90 fillér.**

onteladóknak lényeges **kedvezményt** nyujtunk.

Ára kg.-ként bádogdobozban 4.— pengő netto, gramm tápsóból 200 liter tápsóoldat készithető.

STVÉREK magkereskedésében

Váczi-utca 84.

lrogéria, festék és **füszerkereskedésekben.**

ıytápsót kérjünk mindenütt!

RZSÉBET-TÉR 2.

PÓLYA IVÁN

118 Adria mellett tempera 400.—

Céhbeliek pub. kiill. Est.
Nemzeti Salon
1934. jan.

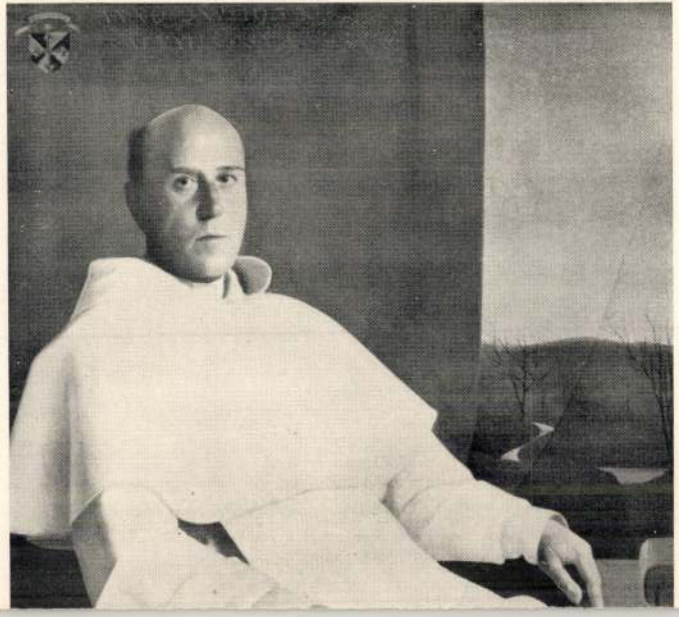

Pólya Iván

kvall-
Nemzeti halom
1939. máj.
Fův. képt.

Pólya Iván

Skiáll.

Nemzeti halon

1929 dec.

Fův. kept.

Pólya Iván

festő

linmes kövei

l.

Ernst Museum kiáll.

1938. febr. – márc

10·60 × 21·60

212
106
636

22496

Pólya Iván

l.

Ernst Mur 131. kiáll

101, 122, 1.

Pólya Iván
festő

Lásd

Nemzeti Szalon 1939
90. csop. kiáll. – máj
152 – 157. sz
a képeket mint
Balatoni ösztöndíjas
1938-ban festette

Pólya Iván

élet, kok. kiáll.

l.

Nemzeti Szalon 1929. dec.

66. csop. kiáll.

Kivonat a
'zalon legközelebbi programjából:

A «Kút» ötödik tárlata

égia representativ képző- és
iparművészeti kiállitása

---

emzetközi Alpin kiállitás

---

er Anton osztrák festőművész
gyűjteménye

ır Avantgardisták első történeti
bemutatkozása.

Pólya Iván

191 Áradás, olajf. mgtul.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

207 Spolarich L. portraitja, gipsz mgtul.
208 Zsuzsa, gipsz mgtul.
209 Ábrányi Kazár portraitja mgtul.

Pólya Iván

szül. 1889 Szolnok

Pescatori

Barche sul Tibisco,

tempera

Catalogo della XXI

biennale. Venezia,

1938 – XVI. 308. l.

La Giuria, nel presentarLe qui uniti gli elenchi nominativi degli artisti accettati e delle opere prescelte, si onora rimettere all' Eccellenza Vostra il mandato ch' Ella Le aveva conferito, e Le porge l'espressione del più devoto ossequio.

VINCENZO CIARDO
ARTURO DAZZI
FERRUCCIO FERRAZZI
MICHELE GUERRISI
ARTURO MARTINI
FABIO MAURONER
CARLO ALBERTO PETRUCCI
BORTOLO SACCHI
ALBERTO SALIETTI
ANTONIO MARAINI (Segretario Generale)

Pólya Iván

Hétfő Reggel

1943. máj. 10.

Pellintetes

Műemlékek Országos Birottságának

Csákigerbei állami népiskola nevelőintézet

Hivatalból
portóköteles.

Budapest

IX. Hőgyes Endre u 10.

20 f
MAGYAR KIR. POSTA

Pólya Iván

Nemzeti Salon. A
szolnoki művésztelep
reprezentatív kiállí-
tásának katalogusa.
1936. marc.

73-80. szám

l. könyvtáramban

Hivatalos nyu

50 P., azaz Ötven Pengőről,
Pénzügyminiszter Ur 148.728-
szakértői dij és egyéb költs
urtól a Müemlékek Országos B
céljából felvettem.

Budapest, 19

Pólya Iván

l.

Közgazdaságtan

1943. 196. l.

Pólya Iván

Árverési Csarnok aukciókat.

32. sz. 1926. ápr.
33. sz. 1926. jún.
34. sz. 1926. okt.
35. sz. 1926. dec.
37. sz. 1927 márc.
39. sz. 1927. okt.

Cista, Rurdi X. 57.

Pólya Iván

Pólya Iván „himes-kő“ képe:
Sokác leány

Pesti Napló képes mell.
1938. febr. 20.

Szent János +
Szentjobb +
Torda +
Varad-előhegy
Erdely

Gyulafehérvár
Borza +
Egyházfalva
~~Sza Homoráa~~
~~Nagykürt – Hugyad Hon~~
Igalva +

Pólya Iván

PÓLYA IVÁN: ÁHITAT. (SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR.)
Iván Pólya: Andacht. (Hauptstädtische Galerie.) — Iván Pólya: Devozione. (Galleria Municipale.)

Szépművészet

1941. 5. sz.

MÁRFFY ÖDÖN: TAVASZ. (SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR.)

Ödön Márffy: Frühling. (Hauptstädtische Galerie.) — Ödön Márffy: Primavera. (Galleria Municipale.)

Pólya Iván

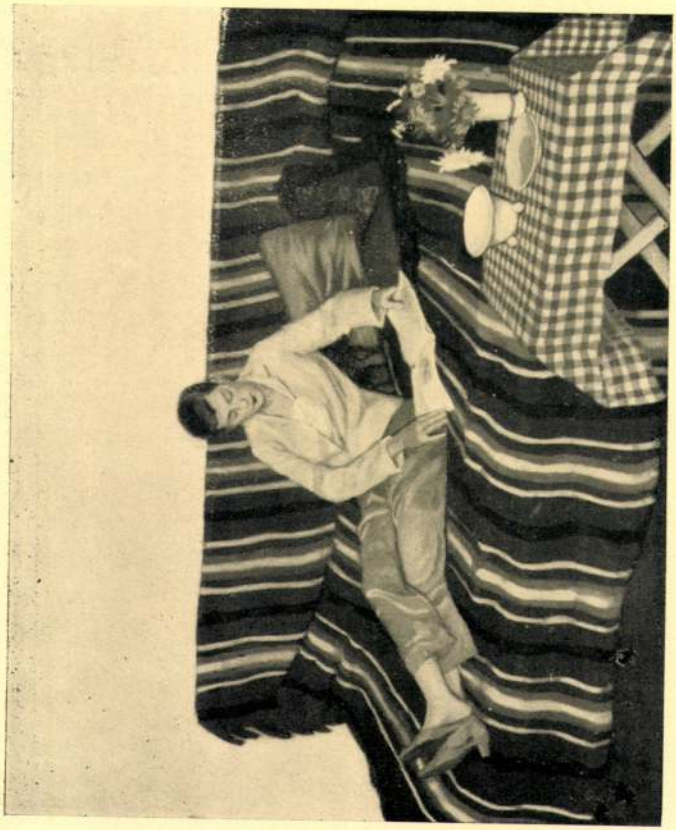

129. PÓLYA IVÁN: Pihenés

Nemzeti Szalon 1929. dec.
66. csop. kiáll

Pólya Iván

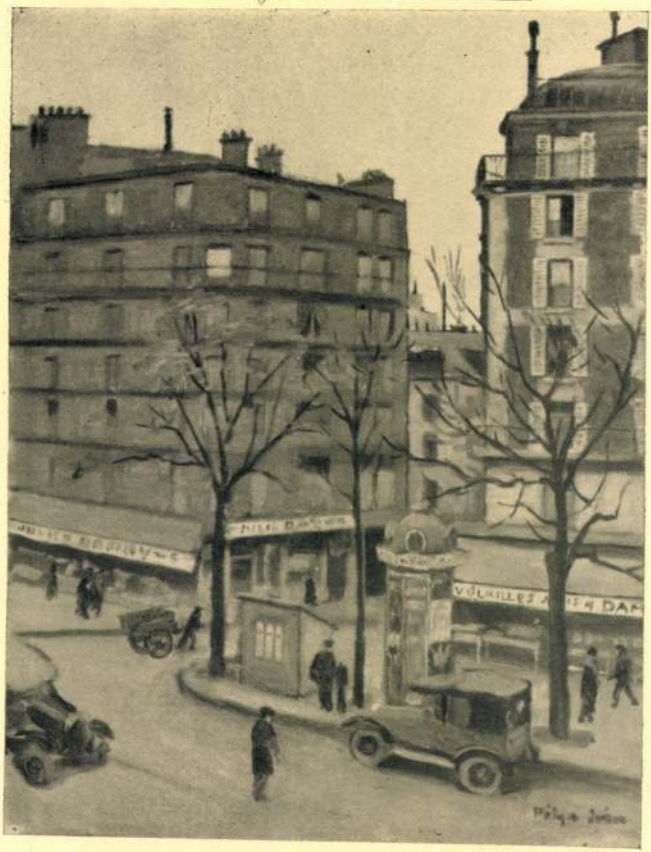

136. PÓLYA IVÁN: Párisi uccarészlet

Nemzeti Szalon 1929. dec.
66. csop. kiáll.

Pólya Iván

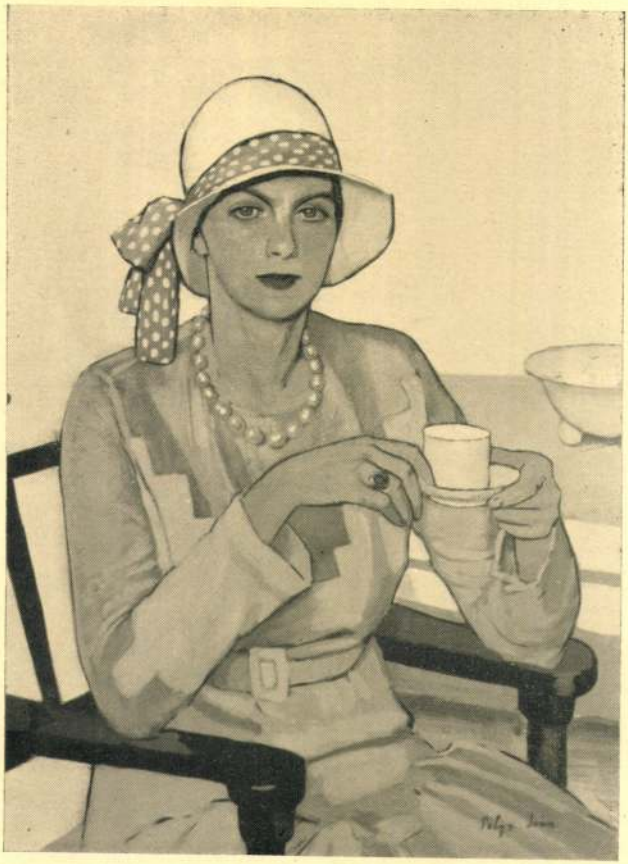

133. PÓLYA IVÁN: Zöldruhás nő

Nemzeti Szalon 1929 dec.

66. csop. kiáll.

Pólya Iván

aki a Szinyei Társaság tájképfestészeti
díját nyerte. Az Est. 1935 jan. 30.

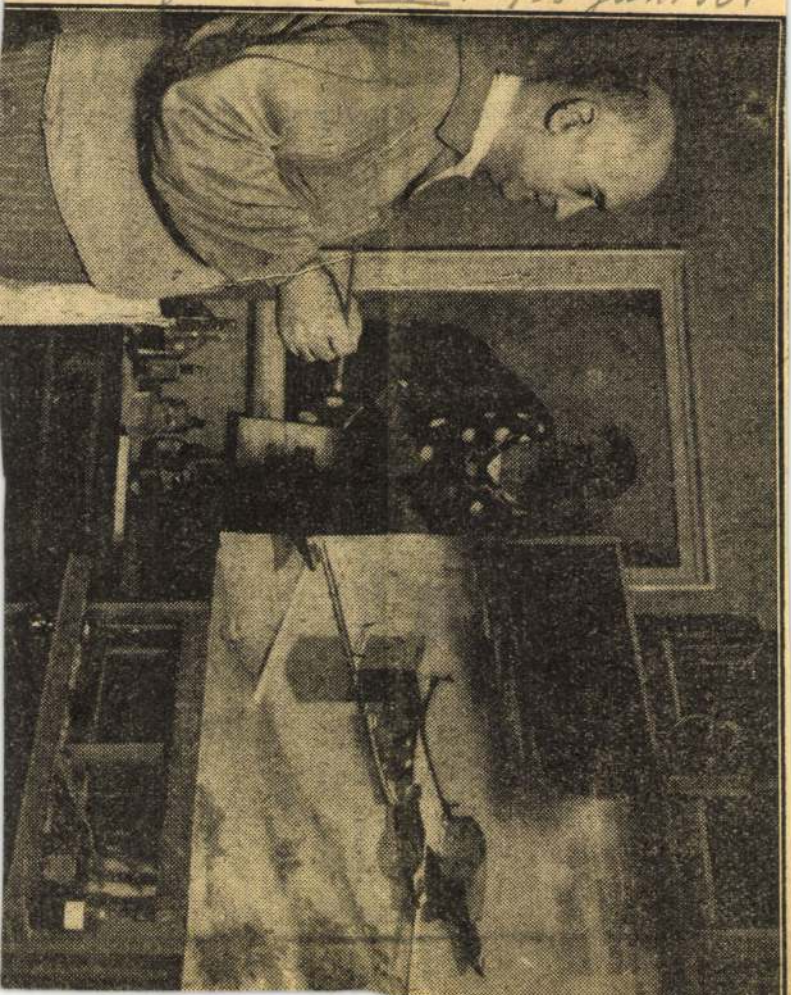

lessége és a koponyaméretek szerint a következő új faji osztályozást állította fel: 1. *néger*, 2. *földközitengeri*, 3. *alpesi*, 4. *negrito*, 5. *ausztraloid*. Az ősfajból először a negrito faj vált ki és Dél-Ázsiából Afrikába vándorolt. *A mongol szerinte nem önálló faj*, hanem az alpesi faj egy változata. A néger és az ausztraloid faj a *neandervölgyi embertől származik*.

— A macedón forradalmi vezért meggyilkolták? *Belgrádból* telefonálja tudósítónk: A *Vreme* jelenti ma reggel, hogy Szófiában tegnap este mindenfelé híre terjedt, hogy Rhodos szigetén *megölték Michajlov Iványt, a macedón forradalmi bizottság vezérét*, aki nemrégiben oda menekült. Nem sikerült *Rhodos* szigetével érintkezésbe jutni s így még ma sem lehet tudni, hogy *igaz-e a gyilkosság híre*.

— Kegyetlen szülők. *Londonból* jelentik: Elham város bírósága két és fél silling pénzbírságra ítélte William *Spriggins* bányamunkást és feleségét *»gyermekeikkel való kegyetlenkedés«* címen. A kegyetlenkedés abból állt, hogy Spriggingsék, akik egy kis kunyhóban laknak, gyermekeik ágyai között *tyúkketrecet* helyeztek el. A tyúkok állandó jelenléte teljesen

vezni ezt a nagy vagyont? Arden ugyanis *nem hajlandó visszatérni a civilizáltabb vidékekre*. Eszkimó nőt vett feleségül és eszkimó módon él. Annakidején aranyásás közben súlyosan megbetegedett és egy eszkimó nő *önfeláldozóan ápolta*. Megszerette a nőt és felgyógyulása után elvette. Az eszkimó falu lakosai meglehetősen csodálkoztak ezen a házasságon, mert számukra ez a hölgy volt a legesúnyább az egész faluban. »*Kutyabordájú nőnek*« nevezték soványsága miatt. Természetesen csak eszkimó viszonylatokban sovány, mert ezek a sarkvidéki emberek *az egészen kövér nők tisztelői*. Arden »kutyabordájú« felesége Európában meglehetősen *teltidomú* hölgynek számítana. Amikor Arden gazdag ember lett, felesége kijelentette, hogy szabad kezet ad neki, ha akar, menjen vissza a fehér emberek világába. Arden azonban *otthagyta az eszkimókunyhóban*. Már van is egy gyermekük, aki egyelőre *csak eszkimóul beszél*, mert a szülők egymásközött ezen a nyelven társalognak. Ardent legutóbb felkeresték kanadai üzletbarátai, akik előtt kijelentette, hogy *kitünően érzi magát*. Vagyonát egy montreáli banknál

Pólya Iván

Pólya Iván : Polla néni

Pesti Napló képes
mell. 1937. I. 31.

Pólya Iván

A merengő e.
Képe repr.
Rát Str. 214. l.

Pólya Iván: Télen.

U. o. 213. l.

BUDAPEST
DEC 16 2

Pólya Iván

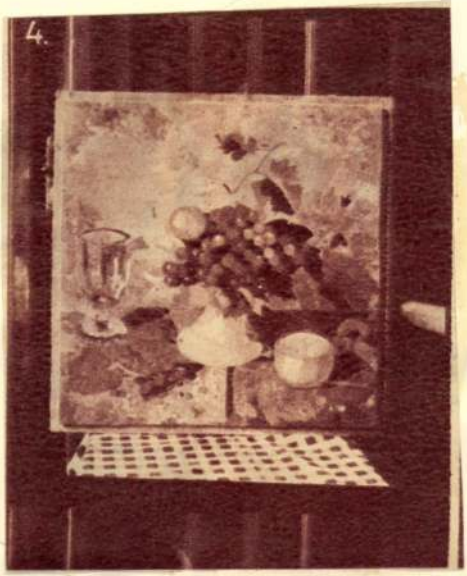

Csendélet hímes mukoból

Vas. ujs. az uj magyarig képes mell.

1938. január 30

Pólya István

Halászbárkák c.
képe repr.
Képzőművészet
1930. 35. sz

Iván lesz

Pólya Iván

MDK

Piros pohár, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Pólya Iván

Fényképét közli a lap munkaközben, amint Velencében festi a tengert.
Nem rég érkezett vissza olaszországi tanulmányutjáról és képeiből Karácsonykor kiállitást rendez.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 16-22. XVIII. évf. 51. sz. 11. lap

MDK

Pólya Iván

Almádi partján, repr.

Rónay K.: A Balatonfüredi Művésztelep kiáll. a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. 21.

Pólya Iván

A vörös katona a proletárállam védelmezője... plakát

[illegible]. Magyar forradalmi művészet. [illegible]. 1957.

MDK

Pólya Iván

Schef Jász adattár 247.l.

COVER, DUST JACKET, SAINT.

MDK

Pólya Iván

Szinházi Élet 1924. 52. sz. 195.l.

MDK

Pólya Iván

Harsányi Zs.: A szétmászó tájkép. Pesti Hirlap 1940. szept. 6.

Pólya Iván MDK

Sárga virág, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Pólya Iván MDK

Parkrészlet, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Pólya Iván festő
Szolnok Megyei Néplap 1956 júl. 29.-
Soldati

MDK

Pólya Iván

Polla néni, repr.

Müvész Kurir 1937. 1. sz.

MDK

Pólya Iván, festöm.

Utcarészlet. Olf. J.l.j.

Parkrészlet. Olf. J.l.j.

Ért. KÜzl. 1931. 3.rk.sz. 64.l.

MDK

Pólya Iván

Anya fiával.Olajf.60x50./Jelzett./

Árverési Közlöny.94.aukció. 36.l.

Mme

MDK

Pólya Iván

Z.I.: Szolnok és a müvésztelep. Magyar Iparmüvészet 1936. 69.l.

MDK

Pólya Iván, festőm.

a művésztelep mai lakóinak egyike.

Hyba: Fényes ünnepség keretében nyilt meg a szolnoki művésztelep jubiláris kiállítása.
Nemzeti Ujság. 1927. szept.20. 6.l.

Polya Iván

MDK

Jancsi, szobormü

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

M.D.K.

Pólya Iván

Vig György beszámol az egyik művésztelep életéről, de a cikk eleje hiányzik, /hiányos lap/ így nem lehet tudni melyik művésztelepről ir. Fényképfelvételen szerepel a művész néhány társával együtt.

Szinházi Élet. Bp. 1928. aug. 19-25. XVIII. évf. 34. sz. 31. lap.

MDK

Pólya Iván

Dékány A.: Szolnoki művészek a Nemz.Szalonban. Uj Magyarság 1936. márc. 15.

MDK

Pólya Iván

F.J.: "Himes kövek" Kiáll. az Ernst-Muzeumban. Pesti Hirlap 1938.febr.2o.

MDK

Pólya Iván

Fürdőző nők, repr.

Pólya Iván képei. Müteremkiáll. a Rózsadombon. Szinházi Élet 1925.16.sz.

M.D.K.

Pólya Iván

Oltárképének repr.-ja, amelyet a szolnoki vártemplomban október 14.-én avatnak fel ünnepélyes keretekben,-irja a lap a repr. alatt és a kép mellett közli a művészről készült fényképfelvételt.

Szinházi Élet. Bp. 1923. szept. 30.-okt 6.
XIII. évf. 35. l.

(40 sz.)

M.D.K.

Pólya Iván

A szolnoki művésztelepen lakik feleségével együtt és itt dolgozik. Karikaturáját közli a lap.

Megszünt az indiánélet a szolnoki művésztelepen c.
Szinházi Élet. Bp. 1926. aug. 2-8. XVI. évf. 31. sz. 44. lap.

MDK

Pólya Iván

Pesti Napló 1939. jan. 11.

XIX

MDK

Pólya Iván

Rát Str. 879.1.

Pálya Iván,festőm. MDK

Olajfestmények:

239. Aktok.
240. Lámpagyujtás.
241. Zagyvapart.
242. Vasárnap este.

Szolnoki festők.
Képsöm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 16.1.

MDK

Pólya Iván, festöm.

Öreg paraszt. Olf. Jelz.

Női képmás. " " 49.1.

Árv.Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 48,49.1.

MDK

Pólya Iván

Tavasz, of.

Árverési Csarnok aukciói kat. 1934. szept.
54.1.

MDK

Pólya Iván

Uj magyar festőtehetség tünt fel az Ernst-Muzeum kiállitásán. Szinházi Élet 1924. 9.sz. 30.l.

MDK

Pólya Iván, festöm.

Tiszapart Szolnoknál. -

Nemz. Szal. - A Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll.-a.
1935. márc.30.-ápr.14. Kat.

MDK

Pólya Iván

Halálát közli a lap.

Cikk: In memoriam...

Művészet, 1939. IV.évf. 27.sz. 82.lap

M.D.K.

Pólya Iván

Tréfás rajza a lapnak "Festők álarcosbálja" cimmel közölt felhivására.

Szinházi Élet. Bp. 1933. febr. 12-18. XXIII. évf. 8. sz. 28-29. lap.

MDK

Pólya Iván

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 56.l.

MDK

Pólya Iván

Rajza, a miről álmodnak a pesti festők sorozatból. Repr.

Cikk: Álmodik a festő.

Színházi Élet, 1934. Karácsonyi sz. 48-51. lap

ΤΟΠΑΝ ΤΑΦΟ

Pólya tván

Kiákít

M. 1930. XI. 16.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14:
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület építészeti állagának a tö

M

MDK

Pólya Iván

Képzőművészet. Ujság 1927. jan. 1. 48.l.

Καθηγητής: Δρόσος Γεώργ. Ημερ. 1ο Ωρ. 1ο

Ενότ. Σχέση

Κλίμ

MDK

Pólya Iván

A csók, repr.

Némethy József dr.: Évk. KMT. 1929. 52.l.

MDK

Pólya Iván

A Szinyei Merse Pal Társ.évi rendes közgyülésén, a Szinyei-tajképdijat Pólya Ivannak itélte.

Magyar Művészet, 1935. 2.sz. 58.l.

MDK

Pólya Iván

Legények a csónakban, repr.

A Szolnokiak. Színházi Élet 1936. 13.sz.

MDK

Pólya Iván

A csók, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 16.1.

MDK

Pólya Iván

Zagyvapart, of.

Vasárnap este, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 16.l.

MDK

Pólya Iván

A csók, repr.

Képzőm.Társ. téli kiáll. kat. 1927/28.

Kabbalistic Art of Isaac Luria

Lurianic Kabbalah

Lurianic Kabbalah

MDK

Pólya Iván

Darányi és a miniszterek látogatása a szolnoki müvésztelepen. Pesti Napló 1937. szept. 15.

MDK

Pólya Iván

Aklok, of.

Lámpagyujtás, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 16.1.

MDK

Pólya Iván

Áhitat, repr.

Szépmüvészet 1941. 5. sz.

MDK

Pólya Iván

Himes kövek.
Magyar Iparmüvészet 1938. 54.l.

MDK

Pólya Iván

Pólya Iván temetése. Pesti Hirlap. 1939. jun. 2o.

Sept. 20.

Entered Twin Peninsula Resort with [illegible]

Left Twin Peninsula Resort

MDK

Pólya Iván

A szolnoki müvésztelep - huszonötéves. Az Est 1927. szept. 15.

Pólya Iván MDK

A csók, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

Pólya Iván MDK

Aklok, olf.

Lámpagyujtás, olf.

Zagyvapart, olf.

Vasárnap este, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Pólya Iván MDK

A csók, repr.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Mon

Today I've

A couple more

Which one does SAVOY mention

Pólya Iván MDK

Árnyékban, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

M.D.K.

Pólya Iván

I-y: "Pólya Iván" cimmel ir a müvész halála után munkájáról és irásának keretében bemutatja néhány müvét: "Fiatalkori önarckép", "Katika Vázlat egy "himes kő"-höz", "Horgászó gyerek" és "Mária kép /Himes kő/" cimekkel.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. juli.9. II. évf. 28. sz. 24-25. lap.

MDK

Pólya Iván, festőm. ?-graf.

869. Vándorok. J.l.b. Szénrajz.

870. Nő virágokkal. J.l.j. Olf.

Árverési Közlöny. 193?. ápr. 3. XV. sz. 33.1.

Pólya Jenő K

Pólya Tibor

Schef Jenő

adattár 247.

Szentiványi Jolán

F.I.A.

Pólya Iván.

A szolnoki születésű művész a szolnoki
műveztelepen alkotta meg sok művét.

Magyar Nemzet, 1951, ápr. 26.

~~Hrabéczy Ernő~~

~~Hr. Mattioni Eszter~~ K

Pólya Iván

Ripszám Henrik

tovább
2

cvd

Hl Ervin: Az Ernst-
Múzeum csoport-ki-
állítása. Budapesti
Hírlap. 1938. febr 20
dátum
levágva

P

izsgált és érvényesitett a Má„
litási munkálataira vonat-
ereseti kimutatást azon
lemmel küldjük át, hogy
felülvizsgálni és annak
a Müemlékek Országos Bi„
el bemutatni szíveskednék,
arra, miszerint a küldött
I^sö^ számú kereseti kimuta„
e hozott 8300 koronát a vál„
zettük s így jelenleg már csak
velkezésünkre, a 700 korona
reseti kimutatásban fel-
. közti 800 korona kü-
ek sürgösen és soron ki„

./.

901
778
123

Pólya Iván MDK

Alvó modell

Polla néni

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Борја Iveљ

Vlvć woleJT

Bolla nant

MDK

Pólya Iván festőm.

k.m: Az Ernst Muz. uj kiállitásának 5 müvésze.
8 Órai Ujság 1938. febr. 20.

Pólya Iván

HDK

Várakozás, olf.

Miesarnok 1932 Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

Pólya Iván

MDK

Olasz nő

Ciprusok

Műcsarnok 1933. Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

MDK

Pólya Iván

Csemiczky: Az ujesztendő első kiáll.i. Film-Szinház-Irodalom, 1942. 3.sz.

MDK

Pólya Iván festőm.

Csendélet

e.a: 5 festő az Ernst Muz.ban. Ujság, 1938. febr. 20.

Pólya Iván

A Lipótvárosi Kaszinóban rendezett képkiállítása.

A Reggel 1926. I. 24.

Pólya Iván

* (Képkiállitás a szolnoki művésztelepen.) *Szolnoki* tudósitónk jelenti: Jelentőségteljes kultureseményként a Szolnoki Művészeti Egyesület lakóinak képeiből kiállitást rendez. A kiállitó művészek névsora *Pólya* Iván, *Pólya* Tibor, *Szlányi* Lajos, *Szülle* Péter, *Udvary* Dezső, *Vidovszky* Béla, *Zádor* István és *Zombory* Lajos ismert nevét foglalja magában. A művészek sorát kiegészitik a művésztelep tehetséges növendékei: Áldor László, Bertalan Albert, Gerber Magda, Moller Pál, Péter Mária, Radnai Miklós és Vörös Géza. A művésztelepi kiállitás megnyitása szeptember hó 14-én, vasárnap d. e. 12 órakor lesz, melyre a fővárosi hivatalos körök és művészeti intézmények számos képviselője részt vételét megigérte.

M. 1924. IX. 12.

(magyarság)

Pólya Iván

++ **Pólya Iván kiállitása.** A Lipótvárosi Kaszinó első emeletén ujabb festményeinek válogatott kis gyüjteményét mutatja Pólya Iván. Jobbára ennek a nyárnak termékei s a müvész szükebb hazájának, Szolnok környékének motivumaival találkozunk rajtok. Számos finom tájképe közül stilizált szinességével egy sötét egü, sürü fehérfelhös tája válik ki. Más képei a Zagyvát ábrázolják megáradt állapotában, a Zagyvapart füzeit, a Zagyva hidját és Szolnok festői tájának egyéb vonzó részeit. Az érdekes kis kiállitás dijtalanul tekinthető meg. *(e. a.)*

Ujság
1926 I. 5.

Dávassy István

A Nemzeti Szalon 47. csoportkiállításán vesz részt kollekciójával.

Pólya János

Formák barnában olaj 44x62
Formák sürkében -"- -"-

Vásárhely Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

MDK

Pólya József

az alábbi pályázaton 5.ooo koronáért megvásárolták 2. pályatervét

Falfestőminta-tervekre hirdetett pályázat. Magyar Iparművészet 1923. 71.l.

Pólya József MDK

Dunai részlet, vizf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Pólya József

16. Pólya József: Kerámia falikép,
Eger, Eger Szálló, 1964

Az absztrakt formai fogalmakkal teremtett, síkokkal határolt színfoltok a derű kifejezésére vállalkoznak. Ezt a derűt az alkotó meg is teremti kerámia anyagú művében a dekoratív vonal különösebb segítsége nélkül is.

Művészet, 1968. 10. 37. old.

Tiffanytól Moho

A MAGYAR–AMERIKAI IPARMŰVÉSZET ÉPÍTÉSZETI KAPCSOLATOK TÖRTÉNETI

A környezetkultúra magyarországi történetében m még igen sok a fehér folt, sőt azt is mondhatnán hogy nagyobb az ismeretlen része, mint amenny a kutatás feltárt. Kevéssé térképezték fel, hogy milye hatások érték, a kisugárzásról pedig még kevesebbe tudunk, főleg ami a távolabbi országokat, így a haz kultúrától leginkább különböző Egyesült Államoka illeti. A nagy távolságot áthidaló s eltérő társadalm gazdasági, valamint műszaki és kulturális körülmé nyek közepette alakult magyar–amerikai kapcsola toknak magam sem tulajdonítottam különöseb jelentőséget mindaddig, amíg 1975 őszén az egye sült államokbeli Smithsonian Institution Travelin Exhibition Service képviselői nem keresték me az Iparművészeti Múzeumot egy magyar szecesszió kiállítás tervével.[1] A kiállítás rendezésénél, amelyé megbíztak, a magyar társadalmi valóság mine szélesebb és sokrétűbb bemutatása mellett ugyani alapvetőnek találtam az európai, sőt egyeteme kultúrával való összefüggések jelzését. Különöse fontosnak éreztem, hogy kapcsolatot keresse az amerikai kultúra kortárs eredményeivel, és eze az úton a kultúránkat kevéssé ismerő, történet társadalmi és művészeti fejlődésünktől távol él amerikai látogatókkal.

Minél több anyag bukkant elő, annál figyelemre

Pólya József

Fények játéka, olaj, 50 × 60 cm

Palánt mögött, " 50 × 60 "

Budapest Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. szerk. kisdéjiné Kisimi Irén.

12.

Pólya József festő

Szerepel az alábbi táblatan

Kovács Gyula: Studió 1958-68

Művészet 1969 IV sz. 3 old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Pólya József festő M.[illegible].K.

Bp. Római-part "Lidó" csónakház kerámia falburkolata

Építész: Jánossy György ,"alkó Zoltán

Épült:1960-61

Magyar Építőművészet 1963 /1.

4.1.

Pólya József
iparművész

M.D.K

A kecskeméti Aranyhomok Szálloban
csempére festett non figurativ oldalfal
bizonyítási vannak!

Kovács Ismrsa: A kecskeméti Aranyhomok Szálló
Művészet, 1963. december - 17 lap.

Pólya József, festő

szerepel.

Kardos József: XVII. Gmi tárlat – Vásárhely

1173-1175.

Tiszatáj, Szeged. 1970. december XXIV/12

Pólya József
Keramikus

M.D.K.

A kecskeméti Aranyhomok Szálló-ban az ittezemmel szemben falfelet kit kerámia fakdíszíti.

Kovács Gyula: A kecskeméti Aranyhomok Szálló meg a képzőművészeti alkotásaz

Művészet, 1963. december – 20 kap

Pólya József MK

Társművészként szerepelt a kecskeméti aranyhomok szállóépitésénél/ / pitéstervező Janáky István, Belső épit sz Király József/

Kovács Zsuzsa: A kecskeméti Aranyhomok szálló. Művészet. 1963. dec. 17-20 lap. vö.
Kovács Gyula: A kecskeméti Aranyhomok szálló meg a képzőművészeti alkotások.
Művészet 1963.dec. 20-22. lap.

Pólya József, keramikus MDU

Beépítették egy szép, belső, kerámiai
faldíszítő alkotását.

Granasztói Pál: A kecskeméti szállodáról 7.(

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. aug. 11.

Pólya József

Digitó falburkolat. kerámia, 22 m?

Borsos - Abauj - Zemlén megye.

Tinanedeskény.

Tinabidéri Vegi Kombinát 126.

j. épülete. Bejárati falsik.

10 l.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparművészeti Lektorátus

Pólya József

Dekoratív fabrikolat, kerámia, 28 m².

Heves megye, Eger, „Eger" hotel homlokzati fal és csatlakozó.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmivészeti Sektorátus 16 l.

MDK

Pólya József, festö

Fények játéka. Olaj.
Palánk mögött. "

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.12.1.

Pólya József

festőművész

A lektorátus közleményei az 1988-as közte-
rületi alkotásokról:

Sopron. Játék kaszinó:

festett fa álmennyezet 96 m2

Művészet 89/6

Pólya József

Kompozíció III. o. 49×69

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Kenthely, 1974.

Pólya József

A Császár uszoda falára de-
korativ igényű mozaik terveze-
sére kiírt pályázaton vett részt,

-----:Képzőművészeti pályázatok és megbízások.
Művészet,1975.október - 44.oldal

Pólya József.

XXV. Nyári Tárlat Szegeden.

Magyar Nemzet, 1986. VIII. 19.

M.D.K.

Pólya Katinka

Két fényképet közöl a lap a müvészről és megirja róla, hogy szinpadi ruhamodelleket tervez és rajzol.
Az egyik kép munka közben ábrázolja.

Szinházi Magazin, 1939. január 8. II. évf.
2. sz. 53. lap

Pólya Lajos
grafikus

Jelzés Gyula drámáinak
tipográfiáját készítette.

P. Brestyánszky Ilona: Könyvművészetünk
Művészet, 1970. augusztus - 15 lap

Pólya József dilettáns litográfus

M.D.K.

Orvosprofessorokról készített arcképei az Orvosi Tár 1831-32 évfolyamában jelentek meg.

Petri, A magy. könyvj. 1960 23

Pólya Lajosné

Dénes: Így láttam Afrikát c. könyv tipográfiáját tervezte I. díjat kapott

A nép magyar könyv, 1961, 29 old.

Pólya Lajosné

Tipográfiájáért ~~alkotó~~ díjazták

A középiskolák 1964. évi díjazott és dicsérettel jutalmazott kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 sz. 15. l.

Pólya Jánosné

Tipográfiáját ~~[illegible]~~ dijazták

A kompliadok 1964. évi dijazott és diszoknak nevezett kiadványainak elkhelése

Magyar Grafika 1965 5 sz.

15.l.

Pólya Lajosné

Goda Gábor: Ordögűzés I-II.
tipográfiája

Cultura.

Az szép magyar könyv, 1963
17. l.

Pólya Lajosné

Tipográfia Illyés Gyula
Nem volt elég c. könyvé-
hez.

emléke.

A nép magyar könyv, 1962 19. l.

Ónya Lajosné

Goda: Ördöguűrés 1. könyv tipografizáló oldalai (szepró)

A szép magyar könyv, 1963

mdk.

Pólya Lajosné

Tipográfákba: Illyés Gyula: Nem volt elég.
könyvél

Dicséretes

Magyar Grafika, 1963. 2 sz 19. l

Pólya László

építész

Dutka Mária: Magyar művészek építik fel a négus addisabebai palotáját. Világ 1947 junius 29.

Hol született, hol tanult, hogy került külföldre, erről egy szót sem szól. Építészi tevékenységéről amit mond, hogy Franciaországban és Eszak[illegible]

Hét évig szolgált a szíriai francia hadseregben s mint szpáhi kapitány szerelt le 1946-ban. A francia önzeomlásután századával De Gaullehoz pártolt, a határon azonban elfogták s Franciaországba internálták. Innen az első adandó alkalommal megszökött és a maki-csapatok szervezésében vett részt. Egy éve áll az egyptomi kormány szolgálatában Kairóban. Itt

fordits

Afrikában 12 áruházat épített.

5) Faruk király megbízásából a királyi trónszéket tervezte és kivitelezte, azonkívül butort a fiatal királyné lakosztálya számára. Az archaikus egyptomi stílus korszerűsítésére törekedett. 1947-ben megbízást kapott az Etiopiai császári palota építésére. A jövő héten utazik Addis Abebába, hogy a palota építésének előfeltételeit megbeszélje. Ha sikerül tervezt megvalósítani, négy évre terjedő munkalehetőség nyílik többszár művész számára. Amikor a nagyszabású megbízást megkapta a magyar művészekre is gondolt, ezért jött 1947 juniusában Budapestre és több magyar művészet tér-gyalt ez ügyben.

(Ha nem nyári kacsa, érdekes. Túl romantikus az ügy, nem sok bizalmam van hozzá.)

A viport szerint magyarul csak törve beszél.

Pólya József

festő

1916-21.

Elmúsk 1930. 87. C

Dr. Pólya József

---

meghalt 1873 jun.
10-en 72 éves Eora-
ban

Vas. Ujs. 1873. 290.

Teljes életrajzát arc-
töppel lásd

Vas. Ujs 1873. 25 szám

Pólya József dr

festő

1831. 32. Művei: Hufeland Rust, Lenhossek, Larrey, Eckstein orvosok arcképei, mester ar 1831. 1832. Orvosi Tárban jelentek meg. Aláírás: Dr. Pólya f., Dr. Pólya del., Dr. Pólya f., Dr. Pólya.

Szilágyi István Adalék a magyarországi képző-művészek névsorához, Történelmi Tár. 1880 évf. 165. l.

< Dr. Pósa Lajos >

Diénes Lajos

< > Vas. Ujs. 1856.

52. sz. Pelyó életrajza és Brown által mutatott arcképével.

felhasználandó

Pólya József

laid

BBsV 193. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Pólya

P. 2. *József*, grafikus, * Nagyszecse 1802 jan. 1, † Budapest 1873 jún. 10. Nagy hírű orvos volt Pesten, aki mint dilettáns foglalkozott a rajzolással.

1022

1831—32. híres orvostanárok arcképét készítette az Orvosi Tár részére, s maga illusztrálta tudományos értekezéseit. — Irodalom: Vasárnapi Ujság 1873. 25. sz.

E. g. II 315 l

el Piombo követője.

† Rómában 1547 junius 21-én.

17.).

ő, a hol a sokaságtól körül-
s balra haladó Jézus látható,
esztet mind a két kezével
lemi asszonyok felé vissza-
»Ne siránkozzatok rajtam«.
yegeti ökölre fogott kezek-
okat. Közűlök egy bal ke-
a, egy a dicsfénynyel ábrá-
st viselő Megváltó nyakába
ndzsát visz. A háttért Jeru-
oglalják el és kapujából a
y része tódul ki. Az ábrá-
kig láthatók, sisakot csak

cm. — Lelt. sz. 4231. — Becs-
álffy János hagyománya 1907
– Az átvételre és az átvétel
kat lásd a 4203 lelt. szám-
us 16-án (453–913).
datok a Szépművészeti Múzeum-
Francesco Luciani (Piombo):

natkozó egyéb adatok és pedig:
–908. pag. 30. Nº 50). *Seb.*
agender Christus umgeben von
inigern. Grosses Ölgemälde, im

n Holzrahmen. Innen 150 hoch,
. Stock);
2080–908. pag. 4. Nº 2). *Se-*
Paris 1884. 113 hoch, 39 breit

n (1893-912. Nº 30). *L. Seba-*
a keresztet;
n (2165–912. Nº I: 30). *Seb.*
resztet. Fa, 116·5 : 159·2 cm.

M
866 (4231).
981 (132).
30 (1002)

Pólya József

Zook államsegély

Eírnisk 1917/18. 30 l.

Pólya József

Thieme Becker

XXVII. 222. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Pólya József

Dekorativ falburkolat,
kerámia, 20 m².

Szabolcs-Szatmár megye, Tiszavasvári
Alkaloida gyár kénázmüszem hom-
lokzat.

Tájékoztató 64/65., képző és
iparmüvészeti Lektorátus

45 l.

Pólya József MDK

Dunai részlet, vizf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Pólya József

Fények játéka, olf.

Palánk mögött, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Pólya József

kiállított festményei:
Tenger játéka, olaj, 50x60 cm.
Palánk mögött, -"- -"-

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Pirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

12. l.

MDK

Pólya József

Bársonyos szinek, o.

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.
1967. okt.

Pólya Sándor, építész

M.D.K.

500 P-ös második díjat nyert Rákospalota városrendezési tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.
jul. 14. sz. 9 old.

Pólya Sándor építész

Nyomdász otthon építk. Bp.

Tér és Forma, 1935 VIII. 318

MDK

Pólya Sándor építészmérnök, építomester /1872-1938/

Hazai tanulmányait mint az Ecole des Beaux-Arts hallgatója Párisban egészitette ki.
Mint kivitelező és tervező részben alkalmazásban utóbb önállóan Budapesten és az egész országban - közben egyideig Nagyváradon- müködött.
Sok középületet, gyárat, vasútat, lakóházat, üdülőt stb. épitett és tervezett.

A Művész özvegyének közlése.

MDK

Pólya Sándor épitészmérnök, épitőmester

Dolgozott a korinthusi csatornát épitő Gerster Béla mérnöknél, és a Palatinus házak épitésénél. Ő volt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti épületének épitésvezetője.
Nagyváradon a Delta rt. és Bpesten az Országos Épitő rt. egyik vezető mérnöke volt.

A Művész özvegyének közlése.

MDK

Polya Ödön festő.

Képek, figyelemreméltók

Jeles művészek kiáll. a Vigadóban. – „Dunántúl", St-É.
1928 XI. 3. – 6. l. (Kcs.)

Pólya Sándorné

(Pólya Edit)

VIII. Bérkocsis u. 17

MKSz 1947

Pólya Lajosné

Fulán Ferenc: Hasca fehér báránnyal és Illyés Gyula: Dőlt vitorla c. könyvét tipografizálta (eml.)

„A még magyar könyv" pályázatot díszeretet kapott.

N. N: A még magyar könyv 1965

Magyar Grafika 1966 III. mell.

MDK

Pólya Sándor épitészmérnök, épitőmester

Résztvett több tervpályázaton, ahol több alkalommal dijat nyert. 1938-ban a Rákospalotai városrendezési tervpályázat II. diját nyerte. Fontosabb tervezései közül kiemelkedik a Csillaghegyi Nyomdászotthon, a Győri Nyomdászszékház és bpesti rózsadombon a Levél u.8.sz. alatt levő emeletes villa, ezek közül a Tér és Forma és az Uj Magyar Epitőművészet folyóirat többet leközölt.

A Művész özvegyének közlése.

A

MDK

Pólya Sándor, ép. mérnök

kamarai tag, Polya Sándor lett.

Névváltozások és szakcimkiegészitések. MMÉE Közlönye.
1929 V.26 136.l. LXIII.kötet 21-22 sz.

608. VÁZA FEDŐVEL, fajánsz, hatszög
XVIII. sz. — Deckelvase, Fayence,
Delft, XVIII. Jh.

609. KÉT TÖLCSÉRES VÁZA, fajánsz,
— Zwei Trichtervasen Fayence, m

610. KÉT VÁZA, fajánsz, hatszögü tojá
század — Zwei Vasen, Fayence, e
Delft, XVIII. Jh.

611. KORSÓ, fajánsz, körteidomu testé
Fayence, auf der birnförmigen Leib

612. KORSÓ, önfedővel, fajánsz, kobalt
Fayence, mit Vogel in Kobaltblau.

613. KORSÓ, fajánsz, gerezdes testén k
gerippten Leibung Landschaft in

614. KORSÓ ÖNFEDŐVEL, fajánsz, gö
— Krug mit Zinndeckel, Fayence,
blau. Nürnberg, XVIII. Jh.

615. KORSÓ, BÁDOGFEDŐVEL, fa
XVIII. sz. — Krug mit Blechdec
Kobaltblau. Gmünden, XVIII. Jh

serép, karcolt fölirattal. Magyar, 1784. — Grosser Weinr Inschrift. Ungarisch, 1784.

. sz. — Zwei Händlerfiguren, Fayence. XIX. Jh.

, benyomott disszel. XVIII. sz. — Krug mit Zinndeckel, Dekor. XVIII. Jh.

ka. Olasz, XIX. sz. — Salzbehälter mir drei Schalen.

Castelli, XVIII. sz. e. — Tiefe Schüssel, Majolika, mit III. Jh.

terem épületének látképével. Magyar, XIX. sz. — Teller, chen Tanzsaales. Ungarisch, XIX. Jh.

inház látképével. Magyar, XIX. sz. — Teller, Steingut, ters. Ungarisch, XIX. Jh.

nvalidus-palota látképével. Magyar, XIX. sz. — Teller, en Palais's. Ungarisch, XIX. Jh.

tképével. Magyar, XIX. sz. — Teller, Steingut, mit der XIX. Jh.

Pólya Sándor

Rákospalota városrendezési terv

II. díj

MMÉE közl

1938. 271. l.

5810

40.214. — K. M. E. Ny.

Pólya Sándor

építész

Pólya Sándor építészmérnök 65 éves korában *Budapesten* meghalt. Szerdán temették el az uj köztemetőben.

Pesti Hirlap

1938. okt. 22

Nagyságos

Szentiványi József Úrnak

a műemlékek orsz. bizottságának előadója

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Pólya Sándor

Pólya Sándor építészmérnök és
építőmester özvegye, építési váll.
VIII. Bérkocsis-u. 17. 139-165

Bptávb 1940 szept.

Beczkó.

A középtérben emelkedő
vében pedig házak látszanak,
a melyeknek udvarai [illegible]

Bec

fölül jobbra: 38.

Kny., mér. a vk. 13.

31-93-

MDK

Polya Tibor

A mester korrigál. Pasztell. Mgt.

Műcsarnok, 1906/7. téli nemzetk.kiáll.
59.lap

Pólya Tibor

festőműrés

Az 1910-es évek legfiatalabb szolnoki festője. (Tujó Lőrjda megjemlékezésében)

Hevesi Szemle
1984 nept.

Pólya Tibor

— **Pólya Tibor kiállítása.** A Fészek Klub egyik termében *Pólya* Tibor idei nyári termésének kis gyűjteményét mutatja be. Pólya mindenekelőtt illusztráló művész s ezirányú beállítottságát itt sem tudja megtagadni. Képeiben mindenekfelett érdekli a téma témái pedig könnyed és kedves humorú anekdotikus ízű jelenetek a vidéki életből. Főleg mozgalmas vásári jelenetekkel, játszó gyerekekkel és más ilyen jellegű, sok mozgásábrázolásra és változatos színskála alkalmazására módot nyújtó témákkal találkozunk képein. Formanyelvében naturalista és impresszionista befolyások élnek tovább; kompozíciós szempontból nagy területeket átfogó rálátásokkal próbálkozik.

Pólya Tibor

P. N. XI. 3.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../Bi..... ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

.....

Pengő [redacted]

azaz [redacted]

[redacted]

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A bányv

Pólya Tibor

ORSZÁG 929. XI. 3

— (**Pólya Tibor kiállítása a Fészekben.**) A Fészek Klub második emeleti termében intim hangulatú kiállítást rendezett új képeiből *Pólya* Tibor. Vagy huszat mutat be ezévi termésből, köztük egy sorozat érdekes felülnézetű szolnoki képet, amelyeken a kompozíció breugheli mozgalmassága párosul *Pólya* Tibor sajátos, derűs, optimista életlátásával és színeinek dekoratív vidámságával. Egyéni és egyedülálló ez a stílus, amely előkelő helyet biztosít művésze számára képzőművészeti életünkben. Néhány tájkép és kompozíció teszi még változatosabbá a kiállított anyagot. Tegnap délután nyílt meg a kiállítás és megtekinthető minden délután 5 órától kezdve. *(m—i)*

Magyarország, 929. XI, 3.

ám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

tal .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted] *fizetendő.*

.....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

	Bevétel	Kiadás

MDK

Pálya Tibor

Sportkarikatura kiáll. Testnevelési Tudom. Tanács Sportmuz. 1958. 3 l.

ΚΡΑΤΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Pólya Tibor festő MDK

Kisfaludy Stróbl Zsigmond: Emlékeim Csillag, 1956. X. évf. február 302. l.

Pólya, [Jenő]

MDK

Szinyei, Ferenczi, Lechner, Fényes, Iványi-Grünwald, Pólya és többiekről mesél Herman Lipót rövidesen megjelenő "Művészsorsai" c. könyvében.

Ø : Herman Lipótnak ...

Esti Hirlap, II. évf. 92.sz. 1937. ápr.20. vas szo. 2.oldal

Pólya Tibor festő

A magyar Nemzet VII. 1957 ápr. 26. 5.

MDK

Pólya Tibor

Rónay K.:"Derü a művészetben" kiáll. a Műcsarnokban.
Képes Krónika 1939. ápr. 16. 63-64.l.

Pólya Tibor
grafikus.

M.D.K.

Meditáció.

Magyar Nemzet, 1959. aug. 17
Kompozíció

Pólya Tibor
grafikus

M.D.K.

Méltatás.

Herman Lipót: A 60 éves Fészek Klub.
Élet és Irodalom, 1961 szept 9 - 11 l.

M.D.H

Pólya Tabor
Gyöngyös

Nekrológ.

Neumann Lipót. A 60 éves Férfi Klub
Élet és Tudomány, 1961 szept 9 - 111

Pólya Tibor
festő

M.D.Y.

Méltatás.

Bernyi László: A Szolnoki Galina
Művészet, 1960. október. – 22 kap.

Schertsin György

Pólya Tibor, festő-grafikusművész (1886–1937).

A Kecskeméti Képtárban itt vannak természetesen azok a munkák, amelyek a kecskeméti művésztelep korai korszakát képviselik: Faragó Géza, Pólya Tibor, Iványi-Grünwald Béla festményei.

P. Szabó Ernő: „Naparúnak kell kunie..."
Magyar Ifjúság, 1983. dec. 30. 31-old.

Pólya Tibor (1886–1937).

Festőművén

A szolnokon működő mesterek, – mint Fényes A., Aba-Novák V., Pólya T., Kamborg L., és a mai is ott élő, alkotó Chiovini F., – összegükben hű képet adtak az Alföld e környéki tájáról, népéről.

Hevesi Szemle

„Irodalom, Művészet",

1981. 1., 2. old.

Szelesi Zoltán: Medgyessy és az alföldi művészet.

Pólya Tibor

Mr. Harrysmann
torontói festő nagy
estélyt adott, melyen
fenti is megjelent.
P. kijelentette, hogy
fél óra alatt meg-
csinál egy portrét,
amit a vendégek nem
akartak elhinni.
P. a portrét 26 perc
alatt megfestette.
H. egy képet ajándé-
kozta P.-nek, mellyel
H. Londonban arany-
ermet nyert.

Szinházi Élet.

1925. 13. n. (Portré-
huszonhat perc alatt.)

co (született 1477-ben, meghalt 1711-

álat adják át.

adon összekulcsolt kezekkel és keresztbe vetett
hájától megfosztott, kegyetlenül megosto-
megkormázott Jézus, kinek testét fehér kendő
~~[illegible]~~. Előtte Pilátusnak egyik gunyolódó
és a baljában lévő nádszálat nyújtja át.
a az ablakon ~~[illegible]~~ keresztül a szabadba nyerünk
gyes vidék terül el.

fára, méretei 100:65 cm.

745 frt

366 *)

Pólya Tibor

vrád

Herman Lipót:

Művészhumor.

Magyar Művészet

1948. 2. sz. 92. l.

1943 XII. 23

[illegible]di Emma kitisetve
J. F/1131 kitisetve
" F/1214
" F/1212
" F/1216
" F/1215
" F/1213

Pólya Tibor

— **Díszközgyűlésen leplezi le Szolnok megye Horthy István arcképét.** *Szolnokról* jelentik: A megye törvényhatósági bizottsága december 20-án díszközgyűlést tart *Horthy István tábornok emlékére* és a díszközgyűlésen *leplezi le a tábornok arcképét, amelyet Pólya Tibor* festett. A megyeházán ez a kép lesz *a negyedik Horthy-arckép.* Ott függ már idősb *Horthy* Istvánnak, a kormányzó apjának, *Horthy* Szabolcsnak, Szolnok megye egykori főispánjának és *Horthy* Miklós kormányzónak arcképe a megye közgyűlési termében, ahová most az elhúnyt tábornok arcképe is kerül. Az ünnepi beszédet *Kenéz* Béla fogja mondani. Ugyanez a közgyűlés *választja a törvényhatósági bizottság tagjává ifj. Horthy* Istvánt, a kormányzó fiát.

Pesti Napló

1937. nov. 26.

MDK

Pólya Tibor /188 6-1937/

Magyarorszag, Pesti Napló.1926., 126x93 OSZK

A Szolnoki Művészeti Egyesület Jubilaris Kiállitása.1928., 95x63 OSZK

Magyar Plakat-Történeti Kiallitas.1960. Műcsarnok.Kat. 35.1.

Pólya Tibor

— **Pólya Tibor kiállítása.** A mai kedélytelen világban valóságos öröm megnézni azt a színes, derüs kis tárlatot, melyet *Pólya Tibor* rendezett legujabb munkáiból, a Fészek kiállitási termében. Pólya Tibortól senki sem várja nagy festői problémák megoldását, nem *innen*, sem nem *tul*, egész egyszerüen *fölötte* áll ő az ilyeneknek, a magyar élet kedves, könnyed epikureusa ez a művész, vidám Brueghel, aki ragyogószinü temperák vagy olajfestmények vásznain anekdotázgat el falusi disznótorokról havas télben, vagy hirtelen zivatarokról nyári vásárban. De mindezt minő zamatos izeivel a valóságnak, virtuóz szellemességével az előadásnak és dinamikus, friss kicsendülésével a pointenek! Viszont, mint minden anekdotázó, ő is a maga képére stilizálja azt, amit elmond, végeredményben minden szinpompás kis história mögött ott érezzük a mosolygó művészt, aki önmagában egy egész, mindentől és mindenkitől különálló kis szigetet jelent a mai magyar pikturában. De milyen jó ezen a gondtalan kis szigeten megpihenni, felüdülni! *(t. j.)*

PH 929 XI 6

P. H. 929. XI. 6.

A könyv lapszáma	Számlázás
	Összes

BI/ ..... ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett ..... a könyvben:

193 .....

Pólya Tibor

Derü a művészetben

A *Mücsarnok „Derü a művészetben"* cimü vidám tárgyu kiállitása teljesen elrendezve várja a szombati megnyitást. A kiállitás az optimizmus és életkedv müvészi propagandája. Keretében disztermet szenteltek régi magyar és külföldi mesterek muzeális müveinek és külön termekben kaptak helyet e müfajok speciális müvelőinek nagyobb kollekciói: a nemrég elhunyt *Pólya* Tibor müvei, továbbá *Garay* Ákos, *Mühlbeck* Károly, *Szmrecsányi Pajtás* Ödön, *Jaschik* Álmos, *Haramghy* Jenő, *Biczó* András, *Lányi* Dezső, *Damkó* József, *Márton* Ferenc, *Istókovics* Kálmán és mások alkotásai. A kiállitás 170 festő és szobrász mintegy 700 müvét foglalja magában.

A *„Derü a művészetben"* szombaton délben nyilik meg.

Ui. 1939. VI. 22.

Pólya Tibor

N.U.931.XII.5.

— **Pólya Tibor szolnoki kiállítása.** *Pólya* Tibor, a kiváló karikaturista december 6-án nyitja meg Szolnokon karikatura-képkiállítását. A kiállítás érdekessége az, hogy a művész minden állás és foglalkozás különbség nélkül papirra vetette már eddig is az érdekes szolnoki fejeket, de a kiállítás helyén is egy kis mütermet rendez be, ahol bárkit, aki kivánja, lerajzol és a kiállitás sorozatába hoz. Az eddig elkészült karrikaturák közül nevezetesebbek: *Almásy* Sándor főlspán, *Alexander* Imre alispán, *Kiss* Ernő dr. felsőházi tag, *Fux* Gyula dr. törvényszéki elnök, *Tóth* Tamás dr. polgármester és még igen sokan.

— **Előadás.** Az *Iparművészeti Muzeumban* (IX., Üllői-ut 33—37.) vasárnap délelőtt 11 órakor *Mihalik* Sándor dr. a „Magyar ötvösség a 17. században" cimmel tart ismeretterjesztő vezetéses előadást. Belépődij nincsen.

— **Igen mérsékelt árban készülnek Rozgonyi képei Kálvin-tér 5. Üllői-uti fiók megszünt.**

N.U. 931. XII/5

Pólya Tibor

szerepelt a „Nő a művészetben" c.

kiállításon.

M. H. 1939. III. 25.

Pólya Tibor

festőművész

Szolnoki Művésztelep őszi tárlata - Szolnokon - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1930.VIII.27.

Pólya Tibor

festőművész

Szolnoki Művész Telep őszi tárlata - Szolnokon - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VIII.28.

Pólya Tibor

festőszüvész

Szolnoki Művészeti Egyesület - Szolnoki Művésztelepén rendezett kiállitáson - képével szerepel.

[illegible] Reggel
1930.IX.1.

Pólya Tibor

festőművész

Szolnoki Művésztelep kiállitása - Szolnokon -
képével szerepel. Ötletes figurák

Magyarság
1930.IX.7.

Pólya Tibor

Nerfell palotában rendezett képkiállításon neve szerepelt.

M.930.XII.16.

Pólya Tibor

Szinyei Merse Pál Társaság III. kiállításán az Ernst Múzeumban neve szerepelt.

M.931.T.11.

Pólya Tibor

Szinyei Társaság Ernst Múzeum-
ban rendezett kiállításán "Boldog-
ság szigete" c. munkájával szerepelt

M.O.931.T.11.

Pólya Tibor

Szinyei Társaság jubileumi kiállításán az Ernst Múzeumban munkájával szerepelt.

Új Nemzedék 931. I. 11.

Pólya Tibor.

Szinyei Társaság III. kiállításán az Ernst Múzeumban Boldogság szigetén vásznával szerepelt.

PN. 931. T. 11.

Pólya Tibor

Szinyei-Merse Pál Társaság III. kiállításán az Ernst Múzeumban "Boldogság szigete" "Kisvárosi vásár" "Tél" c. vásznaival szerepelt.

PH.931.T.11.

Pólya

Szinyei Társaság jubiláris kiállításán az Ernst Múzeumban vidéki vásári és falusi jeleneteivel szerepelt.

S.ó.u.931.T. 11.

Pólya Tibor

III-ik Szinyei kiállításon falusi figurákkal, ~~tája~~ jeleneteivel szerepelt.

Az Est 931. I. 11.

Pólya Tibor

Szinyei Társaság III. kiállításán az Ernst Múzeumban tájképkompoziciójún kívül falusi jelenetével szerepelt.

MH. 931. I. 11.

Pólya Tibor

Szolnoki Művészklub őszi tár-
latán neve szerepelt.

N4. 93a VIII. 28.

~~Ráckospalota~~

~~Állandó képzőművészeti~~
kiállítás.

~~I. sorozat~~

~~1930. XII. 5.~~

Pólya Sibor
Istőművész

Nürnbergi magyar reprezentatív kiállítás –
– képének szerepel. –

Nemzeti újság
1929 11. 28

Pólya Tibor
Istőművész

„Fáklya" kulturvállalat kiállítása – új Művészházban – plakátjaival szerepel. –

Ujság.

1929 IX. 8

Pólya Tibor
Istőművész

Országos Magyar Tárlat – uj művészházban –
Plakátjaival szerepel –

Nemzeti ujság
1929 IX. 8.

M.D.K.

Pólya Tibor

/-latban

Az Ernst-muzeumban kiállitott müvekkel kapcso
"Budapest egyik legnépszerübb piktorá"-nak nevezi Feiks Jenő kritikája, melyet a müvészek kiállitott müveiről ir. A beszámoló keretében szerepel Pólya Tibor két karikaturája Pállya Celesztin és Fáy Dezső müvészekről. Pólya Tibor kiállitott müveiről Feiks Jenő komoly elismeréssel nyilatkozik.

A lap közli a müvész fényképét.

Feiks Jenő kritikája, a kiállitó müvészekről. Szinházi Élet. Bp. 1922. okt. 29.- nov. 4. XI. évf. 44. sz. 16. lap.

.M.K.

Pólya Tibor

"Bosszantó a még fiatal Pólya Tibor tárlata, aki szinte hivalkodik vele, hogy nincs problémája és ügyes iparos, -nem akar nagyot produkálni,- mondja a Müvészeti Revü c. rovat kritikája, s szigoru birálatban részesiti a müvészt, akinek "egész munkásságát"két szóba foglalja:"megtanult festeni."

"Ernst Muzeum XXI. csoportkiállitása" c.

Revü Bp. 1922. okt. 21. 3. sz.
38. lap

MDK

Pólya Tibor

Önarckép, festm.

Az önarckép, Alkotás Művészház, 1923. márc.
17 l.

M.D.K.

Pólya Tibor

Rajz. A müvész önarcképe.
Fénykép-repr.

Képzőmüvészet rovatban.
Szinházi Élet. Bp. 1923. január 1-6. XII.
évf. 1. sz. 39. lap.

Polya Tibor festő M. D. U.

m. 1880

Tanulmány fej. jel. karton 36-32

Enyedy Lukács és neje kapcsolatika. Bp. 1923

42

MDK

Pólya Tibor, festö

müveivel szerepelt a londoni Royal Academy nemzetközi kiállitásán.

A Graphic a kiállitás legkiválóbb képei között közli "Rivalda elött" c.képét.

Bradfordban is bemutatásra került a magyar kollekció.

A S zinyei M .P. Társ. londoni kiállitása. "Magyar Müvészet". /?/:Müvészeti Elet. 1925. 433.l.

Pólya Tibor

festőművész

Szolnoki művésztelep kiállitása - Országos Tiszavidéki Kiállitás - Szolnokon - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VIII.15.

Pálya Tibor

festőművész

Tiszavidéki Országos Kiállítás - Szolnokon - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.VII.24.

Pólya Tibor

festőművész

Tiszavidéki Országos Kiállításon - Szolnokon - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VII.24.

Pólya Tibor

Szerepel a nürnbergi magyar kiállításon

Neuveti Lipóg 1929 II. 28

M.D.K.

Pólya Tibor

Szenes Béla: Manci nem akar szinsézno lenni c. folyatásos regényét illusztrálta a következő számokban:

Szinházi Élet. Bp. 1923. XII. évfolyam

március	11-17	11.sz.	68-70. lap
"	18-24	12."	68-70. "
"	25-31	13."	66-67. "
ápr.	1- 7	14."	104-105."

M.D.K.

Pólya Tibor

Szenes Béla: Manci nem akar színésznő lenni c. folytatásos regényét illusztrálta a következő számokban:

Színházi Élet. Bp. 1923. XII. évfolya.

január	7-13.	2. sz.	38-39. lap
"	14-20.	3. "	38-40. "
"	21-27	4. "	100-102. "
2	28.-febr.	3. 5. sz.	52-52 "
febr.	4-10	6. sz.	66-68. "
"	11-17	7. "	68-70- "
"	18-24	8. "	66-67 "
"	25. márc.	3. 9. sz.	69-71 "
márc.	4-10	10."	68-69 "

MDK

Pólya Tibor

Némethy J: Szolnok és művészete. Képzm. Társ. Évk. 1929. 35 l.

MDK

A Műcsarnok téli tárlata.

Pólya Tibor

Nyugat, 1928. jan.1.

Pólya Tibor, sz. 1886.
Falu a hegyek alján, olaj

N.Szal. III. aukc. 1924. 11 l.

Pólya Tibor MDK

Horthy Miklós kormányzó, olf.

Mücsarnok 192o. Tavaszi kiállitás

Pólya Tibor MDK

Téli táj

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Κοτὰς Λτρος.

MDK

Pólya Tibor

Kilenc darab Hermann. Színházi Élet 1924.

Pólya Tibor

A szolnoki művésztelepen IX. 14-én nyíló képriállításon kiállít.

M. 1924. IX. 12. (Magyarság)

411

Pólya Tibor

Egykori jóbarátom, Pólya Tibor festőművész szeretett dicsekedni. Egyszer megjött Szolnokról. Másnap a Japán kávéházban elmondta, hogy első osztályon utazott és a kupéban megismerkedett egy gyönyörű nővel, akit az érkezéskor a pályaudvaron kétfogatú várt. A nő meghívta vacsorázni — és reggelizni. Valamenynyien irigyeltük Pólyát, de nem sokáig, mert bejött egy fiatal festő és Pólyához fordulva megjegyezte: „Pocsék utazásunk volt, nem igaz, Tibi? Csupa kövér kofa ült körülöttünk a harmadik osztályon." Pólya Tibor elpirult, azután megjegyezte: „Hát nem volt a történet szebb úgy, ahogy én elmeséltem?"

— Egyszer a Hyde parkban sétáltam Shaw-al. A sétálók köszöntötték és ő kedvesen mosolyogva visszaköszönt mindenkinek. Megkérdeztem tőle: „Nem fárasztó?" Így válaszolt: „Sigismund, az igazán nagy embernek nem árt meg a siker." Azután egy szemfüles fotoriporterre mutatott: „Tudja, minek örülne ez a fiatalember? Annak, ha mi most négykézlábra ereszkednénk és úgy mászkálnánk a fűben. Jó áron eladná a képet."

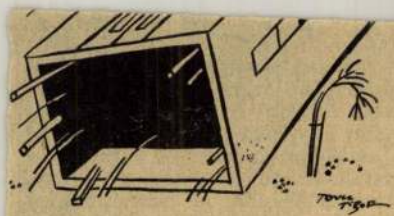

tad meg olyan erősen a csengőgombot?!

unk a lakásban, Mancika?
dül . . .
szíves főzzön nekem egy jó citromos teát.

Tiszta munka

PÓLYA Tibor

Egri Mária: Pólya Tibor.
= Mineum. Levelek, 75/2.
1996. 515-525. o

PÓLYA Tibor

Kaposvári Gyula: Pólya Tibor síremlékére bronzportré készült. Emlékezés az 1937. december 3-i bizottságra.
= Múzeum Levelek, 73-74. 1994 227 - 231. ℓ

MDK

Pólya Tibor

környei: Ujra megindul az élet a szolnoki művésztelepen. Kis Ujság, 1949. jul. 17.

Pólya Tibor

az 1919-ben ~~az~~ létrejött Szinyei Merse Pál Társaság alapítói közé tartozott. Meghalt.

(Hermann Lipót): ~~Az~~ Szerelgeszéd az emlékvacsorán. – Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2. sz: 85. l.

Pólya Tibor

Falu télen, olajfestmény, 53×66 cm. —
300 Ft.-ért kelt el Budapesten az Árverési
Csarnokban (1948. XII. 8-22.)

Aukciós hírek. – Magyar Művészet. 1948. 16. évf.
2. sz. 95. l.

Pólya Tibor, 1886-1937

Pólya Iván képmása, ceruza

Mü- és Régiségkereskedelmi Váll. IX.Művészeti aukció. Bp. 1948. 19 l.

Pólya Tibor

Szolnok a magy.képzőművészetben c. kiállitáson vett részt.

Szabad Művészet, 1947, 6-7.sz. 129.l.

Szolnoki hit.

M.D.K.

Polya Tibor.

Festőművész a szolnoki művésztelep törzstagja.

Szolnok irodalmi és művészi élete.
Városok Lapja 1943. 24.szám. 275.old.

MÜVTÖRT.DOK.

PÓLYA TIBOR
Emlékkiállitás a Széchenyi galériában
1946.

Magyar Nemzet 1946.XI.24.II.é.265.sz.
Beszámoló.

MÜVTÖRT.DOK.

PÓLYA TIBOR festő

Uj Ember 1946.dec.8.1o.old.
Kiállitás a Müteremben.

Pólya Tibor festőművész
Kisváros, tempera
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945

Pólya Tibor festőművész
Vacsorázók /szines rajz/
Vándorcirkusz /szines rajz/
Szinyei társaság a Japán kávéházban, tusrajz
Szánkázók, tusrajz
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945.

Kir. Magy. Egyetemi Nyomda Budapest
Könyvesbolt és „Magyar Könyvbarátok“ Buc
Levélcím : Budapest IV, Postafiók 242. Posta

BÉLYEGMENTES
11858/1879. P. M. sz. rendelettel megállapított személyes illetékmentesség folytán

Nyu

225 *P* -- *fill.*,

mely összeget az 1936. decembe

számlánk ellenértéke fejében a

Pólya Tibor festőművész
Mosónő, olajf
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945

Kivalt
Kelettel
alárat
volgája
-s Késa hive

Dr Janicsek József
kir. kath. főgimn.
Eperjes tanár.
1911. II/2.

Pólya Tibor MDK

Tosca, olf.

Dizőz, temp.

Mücsarnok 1944.Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

MDK /

Pólya Tibor, festő.

Falusi udvar tél? of.-

Alk. Művészlár. - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magy.
Masterek. - Jegyz.

Pólya Tibor festőművész
Falusi esküvő, olajf.
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945

1 december hó 24-én. A miniszter rende-

s s.k. miniszteri osztálytanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

Fétsmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.

M.D.K.

Pólya Tibor

Daróczy József filmrendezőről készitett karikaturát "A film a rendezőé!" c. közl. illusztrálására.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. jan. 2-8.
V. évd. 1. sz.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937

Vasárnap délután falun, vf.

Árv. Csarnok 1o4.aukc. 1942. máj. 11 1.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1939.

Hólabdázó gyerekek, vizf.

Almássy-Teleki VIII. 1942.

34 l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1939

Hólabdázó gyerekek, vf.

Almásy-Tel.Int. 8. aukc. 1942. febr.
34 l.

MDK

Pólya Tibor

Szinyei emlékünnepély, Szinyei Társ. Akadémia, 1941. febr.

MDK

Pólya Tibor festő

Gogolák L: Három kiáll. Magy. Nemz. 1941. okt. 24. 4 l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Parkrészlet, of.

Pipázó férfi, of.

Gyermek tanulmányfej, of.

Árv.Közl. 1940.dec. 7.rk.sz. 96.aukc. 31 l.

Pólya Tibor ~~szobrász~~ festő
Szinyei Társaság alapitó rendes tagja
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

Pólya Tibor festőművész
Borus tavaszi nap 4.
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása
Nemzeti Szalon 194o. jan.

MDK

Pólya Tibor, festő.

Borus tavaszi nap, of.

Nemz. Szal. – Szinyei Fars. VII. kiáll. – 1940 jan. febr.

Jegyz. 19. l.

MDK

Pólya Tibor

Pérely 72.1.

MDK

Pólya Tibor

Rát Str. 88o.1.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Korcsolyázók a Zagyván

Almásy-Tel. 3.auk. 1940. ápr. 31 l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1938.

Csontváry Tivadar arcképe, sz.tusr.

Magy. rajz 500 éve. Szépm.Muz. kiáll. 1948. jan.
19 l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1939

Szolnoki paraszt

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

54 l.

Pólya Tibor /1886- 1937/

"Vasutasok, gyertek a vörös vasut ezredbe" 1919

"Reggel, Délben , Este" 192?

"8 órai Ujság" é.n.

"Medgyaszay Vilma kabaréja" é.n.

"Látod,nem hallgattál rám, most rólad is gondoskodna...." 1926.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

35.l.

MDK

Pólya Tibor

Borus tavaszi nap, repr.

Szinyei Társ. VII. kiáll. Nemzeti Szalon
1940. jan.-febr.

MDK

Pólya Tibor festőm.

Genthon: A magy.festmüv.tört. A Szépmüv.könyve.
Bp.194o.
971 l.

MDK

Pólya Tibor

A Szinyei Merse Pál Társaság tagjai 1940.

Pólya Tibor festő M. D. K.

Plakátfestő, illusztrátor. A nolnali művészteleper dolgozott.

Csete Balázs: Faluról falura, házról házra. Bp. 1939 21.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Korcsolyázók a Zagyván

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov. 36 l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Lechner Ödön képmása, tusr.

Ernst Muz. aukc. Árv. Közl. 1.rk. sz. 1939x

1939. jan. 4o 1.

MDK.

B PólyaTibor festő

"Kártyázók" /olaj/

Árverési Kiállítás 4.sz. 1939. december.

45.1.

MDK

Pólya Tibor /1886-1937/

Kastély.Olajf.70x55./Jelzett./
Kézimunkázó nő.Olajf.48x62./Jelzett./

Árverési Közlöny 1939. 4 rk.sz. 27.l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Kastély, of.

Kézimunkázó nő, of.

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91.sz.

27 l.

MDK

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 1.

Pólya Tibor, festő, iparművész M.D.K.

Svó férfi hordóval c. szobra szerepelt a „Herend 100 éves" kiállitáson.

35

"Herend 100 éves" kiállitás katalógusa.

Bp. 1939. 35.old.

Pólya Tibor

Szerepelt a modern protestáns művészet kiállításán.

= MO 1939. X. 21.

Pólya Tibor, festő, grafikus M.D.K.

tervei szerint készült hamu-
tólcák és tányérok (vadász- és
szüreti jelenetekkel) szerepel-
ter a „Herend 100 éves" kiállitáson

37

— "Herend 100 éves" kiállitás katalógusa.

Bp. 1939. 37.old.

MDK

Pólya Tibor

Didergő, szin.rajz

Tanulmány, " "

Hóember, " "

Magy.Studio 1. graf. kiáll. 1921. márc.

12 l.

MDK

Pólya Tibor

Tanulmány, temp.

Az utca leányai, temp.

Rokokó, vf.

Magy. Studio 1. graf. kiáll. 1921. márc.

12 l.

MDK

Pólya Tibor

Tavaszi este, temp.

Egy filozófus barátom, rézk.

Magy.Studio 1. graf. kiáll. 1921. márc.

12 l.

PÓLYA TIBOR / ③

éppely tehetséges volt, mint rajzolónak.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/: Ujságrajzok. 1919. Forradalmi szatira az ogykoru ujságok rajzaiban.Bev.:Máté György.Bp.1969.

/9

keltett feltűnést. A falusi élet humorának interpretálója volt, de az akkori mondén élet jellegzetességeit is nagyszerű tehetséggel rajzolta meg. Halála után az Ernst Múzeumban retrospektív kiállítást rendeztek műveiből. Itt tűnt ki, hogy festőnek

Gábor Istvánné-Rudas Klára/:Újságrajzok.1919.Forradalmi szatira az egykorú újságok rajzaiban.Bev.:Mátó György.Bp.1959.

PÓLYA TIBOR / 1886-1937 (1)

festő és grafikus, Nolnokon született. Budapesten, Nolnokon, Párizsban végezte tanulmányait. Igen sok portré karikatúrát rajzolt. Impresszionista szemléletű táj és alakos képeken kívül, ötletes plakátterveivel és ~~a~~ képeslapokban megjelent karikatúráival

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok.1919.Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban.Bev.:Máté György.Bp.1959.

/9

PÓLYA TIBOR/

Rajzok/1

1.) Előre ! (3.)
Bolond Istók, 1918. máj. 13. 1. l.

2.) Lenerelés után (13.)
Április, 1918. dec. 25. 13. l.

3.) Földosztás után (18.)
Április, 1919. márc. 5. 10. l.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/: Ujságrajzok. 1919. Forrdalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban. Bev.: Máté György. Bp. 1959.

PÓLYA TIBOR /

Rajzok/3

7.) Amit nem lehet elhelmi (72.)
Boos nem Jankó, 1919. ápr. 6.3.l.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok. 1919.Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban. Bev.:Máté György. Bp. 1959.

PÓLYA TIBOR /

Rajzok /2

4.) A Nemzeti Kaszinó előtt (24.)
április, 1919. jan. 29. 4.l.

5.) Ki lakik ebben a nagy palotában? (66)
április, 1919. ápr. 25. 1.l.

6.) A megrémült burzsoá (67.)
április, 1919. márc. 26. 2.l.

/Gábor Ilonka-Rudas Klára/: Ujságrajzok. 1919. Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban. Bev.: Mátó György. Bp. 1959.

M.D.K.

Pólya Tibor

"Mesedélutánokat rendez a Közoktatásügyi Népbiztosság" cimmel ir a művészekről, akik játékos rajzokkal illusztrálják a meséket a helyszinen.
Közöttük szerepel a müvész.

V lap a

/t.i./: Kis Kalendárium c.
Szinház, Bp. 1919. ápr. 17. IV . évf. 17. sz.
13-16. lap

M.D.K.

Pólya

A L Art festőiskola előadói között szerepel a művész neve, melyet ~~az~~ Ekes Lajos és Ekes Árpád művészek alapitottak.

Szinház és Divat, Bp. 1919. szept. 2o. IV. évf. 32. sz. 26-27. lap

Pólya Tibor festőművész
Tél
Őszi eső
Idyll
Tárkányi Jenő gyüjt.pótkatalógusa,1919

aukciójának

279. 1b lap. (Eredeti nagyság.)

atus vir) betűjét ábrázolja. A két részre tagolt
űben felül a lantot pengető *Dávid király*, alul
ám és Éva bűnbeesése látható. A miniatura
kja nem szabályos, a keret a betű formáját
veti: a külső sarkok félkörívben vannak ki-
bezve. A betűt rózsaszín, kék, vörös s zöld,

Pólya Tibor

MDK

Opera

Vasárnap délután

Egy kis nézeteltérés

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal. 191o. 7 l.

MDK

Pólya Tibor

A csók

Rendez-vous

Sipisták

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal. 1910. 7 l.

MDK

Pólya Tibor

Vasárnap

Gyüjjön be szép ember

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal. 1910. 7 l.

MDK

Pólya Tibor

Ujév reggel

Ide üssön kend

Nemzetk. Humoristikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal. 1910. 7 l.

Pólya Tibor festőművész
rajz
Képirók, Képfaragók
Bpest, 1918

193. kép. *Kávéskanna. Buda, 1790 körül.*

M.D.K.

Pólya Tibor
festő, grafikus

is tervez plakátokat

Bálint A.: A magy. Plakátművészetről

Grafikai Szemle 1914 évf 6 sz 136 l

MDK

Pólya Tibor

A szolnoki művésztelep jubileuma. Uj Idők 1913. I. 592.l.

MDK

Pálya Tibor, festöm.

Illusztráció. Rajz.

A Szent György-Czéh XI.aukciója.
1912. Kat. 263.l.

A tőzsde kedvező hangulatára alkalmat adott a félhivatalos *Agence Radionak* az a közlése, amely szerint az angol kormány szilárdan el van tökélve arra, hogy *Franciaországgal együttműködve, megegyezést teremt Németországgal és Olaszországgal.* Az angol kormány azt hiszi, hogy

Pólya Tibor festőművész váratlanul meghalt

Hétfőre virradó éjjel váratlanul meghalt 52 éves korában Szolnokon *Pólya* Tibor, a kiváló festőművész, akit nemcsak Szolnok városa, hanem az egész vármegye nagy szeretettel vett körül és büszkeséggel tekintett fel rá. Hirtelen szivroham ölt meg a szolnoki művésztelepen levő lakásán a nagytehetségü művészt, aki igazi lelke és egyik vezetője volt a művésztelepnek. Utóbb már állandóan ott tartózkodott családjával. Küldöttséget is vezetett legutóbb a kultuszminiszterhez és sikerült is kiharcolnia, hogy a telepet szanálják.

Pólya izig-vérig magyar tehetség volt. Különösen igen sok alakot mozgató falusi genreképei voltak utolérhetetlenek. Derüs szinek és derüs életszemlélet jellemezték. Festőnek éppen olyan tehetséges volt, mint grafikusnak. Azelőtt remek torzképeivel is nagy hatást ért el. Egyike volt legkitünőbb plakáttervezőinknek. Dekorációs munkái is gazdag képzeletről és boszorkányos rutinról tanuskodtak.

Betegségét szivbaja okozta, amely mintegy tiz évvel ezelőtt támadta meg a művészt. Akkor visszavonult a mozgalmasabb élettől és a munkától is. Ujabban azonban erősebb iramban kezdett dolgozni. Februárban nagy gyüjteményes kiállitása is nyilt volna meg és ezt készitette elő. A kiállitásból most emlékkiállitás lesz, mert Pólya a megnyitást már nem érhette meg. Vasárnap éjjel hirtelen rosszul lett. A kihivott orvos injekciót adott neki. Ez megnyugtatta. Lefeküdt, de éjjel egy óra tájban ujabb rosszullét fogta el és eszméletét is elvesztette. Ujra kihivták az orvost, de ez már csak a halált állapithatta meg. A halálesetről rögtön értesitették a művész Budapesten tartózkodó leányát és fivérét, *Pólya* Iván festőművészt.

Nemzeti Ujság 1937 XI. 30

Pólya Tibor

N. U. 937. XI. 30

nek lefektetve. Ezt a röpiratot adjuk ki a Zimmerwaldhoz csatlakozott magyarországi szocialisták csoportja nevében, és ezt a megnevezést minden további akciónkban is viseljük." A röpiratot hamarosan megszerkesztették, de a sokszorosítás kezdetleges módja miatt az olvashatatlan szöveget nem lehetett felhasználni terjesztésre.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének híre a szocialista csoportokat határozottabb cselekedetekre buzdította. Üzemi munkások, galileisták is szervezték november 17-én az egyórás Andrássy úti tüntetést, ahol először hangzottak el nyíltan a *„Békét akarunk!", „Cselkedjünk oroszul!"* jelszavak. November 24-én a galileisták önálló előadással köszöntötték a győztes orosz forradalmat, és a 25-i iparcsarnoki munkástüntetésen is nagy létszámmal vonultak fel.

A sikeres akciók után a szocialista csoport úgy gondolta, jó propaganda lenne, ha békeplakátokat jelentetnének meg Budapest utcáin. Nemsokára elkészült egy plakát, amelyen két munkáskéz kettétöri a fegyvert, és ez a felirat volt olvasható rajta: *„Egy fillért, egy embert sem a háborúnak!"* A plakátot galileista diákok ragasztották a házak falára.

1917 decemberében a cári Oroszországból korábban emigrált orosz forradalmárok segítségével új sokszorosító gépet szereztek, így hozzáfoghattak a röpcédulák készítésé-

ült a börtönben...

„...HÁBORÚELLENES VAGYOK..."

A munkások, katonák elkeseredése napról napra fokozódott. 191 január közepén kirobbant a buda pesti általános sztrájk. A sztrájko sikerült ugyan katonai erőszakka az MSZDP vezetőinek segítségéve letörni, de a forradalmi erjedés nem lehetett megállítani.

A letartóztatottak helyére a *Korvin Ottó* és *Sallai Imre* vezette forradalmi csoport lépett. A rendőrhatóságok bosszankodva tapasztalták, hogy a háborúellenes röplapok száma csak növekedett a gyárakban és a kaszárnyákban. Az újabb röplapok hangja bátrabb volt, elítélte az MSZDP opportunista politikáját, munkástanácsok létrehozását sürgette, és nyíltan megjelölte a végcélt is: *„Legyetek készen a proletárforradalomra!"* A forradalmi szocialisták tevékenységüket szorosan összekapcsolták a forradalmi munkások fel-feltörő sztrájkharcaival. Az ifjúmunkások közül egyre többen vállalták a harcot, terjesztették az illegális röpiratokat. 1918 májusában letartóztatott Sallai-csoport tagjai között a legtöbben fiatal munkások voltak.

Pólya Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

IFJÚ KOMMUNISTA
1969 OKT.

1021

MÁR A HALÁL IS BELEFÁRADT...

(Pólya Tibor rajza a Borsszem Jankóban)

Pólya Tibor !

929. XI. 3 AZ(

— **Pólya Tibor kiállítása a Fészekben.** *Pólya* Tibor talán az egyetlen magyar festő, akinek humora van. Olyan jóízű kedélyességgel látja és olyan vidáman mondja el a kis magyar alföldi falvak életét, mulatozását, hogy az neki egészen külön helyet biztosít a sok jó magyar festők között. És még sem felületes anekdotázó s nem unamas zsánerező, mert elsősorban festő, nem pedig elbeszélő. Fehér alaptónusú új képeiben oly lehelletfinoman vegyülnek el a színek, oy ízléses tarkasággal, hogy a szem nem tud eleget gyönyörködni ezekben a képekben, amelyek noha tele vannak az elven mindennapi élet figuráival s köznapi eseményeivel, mégis olyanok, mint valami nagyon kedves mesevilág. Mennél tovább nézzük őket, annál több kedvességet és festői finomságot találunk bennük. Pólya ezekben a képekben egy új műfajt teremtett, egészen a magáét, ennek a műfajnak ő igazán szeretetreméltó költője.

Est, 929. XI. 3.

:zám..... Pénztári szám.....

ltalvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

ltal .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted] *fizetendő.*

.....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

1933.

A Képes Krónika több mint tizenötmillió korona értékü karácsonyi ajándékot sorsol ki olvasói között

A *Képes Krónika*, a *Központi Sajtóvállalat* nagy kedveltségnek örvendő képes hetilapja elhatározta, hogy *a karácsonyi ünnepek alkalmával több mint tizenötmillió értékü ajándékkal lepi meg olvasóit és előfizetőit, egy karácsonyi sorsjáték keretében.* A *Képes Krónika* ezzel a nagyszabásu és a magyar sajtóban egészen páratlanul álló ajándéksorozattal még *meghittebbé akarja tenni azt a viszonyt, amely a lap és az olvasóközönség hatalmas tábora között fennáll.* A *Képes Krónika* minden vasárnapi számában egy-egy szelvényt közöl, *ezeket a szelvényeket a sorsolásnál, amely december 9-én lesz, be kell nyujtani.*

A *Képes Krónika* nagy karácsonyi sorsjátékán többek közt a következő nyereménytárgyak szerepelnek: egy legujabb divatu *női kosztüm*, egy *férfiruha*, mérték szerint, a legfinomabb angol szövetből, egy *barna vagy fekete bőrkabát*, egy *finom boa*, két darab *elegáns női kalap*, három darab *férfiing*, három darab *nőiing*, kétszer *6 pár férfiharisnya*, kétszer *6 pár nőiharisnya*, két darab *ezüst cigarettatárca*, *egy vég finom vászon*, egy rend férfiruhára való *angol szövet*, kétszer hat pár *férfigallér* (szám szerint), kétszer 3 pár *férfikézelő*, egy pár *női cipő*, egy pár *férficipő*, *tiz métermázsa jóminőségü szén*, *tiz métermázsa száraz apritott fa.*

Egy-egy páholy a *Vig-*, a *Király-*, a *Magyar-* és *Renaissance*-szinház egy-egy előadására, *kétszer nyolcnyolc napi tartózkodás az olaszországi Bellunóban (teljes pánzió, ingyen)*, *egyszer nyolc napi tartózkodás Abbáziában*, egész sereg *gyermekjáték*, még pedig: egy nagy mackó, egy elefánt, egy kutya, egy bohóc, egy nyul, *egy egész osztálysorsjegy, amely máris játszik és amit a kisorsolásig nyer, azé lesz, aki megkapja a sorsjegyet.* Ezenkivül *sportcikkek*, *könyvek*, *konyhaedények* szerepelnek még a nyereménytárgyak között.

Amint ebből a sorozatból is lehet látni, a *Képes Krónika* karácsonyi sorsolása tehát valóban *szenzációs és igazán páratlan a magyar sajtóban.* Amint már emlitettük, *a sorsolás december 9-én lesz és az eredményt már a december 16-iki számban közzéteszik.*

Réz- és vasbutorok
ágyrugók, ágybetétek, gyermekkocsik, Hikker gyárából a legjobbak és olcsók. Szakmabeli javitások vállaltatnak: Bellő-u. 8., Dobány-u. 6. Telefon: J. 61—97.

Menekültek figyelmébe!
Legolcsóbban kárusittatnak **hálók, ebédlők és uriszobák** nagy választékban. Podmaniczky-u. 14.

Malomszerelő
ki évek óta több nagyobb és kisebb malmot a legnagyobb sikerrel szerelt, ajánlkozik. Hibás járatokat megigazit, forditásokat, nagyobb szereléseket elvállal:
Kovács László
főszerelő
Budapest, VI, Rózsa-utca 84. I/12

Lakáscsere Vác-Budapest
Vácz legszebb helyén fekvő, 4 szobából álló házamban levő lakásomat az összes mellékhelyiségekkel együtt elcserélném Budapesten két- vagy háromszobás lakásra **ráfizetéssel.** Érdeklődők sziveskedjenek címüket pár sor közlése mellett «A házban egyedül 4801» jeligére **Haasenstein és Vogler r.-t. hirdetőjébe,** V., Dorottya-utca 11., I. em. beküldeni.

Elismert **Prima Cérna** czak «Agória» védjegyü. Kérje mindenütt

November elsején szentelik fel a szolnoki vártemplom oltárképét

— Az *Uj Nemzedék* tudósitójától. —

Az Alföld városai közül *Szolnok* szenvedett legtöbbet a vörös uralom alatt. A románok és a vörösök több véres ütközetben marakodtak Szolnok birtokáért és közben a várost kegyetlenül összelőtték. *Különösen sokat szenvedett a szolnoki vártemplom, amelynek tornyát tüzérségi megfigyelő állomásnak használta ugy a román, mint a hátráló vörös katonaság.*

A vörös uralom bukása és a román megszállás után ez a hangyaszorgalmu, ragyogó fejlődésnek indult város tért legelőször magához és lázas sietséggel fogott hozzá a romok eltakarításához. A müvésztelepet, amely exponáltsága miatt szintén erősen megrongálódott, ugy szólván teljesen ujjáépitették. *A város katolikus közönségének pedig első dolga volt, hogy az összelövöldözött vártemplomot emelje fel romjaiból.* Nagyszerü áldozatkészséggel, amelyben ki pénzével, ki pedig munkájával járult hozzá a közös nagy cél eléréséhez, gyönyörüen rekonstruálták a régi templomot is. Az ujjáépités munkáját már itt is befejezték. *A város katolikusainak legnagyobb öröme és büszkesége a templom uj oltárképe, amely a szolnoki müvésztelep kitünő, fiatal festőjének, Pólya Iványnak képességeit dicséri.*

A szolnoki Vártemplom oltárképe

Hatalmas, barokkos kompozició. Négy méter magas és két méter nyolcvan centiméter széles. A kép felső részében mennyei fényben uralkodik Szüz Máriának, Magyarország patronájának fenséges alakja. Az ég ragyogó sárga tónusa pompás szinskálán át a kép alsó széléig sötét, komor vörösbe értékelődik át. A mennyei ragyogást a kép alsó szélén kietlen, vérvörös borongás váltja fel, hogy egybehangzó kerete legyen a ledöntött Sátán semmibe zuhanásának. A Sátán alakjának pokoli vörössége, amint fojtott tüzek reflexe verődik a lehanyatló alakon, borzongatón idézi Szolnok legkeserübb napjainak emlékét.

A szolnoki müvésztelep müvészei elragadtatással beszélnek Pólya Iván remekéről. Mi pedig dicsérettel emlitjük meg, hogy a fiatal müvész *ingyen festette* meg nagyszerü költői erővel elgondolt s mély mesterségbeli tudással felépitett munkáját. A vásznat és festéket a Vártemplom plébánosa, *Sághy* Sándor szerezte meg.

— Neki köszönhetem, — mondotta nekünk a müvész — hogy a képet zavartalanul megfesthettem. Az ő fáradhatatlan buzgalma szerzett anyagot ehhez a képhez, mint a templom ujjáépitésének egyéb részeihez is. Csodálnom kellett a szolnokiak nagyszerü áldozatkészségét s magamnak szolgál legnagyobb örömül, hogy én viszont a munkámat adhattam hozzá ehhez a lelkes buzgólkodáshoz. Szolnok csodálatos város. *Nem költői kép, — a valóságot mondom, amikor kijelentem, hogy testben és lélekben ez a város épült legelőször ujjá a rettenetes idők után. Szolnokon dolgoznak és hisznek az emberek.*

Pólya Iván gyönyörü oltárképét november első napjainak egyikén szentelik fel nagy ünnepség keretében, amelyen Schioppa pápai nuncius is megjelenik. Ez a felszentelés egyuttal hálaadó istentisztelete lesz az ujjáépült városnak. Mikor örömmel jelentjük be ezt az igazi, keresztény ünnepet, a legnemesebbet, amelyet egy város ülhet, nem hallgathatjuk el a volt főispán, *Lippich* István nevét, akinek Szolnok rekonstrukciójában oroszlánrésze van. Az uj müvésztelep az ő munkája és közvetett okozója, hogy ott ilyen nemes munkálkodás folyik.

Ellentétes hirek a görög forradalomról

— Az *Uj Nemzedék* tudósitójának jelentése Berlinen át. —

Atén, október 27.

A felkelők *átlépték a korinthosi határt és Eleuzisz felé nyomulnak előre.* Más jelentés szerint a kormánycsapatok *szembeszálltak a lázadókkal és elfoglalták Korinthos városát.*

T.

Belgrád, október 27.

A görögországi forradalmi mozgalom egyik vezetője, *Ziras* ezredes két őrnaggyal, egy századossal s több tiszttel szerb területre lépett. Valamennyiőket internálták.

Megalakult az ideiglenes rajnai kormány

— Az *Uj Nemzedék* tudósitójának jelentése Berlinen át. —

Páris, október 27.

Koblenzből jelentik: A szeparatisták megalakitották az ideiglenes kormányt. Miniszterelnök *Mathes*, kormányelnök *Oehmen*, pfalzi főbiztos *Liebig*, aki egyszersmind belügyminiszter is. A külügyi tárca betöltéséről nem dönöttek.

T.

Vasárnaptól már csak a szakaszrendszer alapján lehet villamosozni

— Az *Uj Nemzedék* tudósitójától. —

Mint ismeretes, vasárnaptól kezdődően érvényes a legujabb villanyosdrágitás s vasárnap lesz egyben első napja az uj szakaszbeosztásnak is. A főbb közlekedési vonalak szakaszhatárai a következők:

Ujpest végállomástól a Hungáriakörutig, innen Berlini-térig, ettől Kossuth Lajos-utcáig, innen Keleti pályaudvarig, majd Városligetig.

Óbuda-Főtér — Császárfürdő — Lánchid — Horthy Miklós-uti hurok — Kelenföldi pályaudvar.

Boráros-tér — Rákóczi-ut — Nyugati pályaudvar.

Hüvösvölgy — Lipótmező — Budagyöngye — Retek-utcai hurok.

Zugliget—Budagyöngye.

Kispest—Mátyás király-ut — István-kórház.

Városliget—Teréz-körut—Szabadság-tér.

Fogaskerekü Vasut—Palota-tér—Apponyi-tér — József-körut — Orczy-tér.

Ferenc József laktanya—Orczy-tér—József-körut—Irányi-utca és Ferenc József-rakpart sarok—Országház-tér—Margithid—Dráva-utca.

Erzsébetfalva—Határ-ut—Markusovszky-utca—Boráros-tér.

A *budai belső körúton* a Palotatéren és a Széna-téren van a szakaszhatár.

A szakaszrendszer beosztásában legfőbb hiba az, hogy a külterületeken is alig-alig hosszabb egy-egy szakasz, mint a sürün lakott belső részekben.

A villamosvasutak most életbelépő szakaszbeosztása szerint nagy általánosságban *egy-egy szakasz 2000 méter hosszu.* Vannak azonban lényegesen hosszabb és lényegesen rövidebb szakaszok is. Leghosszabb az *Óbuda főtérnél* és a *Császárfürdőnél* végződő szakasz, mely 5120 méteres. A *Rákospalota—Ujpest pályaudvar* szakaszának hossza 4250 méter. A hosszu szakaszok közé tartozik a 31-es viszonylatban a *Lánchid—Kossuth Lajos-utca* közötti szakasz a Ferenc József-hidon át, amely 3250 méter. A legrövidebb szakaszok a következők: *Boráros-tér—Kálvin-tér* (1150 méter), *Rókuskórház—Andrássy-ut* (1140 méter), *Császárfürdő—Zsigmond-tér* (550 méter) és a *Sós-fürdő—Horthy Miklós-ut* (460 méter).

ESTÉTŐL-REGGELIG

Holnap életbelép a villamosokon a szakaszrendszer. A Budapesti Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság villamos vonalain október 28-án a következő díjszabás lép életbe: I. A földalatti vasut jegyei 700 korona, illetve 300 korona. II. Az összes többi vonalakon: 1. Vonal- és átszállójegy 300 korona, illetve 600 korona. 2. Szakaszjegy felnőttek részére 500 korona. 3. Vonaljegy felnőttek részére a külterületen 600 korona, belterületen 700 korona. Hetikártyák: 1. Külterületi utazásra 6000 korona. 2. Kedvezményes hetikártya 9000 korona. 3. Közszolgálati alkalmazottak hetikártyája 6400 korona. 4. Tanuló hetikártya 4000 korona. III. Az összes vonalakra érvényes havi bérletjegyek: 1. Arcképpel 120,000 korona. 2. Arckép nélkül 150,000 korona. *A vonaljegy átszállás nélküli utazásra jogosit a kocsi végállomásáig.* Az átszállójegy egy órán belül egyszeri átszállásra érvényes. A külterületi jegy átszállás nélkül érvényes Erzsébetfalváról a Hév. közvágóhidi állomásáig, illetve a Markusovszky-utig, Pestszentlőrincről vagy Kispestről a Szent István-kórházig, illetve a Délej-utcáig.

A hetikártya kétszer egy-egy órán belül való utazásra, egymáshoz csatlakozó két viszonylatban érvényes.

Pirosbetüs ünnepnapokon a hetikártya egy-egy órán belül az összes viszonylatokon használható. A közalkalmazottak, valamint ezek gyermekeinek jelenleg érvényes tanuló hetikártyái folyó évi novemberi 10-ig, üzemzárlatig érvényesek. Az október hóra megváltott bérletjegyek november 3-áig érvényesek. Az október 28-ika előtt váltott hetikártyákat október 30-tól november 17-ig a Lipót-körut 22., II. emeleten levő menetjegyirodában visszaváltják. Az érvénytelenné váló közszolgálati hetikártyákat november 12-től kezdve november 30-ig váltják vissza. A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság figyelmezteti az utazóközönséget, hogy mindenkit, aki bármiféle visszaélést követ el, a rendőrségnek adnak át.

Berzeviczy Rómában előadást tartott. Berzeviczy Albert az *Institutó per l'Europe Orientale* által Rómában rendezett Petőfi-ünnepségen köszönetet mondott az elnök üdvözlő szavaira, majd hosszabb beszédben méltatta a magyar-olasz barátságot, amelynek nagyszerű dokumentumai az Olaszországban rendezett Petőfi-ünnepélyek.

A járadék-márka rövidesen forgalomba kerül. Berlinben az arany-járadéklevelek által fedezett járadékmárka kiadásának előkészületei befejezést nyertek. Az ércjáradékpénz verése folyamatban van. A járadékmárkát felváltandó aranyjegybank felállításának előkészületei lázasan folynak.

Kik kapják az orvosi Nobel-dijat. Az 1922. évi orvosi Nobel-dijat Archibald angol fiziológus és Mayerhof chilei fiziológus között, az 1923. évi Nobel-dijat pedig Branting és Macliod amerikai tanár közt osztják meg.

Gyermekmagzatot operáltak ki egy belgrádi fiatalember hasüregéből. Különös eseményről ad hirt belgrádi jelentés alapján a Szabadkán megjelenő Bácskai Napló. A belgrádi klinika sebészeti osztályára egy 25 éves fiatalembert szállitottak be, akinek gyomrán mintegy három emberfejnagyságu daganat volt. A fiatalember 5 éves kora óta emlékszik a daganatra. Az utóbbi napokban nagy fájdalmai voltak s ezért kérte a klinikán való felvételét. Az egyik orvostanár megoperálta a fiatalembert és meglepődve vette észre, hogy a daganatban kifejlett fejü embrió van. A tanárnak sikerült a hasüregből egy harminc centiméter nagyságu gyermektestet kioperálni. Orvosi vélemény szerint a magzat tulajdonképen *ikertestvére* volt a fiatalembernek és mint parazita élhetett a fiatalember hasüregében. Erre már volt is példa Franciaországban, ahol évekkel ezelőtt a párisi szülészeti klinikán operáltak ki egy férfi gyomra tájékáról részében kifejlett gyermekmagzatot.

Mindössze huszonöt százalékkal emelik a köztisztviselők fizetését

— Az *Uj Nemzedék* tudósitójától. —

A tegnap éjjeli minisztertanács foglalkozott a köztisztviselők fizetésemelésének kérdésével is. Hetek óta tart a harc a köztisztviselők szervezetei és a pénzügyminiszter között s *a pénzügyminiszter eddig mereven elzárkózott attól, hogy a köztisztviselők kérését teljesitse.* A köztisztviselők eredetileg a juliusi fizetésük négyszeresét kérték, ezt azonban a kormány tulzottnak találta s hivatkozva arra, hogy a korona stabil, visszautasitotta ezt a követelést.

A tisztviselőtársadalom nyomására azonban a pénzügyminiszter kénytelen volt engedni korábbi, merev álláspontjából s *a tegnap éjjeli minisztertanácson előterjesztést tett a tisztviselői illetmények felemeléséről.*

Eszerint az előterjesztés szerint *a köztisztviselők a november hónapra az októberi fizetésükhöz a juliusi fizetés 25 százalékát kapják fizetésemelésképen.*

TEMETŐ LESZ-E?

Nagy messziről úgy int felénk
a temető, a barna árok,
mint tiltó szó az élet útján:
mire vársz még s én mire várok...?

Hiába nézel fáradt szemmel,
előtted és előttem semmi,
csak a küzdés, az örök holnap:
(milyen jó lenne megpihenni!)

Csöndes kis zugban együtt ülni,
a semmiségbe elmerülni,
mig fut a perc és fut az óra:

Akkor, talán, uj virradóra
felejteném, hogy koldus lettem:
és elindulnánk együtt, ketten...

DÓBAY TIBOR

Hétfőig fogadunk el tippet az Uj Nemzedék sportpályázatára

— Az *Uj Nemzedék* tudósitójától. —

A nagy érdeklődés, amely az *Uj Nemzedék* sportpályázatát kiséri, jogosult, mert *azok között, akik az október 28-iki svéd-magyar válogatott mérkőzés eredményét eltalálják, értékesebbnél értékesebb és praktikus dijakat sorsolunk ki.* A tippeket az Uj Nemzedék szerkesztőségébe (V., Honvéd-utca 10.) kell beküldeni az alábbi szelvényen. *Azokat a pályázatokat, amelyeknek postabélyegzőjén tisztán látható, hogy szombaton adták fel, hétfőn reggel is figyelembe vesszük.* A sorsolást hétfőn délben tartjuk meg s *az eredményt kedden megjelenő számunkban fogjuk közölni.*

A kisorsolásra kerülő dijak, *amelyek Budapest legelőkelőbb áruházaiból valók,* a következők:

Egy angol futhall-labda (értéke 130,000 korona), *Kertész* Tédor Kristóf-téri áruházából.

Egy pár amerikai hócipő (értéke 130,000 K), *Weszelly* István Váci-utcai áruházából.

Egy mocador selyem nyakkendő (értéke 75,000 korona), *Földváry* Imre cégtől (Kossuth Lajos-u. 18.)

Ötször egy liter likőr (értéke 120,000 korona), a *Pannónia* Fogyasztási Szövetkezettől.

Egy vadász zsebkés (értéke 70,000 korona), *Dréher* cégtől (Kossuth Lajos-utca 14.)

Egy művészi kivitelü bőrtárca (értéke 130,000 korona), *Késmárky és Illés* áruházából (Árkád-bazár.)

Egy likörkészlet (értéke 130,000 korona), *Ilovszky* János József-körúti áruházból.

Egy kirándulási felszerelés (aluminiumból, értéke 120,000 korona), *Geitner és Rausch* Andrássy-uti nagyáruházából.

Két üveg tokaji aszubor (értéke 100 ezer korona) a *Tokaj Hegyaljai borkereskedelmi r.-t.* Rákóczi-uti üzletéből.

Egy pár amerikai futballcipő (értéke 100.000 kor.) *Zubek* Bertalan Muzeum-körúti áruházából.

Egy pár férfiharisnya (értéke 50.000 kor.) *Kirchnopf* Ádám cégtől. (Ferenciek-tere).

Öt dij: negyedévre az *Uj Nemzedék* ingyen.

Három dij: egy hónapra az *Uj Nemzedék* ingyen.

Három dij: negyedévre a *Képes Krónika* ingyen.

Az Uj Nemzedék pályázati szelvénye.

Az októberi 28-iki svéd-magyar válogatottak mérkőzésének eredményét a következőképpen tippelem. Végeredmény _____

_____ *javára.*

A beküldő neve: _____

Foglalkozása: _____

Pontos cime. _____

Szerbia elfogadja Mussolini javaslatát a fiumei kérdésben

Róma, október 27.

A *Newyork Tribune* római munkatársa azt jelenti lapjának, hogy *Fiume kérdésében gyakorlatilag már biztositva van a megoldás, amennyiben Jugoszlávia elhatározta, hogy elfogadja Mussolini legutóbbi javaslatát.* A kormánynak ezt az elhatározását, amelyet az olasz jegyzék átnyujtása után összehivott minisztertanács tegnap hozott, valószinüleg ma fogják közölni Rómával. Hir szerint *Sándor* szerb király volt az, aki a kérdés rendezését sürgette, mert nagy sulyt vet arra, hogy Olaszország és Jugoszlávia között mielőbb megkötessék a kereskedelmi szerződést. Mussolini a maga részéről szintén engedményeket tett, mert azt óhajtotta, hogy a fasciista forradalom évfordulója napjára már biztositsák a megegyezést.

Az Uj Nemzedék kettős karácsonyi ajándéka

Több alkalommal megemlékeztünk már arról, hogy az *Uj Nemzedék* szerkesztősége előfizetőinek milyen pompás *karácsonyi ajándékkal* akar kedveskedni. Minden uj előfizető, aki november 1-től kezdve előfizet az *Uj Nemzedékre*, először is megkapja az

Élet könyvét

ezt a pompás s már a mult évben annyira bevált házi lexikont. De ezenkivül uj ajándékképen adjuk az *Élet Könyve* második kötetét, a

HÁZI KINCSTÁRT

Ezt a külső formájában is szokatlanul diszes, több *mint 500 oldalas könyvet teljesen ingyen kapják meg régi és uj előfizetőink.* Az irók, tudósok és szakirók egész tömege dolgozik ezen a könyvön, hogy minél pompásabb legyen az *Uj Nemzedék* karácsonyi ajándéka. A

HÁZI KINCSTÁR

a szinte emberfölötti munkára kényszeritett házasasszony segitője, tanácsadója és támogatója akar lenni. Legelőször is tehát foglalkozik az emberi test *ápolásának* kérdésével. Feltárja a *kozmetikának* valamennyi titkát. Megtanit a *házi szerek* készitési módjára. Valóságos *háziorvos* lesz, tanácsai minden *bőr-, haj- és körömápolási* kérdésben mellettünk lesznek.

A

HÁZI KINCSTÁR

ezenkivül a *konyhaművészet*, a *kertgazdaság*, a *kertdiszités*, a *virágápolás* ezer apró kérdésében is tanácsadóul szolgál. Nincs a gyakorlati életnek az a problémája, amelyre ne tudna feleletet adni ez a pompás könyv. Merjük állitani, *hogy ilyen praktikus, amellett izléses, szép és élvezetes könyv nem fog megjelenni a karácsonyi könyvpiacon.* A mai nyomdaárak mellett ez a hatalmas és vaskos könyv hatalmas összegbe fog kerülni, *de minden előfizetőnk teljesen ingyen kapja meg*, ha az *Uj Nemzedékre* előfizet. Hogy egyetlen egy előfizetőnk sem károsodjék, aki már most előfizet az *Uj Nemzedékre*, az a

HAZI KINCSTARON

kivül megkapja az

Élet Könyvét

is, 500 korona beküldése mellett. Olvasóink és előfizetőink figyelmét tehát már most felhivjuk kettős karácsonyi ajándékunkra és kérünk *mindenkit, hogy már most biztositsa előfizetésével ezt a kettős ajándékot.*

szombat és vasárnapon egy-egy bál és műkedvelő előadásra adják át.

A másik: a mozi. A vidéki városok — mivel a mozijuknál rendszerint anyagilag is érdekelve vannak — *a moziknak minden kedvezményt megadnak a — színház terhére.*

— Végtelenül kellemetlen helyzetben van a soproni szinház, amely pedig a lehető legjobb előadásokat produkálja.

A soproni szinházon minden körülmények között az államnak kell segitenie, mert Sopron városa igen szegény, nem tehet semmit sem szinházáért. Sopron a nyugati városok kulturális végvára. A sürgős segitség fontos és eminens érdeke nemcsak *Sopron* város lakosságának, de az államnak is.

Az illetékeseknek minden anyagi és erkölcsi áldozatot meg kell hozniok a soproni színészet megmentése érdekében.

A debreceni szinház is küzködik. Ugy volt, hogy december elsején már a szinészgázsikat sem tudja kifizetni *Kardoss* igazgató, ami számithatatlan következményekre vezetett volna. Pedig *Kardoss* igazgató igazán mindent elkövet, hogy jó és müművészi előadást nyujtson a társulata.

A létért való küzdelmet nagyon megneheziti az a tény, hogy *a vidéki szinházaknak igen gyakran egyes fővárosi szinházaknál is nagyobb társulatot kell tartania és fizetnie.*

A szegedi szinháznak például, amely az ország legnagyobb társulata, nyolcvan egyesületi tagja van, természetesen a karszereplőkön, a zenekari és a műszaki személyzeten felül. A nagy szám indokolt is, mert a vidéki szinház egyformán játszik prózát, operettet és operát.

A rossz konjunkturán, ugy ahogy lehet, kell mesterségesen segiteni. Nem ülünk tétlen és nem nézzük az egyre sulyosodó bajokat részvétlenül. Csendben, de talán azt is megmondhatjuk mindjárt, eredményesen dolgozunk. A tizszázalékos vigalmi és a háromszázalékos forgalmi adó rettenetes tehertétele a vidéki igazgatónak, amit minden város és község könyörtelenül beszed. Még akkor is igényt tart ezekre, ha a szinház nagy ráfizetéssel dolgozik. Beadványt készitettünk, amelyet a kultuszkormánynak és minden város elöljáróságának beküldöttünk. *Ebben a beadványban a vigalmi és a forgalmi adó elengedését kértük.*

A kecskeméti művészteleprol: *Benyovszky:* „Nyilazó magyarok" *(Merkadó felv.)*

A beadvány hatása már mutatkozik is.

Nyiregyháza 5%-ra mérsékelte a szinház adóját. *Ujpesten* pedig az egész vigalmi adót szubvenció alakjában a szinháznak adják vissza. *Kecskemét* teljesen lemondott minden adóról. *Kaposvár* és *Fehérvár* is mérsékelte adóját.

— Fütést és világitást is adjanak ingyen a városok a szinházaknak. Ez elsőrendüen fontos. Egy-két város már jó példát mutatott ebben is.

— A sulyos gazdasági válság ellenére a vidék minden kulturális ünnepből kiveszi a részét, még pedig a legsimábban és a legudvariasabban. Ezt meg kell állapitani. A napokban volt a Jókai-centennárium előkészitő bizottságának ülése, amelyen Rákosi Jenő elnökölt, ahol elhatároztuk, hogy

az összes vidéki szinházak — kivétel nélkül — február 18-án Jókai „Szigetvári vértanuk" cimü drámáját fogják eljátszani,

ami szép és impozáns kulturális cselekedete lesz a vidéki szinházaknak.

Sokat beszél még az ősz *Szilágyi* Vilmos, aki egy életet töltött el a vidéki szinészet istápolásával és gondozásával, aki minden csepp vérével és jóindulatával egy cél felé tör: segiteni a vidéki kulturnyomoruságon.

Adja az Isten, hogy sikerüljön.

Stób Zoltán

A volt 44-es gyalogezred művészkatonáinak kiállitása Kaposvárott. Pólya Iván a képei előtt *(Holzer Félix felv.)*

Vidéki színész koromban...

írta: Pethes Imre

Ezt a cikket a nagy művész karácsonyi számunk részére irta. Azóta Pethes Imre elköltözött a halhatatlanságba. A cikk azonban itt van. Meleg kegyelettel nyujtjuk át olvosóinknak ezt a posthumus irást.

Az Országos Színész-Akadémiából azonnal vidékre kerültem, de nem színésznek, hanem katonának.

Életem egyetlen kedves epizódja katonáéknál történt meg velem.

Volt egy puccerem, egyszerü, kedves paraszti lélek. Egyszer csak elém állt a többiek jelenlétében s megszólalt:

— Ha kend civilben komédiás, akkor most komédiázzon itt nekünk valamit.

Ezt a felszólitást meghallotta a káplárom, aki odaszólt a puccernek.

— Ne bolygasd mán ezt, hé! Nem tud ő még komédiázni. *Mert ez olyan komédiás, akinek most törik a csontját.*

Igaza volt. Csak katonáskodás után kezdtem el a komédiázást. A csepürágó komédiásnál a csonttörésnél kezdik, hogy aztán annál hajlékonyabb, kigyózóbb legyen a teste.

Én is akkor, mint színész, ott tartottam az elején, mint a kezdő komédiás, akinek a csontjait tördelik.

Itt valahogy talán a lelket tördelik, azt hajlitgatják, hogy aztán ugy formálódhassék, ahogy éppen kell.

A kezdő komédiás ott kezdi valahol a vásáron, a puszta földön. Később sátor alá kerül, s ha szeretik az istenek, érett férfikorban a cirkusz porondján, a manézsben produkálja magát.

Én mindjárt cirkuszban kezdtem.

Az első állomásom Győr—Sopron volt, *Somogyi* Károly igazgatónál. Itt pályáztam *Dezső* Jóskával, *Dezséri* Gyulával, *Polgár* Sándorral.

Innen Aradra kerültem, *Aradi* Gerő igazgatása alá. Itteni pályatársaim közül hadd említsem meg *Somló* Sándort, *Vedres* Gyulát, Sz. *Némethet*, *Gergely* Jóskát, *Vadnay* Vilmát, *Haraszthy* Hermint, *Tárnoky* Gizát, *Góth* Sándort.

Pályafutásom harmadik állomása *Szeged* volt s itt ujra *Somogyi* Károly volt az igazgatóm.

Szegedről a debreceni szinházhoz kerültem, amelynek *Tiszai* Lajos volt a direktora. Nála *Topolczai* Dezsővel, *Rózsahegy* Kálmánnal és *Szathmáry* Lajossal küzködtem együtt.

Innen aztán megint Szegedre kerülten vissza.

Szeged után ismét Arad, ahol teljes öt esztendőt töltöttem.

Az utolsó vidéki állomás Temesvár volt, majd nyáron: Buda.

Budán érkeztem el szinészi pályafutásom legjelentőségteljesebb állomásához. Itt játszottam el először Rostand Edmund *Cyrano de Bergerac*-jának cimszerepét.

Szinészkedésem első szerepétől idáig eljátszottam mindent, amit a magamfajta szinész eljátszhatott ez években a magyar szinjátszás repertoárjából.

Cyrano de Bergeracot én játszottam először Magyarországon. Budán és Pesten, egyedül csak én.

Makó Lajosé az érdem elsősorban, hogy ott, Budán, nyáron, a rekkenő hőségben egy ilyen darabbal érték el az első és addig még szokatlan sorozatos drámai sikert.

Budai szerepléseim után a Vigszinház kinált meg szerződéssel, amit el is fogadtam onnan ide kerültem a Nemzeti Szinházba.

Mióta pesti színész vagyok, csak vendégszerepelgetni járok vidékre.

Akkor is, ma is, egyetlen nagy szenvedélyem volt: nagyon szerettem és szeretek még ma is *horgászni*.

Ennek a szenvedélyemnek vidéki müködésem közepette is áldozhattam, mert a nyári állomásaink közelében mindig volt horgászásra alkalmas viz. Most csak a szünidőben jutok hozzá, a szülőfalumban.

Még vidéken nősültem. Színész fiam csak nagyon rövid ideig volt Pesthez közel, Ujpesten — vidéki színész — és mindjárt a Nemzetibe jutott. *Nála könnyebb és szerencsésebb volt a kezdet, nálam talán — szebb...*

Szakadatlanul dolgoztam, mint a többi magyar színész. Komoly, nagy munkával sikerült a többivel együtt elérnem, hogy már vidéken is félretehettem annyit, hogy ma éppen ugy nincs házam-földem, vagyonom, mint a többinek.

Pólya Iván: „Utca."

(hernádi):
A zalnoki,
művésztelep.

Magyar Hírek,
1978. jún. 3.

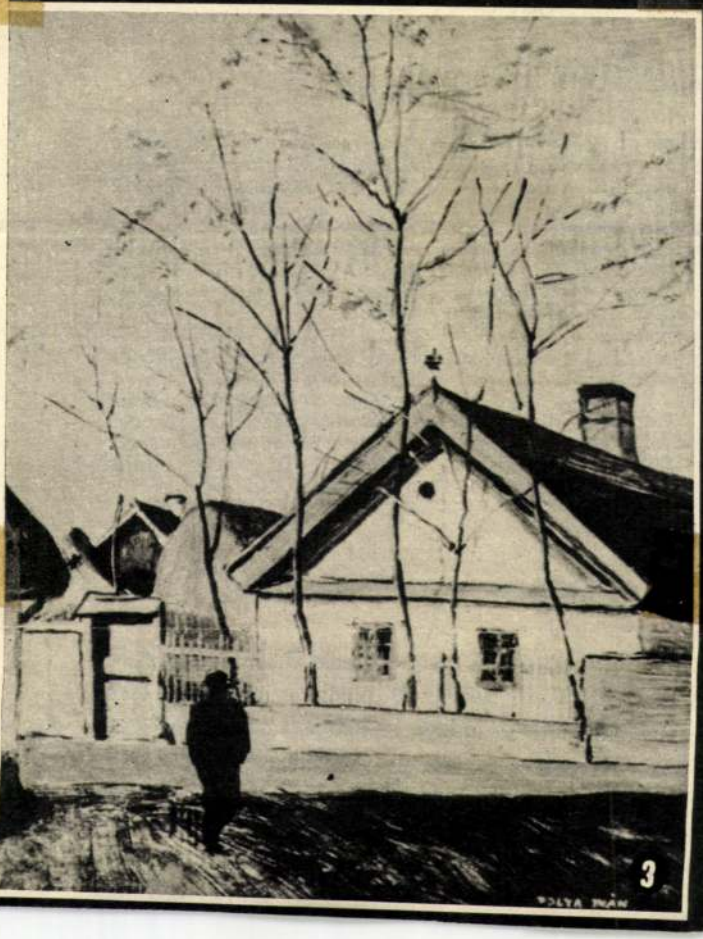
3
VOLYA IVAN

ELENTJÜK

enyzővel egészült ki az piai és világbajnok párbajtőr-válogatott. újpesti atléták egykori es vezetőjének 17 éves már Stockholmban szüt. Rerrich Béla rendkítehetséges tanítványa a inkiben rendezett észabajnokságon szerepelt alkalommal a felnőtt gatottban.

közelmúltban két is- magyar szakvezető külföldi előadókörúton. ári Sándor, a tornászok felügyelője a Nemzetközi Olimpiai Bizottság szolidaritási akciója keretében Mexikóban, Berczik Zoltán, az asztalitenisz-válogatott edzője pedig az osztrák szövetség meghívására Bécsben tartott előadásokat, szervezett mintaedzéseket.

Dr. Kamuti Jenő, az elmúlt évben fair play-díjjal kitüntetett kiváló tőrvívó egyéves ösztöndíjjal Bordeaux-ba utazott. A francia város kórházának sebészeti osztályán igyekszik majd gyarapítani tudását.

A LÓSPORT VILÁGÁBÓL

fogathajtó bajnokság országos első fordulóját Bálint ály (Szilvásvárad) nyerte 40 hibaponttal Fintha (45) Mátyus (71) előtt. Csapatban a Szilvásváradi MEDOSZ nyult a legjobbnak, második a Mezőhegyesi MEDOSZ.

*

z ócsai termelőszövetkezet lovassport irodája, a Pega- és a Coopturist közös vállalkozásban kül- és belföldi

Pólya Iván

SPÁNYI BÉLA

PÓLYA IVÁN: A CSÓK.

Pólya Iván

Nemzeti nyíjaj Kepes mell 1938 febr. 6.
Hímes mű Eötvös Eszmeli Kepes -
Laid mej Hollós Mattioni Eötvös alattis

Pólya Iván: Csendélet

Pólya Iván:
Baranyai menyecske

CONTENTS:

William Aba-Novák: Confession of a Painter 129
Ervin von Ybl: The Art of William Aba-Novák 137
Magdalen Oberschall: Works of Art in Paris, in their bearings to Hungarian Art 147
Elizabeth Hajós (Berlin): The Modern Japanese Painting 166
Elemér von Varju: Cornelius Divald (1872—1931) .. 173
Edward Thoroczkai-Wigand: Akseli Gallen-Kallela (1865—1931) 178
Nécrology 179
Art Notes and Book Reviews 180

ILLUSTRATIONS:

William Aba-Novák: The Little Show. Colour Print.
William Aba-Novák: Cefalu 130
William Aba-Novák: Perugia 130
William Aba-Novák: Town in Sicily 131
William Aba-Novák: Viterbo 131
William Aba-Novák: Country in the Abruzzi 132
William Aba-Novák: Town on the seashore 133
William Aba-Novák: San Vito 133
William Aba-Novák: Town in Umbria 134
William Aba-Novák: Città Vecchia 134
William Aba-Novák: Portrait of the artist by himself 135
William Aba-Novák: Village-schoolmaster 138
William Aba-Novák: Procession in Felsőbánya..... 139
William Aba-Novák: Inn in Zugliget 139
William Aba-Novák: The Great Show. 140
William Aba-Novák: Circus 141
William Aba-Novák: A Cheerful Meal 141
William Aba-Novák: Horsewomen in a circus 142
William Aba-Novák: Bea[illegible]he performance 143
William Aba-Novák: Rope dancer 143
William Aba-Novák: Red's Band 145
William Aba-Novák: Village Sóskút 145
The Breviary of St. Jerome. Corvina. Paris, Bibliothèque Nationale 148
Titlepage of the Codex of St. Ambrosius. Paris, Bibliothèque Nationale 149
Pages of the Codex Cassianus. Corvina. Paris, Bibliothèque Nationale ..... 152—153
Ptolomaeus: Geography. Corvina. Paris, Bibliothèque Nationale 154
A Page of the Works of Aristotle. Incun. Corvina. Paris, Bibliothèque Nationale 155
Ivory altar. Paris, Louvre ..... 156—157
The Tomb of Clemence de Hongrie. St.-Denis 158, 160
Bartolommeo Vivarini: John Capistran. Paris, Louvre 159
Taikwan: The «Haha» bird 168

csművészethez Hollywoodban

(Foto Metro)

MÉLYNYOMÁSA — NYOMDAIGAZGATÓ: ANGERMAYER KÁROLY.

Műemlékek Orsz. Bizot

SUBSKRIPTIONSA

DIE GRIECHIS

WIEDERHERS

von

FRITZ KRISCH

Ord. Professor an der Techni

Pólya Iván

Pesti Hirlap. 1938 febr. 20

K

— Igy volt!

„Himes kövek"

Kiállitás az Ernst-Muzeumban

Öt festő munkáiból áll az *Ernst-Muzeum* csoportkiállitása, amelynek azonban csak egy igazi érdekessége van: *Pólya Iván* és *Hollós-Mattioni Eszter* közös találmánya: egy uj és igen sikerült eljárás, épületek külső vagy belső művészi diszitésére.

Öntött és csiszolt cementszerű anyagba, pompás szinezésű, kissé a pompéji padlómozaikokra emlékeztető képeket présel a két művész, „himes kövek"-nek nevezve el ennek az uj diszitő eljárásnak termékeit. *Pólya Iványi* látunk — többek közt — nagyon finom, festői szempontból is szép, gyümölcs- és virágcsendéletet, ilyen „himes kőbe" olvasztva, amelynél finomabb diszét alig képzelhetnők el egy nyári étteremnek, vagy egy villa kerti ebédlőjének. *H. Mattioni Eszter* már egészen más, kevésbé naturalisztikus mondanivalókkal, itt-ott arany mozaikszemekkel is diszíti „himes köveit", de mindegyik művész a maga egyéni módján, valami egészen ujszerűt, érdekeset és művészit tud adni közös találmányával.

H. Mattioni Eszter temperafestményei ezuttal kevésbé elégitenek ki. Ez az erős és egyéni tehetségü festőnő, akinek képein harsány szinek ragyognak, sőt aranyfüst is csillog, kissé tulságosan is elvont utakra tévedt, nem egyszer az orosz primitiv egyházi festészet szellemében. *Elmélyülést* várunk tőle fejlődése további során, mert a rajznak és szinnek máris mestere.

A többi kiállitó: *Ripszám Henrik*, akinek különösen néhány friss vizfestménye tünik fel, *Hrabéczy Ernő*, aki erős Mednyánszky-hatás alatt áll és *Rényi István*, akinek sikerül ujabb bizonyságot adni arról, hogy nem mindenki *Henry Rousseau*, vagy *Csontváry Tivadar*, csak azért, mert működővő.

F. J.

zám.....

Pénztári szám.....

talvány.

.....nak, címe:.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

ltal .....

.....ért

fizetendő.

.....bélyeg .....nyugta .....bevonandó.

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Társaskörben, Budapest, V., Lipót körút 1, I. em. *Grünstein* Sándor fokántor és *Hoffmann* Irmus (Cellidömölk) f. hó 15-én házasságot kötnek.

Preisz Miksa sütőmester és neje szül. Deutsch Ilona leányát, *Annát*, eljegyezte *Kozma* Árpád fakereskedő. (Minden külön értesítés helyett).

Fülöp Erzsébet és dr. *Molnár* Jenő, Ocsöd, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Pólya Iván

— **Csoportkiállítás a Nemzeti Szalónban.** A Nemzeti Szalón ma megnyíló csoportkiállításán néhány kevésszer vagy még egyáltalában nem szerepelt festő vesz részt kisebb-nagyobb kollekciókkal. Első helyen kell említeni közülük *Pólya Iván*t, aki a szolnoki művésztelep tagja és a szolnoki naturalizmus tradícióinak folytatója és bizonyos mértékig továbbfejlesztője. Erősen részletező kezelésű képei közül különösen világos háttér elé állított nagyon színes tempera-arcképei érdemelnek figyelmet. „Pihenés" című kompozíciójának csendéletrészlete a szolnoki csoport leghatározottabb törekvésű mesterének, *Fényes Adolf*nak naturalista csendéletperiódusával mutat erős rokonságot. A Nagyváradon élő *E. Fodor Böske* képeiben (tiszta csendéletek, csendéletek aktal, aktos csendéletek tájképi háttérrel) *Perlrott-Csaba Vilmos* poszt-impreszionista művészetének hatása érezhető, bár sokszor csak külsőségesen, mert a festőnő eredendő naturalista látását nem minden ponton tudja leküzdeni. A kiállítás többi résztvevőinek anyaga sivárabb képet nyujt. A nagyon tehetségesen indult *Boromisza Tibor* hortobágyi csikós-, juhász-, gulyásarcképei nem annyira képzőművészeti alkotások, mint inkább népszerű etnográfiai könyvek illusztrációi lehetnének. *Rónay Ernő* képei pedig egy sor jelentős festő művészetének másolatszerű utánérzését mutatják, Rudnay Gyulától Matisse-on keresztül Utrillóig. Rajtuk kívül *Szivessy-Aczél* Barbara egy sorozat női arcképpel és *Miskolczy* Ferenc vallásos tárgyú kompozíciókkal szerepel. A kiállítás képanyagát a hódmezővásárhelyi művészek agyagipari telepének egy sorozat dekoratív kerámiája egészíti ki. *(—r.)*

P. N. 92

P. N. 1929. XII. 15.

Kétévi fogházra ítélték és két évre eltiltották az orvosi gyakorlattól Madi Kovács Judit vőlegényét

Kreybig Lajos büntetése 4000 pengő, Kreybig Rudolfé 400 pengő felfüggesztéssel és rehabilitációval — A bíróság kimondotta, hogy Fedeles az orvosi hivatás szabályait gondatlansággal súlyosan megsértette

A büntetőtörvényszéknek *Szemák* Jenő elnök elnöklésével tárgyaló tanácsa ma délben folytatta *Madi Kovács* Juditnak, a szekszárdi főispán lányának tragikus halála ügyében tartott tárgyalást. A mai tárgyaláson dr. *Fedeles* László védője terjesztette elő a védelmet. Felmentő ítéletet kért.

Az utolsó szó jogán elsőnek *Kreybig* Rudolf vádlott szólalt fel. Hangoztatta, hogy 48 esztendőt töltött fontos szolgálatban, soha a legcsekélyebb panasz nem merült fel működése ellen.

— A kommün idején — mondotta — ugyanebben a teremben kötéláltali halálra ítéltek és csak az utolsó pillanatban sikerült megmenekülnöm a dicstelen haláltól, ezért kellőképen értékelni tudom minden emberi élet fontosságát. Én gondosan jártam el — folytatta. — A metilalkoholt elzárt helyen tartottam. *A sors sátáni ereje akarta úgy, hogy ez a nagyon kedves, ártatlan gyermek ilyen szörnyű haláinak essék áldozatul...*

Kreybig Lajos vegyészmérnök, másodrendű vádlott kiemelte, hogy éveken át laboratóriumvezető volt egy nagy gyárvállalatnál, de arról sohasem hallott, hogy a metilalkohol enynyire mérgező hatású folyadék. Hangoztatta, *hogy nem szegett meg semmi előírást.* Felmentését kérte.

Fedeles könnyezve beszél

Fedeles László emelkedett ezután szólásra. *Halottsápadt arccal, sírásbacsukló, elfogódott hangon* tette meg az utolsó szó jogán észrevételeit. Elmondotta, hogy tizenkétévi sebészi működése alatt a műtétek százait végezte sikerrel és *a betegek ezreinek egészségét adta vissza, anélkül, hogy valaha is gondatlansággal terhelték volna.*

— Egyszerű napszámosasszonyok ágya mellett éjszakákat virrasztottam keresztül, — mondotta könnyes szemmel — ezért *ne tessék rólam azt feltételezni, hogy éppen menyasszonyommal szemben, akit ezen a világon mindenkinél jobban szerettem, gondatlanul jártam volna el.* Én a tankönyv áldozata vagyok, mert az a tankönyv, amelyből én tanultam, a metilalkoholból jóval nagyobb adagot mond halálosnak. Az én karrierem tönkrement, mindenem odavan, éjszakákon át nem tudtam lehúnyni a szemem a történtek miatt. Több mint tíz kilót lefogytam, de mégsem tudom megállapítani saját bűnösségemet.

— Ön — jegyezte meg *Szemák* elnök — *meggondolatlanul kimondott egy orvosi szentenciát, ehhez makacsul ragaszkodott* és ez vezetett a katasztrófához.

— *Annyiban vagyok hibás*, — jelentette ki dr. *Fedeles* — *hogy bíztam a tudásomban.*

Ítélet

Az utolsó szó jogán történő felszólalások végeztével a bíróság tanácskozásra vonult vissza, majd közel egy órai tanácskozás után ismét bevonult a büntetőtanács a terembe. A tárgyalóterem egész közönsége felállt és némán hallgatta az ítéletet:

— A törvényszék bűnösnek mondta ki *Kreybig* Rudolfot és *Kreybig* Lajost a büntetőtörvénykönyv 290. szakaszába ütköző gondatlan emberölés vétségében, ezért *Kreybig Rudolfot a 92. enyhítő szakasz alkalmazásával 400 pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Kreybig Lajost a bíróság 4000 pengő pénzbüntetésre ítélte.* Dr. *Fedeles* László orvost a törvényszék bűnösnek mondta ki a Btk. 290. szakaszába ütköző és a 291. szakasz 1. bekezdése szerint minősülő gondatlan emberölés vétségében és *ezért 2 évi fogházra, valamint orvosi foglalkozásának gyakorlásától 2 évi időtartamra való eltiltásra ítélte.* Kimondta a törvényszék az ítélet rendelkező részében, hogy *Kreybig Rudolffal szemben alkalmazza az új rehabilitációs törvényt,* ezért vel szemben az ítélet marasztaló részének hátrányos jogkövetkezményei nem lehetnek. A pénzbüntetések *Kreybig* Rudolfnál nem fizetés esetén 25 pengőnkint 1—1 napi, *Kreybig* Lajosnál pedig 40 pengőnkint 1 napi fogházra változtathatók át.

Kötelesek a vádlottak az eddig felmerült bűnügyi költségeket egyetemlegesen megtéríteni, az ezután felmerülő költségeket pedig külön-külön. Az ítéletet a törvényszék *hivatalból megküldi a Mérnöki Kamarának, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek és az Orvosi Kamarának.*

Indokolás

Szemák elnök ezután az ítélet részletes megindokolásába kezdett.

Az indokolás ezután részletesen ismertette a haláleset előzményeit: 1941 szeptember 27-én *Kreybig* Rudolf a fiától kapott metilalkohol mennyiségből mintegy másfél liternyit ásványvizes üvegbe töltött, de *nem gondoskodott az ásványvizes cimke eltávolításáról, sem arról, hogy az üveg új, veszedelmes méregtartalmát valamiképpen feltüntesse. Kreybig* Rudolf az ásványvizes üveget a fiának ajándékozott befőttes üvegek közé tette, majd átadta fiának. *Kreybig* Lajos pedig *a metilalkoholt átvette, hazavitte és ugyancsak nem gondoskodott arról, hogy az üveget méregre utaló jellel lássa el,* így az ásványvizes üveget háztartási alkalmazottja a jégszekrénybe tette.

Szeptember 29-én *Fedeles* László menyasszonya, *Madi Kovács* Judit kíséretében látogatást tett *Kreybig* Lajoséknál és amikor megszomjazott, ásványvizet kért. *Kreybig* Lajosné a jégszekrényből azt az ásványvizes üveget hozta be, amelyben a bajtokozó metilalkohol volt. A folyadékból *Madi Kovács* Juditnak és *Fedeles* Lászlónak is töltött, mindketten ittak. A leány körülbelül 10—20 köbcentiméternyi mennyiséget nyelt le.

Egyszerű gyomorrontásnak minősítette

— *Fedeles* Lászlónak egyetemes orvosi képesítésénél fogva a metilalkohol életveszélyt jelentő mérgező hatásáról, az emberi szervezetbe került metilalkohol felszivódásának körülményeiről, így a megfertőzött organizmus lépcsőzetes leromlásáról és a leromlásnak külsőleg megnyilvánuló és érzékelhető tüneteiről, *az életmentő orvosi munka módszereiről és eszközeiről tudnia kellett.* Azonban ő a metilalkohol lenyelése és a lenyelt mennyiségnek hozzávetőleges számbavétele után *Madi Kovács* Juditot arra vette rá, hogy két pohár vizet és némi süteményt fogyasszon el, ami által *a szervezetbe jutott méreg felszivódását elősegítette és gyorsította.*

— Továbbá *Fedeles* László, bár *Kreybig* Lajos, aki vegyészmérnöki diplomával rendelkezik és ezt *Fedeles* tól tudta, többször unszolta, hogy *Madi Kovács* Juditot azonnal részesítse orvosi segítségben, akár gyomormosás, akár klinikára való beszállítás útján, ezt mégis elmulasztotta, holott autója a vendéglátó ház előtt volt és mint benlakó klinikai tanársegédnek, *módjában állott a megmérgezett sértettnek nyomban kórházba szállítása és szakorvosi belgyógyászi kezelésben való részesítése.*

— 1941 szeptember 30-án *Madi Kovács* Juditnál a metilalkohol mérgezés tünetei észrevehetően jelentkeztek. Szédülések vették elő, fej- és gyomorfájdalmak gyötörték és teljesen aluszékony volt. A közelében tartózkodók: nővére és nagynénje nyugtalankodtak. Aggályaikat a beteget aznap kétszer is meglátogató *Fedelessel közölték. ő azonban a kóresetet egyszerű gyomorrontásnak minősítette.*

BABAKELENGYE
nagy választékban SALGÓ JENŐNÉL
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 20

Közömbösség, részvétlenség

— 1941 október 1-én haldokló menyasszonyával szemben most vázolt magatartásán kívül *közömbösséget és részvétlenséget tanusított.* Október első napján 12.20 órakor *Madi Kovács* Judit életét a szervezetébe most ismertetett módon került metilalkohol *az orvosi mentőmunkának kellő időben való alkalmazása hiánya következtében kioltotta.*

— A vádlottak nem ismerték el bűnösségüket. *Kreybig* Rudolf és *Kreybig* Lajos az ítélet tényállásában foglalt cselekvőségüket nem vitatják. *Fedeles* László azt a tényadatot, amit a törvényszék *Madi Kovács* Erzsébet, *Madi Kovács* Ferencné és *Moór* Gyula egyező tanuvallomása alapján állapított meg, hogy tudniillik a sértett szervezetébe életveszélyt jelentő metilalkohol került, tagadta. Egyébként azonban ő is ténybeismerésben van. *Mindhárom vádlott tagadta, hogy cselekményével az emberi gondosság, előrelátás kötelező normáit megsértette volna. Védekezésük azonban nem alapos.*

— *Kreybig* Rudolfnak az a cselekedete, hogy ölő mérget tartalmazó metilalkoholt ásványvizes üvegbe tett, anélkül, hogy az ásványvizes cimkét eltávolította és a méregre utaló jelet alkalmazott volna, gondatlan volt, mert számolnia kellett volna azzal, hogy a meg nem jelölt folyadék fiának. *Kreybig* Lajosnak asztalára kerül. *Kreybig* Rudolf esetében a védelem azt a jogi álláspontot képviselte, hogy büntetőjogi beszámítás alá eső gondatlanság nincs, mert nincs jogparancs arra nézve, hogy metilalkohol készletben tartása, továbbadása, illetve kezelése tekintetében megkülönböztető módon kell eljárni.

Kreybigék szerepe

— Ez a jogi felfogás téves — jelentette ki *Szemák* elnök. — Eltekintve attól, hogy az egyéni élet tízezernyi változatának mindegyikét nem lehet jogi normákba és formákba önteni, a büntetőjogi megítélés szempontjából csak az a lényeges és a bírói gyakorlat csak azt veszi irányadónak, hogy a tettes cselekedetében kifejtette-e azt az elővigyázatot és körültekintést, amit a mindennapi életben az átlagemberek ki szoktak fejteni. A törvényszék felismerése szerint *Kreybig Rudolf gondossága ezt a mértéket nélkülözte.* Ő a jogsértő eredményt előre láthatta, még ha gondatlansága kisebb mértékű is.

— *Kreybig* Lajos azzal a cselekedetével, hogy az édesapjától átvett faszeszt nem öntötte át, bár vegyészmérnöki ismereteinél fogva annak mérgező hatását előzetesen ismerte, azt nem vette külön kezelésbe, az üveg méregtartalmát nem jelölte meg, *gondatlan volt és így okozója annak, hogy ez a folyadék fogyasztásra szántan jégszekrénybe került és üdítőitalként házánál fel is szolgálták.* A törvényszék megítélése szerint *Kreybig* Lajos ebben a cselekedetében szintén nélkülözte azt a gondosságot és előrelátást, amit a mindennapi életben az emberek kifejteni szoktak.

Fedeles nagyfokú járatlansága és hanyagsága

— *Fedeles* László, aki egyetemes orvosi képesítéssel bir, orvosi hivatása szabályainak alkalmazásánál *nagyfokú járatlanságot és hanyagságot tanusított.* Tudomást szerzett a sértett által lenyelt faszesz mennyiségéről, vele *két pohár vizet itatott és süteményt fogyasztott, amely ital a méreg felszivódását elősegítette és gyorsította.*

Kreybig Lajos vegyészmérnöki képesítéssel bíró vádlott unszolásával szemben sértettnek kórházba szállításáról nem gondoskodott, vele szemben hánytatónak vagy gyomormosásnak alkalmazásával azonnal orvosi segítséget nem nyujtott. *Az orvosi hivatás szabályait gondatlansággal súlyosan megsértette.*

„Csekély a távolság a szándékos cselekményig"

Ezután kifejtette, hogy a büntetés kiszabásakor *Kreybig* Rudolffal szemben enyhítő körülménynek tekintették előrehaladott életkorát és *gondatlanságának kisebb mértékét. Kreybig* Lajosnál rendkívül nyomatékos enyhítő körülmény, hogy a jogsértő cselekmény felismerése után *tőle telhetőleg törekedett a baj elhárítására.*

Súlyosbító körülménynek vették, hogy képesített vegyészmérnök létére sokkal többet kellett tudnia a metilalkohol mérgező hatásáról és így a szabálytalan kezelés nyomatékosabban írható terhére. *Fedeles cselekményére és cselekményének mentségére azonban alig van körülmény.*

Enyhítő körülményként mérlegelte a törvényszék a kisebb megbánást, amelyet az utolsó szó jogán való felszólalásakor tanusított, de az orvosi hivatás szabályainak alkalmazásakor elkövetett hanyagsága és járatlansága igen nagyfokú volt. Ehhez a hanyagsághoz még a részvétlenség és a sértett sorsával szemben bizonyos mértékű közömbösség is társult.

— Ahogy ő az orvosi kódex írott és iratlan szabályait kezeli, az a culpanak már olyan foka, — mondotta *Szemák* tanácselnök — amitől *csekély a távolság a szándékos cselekményig.* Ezek a súlyosbító körülmények nyomatékosan számítanak terhére és vele szemben az ítélet szigorában nyertek értékelést. A törvényszék úgy látta, hogy *Fedeles* László *további orvosi működésének folytatása a betegek gyógyításánál veszélyt jelentene,* ezért őt hosszabb időre eltiltotta az orvosi gyakorlat folytatásától, hogy *módot adjon neki a magábaszállásra, az önismeretre, fogyatékos orvosi ismereteinek lelkiismeretes kiegészítésére.*

Végül megállapította, hogy a védők bizonyításkiegészítési indítványait azért utasította el a törvényszék, mert a főtárgyalás adatai alapján a tényállást teljesen tisztázottnak és az esetet minden irányban elbírálhatónak tartotta.

Fedeles fellebbezett

Az ítélet elhangzása után dr. *Bary* Zoltán főügyészhelyettes állott fel, s kijelentette, hogy az ítéletnek *Kreybig* Rudolfra vonatkozó részét tudomásul veszi, ellenben *Kreybig* Lajos terhére szabadságvesztés alkalmazása és a büntetés súlyosbítása végett, *Fedeles* László terhére pedig a büntetés súlyosbítása végett fellebbezést jelent be; egyben *indítványozta Fedeles előzetes letartóztatását. Kreybig* Rudolf az ítéletben megnyugodott. *Kreybig* Lajos védője a bűnösség kimondása miatt fellebbezett. Ekkor *Fedeles* László állott fel:

— *Tisztelettel fellebbezek,* — mondotta — *bűnösségem megállapitása és a büntetés súlyossága miatt.*

Védője ugyancsak fellebbezett és kérte az előzetes letartóztatás elrendelésére vonatkozó indítvány elutasítását. A tanács ezután visszavonult, hogy a főügyészhelyettes letartóztatási indítványa felett határozzon. Rövid tanácskozás után hirdette ki *Szemák* elnök a bíróság döntését:

— A bíróság *Fedeles László letartóztatását mellőzi,* — hangzott *Szemák* elnök szava — mert rendes foglakozása, keresete van és megszökésétől a jelenlegi viszonyok miatt nem kell tartani.

A nagy érdeklődéssel kísért háromnapos főtárgyalás ezzel végetért.

WIENER MESSE
(BÉCSI VÁSÁR)
1942. március 8.-15.
Vizum- és vasuti kedvezmények
Jelentkezési határidő: január 31.
FELVILAGOSITÁST NYUJT:
a WIENER MESSE magyarországi kirendeltsége Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz., összes IBUSZ utazási és menetjegyirodák. Telefon: 180-820 (Vigadó) és MER — Mitteleuropäisches Reisebüro, Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. Telefon: 186-800.

Most jelent meg!
Dr. Erdély Sándor:
Újkori kereskedelmi és ipari könyvvitel
Mérleg és eredmény, költségszámadás, kalkuláció, üzemiszámolás, könyvviteli organizáció, revizió-tan, társulati adózás, értékkülönbözeti tartalék üzemgazdasági statisztika és budget. Ára P 14.—
Athenaeum könyvesbolt
VII., Erzsébet-körút 7.

Szvatkó Pál Szingapurról beszél a Rádióban

A zajló és naponta meglepő fordulatokban bővelkedő világpolitikai helyzetben is általános figyelem kíséri a távolkeleti eseményeket. A japán hadsereg villámháborúja szinte naponta új és újabb egzotikus országok, népek és városok neveit dobja a köztudatba. A Maláj-félszigeten hihetetlen gyorsasággal előretörő japánok ma már a bevehetetlennek hitt *Szingapur* kapuit döngetik. *Szingapur* sorsa új fejezetét jelenti a világhelyzet alakulásának és így annál nagyobb érdeklődésre tarthat számot *Szvatkó* Pál első rádióelőadása, amelyet január 31-én, szombaton este 20 óra 35 perckor állít a Rádió műsorába *Szingapur a világpolitikában* címmel.

Megnyilt kedvezményes színház- és fürdőjegyirodánk

Olvasóink régi kívánságának teszünk eleget, amikor az Erzsébet-körút 7. szám (telefon 422—985) alatt, lapunk menetjegyirodai helyiségében, felállítjuk kedvezményes színház- és fürdőjegyszolgálatunkat, amely a mai naptól a menetjegyiroda hivatalos órái alatt, reggel 9 órától fél 2 óráig és délután fél 4 órától 5 óráig olvasóink rendelkezésére áll.

Állandó kedvezményt kapnak olvasóink a Nemzeti Színház és a Nemzeti Kamara Színház előadásaira. Állandó kedvezményt nyujtunk a Kamara Varieté és a Komédia előadásaira. Bizonyos napokra kedvezményt nyujtunk a Fővárosi Operettszínház előadásaira. Elővételben megválthatják olvasóink Budapest összes magánszínházainak előadásaira a jegyeket. Rendkívül nagy kedvezményben részesülnek olvasóink külön bérleti előadásainknál.

Színházjegyszolgálatunk kiterjed hangversenyekre, külön előadásokra, kabaré- és más szórakoztató előadások jegyeinek árusítására.

Olvasóink kedvezménnyel válthatják meg jegyeiket Budapest székesfőváros összes gyógyfürdőibe. A nyári idény alatt Budapest és környékének összes számbajöhető strandfürdőibe kedvezményes jegyeket szolgáltat ki irodánk.

Kedvezményes jegyeket adunk az angolparki szórakoztató üzemekbe, belépőjegyekre, Alpesi faluba, Budapest nagy idegenforgalmi eseményeinek megtekintésére, így az Állatvásárra, a Budapesti Nemzetközi Mintavásárra, az Őszi Lakberendezési Vásárra stb.

Csütörtökön temetik Pataky Zoltánt

Pataky Zoltán gépészmérnök, az Elektromos Művek főmérnöke. *Pataky* Tibor miniszterelnökségi államtitkár öccse 42 éves korában elhúnyt. Az elhúnytat január 22-én, csütörtökön délután fél 4 órakor helyezik örök nyugalomra a farkasréti temetőben.

Szerdai és csütörtöki rádióműsor

SZERDA:

BUDAPEST I.: 16.45 Időjelzés, hirek. 17.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven 17.15 Mindenből egy keveset. Közvetítés az Ostende-kávéházból. A Rajkózenekar muzsikál. Stbynmel Miklós tánczenekara játszik. 18.00 Édes anyanyelvünk. 18.20 Honvédműsor. 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. 19.20 Berlini operett és tánczene. 20.15 Antón szerzett menyasszony. Vidám, zenés hangjáték három részben. 21.40 Hirek. 22.10 Szórakoztató zene. 23.00 Hirek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. 23.25 Cigányzene. 0.15 Üzen az otthon.

CSÜTÖRTÖK:

BUDAPEST I.: 6.40 Ébresztő. Torna. Hirek. Közlemények. Hanglemezek. 10.00 Hirek. 10.15 Egyvelegek és magyar nóták. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.20 Operarészletek. 11.40 Zsoldos László elbeszélései. 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10 Rádiózenekar. 12.40 Hirek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 13.45 Megyeri tánczenekara. 14.30 Hirek. 14.45 Műsorismertetés. 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20 Patzkó Magda zongorázik. 15.40 Milyen a kalocsakörnyéki népművészet. 15.55 Hubert Lajos gordonkázik. 16.15 Ruszin hallgatóinknak. 16.45 Időjelzés, hirek. 17.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 Árviz elleni védekezés. 17.45 Szalonzene. 18.15 Papucs és társai. Harsányi Gréte csevegése. 18.35 Vidám énekszámok. 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. 19.20 Jazz. 19.40 Az operairodalom gyöngyei. Verdi-est. 20.25 Külügyi negyedóra. 21.40 Hirek 22.10 Magyar indulók és katonadalok. 23.00 Hirek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. 23.25 Magyar nóták. 24.00 Hirek. 0.15 Üzen az otthon.

KASSA: 6.40—11.00 Budapest I. 11.05 Szlovák hallgatóinknak. 11.25 Hanglemezek 11.40 Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. 12.00—15.20 Budapest I. 15.20 Nyelvünk betegségei. 15.40 Hanglemezek. 16.15 Budapest I. 17.45 Régi gömöri lakásélet. 18.10 Cimbalom-klarinétkettős. Utána Budapest I.

A kormányzói pár teán látja vendégül Fanny Luukonnen finn tábornokasszonyt

Fanni *Luukonnen* asszony, a finn Lotta Swärd tábornoka, tegnap éjféltájban a bécsi gyorsvonattal megérkezett Budapestre. A keleti pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás volt. Megjelent a budapesti finn követ, Aarne *Wuorima* és T. H. *Haukää*, a finn követség titkára. A vendéglátó *Egyesült Női Tábor* részéről *Dálnoky Veres* Julianna dr. és *Csáky* Tihamérné és még mások fogadták a finn vendéget, akinek a hölgyek virágcsokrokkal kedveskedtek. Vitéz *Bodorné Czeke* Vilma, az Egyesült Női Tábor ügyvezető elnöke és *Deédné Garzuly* Mária, az Egyesült Női Tábor titkára Hegyeshalomra elébe utazott a finn vendégnek. Hegyeshalmon a leányifjúság ünnepélyes fogadtatásban részesítette a lották kiváló vezérét. A magyar leányok felvonultak Fanny *Luukonnen* előtt és árvalányhajas bokrétát nyujtottak át neki. A pályaudvaron lezajlott fogadás után Fanny *Luukonnen* a finn követségen lévő szállására hajtatott.

A nagynevű, előkelő finn vendég hatnapos látogatásra érkezett Budapestre. Ittartózkodásának szerdai első napi programja a következőképpen alakul. Szerdán délelőtt Fanny *Luukonnen* feliratkozott a kormányzói kabinetirodában, majd utána *Keresztes-Fischer* Ferencné, az Egyesült Női Tábor országos elnöke fogadta. Délben megkoszorúzta Fanny *Luukonnen* a Hősök emlékművét, azután látogatást tett vitéz *Béldy* Alajos altábornagynál. Délután ½2 órakor vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és felesége a Szent Gellért szállóban száztérítékes ebédet adott Fanny *Luukonnen* asszony tiszteletére.

Délután 5 órakor a kormányzói pár teán látja vendégül, este 6 órakor pedig a *Tiszti Kaszinóban* tartja meg a tábornokasszony nagy érdeklődéssel várt előadását a Lotta Swärd szervezetről. Az előadás után vitéz *Béldy* Alajos altábornagy, az ifjúság országos vezetője a honvédelmi miniszter nevében vacsorán látja vendégül a *Tiszti Kaszinó különtermében.*

Tűz a Kőbányai-úton

Másodfokú égési sebeket szenvedett egy munkásnő

Ma délben robbanást és tüzet jelentettek a *Kőbányai*-út 43/b. szám alatti gyártelepről, ahol egymás mellett dolgozik egy karosszéria gyár, autójavító műhely, ládagyar és egy vegyitelep. Az első jelentés szerint a robbanás nagyobbméretűnek látszott, ezért a mentők több kocsival, a tűzoltók több őrséggel vonultak ki a helyszinre és a főkapitányságról is bizottság szállt ki *Juhász* József rendőrkapitánynak, a robbanási ügyek előadójának vezetésével.

A helyszínen kiderült, hogy dr. *Benkő* Kálmán és társa vegyitelepén történt a robbanás, amelynek azonban *szerencsére csak egyetlen súlyos sebesült áldozata van* és a robbanás és tűz csak az egyik műhelyrészt borította lángba.

A tűzoltók a befagyott vízcsapokra nagy nehézségekkel szerelték rá a csöveket és hozzáfogtak az oltáshoz. Mintegy *félórai munka után eloltották a lángokat.* A műhely famennyezete és egyes közfalai megrongálódtak, ezeket csákánnyal szétbontották.

A robbanás sebesültje *Lipser Gusztávné 25 éves munkásnő*, aki a munkateremben két társával, a 15 éves *Wosner* Irmával és a 14 éves *Kiss* Arturral dolgozott. *Az asszony kezében robbant fel egy éteresüveg*, melynek tartalma szétfolyt és a felcsapó lángok kezén, lábán és hátán ejtettek rendkívül súlyos sérüléseket. Másodfokú égési sebeivel a *Szent István*-kórházba szállították a mentők.

A kiszállt rendőri bizottság megállapította, hogy *a vegyigyárban A-vitamint készítettek.* A *Carotin* nevű készítményt sárgarépából állítják elő éter segítségével.

Ma délben éppen egy ilyen sárgarépát és étert tartalmazó edényből töltötték az étert kisebb üvegekbe. Könnyelmű módon *a munkateremben közönséges kis vaskályhával fűtöttek*, de semmiképpen sem szigetelték el a szoba levegőjétől, amelybe szerteáramlott a könnyen illanó éter. Munkaközben *annyi éter került a levegőbe, hogy a nyitott tűztől felrobbant.* Igy történt a szerencsétlenség.

A főkapitányságon ma délután kezdték meg *az üzem felelős vezetőinek kihallgatását.* Súlyos gondatlanság terheli őket, mert elsősorban *a vitaminkivonat készítésére nem volt engedélyük*, csupán a forgalombahozatalhoz kértek hatósági hozzájárulást és az üzemben a legelemibb biztonsági követelményeknek sem tettek eleget, amikor a párolgó éter közelében nyitott tűzhelyen tüzeltek.

Hollós Mattioni Eszter himeskő-dekorációi a Nemzeti Szalonban

Az új építőművészetnek kezdettől fogva súlyos problémája az épület nagy külső és belső területeinek díszítése. Többféle kísérlet történt, a legjelentősebbek egyike az úgynevezett *himeskő-dekoráció*. Feltalálója *Hollós Mattioni* Eszter és *Pólya* Iván. 1936 ban a szolnoki művésztelepen kezdték meg kísérleteiket. Az első lapokat a Magyar Mérnök- és Építész Egyletben és az Ernszt Múzeumban mutatták be. Az építészek már akkor örömmel fogadták a munkákat. Az első darabok táblaképszerűek voltak, a színezett kőtörmelék ízléses hatásokat adott.

***Pólya* Iván halála után *Hollós Mattioni* Eszter tovább kísérletezett. A fémkonturok, vagy egyéb nehézkes eljárás helyett a bemélyített körvonalakat alkalmazta, a körvonalak kitöltésére az aprólékos hatású kőtörmelék helyett erősebb, dekorativabb hatású nagyobb aragonit és márványdarabokat használt, a fénynatás elérésére pedig gyöngyházat és onixot. Ez újabb elvek szerint készített darabjait most mutatta be a Nemzeti Szalón »1942« című kiállításán. Különösen az *»Angyal«* elnevezésű alkotás árul el monumentális és dekorációs erőt. Csillogó feketemárvány háttérből finoman, de határozott erővel tűnik ki az angyal elefántcsontszínű méltóságteljes alakja. A *»Baranyai lány«* című himeskövön ugyanilyen tulajdonságok figyelhetők meg. Igen érdekes a fotográfián bemutatott *»Szimbolikus figurák«* is, amely Hollós Mattioni Eszter első nagyméretű faldekorációja.**

A canterburyi érsek lemond méltóságáról

London, január 21. *(OFI)* A Reuter-iroda jelentése szerint a canterburyi érsek szerdán reggel az egész canterburyi szinódus jelenlétében bejelentette, hogy ez év március 31-én *lemond méltóságáról.* Az érsek, aki most 78 éves, lemondását azzal indokolta meg, hogy fiatalabb ember számára akarja lehetővé tenni azoknak a »nagy feladatoknak« előkészítő munkáját, amelyek mostantól kezdve egyaránt várnak az egyházra és a kormányra. *(MTI)*

A kávésok ipartestülete és a kávéházi leves

***»Kávé helyett levest akarnak felszolgálni a kávéházban«* címmel tegnap megírtuk, hogy a kávéfogyasztásban való takarékoskodás szülte azt az ötletet, hogy a budapesti kávéházakban leveseket szolgáljanak fel.**

A Budapesti Kávésok Ipartestülete a fenti híradással kapcsolatban közli, hogy a levesek kiszolgáltatásának megengedését a székesfővárosi *Kávémérők és Kifőzők Ipartársulata* kérte, a Kereskedelmi és Iparkamara felhívására a Kávés Ipartestület ezt a kérelmet *pártolta.*

— A pótanyagok igénybevételével — írják a kávésok — a reggeli és délutáni uzsonnaforgalom és a kávéfogyasztás nem csökkent. Tény az, hogy a korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló kávékészletek a különféle jóminőségű pótanyagok használata mellett *még jóideig lehetővé teszik a kávéházak reggeli- és uzsonnaforgalmának akadálytalan lebonyolítását.*

Átmenetileg korlátozza a MÁV a személyszállító vonatok közlekedését

A huzamos időn át tartó zord időjárás miatt a Magyar királyi Államvasutak igazgatósága kénytelen a személyszállító vonatok egy részének közlekedését átmenetileg, előreláthatólag kétheti időtartamra beszüntetni. A továbbra is közlekedő vonatokról tájékoztatást nyujtanak az állomásokon kifüggesztett hirdetmények. Felvilágosítást adnak az állomások és a felvilágosító irodák, Budapesten a MÁV igazgatósága 228—010, a keleti pályaudvar 144—500, a nyugati pályaudvar 115—375 és a déli pályaudvar 353—282 számú távbeszélő vonalon.

A MÁV igazgatósága felhívja az utazóközönség figyelmét arra, hogy egyrészt a vonatbeszüntetések, másrészt a szerelvények kényszerű lecsökkentése miatt a vonatokon erős túlzsúfoltság várható s ezért felkéri az utazóközönséget, hogy amennyiben lehetséges, utazását a zord időjárás elmultáig halassza el. *(MOT)*

Drágult a Clipper

Lisszabon, január 21. *(NST)* **Egyre *szigorúbban titkolják* az Egyesült Államok és Portugália között fenntartott Clipper-járatok forgalmának minden mozzanatát. Kedden az utasokat mindössze három órával az indulás előtt értesítették, egyben pedig közölték velük, hogy az eddigi 35 kiló poggyász helyett *fejenként csak 7 kilót* vihetnek magukkal. Az utiköltséget 500 dollárról *felemelték 600 dollárra.* Mint az elmult hetekben mindig, kedden is csak néhány órát töltött a Clipper-gép a portugál fővárosban. Lisszabonból a portugál-nyugatafrikai Bolamán át indult vissza Newyorkba.**

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

Brilliánst mindennemű ékszert veszek, eladok. IV., Kristóf-tér 2, I. 3. (12—2-ig) tel. 182 647.

Jó olcsó **BUNDÁK** PILÁT szűcsnél, Ferenc-körut 32 II. 3.

Vadonatúj **KVARCLÁMPA** havonta 45 P-ért **ULVIR napfénylámpa** 25 P-ért bérelhető. Újrendszerű Maspó motornélküli vibrációs masszázs-készülékek eladása. PETRASS mérnök, orvosi műszerésznél, Budapest, IV., Irányi-utca 18. sz. Telefon: 380-055.

BRILLIANS, ARANY és ezüstért legtöbbet fizet. Zálogból kiváltom. Baross Ékszerház. Baross-utca 83. Tel.: 140-968.

Irénkénk! Félreértés tisztázodott, adj életjelt magadról! Kétségbeesett testvéreid: **Sanyi**

4-üléses személyszállító bérbe óránként, vagy egyszeri utazásra, éjszakai személyszállításra is. Telefonhívószám: 156-241.

Angol, német tanítás, társalgás, fordítás, levelezés. Vilmos császár-út 76. II. emelet 3.

Használt bútorok, **kombinált, 3-ajtós szekrenyek, rekamiék, fotelek** ágyneműtartós neverők, sublódok, vitrinek, pénzszekrények stb. **Bútorosnál,** Király-utca 28., udvarban.

MŰHELYEMBŐL eltűnt iratalmat kérem szíveskedjék címemre elküldeni. Siklós, Rózsa-utca 34. sz.

Fehérmellényes skót kutyát keresek! Attila-u. 31. Virágüzlet. Magas jutalom. T: 160-790.

Címírást és minden egyéb **írásmunkát vállalok** Gyarmati, Rottenbiller-utca 37/F, I. 12. (Odeon mozi ház)

Bélyeggyüjtő keres megvételre csakis privát gyüjtőktől bélyeggyüjteményt. Tel.: 422—777. Irásbeli ajánlat »Gyüjtő« jeligére a kiadóhivatalba.

Pólya Iván K

VASÁRNAP, 1938 FEBRUÁR 20

Öt festő az Ernst-muzeumban

Az öt festő sora *Ripszám* Henrikkel kezdődik. S ő egyik kellemes meglepetése a kiállításnak. Nem mai keletü festő: már a háboru előtt is kiállitója volt a Mücsarnoknak és szereplője egyéb kiállításoknak. Leginkább vizfestményt állitott ki, de sok tekintetben dilettánsi munkáival nem tudta az érdeklődést megfogni. 1926 óta a világot járja és messze utjain, az oceánon tuli világ fantasztikus tájain a szeme megtanult látni és a keze egyénien ábrázolni. Egy teremnyi vizfestménye csaknem kivétel nélkül érdekes munka. Ripszám valami maga kitalálta módon rajz nélkül fest, pontosabban: a papirosalap fehérével rajzol. Szinfoltjait ugy rakja egymás mellé, hogy helyet hagy közöttük az alap fehér szinének. A festésnek ez a módja lehetővé teszi, hogy megközelitse a vizfestés ideálját: a laza és áttetsző szinfoltokkal való festést. Ripszám rajzoló biztossága nagyot fejlődött, olykor már-már az ügyesség veszedelmes közelségéhez ér. De kialakult a szinérzéke is, még pedig a finom tónushatás irányában. Délamerikai tájai, japáni női kiváló szinhatásu festmények. Annál kellemetlenebbül meglepő, hogy olajfestményein mennyire nem képes a szinnel bánni. Rajzban azok is jók, kivált arcképei, de szinben nyersek és nem izlésesek.

Hrabéczy Ernő uj név; tudtunkra először jelenik meg kiállitáson. Képei mind abban a barnás-szürke mártásban usznak, amelyet galéria-tónusnak neveznek. Hrabéczyt nyilván Rembrandt emléke fekszi meg, még pedig olyan mértékben, hogy szinte a nagy hollandi mester képein által gondolkozik és érez. Még a motivumait is tőle veszi kölcsön, sőt rajzain is Rembrandt közvetetlen hatása érzik. A befolyásoltságnak ekkora mértéke már nem mondható egészségesnek. A nagy müvésznek példája arra való, hogy a kezdő müvész rajtuk keresztül ismerjen önmagára és alakitsa ki egyéniségét. De az önálló egyéniség a fődolog.

Révész István nem hivatásos festő. Eddig inkább csak mint jószemü és jóizlésü gyüjtő volt ismeretes. De nyilvánvalóan veleszületett tehetségesség él benne. Festeni sohasem tanult s a mesterség titkait legföljebb más festők megfigyelése közben leshette el. Nem egy képével mégis teljes illuziót tud kelteni. Határozott érzéke van a motivumbeli érdekes iránt és impresszionista, inkább sejtető, mint kialakitó előadásával meggyőzően meg is tudja érzékiteni szinbeli élményeit. Cortina, Balaton cimü képe, barna-fehér-kék harmóniáju téli képe és néhány más müve elismerni való eredmény. Kár, hogy szigorubban meg nem mustrálta anyagát és olyan képeket is kifüggesztett (Brenta, taorminai görög szinház, svájci tájkép, stb.), amelyek kedvezőtlenül befolyásolják kiállitásának együttes hatását. Külön megemlitást érdemelnek viszont finom szinérzéssel megszerkesztett virágcsendéletei.

Hollós-Mattioni Eszter legutóbbi gyüjteményes kiállitása többet igért, mint amennyit ez a mostani bevált. Ugy látszott, hogy valami monumentalitásra törekvő stilus van kialakulóban benne. Simitatlan vakolatra festett képei a nagyszabásu felé indult felfogásukkal azt igérték. Mostani kiállitásán a müvésznő jobbára vászonra festett temperaképekkel szerepel s munkái már nem tetszenek olyan monumentális hatásuaknak. A vászon-alapon jobban érzik a be nem fejezettségük. Csupa a kezdet kezdetén félbenhagyott festmény, amikor a mondanivaló még ki nem alakult, hanem jelzésnek maradt. Az Öregasszony, Ünneplők, Cserépiró cimü képek nagyszabásuaknak indultak, de a nekilendülés elején félben maradtak.

A müvésznő *Pólya* Iván festőművésszel érdekes uj technikával kisérletezik, amelynek — ha az idő próbáját megállja —, az épitőművészetben fontos szerepe juthat. Himes mükönek nevezik megszinesitett vakolatból fémfonalak hálózatába foglalt képeiket. Bár még csupán kisérletről van szó, Pólya Iván Csendélete és Hollós-Mattioni Eszter Kisleány feje nagyon biztató eredmény.

(e. a.)

Minden uj könyvet magyar, német, francia, angol, olasz már a megjelenés napján **kikölcsönözhet az Ujságkölcsönkönyvtárából**

Naponta lehet cserélni. Házhoz küldi a könyveket. Kölcsöndij az *Ujság* előfizetőinek csak 1 pengő havonta. Erzsébet-körut 43. Telefon: 1-316-2..

VASÁRNAP, 1938 FEBRUÁR 20

Négyé
miniszter

Vasárnap délután
háboru óta nem v

Ellentétek a korm
szemben ta

London, február 19. A szombat délutánra összehivott rendkivül minisztertanács iránt szokatlanul nagy volt az érdeklődés. Hogy a hét végére minisztertanácsot hivtak össze, az már egymagában mutatja a tanácskozás nagy jelentőségét. Hét végén — *weekend*

Caracalla bronzérme VI. 273

— egyistérme VI. 273

e kispolgári fotográfiát,
felesleges hozzá a dikció,
nem műremek, csak reprodukció.
Családi tabló. Plüss albumban áll,
vendég a háznál rögtön rátalál.

Apám az első. Ládd, emitt elül
anyám mellett egy kerti széken ül.
Mögötte mult: Fa meg föld, rengeteg,
míg lábrakelt a föld és rengeteg,
fél vármegyének váltót írt alá,
a föld elment s elment a föld alá.

Ez itt a bátyám, Béla. Nem gyerek:
ősz fej, milyet már tél ezüstje lep.
Két fruskalánya mellől ment el ő,
hogy jött a véres Búzaszentelő,
önként, magától — akkor így dukált —
négy arcvonalban négy év hosszat állt.

Ez itt a másik, Zoltán. Könyvelő.
Első napon hurrázva ment el ő.
Rég elsirattuk, aztán jött levél:
Irkuck, Szrjetenszk... de ír, de él, de él.
A sorsa tífusz, skorbút, büntetés.
Majd Tomszkba lett túsz. Szép kitüntetés.

Miklós öcsém könyvespadban ült,
s a Karszt ormára, hogy nem, fölkerült.
Doktordiák volt. Dróton és vason
magyar fiukkal kúszott át hason.
Aranykereszt. — Utóbb egy sort kapott:
„Megbízhatatlan." Nem vizsgázhatott.

Ez itt a sógor. Przsemyslbe volt,
ott kinn akülső gyűrűn silbakolt.
Négy év után megjött egy délután
s itthon gránát szagagtta szét bután.
Teérted halt meg ország, föld, haza —
a fia Tel Aviv-ból ír haza.

Juszkó Béla: Csaba útja. (Műcsarnok.)

kig nagy egységes színekkel követi formáit. A fiatal festőnemzedék egyik biztató ígérete.

S. Hajós Benedek. Főleg egyházművészeti kompozicióiról ismeretes. A főváros 1895—96-os ösztöndíjával egy évet Rómában töltött. 1912-ben a Keleti pályaudvar Lotz és Thán freskóinak restaurálásánál segédkezett. Az utóbbi időben főleg grafikával foglalkozik. A Műcsarnok kiállítója.

Kovács Piroska. Témái főleg magyaros tárgyú zsánerképekre szorítkoznak. Képeit élénk színekben tartja. Főleg vidéken rendez kollektiv kiállításokat.

Pólya Iván

Pólya Iván: Polla néni. (Műcsarnok.)

Pólya Iván

K

Az Est. 1938 febr. 20

Az Ernst Nuremm

A nagyteremben egy elragadóan érdekes és jelentékeny művésznő, *Hollós-Mattioni* Eszter állította ki műveit. Szinte féktelen női színességét egy igazi művész kultúrája és ízlése tartja féken. A sokácok gyönyörű népviseletét festi, de szellemesen és gazdagon áthangszerelve. A hétköznapi dolgok és személyek tündéri ünnepély szereplőivé lesznek keze alatt. Hatalmas, de gyengéd fantáziával költi át a valóságot poézissé. Bámulatosan tehetséges, talán nem túlzás, hogy ő a legkitünőbb női festőnk.

Pólya Iván és *Mattioni* Eszter bemutatja közös találmányát, a hímes követ. Az építőművészetnek egy páratlanul szép diszítő anyagot, igazi művészi műfajt ajándékoznak. Az ő, márványszerű anyaguk, amelybe titokzatos eljárással varázsolják be a legszínesebb képeket, külső és belső diszítésre egyformán alkalmas. Állja az időjárás minden viszontagságát. Sok csunya skatulya-házat lehet vele megszépíteni.

II.

IX. TEREM

NÁTH JÁNOS: Női arckép.
AUCZIG JÓZSEF: Virág-csendélet.
NÁTH JÓZSEF: Női arckép.
RSOS JÓZSEF: Psyche ajándéka.
HMIEDT JÓZSEF: Férfiarckép.
HAEFFER BÉLA: Csendélet.
HMIEDT: Férfiarckép.
CONIERE TIVADAR: Férfiarckép.
ÁLÉ ISTVÁN: Férfiarckép.
HÖFFT ÁGOSTON: Férfiarckép.
ÖRGYI ALAJOS: A művész felesége.
TZ HENRIK: Gyümölcs-csendélet.
ÖRGYI ALAJOS: Györgyi Géza és Emília.
OCKY KÁROLY: A festő.
OCKY KÁROLY: Férfiarckép.
OCKY KÁROLY: Férfiarckép.
OCKY KÁROLY: Vörösruhás férfi.
OCKY KÁROLY: Női arckép.
RASTONI JÓZSEF: Marastoni Emília.
ETI ANTAL: Női arckép.
RASTONI JÓZSEF: Leányka.
RASTONI JAKAB: Férfiarckép.
MERETLEN MŰVÉSZ: Női arckép.
KOBEY KÁROLY: Gerlóczy Imréné arcképe.
KOBEY KÁROLY: Virág- és gyümölcs-csendélet.

H. Pólya Iván

Öt művész csoportkiállítása

Az *Ernst Múzeum* vasárnap megnyíló kiállításának eseményszámba menő érdekessége az a műkőből öntött új dekorációs anyag, mely *Hollós-Mattioni* Eszter és *Pólya* Iván szorgalmas kísérletezéseinek eredménye. Ezeket a kőbe öntött, tüzes színekkel berakott táblákat a modern építészek őszinte lelkesedéssel fogadták, mert anyagban, stílusban s a felületek anyagszerű kiképzésével tökéletesen tud alkalmazkodni a modern építészet anyagához és díszítő követelményeihez.

Megszületett az új, a mai ízlésnek megfelelő dekorációs anyag, melyet *hímes műkőnek* neveztek el feltalálói. *Pólya* Iván négy darabot állított ki ebből az új szabadalomból, finomkörvonalú, a zománc nemes csillogására emlékeztető női aktja bármely mondain fürdőépület díszére válna. *Hollós-Mattioni* Eszter hímes műkövei-ben is tovább halad, fejlődik monumentalitásában. Örömmel látjuk, hogy a tehetséges és szorgalmas művésznő keze alatt a magyar motivumok, a tarka ünneplők miként alakulnak pompás, magasigényű dekoratív víziókká. Festményei, különösen a Sirató asszonyok, erőről, energiáról és megrendítő kifejező készségről beszélnek.

A két ismert művész mellett három festőt mutat be az *Ernst Múzeum*, akik először jelennek meg a közönség előtt.

(dr. d. m.)

A Balatonfüredi Művésztelep kiállítása a Nemzeti Szalonban

A Balaton a jellegzetesen magyar tájak legelsői közé tartozik s mikor oly kiállítást nézünk meg, melynek darabjait magyar festők lelkéből — kezével az egyik legmagyarabb tájék — formálta képek alkotják, legfőbb szempontunk a képek magyarossága. Örömmel kell megállapítanunk, hogy a művek között igen kevés „veduta" akad, hiszen egy táj pusztán felületi lefestéséhez nem nemzeti érzésre, de semmiféle érzésre nincs szükség. A magyar föld ihlető ereje még azokon az ultraprogresszív festményeken is erősen megmutatkozik, melyek pedig — neoakadémikus és ugyancsak nagy erővel uniformizált frazeologiájuk által — nemrégen a legszélsőbb és legrombolóbb nemzetköziséget jelentették. A kiállítás magyarosságával tehát — művészi színvonalával nem kevésbé — nincs baj.

Bánovszky képi kedves, meleg visszatükrözései a Balaton színvilágának. „Zivatar" című, igen szép művén sem félelmességet, de színbeli szépségeit tolmácsolja a balatoni viharnak. Básze Ákosban egyelőre a naturalizmus iránt őszinte hajlandóság viaskodik a modernnek látszani akarással. De mivel a Balaton transponálatlanul a legszebb természetet szerető szemében, a „Partrészlet" (14. sz.) is sokkal közvetlenebb, igazabb, szebb, mint pl. az „Őszi vetés" (21.), Csont Ferenc a természet szépségjelenségeire sokféleképpen reagáló széles érzésskálájú mester. Művei közt vannak, melyekben a színekadta hangulaté a vezérszólam, vannak, melyek előadásuk erejével lepnek meg s vannak, melyeken a cél — szép sikerrel elérték — a színek és formák leegyszerűsítése. Erdős Géza lassan teljesen megszabadul az eddig túlságos hódolattal kultivált rudmagasságtól. Modernsége nem affektált, de igazán expresszív erővel teljes. Ha nem volna nem figurális képekre alkalmazva kicsit szokatlanul hangzó, azt mondanánk, hogy van valami michelangelesque tájképeinek komor hangulatában és zord erejében. Fáy Lóránt halkan zenélő, érzésteli lírája hajlékony, szinte írott vonalú ecsetnyomokon csendül meg. Ezek a képei sokkal magyarosabbak is, mint egy-két — muskátliharmonikára hangolt — műve (61.), melyeken rikol-

Freytag Zoltán: „Kéki völgy"

tóan nyers kolorittal dolgozik. Legérdekesebb, legegyénibb Freytag Zoltán. Egészen különös hatású, színeiben, előadásában kínai-japáni fametszetekre emlékeztető alkotásain izgatóan érdekfeszítően keveredik valami exotikus ódonság zamata a legfrissebb modernséggel. Egyetlen olajfestménye Csontvári képeit idézi emlékezetünkbe, nagyon is nem Freytag hátrányára, aki komoly tudású művész, míg a néhai, bár rendkívül erős tehetségű Csontvári igen-igen gyengécske tudása soha nem bírt megbirkózni túlsokat akaró problémáival. Freytag vakmerő színű, merész előadású művész, nyoma sincs a szenvelgett kezdetlegességnek, mely legtöbbször úgyse más, mint feneketlen

Képes Krónika 1930 máj. 21

Gaál Ferenc: „Balaton"

tudatlanság leplezője. Gaal Ferenc festményei a legbalatoniabbak. Komoly tudás vezette, biztos kézzel jeleníti meg a Balaton hangulatait, álmodozásra csábítóan érzékeltetve a víztükör végtelenségét, a délutáni napnak, a „Peintre Soleil"-nak arany pompáját, a soksok szépséget, melyet a tartalmas magyar tóra s környékére pazar kézzel ontott a természet. Halápy Jánosnak remek pasztelljei vannak, melyek mindegyike — bár a pasztell csábít az édes készségre — csupa erő, érdekesség, az anyagnak újszerű, merész alkalmazása. Egyik-másik képen keveri a pasztellt az aquarellel. Hollós Mattioni Eszter modernsége — komoly és nagyon komolytalan kísérletek után — megtalálta a művésznő nagy tehetségének megfelelő és méltó utat. A komolytalanság dacos ellenkezéssé vált a megszokottal szemben, hogy, ha nem is egyénien új, de a közelmult idők „új"-ságait magába átegyénített elemekből mondja oda a maga művészi „nem, nem soha"-it a nyárspolgárnak. A „Napsütés" persze épp úgy nem napsütés (még átírt formában sem), ahogy a moll-hangnemre hiába fogom rá, hogy dur-hangnem... Klie Zoltán is revizió alá vette művészi elveit, de hát a természet szépsége édes, forró, drámai, gyöngéd, mámorító, akár a szerelmes csók s ahogy az utóbbit, igaz előbbit sem értelmes dolog bölcselkedéssé, adott esetben vonalakba és színekbe abstruivált bölcselkedéssé átértékelni! — „Párás Balaton" című képe finom hangulattal teljes, elemei nem torzulnak a gyerekrajzok primitívségéig, különben is tévhit lévén, hogy tudatos primitívség árán elérhető a kis gyerek rajzának expresszszív ereje. Kun István „Naplemente" című érdekes, szinte infernális hatású, víz-ég őskáoszában oly kár, hogy a nap nem világít, de — már a vörös szín tónusértéke folytán is — a legsötétebb a képen. Novotny Emil Róbert nem fél az ecsettől. De a színektől se. Fény, árnyék, szín, tónus kemény erővel válik szét energikus ecsetje parancsának. Az egység veszélyeztetése nélkül. Pólya Iván — szemben az átellenes Bánovszkyval — a természet drámai hangjaira reagál. Képein a szürkék, a komor tónusok, fenyegető hangulatok azok, melyek visszhangozzák a szemmel-szívvel befogadott természetnek szomorúságát, félelmességét.

Rónay Kázmér.

Pólya Iván: „Almádi partján"

Nyomdász hétvégi otthon a Dunapartján. Tervezte: Pólya Sándor.

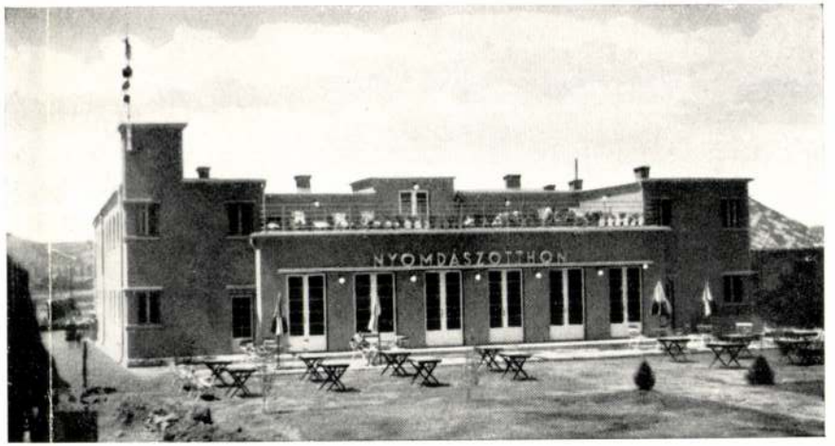

Kivitel: Komlanc János és Társai, Csillaghegy. Erholungsheim für Druckereiarbeiter. Fotó: Bánó.

Nos, a családiház mai megjelenési „formája" erőteljesen bizonyítja, hogy benne a szellem eme gyökérzete elsatnyult, elpusztult. Csak a művész keltheti új életre.

A megoldás egyetlen, átfogó gondolata: — a gyártás. A súlyos gazdasági helyzet az építkezés egyik főszempontjává a financiális kérdéseket tette. Tárgyalásunk során rámutattunk a téglafalazatokkal épülő kisházak aránytalan drága voltára, — most pedig olyan módszert említünk fel, mely évtizedes tapasztalatra van alapítva és szakkörökben meglehetősen ismert. Tulajdonságainál fogva felette alkalmas célunk elérésére.

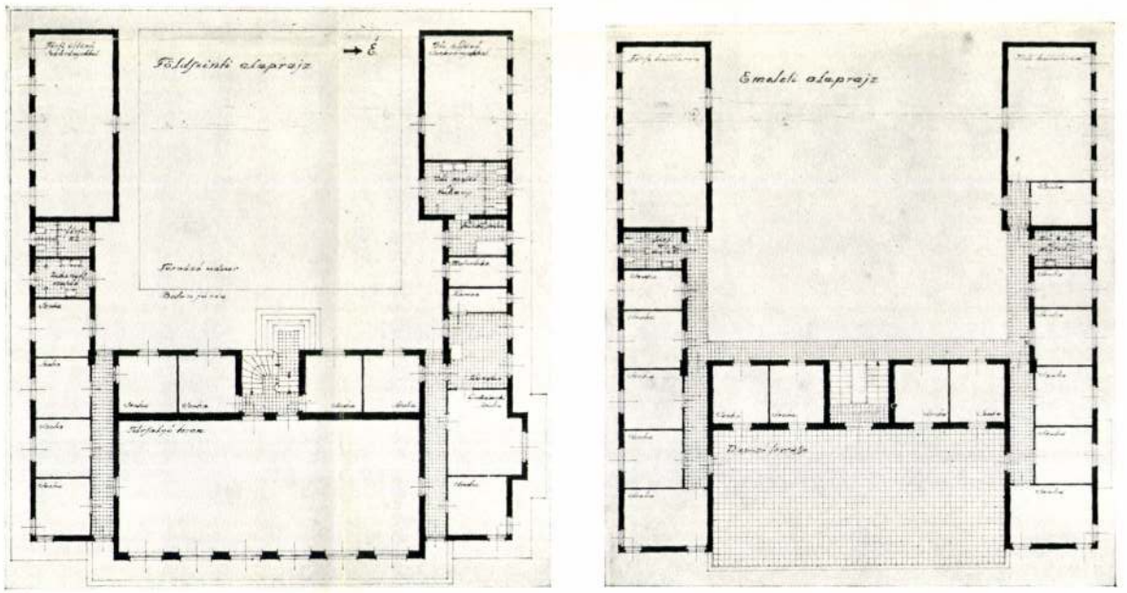

Földszinti és emeleti alaprajz.

Tér és Forma
1935. 11. sz.

Pólya László

Udvari nézet.

Ez a rendszer olcsó, kifogástalan hang- és hőszigetelő anyaggal, tűzbiztonság, tartósság szempontjából elsőrendűen oldja meg a kisházak építését. Módot nyujt a szériaházak készítésére, ami szerintem az egyetlen radikális lehetőség a kistípusú családiházak esztétikai védelmére.

Szigetelt betonépítési rendszernek nevezzük a házkészítés ezen módszerét, amely a vasbeton alaptulajdonságaiban rejlő hibákat kiküszöbölte s amely a faltömböket túlnyomórészt kovaföldből nyeri.

Csonka hazánk elég gazdag a lehordásra váró és kovaföldet tartalmazó vidékekben. Ez a rendszer lehetővé teszi a kis házak tömeges előállítását, mert gyárilag készíthetők az egyes alkatrészek, ami igen jelentékeny olcsóbbodást eredményez. Oszlopok, pillérek, gerendák, betonlemezek, vasbeton deszkák, kéményfejek, lépcsők stb., stb.

Közös hálóterem. Gemeinsamer Schlafraum.

Különszoba. Fotó: Bánó.

— **Orgonavirág.** Hogyan is szól a dal május éjszakájáról, meg az orgonavirágról? Már szinte elfelejtettük, az orgonabokrok szép fehér és lila fürtjei is rég elhervadtak, lehullottak, csupán gyöngéd mosolyuk él dalban, versben, szép tavaszi emlékekben. Most, október vége felé váratlanul, mégis találkoztunk egy bájos kis orgonacsokorral, amely emlékünkbe idézte a tavaszt. De nemcsak az elmult tavaszról beszél ez a másodszor nyiló virág, hanem az eljövendő tavaszról is, mely szinte előreküldte vele illatát, mosolyát. Mert meglepő, hogy a késői orgonavirágnak ugyanolyan pompás illata van, mint a májusi orgonáknak! Gondosan, szeretettel csomagolta a virágágacskákat vattába küldőjük, *Vörös István* elsőkerületi városbiró. Az ő balatonszárszói kertjében nyilott ki ujra az orgona a késő októberi verőfényes időben, teljes pompájában. Köszönjük a kedves, illatos-virágos üzenetet, amely egy pillanatra visszavarázsolta elénk a tavaszt. *

— **Halálozás.** *Novák Bertalan* miniszteri tanácsos, ny. MÁV igazgatóhelyettes *Budapesten* meghalt. Szerdán délután félnégy órakor temetik a kerepesiuti temetőben. Az engesztelő szentmiseáldozatot csütörtökön reggel kilenc órakor mutatják be a Fő-utcában levő Szent Flórián görögkatolikus magyar templomban.

Csonth János ny. MÁV felügyelő, *Rozsnyó* volt magyar állomásfőnöke, *Budapesten* meghalt. Csütörtökön délután négy órakor temetik a farkasréti temetőben. Az engesztelő szentmisét pénteken délelőtt kilenc órakor mutatják be a felsővizivárosi Szent Anna plébániatemplomban. Halálát a *Csont-, Gervay-, Maucha-, Németh-, Früchtl-* és más rokoncsaládok gyászolják.

Pólya Sándor építészmérnök 65 éves korában Budapesten meghalt. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a rákoskereszturi köztemető halottasházából.

Deák Ebner Dezső október 15-én, 36 éves korában meghalt. Csütörtökön délután temetik a farkasréti temetőben.

Özvegy *Pámer Elekné* született *Komáromy Eszter* 75 éves korában Budapesten meghalt. Temetése október 19-én délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

Dr. *Kontz Endre* ny. belügyminiszteri tanácsost nagy részvét mellett temették el a kerepesiuti temetőben. A temetésen megjelentek *Tomcsányi Kálmán* és *Csatáry Béla* államtitkárok vezetésével a belügyminisztérium tisztviselői, *Séthy Antal, Blaha Sándor, Arató Gyula, Rácz József* ny. államtitkárok, *Hegedüs Pál* ny. altábornagy. A belügyminisztérium tisztviselőkara nevében dr. *Szöllősy Alfréd* miniszteri tanácsos, a *KANSz* nevében *Javornitzky Jenő* miniszteri tanácsos, a sárospataki diákok nevében pedig dr. *Panka Károly* országgyülési könyvtárigazgató mondott bucsubeszédet.

— A takarékosság megkezdéséhez csak szilárd elhatározás és erős akarat kell.

— **Tisztagyapju férfiruhaszövetek** Szövetboltban, V., Berlini-tér 6., nagyon olcsón.

— **Stég, schmitz, passzer, mettőr . . .** Micsoda bábeli nyelv ez? Pedig nem ismeretlen nyelvről van szó, hanem a nyomdaiparban és ezzel kapcsolatban a reklámban gyakran használt kifejezésekről, amelyeket minden reklámozónak magyarul kell ismernie. Erről és még sok más érdekes témáról hoz érdekes cikket a *Reklámélet* uj száma, amelyben az olvasó megtalálja a szokásos tip-, kirakat- és ötletrovatot is. Szerkeszti: *Balogh Sándor*. Kiadóhivatal: V., Szent István-körut 9.

— **Gyomorsavas szellemi munkásoknál, eldugult neuraszténiás egyéneknél és aranyeres betegeskedő embereknél** reggelenként felkeléskor egy-egy kis pohár természetes **„Ferenc József"** keserüviznek rendszerint igen jótékony hatása van. Kérdezze meg orvosát.

SZINHÁZ ÉS ZENE

• **Az „Utolsó tánc" próbái a Nemzeti Kamara Szinházban.** A Nemzeti Kamara Szinházban kora reggeltől késő délutánig próbálják *Herczeg Ferenc* „Utolsó tánc" cimü uj darabját, amelyet *Németh Antal* igazgató rendez. A darab főszerepe nehéz művészi feladatot ró *Bajor Gizire*, aki kettős szerepet játszik. A másik női szerep *Aknay Vilmáé*. Nagy és fontos szerepeket kaptak: *Rajnay Gábor, Petheő Attila, Szabó Sándor* és *Pethes Sándor*. *Tassy András* és *Sándor István* szerepelnek még az „Utolsó tánc" szinlapján, amelynek bemutatóját november 1-re tervezi a szinház. Ez a dátum azonban még nem végleges.

• **Szereplőváltozás.** A Belvárosi Szinház „Ragaszkodom a szerelemhez" cimü vigjátéka fiatal szerelmesének, *Szilassy Lászlónak* szerepét *Szécsi Ferenc*, az egykor *Szécsi Ferkó* néven ismert „gyerekszinész" kapta meg.

• **Szerződtetés száz estére.** A Nemzeti Szinház száz estére szerződtette *Könyves Tóth Erzsit*.

• **Jusnij, a „Kék Madár" alapitója, meghalt.** Késő éjjel jelentik *Prágából*, hogy *Jusnij*, az ismertnevü szinigazgató 54 éves korában tüdőgyulladás következtében meghalt. 1920-ig Moszkvában működött, akkor a kommunisták elől Berlinbe menekült és ott szervezte meg később világhirüvé vált „Kék Madár" társulatát. A háboru utáni évek Európájának egyik legérdekesebb szinpadi megnyilatkozása volt a Jusnij-féle együttes. Apró jeleneteket adtak elő, tánc- és énekszámokat, amelyeket mindig az orosz népéletből meritettek. Többször jártak Budapesten is. Jusnij Ausztria elcsatolása után költözött Prágába.

• **Duo.** A párizsi Saint-Georges szinházban nagy érdeklődéssel fogadták a Duo cimü drámát, amelyet Colette asszony regényéből irt Paul Géraldy, a finomtollu költő. A dráma a maga lényegében és majdnem teljes terjedelmében tényleg egy kettős: a féltékeny férj és az egyszer megbotlott asszony duója. A férj egy évvel a botlás után tudja meg a nő hütlenségét. Eleinte alig vet ügyet a dologra, az asszony is szinte elfeledte az egészet, de tizenkét órán belül — enynyi a cselekmény ideje — a férj féltékenysége nőttön-nő, az asszony pedig tragikus ügyetlenséggel mindjobban ingereli az urát és hajtja a katasztrófa felé.

• **„Mindig a nők kezdik" nagy sikere.** A Royal Szinház most szombaton délután fel akarta ujitani a *Marinka a táncosnő* c. operettet. *László Aladár* „Mindig a nők kezdik" c. vigjátékának nagy sikere miatt azonban „szinházi ünneprontás" számba ment volna még egy délutáni felujitás is. Félre is tolták ezt a felujitást és csak a 29-ére eső szombaton ejtik sorát.

• **Hamlet mint kisérleti nyul.** A dán királyfi tragédiája elég jó ugy is, amint Shakespeare megirta, de azért legrégibb idők óta mindenféle kisérleteket végeznek vele. Nálunk is próbálkoztak ujfajta rendezéssel, amelyet Beöthy László gondolt ki a Magyar Szinház és Törzs Jenő számára. Legujabban Gerhart Hauptmann egészen átformálta a tragédiát és ebben a formában adta minap a berlini Rose szinház. Hauptmann Laertes szerepének egyes részeit átirta Hamlet számára, aki igy csak az ötödik felvonásban mondhatja el a hires monológot. Londonban meg modern ruhákban játszották most a tragédiát. Ez annál merészebb cselekedet, amennyiben az Old Vic szinház, ahol ez a kisérlet történik, éppen a korhü kiállitásra helyez fősulyt. A londoni szinház nem az első Hamlet külsőségeinek modernizálásával. Németek már előbb is megtették. Nálunk is adta egy vendégszereplő német társulat Hamletet mai jelmezekben. Ugy látszik, az az óriási siker, amelyet New Yorkban Julius Caesar aratott mai ruházatban, bátoritotta fel a londoni vállalkozót. Hamlet gárdista ruhában és bársony zekében jelenik meg, Hamlet egyenruhás atyja rohamsisakot visel, a királyné ép ugy, mint Ofélia, most divatos kastélytoalettben jelennek meg, Polonius olyan, mint egy mai bankvezér. A produkciót vegyes érzelmekkel fogadták.

• **Elmarad Pembaur József hangversenye.** Az Országos Liszt Ferenc Társaság közli, hogy *Pembaur József* zongoraművész október 21-re hirdetett zeneakadémiai hangversenye közbejött akadályok miatt elmarad.

Szombattól KAKASVIADAL Salamon és Rott felléptével a Komédiá-ban

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

Ma hét előadás — Uj bejelentések

A *Két cárnő* kerül ma ismét akciónkba. A másik komoly szinjáték a *Légy jó mindhalálig*, mely soronkivül szombaton is szerepel, ugy hogy ilyenformán a *Móricz-darabnak eheti valamennyi előadását megkaptuk*. A többi hét darab a vidámságé. A *Mindig a nők kezdik* — mindennapi slágerünk. A *Kék róka* változatlanul telt házat jelent. A *Belvárosinak Bókay-vigjátéka* pompás mulatság. Az *Angyalt vettem feleségül* nagy sikerére való tekintettel, soronkivül, a csütörtöki és pénteki estén is miénk. A *Terézkörutinak* nagy vigjáték-sikerén kivül a *Kölcsönkért Sekszpir* is mulattatni fogja ma közönségünket.

*

Jövőheti és további előadások. Royal. Szombat d. u.: **Marinka, a táncosnő. — Zeneakadémia.** Október 29. (Szombat): **Major Aranka szimfonikus operett és angol estje (½9).**

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Telefon: 1—122—93—94—95). — Apponyi-tér 5. (Telefon: 1—833—99). — Erzsébet-körut 1. (Telefon: 1—352—96). — József-körut 30. (T. 1—343—71). — Krisztina-körut 133. (T. 1—509—24). — Horthy Miklós-ut 29. (T. 2—695—95). — Margit-körut 8. (Telefon: 1—520—25).

SZINHÁZAK	OPERAHÁZ (3, ½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	BELVÁROSI (4, 8)	KAMARA (4, 8)	ROYAL (4, ½9)	ANDRÁSSY (½4, 8)	PESTI (4, 8)
Szerda	Hunyadi László E 2.	**Két cárnő** XI. 2.	Francia szobal. C.	**Légy jó** M.	**Ragaszkodom**	Villámfénynél	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	A szabad lány
Csütörtök	Krisztus B. 2.	Két cárnő XII. 2.	**Az orvos dil.** K.	**Légy jó** P.	**Ragaszkodom**	**Hazajáró lélek**	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	A szabad lány
Péntek	A láng C. 2.	Éljen az e. VI. 3.	Francia szobal. E.	**Légy jó** V.	**Ragaszkodom**	Keserü aratás	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	A szabad lány
Szombat	Turandot	**Éljen az e.** VII. 3.	Francia szobalány	**Légy jó mindh.**	Ragaszkodom	Keserü aratás	**Mindig a nők**	Angyalt vettem	A szabad lány
Vasárnap d. u.	**A mosoly országa**	Aranyszíget	**Az orvos dilem.**	**Légy jó mindh.**	Ragaszkodom	Villámfénynél	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**A szabad lány**
Vasárnap este	Traviata	**Éljen az egyenl.**	Francia szobal. R.	**Légy jó** B.	**Ragaszkodom**	**Keserü aratás**	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	A szabad lány

Városi (½4, 8). Szombatig: nincs előadás. — Vas. d. u. Aida. — Este: **Vig özvegy. — Terézkörut (5, ¼10).** Naponta: Az ugynevezett szerelem. — Szerda, péntek, vas. este: **akcióban. — Pódium (½5, 9).** Naponta: Elő az okmányokkal! — Péntek: **akcióban. — Komédia (½5, ½9).** Ma: **Kölcsönkért Sekszpir.** — Csütörtök, péntek: Nincs előadás. — Szombattól: Kakasviadal.

SZINHÁZAK MŰSORA

SZERDA, OKTÓBER 19.

Operaház. Hunyadi László. Erkel 3 fv. dalmüve (Walter R., Gyurkovits M., Laurisin, Laczó, Maleczky, Vitéz, Kováts J.) (E. 2. bérl.) (½8). — **Nemzeti.** Két cárnő. E. K. Iljin 3 fv. történelmi legendája (Makay M., Jávor, Szörényi É., Makláry, Pataky) (XI. 2. bérl.) (½8). — **Vig.** Francia szobalány. Deval 3 fv. vigjátéka (Somlay, Tolnay K., Vizváry M., Ráday, Szombathelyi B., Dénes) (C. bérl.) (8). — **Magyar.** Légy jó mindhalálig. Móricz Zsigmond 9 képes szinmüve (Vaszary P., Bihari, Simor E., Bánhidy, Bacsányi P., Keresztessy M., Földényi, Pataky, Szigeti) (M. bérl.) (8). — **Belvárosi.** Ragaszkodom a szerelemhez. Bókay János 3 fv. vigjátéka (Góth, Tahy A., Sennyei V., Mihályfi, Szécsi Pálóczy, Vidor F.) (8). — **Kamara.** Villámfénynél. Németh László 4 fv. szinjátéka (Timár, Rápolthy A., Táray, Szabó M., Szeleczky Z., Apáthy) (8). — **Royal.** Mindig a nők kezdik. László Aladár 3 fv. vigjátéka (Dayka M., Peéry P., Kertész, Rátkai, László L., Harasztthy M., Boross) (½9). — **Andrássy.** Angyalt vettem feleségül. Vaszary János, R. Dodgers 3 fv. zenés komédiája (Lázár M., Törzs, Bilicsi, Molnár, Gervay M., Fenyvessy É., Zayzon G., Szakáts) (8). — **Pesti.** A szabad lány. Denys Amiel 3 fv. szinjátéka (Muráti L., Básthy, Ajtay, Somló, Lengyel G., Bondy, Szemlér M., Keleti) (8). — **Városi.** Nincs előadás. — **Terézkörúti.** Az ugynevezett szerelem. Claude Bonnet 5 képes vigjátéka (Gombaszögi E., Szepes L., Puskás, Ladomerszky M., Harasztthy M., Dán E., Fenyő, Primusz, Rácz V.) (¼10). — **Pódium.** Elő az okmányokkal (9). — **Komédia.** Kölcsönkért Sekszpir (½9).

MOZIK MŰSORA

Átrium Filmszinház, II., Margit-körut 53. Tel. 154—024, 153—034. **Azurexpress.** Fősz.: Páger, Szeleczky, Básthy, Tolnay. Fox és magyar hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ½10; szomb., vas., ünnep ¼4, ¼6, ½8, ½10.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. Tel. 111—140. **Azurexpress.** Fősz.: Tolnay, Páger, Básthy, Szeleczky. Paramount és magyar hiradó. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10; szombat, vas. és ünnepnapokon: ¾4-kor is.

Corso, Váci-u. 9. Tel. 18—28—18. Harry Baur, Pierre Renoir, Suzy Prim: **A zsarnok** (Alfred Neumann „Oroszország" c. szinmüve). — **Akik semmitől sem félnek** (Sportfilm). Magyar és Fox hiradó. Előadások szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10; a többi napon: ½6, ½8, ½10-kor.

Décsi, VI., Teréz-körut 28. Tel. 125—952 és 121—343. **A zsarnok.** Fősz.: Harry Baur. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: 6, 8, 10; szombat, vas., ünnepnap 4, 6, 8, 10.

Fórum Filmszinház, Kossuth Lajos-u. 18. Tel. 189—543, 189—107. 2-ik hétre prolongálva! **Robin Hood kalandjai.** Fősz.: Errol Flyn és Olivia de Havilland. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szombat, vasárnap és ünnepnap ½4, ½6, ¾8, 10.

Kamara mozgó, Dohány-u. 42. T. 1—440—27 és 1—359—67. **Azurexpress.** Fősz.: Szeleczky Zita, Tolnay Klári, Páger Antal, Básthy Lajos. Hiradók. Előadások 6, 8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

Palace, VII., Erzsébet-körut 8. Tel. 136—523. **Chikagó,** a **bünös város.** Fősz.: Alice Fay és Tyrenne Power. Paramount és magyar hiradó. Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10.

Rádius Filmszinház, VI., Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—098, 129—250. 2-ik hétre prolongálva: **A hölgy egy kissé bogaras.** Fősz.: Tolnay, Ráday, Mály. — **Észak Velencéje.** Világhiradók. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10 — Vasárnap délelőtt 11 órakor: matiné félhelyárakkal: **Eladó kisértet.**

Royal Apolló. Tel. 141—902, 342—946. **13 kislány mosolyog az égre.** Fősz.: Turay, Ráday, Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szomb., vas., ünnepen: 4, 6, 8, 10. — Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné félhelyárakkal: **A vörös Pimpernel visszatérése.**

Savoy, Üllői-ut 2. Tel. 146—040. Táncoló angyal (Sonja Henie). Hiradóban a Felvidék eseményei. Vas. d. e ½11-kor matiné. Előadások: ¼4, ½6, ½8, ½10; vas. ½2-kos is. Az első előadás félhelyárakkal.

Scala Filmszinház, Teréz-körut 60. T. 11—44—11. Prolongálva! **Csintalan asszonyok** (F. Rosay, J. Murat). Hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; sz., v., ü.: 3-kor is. — V. d. e. 11: **Három kis ördög** (Deanna Durbin).

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel. 146—045. **Mi történt a paradicsomban?** (Hilde Krahl, Albert Matterstock). Magyar és Fox világhiradók. — **Napsugárka és az éjfélkirály.** (Szines trükkfilm). Előadások: 5, ¼8, ½10; szombat, vasár- és ünnepnap ¾3, 5, ¼8, ½10. Vasárnap d. e. 11-kor: Szoc. Missziótársulat filmmatinéja.

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Kétlelkü ember. Kisérü müsor (¼4, ½6, ½8, ½10). V. d. e. ½10 és ½12: Mimi, a gazdag ember lánya. **Alkotás.** Finom uriház. Hogyan készül a trükkfilm? (½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Botrány bolondjai. Kokuszbár. Hogy készül a trükkfilm? Lepkevadász (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** 16 éven-felülieknek! Mannequin (4, 6, 8, 10). — **Budai Apolló.** Másodvirágzás (Lil Dagover). Modern légi haderő (½5, ¾7 9). **Capitol.** 2-ik hétre prolongálva! Mégis ártatlan! Le a kalappal! ½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Hazatérés (Zarah Leander, Slezák, P. Hörbiger) Táncok és dalok (4, 6, 8, 10). **Hollywood.** Cifra nyomoruság. Uj Audioszkop (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Piros bugyelláris. A vizi őrületek. Hiradó (½4, ½6, ½8, ½10). **Kultur.** Mannequin és a fényes kisérő müsor (5, ¼8, ½10). **Lloyd.** Uj bálványok (Myrna Loy, Clark Gable) (Naponta 3, ¼6, ½8, ¾10). **Nyugat.** Szivek csalogánya (½5, 7, ½10). **Odeon.** A legforróbb kaland. Aranyrablók (¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** Négy férfi, egy nő. Megzavart mézeshetek. **Macska-egér barátság** (¼5, ¾7, ¼9). **Otthon** Az első ballépés. Pluhár konferálásával: A légkör titkai (¼4, ¼6, ¾8, ¼10). **Rialtó.** Veszedelmes életkor. Pánik a cirkuszban (½11, ½1, ¾3, ¼8, ½10). **Simplon.** Hazatérés (Zarah Leander). A magyar honvédség bevonulása Ipolyságba (¼4, ½6, ½8, ½10). **Studió.** 2-ik hétre prolongálva! Szerelmi vihar (Charles Boyer világfilmje) (Naponta 11, 4, 6, 8, 10. Hétk. első 3, vas első 2 előadás félhelyáru. **Tiszti Kaszinó zártkörü filmszinháza.** Október 19-én: Tökéletes házasság (Csak felnőtteknek). Október 20-án: Táncoló angyal (½5, ¾7, 9). 23-án: Uj bálványok (4, ½7, 9). **Tivoli.** A legforróbb kaland Aranyrablók (¼5, 7, ½10). **Turán.** Piros bugyelláris (Bordy B., Kiss F.) Hazug egér (4, 6, 8, 10). V. d. e. 10 és 12: Szeress örökké (Grace Moore).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. szerdai müsora. 6.45 Torna, lemezek. **7.20** Hirek, étrend. **10** Hirek. **10.20** és **10.45** Felolv. **11.10** Vizjelzés. 12 Harangszó, Himnusz, időjárás. **12.05** Lemezek, közben hirek. **1.20** Időjelzés, időjárás, vizállás. **1.30** Honvédzenekar. **2.35** Hirek. **2.50** Müsorok. **3** Árak. **4.15** Diákfélóra. **4.45** Időjelzés, időjárás, hirek. **5** Zongora. **5.30** Előadás. **6** Cigányzene. **7** Hirek. **7.10** Hirek szlovák és ruszin nyelven. **7.25** Szalonzene. **8.10** Herczeg Ferenc: A dolovai nábob lánya c. szinmüve. Kb. **10** Hirek, időjárás. **10.30** Hirek német és olasz nyelven. **10.40** Cigányzene, közben **11** Hirek angol és francia nyelven. **12.05** Hirek. — **Budapest II. müsora. 6.25** Olasz lecke. **6.55** Cigányzene. **7.30** Csevegés. **8.25** Tánclemezek.

— **Az Országos Frontharcos Szövetség nyilatkozata.** Egyik napilap keddi számában azt irta, hogy a frontharcosok országos vezetőségi értekezletére felvonuló bajtársi egységek véresre verték *Ficsor Istvánt*. Megállapitja a lap, hogy a merényletet elkövető frontharcosok legnagyobb része zsidó volt. Ezzel az ujságcikkel kapcsolatban az *Országos Frontharcos Szövetség* elnöksége a következő nyilatkozatot juttatta el hozzánk:

— Mindenekelőtt megállapitjuk, hogy Ficsor Istvánt a sárbogárdi járásból az értekezletre felérkezett szintiszta földmüvelő magyarokból álló bajtársi század tagjai fenyitették meg és pedig azért, mert a század előtt keresztülmenve, éretlen és kihivó szemtelenséggel a frontharcosokat sértő megjegyzéssel illette. *A zászló előtt kiköpött.* Tehát meg kell állapitanunk, hogy a frontharcosok a nevezett suhancot joggal tanitották rendre, a nemzeti lobogót és a frontharcosokat csufoló viselkedéséért.

— Vegye tudomásul mindenki, hogy Ficsor Istvánokkal és azokkal az utcai járókelőkkel szemben, akik elfelejtik azt, hogy mivel tartoznak a nemzeti zászlónak, a frontharcosoknak, a törvényes rendnek, fegyelemnek, a frontharcosok a jövőben is hasonló módon fognak eljárni. *Az Országos Frontharcos Szövetség elnöksége.*

— **Sziám tizenhároméves királya Lausanneből visszaindult hazájába, ahol megkoronázzák.** Párizsból jelentik: Sziám tizenhároméves királya, *Ananda Mahidol*, aki *Lausanneban* nevelkedik, kedden elindult hazájába, ahol nagy ünnepségek között királlyá koronázzák. A tizenhároméves kis király a párizsi sziámi követ és tizenöttagu udvartartás kiséretében érkezett Lausanneból Marseillebe. Vele jött édesanyja, kisöccse és huga is. Marseilleben a társaság a *Meonia* dán gőzösre szállt és ezen tér vissza Sziámba. A királykoronázás november végén lesz *Bangkokban*. A koronázás után a kis király ismét Európába utazik és folytatja tanulmányait *Lausanneban*.

— **Emlékezzünk...**

Október 18.

1914 *A m. kir. verseci 7. honvéd gyalogezred I. és II. zászlóalja részt vett az 1914. évi San- és Visztula-menti őszi hadjárat folyamán az október 13-tól november 2-ig a Magiera magaslatért folytatott harcokban. Miután a várőrség visszaverte az oroszok támadásait, az ellenség Novomiaston tul visszahuzódva, megszállta a Magiera magaslatot és annak dombos környékén szivós védelemre rendezkedett ott be. A 7. honvéd gyalogezrednek jutott az a nehéz feladat, hogy a magaslatot elfoglalja. Az I. és II. zászlóalj heves ellenséges tüzérségi, valamint gyalogsági és géppuskatüzben elszánt lendülettel, hősies bátorsággal megrohamozta az erős orosz állásokat és véres veszteségek után elfoglalta azokat. A rendkivül fontos Magiera magaslatot e napon birtokába vette.*

— **A halál és a gond karöltve járnak, elválaszthatod őket: köss szeretteid javára életbiztositást.**

SZÉLMALOM-HARC

A MAGYAR SZINEK ÉS KOKÁRDÁK ELLEN.

(Tilos Komáromban és a Felvidéken a magyar kokárda és zászló.)

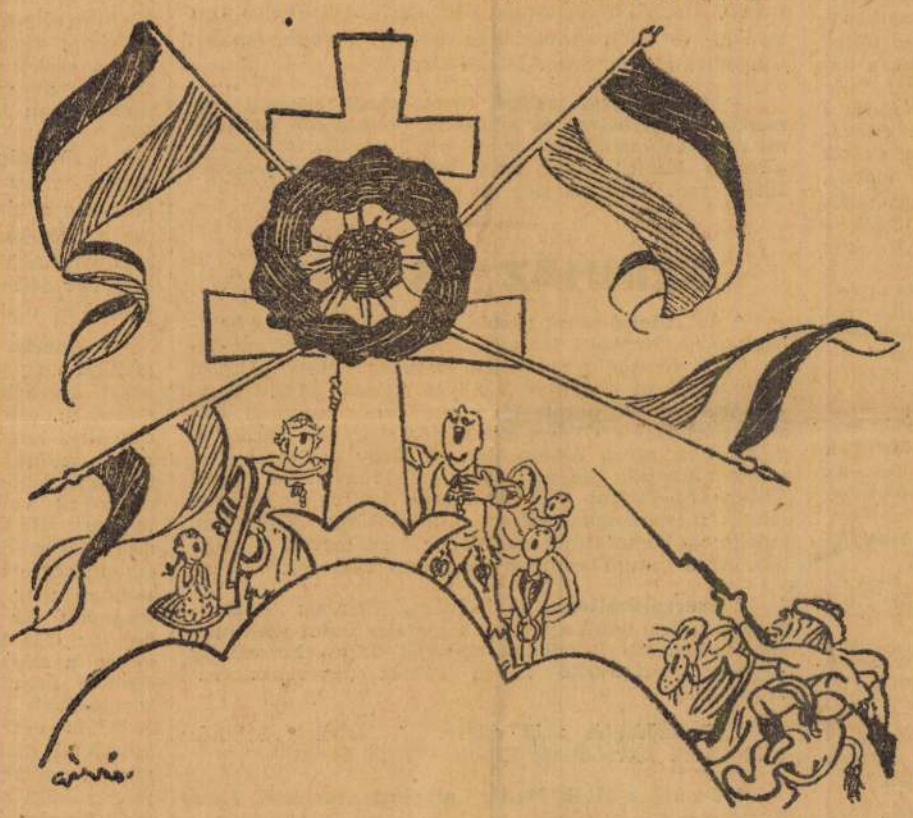

(Gáspár Antal rajza.)

CSEH VENCEL: Mit érünk vele? Ezek a szivükben is kokárdát viselnek.

— **Az angol királyi pár visszautazott Londonba.** Londonból jelentik: Az uralkodópár balmorali nyári pihenőjének befejezése után leánykáival: *Erzsébet* és *Margit* királyi hercegnőkkel együtt Londonba utazott, ahova kedden délelőtt érkezett meg.

— **Repülőgépszerencsétlenség a román király jelenlétében.** Bukarestből jelentik: A király jelenlétében folyó hadgyakorlatok során egy katonai repülőgépen leszálláskor robbanás történt. A gép háromfőnyi személyzete életét vesztette.

Éghetetlen film?

Az éghetetlen film divatja hódit.
— Ez, ugyebár, mindenkit érdekel?
Van filmanyag, mely már nem éghet el.

Láttam egy filmet éghetetlen anyagból,
Mely már elején ért szomoru véget —
Tudniillik már az elején — leégett!

(—kas.)

— **Jótékonyság napja a budapesti temetőkben.** Budapest székesfőváros hat országos jellegü jótékonysági egyesülete november 1-én és 2-án a főváros temetőiben jótékonysági napot rendez. Ez alkalommal hangsulyozott kéréssel fordulnak a főváros közönségéhez, hogy a gondozásukra bizott, elhagyatott embertársak életét a reánk következő tél folyamán is biztosithassák. *A Vakokat Gyámolitó Országos Egyesület, a Szociális Misszió-Társulat, a Szociális Testvérek Társasága, a Nyomorék Gyermekek Országos Otthona, a Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége és a Felekezeti Patronás Egyesületek* azon fáradoznak, hogy ne legyen e télen Budapest területén nélkülöző vak, gondozásnélküli nyomorék, ne legyen elhagyatott gyermek, vagy gondozatlan öreg ember.

— **Adományok a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra.** A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra ujabban a következő adományok érkeztek: Dr. *Sztranyavai Sztranyavszky Sándor* földmivelésügyi miniszter 500; a földmivelésügyi minisztérium központi személyzetének gyüjtése 1329.25 pengő. — *Pestujhely* község tisztviselői egyhavi fizetésük egy százalékát felajánlották a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap javára.

— **A brit léglót meghivták Németországba.** Berlinből jelentik: A coburgi herceg, a német frontharcosegyesületek elnöke németországi látogatásra hivta meg a brit léglót.

— **Féltékenységi dráma.** Makóról jelentik: Kedden este *Földeák* községben *Berndt József* gazda erőszakkal behatolt a tőle különélő feleségének lakásába, ahol az asszony a nála vendégségben lévő *Vastag János* borbélymesterrel tartózkodott. *Berndt* rövid szóváltás után először *késével felhasitotta feleségne hasát*, majd pedig *Vastagot hátbaszurta*. Azután jelentkezett a csendőrségen, amely őrizetbe vette. *Berndtné* életveszélyes, *Vastagot* sulyos állapotban a makói kórházba vitték.

— **Almában megöltek egy bognármestert.** Gyöngyösről jelentik: *Horváth János* markazi bognármestert ágyában *átvágott nyakkal, holtan találták*. A vizsgálat megállapitotta, hogy a bognármester nyakát *álmában beretvával vágták el*. A tettes a lakásból semmit sem vitt el. A gyilkosság a bognármester feleségének távollétében történt. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Halálragázolta a mozdony.** Egy tolatómozdony kedden reggel a ferencvárosi teherpályaudvaron elgázolta *Major Lajos* 26 éves államvasuti fékezőt. A mentők már holtan találták a sinek között. A rendőrség megindította a nyomozást a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására.

— **Házasság.** *Petrich Marica* okl. középiskolai tanár és *Szentes Vidor* m. kir. müszaki hadnagy jegyesek.

— **Szokelési zavaroknál és az ezekkel járó általános rosszullétnél** a rendkivüli enyhén ható természetes „**Ferenc József**" keserüvíz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbélcsatorna tartalmát gyorsan kiüriti, a puffadtságot csakhamar csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozditja s tartós megkönnyebbülést szerez. Kérdezze meg orvosát.

A magányos kocsma

Irta Carlo Lenarduzzi

Az olasz Riviera csodaszép tengerparti utján repült tova a kis autóm, amellyel már fél Európát bejártam hiba nélkül. De a jószerencsé ezuttal elhagyott, mert néhány kilométernyire Porto Maurizión tul hirtelen makacskodni kezdett a motor és kénytelen voltam nyilt országuton megállni.

Közel és távol csak egyetlen házat láttam, valami kis utszéli kocsma volt. Odamentem, öreg, viharvert képü kocsmáros állt az ajtóban és meglehetősen közömbösen nézett velem szembe. Ugy látszott, hogy nincs *„idegenforgalomra"* berendezve, sőt egyáltalában nem tudtam elképzelni, hogy itt, minden lakott területtől ilyen távolságban, honnan szedi össze a vendégeit.

— Öreg, van-e valaki, aki az autómat ide bevontatná? — kérdeztem.

Az öreg egy percnyi gondolkodás után igy szólt:

— Majd én magam nekilátok, ha uraságod is segit a kocsit tolni.

Kettőnknek nem volt nehéz feladat a kis autót a kocsma udvarába betolni. Most már barátságosabb képet vágott az öreg kocsmáros.

— Telefonom nincs és a feleségem csak estére jön haza Porto Maurizióból — mondta —, addig tehát nem tudok beüzenni egy garázsba, hogy uraságodnak szerelőt küldjenek ki.

— Sebaj, majd rendbehozom a motort magam is — feleltem —, de mit kaphatok ebédre.

Az öreg félórával később jó ebédet tálalt fel és megállt a kis ivószoba ajtajában, hogy a kiszolgálásra készen álljon.

— Nincs sok vendége, amint látom — jegyeztem meg —, legyen a vendégem egy pohár borra.

Az öreg udvariasan megköszönte a meghivást és még egy poharat tett a jófajta vörösborral telt üveg mellé az asztalra. Azután odaült velem szembe és igy szólt:

— Bizony, nem sok vendég téved be hozzám. Inkább csak azért maradunk itt, ezen a világtól elrugaszkodott helyen, mert a háboru óta a szivemmel nem vagyok rendben és nyugalomra van szükségem. Ennél csendesebb helyet elképzelni se lehet. Annyink van, hogy nyugodtan megélünk és legalább egy kis változatosság is akad, ha néha vendég is téved erre-felé.

— Furcsa gondolat lehetett, ilyen elhagyatott helyre házat épiteni, — mondtam.

Az öreg egy percig némán bámult ki a nyitott ajtón át a tengerre, azután igy szólt:

— Nem is volt olyan nagyon furcsa gondolat. Ezt a házat a sógorom, Beppo épitette. Csendben éltek ezen az elhagyott vidéken, senkivel sem érintkeztek. Éjszakánként, legfeljebb egy hónapban egyszer... sohasem gyakrabban és mindig csak esős időben... éjfél körül a nyilt tengeren, messze, egy gyorsjárásu motorcsónak jelent meg. A csónakon Beppo két üzletbarátja, Giacomo és Giuseppe, távcsővel kémlelte a tengert és ha a vámőrség motoros bárkája nem volt látható, közelebb jött a parthoz. Beppo ilyenkor a tengerre nyiló ablakból fényjelekkel lépett érintkezésbe barátaival, akiknek minden okuk megvolt arra, hogy vigyázatlanságot ne kövessenek el, mert a motoros csónak dupla falában elrejtett fiókban nagymennyiségü kokain volt raktározva.

— Ha vámőrök cirkáltak a parton, Beppo az ablak mögött az asztalon álló élesfényü acetilénlámpát félpercnyi időközben kétszer egymásután lecsavarta és ujra felgyujtotta. Erre a jelre Giacomóék eltüntek a nyilt tenger felé. Ha azonban *„tiszta volt a levegő"*, a lámpa egyenletesen, megszakitás nélkül világitott, mire a motoros gyorsan a part közelébe siklott. Beppo a sekély vizben odaszaladt és átvette a kokaint tartalmazó ládikákat.

Mivel a vámőrség nem gyanakodott erre a partvidékre, Beppo két éven át szép összeg pénzt keresett a csempészésen.

Egy este azután megfordult a szerencse. Beppo züllött unokaöccse, Pietro, akit a ház körüli munkára magához vett, de csak néhány lirát juttatott neki időnként, elkezdett szemtelenül követelődzni. Beppo erre kihajitotta és elkergette. Nem gondolt arra, hogy ebből baj származhatik, mert Pietro, aki rest fickó volt, mindig már este kilenckor aludt a konyha mögötti kamrában és igy nem tudhatta, hogy éjfél után mi történik a ház körül. De egyszer Pietro éjfél körül felébredt, észrevette a titokzatos járás-kelést és ettől kezdve mindig megleste az éjszakai csempésztalálkát. Amikor pedig egyszer egyedül maradt otthon, a szekrényt álkulccsal felnyitotta és egy félig nyitott ládikában felismerte a kokaint.

Most bosszuból feljelentette Beppót a vámőrségnek és azt is besugta, hogy a legközelebbi esős éjszakán fognak a csempészek a parthoz közeledni, mert olyankor kisebb a veszély, hogy meglátják. A vámőrség egy őrmestere és egy másik altisztje szakadó esőben beállitott este tizkor Beppo házába.

— Csempészeket várunk — mondta az őrmester —, a partnak ezen a részén fognak kikötni. Itt akarjuk megvárni, amig a motorcsónakjuk kiköt. Ugy-e, nincs ez ellen kifogása?

Beppo azonnal tudta, hogy elárulták, sőt azt sem volt nehéz kitalálni, hogy Pietro az áruló, noha nem értette, hogyan tudta meg a titkukat. De nem tiltakozott a beszállásolás ellen, mert azzal mingyárt bizonyitékot is adott volna a vámőrség kezébe. Kétségtelenül azt akarták meghiusitani, hogy a cinkostársait fényjelzéssel figyelmeztesse a veszélyre. Látszott, hogy mindent tudnak.

Az őrmester igy szólt:

— Az emberem idebenn marad, én pedig kimegyek a parton álló fabódéhoz és mögötte elrejtőzve várom meg, hogy a motorcsónak kikössön.

Beppo már két órája hiába törte a fejét azon, mikép tudná a vámőr figyelmét kijátszani és a társainak a kétszeres riasztójelet a lámpával megadni. Éjfél is elmult. Azok bármely percben megérkezhetnek. Ha a lámpa egyenletesen, megszakitás nélkül égő fényét meglátják, nyugodtan kikötnek és az őrmester kézi gépfegyverének csöve elé kerülnek. Ebben a percben a szerencsés véletlen jött Beppo segitségére: a szobában fojtó meleg volt, az altiszt rémesen izzadt. Levette hegyes tollal diszitett vámőrkalapját és odatette az asztalon, a lámpa és az ablak közt álló üres kancsóra. Mivel pedig az őrmester, mielőtt a szobából kiment, nagyobb biztonság okából az ablakon levő vékony fehér vászonfüggönyt lebocsátotta, a vásznon most óriásilag megnagyitva jelent meg a tengerről éjszakai távcsővel kémkedő csempészek szeme előtt a vámőr jellegzetes alaku, hegyestollas kalapja. Ez pedig elég volt arra, hogy azonnal a nyilt tenger felé meneküljenek.

A vámőrök reggel felé megszégyenülve vonultak el, Beppo pedig szép kis vagyonnal vonult vissza... *„az üzlettől"*.

Pólya Sándor építészmérnök, építőmester 1872-1938.
mérnökkamarai tag.

Hazai tanulmányait mint az Ecole des Beaux-Arts hallgatója Párisban egészítette ki.-

Mint kivitelező és tervező részben alkalmazásban, utóbb önállóan Budapesten és az egész országban — közben egyideig Nagyváradon — működött.

Sok középületet, gyárat, vasútat, lakóházat, üdülőt stb. épített és tervezett.-

Többek között hosszú ideig — a korinthusi csatornát építő — Gerster Béla mérnöknél, azután a Palatinus házak építésénél is dolgozott.- Ő volt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti épületének építésvezetője. Nagyváradon a Delta rt és Budapesten az Országos Építő rt. egyik vezető mérnöke volt.

Részt vett több tervpályázaton, ahol több alkalommal díjat nyert, legutóbb 1938-ban a Rákospalotai városrendezési tervpályázat II-ik díját nyerte el.-

Legtöbbi időben fontosabb tervezései közül kiemelkedik a Csillaghegyi Nyomdászotthon, a Győri Nyomdászszékház és a budapesti rózsadombon a Level utca 8 sz. a. levő emeletes villa, ezek közül a Tér és Forma-ban és az Uj Magyar Építőművészet - folyóirat többet lekközölt.-

A művész özvegyének közlése

Pólya Tibor (Szolnok, 1886. ápr. 25. -- Szolnok, 1937. nov. 29.): festő és grafikus. Tanulmányait Bp.-en, Szolnokon és Párizsban végezte. Tájképeken és figurális kompozíciókon kivül karikaturákat, könyvcimlap- és plakátterveket is készitett. 1917--1924 között csaknem minden évben rendezett kollektiv kiállitást az Ernst Muz.-ban. 1925-ben és 1928-ban Amerikában járt, s a Kossuth-szobor leleplezése alkalmából Amerikába utazott küldöttség utjáról albumot adott ki. 1929-ben a Fészek Klubban gyüj-

teményes kiállitást rendezett. Az 1930-as években a szolnoki művésztelepen élt, annak egyik vezetője volt. A Szinyei Társ. tagja. Müvei az MNG-ben vannak. -- Irod. P.T. (Magy. Iparmüvészet, 1937).

Pólya Tibor festő és grafikus

Magyar Életrajzi Lexikon

IN MEMORIAM

PÓLYA TIBOR

1937 november 29-én húnyt el rövid szenvedés után *Szolnokon Pólya Tibor* festőművész 52-ik életévében. Vele mai képzőművészetünknek egyik nagy értékét vesztettük el, kit munkabírásának, alkotóképességének teljében szakított el a kegyetlen sors. Teljesen kialakult, eredeti művész volt, termékeny és sokoldalú — úgy a grafika, plakát, illusztráció, karikatúrarajzolás, mint az olaj és temperával festett magyaros és kosztümös zsáner, táj és arckép területein. Bátran állítjuk, hogy önálló s csakis őt magát jellemző kifejezési formát kreált, fantáziája gazdag, önkényesen alkotó módja közérthetősége mellett újszerű, a mai kor művészfelfogásában gyökeredző, nagyon érdekes megnyilatkozás. Személyes érintkezésben páratlanul ötletes, közvetlen szeretetreméltósága mint embert, általánosan közkedveltté tette. Humora, elbeszélő tehetsége, derűt árasztó természete nehéz korunkban mint ritka kincs tündökölt. Mindezen remek tulajdonságok azonban nem csorbították művészi vénáját, alkotásaiban ezek benne foglaltatnak s azok a kitűnő emberrel egyet alkotnak.

Szolnokon született 1886 április 26-án. Művészi hajlamai korán mutatkoztak. Tulajdonképpen autodidakta, egy évet az Iparművészeti Iskolán, ½ évet az Orsz. Mintarajziskolán tanul — de már ekkor önálló illusztrációkat és karikatúrákat rajzol lapok számára. Münchenben, majd Párisban tölt néhány hónapot, tulajdonképpeni tanulásról nincs szó. Csak művészi gyakorlatról a szolnoki művésztelepen Fényes Adolf vezetése mellett. Részt vesz a kecskeméti művésztelep alapításában is, ekkor már (1910—11) úgynevezett kész művész, úgy a grafikában, mint az olajfestés terén figyelemreméltó munkákat produkál. Azt lehet mondani, hogy a fejlődési fázisokat nála nehéz figyelemmel kísérni — szinte rögtön kész s rendkívül számos munkája csak nagy tehetségének sokoldalúságát van hivatva bemutatni. Azok közé a ritka tehetségek közé tartozik, akik szerencsés módon termelik a szépet és az érdekeset; a gyötrődést, kínlódást munkáikban nem ismerik. Pedig a művészetből való megélhetés őt egész pályáján keresztül igen nagy feladatok elé állította, nagy küzdelmekkel s erős munkával kereste meg a saját és családja kenyerét, de ez a tény sem művészetén, sem kedélyén nem rontott. Külső elismerések (díjak, kitüntetések) nem jutottak neki, igen sok rendkívüli módon sikerült alkotásában találhatta volna csak jó sorsa elismerését. Járt külföldön (Amerikában kétszer is), rengeteg illusztráció, plakát, természet utáni festmény, portré s főleg zamatos parasztzsáner, dekorációs panneau jelzik remek pályafutását. Gyakran rendezett gyüjteményes kiállításokat Budapesten, a vidéki városokban és külföldön is. Alapító tagja volt a *Szinyei Merse Pál* társaságnak. A szolnoki művésztelep törzstagja volt s az utolsó években minden erejével e művészi intézmény fentartása és felvirágozása érdekében dolgozott.

1937 december elsején temették Szolnokon, az egész város közönsége s Budapestről odautazott számos kollégája és szerető barátja mély részvéte mellett. A művésztelep nevében Zádor István, a Szinyei Társaság nevében Horthy Béla és a legszűkebb baráti kör nevében Szép Ernő búcsúztatta.

HERMANN LIPÓT

Magyar Művészek 1938. 30. l.

sokat tudott elérni. Ezt az előkelő, nyugodt hangot üti meg „*Urlovasnő*“ című (1860) képén is, melyen a mozdulat gyengédségét a színeknek atmoszférában feloldott lágyságával még fokozza. Kis akvarell-zsánerképei, interieurjei kedves biedermeier ízükkel, fínomságukkal az osztrák *Fendi*-t juttatják eszünkbe. A miniatűrfestés egyik sokatígérő egyénisége volt a tragikus véget ért *Melegh* Gábor. Képmásain erősen érzik mesterének, *Daffinger*-nek hatása, bár annak eszményítő stílusát nem vette teljesen át. Különösen „*Barnaruhás leány*“ című miniatűrjén jut kifejezésre polgáribb felfogása, de egyben mesterénél kevésbbé fínomult modora is. Sokkal inkább Daffinger szellemében készült „*Fehérruhás nő*“-je, mely főként a megjelenés gráciájával, a drapériák lágy, könnyed omlásával vonja magára a figyelmet. A két miniatűr közül az első az elevenebb, bár jóllehet, hogy az utóbbiban több mesterségbeli csiszoltság van, ami nem elvetnivaló e technikánál.

Meg kell még említenünk a kalandos életű *Györgyi (Giergl)* Alajosról, aki *Pesky* tanítványa volt. Mesterének átlagosító modorát nála a modell egyéni jellemzése váltja fel. Ritka festői tehetsége már túllép a nálunk hosszúéletű biedermeier kötött formanyelvén és előadása szélesebb, szabadabb, mint kortársaié, amit az magyaráz, hogy ő már a Bécsben új irányt indító *Rahl*-nál fejezte be tanulmányait s biedermeiernek már alig is mondható. Felesége képmásának (1862) a száj érzékeny, ideges vonala, a szemek szelíd érzékisége, s az arc barnás-sápadt tónusa szokatlan meleget, életszerűséget adnak. Ugyanezt a gyengéd hangulatot találjuk anyósának mélyen emberi arcképén is. 1863-ban festett „*Női képmás*“-a olyan könnyed, olyan légies, mintha a modell valami eszményi világból lépne elénk. Milyen bájos és kecses a mozdulata, mennyi fínom sejtelmet fejeznek ki az álmodozó szemek és mennyi őszinte gyöngédségről árulkodik az ujjak játéka : Viszont más hatásokra törekszik a Pejacsevics grófok arcképén; itt az ábrázoltak vaskos egyénisége kapta meg. Valami nagy, lényeget kereső egyszerűség van ez utóbbi munkáiban, amelyek erős naturalizmusukkal túljutottak a biedermeier-kor festői eszményein.

Nem tartozik a szorosan vett biedermeier-festők közé *Molnár* József sem, noha alig akad festőnk, aki érzelgősség dolgában felülmúlta volna őt. Művészete azt a szalónfestészetet képviseli, amely a század második harmadában divatozott. A festészet minden ágát művelte, de tájképeiben alkotta művészetének legjavát, ahol a természet megfigyelésében elmélyedő hajlama élhette ki magát.

Igy hajlott át a század második felében a szelíd biedermeier az akadémizmusba és az új erőktől duzzadó naturalizmusba. Belőle legtovább az ábrándozásra való hajlam, az érzelmesség élt; egy ideig a közönség is és a festők is ragaszkodtak ehhez, próbálták átmenteni egy új világba, úgy hogy a kifejezési eszközök változásával az érzéstartalom megmaradhasson. De ez meddő vállalkozásnak bizonyult a nyugatról betörő új áramlatokkal szemben.

HÉJJAS JÁNOS

LNOKTERV

ónyok figyelem!

NÁCS TERVEZŐ VÁLLALATA

elvételre

égizett lányokat

szakterületekre.

llalat biztosit.

akik középiskolában

titkárságán, Szolnok,

(3964)

Április 4.
pipari Művek
ényesi Gyáregysége
vesz

kust művezetőnek
nológusokat
tosokat
i megbízottat

ség műszaki vezetőjénél

(3868.)

BEMUTATÓ

lius 2-ig

Szolnok megyei

Ipari Szövetkezetek

A LAKOSSÁG SZOLGÁLATÁBAN

Kunhegyes és Környéke Vegyesipari Szövetkezet

Kunhegyes. Kossuth u. 33. Telefon: 69, 34

Szövetkezetünk három ipari szövetkezet egyesülése folytán 1977 januárja óta három község iparosait foglalkoztatja. A kenderesi és a fegyverneki vegyesipari szövetkezettel egyesült a kunhegyesi, s összefogva igyekszik teljesíteni feladatait, kielégíteni a környék lakosságának szolgáltatási igényeit.

Kunhegyesen rövidesen felépül az új központi telephelyünk, amely mintegy 20 millió forintba kerül – közös kasszából, valamint állami és KISZÖV támogatásból.

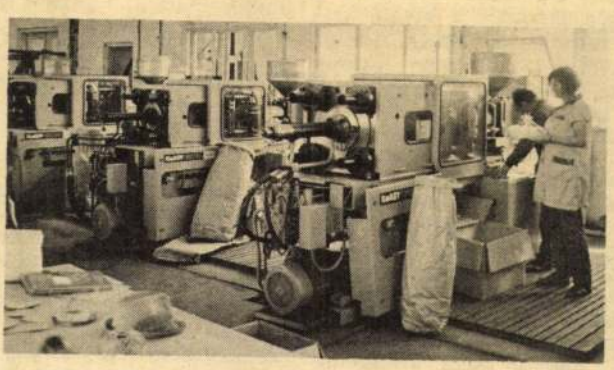

I-ES SZÁMÚ TELEPHELYÜNKÖN, Kunhegyesen, vas- és faipari szakmában dolgoznak tagjaink. A TRIÁL-nak évi 10 millió forint értékben tornaszereket, a budapesti VOSZK-nak üzletberendezéseket gyártanak, valamint a vasipariak különféle kooperációban dolgoznak. Így például 5 és 16 tonnás portáldaru kezelőfülke-vasszerkezetet a KÁTISZ-szal együttműködve. Különféle bútor és sportszerek gyártásához fémalkatrészeket is készítenek.

II-ES SZÁMÚ TELEPHELYÜNKÖN, Fegyverneken, a kőolajbányászok részére munkásmelegedő fülkéket, barit-silót gyártanak. A faipari szakmunkások a SZOLGÉRT-nek fodrászüzleti berendezéseket, bútorokat csinálnak.

III.-AS SZÁMÚ TELEPÜNKÖN, Kenderesen, műanyagüzem működik, gyógyszeripari csomagolóterméket készítenek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JUN 24
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Pólya Tibor Szolnok

1021

1977. június 24. SZOLNOK M

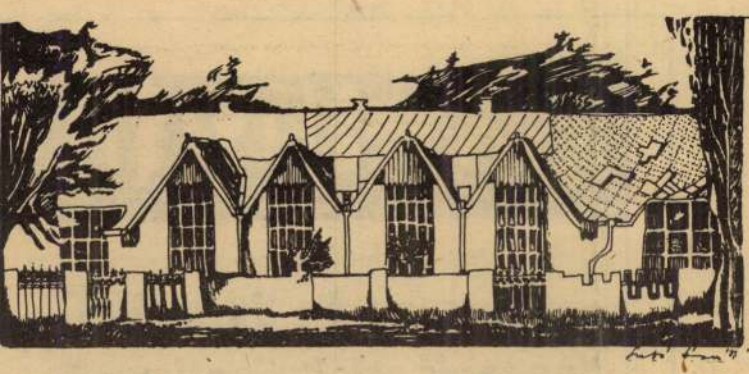

Péter-Pál napján lesz hetvenöt éve hogy a Zagyva-parti művésztelep műtermeit átadták az első művészeknek. Ettől az időtől számítjuk a kolónia történetét.

HUMOR A MŰVÉSZET KÖRÉBŐL...

VIII.

Azok az idősebb művészek, akik még maguk is dolgoztak a két világháború között a művésztelepen, vagy azok, akik fiatal festőnövendékként csodálták az „öregek" bölcs szavait, tanulták tőlük a mesterség fortélyait, úgy emlékeznek vissza a telep aranykorára, mint ahol nemcsak a művészet, de a humor múzsája is otthonra talált. Az örök tréfacsináló Pólya Tiborról, a kiváló karikatúráiról is ismert festőművészről számtalan anekdota kering, de Fényes Adolf is szívesen vállalkozott kollégái megtréfálására. A jó tollú művészek, írók egy-kettőre lejegyezték az utókor okulására ezeket a vidám történeteket. Kisfaludi Strobl Zsigmond jegyezte fel Pólya Tiborról a következő történetet, amelynek ő maga is részese volt. „Kedves bohém volt Mester Jenci szobrász is, Akácfa utcai műteremszomszédom. Elmesélte a Japánban, hogy most éppen Gurhy Somát, az írót mintázza, de el kell utaznia. Engem kért meg, hogy tartsam nedvesen a még puha agyagszobrát. Egy napon Pólya Tibi jött fel hozzám, magával hozott egy csomó búzaszemet.

— Zzigám, van egy ideám. Jenci úgyis sokára jön haza, ültessük be az agyagfejet!

Meg is tettük. Órákon át tűzködtük a gabonaszemeket, utána jól meglocsoltuk és betakartuk vizes ronggyal. Gondosan ápoltuk a veteményest, s az szorgalmasan nőtt. Végre megérkezett Jenci. Guthi Somával egy kapuciner után együtt mentek fel a műterembe, mi pedig a friss vizes ruhát levéve, vártuk a hatást. Guthy és Jenci majdnem elájultak a zöld hajzat láttán. Mi pedig, ajtómat beriglizve tűrtük a dörömbölést, az éles megjegyzéseket. Végül azonban a kedélyek csillapodásával szakadatlan nevetések között kibékültünk."

Szolnokon Vidor Győző gyűjtögette a művészekről anekdotáit. Pólya Iványról írja, hogy nem állt tőle távol a fűzfarímek faragása sem. „Egyszer a bátyjával, Tiborral együtt vendégségben volt, utána sokáig borozgattak, mikor távozni készültek, a házigazdáék megkérték őket, írjanak valamit az emlékkönyvükbe. Iván nagyhirtelen ezt költötte:

Ti borotok megiván,
Elbúcsúzunk:
Tiborotok meg Iván.

Chiovini Ferenc büszke volt csalhatatlan időjós-tudományára. A művésztelep egyik kerti ünnepélye előtt, amikor mindenkit az a kérdés tartott izgalomban, hogy milyen idő lesz másnap, Fényes Adolf azt tanácsolta: „Szerezzetek egy nagy dunsztosüveget, ültessétek belé Ferit, s tegyetek mellé egy létrát, hátha tud még valamit levelibéka korából."

Aba-Novák Vilmost, mikor a jászszentandrási freskókat festette, egyik rajongója megkérdezte: „Mondja mester, honnét veszi ezt a munkabírást, ezt a szárnyaló fantáziát, a képszerkesztésben való tökéletességet, s a kolorista színérzéket?" Aba-Novák egyet rántott a nadrágszíjon:

— Mi az, hogy honnan veszem? Van!"

Herman Lipót gyűjtéséből adjuk közre az alábbiakat: „Pólya Szolnokon vendégeket vár. Bemegy a városba, a csemegeboltba, és bepakoltat mindenféle finom sütéményt, gyümölcsöt. Mikor fizetésre kerül a sor, a gyakran pénzzavarban leledző Pólya a zsebéhez kap, megtapogatja, s azt mondja:

— Ejnye, otthon felejtettem a pénztárcámat, engedje meg, hogy a 150 koronás számlára átadjam ezt a középnagyságú képet. De miután ez nagyobb értéket képvisel, tessék visszaadni belőle.

A kereskedő:

— Ó, művész úr van nekem visszaadni valóm! — s ezzel kihúzza a fiókot, egy kisebb Pólya-festményt vesz ki és átnyújtja.

Ezt neveztük „Pólya-valutának."

Egy napon Csontváry nagy lelkigyakorlatot tartott nekünk, fiataloknak, és az alkohol káros hatásáról prédikált.

— Ne nekünk mondja ezt — szólt az egyik fiatal festő —, ott ül a nagy művész, a híres Fényes Adolf, a nagy bölcs és római jellem... Nézze, milyen piros az orra és az arca. Virít rajta a borvirág. Őt próbálja leszoktatni az italról!

Csontváry azonnal Fényes mellé telepedett, és sűrű köhécselések közepette a „lelkére beszélt".

Fényes először nagyot nézett, azután búsan válaszolt:

— Sajnos nem megy... Eleinte csak sört és bort ittam, aztán rákaptam a különböző pálinkákra, absinthot, sőt a legerősebb bundapálinkákat ittam, de már az sem volt elég erős, és rákaptam a denaturált szeszre. — Újabb sóhaj. — Ma már az sem elég... Tudja mit iszom már? Szikkativot! Rémes! Tudja, hogy összeragad tőle a gyomrom!?

(A történelmi igazság követeli, hogy megírjam: Fényes soha életében nem ivott.)"

Egri Mária

(Folytatjuk)

ÁLYÁZATI FELHÍVÁS! 35 év alatti
rfiakat keresünk — pedagógus ké-
esítéssel tiszti, középiskolai és 8 ál-
lános végzettséggel tiszthelyettesi
eosztásba — a büntetésvégrehajtási
stület állományába. A fegyveres
stületi tagok kedvezményein túl,
ás juttatásokat is biztosítunk. Rész-
tes felvilágosítás — személyes ér-
eklődésre — Állampusztán a sze-
élyzeti osztályvezetőnél. 578

OLTI eladót, 4 órás takarítónőt és
edolgozó mosó-vasalókat keresünk
elvételre. Jelentkezés: Jelmezkészítő
s Kölcsönző. Kecskemét, Móricz Zs.
. 3. (Udvarban.) 1625

ÉMMUNKÁS Vállalat Kecskeméti
yára azonnal felvételre keres to-
onydarust, gépjárműdarust, aki F.-
ategória jogosítvánnyal rendelkezik.
elentkezés a gyár munkaügyi osztá-
yán, Kecskemét, Izsáki út 2—6. 1641

ÉRFI Fehérneműgyár Kalocsai Gyá-
a Kalocsa, I. István u. 19. pályázatot
irdet a szabadszállási külső üzem-
vezetői munkakör betöltésére. Pályá-
ati feltételek: ruhaipari szakmában
szerzett 5 éves vezetői, középvezetői
yakorlat. Egyetemi KIM. Főiskolai
végzettség, felsőfokú ruhaipari szak-
echnikusi képesítés. Fentiek hiányá-
ban: középfokú ruhaipari iskolai vég-
ettség, 10 éves szakmai gyakorlat.
Esetleg ruhaipari szakmában nyert 15
éves szakmai és vezetői gyakorlat és
szakmunkás-bizonyítvány. Bérezés: a
1971. MÜM. sz. rendeletben foglaltak
szerint. Bejárás esetén útiköltséget té-
rítünk. Jelentkezés személyesen vagy
írásban a fenti cím személyzeti veze-
tőjénél. 576

AZ ÉPSZER Vállalat Gépészeti Osztá-
lya telepített munkahelyre azonnali
belépéssel felvesz autó-motorszerelőt,
építőgépszerelőt, lakatost, hegesztőt,
munkahelyi területi szerelőt, villany-
szerelőt és segédmunkásokat. Jelent-
kezni lehet: Fekete József osztályve-
zetőnél, Kecskemét, Tatár sor 1/a.
1626

NŐI, férfi munkaerőt kertészeti mun-
kára, a kecskeméti strand területén
végzendő segédmunkára felveszünk.
Jelentkezés helye: ÉBKM. Vízmű Vál-
lalat Kecskemét, Izsáki út 13. Munka-
ügyi osztály. 1654

KONYHAI dolgozót állandó munkára
és takarítónőt helyettesítésre azonnal
felveszünk. Országos Pedagógus Gyer-
mekotthon. Kecskemét, Zója u. 9.
Jelentkezés a gazdaságvezetőnél dél-
előtti órákban. 1655

LAKATOSOKAT, műhely-segédmun-
kásokat, villanyszerelőket, víztermelő-
sbe gépápolókat felveszünk. Jelent-
kezés helye: ÉBKM. Vízmű Vállalat
Kecskemét, Izsáki út 13. Munkaügyi
osztály. 1656

SZÁMÍTÓGÉPES könyveléshez tábla-
ellenőrt, raktári anyagkiadót, takarí-
tónőket keres felvételre a Kőbányai
K
G
T

RAKTÁROST, raktári kiadót,
raktári segédmunkásokat ke
vételre a Kecskeméti Ingatl
Vállalat. Jelentkezés Kecsken
lám István utca 2. Munkaüg
port.

FŐKÖNYVELŐI állás betöltés
lyázatot hirdetünk Kecskemé
lentkezés esetén önéletrajz
rünk mellékelni. Leveleket „Ipari
szövetkezet 489870" jeligére a kecske-
méti Magyar Hirdetőbe kérünk. 1565

FŰTÉS-szellőzés tervezésben jártas
épületgépész tervezőt és műszaki
rajzolót felveszünk azonnali belépés-
sel. SZÖVTERV, Kecskemét, Katona
József tér 14. III. emelet 310. 1549

VIKUV

MÉLYFÚRÁSI szak- és mélyfúrási segédmunkásokat változó munkahelyre felveszünk. Személyes jelentkezést kérjük a szükséges iratokkal, szombat kivételével. Vízkutató ÜV. Cegléd, Rákóczi út 72. 427

GÉPKOCSIVEZETŐT és raktári kiadót felvesz a Kiskunfélegyházi Cipesz Ipari Szövetkezet, Bajcsy-Zsilinszky u. 47. 579

FÉMIPARI Szövetkezet, Kiskunfélegyháza, Alpári út 3. felvételre keres egyműszakos munkarendben (6—14 óráig) lakatos, hegesztő szakmunkásokat illetve állami hegesztő minősítő vizsgával rendelkező hegesztőket. Kétműszakos munkarendben marós, esztergályos szakmunkásokat. Magas kereseti lehetőség. 284

GYAKORLATTAL rendelkező kőműves szakmunkást karbantartó munkára, fűtésszerelő szakmunkást és kezdő asztalos szakmunkást állandó munkára felveszünk. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni a műszaki irodán lehet. Zöldségtermesztési Kutató Intézet. Kecskemét, Kisfái 10. 556

PARKETTAGYÁR felvételre keres: faipari gépmunkást. kompresszorkezelőt, női és férfi anyagmozgatót. 44 órás munkahét, fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés: Kecskemét, Halasi út 10. sz. alatt a gyár munkaügyi irodáján. 1443

AGROKER Vállalat felvesz Szállító brigádba 2 műszakban dolgozó rakodó munkásokat, 5 tonnás targoncára nehézgépkezelőt, „F" kategóriával rendelkező gépkocsivezetőt autódarura. Jelentkezés: Kecskemét, Halasi út 29. Szállítási Csoportnál. 1554

utcák, valamint a Tulipán—Csatornapart—Tavasz—Akácfa utcák által határolt területen. 566

Gyászhír

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy férjem, mostohaapám

ZANA KISS MIHÁLY

Kecskemét, Kőrösihegy 11/b szám alatti lakos, életének 68. évében, 1976. április 12-én hosszú betegség után csendesen elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatásának pontos időpontját a későbbiek folyamán, időben közöljük. Gyászoló család. 1684

• • •

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy forrón szeretett édesapánk, nagyapa, testvér és rokon

TÖRTELI PÉTER

gyémántokleveles nyugalmazott tanító

Kecskemét, Lenin tér 8. szám alatti lakos, f. hó 20-án, hirtelen elhunyt. Temetése f. hó 30-án, pénteken délután 2 órakor lesz a kecskeméti köztemetőben. Gyászoló család. 1703

IPARI nagyvállalat beruházási osztályára, a megye területén megvalósuló beruházásainak bonyolítására felvételre keres felső- és középfokú gépész, élelmiszeripari, villamos és építész szakembereket létesítményfelelősi, műszaki ellenőri beosztásba. Pályázatokat az eddigi munkahelyek, beosztások és fizetési igény megjelölésével „Beruházás" jeligére a Kiadóhivatalba kérjük. 550

A KECSKEMÉT és Vidéke Sütőipari Vállalat felvesz gépesített, modern üzembe, könnyen elsajátítható munkára sütőipari betanított munkásokat, valamint villanyszerelő és lakatos szakmunkásokat, szakképzett bolti eladókat. Jelentkezni lehet Kecskemét, Szolnoki út 23—25. sz. alatt. 557

CENTRUM HÉTFŐ 20%

Sümegi György

A japán kávéház művészszatalánál jogiatnak helyet, az alá-
írás szerint: Lechner bácsi, Fenyes bácsi, „Szinyey Merse Pál,
Ivanyi Grünwald, Lázár Béla, Róna József, Csók István, Kern-
tock K., Ernst Lajos, Manheimer G., Falus Elek, Pólya Tibor,
Herman Lipót.

A karikatúrákon jól megfigyelhetők Pólya művészi előadásmódjának sajátosságai: humora, jó összefogaló készsége, művelnek határozott körvonaljátéka és mindaz, amiért érdemes a nevét megjegyeznünk 90. születésnapján.

lentkezés a sajátja, mint a téma hosszú gondolati és testi erőlelése. Így a nagyobb kompozíció, és rajzai, illusztrációi is gyorsan lejegyzett pillanatképek: tűnő hangulatokat, egyszerű állapotokat rögzítenek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 APR 25
PETŐFI NÉPE

Pálya Tibor,
festő-grafikusművész

Pólya Tiborról – születése évfordulóján

Talán kevésbé izgalmas évfordulóról írunk mai számunkban. Számunkra azonban becses a születésnap, mivel a kecskeméti művésztelep egyik alapító tagjáról van szó. S alkalom ez arra is, hogy pontosabbá tegyük a Magyar Életrajzi Lexikon közlését, amely szerint Pólya Tibor 1912-től 1919-ig lett volna tagja a kecskeméti művésztelepnek. Nem, ennél jóval rövidebb ideig kötődött a városhoz, ám az itt töltött nyári hónapok nem múltak el nyomtalanul a munkásságában.

Pólya Tibor rajza. A karikatúra a kecskeméti művésztelepen illetve a közelében készült.

A szöveg:
— Egy pengőt kap mindennap a felesége, ha megengedi kend. hogy lefessem.
— Hát a gyeröktartást én fizessem, nagyságos úr?

Kisebb-nagyobb eltérésekkel ennyit őriznek a lexikonok a ma 90 éve született Pólya Tiborról: festő-grafikus; Budapesten, Szolnokon és Párizsban tanult; tagja volt a szolnoki és a kecskeméti művésztelepnek; táj. és figurális képeken kívül plakátterveket és karikatúrákat készített; 1917 és 1924 között majd minden évben kiállított az Ernst Múzeumban; 1929-ben a Fészek Klubban gyűjteményes tárlata volt; 1925 és 1928 között a Kossuth-szobor leleplezésekor Amerikában járt és a New Yorkba látogatott küldöttség útjáról albumot adott ki; szülővárosában, Szolnokon halt meg 1937. november 29-én.

Az ilyen rövid összefoglalók természetesen keveset mondanak a művészi pályáról. Különösen akkor, ha Pólya Tibor alkotásait egyáltalán nem ismeri, nem is ismerheti a mai művészetszerető érdeklődő. A kézikönyvekben nem szerepelnek az alkotásai, s a kecskeméti és a szolnoki művésztelepről készült modern feldolgozások sem tárták fel a munkásságát a nagyközönség előtt, mivel még nem jelentek meg. Érdekes, hogy a gyakori kiállításai sem váltottak ki jelentősebb viszhangot, csupán Bálint Aladár (Nyugat 1921. 641.) jegyzett föl róla egy kiállítási beszámolójában néhány fontos jellemzőt: „... teljesen ösztönei vezetik. Sokfelől jövő hatás üt ki képein. A Viaskodás című képe Daumierra való emlékezés jeleit mutatja."

Pólya Tibor emlékét — a korabeli tárlatlátogatókon kívül — legelevenebben a pályatársak őrzik, és közülük is elsősorban azok, akik szűkebb, baráti köréhez tartoztak. Ilyen barát, kolléga volt Herman Lipót, akivel 1910—11-ben együtt dolgozott a kecskeméti, majd sokáig a szolnoki művésztelepen és akivel egy asztalnál ült a Japán Kávéházban évek hosszú során át. Herman Lipót a nekrológban (Magyar Művészet 1938. január) mond el legtöbbet Pólyáról: „Teljesen kialakult eredeti művész volt, termékeny és sokoldalú — úgy a grafika, plakát, illusztráció, karikatúrarajzolás, mint az olaj és temperával festett magyaros és kosztümös zsáner, táj és arckép területein". Herman hozzáfűzi azt is, hogy Pólya tulajdonképpen autodidakta volt, noha egy évet az Iparművészeti Főiskolában, fél évet az Országos Mintarajziskolában tanult, de közben már különféle lapok számára rajzolt és illusztrált. Néhány hónapig Münchenben és Párizsban élt, de az igazi művészi tanulóidejét Fényes Adolf mellett töltötte a szolnoki művésztelepen.

Pólyánál nehéz elkülöníteni a fejlődési szakaszokat. Úgy tűnik, hogy a felkészültsége már a pálya elején ugyanolyan biztos és határozott, mint a későbbi években. Jó humora különösen a csoportokat ábrázoló népi életképein ütközik ki. Főleg a mesélés, a szélesebb elbeszélő je-

Két kép a hirtelen elhúnyt Pólya Tibor szolnoki életéből: balról Pólya Tibor szolnoki műtermében, jobbról Pólya Tibor vadászat közben

Pólya Tibor

Pesti Napló képe mell.
1937. dec. 5.

VASÁRNAP **28** Kat. Pignatelli Prot. Stefánia	N. k. 7 ó. 21 p. N. ny. 16 ó. 13 p.	
HÉTFŐ **29** Kat. Szaturnin Prot. Noé	N. k. 7 ó. 23 p. N. ny. 16 ó. 13 p.	Izr. 25. Khanuka **kezdete**
KEDD **30** Kat. András aps. Prot. András	N. k. 7 ó. 24 p. N. ny. 16 ó. 12 p.	
SZERDA **1** Kat. Elegy pk. Prot. Elza	**XII. HÓ DECEMBER** N. k. 7 ó. 26 p. N. ny. 16 ó. 12 p.	
CSÜTÖRT. **2** Kat. Bibiana vt. Prot. Aurélia	N. k. 7 ó. 27 p. N. ny. 16 ó. 11 p.	
PÉNTEK **3** Kat. Xav. Fer. Prot. Olivia	N. k. 7 ó. 28 p. N. ny. 16 ó. 11 p.	
SZOMBAT **4** Kat. Borbála vt. Prot. Borbála	N. k. 7 ó. 30 p. N. ny. 16 ó. 10 p.	Izr. 30. S. Mikez R. Kh.

Pólya Tibor

— **A szolnoki megyeházán december 20-án leplezik le Horthy István lovassági tábornok arcképét.** Szolnokról jelentik: December 20-án rendkívül ünnepélyes keretek között leplezik le a szolnoki vármegyeházán Horthy István ny. lovassági tábornok arcképét, a hirtelen elhunyt Pólya Tibor festőművész alkotását. Pólya Tibor már nem is tudta teljesen befejezni a képet és az utolsó simításokkal Chiovini Ferenc festőművészt bízták meg. Az ünnepi beszédet Kenéz Béla ny. miniszter mondja.

Új Magyarság

1937. dec. 5.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter rádióbeszéde a takarékosságról

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter vasárnap délben a takarékossági propaganda bevezetéseként rádióbeszédet mondott. A miniszter a következő felhivást intézte az ország lakosságához:

Kedves hallgatóim!

Közel ötéves miniszterségem alatt alig léptem a mikrofón elé. Most mégis a magyar rádió nyilvánosságát veszem igénybe, mert rendkívüli horderejű kérdésre, a háborús gazdálkodás egyik legfontosabb tényezőjére: az általános takarékosságra kívánom felhívni az ország figyelmét:

A háborús gazdálkodás legfontosabb feladta a termelés és fogyasztás egyensúlyának biztosítása. Ez azonban sok nehézségbe ütközik. A termelésnek nagyon jelentős részét ugyanis a háború és a hadsereg szolgálatába kell állítani. A hadsereg igényeit kell mindenekelőtt kielégíteni s csak a megmaradó rész a polgári lakosságé. Csakis ez a megmaradó rész szolgálhat a polgári fogyasztás céljaira és ez természetesen kevesebb, mint békeidőben szokott lenni.

Ez a helyzet az egész termelésnek a háborús gazdálkodásra való beállítását és annak legmesszebbmenő fokozását teszi szükségessé. Ebben a tekintetben a kormány a mezőgazdaság, ipar és közlekedés céltudatos fejlesztésével mindent megtett annak érdekében, hogy a termelés a háborús szükséglet szintjére emelkedjék és hogy a termelt javakból megfelelő rész álljon rendelkezésre a polgári lakosság szükségletének kielégítésére is. A termelés fokozásának azonban megvannak a maga nagy akadályai, így főleg a nyersanyaghiány és a katonai szolgálatot teljesítők munkaerejének kiesése. Ennek folytán a polgári lakosság fogyasztásánál feltétlenül korlátozásokra van szükség. Ezek a korlátozások bizonyos vonatkozásokban kényszer formájában jelentkeznek, így elsősorban a jegyrendszerben. Ez azonban nem elegendő, hanem szükség van a fogyasztásnak a közönség részéről önkéntesen történő csökkentésére, azaz az önkéntes takarékosságra is.

A takarékoskodás minden vonatkozásban a háborús gazdálkodás céljait segíti elő. A takarékosság eredménye megnyilvánul elsősorban abban, hogy a rendelkezésre álló készletek többek igényeit elégíthetik ki, de megnyilvánul abban is, hogy a takarékoskodás eredményeiből fokozni lehet a termelést. A megtakarított pénzt, amelynek éppen a háborús gazdálkodás sikere érdekében a takarékpénztárakhoz, a biztosító intézetekhez és a bankokhoz kell kerülnie, ezeken az intéményeken keresztül oda tudjuk eljuttatni, ahol az újból a termelés és a hadviselés céljait szolgálhatja.

Kedves Hallgatóim! A háborús gazdálkodás céljait szolgáló takarékosság szokszor nem egyéb, mint az egyén szempontjából értéktelennek látszó apróságoknak a pusztulástól való megmentése. Ezek az apróságok ugyanis együttesen az ország közgazdasága részére már jelentős értéket képviselnek. Maga a takarékosság pedig tulajdonképen csak látszólagos és csak ideiglenes lemondás, mert annak gyümölcseit nemcsak a nemzet összessége, hanem maga az egyén is előbb-utóbb élvezni fogja.

A takarékosság segítségével a rongyhulladékból új szövet, az ételmaradékból zsiradék vagy szappan lesz. A világítás megtakarítása anyagot és munkaerőt szabadít fel. A felesleges kiadások elmaradásából takarékbetét képződik s az így keletkezett tőkék újból a termelés szolgálatába állhatnak, a takarékoskodó egyén számára pedig tartalékot jelentenek saját életének válságos időszakára vagy olyan időpontra, amikor majd a béke idején régi vágyainak megvalósításához foghat.

A takarékosság azonban nemcsak a háborús gazdálkodás nélkülözhetetlen eszköze, hanem békés viszonyok között a nemzet gazdagodásának előfeltétele. Ha tehát most a háborús gazdálkodásban erőteljesen kifejlődik nemzetünkben a takarékosság ösztöne, ezzel nemcsak életszínvonalunk megmaradását, a háborús gazdálkodás sikerét és hadseregünk győzelmét mozdítjuk elő, hanem megteremtjük a háború utáni Magyarország gazdasági fellendülésének alapjait is.

Ezek azok az indokok, amelyek a kormányt arra késztették, hogy a takarékossági propagandát kormányprogrammá tegye. Ezért állandó felvilágosító és tájékoztató szolgálatot indítunk meg, mivel általános takarékossági mozgalmat kívánunk életre kelteni.

A kormány ennek az általános takarékossági mozgalomnak a keretében nemcsak propagativ és felvilágosító eszközökkel kívánja előmozdítani a takarékosságot, hanem olyan intézkedésekre is készül, amelyek a takarékosságot az egyén számára fokozottabb mértékben előnyössé teszik. Ezek a tervbe vett intézkedések alkalmasak lesznek arra, hogy azokat is takarékosságra és megtakarított pénzüknek takarékbetétként való elhelyezésére indítsák, akik egyébként talán ezt nem tennék.

De nemcsak azért kell takarékoskodnunk, mert az egyéni érdek, hanem azért is, sőt elsősorban azért, mert ez a nemzet léte és jövője szempontjából elsőrendű szükségesség, amit a nemzet nagy családjának minden tagja át kell hogy érezzen. Ezért a hazafiság dolga, hogy mindenki a maga erejéhez képest ezen az úton is hozzájáruljon a győzelem kivívásához.

A kormány megbizásából felhívom a nemzet minden egyes tagját, hogy takarékosságával álljon a küzdők sorába és ezzel az itthoni békés eszközzel teljesítse azt a kötelességet, amit katonatestvéreink vérük és életük feláldozásával, fegyverrel a kezükben, messze a harctereken teljesítenek.

Erős a hitem, hogy a magyar társadalom, amely mindenkor megértette az idők szavát és példásan teljesítette hazafiúi kötelességét, a takarékossági mozgalomban való tevékeny részvételével és az ehhez szükséges lemondások és kényelmetlenségek vállalásával most is ezt fogja tenni. Tegye pedig ezt mindenki úgy, mintha katona volna és parancsnak engedelmeskedne, mert Főméltóságú Kormányzó Urunk is ép a közelmultban juttatta kifejezésre az országgyűléshez intézett, mindnyájunk szívébe mélyen bevésődött üzenetében azt a legmagasabb óhaját, hogy a nemzet minden tagja fokozott mértékben állítsa szorgalmát, munkaerejét és — ha van — tőkéjét is a nemzet nagy céljainak szolgálatába.

A tejellátás rendje hétfőn, kedden és szerdán

A székesfőváros közélelmezési ügyosztályának intézkedésére november 30-án, december 1-en és 2-án, hétfőn, kedden és szerdán az „A" és „B" jegyekre mindhárom napon a teljes mennyiséget, tehát 1—1 litert, a „C" és „D" jegyekre pedig 3—3 dcl. tejet szolgáltatnak ki a tejviszontelárusítók. (MOT)

Zsidó ingatlantulajdonosok igazolása

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
Most kiadott kormányrendelet értelmében a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló 1942. évi XV. t.-c. 3. §-ának 4. bekezdésében meghatározott azt a körülményt, hogy a zsidó ingatlantulajdonos az 1918. és 1919. évi forradalmak idején és az ezek ellen irányuló vagy az országhoz visszacsatolt területeken az elszakítás ideje alatt szervezett nemzeti mozgalmakban résztvett és ezzel életét kockáztatta vagy emiatt szabadságvesztést szenvedett, az Országos Vitézi Szék által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni. Az 1939. évi IV. t.-c. végrehajtása során a 7720/1939. M. E. számú rendelet 6. §-ának 8. bekezdése alapján az Országos Vitézi Szék által kiadott bizonyítványt igazolásra el kell fogadni. Ez a rendelkezés azonban nem érinti annak lehetőségét, hogy az Országos Vitézi Szék az ilyen bizonyítványt újra vizsgálat alá vegye, ha a bizonyítvány kiadásának alapjául — akár az érdekelt fél valótlan előadása következtében, akár más okból — a valóságnak meg nem felelő ténymegállapítás szolgált.

Holnap folytatja a Ház a megajánlási vitát

Élénk belpolitikai, illetve parlamenti élet lesz ezen a héten is. A képviselőház *kedden folytatja az appropriációs törvényjavaslat vitáját*, amely előreláthatólag kitölti a házszabályok által engedélyezett hat nap még hátralévő három napját is. *Kállay* Miklós miniszterelnök a vita végén válaszol a felszólalóknak és nagyobb beszédben foglalkozik az időszerű, általános problémákkal. A miniszterelnök beszéde elé *igen nagy érdeklődéssel tekintenek.*

Az appropriációs vita végeztével *az állami költségvetés átkerül a felsőházhoz*, ahol szintén *élénk budgetvitát várnak.* A képviselőház a karácsonyi szünetig még *több törvényjavaslatot* letárgyal. Ezen a héten, vagy a jövő hét elején minden valószínűség szerint sor kerül *a hadkötelezettségi adóról és a hadmentességi váltságról* szóló törvényjavaslat letárgyalására is.

A *Magyar Élet Pártja* csütörtökön délután 6 órakor pártértekezletet tart. Az értekezleten — hír szerint — *időszerű politikai kérdéseken kívül pártkérdések is szóbakerülnek.* Az értekezlet előtt csütörtökön délben egy órakor pártvezetőségi ülés lesz.

Statáriális bíróság előtt a pestkörnyéki villák réme

Az Esti Ujság beszámolt azokról a sorozatos betörésekről, amelyek az utóbbi időben Pestkörnyéken, főként Rákosszentmihályon és Mátyásföldön történtek. Három hét alatt tizenöt villát fosztott, ki a tettes: Gergely János rovottmultú alkalmi munkás, aki csak néhány héttel ezelőtt szabadult ki a gyüjtőfogházból.

Gergely János érdekes módon került rendőrkézre. Az egyik rákosszentmihályi villatulajdonos villanycsengővel szerelte fel a fáskamráját és amikor Gergely a lakatot lefeszítette, a csengő megszólalt, a villatulajdonos kiment az udvarba és a betörőre rázárta a kamra ajtaját, azután rendőrt hívott, aki Gergely Jánost bekísérte a mátyásföldi rendőrkapitányságra, ahol 23 villabetörést ismert be. Az egyik helyen 2000 pengő értékű ruhaneműt, a többi helyen is ezreket érő ingóságokat lopkodott össze. Minthogy betörését az elsötétítés ideje alatt követte el, így az ügyészség statáriális bíróság elé állította.

A pestvidéki törvényszék rögtönítélő tanácsa Márton Albert dr. másodelnök vezetésével hétfőn délelőtt kezdte meg Gergely János bűnügyének főtárgyalását. A statáriális bíróság tagjai: Kolozs Lajos dr., Patony Pál dr. és Sohár Pál törvényszéki tanácselnökök és Szücs János dr. törvényszéki bíró.

A vádlott nacionáléjának felvétele után Dezső Sándor dr. ügyészségi alelnök szóban terjesztette elő a vádat, azután sor került a vádlott kihallgatására. Gergely János teljes beismerésben van.

Lapzártakor a tárgyalás tart.

December 10-én lép életbe a főváros új tanügyi-szabályrendelete

A főváros törvényhatósági bizottsága legutóbb szabályrendeletet alkotott a székesfővárosi közoktatási alkalmazottak illetményeinek, ellátási díjainak és jogviszonyának szabályozásáról. A belügyminiszter a szabályrendeletet kisebb módosításokkal jóváhagyta. Szendy Károly polgármester ma délelőtt rendeletet adott ki és ebben úgy intézkedett, hogy az új tanügyi szabályrendelet december 10-én lép életbe.

AZ IDEI KARÁCSONY a honvédeké és hozzátartozóiké

A „Leventeifjúság Honvédkarácsonya" mozgalom irodájának vezetője szombaton délután a Tattersallban a budapesti és budapestkörnyéki középiskolás leventék előtt ismertette a leventék hatalmas szeretetcsatájának haditervét. A Levente Hírközpont jelentése szerint beszéde elején visszapillantott diákkorának arra az idejére, amikor 1915-ben az inségeseket írták össze a diákok.

E hét közepén megjelennek sokezres példányszámban a leventeifjúság faliképei, amelyek hirdetik, hogy *„1942 Karácsonya a magyar honvédeké és hozzátartozóiké"*. Ekkor kezdődik meg az egész országban a szeretet hatalmas csatája, amely minden akadályt legyőzve *hidat épit az otthon-és a Don partja között.* Vitéz nagybaczoni *Nagy* Vilmos honvédelmi miniszter december 13-án *a rádióban emlékezik meg a leventeifjúság országos Betlehem-járásáról.*

Milliós papirkatona-hadsereg kel életre, ezt a hadsereget nem lehet lebecsülni, mert életrekelti az a lelkierő, amelyből születik. A leventeifjúság ajándékcsomagjait, amelyet a magyar társadalom karácsonyfájáról gyüjt össze, újév után küldik ki a frontra, hogy érezze a magyar honvéd: mindig gondolnak rá, nemcsak pontosan karácsony estéjén, amikor az emberiség szinte már hivatalból is, szokásból is szeretetet mutat egymás iránt.

KARÁCSONYRA
— kérjük — vásároljon idejekorán. Igy sokkal dúsabb választékból kényelmesebben vásárolhat, különösen ha a délelőtti órákban látogatja meg áruházunkat. A karácsonyi ajándékok lehető zavartalan szállítása miatt is előnyösebb minél előbb vásárolni!
CORVIN
A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

HIREK

Felavatták a postások Horthy Istvánról elnevezett kollégiumát

Vasárnap délelőtt 12 órai kezdettel előkelő közönség jelenlétében avatták fel a Postamesterek és Postamesteri Alkalmazottak Országos Önsegélyző- és Nyugdíjegyesülete hetvenötéves fennállása alkalmából a Böszörményi-út 24. szám alatti székházát és vitéz nagybányai Horthy Istvánról elnevezett kollégiumát.

A díszközgyűlést a kollégium növendékei a Magyar Hiszekegyével nyitották meg, majd lecsméri Hajdu Tibor, az egyesület elnöke mondott megnyitó beszédet. Dr. Márfalvi Jenő postafőigazgató, a Postás Kari Egyesületek Szövetségének elnöke üdvözölte a hetvenötéves egyesületet.

Az ünnepi avatóbeszédet dr. Kuzmich Gábor postavezérigazgató mondotta, rámutatva arra a nagy munkára, amelyet az egyesület végzett és vázolta a kollégium feladatait. A díszközgyűlés a Szózat eléneklésével ért véget, majd a jelenlevők megtekintették a felavatott székházat és kollégiumot.

— **A Kormányzó Úr nevenapján fellobogózzák a budapesti házakat.** [illegible] polgármester [illegible] kerettel ellátott falragaszokon hívja fel a budapesti háztulajdonosokat arra, hogy december 6-án, vasárnap a Kormányzó Úr nevenapján, házaikat lobogózzák fel.

— **Szily Kálmánt a kolozsvári egyetem díszdoktorává avatják.** A kolozsvári egyetem tanácsa a Mátyás Király Diákház dísztermében december 8-án nyilvános ülést tart, amelyen ünnepélyes keretek között a bölcsészet-tudományok díszdoktorává avatják Szily Kálmán titkos tanácsost, a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanárát.

— **Új magyar katonai attasé Vichyben.** A kormányzó a honvédelmi miniszter előterjesztésére nemes hódosi Karátsony László, vezérkari szolgálatra visszatartott ezredes, vichyi katonai attasét beosztása alól december 1-vel felmentette és utódául Sipos Béla II. vezérkari századost nevezte ki.

— **Burgonyával készült tésztafélék.** Az Elektromos Művek Eskü-út 5. számú bemutató villamoskonyhájában burgonyával készült tésztafélék, zsír nélkül, kevés zsírral és zsírpótló anyagokkal készített jóízű ételek sütés-főzését mutatják be, egyben a villamostűzhely helyes és takarékos kezelését tanítják meg. Délutáni előadás: szerdán 5 órakor. Délelőtti előadások: hétfőn, csütörtökön és pénteken 10 órakor. Belépés, ruhatár díjtalan.

MAGYAR FESTŐ

Irta: Harsányi Zsolt

Kevés olyan jóbarátom volt nekem, mint ez a festő. Hadd mondom el, milyen volt embernek. Délceg növésű legény, de korán kopaszodó, kedélyes orcájában a szeme a legnevezetesebb. Nem mintha valami regényesen szép, álmatag szemet rajzolt volna neki a sors. Inkább érzékenyen kényes, vöröslő héjú volt ez a szem. De hunyorgásban az a magyarság settenkedett, amelynek valódi mibenlétét csak a humorral, a figurás játékossággal, a gyermek derűjének és az agg apó bölcsességének keverékével, valami angyalian naiv agyafúrtság és simogató jóság együttes csillogásával lehetne szabatosan megközelíteni. (Csak megközelíteni, mert hogy mi a magyarság, azt tapogatódzó kísérleteken túl teljesen és akkurátosan még nem írták le az írók. Pedig éppen ideje volna.)

Egyszóval magyar volt, mint a lebbencsleves íze, vagy a pusztai pásztortűz. Ha így elgondolkozom eleven emlékéről, jegyzegetem magamban egyénisége elemeit, s mintegy leltárt jegyzgetek erről a lélekről, a következőket sorolgatom fel róla. Lusta volt ugyanakkor, mikor bámulatosan türelmes tudott lenni. Találékony volt, mint a fúró-faragó falusi ezermesterek, de az élet gyakorlati voltának hétköznapjaihoz aligha volt köze. Elsőrangú alkotó tehetség volt és tehetségtelen üzletember. Roppantul szerette a tréfát, a mókás bolondítást, akkor is, ha rovására gyúrolták. Lelkének nyersanyaga a humor volt, nem a „vicc", hanem a magasrendű humor: humoros volt nemcsak jókedve, hanem világnézete is, a humor, amely nem más, mint fajtájának saját ősi bölcsessége, mind szelíd iróniájában, mind mélyen elbúgott bánatában benne csillogott. Erősen ösztönös volta tette művelté: egy tetőoromzatból annyira megértette egy kor egész stílusát minden egyéb részletével együtt, mint más tíz könyvből sem, ázsiai nomádok sámán-tehetsége ez, amely száz összefüggést lát ott azonnal, ahol más egyet sem. De igazán csak a maga fajtája érdekelte, abból is a lentebbik fele: a kurtanemes táplálta képzeletét, meg a falusi szántóvető. Lelke a földből nőtt ki és gazdag gyümölcseinek terhétől a földhöz hajlott vissza: a hétszilvafás magyartól felfelé a világ már nem az ő világa volt. Ha valami idegen lényt festett, az bohóc volt, vagy ilyesmi, mintha egész művészete azt bizonygatta volna, hogy tehetsége afféle igric a magyarok között. Áldott jó fiú volt, az ég madaraihoz hasonlóan nem könnyelmű, hanem gondatlan. Emléke olyan, mint az az édesded kunsági mosoly, amit behavazott falvainak ködmenes, kucsmás, topogó parasztjainak elemezhetetlen, színmagyar humora kelt az arcon.

Éppen ilyesféle képet festett, falusi farsangot, uccai menet ősi és mulatságosan ijesztő jelmezeit a havas képen. Művészete tetejéhez érkezett, ötvenegyéves volt, szive már megrokkant s fájdalmakat érzett olykor, de ezekre nem sok ügyet vetett. Művésztelepi kis otthonában vendégeket látott, jóbarátokat, piktornépet. Jó kedve volt, most is ő adta a dúsgazdag derűt a társaságnak, mint rendesen. Csak akkor vált kissé érzelmessé, mikor Budapesten maradt lányáról beszélt. Mondogatta, hogy maga szeretné rajzolásra tanítani a tehetséges gyereket. Aztán visszacsapott tréfáira, pompásan tudott — ez is magyar vonás — anekdotákat elmondani.

Éjféltájt a vendégek elmentek. Ő lefeküdt és teát kért. Felesége kiment a konyhára, hogy megcsinálja a teát, a cselédet már restellte zavarni. Annyi ideig maradt kint, míg a tea felforr. A kész teát behozta. Az ágyban ott feküdt a festő holtan. Arca torzulatlan, derűs és szelíd. Nyilván semmit sem szenvedett, mikor meghalt. Éjjeli szekrényén kirakva egy s más: ceruzája, törlőgumija és két darabja egy kártyalapnak. Ezt aznap lőtte ketté. Nagyon szerette mutogatni, milyen pompás céllövő: pisztollyal el tudta lőni a kártyalap élét. A festőállványon ott állt befejezetlenül a falusi farsangolók képe. Igy, befejezetlenül, ma is megvan. Művészete is mosoly közben múlt el.

Ez a néhány sor a szeretetnek és a művészet magyar voltának kegyeletes megemlékezése. Vasárnap lesz ötéve, hogy Pólya Tibor meghalt.

— **Zichy János gróf emlékbeszéde Huszár Károly síremlékének felavatásán.** A Kerepesi-úti temető 34-ik parcellájában vasárnap délben kegyeletes ünnepséggel avatták fel Huszár Károly volt miniszterelnök, a nagy katolikus közéleti férfi síremlékét. Az avatási ünnepségen nagyon sokan jelentek meg a magyar közélet kitűnőségei közül. A síremlék Kisfaludy-Stróbl Zsigmond szobrászművész alkotása. Zichy János gróf emlékbeszédében méltatta Huszár Károly egyéniségét, munkásságát a sajtó, a katolikus társadalmi, szociális és politikai élet terén. Beszédét azzal fejezte be: Hirdesse a síremlék felirata idötlen-időkig — mondjátok meg a nemzeteknek, hogy Krisztus uralkodott a keresztfáról. A síremléket elborították a koszorúk, amelyeket különféle intézmények és egyesületek nevében helyeztek el.

— **Házasság.** Hegedűs Imre m. kir. zászlós és nemes Szigethy Katalin szombaton este hat órakor a Kálvin-téri református templomban házasságot kötöttek.

— **Elkészült a kéményseprők nyugdíjszabályzata.** A Keresztényszocialista Kéményseprőmunkások Országos Szakegyesülete részletes tervezetet dolgozott ki a kéményseprő nyugdíjintézmény létrehozására. Az érdekelt munkásság már régóta foglalkozik azzal a tervvel, hogy az elaggott és munkaképtelenné vált kéményseprő segédeket megsegítse. A tervezet a szakemberek elismerését is elnyerte és az érdekeltek remélik, hogy az ország rövidesen egy újabb szociális intézménnyel gyarapodik.

Ma elsötétítés 20 órától 5 óráig

— **Pénteken tartja közgyűlését a Szőlősgazdák Egyesülete.** A Magyar Szőlősgazdák és Hegyközségek Országos Egyesülete december 4-én, pénteken délelőtt 10 órakor az OMGE nagytermében tartja negyvenedik évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen báró Waldbott Kelemen titkos tanácsos mond elnöki megnyitót, Rónay Ernő igazgató pedig az egyesület mult évi működéséről számol be.

— **Gaál János cipőgyáros az Esti Ujság útján 3000 pengőt adományozott jótékony célra.** Gaál János cipőgyáros, az *Esti Ujság* útján a Magyar Vöröskeresztnek 1000, a hadiárváknak 1000, a Főméltóságú Asszony akciójára 1000, összesen 3000 pengőt juttatott. A remeslelkű adományokat a rendeltetési helyére juttattuk.

— **Pataky Kálmán olasz műsorral szerepel a rádióban.** Pataky Kálmán kamaraénekes kedden 18.25 órás kezdettel olasz áriákat és dalokat énekel a rádióban. Félórás műsorán Cimarosa és Donizetti egy-egy áriája és négy gyönyörű olasz dal szerepel.

— **Magántanári megerősítés a Műegyetemen.** A kultuszminiszter dr. techn. Vietórisz József műszaki főtanácsosnak, az Ipari Anyaghivatal vas- és acélosztálya vezetőjének műegyetemi magántanári képesítését megerősítette.

Ótátrafüredre a Tátra Szanatoriumba utazók részére felvilágosítással rendelkezésre áll dr. Reichart Dezső főorvos, nov. 30-tól dec. 4-ig d. e. 10—11 óráig a Tátra-irodában, Dorottya-utca 5—7. és délelőtt 11—12 óráig Ótátrafüred irodájában Hucskó Mihály főtanácsosnál, Rákóczi-út 17. szám, I. em.

— A HERMES ALAPTŐKE-EMELÉSE. A „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet rt. részvényeseinek november 28-án megtartott közgyűlése az igazgatóság által előterjesztett mérleget elfogadta. Az 1941—42. üzletévre szóló osztalékszelvényt 80 fillérrel fogják beváltani. A közgyűlés elhatározta az alaptőkének 3,360.000 pengőről 5.040.000-re való felemelését 84.000 darab, egyenként 20 P névértékű, 1942 július hó 1-től osztalékjogosult új részvénynek névértékben való kibocsátásával. Az új részvényeket 2:1 arányban a régi részvényeseknek ajánlják fel. Belföldi részvényesek 1942 december 1-től december 9-ig, külföldi részvényesek 1942 december 1-től december 31-ig gyakorolhatják az elővételi jogot. Az igazgatóság új tagja Oetl-Pálffy Dénes dr. lett.

— *A HOFFMANN-CSEPPEK JUBILEUMA. A Hoffmann-cseppeket minden háztartásban jól ismerik, de kevesen tudják, hogy milyen régi ez a sok mindenre használatos gyógyszer. Hoffmann Friedrich, a cseppek feltalálója még a XVIII. század első felében élt Halle városában. Kitűnő orvosnak ismerték és tudományos munkáit szakkörökben ma is sokra becsülik. Ezelőtt 200 évvel, 1742 novemberében halt meg.*

— **Kádár Levente belügyi államtitkár megtekintette a bácskai ONCsA-házakat.** Kádár Levente belügyi államtitkár, az Országos Szociális Felügyelőség ügyvezető elnöke, szombaton délután megtekintette a Baján, Bezdánban és Zomborban az Országos Nép- és Családvédelmi Alapból épült házakat. Vasárnap a bácsmegyei Óbecse községben 109, Péterréve községben pedig 16 családiházat adott át a sokgyermekes és árvízkárt szenvedett családoknak.

— *SOKGYERMEKES ANYÁKAT JUTALMAZ A FŐVÁROS. Budapest Székesfőváros társadalompolitikai tevékenységének alapvető gondolata a családok intézményes védelme és gondozása. A családi közösségek anyagi megerősítése mellett szükséges, hogy a hatóság és társadalom tanujelét adja a sokgyermekes családok iránt érzett tiszteletének és megbecsülésének. A főváros ebben az évben, a Kormányzó Úr Őfőméltósága nevenapján, december 6-án, vasárnap az új városháza közgyűlési termében ünnepélyes külsőségek között 320 fővárosi sokgyermekes édesanyát tüntet ki és jutalmaz meg.*

— **Az Országos Középiskolai Tanáregyesület közgyűlése.** Szombaton délután tartotta a Magyar Tudományos Akadémián évi rendes közgyűlését az Országos Középiskolai Tanáregyesület. Az Akadémia heti üléstermét zsúfolásig megtöltötték a középiskolai tanárok. A közgyűlést Bernolák Kálmán elnök nyitotta meg, aki megnyitójában először is a harctéren küzdő tanártársairól emlékezett meg, majd kifejtette, hogy a belső front megerősítéséhez feltétlenül szükséges a magyar társadalom bekapcsolódása is. A tanári társadalom készséggel vállalja is ezt a feladatot, a nemzet jövőjének nevelését. Avatatlanok hangzatos jelszavakkal ne közeledjenek az iskolákhoz — mondotta az elnök. Beszélt ezután a tanári utánpótlás kérdéséről, a tanári pálya elnéptelenedéséről és különösen a férfitanár-hiányról. Megemlékezett ezután a hősi halált halt Kormányzóhelyettes Ur Őfőméltóságáról, a magyar ifjúság örök mintaképéről. Beszéde végén a magyar katona hősiességét méltatta és a honvédek hősi munkáját minden itthoni munkánál többre értékelte. Az elnök beszéde után a kultuszminiszter képviseletében jelenlévő Kovács Gyula miniszteri osztályfőnök tolmácsolta a miniszter köszöntését és biztosította a középiskolai tanárokat a miniszter jóindulatáról. A főtitkári jelentés, a tisztújítás eredményének a kihirdetése és a számvizsgáló-bizottság jelentése után a közgyűlés a Himnusz hangjaival ért véget.

— **Gámenczy—Halász: A kötött élelmiszergazdálkodás gyakorlati kézikönyve.** Gámenczy Béla, az Élelmiszerjegyközpont vezetője és dr. Halász Árpád, az Élelmiszerjegyközpont h. vezetője több, mint 500 oldalas gyakorlati kézikönyvben foglalták össze a kötött élelmiszergazdálkodással kapcsolatos rendelkezéseket és tudnivalókat. A könyv világos és áttekinthető összeállítása lehetővé teszi, hogy az érdeklődő pillanatok alatt megtalálja a jogérvényes helyzet részletes ismertetése mellett a gyakorlati eljárás módját és a vonatkozó rendeletek számát. Tartalmazza egyben a kormányhatósági körrendeleteket, amelyek a hivatalos lapban nem jelentek meg és a budapesti polgármesteri rendelkezéseket. Vállalatok, magánosok, városi és községi hatóságok részére a mai viszonyok között nagy gyakorlati értékkel bír ez a könyv, amelyhez dr. *Rosta János* közélelmezési tanácsnok írt érdekes bevezető tanulmányt. A könyv ára 13 pengő. Megrendelhető a kiadónál: Balogh Zoltán, Budapest, IX. Lónyay-utca 37/a-b.

— **Előadások.** Veress Gábor dr., MÁV-igazgató, az IBUSz alelnökvezérigazgatója, egyetemi ny. tanár a „Közlekedési vállalatok versenyéről" ma este 18.30 órakor, a közegészségtani intézet tantermében (VIII., Esterházi-utca 9.) előadást tart. — Boda István, a Magyar Psychologiai Társaságban „Nemzetpolitikai lélektan fogalma, gyakorlati jelentősége" címmel ma este fél 7 órakor az Elme és idegkórtani klinika előadótermében (VIII., Balasa-u. 6.) előadást tart. Paul Diepgen egyetemi tanár, a berlini egyetem orvosi és természettudomány-történelmi intézet igazgatója az Orvosi Továbbképzés Központi Bizottsága meghívására december 3-án, délután 6 órakor a Közegészségtani Intézet (VIII., Esterházy-u. 9.) tantermében az anatómia kultúrtörténetéről előadást tart. — Dr. Balla Béla orvos az OTI egészségügyi múzeumában (Eötvös-u. 3.) ma „Baktériumok és gyógyszerek" címmel előadást tart hangosfilm-bemutatással.

Kedvezményes előadás az Uj Magyar Színházban dec. 5-én, szombaton d. u. 3/4 4 órakor **Lázár Mária** felléptével **Idegen asszony** Színmű 3 felvonásban.
Az előadásra jegyek kaphatók:
STADIUM-JEGYIRODA: József-körút 5. Telefon: 14-00-00
KULTUR-JEGYIRODA: Petőfi Sándor-u 16. Tel.: 18-99-99, Apponyi-tér 5. sz. Telefon: 18-99-99, VI., Teréz-körút 2 sz. Tel.: 22-01-02
STADIUM—CORVIN: Blaha Lujza-tér 1—3. Telefon: 14-50-56
IBUSZ JEGYIRODAI: Vigadó-téri főiroda: Tel.: 181—374. — IBUSZ-könyvkereskedés, Váci-utca 1—3. Tel.: 18—16—40 — Christophoros, Kossuth Lajos-utca 5. Tel.: 18—75—02 — MAVAUT: Mussolini-tér 7. sz. Tel.: 424—343. — Autobusz-Tours: Vörösmarty-tér 7. Tel.: 186—544. — Pest-Magyarország jegyiroda Erzsébet-körút 7. Tel.: 22—49—79 — MEFHOSz utazási iroda, IX., Ferenc-körút 38. Tel.: 187—274.
„Budapesti színházak jegyeinek elővételi árusítása."

OLCSÓN, JÓ HANGSZER Sternberg Rákóczi-út 60.

Levehető tökéletesen záró elsötétítő ablakfedőlapot szállít minden méretben könyvkötészet, Báthory-utca 24. szám T.127-946

MEGJELENT Tömörkény István Öreg regruták című novellasorozata Nemzeti Könyvtár 24 FILLÉR Mindenütt kapható.

Egyik bécsi orvosi szaklap a Tudomány új diadaláról számolt be, amire az egész tudományos világ felfigyelt. Nemcsak a ráncok *oka* ismeretes most már, hanem *eltűnésük módja* is. Anyák, sőt nagyanyák is visszaszerezhetik fiatalabb éveik tisztább és üdébb arcbőrét, 50—60 éves asszonyok is ráncok nélküli bársonyos arcbőrt szerezhetnek.

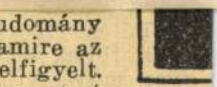

PESTI NAPLÓ 937. XI. 30

Pólya T. 1937

Váratlanul meghalt Pólya Tibor, a kitűnő magyar festőművész

Szolnok, november 29.

Hétfőre virradó éjszaka a szolnoki Művésztelepen tragikus váratlansággal 51 éves korában meghalt *Pólya* Tibor, a kiváló magyar festőművész. A vasárnapi estét barátai társaságában még jó hangulatban töltötte, tíz órakor hazament. *éjszaka rosszul lett és rövid idő multva meghalt.*

Pólya Tibor

Pólya Tibor évek óta betegeskedett. Tiz évvel ezelőtt kapott először szívrohamot és akkor orvosai eltiltották az alkoholtól és a nikotintól. A művész maga is komolyan vette az első roham figyelmeztetését és ettől kezdve igen mértékletesen élt. Ugylátszott, hogy betegsége javulóban van. két-három év óta a rohamok elmaradtak, úgyhogy egyre fokozódó kedvvel látott munkához és szinte pihenés nélkül dolgozott. Az utóbbi időben ismételten emlegette, hogy *február 1-én nagyszabású reprezentatív kiállítása nyílik meg Budapesten*, erre a kiállításra készült fiatalos kedvvel és ambicióval. Emellett *Horthy* István tábornok portréján dolgozott. A mult napokban teljesen elkészítette a képet és már csak az aláírás hiányzik róla.

Pólya Tibor holttestét a szolnoki Művésztelep kiállítási termében ravatalozták fel. Haláláról értesítették Budapesten tanulmányokat folytató leányát, valamint *Pólya* Iván festőművészt, az elhúnyt fivérét. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a szolnoki Művésztelepről. A szolnoki temetőben díszsírhelyen helyezik örök nyugalomra.

Pólya Tiborban egyik legsokoldalúbb és rendkívül finom tehetségű alakját vesztette el a magyar művészvilág. Hatásos plaktájai, kifejező portréi, valamint szellemes és mindig a dolgok elevenjére ható karikatúrái sok sikert hoztak nevének. De nagy a gyásza a művésztársadalomnak is, amely egyik legjobb és legőszintébb barátját vesztette el a korán elhúnyt Pólya Tiborban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 MÁJ 27
Magyar Ifjúság

A szolnoki Nemzeti Szálló falán frissen elhelyezett márványtábla hírdeti:

„1932 tavaszán három hetet töltött NAGY LAJOS, a neves író városunkban. Kedvenc tartózkodási helye a Nemzeti Kávéház volt. Itt született meg híressé vált novellája, az 1919 MÁJUS is. Szolnoki tartózkodásának emlékére állíttatták a Verseghy Gimnázium tanulói. 1967 április."

Az emléktábla története az elmúlt év őszén kezdődött.

Az ünnepségen a novella is elhangzott
(Foto: Nagy, Szolnok)

Kutató gimnazisták

NOVELLAHŐSÖK NYOMÁBAN

A szolnoki *Verseghy Gimnázium III/c osztálya* arról beszélgetett osztályfőnökével, *Valkó Mihállyal*, hogy a *forradalmi ifjúsági napok* alkalmából, milyen közös akciót indítsanak. Akkor mondta el Valkó Mihály, hogy Nagy Lajos életrajzi regényében, a *Menekülő ember*-ben megemlékezik szolnoki tartózkodásáról is, s arról a novelláról, amelyet Szolnokon írt, *1919 május* címmel.

— Mi lenne, ha felkutatnánk az író szolnoki tartózkodásának emlékeit? A novella keletkezésének történetét? Hőseinek életét?

A kérdés már magában foglalta a közös elhatározást. Megkezdődött a kollektív kutatómunka.

A diákok először Budapestre utaztak, s felkeresték az író özvegyét. Szavait magnetofonszalagra rögzítették. Majd a *Szolnok megyei Néplap*-ban tették közzé szándékukat; ennek az lett az eredménye, hogy jelentkeztek a még élő szemtanúk, Nagy Lajosnak és szolnoki barátainak ismerősei. Szaporodtak a feljegyzések, teltek a magnószalagok.

Közben kialakult a diákok előtt Nagy Lajos szolnoki tartózkodásának története:

Nagy Lajos 1932 áprilisában járt Szolnokon, ismerőseinek, Galambos Lajosnak és Rusznák Sándornak meghívására. Három hetet töltött itt. Ismerkedett a várossal. Cikket írt. Találkozott a művésztelep festőivel. Kedvenc tartózkodási helye, a Nemzeti Kávéház bal 2-es páholya volt, ahol barátaival beszélgetett, figyelte a vendégeket, a kisváros életének jellegzetes alakjait.

Valószínű, itt mutatta meg Nagy Lajosnak Pólya Tibor festőművész Sevcsik György fehérterroristát, s mondta el azt az 1919-es történetet, amely a novella alapjául szolgált.

A kutatómunka közben fény derült a novella sorsára is. A *Nyugat* — politikai okokból — nem vállalta közlését. Végül is a *Gál Gábor* által szerkesztett kolozsvári *Korunk* közölte.

Aztán a diákok elhatározták, hogy márványtáblán is megörökítik Nagy Lajos, s a novella szolnoki emlékét. Társadalmi munkával biztosították a felállítás költségeit. Ők rendezték az avatási ünnepséget is. Az avatóbeszédet az osztály minden tanulója megírta, s a legjobb beszéd írójának, *Szurmai Lászlónak* jutott az a megtiszteltetés, hogy írását felolvassa az ünnepségen.

Tervezik, hogy kutatásuk eredményét tanulmányban rögzítik. A magnószalagokra felvett visszaemlékezésekből montázst állítanak össze.

Követésre méltó példa a szolnoki Verseghy Gimnázium növendékeinek és tanárának munkálkodása, hiszen olyan munka ez, amely a KISZ egyik igen fontos célkitűzését, a forradalmi hagyományok ápolását valósítja meg.

Borbély Gábor

...Franciaország —
...en a tizenegy évvel ez-
...agresszor szerepével —
... közvetíteni igyekszik.
...a ugyan támogatja az
...kai politikát, de nem
...en venne részt közvet-
...tonai műveletekben. Az
...ült Államoknak pedig
...kell gondolnia, hogy vál-
...e egy „újabb Vietnam"
...t — szövetségesek nél-
...Arra azonban nem haj-
..., hogy valóban felszá-
... a krízist, s amikor —
...esen szólva — nagy
...ganda apparátussal „tü-
...tani" siet, — kannájában
...n van... R. E.

...pilótáját. Az izgalmas startra (amely az óceán felett uralkodó viharos időjárás miatt napokig késlekedett) várakozó újságírók hamarosan „bemutatták" olvasóiknak az ismeretlen pilótát is. Neve: Charles Lindbergh. Kora: 25 év. Svéd—amerikai családból származik. Apja: tagja volt a kongresszusnak, anyja: tanítónő. Foglalkozása: légi akrobata. (Lindbergh 1927. május 20-i óceánrepülése előtt valóban azzal tartotta fenn magát, hogy az első világháború roncs katonai repülőgépeiből összeszerelt vasmadarával városról városra járt, s légi bemutatókat rendezett a kíváncsi publikumnak.)

A tömeg szimpátiája szinte egyértelmű ismerte a harmadik gép

azonnal elalszik. Ilyenkor bekapott egy szendvicset (mindössze öt szendvics volt élelmiszerkészlete, öt konzerv és 2,5 liter víz, hogy a gép súlyát ez se növelje). Új-Skócia és Új-Foundland között végre megpillantotta a tengert. Hatalmas jéghegyek úsztak az óceánon, s látott néhány hajót is, amely gyufaskatulyának tűnt a magasból.

...is készül...
...hőssé nő...
...bergh fo...
...hajót k...
...meghód...
...Egyesül...
...ket m...
...New Y...
...ember...
...záport hullatta...
...colóinak ablakaiból...

Lindbergh ma is él. Egy nagy repülőtársaság szaktanácsadója. Rekordja természetesen már régesrég a múlté, hiszen ma mindössze 7 óra alatt kelnek át a hatalmas gépóriások az óceán felett...

Önody György

...ahelyük — Szállásuk

...TÁBLA

A kiválasztott háromszög alakú jégtábla hosszabb oldala négy kilométerre terjedt ki. A jég vastagsága több mint háromméteres volt, ilyen jégtáblán hosszú hónapokig lehet dolgozni. Itt telepedtünk meg 1937. május 21-én. Miután összeszereltük a rádióállomást, jelentettük Moszkvába: szerencsésen megérkeztünk, az „Északi Sark" úszóállomás megkezdte munkáját. A következő néhány nap alatt újabb három repülőgép érkezett jégtáblánkra. Az egyik gép fedélzetén az ötödik sarkvidéki lakó, Veszolij (Vidám) a kutyánk is.

A tudományos munkát már akkor elkezdtük, amikor az első repülőgép leszállt a jégtáblára. Megfigyeléseink terve igen széles körű volt: állandó meteorológiai megfigyelések, az óceán mélységének mérése, a talaj-

váratlan felfedezést és érdekes eredményt hoztak. A 250-től 750 méterig terjedő mélységben megtaláltuk az aránylag meleg vízréteget, amelynek atlanti eredete nyilvánvaló volt. Kiderült, hogy a mágnestű iránya a sarknál 10—20 fokkal eltért az eddig kiszámítottól. Először sikerült pontosan meghatároznunk az óceán mélységét az Északi Sarknál, amely 4290 métert tett ki. Korábban azt tartották, hogy az óceán ezen a helyen jóval sekélyebb.

Október 5-én láttuk utoljára a napot 1937-ben: elkezdődött a sarki éjszaka. Október 10-én áthaladtunk a 85. szélességi körön és gyorsabb lett a jégtábla sodródása: gyorsan közeledtünk Grönland partjai felé. Augusztusban egy nap alatt körülbelül két és fél mérföldet tettünk meg, novemberben már négy mérföld volt a „teljesítményünk". A Fjodorov birodalmához tartozó pontos műszerek egyre gyakrabban észleltek lökéseket. Ez pedig azt jelentette, hogy hatalmas jégtáblánk szélein erősödött a nyomás.

1938. január 2-án hajnalpír jelent meg a horizonton: egy vékony, ró-

dig csak 162 méter. Ilyen mélységi viszonyok mellett könnyebbé vált a munka, nem kellett hosszú órákon át a fáradságtól kimerülve tekernünk a hidrológiai csörlő fogantyúját.

Újból gyorsabb lett a jégtábla sodródása, a napi 10 mérföldes utazósebességet is elérte. Mind gyakoribb és erősebb volt a jég összenyomódása.

Január 20-án nagy repedés keletkezett jégtáblánkon, amely elválasztotta a tábortól azt a sátrat, amelyben a hidrológiai műszerek voltak. Húsz méter szélességű rianás keletkezett a táblán. Gyorsan és nagy erőfeszítésekkel átvittük a műszereket más, biztonságosabb helyre.

Néhány nap múlva napokig tartó orkán tört ki.

Február 1-én éjszaka töredezni kezdett a jégtáblánk. Sátrunk mögött erős csattanást hallottunk. Lökéseket és tompa ütéseket éreztünk: ez pedig azt jelentette, hogy jégtáblánk töredezik, miután ilyen hűségesen szolgált bennünket hosszú időn keresztül. Amilyen gyorsan csak tudtuk, valamennyi értékes holminkat szánokra raktuk és biztonságosabb helyre vittük.

Eközben aggasztó napok következtek, kritikus helyzetünk nyugtalanította az egész országot. Sürgősen kormánybizottságot szerveztek a mentésünkre.

Február 3-án Murmanszkból elindult a „Tajmir", majd február 7-én a „Murman" jégtörő. Mind a két hajó fedélzetén könnyű repülőgépeket helyeztek el. Február 9-én a leningrádi kikötőből indult útnak a „Jermak", az akkori leghíresebb jégtörő hajó. Ezenkívül február 5-én az Északi Flotta bázisáról egy tengeralattjárót is a segítségünkre küldtek.

A „Tajmir" és a „Murman" közös erőfeszítéssel áttörte magát a jégtorlaszokon, hogy egészen közel kerüljön kicsinyre zsugorodott jégtáblánkhoz. Február 19-én két órakor a hajók a jégtábla széléhez érkeztek. A „Tajmir" és „Murman" tengerészeinek örömteli kiáltása jelezte, hogy 274 napos északi sarki szolgálatunk véget ért.

Az Északi Sark úszóállomáson végzett megfigyelések először tártak fel sok eddig ismeretlen titkot. Expedíciónk véglegesen megállapította, hogy az Északi Sark

UJSÁG 1937. XI. 30.

Pólya Tibor festőművész hirtelen meghalt

Szerdán délután három órakor temeti el Szolnok városa

Ott halt meg a Tisza partján, a jászsági ég alatt, ahol született. A ravatalára, a szolnoki művésztelepen, ráborult az este, a téli hervadásba öltözött kertre, a müteremre, a vadszőlővel befuttatott verandára leragyognak a csillagok, ugyanazok a csillagok, melyek akkor is ott fényeskedtek, amikor nem egészen ötvenkét esztendővel ezelőtt egy nagy magyar festőművész érkezett a világba. Mert Pólya Tibor az volt: magyar és művész! Odaát, a Zagyva tulsó partján, a török világból maradt, Tabánnak nevezett, kis halászfaluban fázósan dideregnek a fehérre, meg sárgára meszelt apró házak. Ezeket szerette, ezeket festette. Szemben, a tiszaparti füzfák téli álmukat alusszák. Ezek is az ő füzfái, most már oda lehet ültetni belőlük egyet a fejfája mellé. Azok a zsiros, meg keszeg jászsági magyarok, akik ilyentájt, karácsony előtt fényes csizmát, vagy elnyütt, keshedt csizmát, subát, meg bárányborgubát viselnek, most együtt gyászolják őt velünk. Azok a tarkapruszlikos, kicsattanó piroskepü menyecskék, akiket a vásznaira vitt, most kicsorduló könnyel siratják. Azok a kunsüveges, pöttömnyi aprószentek, akik az ő processziós képein az anyjuk szoknyájába kapaszkodnak, vagy az ő téli tájain a befagyott kacsausztató jegén iringálnak, csuszkálnak, hólabdáznak játékos jókedvvel: most nem mosolyognak. A művész, akinek ecsetjét megihlették, nincs többé! Koporsójára hideg földet szórnak és lelke elszállt a mennyországba. A szolnoki Várplébánia templomában, csak egy kőhajitásnyira a mütermétől, ahol az utolsó években télen-nyáron dolgozott, most megkonditják a lélekharangot. A város, a vármegye apraja-nagyja, Budapest, az egész ország, a sok jóbarát, a sok müvészkolléga, a sok tisztelő és rajongó mind, mind gyászolja őt, mert mindenki szerette és a részvét csupa összetört szivből árad a felesége és Katalinnak nevezett, Gogónak becézett leánya, az özvegy és az árva felé.

A legmagyarabb festőművész

Mit irjak róla, hogy irjak róla, a gyász első pillanataiban, amikor az ujságot iró mesterember legszomorubb, legfájdalmasabb kötelességét teljesiti és nekrológot ró reszkető kézzel, fekete betükkel, a fehér papirra? Mit irjak róla, hogy bemutassam őt, Pólya Tibort, a művészt, azoknak is, akik nem ismerik. (Ha ugyan egyáltalán vannak ilyenek!) Mit irhatnék róla, akinek képei ott lógnak a muzeumokban, akinek képeit ott láttuk a tárlatokon, a kiállitásokon, rajzait oly gyakran látta az olvasó az *Ujság* hasábjain is, plakátjai előtt százezrek álltak meg az utcán, hogy csodálják és vidám, zseniális karikaturáin annyit mosolyogtunk! A legmagyarabb festőművész volt! Ősei a földet turták a Jászságban, a Tisza, meg a Zagyva között, ott született 1886 áprilisában, ott nőtt fel, ott rajzolgatta először az iskolapadban kis társait, ott figurázgatta ki tanitóit és tanárait a plajbásszal, a kockás irkalapokon. Annyit mondta, annyit mesélte, hogy nem szeretett tanulni. A természetet szerette, a fákat, az állatokat, a szelid templomtornyokat a láthatár alján és a mégszelidebb bárányfelhőket, az égi magasságban. Pestre került, rajzolni, festeni tanult, mert művésznek született, csak a mesterségbeli készséget kellett elsajátitania, hogy igazán az is legyen! Pólya Tibor az lett. Járt Amerikában is, ott is rajzolt, festett, portrét, dekorációt, karikaturát, óh mennyit mesélt erről az amerikai utjáról és milyen szinesen, mulatságosan tudott mindig, mindenről mesélni! Amilyen szinesen és zseniálisan festett, ugy mesélt baráti körben az életéről, az élményeiről. *Egyéniség* volt, *valaki* volt, a meztelen lelkét, a piros szivét mutatta a vásznain, a vázlatain, az odavetett ceruzavonásain és — a szavaiban is.

Még fiatal, gyerekember volt, amikor már bekopogtatott hozzá a siker és a népszerüség. Csak a vagyon, a gondtalanság, az igazi zavartalan jólét nem akart hozzá soha bekopogtatni!

Utolsó siker: a művésztelep megmentése

A szolnoki művésztelep törzstagja volt. Öthat esztendő óta télen-nyáron szolnoki mütermében dolgozott, csak akkor ugrott fel Pestre, ha a munkája, a dolga ugy adódott. Nem sajnálta, hogy a Csáky-utcában, majd a Falk Miksa-utcában szép lakást, gyönyörü mütermet hagyott a fővárosban; mintha megérezte volna, hogy neki Szolnokon kell élnie, mert javarészt az ő fáradhatatlanságán, lelkesedésén, rajongásán mulik, hogy a szépmultu művésztelepet meg lehessen menteni az ő szülővárosának és a magyar művészetnek. Csak látni kellett őt, amikor a telepért dolgozott! Csak látni kellett az idén nyáron is, amikor *Horthy* Miklós kormányzó Szolnokon járt, az alföldi kongresszuson, csak látni kellett Tibit, ahogy felvette a zsakettjét, ahogy tüzelt az arca, az a sápadt, kedves arca, ahogy ragyogott a szeme, az a gyerekes, jóságos, fénylő szeme, a feketekeretes pápaszem mögött, amikor a kormányzó kitüntető kegye, szeretete a maga közvetlen közelébe engedte és ő elsirhatta: „Főméltóságu uram, meg kell menteni a szolnoki művésztelepet!" Csak látni kellett ősz elején, a tiszaparti katonai gyakorlatok alatt, amikor kicipelte, odakönyörögte a telepre a miniszterelnököt, a minisztereket és a tábornokokat, hogy ujra és ujra elmondhassa, ott a helyszinén: „Nagyméltóságu és kegyelmes uraim, pénz kell a telepnek, el vagyunk adósodva, a tetőn becsurog az eső!"

Tréfásan, szük baráti körben mindig mondogattuk neki: „Tibor, te felléphetnél a pátriádban képviselőnek!" Sose haragudott az ilyesmiért, nem bánta, ha ugratták, hiszen neki a cél volt a fontos: pénzt kell szerezni a telep számára! Egy-két napja csak, hogy utoljára fenn járt Pesten. Akkor büszkén és boldogan mondta nekem: „A telep meg van mentve. Lejött a bizottság a kultuszból. Megkapjuk a pénzt!"

Ezzel az áldott, jófajta érzéssel hunyta le a szemét örökre. Ez nyilván Isten kegye volt hozzá, az utolsó napokban, mint az is, hogy csendesen, hirtelen és fájdalom nélkül halt meg, ami csak a kivételeseknek, az igazán jó embereknek jut osztályrészül.

Az utolsó portré és az uj kiállitás

Oldalakat lehetne most irni róla, *Pólya* Tiborról, a művészről és az emberről, de minden szó kevés és alig-alig fér valami az ilyen siratóba. Tiz esztendővel ezelőtt tudta meg, hogy beteg. Azt sosem tudta, sose mondta meg neki senki, hogy a szivével van baj. Talán sejtette, talán érezte szegény, mert ő, aki addig a legbohémebb volt sorstársai között (a szó nemes értelmében véve!), az utolsó években nagyon vigyázott magára, nagyon mértékletesen élt. Lemondott a cigarettáról, a könnyü borról szódavizzel, amit ugy szeretett, a nótázásról, amire olyan büszke volt! A szolnoki művészek juniusi kerti ünnepélyén dalolgatott, cigányozott utoljára. (Nem, most már igazán nem szabad több ilyen kerti ünnepélyt rendezni, nélküle ugysem érne semmit az egész!) Táncolt is akkor, egy hosszu csárdást, gyönyörü kislányával, akit ugy imádott! Más szenvedélye nem is volt: csak a munkája, meg a családja. Azaz még valami: pár esztendővel ezelőtt véletlenül kiderült róla, hogy mesterien lő célba. A céllövészet szórakoztatta, harminc méterről eltalált egy krajcárt és a magas Zagyvapartról halomralötte a viz szinén felbukkanó apró keszegeket. (Tibor, én láttam, mi láttuk, akárki akármit mond, ne törődj vele: ez igy van!)

Két évvel ezelőtt porcellánfestésre kapott megbizást Kiderült, hogy ebben is istenadta tehetség! És festett, rajzolt mindent, tájat, zsánerképet, portrét. Most fejezte be az utolsó portréját, *Horthy* István lovassági tábornok arcképét, a szolnoki vármegyeház számára Háromezer pengőt kapott érte s ón ebben is a sors kezét látom, hogy közvetlen elmulása előtt, amikor már beteg szive el volt jegyezve a halállal: megrendelést kapott, pénze volt és ami neki a legtöbbet jelentette: nagyszerüt alkotott!

Most fejezte be az utolsó képét és most készült az uj kiállitására. Az Ernst-Muzeum Rippl-Rónai után akarta Pólya Tibor gyüjteményes kiállitását megrendezni. Ezekben a napokban várt bennünket Szolnokra: a legjobb barátot: *Falus* Eleket, a kiállitás rendezőit: *Hermann* Lipótot, *Ernst* Endrét és engem. Utoljára igy bucsuzott tőlem: „Várlak benneteket minnél előbb. Puci *(igy hivta a feleségét)* hizlal egy pulykát, Fercsi *(ez Chiovini Ferenc, a müterem-szomszédja, odalenn Szolnokon)* disznót fog ölni. Gyertek drágaságom, meglátod, mennyit fogunk nevetni!"

... Megyünk drágaságom ... Fercsi volt az, aki *Elek* Pistáért, a doktorért szaladt, mikor Te a hétfőre virradó éjszakán a szivedhez kaptál, a beteg szivedhez, amely immár utolsót dobbant. Elek már ott is van, a legjobb barát a halottas ágyhoz érkezett. Én is megyek, ott leszünk mind, akik szerettünk, akiket szerettél. De nem nevetünk, Tibor. Sirunk, Tibor. Én most is sirok. Nem is tudom folytatni az irást ... Bocsáss meg, ha nem mondtam rólad annyi jót és szépet, amennyit megérdemelnél. A viszontlátásra. Isten veled!

Lestyán Sándor

*

Pólya Tibor festőművészt Szolnok városa saját halottjának tekinti. Szerdán délután három órakor temetik; a Művészeti Egyesület nevében *Lipics* István ny. főispán mond bucsuztatót. Hétfőn este a Fészek-klubban összejöttek megbeszélésre Pólya Tibor barátai, hogy a temetés részleteiről tanácskozzanak. A halott művészt a Munkácsy-lepellel temetik, amelyet Zádor István visz le már kedden Szolnokra a ravatalra. Szerdán reggel a Szinyei Társaság, a Fészek Művész Klub, a magyar képzőművészet, a kultuszminisztérium, a művészeti tanács kiküldöttei, továbbá Pólya Tibor barátai és pályatársai nagy számban utaznak le a szolnoki temetésre.

lákon tanuló ifjuság egyre szélesebb rétegei közölt folyik olyan propaganda, amely a nemzet és faj, *népuralom és parancsuralom, keresztény vallás és faji mitosz fogalmának zavaros szembeállításával* alkalmas az ifjuság lelki egyensulyának megzavarására és a magyarság történelmi tradicióival való szembeállitására? Nem látja-e elérkezettnek az időt a miniszter ur ez ellen valóban hatékony intézkedéseknek foganatbevételére?" Politikai körökben rendkivüli érdeklődéssel várják *Hóman Bálint kultuszminiszter válaszát az interpellációra.*

ERAX ÓRA

felülmulhatatlan és olcsó

— **Angyal Dávidot és Szent-Györgyi Albertet ünnepelte a Tudományos Akadémia.** A Magyar Tudományos Akadémia osztályának ülésén Melich János mondott megnyitót, majd Ligeti Lajos, az Akadémia legutóbb megválasztott levelező tagja tartott székfoglaló előadást „Török jövevényszavaink rétegei" cimmel. Az osztályülés után a Magyar Tudományos Akadémia zárt összes ülést tartott József királyi herceg elnökletével. A királyi herceg az akadémiai tagok lelkes ünneplése közben köszöntötte *Angyal* Dávid professzort abból az alkalomból, hogy most töltötte be nyolcvanadik életévét. Voinovich Géza, az Akadémia főtitkára szünni nem akaró ünneplés közben emlékezett meg az Akadémia Nobel-dijat nyert kiváló tagjáról, *Szent-Györgyi* Albert professzorról, közölve, hogy a tudóst nagy kitüntetése alkalmából az Akadémia elnöke, József királyi herceg üdvözlőiratban köszöntötte. A főtitkár végül bejelentette, hogy a francia kormány több mint kétszáz kötetből álló nagyértékü ajándékkal gyarapitotta az Akadémia könyvtá-

9—4. Ráth György-Muzeum (Vilma királynő-ut 12) 9—½2 Királyi várpalota termei 9—4 Országház termei 9—4 Tudományegyetemi Növénykert (Romanelli-u 25) 8—12 és 2—6. Aquincumi Muzeum (Szentendrei-ut 7) 9—12 és 3—6. A Várhegybarlang jégkorszakbeli ősállatcsontok muzeuma (Szentháromság-u 2) megtekinthető egész nap

Nyitvalévő könyvtárak: Fővárosi nyilvános könyvtár (Reviczky-u. 1) 9—7. Orsz. Széchenyi-könyvtár (Muzeum körut 14) 9—2. Akadémia könyvtára (Akadémia-u. 2) 9—7. Fővárosi pedagógiai könyvtár (Mária Terézia-tér 8) 9—2 és 5—8. Statisztikai Hivatal könyvtára (Keleti K.-u. 5/7) 8—2 és 3—6. Mezőgazdasági szakkönyvtár (Városliget) 9—2. Iparmüvészeti könyvtár (Üllői-ut 33) 10—½2 és 5—8. Technológiai könyvtár (József-körut 6) 9—1 és 5—8. Vakok könyvtára (Ida-u. 5) 8—12 és 2—5. Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara könyvtára (Szemere-u 6) 10—1. Egyetemi könyvtár (Ferenciek-tere 5/a) 8—8.

Nyitvalévő kiállitások: Az Országgyülés Muzeumban (Országház): 1914—1934 husz év politikai története 9—2. A Nemzeti Szalonban (Erzsébet-tér) a KUT kiállitása 9—4. A Tamás-Galériában (Akadémia-u. 8) Perlrott Csaba Vilmos gyüjteményes kiállitása 10—6. A Műteremben (Kossuth Lajos-u. 12) Gyoroki Pál és Hidegh Béla gyüjteményes kiállitása 9—6. Az Ernszt-Muzeumban (Nagyenező-u. 8) a Rippl-Rónai-kiállitás 9—5. Iványi Grünwald Béla gyüjteményes kiállitása (Mária Valéria-u. 8) 9—6. A Műcsarnokban (Hősök tere) a Magyar Biedermeier Kiállitás 9—2. Szenes Fülöp jubiláris kiállitása a Fészek Klubban 5—8 óráig.

Érdekes eset

A mama belép a gyermekszobába és csodálkozva látja, hogy ötéves Zsuzsikája két tömzsi tenyerébe fogja fejecskéjét. Nagyon tört valamin.

— Mi az, Zsuzsi — kérdi tőle —, mit csinálsz?

— Valami nagyon érdekes dolgon gondolkozok — feleli Zsuzsi.

— Mi az az érdekes dolog?

— Hát ugy-e, mama, te Győrben születtél?

— Igen, kislányom.

— És ugy-e, a papa Szegeden született?

— Ugyvan.

— Na! És ugy-e, én Pesten születtem?

— Pesten születtél, Zsuzsikám.

Zsuzsika széttárja a karjait:

— Na látod! Hát nem érdekes dolog, hogy mink hárman mégis ilyen szépen összetalálkoztunk?

— **A pénzügyminiszter** a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát a törvényben adott felhatalmazása alapján a földmivelési miniszterrel egyetértőleg 1937 december hónapra szóló érvénnyel métermázsán ként husz (20) pengő 50 fillérben állapitotta meg.

utját járják, amikor az ország történelmi nagy férfiait sárral dobálják meg. Kijelentem teljes hitemmel, hogy *a nemzet ellen még nem vétett ember soha olyan nagyot, mint az, aki ennek a nemzetnek történelmét meggyalázza.* Ha voltak is hibák a multban, mi nem fogjuk azokat kiteregetni. Mi féltő gonddal őrködünk a magyar jövő és ifjuság felett és éppen ez a gond diktálja nekünk, hogy *teremtsünk itt egy szociálisabb világot, de egyben arra is vigyázzunk, hogy a magyar multat, a mi ősapáinkat soha szégyenbe és gyalázatba ne taszitsuk.*

— Az az irányzat, amely nemzetinek és szociálisnak mutatja magát és minden ujat kritika nélkül azonnal elfogad, *a kiforrott világnézetü társadalmat nem fogja megtéveszteni, de igenis megfertőzheti az ifjuságot.* Én azt mondom az ifjuságnak: *ne arra hallgassatok, amit fantaszta tanárok, nyugalmazott katonatiszt, nemzeti szocialista apostolok hirdetnek.* Azt tekintsétek, hogy a tettekben erős, a nemzet vezetésére hivatott férfiak mit tesznek a magyar nemzet érdekében. Mi hisszük: *felelős vezetőink végre a tizenkettedik órában meg fogják érteni, hogy a közviszonyok ebben az állapotban nem maradhatnak, mert nem lehet az, hogy a tisztviselők lezülljenek, a kereskedő- és iparostársadalom tönkremenjen, a földmüves- és munkástársadalom éhezzen és csecsemők sorvadjanak el azért, mert apjuk nem tudja megkeresni családjának a betevő falatot.* Hiszünk a megfelelő reformok bevezetésében, hisszük, hogy a felelős férfiak *megelőzik mindazt a kirobbanást, melyet egyik oldalon Moszkva, a másik oldalon a nemzeti szocializmus akar előkészíteni.*

Subik Károly érseki irodaigazgató beszédmély benyomást tett a vacsorán résztvevőkre. Egyébként az érseki iroda *Málnássy* Ödönt, az idézett fantaszta tanárt, tanári müködése alól augusztus 31-én felmentette s további sorsáról majd a birói itélet jogerőre emelkedése után történik döntés.

— **A jugoszláv kir. követség utlevélosztálya** december elsején a jugoszláv állami ünnepre való tekintettel, nem tart hivatalos órát.

A fütés uj tökéletes megoldása

EXPRESS HEATING kályha. **Világszabadalom.** Prospektust küld: Ferrometall, Budapest, VI. Andrássy-ut 19. — Telefonszám: 111—111.

Gramofonlemez amerikai sztárt csinált Lázár Lillából

Az énekesnő rokoni szeretetből elküldte grammofonlemezét, mire szerződtette egy

Két hónap előtt csodálatos történet indult el Budapest és Newyork között. A történet hőse, *Lázár* Lilla énekesnő ebben a pillanatban már olyan jogérvényes szerződésnek, hajójegynek nek révén egyelőre hat hónapon keresztül Newyork egyik előkelő éttermének lesz a dizőze..

A történet félév előtt kezdődött, amikor a posta levelet hozott Lázár Lillának Newyorkban élő rokonaitól. A rokonok arra kérték az énekesnőt, hogy miután már régen nem hallottak róla semmit, csupán egy véletlenül kezükbe került lapban olvastak kritikát sikereiről, irja meg, mit csinál, hogyan él és igy tovább.

Az énekesnő rendkivül megörült a kedves figyelemnek, s hogy ezt valamivel viszonozza, nemcsak levelet irt, hanem elküldötte egyik gramofonlemezét is, amelyre a *Fekete éjszaka* cimü Nádor-dalt énekelte le. A rokonok le akarták játszatni a lemezt, azonban — ez is a történethez tartozik — elromlott a gépjük.

Sógora azon melegében szerette volna hallani énekesnő-rokonának hangját s ezért felkereste szomszédját, akinek Newyorkban a legnagyobb — kétezer férőhelyes — vendéglője van. A vendéglős természetesen a legnagyobb örömmel bocsátotta rendelkezésre készülékét és elindult a gramofon.

„Leirni nem lehet, mit éreztünk, — ez állott a legközelebbi levélben. — „Uram barátja a lemezt ujra és ujra lejátszatta, majd kölcsönkérte tőlünk, hogy vendéglőjében a gramofonerősitővel is produkálja a hangodat. A közön-

937 PESTI HIRLAP XI. 30

Pólya Tibor festőművész meghalt

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

Szolnok, nov. 29. (*A Pesti Hirlap tudósítójának telefonjelentése.*) A hétfőre virradó éjszakán 52 éves korában hirtelen meghalt *Pólya Tibor*, a kiváló festőművész. A művész tiz év óta többizben kapott szivrohamot, a vasárnap éjszakait azonban már nem birta el szervezete.

Pólya Tibort a szolnoki művésztelep nagy kiállitási termében ravatalozták fel. Hétfőn délután a szolnoki társadalmi egyesületek értekezletet tartottak, amelyen *Borbély György* főispán méltatta azt a veszteséget, amely Szolnok városát érte. A temetés szerdán délután három órakor lesz.

Pólya Tiborban egyik legkedvesebb, legérdekesebb egyéniségét vesztette el a magyar képzőművészet. Mint emberi egyéniségének, ugy művészetének is a derü, a szellemesség, a kedély, a pompás megfigyelés volt legjellemzőbb vonása. Tulajdonképpen torzképrajzolónak indult és karikaturáival nemcsak itthon, hanem Amerikában is jelentős sikereket aratott. Hazatérve, főként plakátokat festett és ezen a téren egészen uj hangot ütött meg a magyar grafikában. Plakátjai mindig ötletesek, ujszerüek és művészi finomságuak voltak. Később azután áttért a vidéki — elsősorban szolnoki és szolnokkörnyéki — magyar élet derüs, friss jeleneteinek ábrázolására. Ezekben a képeiben a rajz és a szin üdesége, az ábrázolás mozgalmassága jelentették kiemelkedő festői értékeit.

Tehetségének erős oldala volt az arcképfestés is. Erős megfigyelőképességével elérte azt, hogy modelljének mindig egyéni jellegzetességeit fejezze ki. Egyik híres arcképe *Horthy Miklóst* ábrázolja, még mint a magyar nemzeti hadsereg főveżérét. *Gömbös Gyuláról* két arcképet festett, egyet *Szolnok városának*, egyet pedig az *Országháznak*. A parlament számára festette meg báró *Perényi Zsigmond* arcképét is, legutóbb pedig a nemrégiben elhunyt vitéz *Horthy István* lovassági tábornok arcképén dolgozott.

A budapesti művészvilágnak igazi kedvence volt Pólya Tibor, aki sokat harcolt a képzőművészek gazdasági helyzetének javulásáért is. Egyik megalapitója és igazi lelke volt a szolnoki művésztelepnek.

1937 nov. 30
PÓLYA TIBOR

Egy jobb jövő küszöbén...

Irta: SZOMORY DEZSŐ

Ezen a szép emlékkiállításon, Herman Lipót kitűnő barátom kísért a termekben, bölcs és szakértő szavakkal magyarázván Pólya Tibor remek rajzait és festményeit. Egy-egy kép előtt, mint egy-egy állomáson, mint egy-egy vidéki állomáson derűben és fényben, sokáig álltunk elcsodálkozva s azzal a benső elragadtatással, amit az ember a zseni kontaktusában érez. Különösen az elhúnyt művész hitveséről készült portré ejtett bámulatba, varázslatos ereje és szépsége mély sugárzásával.

— Ez olyan mint egy oltárkép! — mondtam teológikusan.

És közelebb hajolva a képhez és részleteiben vizsgálva amint azt festőktől s általában képszakértőktől tanultam, még hozzátettem, felbuzdulva lelkesedésemben és bátorságomban:

— Ez jobb, mint amit László festett valaha!

Csakugyan azt hittem, hogy valami nagyon bátor, nagyon merész dolgot mondok, mert hiszen László Fülöp portréművészete, a *noch nie dagewesen* kizárólagosságával, presztízsével és monopóliumával él a köztudatban, hogy népiesen fejezzem ki magam. Csakugyan azt hittem, hogy Herman, mint mestere a festői szakértelemnek, de mint apostola a művészi igazságnak is, mint ítéleteiben közismerten őszinte és egyenes ember, legalább is meg lesz lepve ettől a kijelentésemtől s azzal a kis megrezdüléssel fogja fogadni, amivel az ember rendszerint az ellentétes véleményt kíséri a szívében.

De nem rezdült meg. Egy arcizma nem rándult. Még nem is hunyorgatott a szemével ahogy azt szokta. Olyan nyugodt maradt, mint Plátó. Mint az aeropag elnöke Phryné előtt, egy ősi korban. Mint a legtisztább lelkiismeret a végítélet napján, hogy erkölcsösebb hasonlattal éljek. Csak nézte a pörtrét, el-

ritkán beszélt piktúráról, a szó elméleti értelmében, mert a gyakorlatban minden a kisujjában volt. Harsogó jókedvében, sugallatos öntudatában és derűs életörömében még azt a minimális nagyképűséget is elvetette, amivel olykor még az igazi művészek is szükségesnek látják megápolni a nyárspolgári igényeket. Frappáns dolog, hogy például *perspektíváról* alig tudott volna sokat beszélni, ellenben egy pillanat alatt úgy rajzolt föl egy egész várost a Japán márványasztalára a horizont tökéletességében, hogy Borgia Cézár ha látja ezt véletlenül, ép úgy kinevezi első építészének, mint Leonardót főmérnöknek a hadsereghez. Pólya ott hibázta el, hogy nem Firenzében vagy Milánóban élt Visconti és Sforza idejében. Akkor ma Ghirlandajonak, vagy inkább Pollaiolonak hívják. S mennyit mulathatott volna, gyermekes hahotázásával!

Soha egy percig, képességének ösztönös varázsa, nem érezte szükségét, hogy önmagát dokumentálja, — mindent röptiben lerajzolt s följegyzett magának a kis könyvébe, ami mindig vele volt, de keveset beszélt arról, vagy soha nem beszélt arról, amit az élete valóságában álmodott. A piktúra az ő számára nem *téma* volt, de olyan mély és izzó gyönyöre a léleknek, olyan szavakon és szólásokon túl való szinte érzéki kívánság, hogy erről nem is lehetett beszélni. Ha barátai megbirizgálták, nógatták a munkára s korholták, hogy megjavuljon, szinte felolvadt a hahotákban! Csak ő tudta, mit dolgozik! Azazhogy még ő sem. Mert amit csinált, amit elképzelt, amit festett, az mind ösztönösen és könnyedén, a zseni kivirulása volt valami kiapadhatatlan fantáziában. Talán ő maga sem érezte azt, hogy dolgozik, olyannyira benne volt, öntudatlanul a munkájában s rajz, plakát, kép, ex szinte magától született a palettáján. Hogy ezért volt olyan nagyon jókedvű mindég, olyan derűs, olyan mámoros olykor az örömtől, — ezt nem merném mondani. Ezt senki nem is tudhatja. De amikor bohóságai, a viccei és tréfái, a kalandos és humoros meséi nem kísérik többé, mikor ez mind, fiatal élete lezártával megszűnt s elmaradt mögötte, csak akkor lehet meglátni, hogy ki volt, *tréfán kívül*, micsoda alkotó!

... És még sokáig ültem és gondolkodtam, de ezt most már akár föl se jegyezném, csak hívság dolga még szólani róla, talán rontom is vele ennek a szerény kis képnek az egységét, amit e nagy művészünkről rajzolni próbáltam.

De vajjon miről is lehetne szó mai reménytelen napjainkban? A piktúra is, nyilvánvalóan, egyazon válságban van az irodalommal, mint két édes testvér, szorongva él, ha ugyan él, mostoha szülők gyámsága alatt. Az egyéniség emancipálása, a szellemiség felszabadulása ép olyan keserű probléma még, mint minden jog kiterjesztése. Ha arról van szó, »bizalmi kérdés«, — ezt minden művész önmagával szemben veti fel. Éppen azok rendültek meg, akik a dúlt ösvényeken túl, egy jobb utat nyithatnának elénk. De idáig, mindég, ebben az alacsony világban úgy kellett küzdeni a dolgok *ellen*, osztályok ellen, rendszerek ellen, tőke és nagybirtok ellen, és sohasem a dolgok *mellett*, termékenyen, az emberek javáért. Egy Jules Romains a *Jóindulatú Emberek*-kel, egy Szőnyi István dunamenti költészetével, egy Aba-Novák látományos falfestményeivel, maga Bartók a zenével, — ez tulajdonképpen egy zárt világ, amelyen nem nyílik rés a profán számára ... Mégis, hogyan lehetne, panasz és siránkozás nélkül mint a Shakespeare szellemei, áttenni ezt a másik világot, gondolatot és fényt egy másik vérkeringésbe, beoltani az emberek szociális egészségét a szépséggel s a művészettel? Ezen a ponton, így hirtelen, Pólya gyujtja föl, úgy látszik, az első mécset felénk. Nem lehetett komolyan venni, mert úgy állt öntudatlanul, nagyokat hahotázva, egy jobb jövő küszöbén.

ténete os csizmadia

Kétszáztizéves jubileumát üli a székesfehérvári csizmadiák érdemes és nemes „láthatatlan" céhe

szes temetéséről s azonnal elkezdi a céh mester-
lak névsorát, amelyen 130 mester szerepel. 130
diamester kalapált abban az esztendőben Szé-
árvárott, kezük alá adott nagyszámú segédek-
hasokkal s örök ellenségeskedésben élve a zen-
ermészetű kontárokkal, akik nem átallották ma-

Bőjtelő havának derekán egy fiatalember üldögélt naphosszat a céhház didergős helyiségeiben s finomra faragott lúdtollal olyan mesterien könnyű, finom rajzokat rovott egy hatalmas, bőrkötésű könyvbe, amilyent a modern tipográfia is ritkán ad ki a kezéből. Ez a szorgalmas fiatalember *Tomsits* Mihály volt, a céh érdemes jegyzője, aki kerek egy évszázadra feketette fel ősi szokás szerint a céhkönyvet. A hatalmas árkusok elejét díszes rajzokkal ékítette, külön oldalon róva le örök háláját a kitüntetésért, amiért csizmadialegény létére a nemes céh a céhjegyzői tisztességgel ruházta fel.

Ez a díszes kiállítású céhkönyv magába foglalja a székesfehérvári csizmadiacéh kétszáztíz évének történetét s rajta keresztül az ősi, polgári csendességgel

KAIN ÜZENI

Irta: DUTKA ÁKOS

A Föld csirázó magról álmodik:
gyermekkacajtól visszhangos mezőkről,
érett gyümölcstől terhes fák alatt
egymás szivére borult szeretőkről, —
de él Kain és ég odván a tűz,
kemény üllőjén új gépet kovácsol:
tiz mázsa bombát könnyedén repit
e szárny, ha száll az ég szent magasából.

Es mordul odván az örök Kain:
kell, hogy fiamnak büszkébb ökle nőjjön.
csömör ez únott bamba rend, amely
dalos jókedvvel táncol már a Földön,
virágot ültet, — és új oltárt emel
szabad daloktól mámoros magának,
kacagva jár a tavaszi mezőn,
örülve minden hazug napsugárnak.

Őrült pogányok! ... Élni küzdelem:
örök veszélynek félelmes kalandja
bolond, ki léhán kéjeken puhul

Nagy József mester »a Halál adóját lefizető Boldog Asszony hó 23-án 1841 évben«.

A százesztendős nevek nagyrésze nem ismeretlen. Benszülött polgári családok fakadtak a Dunántúl legnépesebb céhének tagjaiból s ezek a családok ma is élnek Székesfehérvárott:

Kéryek, Némethek, Spránitzok, Szebehelyiek, Patakyak, Zánthók, Orsonitsok ma is élnek a tisztes ipar öreg városában. Elszóródtak persze, de akad még belőlük a csizmadiamesterségben is s az ilyen örök csizmadia nyugodtan kiirhatná a cégtáblájára, mint egy polgári aranykor nemesi okleveleit:

— Alapíttatott 1728-ban.

Az „Utóbbi kornak való tudósítás"

A 206. oldalon azután váratlanul krónikásnak áll fel a céhjegyző s ökös mondatokban indokolja meg, amiért eltért a mesterek adatainak jegyzésétől. Beszámol a székesfehérvári csizmadiaság történetéről s arról, hogyan pusztult ki az 1691-ig tartó első, 58 éves török uralom alatt, amely alól csak azért szabadult fel, hogy egy év mulva ismét a török félhold jelenjék meg a templomok tornyai fölött s le sem kerüljön onnan 86 évig, amikor, 1688-ban, »dicsőségessen uralkodó 1-ső Leopold császár és király győzedelmes fegyvere által Székesfejérvár a kegyetlen ostromló török igája alól megszabadulván, ismét üdő jártával a kézi mesterséget üző társaságok kezdének gyarapulni«.

A felszabadulást követő évben még csak 3 csizmadiamester lakott Székesfehérvárott, de 1728-ban már ismét megalakult a céh 23 taggal s olyan lelkesedéssel, hogy a csizmadiaság kezdte visszanyerni régi fényét és tekintélyét az idegen polgároktól megszállott Székesfehérváron.

Hosszú évek teltek el, amíg annyira megerősödött a céh, hogy Isten dicsőségére és az anyaszentegyház épülésére céhzászló készítését határozták el. Ez a hatalmas selyemzászló összesen 2331 forintba és 13 krajcárba került s ünnepélyes felavatása 1845 augusztus 7-én történt meg. Az ünnepség minden mozzanata részletes leírást kapott az *Utóbbi kornak való tudósítás* című fejezetben.

A céh ünnepén résztvett az egész város. A díszes misén Farkas Ferenc prelátus szentelte meg a zászlót, majd avatóünnepség volt a céhházban, amelynek akkori tulajdonosa Hübner András uram volt. A százados ünnepen a prépost beszédet mondott s megjelent a városi tanács is. Az ünnepi lakomát a jegyző szavai szerint: »végre barátságos s örvendetes vigalom, táncz-zene követé!«

A lista felsorolja azt a közel háromszáz csizmadiát, aki a zászló előállításához hozzájárult akkori Herczegh Mihály céhmester vezetése alatt.

A csizmadiaipar pedig hallatlan virágzásnak indult. A zászlószentelést követő esztendőkben újabb 274 csizmadiamester telepedett le az alig húszezerlakosú vá-

Pólya Tibor

Műveivel szerepelt az Ernst-Múzeum jub.kiállitásán.

N.U.932.V.31.

Δεξιὰ σελὶς.

Pólya Tibor

Alkotása, a szfőv. képzőm. gyüjteményének kiállitásán a Műcsarnokban.

P.H.932.VI.19.

ΔΥΤΑΣ ΣΠΥΡΟΣ

MDK

Pólya Tibor

B.A.: Pólya Tibor emlékkiállitása. Magyarság 1938. jan. 23.

MDK

Polya Tibor /1886-1937/

Karikatúra.Vizfestmény.és tusfestmény.
23x17./Jelz./
Tanya.Olajf.30x42./Jelz./

Árverési Közlöny.1936.dec.3.rk.sz.
88.aukció. 28.1.

MDK

Pólya Tibor

F.J.: Pólya Tibor az Ernst-Muzeumban. Pesti Hirlap 1938. jan. 23.

MDK

Pólya Tibor

Falu végén, of.

Ernst Muzeum aukciói XLV /1930/. Gróf Zichy Béla hagyatékából stb. 33.l.

MDK

Pólya Tibor

Dékány A.: Szolnoki művészek a Nemz. Szalonban. Uj Magyarság 1936. márc. 15.

MDK

Pólya Tibor, festőm.

Bzinpad.	Tempera.	Jelz.
A boldogság szigete.	"	"
Zagyvapart.	Olf.	"

Árv. Csarn.1937.okt.83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 34.1.

MDK

Pólya Tibor, festöm.

Tájkép.	Olf.	Jelz.
Aba-Novák.fest.	Tempera.	"
Dohánylevél füzök.	Olf.	-
Kabaré énekesnö.	Tempera.	Jelz.
Ülö férfi.	Tusrajz.	"
Vásár.	Olf.	"

Árv. Comm. 1937.okt.83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 34.1.

Pólya Tibor

Résztvett a Szinyei-Társaság kiállitésén. A kiállitást az Ernst-Múzeumban rend.

P.N.931.V.24.

MDK

Pólya Tibor

Darányi és a miniszterek látogatása a szolnoki müvésztelepen. Pesti Napló 1937. szept. 15.

M.D.K.

Pólya T.

Plakátrajza "Glóbus tésztaáruk" cimmel

Szinházi Élet. Bp. 1934. jan. 14-2o. XXIV. évf. 4. sz. hátsó boritólapján.

M.D.K.

Pólya Tibor

Plakátrajza M.F.T.R. cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1934. ápr. 22-28. XXIV. évf. 18. sz. hátsóboritólap belső oldalán.

M.D.K.

Pólya Tibor

"Téli lagzi" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a Képzőművészeti Társulat kiállitásáról.

Herman Lipót: "Ez is megtörténhetett..." c. Szinházi Elet. Bp. 1934. május 13-19. XXIV. évf. 21. sz. 54. lap

Pólya Tibor, és Kibály Iván festőművészek

MDK

A fővárosi gyógyfürdők részére kiírt plakátpályázatok eredménye:

P.T. és M.I. közös pályaművét a bizottság megvásárolta.

Pályázatok.-A Szt.Gellért gyógyfürdő és Szálló. Magyar Iparművészet. 1932. 2o3.l.

M.D.K.

Pólya Tibor

Plakátrajza a lap cimlapjának belső oldalán "Ez ajándék!" cimmel.

- - -

Regénycimlap rajza Romanov: "Három pár selyemharisnya" cimmel.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1933. dec. 24-30. XXIV. évf. 1. sz.
hátsó boritólap.

MDK

Pólya Tibor

Festő és családja, repr.

A Szolnokiak. Szinházi Élet 1936. 13.sz.

MDK

Pólya Tibor

"Vöröskalapos nő" c. festm.repr.

Magyar Művészet,1926. 27.1.

Pólya Tibor festőm.

műveit nagy tetszéssel nézte a közönség a Galleries-Silbermannban-rendezett kiállitáson: New-York, 57th Street, 133. sz.

Malcolm Vaughan: Exhibition of Modern Hungarian Paintings.
„Idegenforg. Tudósító" I. évf. 5 sz.
932. V. 18.

MDK

Pólya Tibor

Uj magyar festőtehetség tünt fel az Ernst-Múzeum kiállitásán. Színházi Élet 1924. 9.sz. 30.l.

Pólya Tibor

Részletek a szolnoki művésztelep őszi kiállításáról.

Magyarság 1935. IX. 6.

Pólya Tibor.

Cigánymodellek
(Pólya Tibor rajza)

Magyarság, 1929. szept. 14.

Pólya Tibor.

Műre szerepelni fog Béczben, a
nemzetközi kiállítás keretében, a kiállítás ápr. 9.-én
nyílik meg.

Magyarság, 1927. márc. 31.

MDK

Pólya Tibor

Hegyen-völgyön lakodalom, repr.

Képzőm. Társ. 1927/28. téli kiáll. kat.

MDK

Pólya Tibor

Hegyen-völgyön lakodalom; repr.

Képzőm. Társ. 1927/28 téli kiáll. kat.

Adolf Hitler

Reichskanzler

Berlin W 8

Wilhelmstr. 77

MDK

Pólya Tibor

Szolnoki müvészek, of.

Tavasz, of.

Látogatás a tantinál, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 16.l.

MDK

Pólya Tibor

Herzfelder Pál arcképe, of.

Hetivásár, of.

Hegyen-völgyön lakodalom, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 16.1.

MDK

Pólya Tibor

A szolnoki müvésztelep - huszonötéves. Az Est 1927. szept. 15.

MDK

Pólya Tibor

Magyar Studio II. 55.1.

Mapas Cuarto II

Tomo Libros

M.D.K.

Pólya Tibor

A Szinházi Élet első lapján bevezető rajz „Husvét" 1927"cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1927. ápr. 16-23. XVII. évf. 16. sz. Cimlap után következő második lap.

Pólya Tibor

A Szinházi Élet első lapján bevezető rajz „Husvét 1927"cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1927. ápr. 16-23. XVII. évf. 16. sz. Címlap után következő második lap.

MDK

PPólya Tibor, festöm.

a müvésztelep mai lakóinak egyike, törzstag, ki szintén nagy küzdelemmel hozdta össze a régi mesterek munkáit.

Hyba: Fényes ünnepség keretében nyilt meg a szolnoki müvésztelep jubiláris kiállitása.
Nemzeti Ujság. 1927. szept.2o. 6.1.

1/. Pólya Tibor, festőm. MDK

Olajfestmények:

233. Herzfelder Pálarcképe. Mgt.

234. Hetivásár.

235. Hegyen-völgyön lakodalom.

Szolnoki festők.
Képzőm. Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 16.l.

2/.

Pólya Tibor,festőm. MDK

Olajfestmények:

236. Szolnoki művészek.

237. Tavasz.

238. Látogt ás a tantinál.

Szolnoki festők.
Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 26.l.

2 Pólya Tibor, MDK

162. Birkózók. Mgt.

Szolnoki festők.
Képzőműv.Társ. 1927-28. téli kiáll. Kat. lc.1

Pólya Tibor, festőm. MDK

Olajfestmények:

134. Montág Ágost arcképe. Mgt.

Szelnchi festők.
Képzőm. Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 11.1.

Pólya Tibor festőművész
Gonda B: Szolnok a művészetben
Bpest, 1927, 37, 48 lap

Sá/E

6. október 2.

Pólya Tibor festőművész
Sz.T.II.K.Budapest, Sz.T.K.Bradfort, Bruxelles,
Szolnoki müv.telep kiállitása, Sz.T.K.Békéscsaba,
két fali kép a szolnoki m.kir bábaképző intézet-
ben, az 1849-i szolnoki ütközet Szolnok városának.
A Szinyei Társaság rendes tagjainak 1926. évi
művészi és irodalmi működése..

Jeszenszky: Szinyei Társ.Ért.1927.II.

[illegible] Krisztusra föltekint. A háttérben zöldelő fák között szürke, soktornyú kastély. Halványkék égbolt, gomolygó felhőkkel. A miniatura külső és alsó szélén keskeny, tollheggyel vont fehér mintákkal díszített, kék-s rózsaszín szakaszokra osztott csík húzódik. A miniaturát négy oldalról lapkeretdíszítés szegélyezi, amely közvetlenül a pergamenre van festve, s könnyed, karcsú, kék és rózsaszín levélindák képezik, virágokkal, árvácskákkal, körtékkel, eprekkel, egy drôlerieval s egy sárkányon álló, azt lándzsával átdöfő figurával. A díszítés apró aranytallérokkal van teleszórva. (328. kép.)

Hasonló lapkeretdíszítés madárral, majommal, koronás csigával, rózsával, szekfűvel, árvácskával, harangvirággal stb. még a következő lapokon: *8a; 16a; 21b; 22a; 32a; 43b; 44a; 48b; 49a; 54a; 58b; 59a; 62b; 63a; 70b; 71a; 77b; 78a; 116a.*

8a lap: (Horae de sancta cruce) *D* iniciálé (24×40 mm) aranykeretben, rózsaszín alapon kék betű. Belül aranyalapon rózsaszín s kék háromszirmú levélkében végződő levélindák. Azonos iniciálék, váltakozó méretben, néhol kis kockás, vagy virágokkal díszített alappal a következő lapokon: *9a (D); 10a (D); 11a (D); 12a (D); 13a (D); 14a (C); 16a (D); 22a (D); 32a (D); 49a (D); 54a (D); 59a (D); 63a (D); 71a (C); 78a (D); 110a (A* 35×44 mm); *110b (A* 35×44 mm) *116a (D).* Ezenkívül számtalan kis, színes alapra festett arany kezdőbetű található a kódexben.

21b lap: (Domine, labia mea aperies) Egy miniatura (126×81 mm) az *Angyali Üdvözlet*

MDK

Pólya Tibor

Bálint Aladár: A magy. plakátművészetről.

Grafikai Szemle, 1914. 6.sz. 135-136.lap

M.D.K.

Pólya Tibor

"Karácsony" cimmel rajz a karácsonyi szám belső címlapján.

- - -

"Pólya Tibor nagy történelmi képet festett, melyet szülővárosának, Szolnoknak adományozott"- cimmel a kép repr.-ja és a művész fényképe.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1926. dec. 26-jan. 1.
XVI. évf. 52. sz. 1. oldal 3. lap.

MDK

Pólya Tibor

"Falu a toronyból nézve" c. kép repr.

Ernst Múzeum kiállitásai.LXXXI./1926./
Szinyei Társ. II.-ik kiáll.

Δεν υπάρχει κείμενο για μεταγραφή.

MDK

Pólya Tibor

Vásár, temp.

A boldogság sziget, temp.

Téli bucsu, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept.
54.1.

MDK

Pólya Tibor

Ácsok, of.

Színpadi jelenet, temp.

Tanulmányfej, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept.
54.l.

Dear Sir,

We have pleasure in enclosing our Invoice No. 1234 for goods

M.D.K.

Pólya Tibor

"Karácsonyi Ének" c. Emőd Tamás-költemény illusztrálására karácsonyi hangulatot ábrázoló rajz.

Szinházi Élet. Bp. 1932. dec. 18-24. XXII. évf. 52. sz. 55. lap.

Pólya Tibor

"Lakodalmi menet télen" és "Téli munka" c. művei a Szinyei-társaság kiáll.-én az Ernst-muzeumban.

P.H. 931.V.24.

Pálya Tibor

"Lakodalmi menet télen" és "Téli munka" c. művei a Szinyei-társaság kiáll.-án az Ernst-muzeumban.

P.H.931.V.24.

MDK

Pólya Tibor

Wintertól szén, fa és kox...1934.című plakat repr.

Törley 1932. című plakát repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.1960. Műcsarnok. Kat.

Pólya Tibor

Alkotása, a szfőv. műgyűjteményének kiáll.-
én a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Ευχές από τον

Pálya Tibor.

A zolnoki műréztelep 25. éves fennállásának jubiláris kiállításán műre szerepelt, a műrézsa telep mai lakója. Külön elismerésben részesült a kiállítás rendezésében kivett munkájáért.

Nemzeti Ujság, 1927. szept. 20.

Pólya Tibor festőművész
Szinyei Társaság harmadik kiállitása
Ernst Muzeum, 1931 január, 11. l.

vorigen Jahres lieferten wir Ihnen
der Renaissance in Dänemark M. 60,--
etrag recht bald einzusenden.

Mit Hochachtung

ppa. ERNST WASMUTH A.-G.

Pólya Tibor

Postabakarékpénztár aukcióján az árverési darabokban képei szerepelnek.

MH.930.III.30.

M. D/K.

Pólya Tibor
grafikus

Az Est e. plakátja a kiállitáson
és Modiano " " " "
" Pesti Napló " " " "
jó Pajtás " " " "
N. M. A müncheni nemzetközi plakát-
kiállitás

Grafikai Szemle 1929 évf 6-7 z 248 l

Pálya Tibor.

„Hetivásár", - „Tavasz", - „Hegyen-völgyön lakodalom" c. vásznai szerepelnek a szolnoki műrésztelep 25, éves fennállásának ünnepi kiállításán a Műcsarnok téli tárlatán. (említve.)

Pesti Hirlap, 1927. dec. 18.

Pálya Tibor.

A molnoki művésztelep 25. évi megalakulását kiállítással ünnepli, melyen művei szerepelnek.

Magyarság, 1927. szept. 18.

Pálya Tibor.

A Mücsarnok téli kiállítására felhozták a szolnoki művésztelep jubileumi kiállítását melyen legutóbb készült képei szerepelnek.

Esti Kurír, 1927. dec. 18

Pólya Tibor.

A zolnoki műrésztelep 25. éves jubiláris kiállításán szerepel műre, a telep jelenlegi lakóinak nagy csoportképe, valamint új festményeit.
(említve.)

Az Est, 1927. szept. 20.

Pálya Tibor.

A szolnoki művésztelep kiállítás keretében ünnepli 25. éves jubileumát, mely alkalommal a szolnoki születésű ~~festő~~ az egyesület törzstagává lett.

Nemzeti Ujság, 1927. szept. 18.

Pálya Tibor.

A 25. éves szolnoki művésztelep ünnepi kiállításán művei szerepelnek.

Esti Kurir, 1927. szept. 18.

Pólya Tibor.

A nagybányai művésztelep 25. éves jubileumi kiállításán szerepel nagyméretű műve, mely a művésztelep tagjainak portrait ábrázolja, keretjelenet keretében. (emlitve)

A Reggel, 1927. szept. 14.

Polya Tibor.

Vis kollekciája szerepel a Műcsarnok téli tárlatán, köztük: „Hetivásár", – „Hegyen-völgyön bákodalom", – „Tavasz" c. művei. (említve.)

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Páleja Tibor.

A szolnoki művésztelep 25. éves fennállásának jubileumi kiállításán képei szerepeltek.

Magyarság, 1927. szept. 20.

Tálya Tibor.

A rohoki mésértelep 25. éves
fennállásának jubileumi hiál-
itásán legyen részegeltek.

Magyarország, 1927. szept. 20.

Pólya

Munkája szerepel a Műcsarnok téli tárlatán, ahol a szolnoki művészek retrospektív-kiállítást alkotnak.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Pálya

Munkája vezetel a Wunsmok
téli tóalatán, ahol a rolnoki
minérek sesospektív-hiálitást
alkotnak.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Pólya:

Munkája szerepel a Műcsarnok téli tárlatán, ahol a szolnoki művészek retrospektív-kiállítást alkotnak.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Tálya.

Mindenja vesepel a hiteszvoke
téli tárlatán, ahol a volnoki mü-
vésele ~~[illegible]~~ - kiállítás ~~[illegible]~~ alkot-
nak.

Pesti Napló, 1927. dec. 17.

Pólya Tibor festőművész
Lakodalmi menet télen
A boldogság szigete
Téli munka
Szinyei Társaság első nyári kiállitása
Ernst Muzeum, 1931 május
Beszélgetők

81/93

KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA

Szállítottunk

a mai napon:

Budapest, 193

Pólya Tibor
Tél

Ernst-Múzeum CXXXI. /jubiláris/ kiállításon.
1932. május, 11 1.

miniummal szegélyezett zöldszínű indaornamentikával, továbbá állatalakokkal díszített iniciáléi onban elsősorban a korábbi hazai munkákban rágzott irányokat folytatják, a Csatári Biblia (Gutled-Biblia. Az Admonti Kolostori Könyvtár rtokában volt, jelenleg a bécsi Nemzeti Könyvtár lajdonal) díszítéseinek modorában. Az iniciálék mcsak formailag, de színezésükben is a Csatári-

96. kép. *1. (Mss. II. 3) Expositiones in Cantica Canticorum. XII. sz. 29a lap.*

Pólya Tibor festőművész
Lakodalom
tempera
Szinyei Merse Pál Társaság művésztagjainak
negyedik kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1933. november

II., 1887., 222. l.

NÉMET SZOBRÁSZ, 1480 körül
Nőalak (deréknél elvágva)
Fa, mag. 50 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1480 körül
Pikkelyes angyal
(Töredékes.)
Fa, mag. 41 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1480 körül
Keresztelő Szent János
Fa, mag. 96 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1490 körül
Szent férfi
Fa, mag. 46 cm.

NÉMET SZOBRÁSZ, 1490 körül
Ecce homo
Polikrom fadombormű, 64×55 cm.

NÉMET SZOBRÁSZ, 1490 körül
Mária halála
Fa, 44×54 cm.
Az 1905-ös tűzvész alkalmából megrongálódott.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1490 körül
Férfi mellszobor (172. kép)
Márvány, mag. 31 cm.

MDK

Pólya Tibor

Tél

Képzőművészet 1932. 52. sz. 154.l.

Pólya Tibor

Plakáttervekkel szerepelt a Nemzeti Szalon
iparművészeti kiállításán.

Erd 1932. XII. 8.

Pólya Tibor

Plakáttervével szerepelt a Nemzeti Salon kiállításán.

MTI. 1932. VII. 10.

Pólya Tibor

Kisváros

Jégpálya

Téli hetipiac

Tavasz a Zagyvamentén

Téli esküvő

Művésztelep 30.6. jub.kiáll. Szolnoki Ujság 1932. szept. 6. 1 l.

MDK

Pólya Tibor

Falus Elek. Magyar Müvészet 1933. 8.sz.
232.l.

MDK

Pólya Tibor, festö

Tavasz. Tempera.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv. kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 39.l.

Pólya Tibor

* **A szolnoki tárlatot vasárnap nyitják meg.** *Szolnokról* jelentik: Vasárnap, szeptember 17-én, délelőtt 11 órakor nagy kerti ünnepély keretében nyilik meg Szolnokon az idei tárlat. Jónevü festőművészek uj alkotásai kerülnek bemutatásra. A kiállitást a vallás- és közoktatásügyi minisztérium képviseletében ifj. *Wlassics* Gyula dr. h. államtitkár nyitja meg, akinek atyja alapitotta a szolnoki müvésztelepet. Kiállitanak: Pólya Tibor, Aba-Novák, Chiovini Ferenc és még több ismert festő.

M.933.IX.13.
N.U.933.IX.13.

Pólya Tibor

Szerepelt az I. nemzeti párlaton.

Wk 1933. IV. 20

Pólya Tibor

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

Szórai Újság 1933. IV. 20.

Pólya Tibor

Szerepelt az I. nemzeti társaton.

MTE 1933. IV. 19.

Pólya Tibor

Szerepelt a Szinyei-Társaság IV. kiállításán.

M. 1933. XI. 19.

Pólya Tibor

szerepelt a Szinyei Társaság IV. kiállításán.

PSK. 1933. ~~XI~~. 19.

Pólya Tibor

Művével nevepel a
Műcsarnokban rendezett
Magyar Kiállítás

N. U. 934. IX. 30.

M.D.K.

Pólya Tibor, festő

Reisz Gyuláról készített
kréta rajzát közlik szerkesztő;
valamint Herman Lipót által
róla készített rajzot.

A New Yorktól a Hungáriáig, Szerk.: Konrádyné
Gálos Magda, Bp.1983. Minerva, 10. ét. 127. old.

MDK

Pólya Tibor, 1886-

Kertben, festm.

Ernst Mus. 48/a auke. 1934. 37 l.

MDK

Pólya Tibor, festö

233. Téli lagzi. Tempera.

Bp.Mücs. -OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934. ápr.29.-
Kat. 12.1. jun.17.

Pólya Tibor MDK

Tavasz, tempera

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Ваша Ирэн.

Целую девочек

MDK

Pólya Tibor festő

kellemesen előadott kiváló temperáival

szerepel.

Nemz. Szal. - Szinyei Társ. IV. Gyűjt. kiáll. - NU 1933 XI. 21

Régi és új impresszi. - Marjas V. - 2. l.

MDK

Pólya

Plakátokon, könyvekben, kiadványokon , az Est-lapok Hármaskönyvein, a művész rajzai, festményei és dekorációi.

Herman Lipót: Miklós Andor.

Magy.Művészet, 1933. 379.lap

Pólya Tibor MDK

Tél

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Pólya Tibor

Alkotása a Magy.Művészeti sorsjáték nyeremény-tárgyainak kiáll.-án.

P.H.934.XII.8.

Pólya Tibor

Kiállit a Royal-szállóban.

M.O.934.XII.20.

Pólya Tibor

Az idegenforgalmi plakátpályázaton második dijat nyert "Csillag" jeligés pályamüve.

P.H.934.XII.13.

Pólya Tibor MDK

Vásári komédia, tempera

Szüret a régi jó világban, tempera

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Pólya Tibor MDK

Lacikonyha, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Борис Ягров

Хидрология, т.II

Издателство Наука и изкуство - София

Pólya Tibor

Művével megnyílt a Szegedi Képzőművészeti Egyesület nagy Tárlata.

Szegedi Új Nemzedék, 934, XI. 18.

Pólya Tibor

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934. IV. 29.

Pólya Tibor

A II. nemzeti tépzőművészeti kiállítás
a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934.IV.29.

Pólya Jibr

Művével szerepel a holuszi Művésztelep Öni Tárlatán.

m. 934. IX. 5.

Pólya T

Tavasz,

Nemz. Képzőm

Pólya Tibor festőművész
Merjás Viktor: Régi és uj impresszionizmus
Nemzeti Ujság, 1933. nov.21

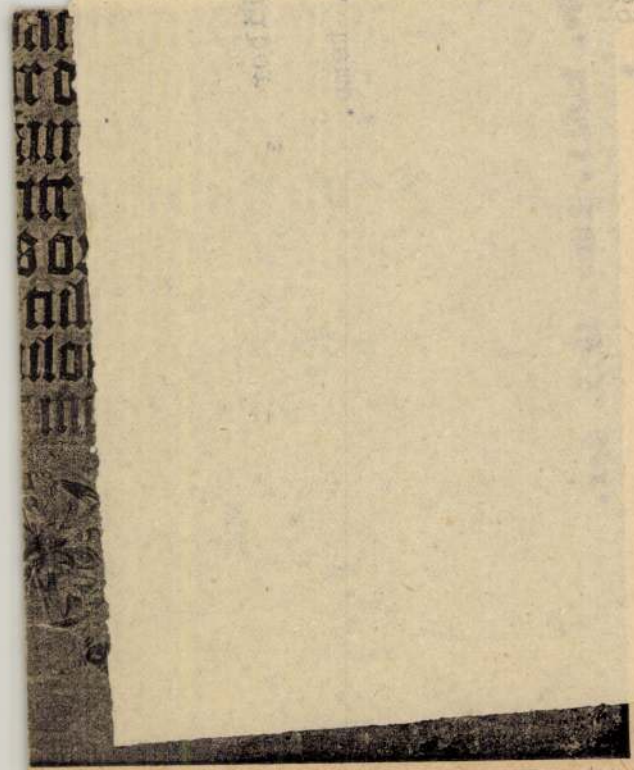

I. 20.) Missale. XV. sz. 67a lap.

M.D.K.

Pólya Tibor

"Szüret" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Műcsarnokban rendezett "Magyar Kiállitás"-ról.

Szinházi Élet. Bp. 1934. okt. 7-13. XXIV. évf. 42. sz. 57. isp.

177. kép. *Magyar pálos szobrász, XVII. sz.*
Királyok imádása.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Női szent
Fa, meg. 46 cm.

NÉMET SZOBRÁSZ, XVIII. század
Kereszt
Körtefa, rajta domborúan faragott Krisztus-tes
Mag. 24·5 cm.

NÉMET SZOBRÁSZ, XVIII. század
Királyok imádása
Fadombormű, 19×18 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Mária a halott Krisztussal
Fa, mag. 77 cm.
A győrmegyei Vitnyéd templomából, 1937-e
vétel.

MAGYAR PÁLOS SZOBRÁSZ, XVII. százac
Királyok imádása (177. kép)
Körülmetélés
Körtefa, egyenkint 62×38 cm.
Mindkettő Hendrick Goltzius metszetei után.
Gerevich PA, 221—222. l. — Egyetemi Műv. kiáll
150—151., 1930., szám. — Éber László: A

Pólya Tibor festőművész
Tavasz
tempera
Szinyei Merse Pál Társaság művésztagjainak
negyedik kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1933. november

Pólya Tibor.
festőművész

A szolnoki Művésztelep
zott.

Budapest, 1935. febr.

MDK

Pólya Tibor

Zivatar előtt, temp.
Korcsolyázók, "
Öreg paraszt, "
Téli piac, "
Garden-Party, "
Kisváros, "

Szolnoki Művésztelep kiáll. K. Szal. 1936. márc.
9 l.

MDK

Pólya Tibor

Zádor István olajképe

Szolnoki Müvésztelep kiáll. N.Szal. 1936. márc. 11 l.

Pólya Tibor

"Istokovits Kálmán arcképe" és "Ballerinák" c. műve a Szolnoki Művésztelep budapesti kiállitásán.

Ujság, 936. III. 14.

MDK

Pólya Tibor

Favágó, temp.
Istókovics Kálmán arcképe, olaj
Festő és családja, olaj
A tél, temp.
Kinai ruhás nő, temp.
Ballerinák, temp.

Szolnoki Művésztelep kiáll. N. Szal. 1936. márc.

9 l.

MDK

Pólya Tibor

Festő, temp.

Árv. Közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 22. l.

Pólya Tibor

Magyar festők sikere New-Yorkban. Őserő, 1936. II. évf. 16.sz. 21 l.

Pólya Tibor

Karikatura, ceruza

Kikötő, temp.

Árverési Küldöny. 1936. május. 2.rendk.sz.

49 l.

MDK

Pólya Tibor,

Olvasó

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 3o ,1.

MDK

Pólya Tibor, festő; m. 1886

Beszélgetők. Karton.

Jelezve

Ernst Muz. aukc. 54. m. - Kiáll. 1936 nov. 22-29.

MDK

Pólya Tibor, festö

A boldógság szigete.	Jelzett.	Tempera
Részeg parasztok.	"	"
Tavaszi bucsu.	"	"
Zagyvapart.	"	Olf.
Festö.	"	Tempera.
Szinpad.	"	"
Tél.	"	"
Kikiáltó.	"	"

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. rk.sz

4o.l.

MDK

Pólya Tibor

Z.I.: Szolnok és a müvésztelep. Magyar Iparmüvészet 1936. 69.l.

MDK

Pólya Iván

Művével szerepelt a Műcsarnok 1937.évi téli kiállitasan.

Pipics Zoltan dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

MDK

Pólya Tibor, festő.

Disznópörkölés

Szinyei M. P. Tars. Kiáll. – 1937 okt. – Ernst Muz.
25. évf. alk. – böl. 7 egy. 18. l.

Pólya Tibor festő

Szerepel a szolnoki művéntelep műtermi kiállításán

Est. Kurir 1937 VII. 11.

Pólya Tibor

„Dinnópörkölés" c. műve
nekrológ az Ernst Múzeumban
a Fényes Társaság Ernst Kajos
Emlékkiállításán (emlitve)

Est 1937 X 17

Pólya Tibor

Falusi tájakkal nehezel a szolnoki művésztelep őszi tárlatár

Pesti Hirlap 1937 VIII. 31

Pólya Tibor

Művével szerepelt a szolnoki művésztelep kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

P.N.936.III.15.

Pólya Tibor

Olajfestménye, a Szolnoki Művésztelep kiáll.-
án a Nemzeti Szalónban.

M.O-936.III.15.

Pólya Tibor

Két arcképével szerepel a Szolnoki Művésztelep kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

B.H.936.III.14.

Pólya Tibor

Alkotásával szerepel a Szolnoki Művésztelep kiállításán.

M.936.III.15.

Pólya Tibor

Alkotásaival

.....

szerepelt a szolnoki művésztelep kiáll.-án
a Nemzeti Szalónban.

UjM.936.III.15.

Pólya Tibor

Alkotásával szerepelt, a szolnoki művésztelep budapesti kiállitásán.

M.936.III.10.

Pólya Tibor

Arcképeivel szerepel a Szolnoki Művésztelep kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

Est, 936.III.15.

MDK

Pólya Tibor

Falus E: Egy pályázat szomoru mérlege. Pesti Napló, 1935. jan. 6. 1o 1.

MDK

Pólya Tibor, sz. 1886.

Beszélgetők, festm.

Ernst Múz. 55. aukc. 1937. ápr.
29 1.

Ivya Arov, as. 1996.

Bessarabov, Yegor.

MDK

Pólya Tibor

Olvasó fiu, tusr.

Müteremben, of.

Dohánylevélfüzők, of.

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz. 27 l.

Pólya Tibor festőmüv sz
Disznópörkölés
Szinyei Társaság kiállitása
Ernst Muzeum, 1937 október

50. kép. *M. S. mes*

MDK

Pólya Tibor, festőm.

Karikatura. Ceruzarajz. Jelz.

Kikiáltó. Tempera. "

Árv. Közl. márc.1936.76.sz.2.rk.sz. 49.l.

MDK

Pólya Tibor

Karikatura.Ceruzarajz, 19x16. /Jelzett/
Kikiáltó. Tempere. 40x50. /Jelzett./

Arverési Közlöny, 1936. 2.sz. 49.l.

Blue

Yours truly,

Mary Elizabeth Cockburn, Jessie Cockburn, Margaret Cockburn,
Kathleen Cockburn, Jessie Cockburn, Margaret Cockburn,
Mary Elizabeth Cockburn, Jessie Cockburn, Margaret Cockburn.

MDK

Pólya Tibor

Festő.Tempera.46x30./Jelz./

Arverési Közlöny,1936.febr.1.rendk.sz.22.l.

Kuva

Kotiin palaa

Kesäkuu 1945. Tampereen Työväen Teatteri.

Pólya Tibor

MDK

Tél, tempera

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Pólya Tibor

Falurészlet" c. műve és portréi, a Szolnoki Művésztelep kiállitásán.

N.U.936.III.14.

Pólya Tibor

Tavasz, temp.

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 15 1.

Pólya Tibor

— *Pólya Tibor festőművész siremlékéül azt a szobrot szemelték ki, amellyel Kisfaludy-Stróbl Zsigmond a párisi kiállításon díjat nyert. A szobrot most szállítják Szolnokra, ahol ünnepies keretek között helyezik el Pólya Tibor sírjánál.*

N. U. 938 VIII 9

Nemzeti Újság 1938 VIII. 9

— Pólya Tibor siremlékét az ősszel leplezik le a szolnoki temetőben. A siremlék Kisfaludy Ströbl Zsigmond alkotása.

N. U. 938. VIII. 25

Nemzeti Ujság 1938 VIII. 25

Pólya Tibor

kerepel a Svájci Társaság
kiállítása az Ernst Múzeumban

Pesti Napló 1937 X. 17

Pólya Tibor

A nalunki kuvéntalajon dolgozik

Reggel 1937 XI. 22

Pólya T. 6.

c

* **Pólya Tibor-emlékkiállítás az Ernszt-muzeumban.** A nemrég elhunyt *Pólya* Tibor emlékkiállítása január 23-án, vasárnap nyilik meg az Ernszt-muzeumban (VI., Nagymező-utca 8.)

Magyarország 1938. I. 21.

Magyarország 1938 I. 21

Pólya Tibor.

Testménye szerepel az egyesült Lipótvárosi Polgári Körben rendezett kiállításon.

Ujság, 1928. Márc. 11.

Pólya Tibor festő M.D.K.

Bp. V. Falk Miksa u 26. 1909-től

a Fészek club tagja.

A „Fészek"... tagnévjegyzéke. Bp. 1929

49

Pólya Tibor

A Szegedi Tudományegyetem tagja volt.
Elhunyt

Magyarország 1938. I. 28

Pólya Tibor

Szerepel a XXI. velencei biennálén

Nemzeti Újság 1938 VI. 19

Pólya Tibor

A Tanácsköztársaság idején a kecskeméti művésztelep Ernst Múzeumban rendezett kiállításán műveit bemutatták.

Kós Lajos: A Tanácsköztársaság képzőművészeti kulturája. Bp. 1959. 22 l., 6 kép. /Művészeti szakköri útmutató 1./

10. l.

Pálya Tibor.

A szolnoki művésztelepen alkotta meg szép művét a szolnoki születésű művész.

Magyar Nemzet, 1957. ápr. 26.

Pólya Tibor és István Iván M.D.K.

festőt

egy ideig a szolnoki művésztelepen dolgoztak

Körner É.: Könyvismertetés. Művtört. Ért. 1954 1 sz. 183

MDK

Pólya Tibor [grafikusművész]

(Mint Chiovini Ferenc egykori barát – ját, említi a cikk.)

Fedor Ágnes: Színek a Tiszaparton.

Nők Lapja, Bp. 1955. augusztus 25. [8-9. l.]

MDK

Pólya Tibor

Réti István: Derű a művészetben. Az Est, 1939. márc. 29. 13 l.

i /Zádor Anna anyaga/

3

n Georg/ festő sz.1717 k. + 1773 4

3 k.-1719-1789 2o

sztrák festő 18.sz.m.f. és 19.sz.e, Bécs 1o

4

zprém m. 2

4

MDK

Pólya Tibor

esszi: Derű a művészetben. M.Nemz.Művészet,
1939, 2.sz. 34 l.

Mojzer - Mojzer Miklós

M.Kiss - M.Kiss Pál

Mindezeket - külön-külön listával - a

Felül kiirandó: Zádor Anna anyagáb

a müvész neve / ahány van/ és a ki

dányban készüljön, utána az egész

hogy ellenőrizzem és hozzájárulja

Továbbá kérem kiirni ugya

lyek ki vannak huzva és előttük R

Zádor Anna jegyzékéből kiselejteze

Előre is k

1958. május 7

7. sz. m. — 17553 — Globus Budapest

Pólya Tibor Zertő"
Szolnok Megyei Néplap 1959 jan. 25. –
Coldol. –

Pólya Tibor Jestő"

Szolnok Mezei Néplap 1956 júl. 29-

Soldal.

Pólya Tibor graphus
Szolnok Megyei Néplap 1959 márc. 3.
2 oldal. –

MDK

Pólya Tibor

neve előszóban emlitve

Alföldi festészet. Székesfehérvár Csók I.Képt.
1966.okt.

Bok

Pólya Tibor, festő grafikus.

A Tanácsköztársaság leverése után más, itthon maradt művészekkel együtt, anekdótázó vagy karikírozó plakátokat készített.

Murányi-Kovács Endre: A Magyar Plakáttörténeti Kiállítás 8. l

Népszabadság, bp. 1960. nov. 29.

Pólya Tibor, grafikus

M Dk

szerepel a kötetben.

K. r.: Újságrajzok — 1919

95-96. l

KÖNYVBARÁT, bp. 1960. felmár

X/2.

M.D.K.

Pólya Tibor festő

„Az Est" Plakát

Vidor Zoltán: A magyar „Plakát" – történeti kialakulásáról
Magyar Építőművészet 1961. 1. sz. 58-59.

M. D. K

PÓLYA Tibor festő

Részvétel a kiállitáson

Dutka Mária: Magyar Plakáttörténeti Kiállitás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 265. sz. 8. l.

kov. 7.

Pólya Tibor (1886-1937)

Mit csinálnak az ébredő magyarok...?
(1919 karikatúra, repró)

Kiss Sándor: Magyarország történetének
képes könyve 1849-1945 (Bp. 1969)

185 old.

MDK

Pólya Tibor

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

Pólya Tibor

Az I. világháborúban előtt natürikus rajzokat tanított

Estéfiszlap 1967 XII. 30

Pólya Tibor

A kolmoki ~~[illegible]~~ művésztelep
törzstagjaként szerepelt az ottani
kiállításokon

Kolmok hagyei Nepujság 1967 XII. 31

MIK

Pólya Tibor

Kiállitáson emlitve

Vas Népe 1968 jan.21.

MDK

Pólya Tibor, grafikus

Kitűnő motívikus
rajzoló volt.

— : karikatúra 8

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. dec. 30

Pólya Tibor, festő MDK

A debreceni Dornai-gyűjteményben van Pólya Tibor-festménye is.

Havas Ervin: Mindenüket a Köznek ajándékozták 4.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. nov. 3.

MDK

Pólya Tibor

Szolnoki müvészetelep kiáll. Mücs. 1961. V.

Pólya Tibor, festő

MDK

Az 50 éves Ernst Múzeum egyik Kiállítója volt.

Pesold Ferenc: Móricz novellát olvas fel, Bartók Béla zongorázik 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp., 1962. febr. 25.

Pólya Tibor

1918-19-ben karikatúrákat rajzolt

Jenő Bauer: Karikaturisten
der Revolution

Budapester Rundschau 1969 VII. 18

Pólya M.D.K.

Müve Janáky-tervezte épületeben

Granasztói Pál: Janáky István

Magyar Építőművészet 1966/3. 51.l.

Pólya Tibor, festő

MDK

A Magyar Hírdető archívumában

Pólya Tibor plakátot is találtam.

S. P.: Milliók — papíron 6

ESTI HÍRLAP Bp., 1936. dec. 27.

M.D.K.

Pólya Tibor festő

A Szolnoki Müvésztelepen müködött

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 379.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Pólya Tibor, festő

MDK

Herman Lipót szívesen elevení ti föl alakját.

Pongrácz Imrsa: Nyolcvanötödik születés-nap 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. ápr. 24.

Pálya József
festő

M.D.K

Részt vett a tárlaton.

Kovács Gyula: Stúdió 1958-68
Művészet, 1969. április - 3 lap.

Pólya Tibor

Egy festmény kompozíciója

a zentai Bajic gyűj. tanúnyban volt

Ács József: Első adomány a Hungarológiai Intézetnek

Magyar Szó 1969 I. 20. 8 old.

Pólya Tibor

festőművész, grafikus és karikaturista
Meghalt 1937. nov. 29-én 57 éves korában.
Budapesti, müncheni és párizsi tanulmányok

Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 29. 5. o.

Pólya Tibor
grafikus

M.D.4

Tanácsköztársasági plakátjai
miatkotásnak ozanitanak.

Bauer Jenő: A Tanácsköztársaság emlékkiállítása [illegible]
Művészet, 1969. június - 45 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Pólya Tibor festő

83 éves született

Népszava 1969 április 25
4. old.

Pólya Tibor festő

31 éve halt meg

Nápolyban 1968 november 29
4. old.

Pólya-Tibor

Illusztrációk Krúdy: Napraforgó (1918)

Szerepel az-/ami/ább. Távlatok

N.N: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Jelentős 1969 ápr. 37/old.

Pólya Tibor, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művész Pólya egy müvel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Pólya Tibor

Krúdy illusztrációi emlékére

„Krúdy illusztrációi"

Magyar Nemzet
1968 dec. 31

Pólya,

Herman, Lechner, Kandó, Falus, Jávor, Ventroczy és Pór Bertalan egy pesti kávéházban.

(Fotó)

Herman Lipót: Emlékezés régi mesterekre.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 36. l.

Pólya Tibor

Az első illusztrált Krúdy-könyvtől... az átmeneti Mühlbeck-Egyedurálom után... festőink és rajzolóművészeink legjava szegődött Major Henrikkel, Pólya Tiborral az élen az író könyveinek szolgálatába. Még egymással is versengve, nemcsak Krúdy szellemével

Bodri Ferenc: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 371. l.

M.D.K.

Pólya Tibor, festő

nevét a „Szolnoki Művésztelep 10 éve" c. Nemzeti Galériabeli tárlat megnyitó beszédében említette Fodor József.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1967.XIII.évf.márc.sz.1.sz.

7. old.

Pólya Tibor
grafikus

M.D.Y

Méltatás.

Galambos Ferenc: Roky
Művészet, 1968. július - 14 lap.

M.D.K.

Pölya Tibor, festő

a New Yorr kávéhár egyik törrsvendége és főkarikaturistája szerepel Herman Lipót egyik rajzán.

A New Yorktól a Hungáriáig, Szerk,: Konrádyné Gálos Magda, Bp.1963.Minerva. 127. old.

Polya Tibor,grafikus

A régi irányzat müvelője.Naturalisztikus részletezés, túlzott diszitőelemek jellemzik.E csoport másik irányzat tának hive.Színesebb,plasztikusabb,több figurás irány. Festői naturalizmus. 45.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Pólya Tibor,1886-1937,festő,grafikus

Az "Est"lapok /1927/újságbafelejtkezett,szórakozott olvasói,a "Magyarság"/1928/és az "Ujnemzedék"/1929/sietö, kapkodó járókelői,valamint a "Tündérujjak"nyereménypárnátcipelő kisfiúja mind jellegzetesalakjai a pesti hirdetőoszlopnak. 46.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két viláháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Pólya Tibor,1886-1937,festő,grafikus

München-Párizsban tanult.Vadász és Faragó hatása alá került.Festőnek száraz,grafikusnak festői.Az élet mozgalmasságát,szinességét jeleniti meg.Szereti a szint, az aprófigurás tömeget,a humort.A plakát humoristája. Ezért dolgozik a napi sajtónak,annak reklámgrafikusa lett. 46.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Pólya Tibor,/1886-1937,festő,grafikus

A művészi áramlatok nem gyakoroltak reá hatást. Egyhangú lesz. De van pár sikerültebb alkotása később is. "Törley" 1928, Modiano", 1930. 47.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve. II. 1960. Budapest. 1961. Franklin Nyomda. Bp.

M. D. K.

PÓLYA Tibor festő

Szolnokon az egykori magyar király
Szálló és Étterem gyakori vendége
volt

Dutka Mária: Budapesti kiállításuk
előtt a Szolnoki művészlelepen
Magyar Nemzet 1961. ápr. 23. 9. l.

Pólya Tibor

Találkozása Elesdy István Kol-
nokon.

Fehete Márton · Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1960
334 l 77 l.

Pólya Tibor

A Zeeskeméti művésztelep
törzstagja volt.

Magyarország 1966. jún. 26.

M.D.K

Pólya Tibor
festő

Méltatás.

Horváth Gyula: Szabai festők jubileumi kiállítása
Művészet, 1969 március – 47 lap.

MDK.

Plesnivy Károly

Textilmüvészetéről

Magyar Nemzet 0965 ápr.17.lap 4.

Pólya Tibor
grafikus

M.D.K.

Ujtatás

Chiovini Ferenc: A szolnoki művésztelep életéből
Jászkunság, 1962. június – 51 lap

Pálya Tibor
grafikus

M.D.K

Nyaranta Pálya Tibor mellett dolgo-
zott Élesdy István.

Tóth Ervin: Élesdy István újabb grafikái
Művészet, 1964. Ó. Sóber – 31 kep.

Pólya Tibor
Grafikus

Pólya Tibor a kecskeméti művésztelep -
művészeinek csatlakozott, aki a
természetelvűség mellett kötelezett.

Telepy Katalin: Kecskemét multja a képzőművészetben.
Művészet, 1971. augusztus - 30. oldal

MDK.

Pólya Tibor

Egykori irásaiból töredékek

Jászkunság 1966 szept.p.llo.

PÓLYA TIBOR

emlitve ld. Macskássy János

Kaján Tibor: A plakát mestere. Egy rádiósorsor után.
UJ TÜKÖR 1980./XVII/5.sz.30.o.

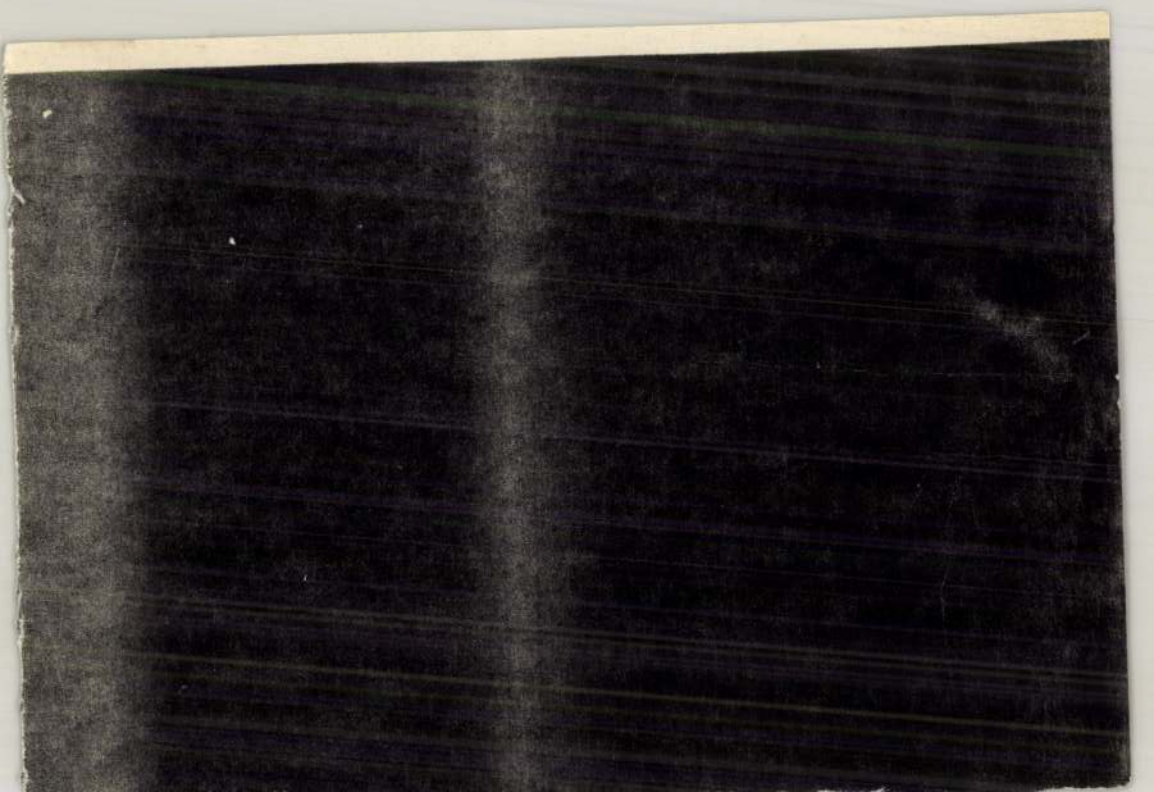

Pólya Tibor festi

85 éve született

1886 április 25. én Budapesten

Pesti Napló 1970 április 26
12. old.

Pólya Tibor
festő

(1886-1937)

A magyarországi műv. tört. I. 510.
Corvina 1971.

Pólya Tibor

Említve

Beregi magángyűjtők Vásárosnaménban
Népművelés 1970. jun.

Herman L:

Polka Tuba

MM - 1932

134.l

MDK.

Pólya Tibor

Müvei a Dornai gyüjteményben

Népszabadság 1966 nov. 3.

MDK.

Pólya Tibor

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

M.D.K.

Pólya Tibor
grafikus

Neve a művésztelep történetével
forrott össze.

Bényi László: A szolnoki művésztelep alakítása ...
Művészet, 1967. január - 32 lap.

Pólya Tibor, festő

M.D.K.

1932-évi „Ankét a festészet jövőjéről" címen a szolnoki Irodalmi Kurir-ban megjelent nyilatkozatát közli:

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1966. XII. évf. szept. 110 old.

Pólya Tibor, grafikus M Dg

A megrémült burzsuj. Rajz.

Repr.

Földosztás után. Rajz. Repr.

— : 1919 eszméihez híven 7. l.

NÉPSZABADSÁG

, Bp. 1963. márc. 21.

M.D.K.

Pólya Tibor, festő

„Zagyva jegén csuszkáló gyerekek" c. tempera-képét említi a lap a Szolnoki Téli Tárlattal kapcsolatban.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1965. XI. évf. 1-2. sz.

73. old.

M.D.K.

Pólya Tibor
festő

A Nemzeti Szalon hi alli kiszám
szerepelt a „Suroló asszonyok"
cimű képe. A Szolnok Művészetekp
her tartozott.

Frank János: Vidovszky Bélamál

Élet és Irodalom, 1968. vár. 2-8 lap.

Pólya Tibor
grafikus

M.D.K.

Ujság és arúplakatjai.

Lehőcz Mária: A magyar plakát útja, 26 l.
Művészet, 1961. felszíav

Pólya Tibor MDK

Önarckép, olf.

Zagyva-part, temp.

Mosónő, temp.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Pólya Tibor (1886 - 1937)

Csontváry Tivadar (Kosztka)
„Pólya Tibor": Tus és akv. 276 x 202 mm.
Ltm.: 1917 - 317.

Magyar rajz és akvarell a XIX. és XX. századból.
A Kat. bev. Dellmacher Anna. Bp. 1959

32.

M.D.K.

Pólya Tibor, festő

herendi szobrai:

Szüretelő leány puttóval ? ?
Borkóstoló nemes 180 mm magas

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 20.old.

Pólya Tibor
festő

M.D.K.

Tanya

Biraukció 1957. Budapest.

24 l.

MDK

Pólya Tibor festő
1886–1942.

Hintáló gyerekek. (olaj) – Déri Múzeumban.

Déri Múzeum Debrecen. Vezető a képtárban. Bp 1952. 5. lap.

MDK

Pólya Tibor

rajza Csortos Gyuláról repr.

Balla Ermo: A „Törzsasztal".

Ország-Világ, Bp. 1957. október 15. 10. l.

MDK

Pólya Tibor

Herman Lipót 50 év mulva...repr.

Pérely

M.D.K.

Pólya Tibor

Beszámol amerikai utjáról "Coolidge elnök, Roosevelt fia, Vanderbilt Gladys. Ford a festőművész vázlatkönyvében" cimmel. A művész elmondja, hogy Kanadában a Daily Star megbizásából dolgozott, politikudokat rajzolt, Londonban Byrkenheadot, az indiai minisztert és Chamberlain külügyminiszter utódját, majd Mr Conody-t a Daily Mail műkritikusát, akinek megbizásából több angol lap részére dolgozik. Utána Párisban tartózkodott s hazajövetele után a londoni őszi kiállitás anyagán dolgozik.
Négy rajza a beszámoló illusztrálására.
Szinházi Élet. Bp. 1928. juni 24-30. XVIII. évf. 26. sz. ~~4041.-lap.~~ 40-41. lap.

Pólya Tibor
festőművész

*** Josephine Baker képmása a tavaszi tárlaton.** *Josephine Baker* néhány napja ismét Budapesten tartózkodik és készülődik Royal-Orfeumbeli vendégszereplésére. Közben arra is futja idejéből, hogy szorgalmasan modellt üljön *Pólya Tibornak*, a kitűnő festőművésznek, aki a táncosnő képmását készíti el és úgy tervezi, hogy azt a tavaszi tárlaton már kiállítja.

Pesti Hirlap
1929 II 21

.....osztálynak.

vasutak igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben .....számmal.

Egyuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt

MDK

Pólya Tibor, sz. 1886

Beszélgetők

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. 29 1.

Pólya Tibor MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás/1945/:

"Kisváros" tempera

"Mosónő" olajf.

"Falusi esküvá" olajf.

M.Heil Olga - Kiss Dezső - Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l. 229.l.

Pólya Tibor

MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás /1945/:

"Vacsorázók" szines rajz.

"Vándorcirkusz" szines rajz.

"Szinyei Társaság a Japán kávéházban" tusrajz.

"Szánkázók" tusrajz.

M.Heil Olga - Kiss Dezső - Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l
229.l.

MDK

Pólya Tiber

1886-1937

müncheni és párizsi tanulmányai után Vadász és Faragó hatása alá kerül.

A plakát humoristája.

"Est" 1927

"Magyarság" 1928.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT. LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MÚZEUM ÉVKÖNYVE.II.Bp.1961.l.1-6[illegible].l.

46.l.

Pólya Tibor MDK

"Uj Nemzedék" 1929

"Tündérujjak"

"Törley" 1928

"Mediano" 1930

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMÜVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT. LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. 1961. 18-66.l.

46-47.l.

MDK

Pólya Tibor

Fényes bácsi alszik, of.

Szolnoki hetivásár, "

Szolnoki müv.telep 50. évford. Ernst Muz.kiáll. 1952. máj.

MDK

Pólya Tibor

Szolnoki müvésztelep tagjai, of.

Korcsolyázók a Zagyva jegén, Temp.

Szolnoki müv.telep 50. évford. Ernst Muz.kiáll. 1952. máj.

MDK

Pólya Tibor

A Zagyva télen, temp.

Mosónő, temp.

Szolnoki műv.telep 50. évford. Ernst Mus.kiáll. 1952. máj.

M.D.K.

Pólya T.

Maurice Dekobra: "Amerikai párbaj" c. novellját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. márc. 4-10. XVIII. évf. 10. sz. 33. l.

M.D.K.

Pólya Tibor

A lap cimlapján rajz "Lohengrin: Szabad egyet Elzának is? cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1928. febr. 19-25. XVIII. évf. 8. sz. belső cimlap.

M.D.K.

Pólya Tibor

Rajz a Szinházi Élet belső cimlapján.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 9-15. XVIII. évf. 50. sz. belső cimlap.

M.D.K.

Pólya Tibor

Rajz a művész vázlatkönyvéből a "Kis notesz" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 16-22. XVIII. évf. 51. sz. 20. lap.
16.

M.D.K.

Pólya Tibor

Két rajz a művész vázlatkönyvéből a "Kis notesz" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1928. május 6-12. XVIII. évf. 19. sz. 26-27. ~~sz~~ lap.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Müteremben, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

3o l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Karikatura, viz- és tusf.

Tanya, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

28 l.

MDK

Pólya Tibor, 1886-1937.

Müteremben, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz.

2o l.

MDK

Pólya Tibor

Kabaré énekesnő, temp.

Ülő férfi, tusrajz

Vásár, of.

Árverési Közlöny 1937. okt. rk.sz. 34.l.

MDK

Pólya Tibor

Szinpad, temp.

A boldogság szigete, temp.

Zagyvapart, of.

Árverési Közlöny 1937. okt. rk.sz. 34.l.

MDK

Pólya Tibor

Tájkép, of.

Aba-Novák fest, temp.

Dohánylevél füzők, of.

Árverési Közlöny 1937. okt. rk. sz. 34.l.

MDK

Pólya Tibor, festöm.

Utca-részlet.	Olf. Jelz.
A boldogság szigete.	Tempera. Jelz.
Zagyvapart.	Olf. Jelz.
Tájkép.	" "
Aba-Novák fest.	Tempera. Jelz,
Kavaré énekesnö.	" "
Ülö,férfi.	Tusrajz. "
Szinpad.	Tempera. "

Árv. Közl.1937 4.rk.sz. 32.1.

MDK

Pólya Tibor

Az Est, plakát

H.M: Müncheni nemzetközi plakátkiáll.
Grafikai Szemle, 1929. szept. 248 l.

MDK

Pólya Tibor

Pesti Napló, plakát
Jópajtás, "

N.M: Müncheni nemzetközi plakátkiáll.
Grafikai Szemle, 1929. szept. 248 l.

MDK

Pólya Tibor

Tündérkert, Pesti Napló regény, plakát

N.M: Müncheni nemzetközi plakátkiáll.
Grafikai Szemle, 1929. szept. 248 l.

MDK

Pólya Tibor

Modiano, plakát

N.M: Münchení nemzetközi plakátkiáll.
Grafikai Szemle, 1929. szept. 248 l.

MDK

Pólya Tibor

Pitvarban, o.

Zagyva hid, o.

Kerekes kut, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Pólya Tibor

Parkrészlet, o.

Tabáni rész, o.

Vándor, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Pólya Tibor

MDE

Tiszaparti részlet, o.

Szobai tanulmány, o.

Egyéb köztulajdonból elvesszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Pólya Tibor

Férfi tanulmányfej, o.

Egyéb köztulajdonból elvesszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Pólya Tibor
festő

M.D.K.

387) Pitvarban
388) Zagyva híd
389) Kerekes kút
390 Park részlet

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

25 l.

Pólya Tibor
festő

M.D.K.

391) Tabáni részlet

392) Vándor

393) Tiszapartí részlet

394) Szobai tanulmány

395) Férfi tanulmányfej

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyséke.
Budapest, 1952.

25 l

M.D.K.

Pólya Tibor /1886-1937/

387. Pitvarban. Olajf. 41x51 vászon
388. Zagyva hid. Olajf. vászon.
389. Kerekes kut. Olajf. vászon.
390. Park részlet. Olajf. vászon.

Elvesztek. /A 387. mü Győri Városi Muzeum,
a 388., 389. és a 390. müvek
Szolnok városa tulajdonában voltak/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
25. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Pólya Tibor /1886-1937/

391. Tabáni rész. Olajf. vászon.
392. Vándor. " "
393. Tiszaparti részlet. Olajf. vászon.
394. Szobai tanulmány. Olajf. vászon.
395. Férfi tanulmányfej. Olajf. vászon.

Elveszték. /Szolnok városa/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
25. l. MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Pólya Tibor /1860-1932/

653. Tavasz. Temp. 80x71
654. Uzsonna. Olajf. 70x61 fa.
655. Cirkusz sátor. Past. 27x21 karton.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 46. l.

MDK

Pólya Tibor

Tavasz, temp.

Uzsomna, o.

Citkusz sátor, past.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Pólya Tibor (1860-1932)

Tavasz.
Temp.

Uzsonna.
Oljf.Sign.

Cirkusz sátor.
Past.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Polya Tibor

" A Szolnoki Müvészeti Egyesület Jubiláris Kiállitása" 1928.

"Mindenki az Uj Nemzedéket olvassa" 1928.

"Modiano" 1929.

"Pesti Napló" 1930.

"Pesti Napló, Az Est, Magyarország" 1930.

"Palma sarok, Okma talp " 1930.

"Az Est" 1934?

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

35.1.

MDK

Pólya Tibor

Repr:

"Wintertől szén, fa és kox" 1934

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

34. kép.

Pólya Tibor

"Wintertől szén, fa és kox... " 1934.

"Modiano" 1935

"Törley" é.n.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. Bp. 1960.

35.1.

Pólya Tibor MDK

Repr:

"Törley" 1932.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

35. kép.

MDK

Pólya Tibor / 1886*1937/

Wintertól szén,fa és kox...1934., 90x63.5 MH

Modiano.1935., 126x95.5 MH

Törley. é.n., 95x63 OSZK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas. 1960. Műcsarnok.Kat. 35.1.

MDK

Pólya Tibor /1886-1937/

Palma sarok, Okma talp. 1930., 126x95 MH

Törley.1932., 125.5x95.5 MH

Az Est.1934?, 126x93 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas. 1960. Műcsarnok.Kat. 35.1.

MDK

Pólya Tibor /1886-1937/

Pesti Napló.1930., 94x63 OSZK

Pesti Napló, Az Est, Magyarorszag. 1930., 95x63.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960. Műcsarnok.Kat.35.1.

MDK

Pólya Tibor /1886-1937/

Mindenki az Uj Nemzedéket olvassa.1928., 126x95
OSZK 208

Modiano. 1929., 125x95.5 OSZK 201

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Mücsarnok.Kat.35.1.

MDK

Pólya Tibor /1886-1937/

Látod, nem hallgattál ram, most rólad is gondoskodna...1926., 5x63 OSZK

Magyarország, Az Est, Pesti Napló, 1926., 95x63 OSZK

Magyar Plakát-Történeti Kiallitas.1960. Műcsarnok.Kat.35.1.

MDK

Pólya Tibor /1886-1937/

8 órai Ujság. é.n., 116x89 FSZEK

Medgyaszay Vilma kabaréja.é.n., 124x93 OSZK

Magyar Plakát-Történeti Kiallitas.1960.
Mücsarnok.Kat. 35.1.

MDK

Pólya Tibor /1886-1937/

Vasutasok, gyertek a vörös vasút ezredbe.
1919., 126x95 FSZEK

Reggel,Délben,Este. 192?, 124x94 FSZEK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok.Kat.35.1.

MDK

Pólya Tibor

Vasutasok, gyertek a vörös vasut ezredbe, 1919

Reggel, Délben, Este, 192?

8 órai Ujság, é.n.

Medgyaszay Vilma kabaréja, é.n.

Mücsarnok 1960. Magyar palkát-történeti kiáll.

Pólya Tibor

Winterté szén, fa és kox, repr.

Törley, repr.

Miccarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Pólya Tibor

Modiano, 1935

Törley, é.n.

Mücsarnok 1960.Magyar plakát-történeti kiáll.

Pólya Tibor MDK

Palma sarok, Okma talp, 193o.

Törley, 1932

Az Est, 1934?

Wintertől szén, fa és kox, 1934

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Pólya Tibor

Mindenki az Uj Nemzedéket olvassa, 1928

Modiano, 1929

Pesti Napló, 1930

Pesti Napló, Az Est, Magyarország, 1930

Műcsarnok 1960. Magyar pallót-történeti ki

Pólya Tibor HDK

Látod, nem hallgattál rám, most rólad is gondoskodna,
1926

Magyarország.Az Est, Pesti Napló, 1926

Magyarország, Pesti Napló, 1926

A Szolnoki Művészeti Egyesület Jubiláris Kiállitása
1928

Műcsarnok 1960.Magyar palkát-történeti kiáll.

MDK

Polya Tibor

"Magyarország, Az Est, Pesti Napló" 1926.

"Magyarország, Pesti Napló" 1926.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

35.l.

Pólya Tibor MDK

gr. Bánffy Miklós

Tél a falun

Falus Élek

Rippl- Rónai József

Micsarnok 1939 Derű a művészetben

Peter Stone

c/o Dennis Mills

Del's Bar

Times Square

New York City

Pólya Tibor MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Vasárnap

Magyar, gipsz

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

XIX

Pólya Tibor MDK

Artistanő

Tél

Szinpadi jelenet

Őrzgasszony

Műcsarnok 1939 Derü a művészetben

Polly's Tydor

Address

Tel

Email (optional)

Pólya Tibor MDK

Bárban

Paraszt pipával

Brácsás

Fiufej

Mücsarnok 1939 Derű a művészetben

Sofia Street

Pólya Tibor

MDK

Artista

Tanulmányfej

Tavasz

Mulatozó magyar

Micsarnok 1939 Derű a művészetben

Ανάτερα

Ο συντάκτης

Ευχαριστώ

Μπορούσα καλύτερα

Pólya Tibor MDK

Plakát-tervek

Három a kislány

Nagy cirkusz

A boldogság szigete

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

Polya Péter

MTA

Matematikai Intézet

Reáltanoda utca 13-15

Budapest V.

Hungary

Mr. Dénes Péter

Mathematical Institute

Budapest

Reáltanoda utca 13-15

Hungary

Pólya Tibor MDK

Gerevich Tibor

Vándorcirkusz

Tárlaton

Szakácsné

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

Polje Ebor

Dobrovich Tibor

Vandorelkönig

Tiefebene

Grenzecho

Pólya Tibor MDK

Gömöry Laiml László

Betörő

Teraszon

Borostyán-gyöngyös nő

Műcsarnok 1939 Derü a művészetben

Pólya Tibor

Szinpadi tánccsoport

Iringálók

Légtornászok

Sárga artista

Micsarnok 1939 Derü a müvészetben

Berlin Ufer.

Pólya Tibor MDK

Néger táncos

Brácsás

Zoli

Előadás előtt

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

MDM

Pólya Tibor MDK

Fiu a létrán

Szolnoki bucsu

Iványi Grünwald Béla

Róna József

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

Pólya Tibor MDK

Kis cirkusz

Tavaszi nagymosás

Disznópörzsölés

Plakáttervek II.

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

Pólya Tibor

Járt Párizsban. A játé rosszág sellenzi művait. 7 1. l

Félig magától, félig Fényes Adolftól tanult szolnoson. Apró alakokkal telenőtt képeit rénletesen jellemzi lyra.

P. T.-nek híre volt kollegái korében a tréfát mestere, örösen jóladvú vélt és a legjobb karikatúra rajzoló. Stílus-problémákkal nem vesződött. 7 1. l.

Lyka Károly, Felén elünk akét világháború Tőtt, Bp. 1956.

Pólya Tibor, festő MDk.

Az első világháború után az Alföld festészete több centrumban fejlődik. „Szolnokon derűsebb, színesebb, dekoratívabb jelleget ölt fényes, Aba Novák és Pólya Tibor ecsetje nyomán."

Pécsi Imre: Az Alföld a festészetben

Népszabadság. Bp. 1959. júl. 26. 8.1

Pólya Tibor, festő

Mok

(1886–1937) Hetvenöt éve 1886 ápr. 25-én született. Budapesten, Stockholmban, Párizsban tanult. Sok falusi életképet, tájat festett. Talán legjellegzetesebb műve a „Hegyen-völgyön lakodalom" című. Sokat festett, foglalkozott grafikával, karikatúrával, plakáttervezéssel.

Nagymosás c. festménye. Repr.

–: Pólya Tibor

8. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 23.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1886.
85
19 71

NAPLÓ
Veszprém

Archimédesz fizikus és matematikus megölésének kétes dicsősége („Ne zavard meg körömet!"). Irodalmunkban Káldi György Márk az egyik legrégibb bibliafordító.

*

Nyolcvanöt évvel ezelőtt, 1886. április 25-én született Szolnokon Pólya Tibor, ismert festőművész és grafikus. Gyerekkorában kitűnt rajztehetségével, s középiskolai tanulmányai elvégzése után Budapesten, Szolnokon, majd Párizsban végezte festészeti tanulmányait.

Pólya a kecskeméti és a szolnoki művésztelep tagja volt. Impresszionista tájfigurális képein kívül ötletes plakátterveivel keltett rendkívüli feltűnést, és sikert aratott karikatúráival is. 1917 és 1924 között csaknem minden évben rendeztek műveiből kollektív kiállítást a budapesti Ernst Múzeumban, 1929-ben pedig a budapesti Fészek Klubban volt gyűjteményes kiállítása.

Néhány évig (1925—1928) az Egyesült Államokban tartózkodott; egyebek közt a Kossuth-szobor leleplezése alkalmából New Yorkba érkezett magyar küldöttség útjáról jelentetett meg albumot.

Ötvenegy éves korában Szolnokon hunyt el.

Bolya Tibor

Szánti Gyuláné
Hideg Lórántné Magy

A nyereményeket
Kérjük, hogy a tájékoztat
nyeremények balesetmente
kívá

Figyelem!

ÁLLAMI GAZD
TERMELŐSZÖV
NÖVÉNYVÉDŐ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pólya Tibor

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1971 APR 25

Évforduló

Nyolcvanöt évvel ezelőtt, 1886. április 25-én született Szolnokon Pólya Tibor ismert festőművész és grafikus. Impresszionista táj- és figurális képein kívül ötletes plakátterveivel keltett rendre feltűnést és sikert aratott karikatúráival is.

Ötvenegy éves korában Szolnokon hunyt el.

272326

1 éves
Kossuth
272345

272372

Egyéb

1971 APR 2 5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PESTMEGYEI
hiRLAP

Pólya Tibor

Pólya Tibor

NYOLCVANÖT ÉVVEL EZELŐTT,

1886. április 27-én született Szolnokon Pólya Tibor, ismert festőművész és grafikus. Gyermekkorában feltűnt rajztehetségével, s középiskolai tanulmányai elvégzése után Budapesten, Szolnokon, majd Párizsban végezte festészeti tanulmányait.

Pólya a kecskeméti és a szolnoki művésztelep tagja volt. Impresszionista táj- és figurális képein kívül ötletes plakáttervei vel keltett rendre feltűnést és sikert aratott karikatúráival is. 1917 és 1924 között csaknem minden évben rendeztek műveiből kollektív kiállítást a budapesti Ernst Múzeumban, 1928-ban pedig a budapesti Fészek Klubban volt gyűjteményes kiállítása.

Néhány évig (1925—1928) az Egyesült Államokban tartózkodott: egyebek közt a Kossuth-szobor leleplezése alkalmából New Yorkba érkezett magyar küldöttség útjáról jelentetett meg albumot.

Ötvenegy éves korában Szolnokon hunyt el.

Az a szokás, hogy az ifjúságiak vívják a felnőtt labdarúgó-csapatok előmérkőzését. Múlt héten, az április 18-i fordulóval kapcsolatban „Külön-külön" címen megemlítettük, hogy a Solymár—Ráckeve területi találkozó kivétel lesz: a felnőttek Solymáron játszanak, a solymári ifiknek viszont Ráckevére kell utazniuk, mert ősszel nem állítak ki Dunaparti mérkőzésükre, pontosabban: késve érkeztek.

A solymáriak a rendelkezés szerint el is mentek Ráckevére, ahol nagy meglepetéssel értesültek arról; hiába jöttek, mert a ráckevei ifi Solymárra ment.

E különös bonyodalom ügyében a fegyelmi bizottság a héten nem

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1968 ÁPR 25

Pogatibor

NÉPSZAVA

APRILIS 25

NOPCSA FERENC

paleontológus és geológus, az őshüllők világszerte ismert szakértője halálának 35. évfordulója.

PIVÁR IGNÁC

pedagógus, aki a vakok részére készült Braille-írást magyar nyelvre alkalmazta, 125 éve született.

SZÉCHENYI ZSIGMOND

vadász, útleíró 1 esztendeje halt meg.

V. I. NYEMIROVICS-DANCSENKO

kiváló szovjet rendező, a Moszkvai Művész Színház egyik alapítója, a szocialista-realista színházművészet kialakítója 25 éve halt meg.

PÓLYA TIBOR

festő és grafikus, a szolnoki művésztelep volt tagja 82 esztendeje született.

TORQUATO TASSO

kiemelkedő olasz költő halálának 373. évfordulója.

MARKUSOVSZKY LAJOS

orvos, a magyar orvostudomány újjászervezője a dualizmus korában, az Orvosi Hetilap megalapítója 153 éve született.

KÁROLYI IRÉN JÓZSEF

nagyváradi tanár 73 évvel ezelőtt ezen a napon mutatta be a drótnélküli távíróját, amely 20 méter távolságot hidalt át.

lakása, Bordásné győztesen kerül-e ki a beteg gyermekéért vívott perekből, s intézetbe jut-e Hódosi nagyfia?

Szeretettel, gondoskodással

Az egész műhely tudtával és beleegyezésével — tekintettel Bordásné idegállapotára, gondjaira — az asszony kapja a legjobb, legkönnyebben megmunkálható munkadarabokat, amelyekkel könnyebb keresni. Munkaidőben elmehet orvoshoz a gyerekkel, s a gyár különleges gondoskodása révén helyezhette el eddig is négyéves gyermekét a bölcsődében.

Zöldi György főművezető, *Nász László* művezető és *Kővári Sándorné* a lakásán is meglátogatták és súlyos helyzetét látva, a tanácsot is megkeresték. Rendszeresen kap segélyt, s a párttitkár megígérte: segítségé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Pólya Tibor

KISALFÖLD
1987 NOV 29

A Hold Kél 4.06, nyugszik 14.22 órakor.

30 éve, 1987. november 29-én halt meg 57 éves korában

Pólya Tibor

festőművész, grafikus és karikaturista, századunk első évtizedei magyar képzőművészeti életének jelentős egyénisége. Budapesti, müncheni és párizsi művészeti tanulmányai után, kezdetben az impresszionizmus befolyása alatt alkotta táj- és alakos képeit. Mint a szolnoki művésztelepnek hosszú időn át ismert vezető tagja, nagy *termékenységgel festett eredetien* szellemes felfogású, élénken benépesített kompozíciókat a régi németalföldi festők mintájára. Ötletes, dekoratív hatású plakátjai, reklámgrafikái és üde, jó humortól duzzadó, egyéni meglátású rajzai, karikatúrái is ismert nevet, nem mindennapi népszerűséget szereztek számára nemcsak itthon, hanem külföldön is. Tekintélyes világlapoknak volt rajzoló munkatársa.

nintha kissé elernyedt volna. Hasonlóan a kisfilmekből összeállított főműsor: másfél óra angyos hangulat a szórakoztatás, a „könnyű műfaj" jegyében. Túl könnyű volt, különösen ha Horváth Ádám portréfilmjéhez mérjük, amely Drosz Adél és Róna Viktor életútját vázolta fel intimpiskáskodás nélkül, mégis közel hozva a nézőhöz a két kiváló balettművész mindennapi életét, bepillantást engedve abba a műhelybe, amelyben a hazai és külföldi sikerekre felkészültek.

g. b.

Az év végi sz

pat ez évben
érdekessége, a
itszott, és a
Nemzeti Bajn
sen 9960 gólt
ve teszik. Közt
ssze 40 gól
osztályban, 14
hogy megle-
csapat küzd a
egy találko-
ért.
g meglepően

A LABDARÚGÓ NB I.
1967. ÉVI
VÉGEREDMÉNYE

1. FTC	30	24	4	2	85:24	52
2. Ú. Dózsa	30	18	8	4	89:36	44
3. ETO	30	14	11	5	68:37	39
4. Vasas	30	16	6	8	71:37	38
5. Tatab. B.	30	9	11	10	39:36	29
6. Honvéd	30	9	10	11	46:49	28
7. DVTK	30	10	8	12	48:54	28

jó, 2,90!

Az osztályok, illetve csoportok közül az NB III. Nyugati csoportja vezet, ahol 784 gól esett. A további sorrend: NB I. = 774, NB I. B = 771 (természetesen, nem 240, hanem 306 mérkőzésen!), 4—5.: NB III. Délnyugat = 736, NB II. Nyugat: 736. Az NB II. Középcsoportja = 698 góllal a 8., az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

XL / NOV 29

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Pólya Tibor

1021

A nap kelte 7.08, nyugta 15.57 órakor.
A hold kelte 4.03, nyugta 14.22 órakor.
Névnap: Taksony.

30 éve, 1937. november 29-én halt meg 57 éves korában Pólya Tibor festőművész, grafikus és karikaturista, századunk első évtizedei magyar képzőművészeti életének jelentékeny egyénisége. Budapesti, müncheni és párizsi művészeti tanulmányai után kezdetben az impresszionizmus befolyása alatt alkotta táj- és alakos képeit. Mint a szolnoki művésztelepnek hosszú időn át ismert vezető tagja, nagy termékenységgel festett eredetien szellemes felfogású, élénken benépesített kompozíciókat a régi németalföldi festők mintájára. Ötletes, dekoratív hatású plakátjai, reklámgrafikái és üde, jó humortól duzzadó, egyéni meglátású rajzai, karikatúrái is ismert nevet, nem mindennapi népszerűséget szereztek számára nemcsak itthon, hanem külföldön is. Tekintélyes világlapoknak volt rajzoló munkatársa.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Pólya Tibor

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1967 NOV 29

Világhírű karikaturista

30 EVE,

1937. november 29-én halt meg 57 éves korában Pólya Tibor festőművész, grafikus és karikaturista, századunk első évtizedei magyar képzőművészeti életének jelentékeny egyénisége. Budapesti, münchen i és párizsi művészeti tanulmányai után, kezdetben az impresszionizmus befolyása alatt alkotta táj- és alakos képeit. Mint a szolnoki művésztelepnek hosszú időn át ismert vezető tagja, nagy termékenységgel festett eredetien szellemes felfogású, élénken benépesített kompozíciókat a régi németalföldi festők mintájára. Ötletes, dekoratív hatású plakátjai, reklámgrafikái és üde, jó humortól duzzadó egyéni meglátású rajzai, karikatúrái is ismert nevet, nem mindennapi népszerűséget szereztek számára, nemcsak itthon, hanem külföldön is. Tekintélyes világlapoknak volt rajzoló munkatársa.

csapat [illegible]
szal a bajnoki rajt előtt a kupaküzdelmeket.

Abonyból Ikladra

Soós Béla, a megyei labdarúgó-szövetség főtitkára elismerően vélekedett az abonyiakról, akik a hosszú utazás után érkeztek meg Ikladra, s leküzdve a fáradtságot, kivívták a továbbjutást jelentő győzelmet.

— *Abonyról példát vehetnek* [illegible] *zok az egyesületek, akik te-*

...meg a kapufa mentette meg
...ngol együttest az újabb gó-
... — no meg a kíméletlen
...ás. Kezdetben dara esett,
...o pedig már sűrűn hava-
...s, s a csúszós játéktéren
... volt tervszerű akciókat ki-
...ni. Különösen a fiatalabb
...ok hibáztak sokat.
...ngol csapat inkább csak a
...zésre ügyelt, s számítása
...em bevált, mert az egy
gól kevésnek tűnik a Liverpool-i
visszavágóra.

...ban volt,
...dásánál csak a szeren-

Sakk NB II

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KOMÁROM MEGYEI

Pólya Tibor

1967 NOV 29

1024

30 éve, 1937 november 29-én halt meg 57 éves korában Pólya Tibor festőművész, grafikus és karikatúrista, századunk első évtizedei magyar képzőművészeti életének jelentékeny egyénisége. Budapesti, müncheni és párizsi művészeti tanu[illegible]ai után, kezdetben az imp[illegible]nizmus befolyása alatt alkotta táj- és alakos képeit. Mint a szolnoki művésztelepnek hosszú időn át ismert vezető tagja, nagy termékenységgel festett eredetien szellemes felfogású, élénken benépesített kompozíciókat a régi németalföldi festők mintájára. Ötletes, dekorativ hatású plakátjai, reklámgrafikái és üde, jó humortól duzzadó, egyéni meglátású rajzai, karikatúrái is nevet, s nem mindennapi népszerűséget szereztek számára nemcsak itthon, hanem külföldön is. Tekintélyes világlapoknak volt rajzoló munkatársa.

— **Az orkán pusztitása.** Kecskemétről irják: Az a vihar, amely Ókécskén nagy károkat okozott, Szentkirályon, Szentlőrincen, Kákán és Szikrán is nagyobb pusztitást vitt véghez. Az orkán a házak tetejét is megrongálta és kazlakat hordott szét. — *Budweissből* jelenti a *Pesti Hirlap* tudósitója: Kedden délelőtt Budweiss környékén nagy esőzés volt és közben rendkivül heves vihar támadt. A szélvihar csak néhány percig tartott, de igen nagy anyagi kárt okozott. *A szél több fát kidöntött és háztetőket szakitott le* és a lezuhanó törmelékek sok embert megsebesitettek. *Morvaország* északi részén és Sziléziában is felhőszakadások és viharok voltak. *Oderberg és Karvin között megszakadt a villamosvasuti közlekedés* és több helyen megrongálódott a telefonösszeköttetés.

— **Itélet a tauroggeni lázadás ügyében.** Rigából jelentik: Ama husz vádlott közül, akikről bebizonyosodott, hogy a tauroggeni lázadásban résztvettek, *nyolcat halálra*, kilencet életfogytig tartó kényszermunkára, a többieket pedig fogházbüntetésre itélték. A halálraitéltek közül hétnek büntetését életfogytig tartó kényszermunkára enyhitették, *a nyolcadikat az itélet kihirdetése után mindjárt kivégezték.*

— **Könnyités a jugoszláv vizum megszerzésénél.** Jugoszlávia budapesti kereskedelmi képviselete értesitette a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a jugoszláv idegenforgalom propagálása céljából a Vilmos császár-ut 26. szám alatti irodahelyiségeiben idegenforgalmi osztályt állitott fel, hogy minden jugoszláv utazási ügyben és az esetről-esetre adott utazási kedvezményekre vonatkozólag az érdekelteknek utbaigazitással szolgáljon.

— **Uj verseskönyvek.** Strém István, egy komoly tehetségü és igaz költő szól hozzánk „Vadrózsa asszony" cimü kötetében. Élvezet könyvét végiglapozni, hangja csellóján elborongni, szinei szivárványos gazdagságán elgyönyörködni, mélyről fa[illegible]ló érzéselvel együtt szállni. Kivételes tisztaságu művészi formába öltözöttek ezek a szép, gazdag, értékes versek; maga a kötet — mely a *Magyar Irás* kiadása — a tartalomhoz méltóan választékos kiállitásu. — Már ugyanily modern törekvések kevésbbé tisztult formában, egzaltáltabban, lázasabban és kevesebb kiegyensulyozottsággal jelentkeznek *Fürt Gitta*

FŐVÁROS.

— **A Keresztény Községi Párt értekezlete.** A Keresztény Községi Párt kedden este *Csilléry András* elnökletével ülést tartott. *Kossalka János* müegyetemi tanár ismertette a Talbot-ügyet. Elmondta mindazt, ami a kereskedelmi miniszternél tartott anketen történt, majd kifejtette, hogy addig, amig a centráléra vonatkozó összes adatok nem ismeretesek, nem lehet dönteni. *Friedrich István* helyeselte Kossalka álláspontját, de kijelentette, hogy a Talbot-centráléval szemben sulyos aggodalmai vannak, mert nem látja be a centráló létesitésének szükségességét. *Buday Dezső* azt fejtette ki, hogy a fővárosnak a centrálé ügyében csak egyetlen szempontja lehet és pedig az, hogy az uj centrálé olcsóbb áramot szállit-e majd, mint a főváros kelenföldi telepe. *Petrovácz Gyula* ugyanilyen értelemben szólalt fel. A vitában elhangzottakat *Joanovits Pál* összegezte és azt javasolta, hogy a párt egyelőre ne foglaljon állást, de mondja ki előre is, hogy *csak olyan megoldásba megy bele, ami Budapest lakosságának olcsó árammal való ellátását biztositja. Szőke Gyula* felszólalása után *a párt ezt határozatilag kimondta.* Tudomásul vették Csilléry elnök ama bejelentését, hogy a párt vezetősége felkérte *Verebély Lászlót* az elektrifikálás kérdéséről való előadás tartására. Ezután *Joanovits Pál* rövidesen beszámolt az Elektromos Müvek igazgatóságának külföldi tanulmányutjáról és bejelentette, hogy a tanulmányuton megállapitották, hogy egész Európában Budapesten legolcsóbb az elektromos áram, de bejelentette azt is, hogy dacára annak, a Keresztény Községi Párt vezetősége akciót inditott az elektromos áram leszállitására és ennek az akciónak eredményeképen *az elektromos áram árát 1928 január 1-től kezdődően jelentékeny mértékben le fogják szállitani.* (Zajos helyeslés.) *Csilléry* elnök bejelentette, hogy az 1928-as fővárosi költségvetést október 5-én kezdi tárgyalni a pénzügyi bizottság, október 13-án a közgyülés, ugyhogy ok[illegible] *Lajos, az autótaxi viteldijának példátlan drágaságát tette szóvá* és követelte, hogy a párt inditson akciót a

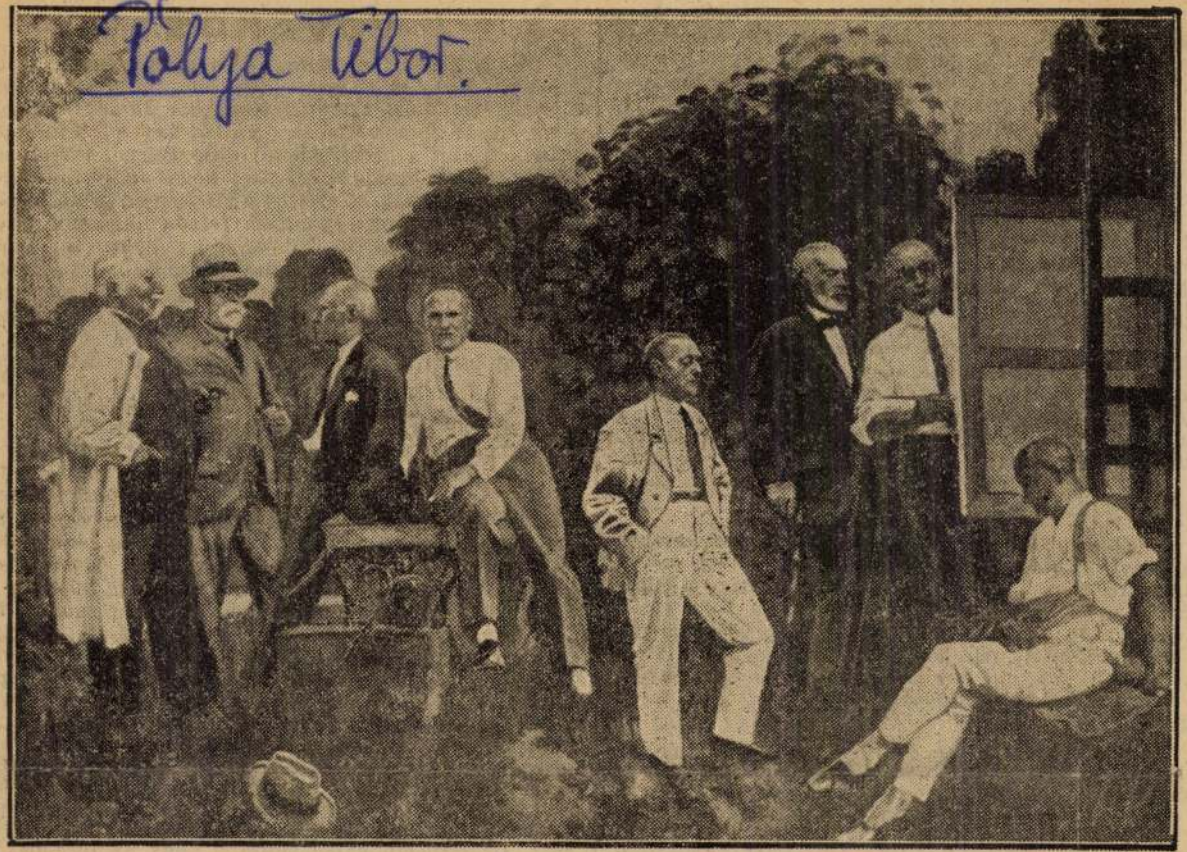

A szolnoki művésztelep 25 éves jubiláris kiállításáról. Pólya Tibor hatalmas arányu képe, amelyen művésztársait, a szolnoki telep lakóit festette meg életnagyságban. A képen balról jobbfelé: Fényes A., Zombory, Szlányi, Szüle, Vidovszky, Zádor, Pólya Tibor és Pólya Iván vannak.

174.

174.◄
Tornai Gyula (1851-1928)

Sziklatemplom (Elora) vázlat
Olaj, fa 25x34 cm
Jelezve jobbra lent: Tornai
Kiállítva: Tornai Gyula külön kiállítása, Japán és India címmel, Műcsarnok, 1909 október, 16. Tétel
Kikiáltási ár: 200.000 Ft

175.▼
Perlmutter Izsák (1866-1932)

Poprádi látkép
Olaj, fa 12,5x24 cm
Jelezve jobbra lent: Perlmutter,
Hátoldalon: Perlmutter fecit
Poprád 1898 júli 20.
Kikiáltási ár: 380.000 Ft

175.

PÓLYA TIBOR

173. ▶
Pólya Tibor (1886-1937)

Művészmulatság, 1930 körül
Olaj, vászon 120,5x80 cm
Jelezve balra fent: Pólya
Magyar Nemzeti Galéria
műtárgybírálati száma: 9178
Kikiáltási ár: 400.000 Ft

Ahogy a jóbarát, Herman Lipót visszaemlékezéseiből tudjuk, s ahogy Pólya karikatúráiból is látszik, Pólya Tibor személyiségétől, művészetétől nem állt távol a humor, a művésztársakkal való tréfálkozás. Számos művészkarikatúrát ismerünk tőle, s ezek alapján a jelen kép egyes szereplői is azonosíthatóak.

E képen határozott biztonsággal csak Fényes Adolf, Pólya Tibor, s a kecskeméti művésztelep egyik alapítója, később a Vígszínház díszlettervezője, Falus Elek azonosítható. A házból kiinduló menet a kép felső harmadában elkanyarodik.

Pontosan a kanyarban két férfi ölel át egy nőt. A jobb szélső maga Pólya Tibor, a nő jobb oldalán pedig Fényes Adolf látható. A menet felső szakaszában Pólya Tibor ifjabbkori alakja is feltűnik. A csoporttól kissé távolabb Falus Elek jellegzetesen nyúlánk alakja látszik. Hogy Falust, vagy önmagát többször is ábrázolta a képen, az egyáltalán nem idegen Pólyától. Fantáziája és játékos kedve kimeríthetetlen volt, s karikatúráin sokszor képzeletbeli társaságokat hozott össze (rendelésre képes volt arra is, hogy neves művészszemélyiségeket, pl. Lechnert, Ferenczyt vagy Színyeit olyan karikatúrakompozíciókon örökítsen meg, amelyeken a híresség a névtelen megrendelő társaságát kitüntető figyelemmel élvezik).

Idézet az Magyar Nemzeti Galéria műtárgybírálatának leírásából

HÍREK

— **A légügyi hivatal levele Az Esthez.** Kaptuk a következő levelet: A folyó évi június hó 14-iki repülőnap méltatásáért, illetőleg annak sikere érdekében kifejtett sajtópropagandáért, a magyar sportrepülés nevében a tekintetes Szerkesztőségnek ezúton köszönetet mondok. Kérem a magyar repülésnek ez irányban való további támogatását. Hazafias üdvözlettel: vitéz *Kenese* Valdemár, a m. kir. légügyi hivatal vezetője.

— **Bornemisza miniszter a Hirös Héten.** A *Hirös Hét* negyedik napja különösebb esemény nélkül zajlott le, bár a vendégek özönlése még egyre tart és már elérte a 15 ezret. Délután volt a második hűtőház bokrétaünnepélye. Ennek *közhűtőház* jellege lesz, tehát bárki beteheti gyümölcsét hűtésre. A termelők ezzel a közhűtőházzal akarnak védekezni az esetleges árspekuláció ellen. A délutáni ünnepségen megjelent a város egész vezetősége, élén *Fáy* főispánnal és *Kiss* polgármesterrel. Megtekintették a 200.000 pengőből készülő nagy építkezést (ebből az összegből az állam 120.000 pengőt adott). Ma érkezik a városba *Bornemisza* miniszter, aki az iparosok ünnepélyén vesz részt, majd délután Bugacon megtekinti a vasutat építő *Turul* munkatábort. A negyedik miniszteri látogatásra nagyban készülnek a hírös városban.

— **Az ékszer- és órásüzletek weekendje.** A belvárosi ékszer- és órásüzletek tulajdonosai, mint a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége velünk közli, szintén csatlakoztak a belvárosi weekendmozgalomhoz és üzleteiket *július 19-től augusztus 15-ig bezárólag* szombaton déli 2 órakor zárják.

— **Gyümölcsrekord Bácskában.** *Jánoshalmáról* jelenti tudósítónk: A

bácskai kertek idei gazdag gyümölcstermése most bontakozik ki teljes bőségében. Eddig 143 vagón gyümölcsöt szállítottak el és ezenkívül teherautókon mintegy 1000 mázsát. 409 mázsa gyümölcs Ausztriába, 429 mázsa Lengyelországba, 427 mázsa Csehszlovákiába és 190 mázsa Németországba ment. Ebben a hónapban *valószínűleg még nagyobb lesz a forgalom*, mert most áll a baracksezon legjavában és ebből az idén rekordtermés volt ezen a vidéken.

— **Kairó egész lakosságát beoltják kolera ellen.** *Kairóból* jelentik: Tegnap egy részeg angol tengerészkatona behaltolt az alexandriai hydrobiológiai intézetbe és ott összetört néhány üvegtartályt, amelyekben *kolerabacillusok voltak*. Az eset nagy izgalmat okozott a város lakossága között, félve a kolerajárványtól. Eddig mintegy *háromszáz embert már beoltottak*. A koleragyanus személyeknek megfigyelés alá való helyezése nem nyugtatta meg teljesen a lakosságot, úgyhogy a városi hatóság előreláthatólag *a város egész lakosságát be fogja oltani*.

— **Ünneplőben jelentkezett a csendőröknél a gyilkos öreg gazda.** *Malcsevics* Mátyás 60 éves gazdálkodó 40 évi házasság után fejszecsapásokkal meggyilkolta 58 éves feleségét. Az asszonnyal állandóan civakodott, mert az *korholta iszákossága miatt*. A gyilkosság után az öreg gazda *ünneplőbe öltözött és önként jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták*.

Mindazok, akik feledhetetlen férjem halála alkalmából jóleső részvétükkel felkerestek, fogadják hálás köszönetünket.

Özv. Preisz Miksáné és családja

A SZOLNOKI MÜVÉSZTELEP JÚLIUS 18-ÁN NAGY KERTI ÜNNEPÉLYT RENDEZ. EZ A MEGHÍVÓ RAJZA. PÓLYA TIBOR MÜVE

— **Meghalt Pásztor Ede, a nagyváradi »Friss Ujság« főszerkesztője.** Az erdélyi magyar ujságírórendnek kiváló és népszerű tagja húnyt el tegnap Nagyváradon. *Pásztor* Ede, a nagyváradi *Friss Ujság* főszerkesztője és kiadótulajdonosa halt meg 57 éves korában mandulagyulladásból eredő vérmérgezés miatt. Alakulásától tagja volt a Magyar Párt intézőbizottságának. Ma délután 3 órakor temetik Nagyváradon.

Asszonyom

bizonyára Önt is érdekli:

hogy rendszerint csak augusztus első napjaiban érkezik a budapesti piacra a görögdinnye, most azonban már melegágyi és szabadföldi görögdinnyét is küldtek mutatóba a nagyvásártelepre, a melegágyi dinnyéért kilogramonkint 1.50 pengőt, a szabadföldiért 50—60 fillért kérnek;

hogy a kajszibarack drágul, mert a környéken a jégeső sok kárt okozott, az alföldi kajszibarackot pedig nagyrészt külföldre szállítják;

hogy a bugonyapiac élénkebb, de az árak emelkednek, van már Gül Baba és őszi rózsaburgonya is, a Gül Baba 2 fillérrel drágább, az őszi rózsa egy fillérrel olcsóbb, mint a nyári rózsaburgonya;

hogy zöldpaprikát már csak kilóra adnak, mert eddig darabszámra árusították, a legszebb húsos töltenivaló paprika sem drágább a viszonteladóknál kilónkint 40 fillérnél;

hogy megjelent a kék, nem magvaváló szilva is, a szép húsos áru kilója a viszonteladóknál 25—40 fillér.

— **Gleccser-púder** a legdivatosabb sötétbarna szín, jól tapad, kiváló kozmetikum. Dr. med. László V.-féle különlegesség, kapható kizárólag a főlerakatban: Múzeum-patika, IV., Kossuth Lajos ucca 22. (Astoriával szemben.)

x **Az eredeti kiváló Hirös kajszinbarack** cukorka zamatos, üdítő íze miatt a legrövidebb idő alatt nagy népszerűségre tett szert. Az egészséges Hirös barack-cukorkát felnőttek, gyermekek egyaránt kedvelik. Az egész országban híre van a Hirös cukorkának!

x **A létért való küzdelemben** reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes »*Ferenc József*« keserűvíz hathatós segítségére van a dolgozó egyénnek, mert ez gyorsan és rendkívül enyhe módon szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos gyomor- és bélműködést. Orvosok ajánlják.

— **A szolnoki művészek garden party ja.** A szolnoki művésztelep tagjai évenkint *garden party*-t rendeznek. Az ezévi garden party július 18-án, szombaton lesz s arra *kultúrvonat indul Budapestről, Szegedről és Debrecenből*. A »szolnoki« nap délután 3 órakor kezdődik evezés, tenisz- és úszófolyambajnoksági versenyekkel, 5 órakor lesz az 50 km-es országos úrkocsiverseny befutója, amelyet sétahajózás követ, este 10 órakor pedig megkezdődik a garden party. *Békeffi* László konferál, *Szalay* Karola és az Operaház balettkara táncol, *Pártos* Gusztáv mókázik, *Antók* Ferenc dalokat ad elő.

— **A MFTR »*Deák Ferenc*«** termesgőzösén július 17-én, pénteken a Magyar Hajózási Szövetség hangulatos, műsoros, zenés hajókirándulást rendez. Menetdíj 1 pengő, vacsorajegy 1.50 pengő. Indulás 19 órakor az Eötvös tértől, 19.20 órakor a Pálffy téri hajóállomásról; mindkét helyen a jegyet előre is meg lehet váltani. A hajóséta éjfélig tart, de 22 órakor is ki lehet szállani.

— **Négus-őrült Baján.** *Bajáról* jelenti tudósítónk: A bajai főuccán nagy feltűnést keltett egy izgatottan viselkedő férfi, aki azt kiáltozta, hogy *ő Hailé Szelasszié és adják vissza a trónját*. A rendőrségre vitték, ahol megállapították, hogy őrült. *Sapka* Károlynak hívják és már állott orvosi kezelés alatt. A bajai kórház elmeosztályára szállították.

— **Házasság.** *Mérő* Mária és *Erdélyi* György házasságot kötöttek (Minden külön értesítés helyett.)

— **Orvosi hír.** Dr. *Fodor* Géza szemorvos, egyetemi tanársegéd rendelőjét *VII., Erzsébet körút 2., II. em. 15.* alá helyezte. Fogad délután 3—5-ig, bejelentésre más időben is. Telefon: 1—421—57 (rendelő), 1—401—66 (lakás).

Dr. *Puder* Sándor tüdő- és belorvos szabadságáról visszaérkezve tüdőbetegrendelését folytatja. (V., Nádor u. 14. T: 1-172-70).

Dr. *Kálmán* Ernő fogorvos (VI., Ankerpalota I. em.) amerikai tanulmányútjáról hazaérkezett és rendeléseit tovább folytatja.

— **Egy unalmas rekord.** *Párizsból* jelentik: Egy francia automobilgyár vezetőjének, Francois *Lecot*-nak az az unalmas és egyhangú feladat jutott osztályrészéül, hogy *naponkint 1600 km-t kell autóznia*. A gyár azt a büszke célt tűzte ki maga elé, hogy kis, 11 lóerős

modeljének *egy év alatt 400.000 km-t kell megtennie*, hogy ezzel bebizonyítsa, milyen gyors és erős a kocsi. Francois *Lecot* tavaly június 22-én elindult a világ leghosszabb autóútjára és azóta néhány órai rövid alvástól eltekintve, *állandóan a volánnál ült*. A Párizs—Monte Carlo közötti autóutat választotta naponkint több mint 1000 km-es túrája útvonalául, azonban néhány hónap mulva már úgy megúnta ezt a különben gyönyörű útvonalat, amelynek most már minden fáját, fűszálát ismerta, hogy egymás után ellátogatott *Berlinbe, Rómába, Brüsszelbe, Madridba, Amszterdamba és Bécsbe* is. Miután most már csak néhány nap van hátra az esztendő végéig, Francois Lecotnak egy kicsit jobban kell sietnie, mert a számítás szerint csak akkor teszi meg a 11 lóerős kis autó egy év alatt a 400.000 km-t, ha az év hátralevő részén Lecot *naponkint 1600 km-t száguld be*. Ennek megtételére a francia vezető most ismét visszatért a párizs—montecarlói útvonalra, amelyen akár csukott szemekkel is elvezeti már a gépét.

— **Molinári ünnepségek Ókécskén.** A volt császári és királyi 38-ik gyalogezred (Molinári) tisztikara és legénysége ünnepi összejövetelt rendez vasárnap Ókécskén *Okos* Gyula református esperesnek, Ókécske hírneves református papjának házánál. Az összejövetelen Cegléd, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Majsa, jóformán az egész Duna-Tisza közének intelligenciája és vezető gazdái megjelennek. Budapestről *atuobuszokon és autókon mennek a Molinári ezred tisztjei és legénysége* Okos Gyula látogatására. Az ünnepség résztvevői között *Lukachich* tábornok, *Galántai-Glock* Tivadar, *Fábián* Béla és vitéz *Tóth* András országgyülési képviselők, valamint dr. *Kiss* Endre kecskeméti polgármester is megjelenik. Délelőtt istentiszteletet tartanak, délben ünnepi ebéd lesz, utána Gyöngyösbokréta.

— **Kiásták a régi római szenátus palotáját.** *Rómából* jelentik: Az olasz fővárosban folyó nagyszabású ásatások során a császárok Rómájának legfontosabb középületei fölött csendülnek már meg a csákányok. Egész városnegyedeket bontanak le, hogy napvilágra hozzák *a régi római imperium emlékeit* és még a templomokat sem kímélik a Mussolini parancsára dolgozó régészek. Az egyik középkori templom lebontása után megtalálták *a hajdani római szenátus palotáját*. A külső falakat és a szenátus négy megmaradt tornyának csonkjait sikerült kiásni. Cicero korából származó feliratokra bukkantak és megtalálták *a 4000 év előtti szenátorok szavazó urnáit is*.

— **Gyászrovat.** *Hahn* Adolf nyolcvanadik évében elhúnyt. E hó 14-én helyezték a rákoskerszturi temetőben örök nyugalomra.

»Hadd hallják végre olyan magyar szava,
ki sohse félt, de most már nem is félhet...«

ADY JÓSLÁSOK MAGYARORSZÁGRÓL

A magyar sorskérdések Ady írásaiban

Ara kötve .. .. 4.80 P

ATHENAEUM

Az utolsó pandúr elmondja, hogyan fogta el a „töklopó, mihaszna“ Savanyú Jóskát

— Az Est tudósítójától —

A nemes és tekintetes vármegye idejében, amikor még pandurok járták az országutakat és a bakonyi erdőt, pandúr volt *Szabó* Józsi, aki most Pestre jött látogatóba a lányához, az egyik vadászuccai ház házmesternőjéhez.

Azóta persze Szabó Józsiból Szabó Jóska bácsi lett. Más világ volt akkor, mikor még ő kísérte a delinkvenseket a veszprémi vármegyeházára, megváltozott a vármegyék képe is. A betyárromantika meg... hol van már az a betyárregényesség?

Ki emlékszik már *Bogár* Imrére, a Nárai gyerekekre és a *Savanyu* Jóskára. Ma már csak ez a *86 éves* öregember beszél róluk, *aki üldözte őket*, aki járta az országutakat, kutatta a kazlakat, hogy vasra verje hetedhét vármegye rettegett betyárjait.

A házmesterlakásban beszélgetünk Jóska bácsival. Nagy bajusz, kis szemek, szikár öreg ember, meggyfabotot szorongat.

— Az volt a szép élet, — mondja — szívélyes, jó viszony volt az én időmben a foglyok és a pandurok között. Szokás volt, hogy *a foglyok meg a pandurok útközben minden kocsmánál megálltak* és aztán nagyban folyt az evés-ivás. Sokszor előfordult, hogy borgőzös hangulatban vonult a megyeház börtönéhez a delinkvens és a pandur. Nosza volt akkor nagy nevetés.

— Hogy lett pandur?

— Egy jóbarátom, úgynevezett *Csóka* Bálint csak kecsegtetett, gyere be aszonta, gyere be, oszt addig unszolt, míg jelentkeztem, be is kaptak.

— Melyik volt

a leghíresebb esete?

— Nagy sora van annak, tekintetes uram. *Én üztem a Nárai gyerekeket, az Oroszlán Palit és én fogtam el a Savanyú Jóskát.*

— Szép, derék legény volt a Savanyú Jóska? Szerették a lányok?

— Fene ette. Csak azt hiszik. Úgy él ez a huncfut a városi népek emlékébe, mintha magas, fehérnépbolondító legény lett volna, pedig nem ilyen volt.

— Hát milyen volt?

— Görnyedt, pupos, vézna legény

volt a Jóska. Úgy kezdődött a huncfutsága, hogy Közép-Iszkon számadójuhász korában elhajtotta a juhokat a *Papp* János uraság földjéről. Tessék elhinni, annak nagyobb vót a híre, mint a nesze. *Nem volt az igazi betyár, csak falurossza.* Nem gyilkolt az soha, csak *uszított*. Csak kujtorgott. *Az igazi főhuncfut abban az időben a Dobozi Józsi volt.* De azért mégis, mikor a Savanyú Józsit elfogtuk, arról beszélt ország-világ.

SZABÓ JÓZSEF

— Hogy történt az eset?

— Elsőben azzal kezdem, hogy nem igaz, amit a bűnügyi emberek mondanak. A régi igazság az, hogy *az ember nem olyan, mint a vizslakutya.* Mi csak járni tudunk, a szaglásunk sosem segített bennünket. Tizenöt napig kergettük a betyárokat, mikor végre híre jött, hogy *Véndeken bujdosik a Jóska.*

— Lovon járt a Jóska?

— Fene ette! *Föl se merī vóna űni a lóra.* Nem vót az igazi betyár. Csak olyan hetvenkedő, *töklopó mihaszna.* Mikor elfogtuk, akkor sem vót akkurátus. Úgy történt a dolog, hogy a véndeki kocsmából Mihál bácsi, hogy mi is volt a, bíz nem tudom. — hordta a bort az erdőbe. Neszét fogtunk, oszt utána! Hát Uram Isten,

itt láttuk a Savanyú Jóskát a fák között részegen.

— Megkötöztük, evittük. *Ennyi vót az egész.*

— Mennyi volt a fizetése?

Megvakarja a fejebúbját.

— Az vót kérem a szép élet, szabadon jártunk-keltünk és *16 forint 59 krajcár volt a fizetésünk.* Urasan éltünk és fiatalok voltunk...

JAMES MURRAY FILMSZTÁR ÖNGYILKOS LETT

Newyork, július 15
(Az Est tudósítójától)

A hollywoodi filmsztárok tündöklését és hírnevük gyors elhomályosítását mi sem mutathatja jobban, mint

James Murray szomorú esete.

Nyolc év előtt James *Murray*, aki kereskedőből pénzbeszedő, majd villanyszerelő lett, a newyorki *Capitol* színház portásává szegődött. Mindenki mondta, hogy olyan jóképű fiú és olyan kitünő filmarca van, hogy *Hollywoodba kell mennie.*

James Murray nagyon jól érezte magát ugyan mint színházi portás, hiszen a borravalókból szép jövedelme is volt, de végül a sok biztatásra tényleg a filmvilág fővárosába költözött. Hónapokon át

a legnagyobb nyomorban

élt, elköltötte minden megtakarított pénzét, az utolsó napokban *már éhezett, amikor a véletlen összehozta King Vidorral.* A híres filmrendező éppen akkor

sztárt keresett

legújabb filmje eljátszására. Abban a pillanatban, amikor King Vidor meglátta James Murrayt, rögtön érezte, hogy *megtalálta az annyira keresett új csillagot.* Nyomban taxiba ültette, a studióba száguldott vele és félóra mulva *már pergették is a próbafelvételt.* Egy hét mulva hozzákezdtek James *Muray* első filmjének felvételeihez és amikor kijött a kép:

óriási sikert aratott.

Egész Amerika visszhangzott az újonnan feltűnt filmszínész nevétől és a newyorki Brodaway büszkén magáénak vallotta James Murrayt, pedig annakidején a *színház portáján túl nem engedték.* Legnagyobb sikere a *Rose Marie* volt és mindenki meg volt győződve arról, hogy csakhamar el fogja homályosítani a többi hollywoodi hírességet. Sajnos, James Murray nem tudott lemondani végzetes szenvedélyéről: *megrögzött alkoholista* volt és egy ízben

hathónapi börtönre ítélték, mert részegen automobilt vezetett.

Ez egyszersmindenkorra *végét vetett filmkarrierjének*, mert a gyárak a szigorú nőlígák miatt kénytelenek voltak *bojkott alá helyezni.* Felesége is elvált tőle és a nemrég még ünnepelt filmsztár *koldusszegényen visszatért Newyorkba.* Egyszer még fellépett egy kis revűszínházban, *de a darab megbukott* és James *Murray* most már nem birta tovább a küzdelmet az élettel.

Amikor látta, hogy még régi színháza sem hajlandó visszavenni, nem hogy portásnak, de díszletmunkásnak sem, Hollywood egykor ünnepelt sztárja

a vízbe ölte magát.

Még holttestét sem ismerték fel, pedig százmilliók látták játszani világszerte és csak a véletlennek köszönhető, hogy a *North River öngyilkosát sikerült agnoszkálni.*

Követni akarta férjét a börtönbe

— Az Est tudósítójától —

Néhány héttel ezelőtt a Vadász ucca és az Arany János ucca sarkán lévő *Halász és Társa* textilcég pinceablakából *rongyosnadrágú férfit* látott előbukkanni az őrszemes rendőr. Amikor a rendőrt meglátta, futásnak eredt. Izgalmas hajsza után sikerült elfogni.

Fúrógépet, speciális falbontó eszközöket

és egyéb betörőszerszámokat találtak nála. Visszavitték a pinceablakhoz, ahol nagy meglepetésre *egy fiatal asszonyt* találtak. A nő elmondotta, hogy a betörő felesége, együtt indultak lopni. Ő vállalta *a figyelést.*

A házaspárt előállították a főkapitányságra, kiderült, hogy a férfit *Flehner* Ferencnek hívják, volt jómódú kereskedő, aki *tönkrement és most nagy nyomorban él.* Beismerő vallomást tett, de kijelentette, hogy felesége

nem tudott a bűncselekményről.

Munkaközben elszakadt a nadrágja. Egy sofőrt küldött haza a lakására, akivel megüzente, hogy *felesége hozzon neki másik nadrágot.*

Az ügy ma került a büntetőtörvényszéken a *Márton* Sándor tanácselnök vezetése alatt tárgyaló szüneti tanács elé. Flehner ismét mentegetni próbálta feleségét, kijelentette, hogy az asszony semmiről nem tudott. Nagy nyomorával védekezett. Csak azért indult betörni, hogy *házbérét ki tudja fizetni.*

Az asszony különös védekezéssel állt elő:

— A rendőrségen azért vallottam önmagam ellen, — mondotta sírva — mert *nagyon szeretem férjemet, akivel öt évvel ezelőtt esküdtem meg.*

Követni akartam őt a fogházba.

Később, amikor láttam, hogy nem zárnak bennünket egy cellába, rájöttem, *nincs semmi értelme annak, hogy bezárassam magam.* Ha nem tudok együtt lenni férjemmel, akkor *inkább szabadon akarok élni.*

A törvényszék Flehner Ferencet betörés kísérlete miatt *nyolchónapi börtönre, feleségét pedig 4 napi fogházra ítélte*, de az asszony büntetését *3 évi próbaidőre felfüggesztette.* Úgy az ügyész, mint a házaspár védője megnyugodott az ítéletben.

Van rézgálic, vagy nincs?

Van: mondja a minisztérium, nincs: mondják a móri szőlősgazdák

— Az Est tudósítójától —

Panaszos távirat érkezett a földmívelésügyi minisztériumba és a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületébe Mórból. Az a panasz, hogy nagy a peronoszporaveszély, de nehéz a védekezés, mert *a móri kereskedőknek egy gramm rézgálica sincs* és így 1577 szőlősgazda szőlőtermése van veszélyeztetve.

Mi is kaptunk ilyen panaszt és illetékes helyre fordultunk felvilágosításért. Azt a választ kaptuk, hogy *rézgálic a szükségletet meghaladó mennyiségben van mindenütt raktáron* és ha Móron a termelők nem kapnak rézgálicot, ennek csak az az egy oka lehet, hogy *a kereskedők nem is rendeltek.* Aki rendel, kaphat árut és így különösebb intézkedésre a minisztériumban okot nem látnak.

SVÁBHEGYI KIS OSTENDE FELLEGI TERI

KÉT DÁTUM

Ma éjfélkor megszűntek az úgynevezett szankciók, amelyek... De minek jellemezni azt, ami kudarcával önmagát jellemezte történelmien. Ma: július 15-ikén. És emlékező fantáziánk, amelyet amúgy is megcsúfolnak az újabb történelem kedves dátumai, itt kapcsol. 1931 július 15-én, ma öt éve, rendelték el a bankzárlatot, amely mint a harapós tűz futott végig Európán. Ma öt éve! Egy poharat ennek is emlékére. Bankzárlat és szankció. A zárlatból indult el az autarkiás politika, amelyet a szankciók csak kiéleztek és megmerevítettek. Két dátum és közte mennyi küszködés és vergődés, mennyi kapkodás, gazdasági romlás és bomlás. A kenyér még feketébb lett, a kenyérkereset még nehezebb. A szankciókat ma éjfélkor elfujták. Kísértetek órájában elmúlik egy kísértet. És reméljük, vele együtt a mai zárt gazdasági rendszerek Európában, a huszadik századnak ez a kínzó lidércnyomása. El kell múlnia. Hogy felszabaduljon a kenyér, az élet, az ember.

Erőteljes, kövér egyéneknek, köszvényeseknek és aranyérben szenvedőknek reggelenként 1—1 pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz gyakran felbecsülhetetlen szolgálatot tesz. **Az orvosok ajánlják.**

Pólya Tibor

SZINHÁZ

Gordon Zita

Nászút a „YASUKUNI MARU"-N

Gordon Zita cikke világkörüli útjáról

Az ismert pesti színművésznő, *Gordon* Zita, *világkörüli nászútra* utazott férjével, Louis *Gielgud* angol íróval. A fiatalasszony leveleket fog írni *Az Est*-nek érdekes útjáról. Ime, az első levél:

***A „Yasukuni Maru" fedélzetén, Port-Saidtól egy órányira,** június 22*

Nápolyból indultunk június 19-én. Shanghaiba érünk július 16-án. Addig pedig nincs más mint a »Yasukúni Maru«, a japán hajó.

Éppen olyan hajó mint a többi. Kicsit tisztább. Olyan mint egy gyönyörű hófehér fürdőszoba. A személyzet japán, az utasok is majdnem mind japánok. Van egy-két kivétel. Mint mi.

A »Yasukuni Maru«-n gyönyörű az élet. Mindenki állandóan álmos, lusta, éhes és kitűnően érzi magát. A japán gyerekek éppen úgy hancúroznak, mint a mieink. Éppen úgy üvöltöznek, de nem »bógnek.« Soha sem bógnek.

Minden fedélzet tele van különböző játékokkal. Karikák, labdák, amelyeket vagy egy négyszögbe, körbe, vagy egy vonalon túl kell hajítani. Van ping-pong is, természetesen. És egy angol nászutaspár.

Mozielőadás kétszer egy héten van. Soha nem látott és nem hallott filmeket játszanak, angol és japán feliratokkal.

Van egy gyönyörű japán nő a hajón. Olyan szép, hogy minden nő csak őt nézi és irígyli.

Délben tizenkettőkor kapunk rádióhíreket. Olyanokat, hogy Párizs jelenti... London jelenti... Madrid jelenti... Mindenki átfutja és a tengerbe dobja. A másvilágról jönnek!

Japán nők a hajón... És főleg európaias japánok. Kora reggeltől vacsoráig *shoriban* szaladgálnak. Akarom mondani, kacsáznak. (A tipegés a kínai nő privilégiuma.) A japán nők a lábukat hátulról előre csúsztatják és kifelé fordítva széleslaposan ránehezednek. Előbb az egyik lábat, azután a másikat: így járnak. Különben ping-pongoznak, úsznak, teniszeznek, táncolnak, flörtölnek. (A gyerekeikre vigyáznak.)

Van egy angol tanárnő, aki egész nap azon igyekszik, hogy a japán gyerekek az ő kis fiával játszanak. De a japán gyerekek utálják a fiát, mert *vörös haja van és ahol látják, kinevetik.* (Szerencsére visszafestettem a hajam barnára, mielőtt indultam.)

Rengeteg a japán nurse: »Ajah«. Ezek angol nurse ruhában egész nap a gyerekek után szaladgálnak. Időközönkint előrt egy-egy fedélzetet vagy tizenöt japán gyerek és majdnem fejenkint egy Ayah nyomukban. Ilyenkor mindenki alatt összecsuklik a nyugvószék.

Vacsorához minden nő gondosan felöltözik. Az angol nők az ő örökös pontosan egyforma műfajú imprimé estélyi ruhájukba, divatra és korra való tekintet nélkül. A japán nők rendszerint kimonóba. Ilyenkor mind gyönyörűek. Még a kacsázásuk is.

Vacsora után, mint ahogy már hajón szokás, táncolnak vagy andalognak egyik fedélzetről a másikra.

Az angol nászutas párt rajtakaptam egy esti andalgásnál: a delfineket számolták az ezüstös holdfényben. Négy-kettő volt a nő javára.

Irtózatos a hőség.

A kapitány ép most szól ide, hogy ma van az utolsó »hüvös« nap. Holnap már a *Vörös tengeren* leszünk...

Lawrence Tibbet október 11-én vendégszerepel a budapesti Operaházban

Márkus László, az Operaház igazgatója, ma délelőtt érdekes szerződést írt alá. Megállapodott Lawrence *Tibbet*, impresszáriójával a művész budapesti vendégszereplésének dátumában. Eszerint *a hangosfilmek híres énekese október 11-én fog fellépni a budapesti Operaházban a Rigoletto főszerepében. Tibbet még sohasem járt az európai kontinensen.* Operai fellépésén kívül hangversenyt is ad, még pedig október 15-én. A két előadás között Bukarestbe utazik és az ottani Operaházban lép fel.

Szombat **RÁDIÓ** Július 3

Magyar katonaest

BUDAPEST I.: 5.30 Siemenszky Valéria zongorázik. — 6.25 Táncelemezek. — 7.30 Magyar katonaest. — 9.20 Zenei paródiák. — 10.30 Cigányzene. — 11.20 Jazz.

BUDAPEST II.: 5.00 Keringők. — 7.30 Hanglemezek.

Hallgassa meg ma!

„A végzet hatalma"

Róma: Verdi: A végzet hatalma (9.00). Bécs: Strauss—Reiterer: Tavaszi légy (7.25). Berlin: Donizetti: Az ezred leánya (8.00). Brünn: Strauss: Ezeregyéj (8.00).

Hevesi Sándor az új Andrássyuti Színház rendezője

Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház volt igazgatója ma délelőtt szerződést írt alá, amely *a jövő szezónra a Magyar Színházhoz és a Kamaraszínház épületében megnyíló új Andrássy-úti Színházhoz köti.* Úgy értesülünk, hogy *Hevesi* az új színpadon több darabot fog a szezónban rendezni.

Két „Szókimondó asszonyság" néz egymással farkasszemet

Megírtuk a napokban, hogy *Kulinyi* Ernő és *Kemény* Egon operettet írtak a »Szókimondó asszonyság«-ból, Sardou híres vígjátékából. Erre a hírre egy bécsi színpadi kiadótól a következő közleményt kaptuk:

— A legnagyobb csodálkozással olvastuk *Az Est*-ben, hogy két magyar szerző operettet írt a »Szókimondó asszonyság«-ból. Tudomásukra hozzuk, hogy Ralph *Benatzky*, a híres komponista, *ugyancsak operetté dolgozta át Sardou vígjátékát.* Az ujdonságot már le is kötötte a Theater an der Wien és *ezzel a darabbal nyitja szezonját.* Szerződtették már a két főszereplőt is, Christl *Mardayn*-t és Ernst *Deutsch*-ot.

Megkérdeztük a budapesti szerzőket, akik erre a hírre a következőket mondották:

— Sardou vígjátékának *szerzői jogai felszabadultak* és így természetesen bárki átdolgozhatja a híres darabot. Mi nem tudtunk arról, hogy *Benatzky* ilyen tervekkel foglalkozik. Magától értetődik, hogy *tőle függetlenül mi befejezzük operettünket* és az őszi szezonban színre hozatjuk az egyik budapesti színpadon.

Összel tehát a bécsi és a budapesti közönségnek más-más »Szókimondó asszonyság«-ot fognak bemutatni.

Reinhardt európai útja miatt három hónapra megszakítják egy film felvételeit

Max *Reinhardt* most rendezi Hollywoodban *Dosztojevszkij »Egy játékos naplója«* című regényének filmváltozatát. A felvételeket *három hónapra megszakítják*, miután a kiváló rendező Európába utazik.

Megállapították Reinhardt legközelebbi munkaprogramját. A Dosztojevszkij-film befejezése után »Panamabotrány« címmel rendez filmujdonságot. Wilhelm *Dieterle* játssza ennek a főszerepét. A film a világhíres *Panama-csatorna szélhámosságát* tárgyalja.

A színházak jövő heti műsora

ERZSÉBETVÁROSI: Egész héten mindennap: Sárgapitykés közlegény.

MÁRKUS PARK: Egész héten mindennap: Gólyaszanatórium.

FŐV. CIRKUSZ: Egész héten mindennap: Charlie Rivels.

Nincs pénz Kamaraszínházra

A Nemzeti Színház igazgatójának tárgyalásai az állam második prózai színpadáról

A kultuszminisztérium művészeti ügyosztálya tegnapelőtt átvette az Andrássyuti Színházat, amelyet eddig Wertheimerék béreltek. Abból a tényből, hogy a bérletet nem hosszabbították meg, mindenki azt következtette, hogy az állam ott óhajtja megnyitni a Nemzeti Színház Kamaraszínházát.

Németh Antal igazgató ebben az ügyben memorandumot készített és azt már régebben felterjesztette a kultuszminisztériumhoz. Elgondolása szerint ez a kis színház, mint a Nemzeti Színház másodszínháza, *rendkívül szerény költségvetési keretek között működne* és elsősorban az volna a hivatása, hogy *az ifjú magyar írói gárdát és a színház fiatal tagjait* juttassa szóhoz.

A Nemzeti Színház igazgatója tegnap kihallgatáson jelent meg *Hóman* Bálint kultuszminiszternél, akinek szóbeli jelentést tett elgondolásairól. A miniszter kijelentette, hogy maga is támogatja a tervet és *helyesnek tartja, ha a Nemzeti Színház kamaraszínpaddal is rendelkezik*, de a jelen viszonyok között a kultusztárca nem tudja a megfelelő anyagi támogatást nyujtani. Valószínűnek tartják ugyan, hogy a Nemzeti Színház másodszínháza önmagát fogja eltartani a szezónban, mégis nagyobb összegű befektetést igényel a megnyitás, miután az épületet jelentős költséggel *át kellene építeni.* Erre a célra pedig jelenleg nincs pénz.

Úgy értesülünk, hogy *Hóman* Bálint érintkezésbe lépett *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszterrel is. Ha a pénzügyminisztérium sem talál megfelelő alapot, akkor a Nemzeti Színház Kamaraszínházának októberre tervezett megnyitása elmarad.

• **Menaka és társulata még egyszer fellép Budapesten.** Menaka és hindu táncscoportja szerda este fejezte be vendégjátékát a Magyar Színházban. Az egzotikus táncosok *hétfő este az állatkerti hangversenyek keretében* fognak elbúcsúzni a magyar közönségtől.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink **RENDKIVÜL LESZALLITOTT ÁRON** válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. (**1-438-88**) Reggel 9 órától délután 5-ig vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

A kedvezményes áru előadások műsora:

SZOMBATON, JÚLIUS 3-ÁN

ERZSÉBETVÁROSI: **Sárgapitykés közlegény** (8). — MÁRKUS PARK: **Gólyaszanatórium** (8). — ÁLLATKERT **Pesti figurák** (8). — FŐV. CIRKUSZ: **Akrobat oh** (4).

VASÁRNAP, JÚLIUS 4-ÉN

ERZSÉBETVÁROSI: **Sárgapitykés közlegény** (5. 8). — MÁRKUS PARK: **Gólyaszanatórium** (8 este).

HÉTFŐN, JÚLIUS 5-ÉN

ERZSÉBETVÁROSI: **Sárgapitykés közlegény** (8). MÁRKUS PARK: **Gólyaszanatórium** (8). ÁLLATKERT: **Menaka, hindu balett** (8). FŐV. CIRKUSZ: **Akrobat — oh!** (4 d. u. és 8 este).

KEDDEN, JÚLIUS 6-ÁN

ERZSÉBETVÁROSI: **Sárgapitykés közlegény** (8). MÁRKUS PARK: **Gólyaszanatórium** (8). ÁLLATKERT: **Beethoven-est** (8). FŐV. CIRKUSZ: **Akrobat — oh!** (4 d. u. és 8 este).

MINDEN JEGYVÁSÁRLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZINLAPU »MAGYAR SZINPAD«-OT

ÁLLATKERT

MA este 8 órakor „Pesti figurák" kabarées' Kövári Gyula rendezésében ma az Állatkertben

Herendy Manci, Szécsi Ila, Szilágyi M., Boross, Pethes S., Szendy Lajos stb

Fejes Teri **Olty Magda** **Somogyi Nusi** **Rátkai Márton** **Szakáts Zoltán** **ifj. Latabár Árpád**

Dajbukát Ilona **Zala Karola** **Kőmüves Erzsi** **Bársony István** **Sárossy Andor** **Tamás Benő**

a nyár diadalmas operett sikerében

Erzsébetvárosi Színház Sárgapitykés közlegény

Riportok a Szovjet-Kaukázusról

Irta: **SZIRMAI REZSŐ**

felszint és elfoguiatlan riportok Szovjet-Oroszország minden problémájáról.

Most jelent meg! Ára 2 pengő.

Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet körút 20

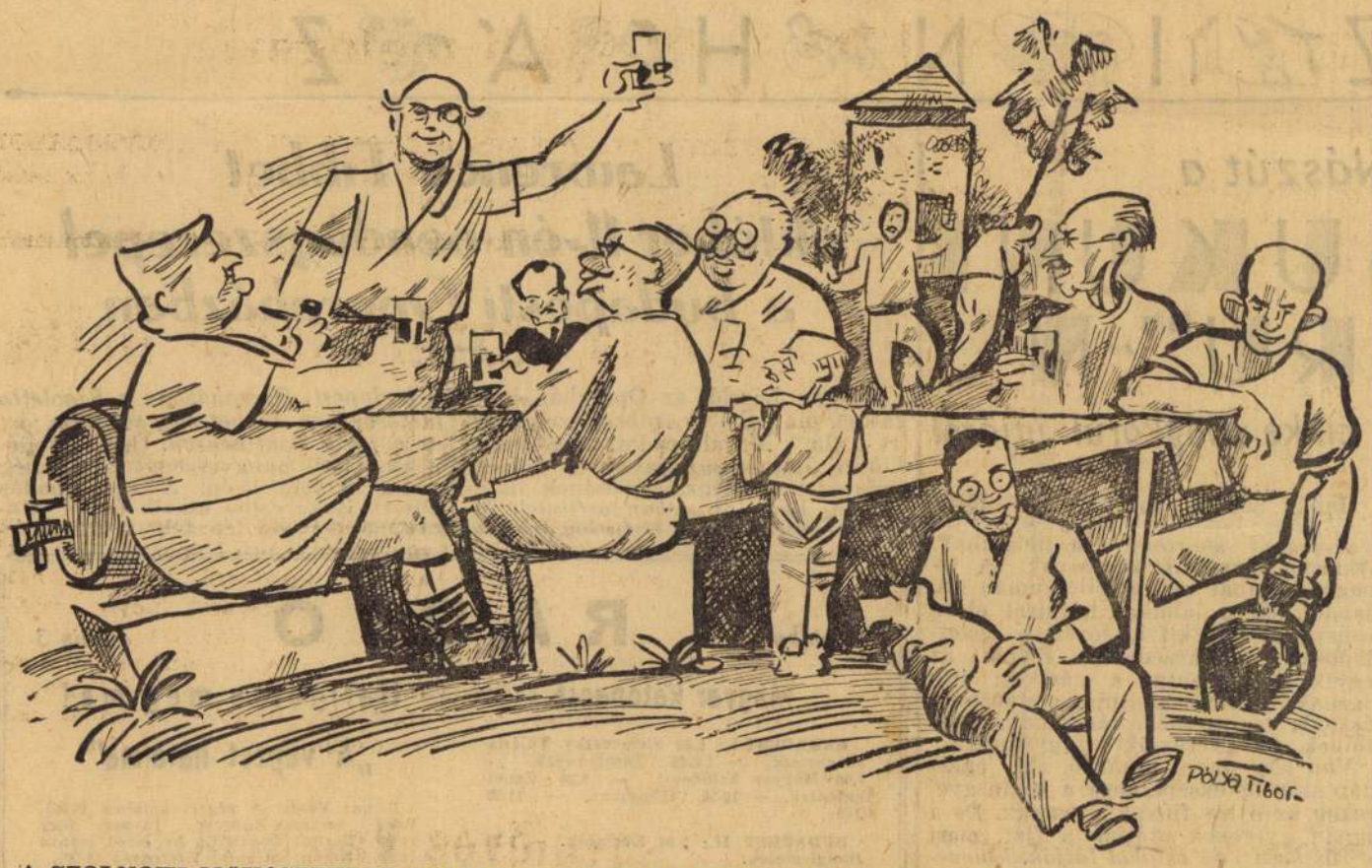

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP JÚLIUS 17-ÉN TARTJA SZOKÁSOS KERTI ÜNNEPÉLYÉT A MŰVÉSZTELEP PARKJÁBAN. Pólya Tibor, a garden-party rendezője ezt a rajzot küldte Az Est-nek, amelyen a művésztelep tagjai »első tréningjüket« tartják. A karikatúrán balról jobbra sorakozik: Aba-Novák Vilmos, Pólya Tibor, Borbereki Zoltán, Zádor István, Fényes Adolf, Vidovszky Béla, Biai-Föglein István, Szlányi Lajos és Chiovini Ferenc

Amelie Earhartot megmentették

Honolulu, július 3
(Az Est és a United Press tudósítójától)
(Érkezett déli ¾12 órakor)

A United Press a déli órákban azt a szűkszavú jelentést kapta, hogy Amelie Earhartot megmentették, Közelebbi adatok a híres óceánrepülőnő megmentésének körülményeiről még nincsenek.

Honolulu, július 3

Earhart Amália repülőnő a jelek szerint kényszerleszállást hajtott végre a Csendes-óceánon. A honolului partőrség rádióállomása felfogta a repülőnő segítségkérő jeleit. A gép azt jelentette, hogy nem tud tájékozódni és üzemanyaga már csak félórára elegendő. Az Itasca parti őrnaszád haladéktalanul kifutott a tengerre. Honoluluból is segítséget küldtek. Valószínűnek tartják, hogy a Hawland-sziget közelében szállt le. A tenger csendes, a látási viszonyok jók. Attól tartanak, hogy Earhart Amália a Csendes-óceán közepén az egyik teljesen sivár korallsziget közelében szállott le. Earhart Amália gépén gumicsónakot és mentőöveket is vitt magával, maga a gép is órákig fenn tudja magát tartani a viz szinén.

Baleset a Czája-cirkuszban

— Az Est tudósítójától —

Az újpesti *Czája*-cirkuszban tegnap este előadás alatt baleset történt. A deszkákból összerótt tribün egyik deszkája meglazult, *ketten leestek a földre és többen megsérültek.*

A mentők *Agoston* István 16 éves tanulót, aki a lábán sérült meg, *Molnár* Jenő 26 éves városi altisztet, aki az arcán szenvedett sérülést, *Bablana* István 27 éves asztalossegédet, aki a lábán sérült meg és *Laxman* Mária 50 éves takarítónőt, akinek a térdét ütötte meg a lezuhant deszka, első segélyben részesítették. A baleset után a közönség a tribünökről állva nézte végig az előadást, amelyet zavartalanul folytattak a cirkusz artistái.

Az acélhiány miatt felemelik az angol autók árát

London, július 3
(Az Est alkalmi tudósítójától)

Az angol fegyver- és acéliparban mutatkozó *nagy anyaghiánynak* feltűnő új jele mutatkozik: az angol autógyárak bejelentették, hogy *felemelik gyártmányaik árát.* Az emelés 5 százaléktól 15 százalékig terjed.

Ötévi fegyházra ítélték a Ráday uccai merénylő férjet

— Az Est tudósítójától —

Pünkösd hétfőjén este az egyik Ráday uccai házban *Balajti* Imre volt biharnagybajomi kereskedő felkereste a házban szolgáló elvált feleségét, *Nagy* Erzsébetet és *Frommer*-pisztollyal rálőtt, de a golyó nem talált. Letartóztatták és az ügyészség *gyilkosság büntettének kísérlete* miatt emelt vádat ellene. Ma vonta *Balajtit* felelősségre a törvényszék *Krayzell*-tanácsa.

A bíróság bűnösnek mondotta ki a merénylő férjet és *ötévi fegyházra* ítélte.

Holnap jelennek meg az előléptetések és kinevezések

— Az Est tudósítójától —

Amint jelentettük, a balatonőszödi minisztertanács *végleg letárgyalta a júliusi előléptetések és kinevezések ügyét.* A kinevezések első csoportja *a holnap reggeli hivatalos lapban* jelenik meg.

Ellanyhult a sertéspiac

— Az Est tudósítójától —

A mai ferencvárosi sertésvásárra a tegnapi maradvánnyal együtt összesen 610 darab sertést hajtottak fel. *A szokatlanul erős péntek-szombati felhajtás* a csütörtökön megszilárdult *piacot ellanyhította* és így ma az árak egy-két fillérrel gyengültek.

A vásár kezdetén

az I-rendű uradalmi sertés 102—103, az I-rendű szedett sertés 96—98, az öregsertés 88—90, az angol sonkasertés 108—114 fillérért került eladásra. A heti kínálat nem érte el a 11.000 darabot, tehát *több mint ezer darabbal kevesebb volt,* mint az előző héten. A nyári idényben csökkenő sertéshúsfogyasztás miatt ez a mennyiség *elegendőnek bizonyult.*

Lengyel kegyelem egy orosz gyilkosnak

Varsó, július 3

Az igazságügyi hatóságok megkegyelmeztek *Kowerda* orosz emigránsnak, aki tíz évvel ezelőtt a varsói pályaudvaron *revolverrel egyonlőtte Wolkowski volt szovjetorosz nagykövetet. Kowerdát* a varsói bíróság annakidején 15 évi fegyházra ítélte és minthogy büntetési idejéből 10 évet kitöltött s példásan viselkedett, ma szabadon bocsátották. *(T)*

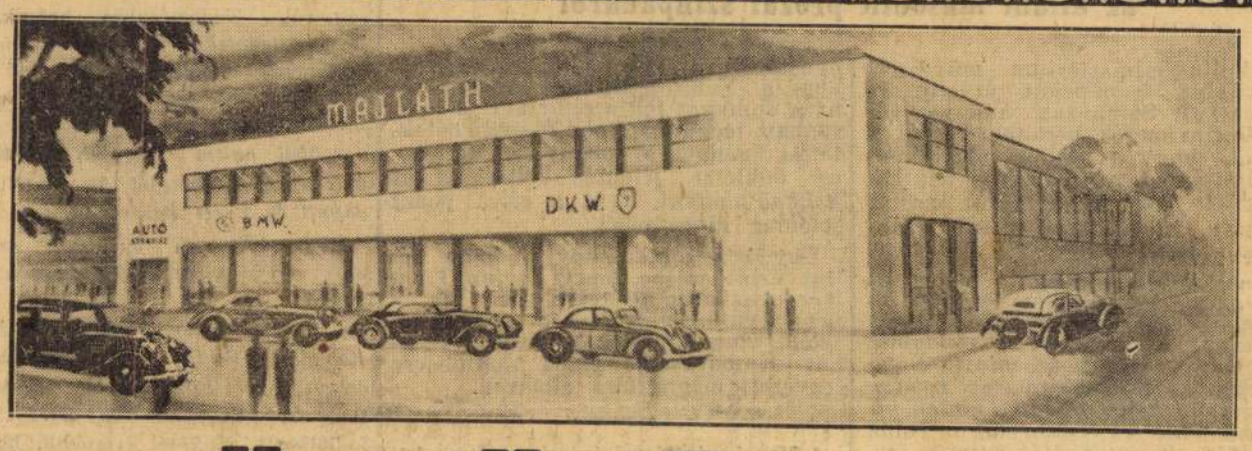

ÁTKÖLTÖZÖM július 5-én újüzemházamba
VI., Lehel ucca 2. szám alá
Telefonváltozás 298-366, 298-398
MAJLÁTH
DKW. és BMW. automobilok magyarországi vezérképviselete

Megtartott előadások

Visszaemlékezések Ady Endrére. A *Hétfői Társaságnak* a *Royal-szálló* különtermében megtartott estjén ezuttal *Hatvany* Lajos báró volt az előadó. *Ady* Endréről mondott el visszaemlékezéseket, melyeknek külön aktualitást is kölcsönzött a költő édesanyjának tragikus halála. Az előadást *Sebestyén* Károly szellemes közvetlenségü bevezető szavai készítették elő. *Hatvany* Lajos rapszodikus apróságok egymásutánjával festett drámai erejü képsorozatot a költővel való megismerkedéséről, barátságukról, sok civódásukról, kibéküléseikről, megvivott harcaikról, Ady egyes költeményeinek születéséről, betegségéről és haláláról. A rendkivül érdekes felolvasás hatásosságát nagy mértékben emelte *Hatvany* Lajos drámaian szuggesztiv, közvetlen erejü előadási modora. A *Hétfői Társaság* nevében *Maggar* Bertalan mondott köszönetet az előadóknak.

Munka és közgazdaság az olasz államban — ezzel a cimmel Salvatore *Gatti* szenátor előadást tartott az Olasz Kulturintézetben. Az előadáson igen nagyszámu, előkelő közönség jelent meg. Paolo *Calabro*, a Kulturintézet főigazgatója üdvözölte az előadót. — Salvatore *Gatti* mindenekelőtt az olasz-magyar kulturális kapcsolatok fontosságát hangsulyozta. Kijelentette, hogy a fascizmus nem semmisitette meg a kapitalista rendszert, megtartotta belőle azt, ami jó: az egyéni kezdeményezést és a tőke szerepét. De ezeket az elemeket teljesen alárendelte a nemzet egyetemes érdekeinek. A dolgozó és termelő rétegek alkotják az alapját egy uj képviseleti rendszernek, amely a munkaviszonyok szabályozásán túlmenőleg is beleavatkozik a gazdasági életbe. Az állam e képviseleti rendszer utján irányitja a közgazdaságot.

Mint az *Ujság* megirta, november 28-án volt ötven éve annak, hogy *Budapesten elindult az első villamos*. A félszázados jubileum alkalmából *Kőhalmy* József dr. BSzKRt igazgató igen érdekes előadást tartott a rádióban a budapesti villamosvasutak keletkezéséről és fejlődéséről. Kőhalmy dr. a villamosvasutak történetének alapos ismerője, hosszu ideje buvárkodik Budapest kulturhistóriájának ezen a területén és néhány év előtt hatalmas kötetben meg is irta a főváros közuti vasutjának történetét a lóvasuttól kezdve a mai modern villamoskocsikig. *Előadásában megelevenedett a villamosvasut hőskora.* Kőhalmy igazgató valósággal helyszini közvetitést adott a villamosközlekedés fejlődéséről és mondanivalókban gazdag, igen tartalmas beszéde során sok kedves régi emléket elevenitett fel, amelyek mind szorosan hozzátartoznak nemcsak a villamosvasut, hanem egyuttal *Budapest fejlődésének történetéhez is.* Az adatokban bővelkedő, mindvégig lenyügöző előadás nyilván sokezer hallgatójának szerzett igazán maradéktalan élvezetet.

A Szegedi Dugonics-Társaság a szolnoki Verseghy Ferenc Irodalmi Kör meghivására irodalmi ülést tartott a vármegyeháza közgyülési termében, amelyet zsufoltságig megtöltött a válogatott közönség. Borbély György főispánnal és Alexander Imre alispánnal, valamint Lévay Gyula polgármesterrel az élükön megjelent a város társadalmának minden számottevő tényezője. Kiss Gábor üdvözölte a Dugonics-Társaság tagjait, kiknek nevében Csekey István szegedi egyetemi tanár, Szolnok város szülötte, mondott meleg köszönetet, majd nagyhatásu előadást tartott *Uj világ felé* cimmel. A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Tonelli* Sándor, az ismert iró, tartott mindvégig lebilincselő előadást *Szeged lelke a kultura tükrében* cimmel, majd *Sik* Sándor egyetemi tanár, a jeles papköltő, ujabb verseiből olvasott fel, végül pedig *Vészitsné Móra* Panka *Apám* cimmel Móra Ferencről emlékezett meg a közönség óriási tetszésnyilvánitása között.

A *Magyar Jogászegylet* magánjogi szakosztálya szombaton tartotta első ülését *Szladits* Károly dr. elnöklete mellett, amelyen *Walton* Ágoston dr. ügyvéd tartott előadást telekkönyvi törlési perekről. Az előadást beható vita követte.

Lévay Endre, a tehetséges, kitünő fiatal iró *Véletlenek* cimmel tartott érdekes előadást a rádióban. Saljapinról, Hubermannról, Gigliről és más hires művészekről mondott el szórakoztató intimitásokat.

Pólya Tibor festőművész hirtelen meghalt

Szerdán délután három órakor temeti el Szolnok városa

Ott halt meg a Tisza partján, a jászsági ég alatt, ahol született. A ravatalára, a szolnoki művésztelepen, ráborult az este, a téli hervadásba öltözött kertre, a müteremre, a vadszőlővel befuttatott verandára leragyognak a csillagok, ugyanazok a csillagok, melyek akkor is ott fényeskedtek, amikor nem egészen ötvenkét esztendővel ezelőtt egy nagy magyar festőművész érkezett a világba. Mert Pólya Tibor az volt: magyar és művész! Odaát, a Zagyva tulsó partján, a török világból maradt, Tabánnak nevezett, kis halászfaluban fázósan dideregnek a fehérre, meg sárgára meszelt apró házak. Ezeket szerette, ezeket festette. Szemben, a tiszaparti füzek téli álmukat alusszák. Ezek is az ő füzfái, most már oda lehet ültetni belőlük egyet a fejfája mellé. Azok a zsiros, meg keszeg jászsági magyarok, akik ilyentájt, karácsony előtt fényes csizmát, vagy elnyütt, keshedt csizmát, subát, meg bárányborgubát viselnek, most együtt gyászolják őt velünk. Azok a tarkapruszlikos, kicsattanó pirosképü menyecskék, akiket a vásznaira vitt, most kicsorduló könnyel siratják. Azok a kunsüveges, pöttömnyi aprószentek, akik az ő processziós képein az anyjuk szoknyájába kapaszkodnak, vagy az ő téli tájain a befagyott kacsausztató jegén iringálnak, csuszkálnak, hólabdáznak játékos jókedvvel: most nem mosolyognak. A müvész, akinek ecsetjét megihlették, nincs többé! Koporsójára hideg földet szórnak és lelke elszállt a mennyországba. A szolnoki Várplébánia templomában, csak egy kőhajitásnyira a mütermétől, ahol az utolsó években télen-nyáron dolgozott, most megkonditják a lélekharangot. A város, a vármegye apraja-nagyja, Budapest, az egész ország, a sok jóbarát, a sok müvészkolléga, a sok tisztelő és rajongó mind, mind gyászolja őt, mert mindenki szerette és a részvét csupa összetört szivből árad a felesége és Katalinnak nevezett, Gogónak becézett leánya, az özvegy és az árva felé.

A legmagyarabb festőművész

Mit irjak róla, hogy irjak róla, a gyász első pillanataiban, amikor az ujságot iró mesterember legszomorubb, legfájdalmasabb kötelességét teljesiti és nekrológot ró reszkető kézzel, fekete betükkel, a fehér papirra? Mit irjak róla, hogy bemutassam őt, Pólya Tibort, a müvészt, azoknak is, akik nem ismerik. (Ha ugyan egyáltalán vannak ilyenek!) Mit irhatnék róla, akinek képei ott lógnak a muzeumokban, akinek képeit ott láttuk a tárlatokon, a kiállitásokon, rajzait oly gyakran látta az olvasó az *Ujság* hasábjain is, plakátjai előtt százezrek álltak meg az utcán, hogy csodálják és vidám, zseniális karikaturáin annyit mosolyogtunk! A legmagyarabb festőművész volt! Ősei a földet turták a Jászságban, a Tisza, meg a Zagyva között, ott született 1886 áprilisában, ott nőtt fel, ott rajzolgatta először az iskolapadban kis társait, ott figurázgatta ki tanitóit és tanárait a plajbásszal, a kockás irkalapokon. Annyit mondta, annyit mesélte, hogy nem szeretett tanulni. A természetet szerette, a fákat, az állatokat, a szelid templomtornyokat a láthatár alján és a még szelidebb bárányfelhőket, az égi magasságban. Pestre került, rajzolni, festeni tanult, mert müvésznek született, csak a mesterségbeli készséget kellett elsajátitania, hogy igazán az is legyen! Pólya Tibor az lett. Járt Amerikában is, ott is rajzolt, festett, portrét, dekorációt, karikaturát, óh mennyit mesélt erről az amerikai utjáról és milyen szinesen, mulatságosan tudott mindig, mindenről mesélni! Amilyen szinesen és zseniálisan festett, ugy mesélt baráti körben az életéről, az élményeiről. *Egyéniség* volt, *valaki* volt, a meztelen lelkét, a piros szivét mutatta a vásznain, a vázlatain, az odavetett ceruzavonásain és — a szavaiban is.

Még fiatal, gyerekember volt, amikor már bekopogtatott hozzá a siker és a népszerüség. Csak a vagyon, a gondtalanság, az igazi zavartalan jólét nem akart hozzá soha bekopogtatni!

Utolsó siker: a müvésztelep megmentése

A szolnoki müvésztelep törzstagja volt. Öthat esztendő óta télen-nyáron szolnoki mütermében dolgozott, csak akkor ugrott fel Pestre, ha a munkája, a dolga ugy adódott. Nem sajnálta, hogy a Csáky-utcában, majd a Falk Miksa-utcában szép lakást, gyönyörü mütermet hagyott a fővárosban; mintha megérezte volna, hogy neki Szolnokon kell élnie, mert javarészt az ő fáradhatatlanságán, lelkesedésén, rajongásán mulik, hogy a szépmultu müvésztelepet meg lehessen menteni az ő szülővárosának és a magyar müvészetnek. Csak látni kellett őt, amikor a telepért dolgozott! Csak látni kellett az idén nyáron is, amikor *Horthy* Miklós kormányzó Szolnokon járt, az alföldi kongresszuson, csak látni kellett Tibit, ahogy felvette a zsakettjét, ahogy tüzelt az arca, az a sápadt, kedves arca, ahogy ragyogott a szeme, az a gyerekes, jóságos, fénylő szeme, a feketekeretes pápaszem mögött, amikor a kormányzó kitüntető kegye, szeretete a maga közvetlen közelébe engedte és ő elsirhatta: „Föméltóságu uram, meg kell menteni a szolnoki müvésztelepet!" Csak látni kellett ősz elején, a tiszaparti katonai gyakorlatok alatt, amikor kicipelte, odakönyörögte a telepre a miniszterelnököt, a minisztereket és a tábornokokat, hogy ujra és ujra elmondhassa, ott a helyszinén: „Nagyméltóságu és kegyelmes uraim, pénz kell a telepnek, el vagyunk adósodva, a tetőn beesurog az eső!"

Tréfásan, szük baráti körben mindig mondogattuk neki: „Tibor, te felléphetnél a pátriádban képviselőnek!" Sose haragudott az ilyesmiért, nem bánta, ha ugratták, hiszen neki a cél volt a fontos: pénzt kell szerezni a telep számára! Egy-két napja csak, hogy utoljára fenn járt Pesten. Akkor büszkén és boldogan mondta nekem: „A telep meg van mentve. Lejött a bizottság a kultuszból. Megkapjuk a pénzt!"

Ezzel az áldott, jóízü érzéssel hunyta le a szemét örökre. Ez nyilván Isten kegye volt hozzá, az utolsó napokban, mint az is, hogy csendesen, hirtelen és fájdalom nélkül halt meg, ami csak a kivételeseknek, az igazán jó embereknek jut osztályrészül.

Az utolsó portré és az uj kiállitás

Oldalakat lehetne most irni róla, *Pólya* Tiborról, a müvészről és az emberről, de minden szó kevés és alig-alig fér valami az ilyen siratóba. Tiz esztendővel ezelőtt tudta meg, hogy beteg. Azt sosem tudta, sose mondta meg neki senki, hogy a szivével van baj. Talán sejtette, talán érezte szegény, mert ő, aki addig a legbohémebb volt sorstársai között (a szó nemes értelmében véve!), az utolsó években nagyon vigyázott magára, nagyon mértékletesen élt. Lemondott a cigarettáról, a könnyü borról szódavizzel, amit ugy szeretett, a nótázásról, amire olyan büszke volt! A szolnoki müvészek juniusi kerti ünnepélyén dalolgatott, cigányozott utoljára. (Nem, most már igazán: nem szabad több ilyen kerti ünnepélyt rendezni, nélküle ugysem érne semmit az egész!) Táncolt is akkor, egy hosszu csárdást, gyönyörü kislányával, akit ugy imádott! Más szenvedélye nem is volt: csak a munkája, meg a családja. Azaz még valami: pár esztendővel ezelőtt véletlenül kiderült róla, hogy mesterien lő célba. A céllövészet szórakoztatta, harminc méterről eltalált egy krajcárt és a magas Zagyvapartról halomralőtte a viz szinén felbukkanó apró keszegeket. (Tibor, én láttam, mi láttuk, akárki akármit mond, ne törődj vele: ez igy van!)

Két évvel ezelőtt porcellánfestésre kapott megbizást. Kiderült, hogy ebben is istenadta tehetség! És festett, rajzolt mindent, tájat, zsánerképet, portrét. Most fejezte be az utolsó portréját, *Horthy* István lovassági tábornok arcképét, a szolnoki vármegyeház számára. Háromezer pengőt kapott érte s én ebben is a sors kezét látom, hogy közvetlen elmulása előtt, amikor már beteg szive el volt jegyezve a halállal: megrendelést kapott, pénze volt és ami neki a legtöbbet jelentette: nagyszerüt alkotott!

Most fejezte be az utolsó képét és most készült az uj kiállitására. Az Ernst-Muzeum Rippl-Rónai után akarta Pólya Tibor gyüjteményes kiállitását megrendezni. Ezekben a napokban várt bennünket Szolnokra: a legjobb barátot: *Falus* Eleket, a kiállitás rendezőit: *Hermann* Lipótot, *Ernst* Endrét és engem. Utoljára igy bucsuzott tőlem: „Várlak benneteket minnél előbb. Puci *(igy hivta a feleségét)* hizlal egy pulykát, Fercsi *(ez Chiovini Ferenc, a müteremszomszédja, odalenn Szolnokon)* disznót fog ölni. Gyertek drágaságom, meglátod, mennyit fogunk nevetni!"

... Megyünk drágaságom ... Fercsi volt az, aki *Elek* Pistáért, a doktorért szaladt, mikor Te a hétfőre virradó éjszakán a szivedhez kaptál, a beteg szivedhez, amely immár utolsót dobbant. Elek már ott is van, a legjobb barát a halottas ágyhoz érkezett. Én is megyek, ott leszünk mind, akik szerettünk, akiket szerettél. De nem nevetünk, Tibor. Sirunk, Tibor. Én most is sirok. Nem is tudom folytatni az irást ... Bocsáss meg, ha nem mondtam rólad annyi jót és szépet, amennyit megérdemelnél. A viszontlátásra. Isten veled!

Lestyán Sándor

*

Pólya Tibor festőművészt Szolnok városa saját halottjának tekinti. Szerdán délután három órakor temetik; a Művészeti Egyesület nevében *Lipics* István ny. főispán mond bucsuztatót. Hétfőn este a Fészek-klubban összejöttek megbeszélésre Pólya Tibor barátai, hogy a temetés részleteiről tanácskozzanak. A halott művészt a Munkácsy-lepellel temetik, amelyet Zádor István visz le már kedden Szolnokra a ravatalra. Szerdán reggel a Szinyei Társaság, a Fészek Művész Klub, a magyar képzőművészet, a kultuszminisztérium, a művészeti tanács kiküldöttei, továbbá Pólya Tibor barátai és pályatársai nagy számban utaznak le a szolnoki temetésre.

Foghusvérzést 5—6 nap, foglazulást 2—3 hét alatt gyógyit.

Fogkrém
ára —.80
és 1.60 pengő

Nincs fogkő. Hófehér fogak, üde lehellet

Szájviz
ára 1.8[illegible],
3.30
és 6.30 pengő

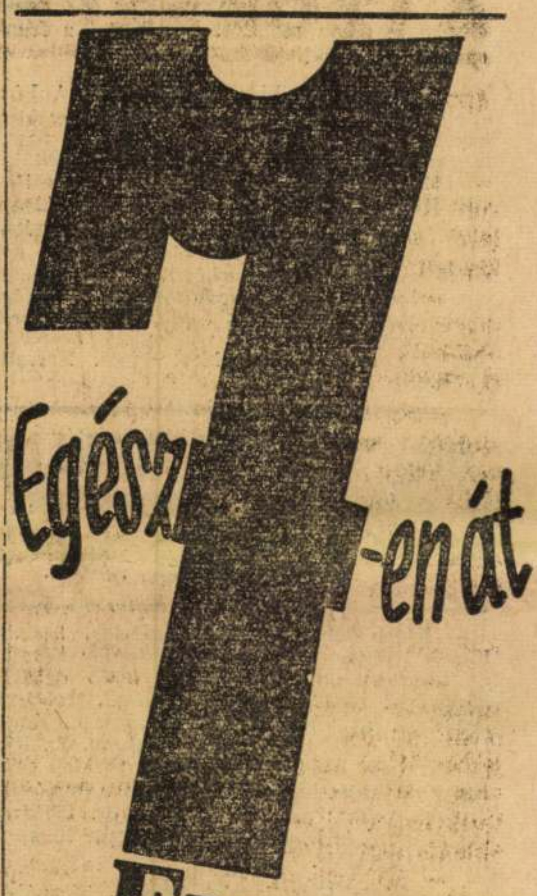

— Azért jár lassan a villamos, mert már ötven éves?

Sulyok Dezső interpellációi az OTI orvosi munkájáról és az ifjuság neveléséről

Sulyok Dezső, a pápai képviselő, két igen nagy érdeklődésre érdemes interpellációt jegyzett be. Az első a társadalombiztositók mechanizált orvosi munkájáról szól, amely csökkenti a gyógyulási folyamatokat és tönkreteszi az orvosokat, mert alárendelt helyzetbe sodorja őket.

Második interpellációjában a következőket kérdi a kultuszminisztertől: „Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy a közép- és főiskolákon tanuló ifjuság egyre szélesebb rétegei közölt folyik olyan propaganda, amely a nemzet és faj, *népuralom és parancsuralom, keresztény vallás és faji mitosz fogalmának zavaros szembeállításával* alkalmas az ifjuság lelki egyensulyának megzavarására és a magyarság történelmi tradicióival való szembeállitására? Nem látja-e elérkezettnek az időt a miniszter ur ez ellen valóban hatékony intézkedéseknek foganatbevételére?" Politikai körökben rendkivüli érdeklődéssel várják *Hóman Bálint kultuszminiszter válaszát az interpellációra.*

ERAX ÓRA
felülmulhatatlan és olcsó

— **Angyal Dávidot és Szent-Györgyi Albertet ünnepelte a Tudományos Akadémia.** A Magyar Tudományos Akadémia osztályának ülésén Melich János mondott megnyitót, majd Ligeti Lajos, az Akadémia legutóbb megválasztott levelező tagja tartott székfoglaló előadást „Török jövevényszavaink rétegei" cimmel. Az osztályülés után a Magyar Tudományos Akadémia zárt összes ülést tartott József királyi herceg elnökletével. A királyi herceg az akadémiai tagok lelkes ünneplése közben köszöntötte *Angyal* Dávid professzort abból az alkalomból, hogy most töltötte be nyolcvanadik életévét. Voinovich Géza, az Akadémia főtitkára szünni nem akaró ünneplés közben emlékezett meg az Akadémia Nobel-dijat nyert kiváló tagjáról, *Szent-Györgyi* Albert professzorról, közölve hogy a tudóst nagy kitüntetése alkalmából az Akadémia elnöke, József királyi herceg üdvözlőiratban köszöntötte. A főtitkár végül bejelentette, hogy a francia kormány több mint kétszáz kötetből álló nagyértékü ajándékkal gyarapitotta az Akadémia könyvtárát. A nemeslelkü adományért az Akadémia elnöke levélben mondott köszönetet a francia kormánynak.

— **A Légoltalmi Liga megalakulása.** A Légoltalmi Liga alakuló közgyülése december 5-én délelőtt 11 órakor lesz a Pesti Vigadó nagytermében. Az alakuló közgyülés megnyitóját vitéz Fábry Dániel dr. ezredes, országos légvédelmi parancsnok mondja és ő kéri fel József kir. herceg tábornagyot a Liga elnöki tisztségének elvállalására. Utána Petróczy István ny. repülőezredes, a Liga előkészitő bizottságának elnöke ismerteti az alapszabálytervezetet. A Légoltalmi Liga tisztségeinek betöltése után József kir. herceg mondja el székfoglaló beszédét. Meghivók az előkészitő bizottságnál: Kossuth Lajos-utca 14.

Uj MÄRKLIN árjegyzékünk
ingyen és bérmentve
Klein Dezső
Budapest, IV, Kecskeméti utca 14.

— **Ifjabb Szendy Károly házassága.** Szendy Károly polgármester fia, ifjabb Szendy Károly, az Elektromosmüvek mérnöke, hétfő délelőtt házasságot kötött Szilvássy Máriával, Szilvássy Dezsőnek, az Elektromosmüvek igazgatójának leányával, a II. kerületi előljáróságon. Az ifju párt Thordai Lajos dr. tanácsnok, kerületi előljáró adta össze, szép beszédet intézve hozzájuk. Tanuk voltak: gróf Lázár Imre dr. fővárosi tanácsjegyző és Knoll Aladár, a Magyar Nemzeti Bank felügyelője.

— **Albánia függetlenségi ünnepe.** Tiranából jelentik: Az ország függetlensége kikiáltásának alkalmából rendezett ünnepségek rendkivül lelkes hangulatban folytak le. Vasárnap délelőtt a templomokban ünnepi istentiszteleteket tartottak, majd Zogu király fogadta a királyi palotában a külföldi küldöttségeket. Délután a Skander bég-téren Kotta miniszterelnök óriási tömeg előtt méltatta az évforduló jelentőségét. A lendületes beszéd után az ország minden részéből összesereglett küldöttségek hosszu menetben vonultak el a király előtt. Este a várost és terein a nép táncra perdült. Az ünnepet nagyszabásu tüzijáték fejezte be.

Mikulásra szép uj mackó
Ennek örül Zsuzsi, Palkó!
KOVÁCS VICTOR
IV., Szervita-tér 4
VI., Király-utca 2

NAPIREND

Kedd, 1937 november 30. Római kat.: András ap. — Protestáns: András. — Görögkat.: András apostol. — Ógörög: november 17. Cs. G. — Izraelita: Kiszlev 26. — Középeurópai időszámitás szerint: a nap kel 7 óra 08 perckor, nyugszik 15 óra 58 perckor; a hold kel 4 óra 40 perckor, nyugszik 14 óra 21 perckor.

Nyitvalévő muzeumok: Országos Magyar Történeti Muzeum (Muzeum körut 14) történeti és régészeti gyüjtemények 9—½2 Iparmüvészeti Muzeum (Üllői-ut 33) 9—½2 Néprajzi Muzeum (Könyves Kálmán-körut 40) 9—½2. Hopp Ferenc keletázsiai müvészeti muzeum (Andrássy-ut 103) 9—½2 Országos Magyar Szépmüvészeti Muzeum (Aréna-ut 41) orvaltkai gyüjtemények, régi és modern képtár 10—¾2. Uj Magyar Képtár (Andrássy-ut 60) 10—¾2 Országos Levéltár (Bécsikapu-tér 4) 9—½2 Magyar Kir. Hadimuzeum (Vár, Bástyasétány 40) 9—1 Mezőgazdasági Muzeum (Városliget, Széchenyi-sziget) 10—1. Postabélyeg-Muzeum (Krisztina-körut 12) 9—1 Közlekedési Muzeum (Hermina ut 16) 9—1 és ½3—5 Tudományos Akadémia (Akadémia-u 2): Széchenyi-szoba 10—12. Erzsébet királyné-emlékmuzeum (királyi palota) 9—4. Ráth György-Muzeum (Vilma királynő-ut 12) 9—½2 Királyi várpalota termei 9—4 Országház termei 9—4 Tudományegyetemi Növénykert (Romanelli-u 25) 8—12 és 2—6. Aquincumi Muzeum (Szentendrei-ut 7) 9—12 és 3—6. A Várhegy barlang jégkorszakbeli ősállatcsontok muzeuma (Szentháromság-u. 2) megtekinthető egész nap.

Nyitvalévő könyvtárak: Fővárosi nyilvános könyvtár (Reviczky-u. 1) 9—7. Orsz. Széchenyi-könyvtár (Muzeum-körut 14) 9—2. Akadémia könyvtára (Akadémia-u. 2) 3—7. Fővárosi pedagógiai könyvtár (Mária Terézia-tér 8) 9—2 és 5—8. Statisztikai Hivatal könyvtára (Keleti K.-u. 5/7) 8—2 és 3—6. Mezőgazdasági szakkönyvtár (Városliget) 9—2. Iparmüvészeti könyvtár (Üllői-ut 33) 10—½2 és 5—8. Technológiai könyvtár (József-körut 6) 9—1 és 5—8. Vakok könyvtára (Ida-u. 5) 8—12 és 2—5. Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara könyvtára (Szemere-u 6) 10—1. Egyetemi könyvtár (Ferenciek-tere 5/a) 8—8.

Nyitvalévő kiállitások: Az Országgyülési Muzeumban (Országház): 1914—1934 husz év politikai története 9—2. A Nemzeti Szalonban (Erzsébet-tér) a KUT kiállitása 9—4. A Tamás-Galériában (Akadémia-u. 3) Perlrott Csaba Vilmos gyüjteményes kiállitása 10—6. A Müteremben (Kossuth Lajos-u. 12) Gyoroki Pál és Hidegh Béla gyüjteményes kiállitása 9—6. Az Ernszt-Muzeumban (Nagymező-u. 8) a Rippl-Rónai-kiállitás 9—5. Iványi Grünwald Béla gyüjteményes kiállitása (Mária Valéria-u. 8) 9—6. A Mücsarnokban (Hősök tere) a Magyar Biedermeier Kiállitás 9—2. Szenes Fülöp jubiláris kiállitása a Fészek Klubban 5—8 óráig.

Érdekes eset

A mama belép a gyermekszobába és csodálkozva látja, hogy ötéves Zsuzsikája két tömzsi tenyerébe fogja fejecskéjét. Nagyon tori valamin.

— Mi az, Zsuzsi — kérdi tőle —, mit csinálsz?

— Valami nagyon érdekes dolgon gondolkozok — feleli Zsuzsi.

— Mi az az érdekes dolog?

— Hát ugy-e, mama, te Győrben születtél?

— Igen, kislányom.

— És ugy-e, a papa Szegeden született?

— Ugyan.

— Na! És ugy-e, én Pesten születtem?

— Pesten születtél, Zsuzsikám.

Zsuzsika széttárja a karjait:

— Na látod! Hát nem érdekes dolog, hogy mink hárman mégis ilyen szépen összetalálkoztunk?

— **A pénzügyminiszter** a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát a törvényben adott felhatalmazása alapján a földmivelési miniszterrel egyetértőleg 1937 december hónapra szóló érvénnyel métermázsánként husz (20) pengő 50 fillérben állapitotta meg.

Subik érseki irodaigazgató a »fantaszta tanárok« és »nyugdijas katonatiszt-apostolok« ellen

Subik Károly pápai prelátus, az egri érseki iroda igazgatója az ottani katolikus legényegylet vacsoráján nagy feltünést keltő beszédet mondott a *„fantaszta tanárok"* és a nemzeti szocializmus *„nyugalmazott katonatiszt-apostolai"* ellen.

— A mi zászlónk — mondotta — mindig mocsoktalan volt, mert azok az eszmék, amelyeket hirdet, *sohasem fognak megvénhedni.* Ma apostolok járnak világszerte, akik megváltást és boldogságot igérnek, de ha szétnézünk a világban, *munkájuk nyomán csak egyenetlenséget és gyülölködést látunk. Elferdült gondolkozásu emberek azt hiszik, hogy akkor épitik fel a nemzet jövőjét, ha az ország multját sárba tapossák.* Azt hiszik ezek, hogy lehet jövőt épiteni, ha elszakadunk a multtól. Azt gondolják, hogy a jövő utját járják, amikor az ország történelmi nagy férfiait sárral dobálják meg. Kijelentem teljes hitemmel, hogy *a nemzet ellen még nem vétett ember soha olyan nagyot, mint az, aki ennek a nemzetnek történelmét meggyalázza.* Ha voltak is hibák a multban, mi nem fogjuk azokat kiteregetni. Mi féltő gonddal örködünk a magyar jövő és ifjuság felett és éppen ez a gond diktálja nekünk, hogy *teremtsünk itt egy szociálisabb világot, de egyben arra is vigyázzunk, hogy a magyar multat, a mi ősapáinkat soha szégyenbe és gyalázatba ne taszitsuk.*

— Az az irányzat, amely nemzetinek és szociálisnak mutatja magát és minden ujat kritika nélkül azonnal elfogad, *a kiforrott világnézetü társadalmat nem fogja megtéveszteni, de igenis megfertőzheti az ifjuságot.* Én azt mondom az ifjuságnak: *ne arra hallgassatok, amit fantaszta tanárok, nyugalmazott katonatiszt, nemzeti szocialista apostolok hirdetnek.* Azt tekintsétek, hogy a tettekben erős, a nemzet vezetésére hivatott férfiak mit tesznek a magyar nemzet érdekében. Mi hisszük: *felelős vezetőink végre a tizenkettedik órában meg fogják érteni, hogy a közviszonyok ebben az állapotban nem maradhatnak, mert nem lehet az, hogy a tisztviselők lezülljenek, a kereskedő- és iparostársadalom tönkremenjen, a földmüves- és munkástársadalom éhezzen és csecsemők sorvadjanak el azért, mert apjuk nem tudja megkeresni családjának a betevő falatot.* Hiszünk a megfelelő reformok bevezetésében, hisszük, hogy a felelős férfiak *megelőzik mindazt a kirobbanást, melyet egyik oldalon Moszkva, a másik oldalon a nemzeti szocializmus akar előkészíteni.*

Subik Károly érseki irodaigazgató beszéde mély benyomást tett a vacsorán résztvevőkre. Egyébként az érseki iroda *Málnássy* Ödönt, az idézett fantaszta tanárt, tanári működése alól augusztus 31-én felmentette s további sorsáról majd a birói itélet jogerőre emelkedése után történik döntés.

— **A jugoszláv kir. követség utlevélosztálya** december elsején a jugoszláv állami ünnepre való tekintettel, nem tart hivatalos órát.

A fütés uj tökéletes megoldása
az EXPRESS HEATING kályha. Világszabadalom. Prospektust küld: Ferrometall, Budapest, VI, Andrássy-ut 19. — Telefonszám: 111—111.

Gramofonlemez amerikai sztárt csinált Lázár Lillából

Az énekesnő rokoni szeretetből elküldte grammofonlemezét, mire zerződtette egy newyorki étterem

Két hónap előtt csodálatos történet indult el Budapest és Newyork között. A történet hőse, *Lázár* Lilla énekesnő ebben a pillanatban már olyan jogérvényes szerződésnek, hajójegynek nek révén egyelőre hat hónapon keresztül Newyork egyik előkelő éttermének lesz a dizőze...

A történet félév előtt kezdődött, amikor a posta levelet hozott Lázár Lillának Newyorkban élő rokonaitól. A rokonok arra kérték az énekesnőt, hogy miután már régen nem hallottak róla semmit, csupán egy véletlenül kezükbe került lapban olvastak kritikát sikereiről, irja meg, mit csinál, hogyan él és igy tovább.

Az énekesnő rendkivül megörült a kedves figyelemnek, s hogy ezt valamivel viszonozza, nemcsak levelet irt, hanem elküldötte egyik gramofonlemezét is, amelyre a *Fekete éjszaka* cimü Nádor-dalt énekelte le. A rokonok le akarták játszatni a lemezt, azonban — ez is a történethez tartozik — elromlott a gépjük.

Sógora azon melegében szerette volna hallani énekesnő-rokonának hangját s ezért felkereste szomszédját, akinek Newyorkban a legnagyobb — kétezer férőhelyes — vendéglője van. A vendéglős természetesen a legnagyobb örömmel bocsátotta rendelkezésre készülékét és elindult a gramofon.

„Leirni nem lehet, mit éreztünk„ — ez állott a legközelebbi levélben. — „Uram barátja a lemezt ujra és ujra lejátszatta, majd kölcsönkérte tőlünk, hogy vendéglőjében a gramofonerősitővel is produkálja a hangodat. A közönség elkezdett tapsolni, lelkesedni, mire a vendéglős, aki amerikai ember, azonnal szerződtetési ajánlatot tett."

A rokon azt mondotta, hogy előbb megirja a dolgot Lázár Lillának, a vendéglős azonban, hogy ajánlata komolyságát bizonyitsa, másnap egy amerikai közjegyzőnél hivatalosan irásba foglaltatta, hogy egyelőre hat hónapra hajlandó szerződtetni Lázár Lillát, de opciót jelent be másik hathónapra is, sőt kijelenti, hogy hajlandó Lázár Lillával amerikai turnét is rendezni.

Lázár Lilla két hónap előtt kapta ezt az ajánlatot. Miután az ottani magyar konzulátus igen jó információkat küldött a newyorki vendéglősről, az énekesnő maga lépett érintkezésbe vele és — igent mondott.

Három nap előtt érkezett meg az I. osztályu hajójegy, az ezer dollár előleg s az ottani hatóságok által láttamozott engedély, amelynek alapján Budapesten minden további nélkül megadták Lázár Lillának a vizumot.

Lázár Lilla azonban csak februárban utazik ki Amerikába, mert ő korrekt hölgy és előbb egy vidéki városban teljesiti szerződésbeli kötelezettségét. Most egy hónapig ott énekel állandó izgalomban és egészen bizonyos, hogy már csak hálából is minden este felhangzik majd az ottani diszes közönség előtt: *Fekete éjszaka borulj a világra...*

Pedig a tehetséges Lázár Lilla világára rózsaszin felhők fognak borulni.

Jó gazdasszonynak tudnia kell,
hogy a hétfői piacon drágult a spenót, kilója 20—26, a sóska, 50—64, a főzőtök, 16—20, a karfiol, 30—40, a piros káposzta, 36—44, a fejessaláta, darabja 16—20 fillér. Olcsóbb egy élelmi cikk sem lett.

— **Elutasitotta a Közigazgatási Bíróság a hajdunánási petieiót.** A Közigazgatási Bíróságon *Torzsay-Biber* Gyula tanácsa hétfőn hirdetett itéletet a hajdunánási petició ügyében. A megválasztott *Benkő* Géza (NEP) mandátuma ellen *Szakács* Andor hivei petieióval éltek, a petieiót azonban többszöri tárgyalás után a Közigazgatási Bíróság elutasitotta.

Gyönyörüszép perzsa
Sumac-szőnyeg
2.60×3.60 méretben, megbizásból, sürgősen eladó. Antikart Rt.-nál, Pilvax-köz 5—6, (Városház-utca 14. sz.)

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó megengedte, hogy *Vécsey* Kálmán dr. nyugalmazott miniszteri osztályfőnöknek és *Kirchmayer* Ödön számvevőségi igazgatónak — nyugalombavonulásuk alkalmából — elismerését tudtul adják.

Ha influenzája van, gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József" keserüviz használata által gyakran és alaposan kitisztittassanak. Kérdezze meg orvosát.

— **Sásdy-Schack Béla emlékezete.** A magyar kereskedelmi szakoktatás uttörője, Sásdy-Schack Béla dr. főigazgató halálának első évfordulóját egyeletes aktussal tették emlékezetessé hétfőn a Farkasréti temetőben a kartársak és a volt tanitványok. Délelőtt a rádióban Takaróné Gall Beátrix dr. nemesveretü szavakban emlékezett meg a nagyemlékü férfiuról. Délután az elhunyt családja és a hivek nagy serege jelent meg a koszorukkal boritott sirnál. Sásdy-Schack Béla dr. utódja a Kereskedelmi Oktatásügyi Nemzetközi Egyesület magyar csoportja elnöki székében Szakáll Zsigmond dr. főtanácsos méltatta az elhunyt érdemeit. A magyar kereskedelmi szakoktatás — ugymond — az ő nevén keresztül szerezte meg az európai hirnevet. Az emlékbeszéd mély hatást keltett a nagyszámu előkelő közönség lelkében.

Összes tátrai fürdők
vezérképviselete
Budapest, V., József-tér 8
Pengőfizetés Telefon 1-835-20

Bombatámadás francia hajó ellen

Páris, november 29. (Inf.) **A spanyol partvidéken fekvő Creus-fok közelében, a partoktól mintegy 15 mérföldnyire hétfőn reggel bombatámadás érte a „Lazardrieux" francia tehergőzöst. A hajó szikratávirati jelentése szerint a „Lazardrieux" a Creus-foktól északkeletre hajózott, amikor reggel 7 óra 36 perckor (nyugateurópai idő szerint) repülőgép jelent meg felette és bombákat dobott le. Reggel nyolc órakor két ujabb repülőgép tünt fel, ezek a gépek azonban mindjárt megfordultak és nyugat felé vették utjukat. Ugylátszik, hogy a hajót nem érte találat, legalább is a szikratávirati jelentés nem tesz említést komolyabb károkról.**

Fémbetük, transparensek
Mérsékelt árak! „Favorit"
Telefon: 117-972. reklám- és cégtáblafestő

Pernyertes az Ingatlanbank a Rákóczi-uti házbeomlási ügyben

Emlékezetes az *Ingatlanbank* Rákóczi-ut 73. számu házának a beomlása. Amikor a ház tavaly julius 23-án beomlott, a rendőrség rövid időre *közbiztonsági okokból* elzárta a forgalmat. A környék kereskedőinek nagyrésze ebbe belenyugodott, néhány kereskedő azonban pert indított az *Ingatlanbank* ellen és káraiért az *Ingalanbankot* kivánta felelőssé tenni. Az alsófoku birróságok a környék kereskedőinek álláspontját *nem* fogadták el és *sorozatosan* utasitották el ezeknek a keresetét.

Az egyik ilyen per, amelyet *Kertész* Dezső Rákóczi-ut 71. szám alatti divatárukereskedő inditott, fellebbezés folytán a budapesti itélőtábla *Gyenes* Mátyás dr. tanácsa elé került. Ebben a perben — ugymint a többi hasonló természetü ügyben —, a törvényszék *elutasitó* itéletet hozott. Ezt fellebbezte meg Kertész. A táblai tárgyaláson Kertész Dezső képviseletében *Rosenberg* Barna dr. ügyvéd, az Ingatlanbank képviseletében pedig *Vályi* Lajos dr. ügyvéd jelent meg.

A tábla *Kertész Dezső keresetét jogerősen elutasitotta és őt az összes per- és fellebbezési költségek megfizetésére kötelezte.* A tábla itéletében kimondotta, hogy miután a rendőrségi kordon csak egész rövid ideig állott fenn, ezalatt az idő alatt is azonban mindenkit akadály nélkül átengedtek, ha igazolta, hogy dolga van a kordonon belül, *fogalmilag is ki van zárva* az, hogy a környék kereskedőit emiatt kár érhette volna. Ilyen közérdekü intézkedésért az Ingatlanbank különben sem tehető felelőssé. A tábla itélete *elvi* jelentőséggel bir, mert most került elsőizben felsőbiróság elé ilyen természetü kérdés.

	Bevétel		Kiadás	
	Pengő		Pengő	

Pólya Tibor

Három kiállítás

I.

Pólya Tibor a Fészek Klubban

Friss színek vídámságá s az eleven élet mozgó lüktetése szól hozzánk a *Fészek Klub* kiállítótermének faláról, ahol *Pólya* Tibor mutatja be legutóbbi esztendejének munkáit. Nem először találkozunk nála ezzel a különös látószöggel és perspektívával, amely fölülről és messziről nézi a távolságban apróvá törpült embereket, sokaságokat, mozgásban, tülekedésben, derűvel teli életben. De nem is a nézőpont és a téma az, ami ezeknek a képeknek különleges érdekességet ad, hanem a maga föladatának nagyon teljes megoldásában *Pólya* Tibor festői eszközei és lírája ezekkel a témákkal szemben. Valóban, a lírikus része a fontos, amint színben, rajzban és nagyon egyszerű festői eszközökben az életszeretésnek és a jóízű kedélynek melegsége játszik minden képen, sőt, minden egyes figurán, amelyet ötletesen és mindig szeretettel komponál bele a természetbe. Van egy nagy viharjelenete. Hirtelen támadt nyári szélroham, amely porfelhőkbe kavarja bele a vásár bódéit és menekülő emberek lebegő ruháit, szélcibálta sátorponyvák lebegését. Míg vídám tréfákat játszik, nagyon komoly festői megoldást talál a levegőt elhomályosító porfelhő számára. Három kis téli képe, a fehérnek és az apró és éles színfoltoknak kontrasztjátékában ugyanilyen kvalitásokat ad s hasonlóan érdekesek tiszaparti fürdőképe, szolnoki vásár-ja és zöldfalas házudvar-a. E képek tanusága szerint *Pólya* a maga egyéni módján fejlesztette tovább ezt a régebben felvetett problémáját, még pedig teljes sikerrel.

M. H. 929. XI.

Pólya Tibor

Mikor meghalt, külföldön jártam, pihenni igyekeztem és nem néztem meg a magyar lapokat. Hazajövet is csak napok mulva említette valaki, hogy Pólya Tibor meghalt. Torkomon akadt a szó, megdöbbenve kérdeztem, hogy mikor. Már hetekkel ezelőtt, feleltek.

Az ilyen hirt először nem lehet elhinni. Az emberi felfogóképességnek határai vannak. Bizonyos mértékü megrendülésen tul már nem tud menni. Lassan, fokonként lehet csak hozzászokni az ilyen gondolathoz. Viszont annál többet foglalkoztatja az embert. Még most sem szüntem meg gyászolni a melegen szeretett jóbarátot. Még most is minduntalan felbukkan előttem nyájas ábrázata, amelynek kifejezését csak a gyermeki bölcsességgel tudom megjelölni. Most is látom angyali jóságu, hűséges nézése körül a vörös szemhéjjakat. És mindig látni is fogom; az ilyen embert nem lehet elfelejteni soha.

Akik ismerték, alig ismerték. Csak igen kevesen, akik közel állottak hozzá. Általában azt a gyülöletes szót használták rá, hogy bohém. Dehogy volt ő bohém, dehogy. Attól még nem bohém valaki, hogy humora van, attól sem, hogy igen udvarias és gyengéd, és akármi tréfa felmerül, ő sohasem akarja rontani a más mulatságát. Nem bohém volt, hanem igazi művész, még pedig nagy művész, ami jelentős különbség. Aztán ur volt. Aztán magyar volt. De annyira magyar volt, hogy ehhez hasonló példát alig ismerek.

Ezt a magyarságot hazulról hozta. Apja, a fémult idők Pólya Bélája, olyan nevezetes egyéége volt a szolnokmegyei uri világnak, hogy annak a vidéknek is akadt volna Mikszáthja, a felsőmagyarországi hétszilvafásoknak, az tosan regényt irt volna belőle. Ennek az iromaradt regénynek hadd mondom el egy kis ződját.

Pólya Béla valami családi ünnepség alkalmából mulatságot rendezett a szandai szőlőben. Csak szoros barátii körét hivta meg, tehát ugy vagy száz vendéget. A mulatság folyamán dikciók is voltak. Többek között Mengyi, a vincellér is odaállott a gazda elé és az alkalmazottak nevében szép, cikornyás beszédet vágott ki.

— Köszönöm, Mengyi, a kedves szavakat. De magamban képeinek láttán, de mikor tudom enyire megirni, mint ő megfesteni?

Művészi pályájából hiányzott a nagy vonal, vagy legalább is barátai igy képzelték. De most, együtt látván nagy marék alkotását, ujra és ujra elámulunk. Ami a képekből egyenként talán nem jött ki eléggé, az gyüjteményükből olyan hangon szólal meg, mint egy nagyon messze harsogó zenekar. Ez a művész, akinek falragaszokat kellett festenie, hogy családjáról gondoskodhassék, titokban a legnagyobbakhoz méltót és egységeset álmodott. Amit apró remekeknek néztünk életében, azok remekek most is, de csak vidám játékai egy óriásnak, aki a hegyeken tul emelte fejét, mikor fajtáját szemlélte.

Volt ebben a fiuban valami titokzatos. Művészettörténetet soha nem tanult, szakkönyveket soha em olvasott, muzeumokba alig járt. De a művéti stilusokat mindnyájunk között legjobban ta. Ijesztő szabatossággal jelölte ki egy-egy en, vagy butoron a stilusok árnyalatainak legtosabb határát. Minden tudósnál pontosabban. Hogy honnan vette ezt, az megfejthetetlen. Valami ősi volt benne, valami ázsiai módon ösztönös, valami anyaföldből sarjadó és azzal azonos. Embernek is ilyen volt: könnyed és kedves, de uri modorának nyájassága mögött feneketlenül mély. Egy jóbarátjának azt mondta kislányáról egy olyan ritka pillanatban, mikor legbensőbb érzéseiről megnyilatkozott:

— Az egész világon Gogó áll legközelebb hozzám, a lányom. Kimondhatatlanul szeretem. De nem merem magamhoz ölelni ugy, ahogy szeretném. Gyengédségből és tiszteletből.

Mindezt nem tudom másképpen kifejezni: magyar volt. Tetőtől-talpig, minden ízében, lelke minden rezzenésében magyar. Éppen ezért igen nagy művész is. Erre a műtörténet még nem jött rá. De rá fog jönni. En vallom és hirdetem, hogy óriási tehetség volt. Eljön még az idő, mikor messze ki fog magaslani a feledésre itéltek közül. És akinek Pólya-képe van, az el ne adja a világért sem, mert rossz üzletet csinál.

Ezen a kiállításon viszontláttam azt a ceruzaarcképet, amelyet valaha rólam rajzolt. A keze jutott eszembe, amellyel a ceruzát fogta. Keserű érzés, hogy azt a hű kezet nem szoríthattam meg bucsuzóra és most már nem szoríthatom meg soha többé. Helyette özvegye és árvája kezét szoritom meg. Mély hálával azért, hogy amig élt, boldoggá tették.

Harsányi Zsolt.

MONTE CARLOI CSILLAGTURA
EURÓPA LEGNEHEZEBB MEGBIZHATÓSÁGI VERSENYE:
1-SŐ ATHEN 3813 KM LANCIA
2-IK JOHN O'GROATS 3634 „ LANCIA
3-IK PALERMO 4091 „ LANCIA
KIS KAT. FÖLÉNYES GYŐZTESE
APRILIA
BÁRDI
V., KRESZ GÉZA-U. 15.

Pólya Tibor

Ginczler Hermann kényszeregyezségi ügye

A könyvszakértő feltünő megállapitásai

Ginczler Hermann épitész kényszeregyezségi ügyében viharos tárgyalás volt csütörtökön dr. *Kunszt Győző* törvényszéki biró előtt. Néhány héttel ezelőtt az OHE már megszavaztatta a hitelezőket, akiknek legnagyobb része elfogadta az ötvenszázalékos egyezségi ajánlatot. Néhány hitelező a szavazás ellen észrevételeket jelentett be, mire az OHE az ügyet áttette a törvényszékre.

Az egyik kifogást bejelentő hitelező, az *Adler és Társa* cég jogi képviselője, dr. *Rosenberg Sándor* fejtette ki azután, hogy miért nem fogadhatja el az egyezséget.

— *Ginczler Hermann* olyan kimutatást terjesztett a hitelezők elé — mondotta dr. Rosenberg Sándor —, amelyből megállapitható, hogy könyvelése teljesen rendszertelen volt és ajánlatát nem is lehet komoly tárgyalás alá venni. Ginczler Hermann hat éven keresztül Budapesten majdnem egy egész városrészt épitett, 80—100 iparossal dolgozott, hiteleket vett fel a bankoktól, de *könyveket nem vezetett*. Szerintem megállapitható Ginczler rosszhiszeműsége és semmi remény sincs arra, hogy a felajánlott egyezségnek eleget tud tenni.

Az ügyvéd előterjesztését *viharos közbeszólások szakitották félbe*. Utána más hitelezők is bejelentették csatlakozásukat a kifogásokhoz.

Dr. *Kayos Béla* vagyonfelügyelő ismertette dr. *Hegedüs Béla* törvényszéki könyvszakértő véleményét. A könyvszakértő a rendelkezésre álló rövid idő alatt is *hatvan olyan könyvelési szabálytalanságra jött rá, amely Ginczler egész könyvvezetését megbizhatatlanná teszi*. Kaparások, javitások egész sora szerepel a könyvekben. Ezerpengős tételek tizezerpengősre, százpengősök ezerpengősre, egy 1032 pengős tétel 3032-re van kijavitva, az Ulrich cég egyik tétele 20.000 pengőről 25.000 pengőre lett átjavitva. Egy 39.000 pengős tétel eredetileg csak 9000 pengő volt és *a 3-as szám később került eléje*. Nagyösszegü kifizetések, autóvásárlás, amely a legutolsó hetekben történt, szintén *rosszhiszeműségre* vallanak, mert ilyen módon csökkentette Ginczler a hitelezők rendelkezésére álló fedezetet.

Dr. *Rosenberg Sándor* kérte, hogy a könyvszakértő

Megkezdődtek a singaporei tengeri hadgyakorlatok

London, febr. 3. Éjféltájban dördültek el az első ágyulövések a singaporei nagyarányu hadijátékokon, amelyeken harminc hadihajó, száztiz repülőgép és 12.000 főnyi haderő vett részt. *A hadgyakorlatok célja a huszmillió font költséggel felépitett erődök ellenállásának kipróbálása keletről jövő tengeri, szárazföldi és légitámadásokkal szemben.* Az ellenséges „kék" haderő torpedóromboló flottája inditotta meg az első támadást a keleti védőművek ellen, de a parti ütegek zárótüze visszaverte a kisérletet. *A döntőbiróság megállapitotta, hogy a támadók által leejtett néhány bomba célt tévesztett s hogy az első támadás a védelem sikerével zárult.*

A singaporei támaszpont megtámadhatatlannak látszik

Singapore, febr. 3. A két napja folyó manőver eddigi *tanusága szerint megtámadhatatlannak látszik a flottatámaszpont*. A csütörtökre virradó éjszaka sikerült ugyan az ellenséges flottához tartozó „*Eagle*" repülőgépanyahajónak és több torpedórombolónak a sötétség leple alatt a singaporei sziget közelébe jutniok, a parti ütegek és légi torpedógépek azonban a zuhogó eső ellenére harcképtelenné tették a támadókat. *Komoly háboru esetén a repülőgépek egyike sem érte volna el Singaporet.*

Csütörtökön reggel az ellenséges flotta ujabb támadást kezdett és heves zárótüz védelme alatt csapatokat próbált partraszállitani. *Ez a támadás szintén meghiusult. A manöver eddigi tanusága szerint a védelem legnagyobb erőssége a légiflotta*, még pedig elsősorban a felderitőgépek és az ujtipusu torpedó-repülőgépek. Fontos szerepet játszanak a védelemnél a nagy számban felvonult tengeralattjárók is.

A pestvidéki és az egri ügyvédi kamara az ügyvédi zárt-szám bevezetését kéri

A Pestvidéki Ügyvédi Kamara dr. *Aradi Béla* elnöklete mellett vasárnap rendkivüli közgyülésen foglalkozott az ügyvéd zártszám kérdésével. A közgyülés iránt nemcsak az ügyvédek, hanem az érdekelt ügyvédjelöltek részéről is óriási érdeklődés nyilvánult meg.

Dr. *Láday Győző* kamarai titkár hosszabb beszé ben ismertette a választmány álláspontját. A vála mány javaslata ugy szól, hogy *a pestvidéki kan egész területére rendelje el az igazságügymini a zárt számot*, vagy ha ezt nem fogadná el, álla meg az egyes járásbirósági területekre az ügyvéd számát.

Az előadó beszédét *a teremben levő mintegy ötven ügyvédjelölt ismételt közbeszólással zavarta meg.*

Éleshangu vita indult meg azután. Dr. *Rajki Móric* kijelentette, hogy nem fogadja el azt a javaslatot, *rendőri segitséget akartak igénybevenni*, amikor végül Aradi Béla elnök tapintatos közbelépése rendet teremtett. Az elnök ugyanis megengedte, hogy az Ügyvédjelöltek Országos Szövetségének két tagja a közgyülési teremben maradhat, a többiek pedig a szomszédos irodahelyiségben tartózkodhatnak, ha csendben viselkednek.

Az izgalmak lecsillapulta után szavazás következett. *A Kamara 45 szavazattal 28 ellenében az ügyvédi zártszám behozatalának szükségessége mellett szavazott, 36 szavazattal 28 ellen azonban azzal a módositással, hogy akik a törvény kihirdetése napján már bejegyzett ügyvédjelöltek voltak, azok a tagok sorába felvehetők.*

Az egri kamara határozata

Eger, febr. 3. *(A Pesti Hirlap tudósitójától.)* Az egri ügyvédi kamara dr. *Petro Kálmán* orsz. képviselő elnöklete mellett szerdán közgyülést tartott, amelynek napirendjén a zártszám kérdése szerepelt. A kamara választmánya *a zártszám bevezetése mellett* foglalt állást és azt javasolta, hogy a hevesmegyei ügyvédek

HÍREK

— ÓVÁS. Egy magát dr. Vészi Istvánnak vagy Bélának nevező ismeretlen egyén, aki néha dr. Csizmadia Lajosnak és Weisz Istvánnak adja ki magát, mint Az Est-lapok munkatársa, az ország különböző vidékén számos viszszaélést követett el. Már a szerkesztőség is kapott olyan közhivatalnoki állást kérő kérvényt, amelynek megírására pénzjutalom ellenében az állítólagos Vészi Béla biztatta fel a kérvényezőt. Arról is kaptunk értesítést, hogy Győr városában és Győr környékén mint Az Est-lapok megbízottja vagy munkatársa szerepel. Felkérünk mindenkit, akinél az illető jelentkezik, hogy a szélhámost adja át a legközelebbi hatóságnak. Egyébként úgy értesülünk, hogy már többen feljelentést tettek az illető ellen.

— Bonyodalmak a bácsalmási üzletek vasárnapi zárórája körül. *Bácsalmásról* jelenti tudósítónk: A *Bácsalmási Kereskedők Egyesülete* hónapokkal ezelőtt mozgalmat indított, hogy *az üzleteket vasárnap egyöntetűen tartsák zárva.* Előírásszerűen elrendelték a szavazást és ennek során *109 kereskedő közül 92-en a zárvatartás mellett szavaztak* és így a törvényesen előírt kétharmadrész szavazat megvolt, amelynek alapján a hatóságoknak el kellett volna rendelni a vasárnapi zárvatartást. Közben azonban a szegedi kereskedelmi és iparkamara megállapította, hogy *a szavazás nem volt szabályszerű* és így újra meg kell ismételni azt. Ennek során most 95 kereskedő a vasárnapi zárvatartás mellett szavazott, amelynek alapján most már hamarosan elrendelik a bácsalmási üzletek vasárnapi általános zárvatartását.

— Másfélévi börtönre ítélték a hartai szökött fegyencet. *Kalocsáról* jelenti tudósítónk: Hetekkel ezelőtt jelentettük, hogy a hartai fegyintézet gazdaságából vakmerő módon megszökött *Hódi* László többször büntetett kiskunhalasi betörő, akit annakidején *50 rendbeli betörés* miatt *háromévi fegyházra ítéltek* s a váci fegyintézetből a hartai állampusztára szállítottak. *Hódi* két társával együtt szökött meg, a halasi rendőrség azonban úgy a társait, mint *Hódi* Lászlót elfogta s a veszedelmes bűnöző most került ismét a kalocsai büntetőtörvényszék elé. *Hódi* ugyanis miután megszökött, a fosztogatásoknak egész sorozatát követte el Dél-Pestmegye községeiben, ezenkívül mikor a halasi rendőrség nyomába jutott, szembeszállt az őt üldöző detektívekkel s az egyiket súlyosan meg is sebesítette. Sikerült mégis letartóztatni a bandát, akit most a kalocsai törvényszék *másfélévi börtönre ítélt* lopások és hatósági közeg elleni erőszak címén.

— Előkelő emberek betörőbandát szerveztek az észt fővárosban. *Tallinból* jelentik: A rendőrség letartóztatta egy szervezett betörőbandának tagjait, akik valamennyien jómódú és előkelő társadalmi állású *földbirtokosok és gyárosok családjához tartoznak.* Az utóbbi hetekben a banda *30 lakásba tört be* és a betörők a zsákmány értékesítése után mulatókban és üdülőhelyeken nagy mulatozásokat csaptak. *Orgazdájuk egy magasállású postatisztviselő volt,* akinek hivatali helyiségében a rendőrség sok ékszert, ezüstöt és más értékes holmit foglalt le. *(T)*

Svábhegyi Szanatórium
Subalpin strandfürdő
Nyilvános étterem
Uzsonna a teraszon

— Csanád-Arad-Torontál vármegye a lisztforgalmiadó eltörlését kéri. Csanád-Arad-Torontál vármegye közgyűlése elhatározta, hogy a lisztforgalmiadó megszüntetése érdekében *felirattal* fordul a kormányhoz.

— Kétségtelen, — mondja a felirat — hogy abban az időben, amidőn a mezőgazdasági dekonjunktúra a magyar agrárnépesség életerejét és kedvét úgyszólván teljesen aláásta, az akkori kormánynak kötelessége volt, hogy olyan intézkedéseket tegyen, amelyek a mezőgazdaságot hathatósan megsegítik. Minthogy azonban — folytatja a felterjesztés — a gabonaárak közben emelkedtek, kívánatosnak tartja a törvényhatóság, hogy a *lisztforgalmiadót megszüntessék és ezzel a legszegényebb emberek kenyere 4—5 fillérrel lehessen olcsóbb kilónként.* A feliratot Csanád vármegye hasonló állásfoglalás céljából megküldte az összes társtörvényhatóságoknak.

— Vége a fontainebleaui erdő romantikájának. *Párizsból* jelentik: Szigorú erkölcsvédelmi rendeletet hozott Jacques Louis *Dumesnil,* a Párizs melletti Fontainebleau polgármestere, aki megtiltotta, hogy a Szajna partján elterülő fontainebleaui erdőségben *meztelenül vagy hiányos öltözékben* mutatkozhassanak a kirándulók. Ebben a sűrű erdőségben eddig a kiránduló párizsiak levetették ruháikat és gondjaikat, *faunt és nimfát játszva, paradicsomi boldogságban töltötték ünnepnapjaikat.* Most azonban az erkölcsös polgármester úgy találta, hogy a fontainebleaui erdőkben *túlságosan elhatalmasodott a nudizmus,* rohamosan növekedett a történelmi multú erdőben a »szatirok« és »nimfák« száma, ami Dumesnil polgármester rendeletének indokolása szerint nagymértékben veszélyeztette a fontainebleau-i polgárok erkölcseit. A jövőben a gyöngyörű erdőségben *még a meztelen térdeket sem tűrik a hatóságok,* mert a szigorú rendelet előírja minden »eltakarandó« eltakarását. *Fürdőruhában* csak a part közelében mutatkozhatnak a kirándulók, a sűrű és sötét erdőségben *állig be kell gombolkozni* a párizsiaknak.

— Gróf Covadonga újra beteg. *Havannából* jelentik: Gróf Covadonga hétfőn ismét belső vérzést szenvedett. A gróf titkára kijelentette, hogy a gróf *rendkívül legyöngült, de állapota nem életveszélyes.*

— Tizenegy fegyenc megszökött egy lengyel fegyházból. *Varsóból* jelentik: *Rzeszov* város fegyházából az elmult éjjel eddig ki nem derített módon megszökött 11 fegyenc, aki 5—10 évi büntetését töltötte az intézetben. A rendőrség valóságos hajtóvadászatot indított a szökevények után az egész vidéken és *sikerült is közülük kettőt elfognia.* A nyomozást megnehezíti, hogy valamennyien polgári ruhába öltöztek át a fegyházban. A fegyház igazgatósága vizsgálatot indított és megállapította, hogy *az elítéltek egyrésze ottmaradt a nyitott cellákban,* nem akart megszökni. *(T.)*

— Megölte a tetanusz. *Győrből* jelenti tudósítónk: *Pécsi* István sokorópátkai 7 éves kisfiú pár nappal ezelőtt szecskavágó géppel összeroncsolta egyik ujját. Szülei orvoshoz vitték, aki bekötözte sebét, majd hazaküldte. A gyerek azonban csakhamar rosszullett, görcsök kínozták. Újból orvoshoz vitték, aki megállapította, hogy *tetanuszmérgezést* kapott. Nem lehetett segíteni rajta, borzalmas kínok között *meghalt.*

— Orvosi hír. Dr. *Maros* Imre orvos szabadságáról megérkezett, rendelését nő- és belbetegek részére megkezdte. Teréz körút 8. szám. Telefon: 11—33—22.

x Nyaraljon Cinkotán! Ideális Strand.

x Túlságosan vérmes embereknél, kiváltkép akiknél az igen nagy nedvdússág mindenféle kellemetlen tünete, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltség érzete, gyakran jelentkezik, kitürő hatással szokott járni, ha három hétig naponta reggel, éhgyomorra egy pohár természetes »*Ferenc József*« keserűvizet isznak. Az orvosok ajánlják.

Ma délután ½3 órai kezdettel **ügetőversenyek**

— Bársony Oszkár négy érdekes idegenforgalmi tanulmánya. A magyar idegenforgalom ügyének egyik legkiválóbb ismerője és szakértője, *Bársony* Oszkár, a MÁV hivatalos menetjegyirodáinak vezérigazgatója most tette közzé »*Újabb idegenforgalmi előadások*« címmel négy érdekes tanulmányát. Az első tanulmány »*Idegenforgalmi glosszák*« címet viseli és ebben *Bársony* vezérigazgató *a versenyképesség fokozásáról, a hotelárak emelkedéséről, a szállodaépítésről, a téli Budapestről* és más fontos idegenforgalmi problémáról értekezik nagy alapossággal és hozzáértéssel. »*Az idegenforgalmi hírverés*« a címe a következő tanulmánynak, majd a füzet *Bársony* Oszkárnak *az idegenforgalom közgazdaságának jelentőségéről és a magyar idegenforgalom szervezetéről* szóló tanulmányát közli. *Bársony* Oszkár munkáját a Magyar Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetsége adta ki az *Idegenforgalmi Könyvtár* most megjelent számában.

— Dr. Vásárhelyi Ferenc gyásza. Súlyos csapás érte dr. *Vásárhelyi* Ferencet, *Az Est* kitűnő és népszerű politikai rovatvezetőjét. Édesapja, dr. *Vásárhelyi* Nándor nyugalmazott budapesti királyi tanfelügyelő, az ismert kiváló tanférfiúi és pedagógiai szakíró érdemekben eltöltött munkás élet után ma reggel a János-szanatóriumban, 72 éves korában meghalt. Halálát nagy baráti kör és kiterjedt család gyászolja, köztük felesége, szül. *Mészöly* Teréz, továbbá dr. *Vásárhelyi* Ferencen kívül gyermekei, dr. *Vásárhelyi* Gyula, az Országos Idegenforgalmi Hivatal olaszországi megbízottja, dr. *Vásárhelyi* István pénzügyminiszteri osztálytanácsos, dr. *Vásárhelyi* László a zürichi magyar idegenforgalmi iroda vezetője és dr. *Szerdahelyi* László törvényszéki bíró neje, szül. *Vásárhelyi* Irén. Az elhunyt kiváló tanügyi férfiú temetése időpontját később fogják közzétenni.

Asszonyom

bizonyára Önt is érdekli:

hogy a közönség a görögdinnyét nem vásárolja, egyrészt, mert bizalmatlan még a minőséggel szemben, másrészt, mert a hideg időjárás miatt nincs szükség még a behűtött görögdinnyére;

hogy a kecskeméti és nagykőrösi zöldpaprika és gyümölcs hiányzott ma a piacról. A vecsési vonatösszeütközés miatt nem tudott ez az áru feljutni Budapestre;

hogy a zöldpaprika és a paradicsom ára esett, csak a sertéshús drágasága állja útját az olcsó töltöttpaprikának;

hogy a sárgadinnye minősége az idén semmi kívánnivalót nem hagy hátra. Illatos, ízes és aránylag olcsó, mert hiszen a legdrágább ananászdinnye kilója sem több, mint egy pengő. A nagyvásártelepen 65 fillér a legdrágább ananászdinnye ára.

— Agyonsujtotta a villanyáram. *Győrből* jelenti tudósítónk: *Sági* Istvánné Bene községbeli 42 éves asszony nagytakarítás közben meg akarta tisztítani a villanyt. Kicsavarta a körtét és nedves ruhával benyúlt a körte helyére, a foglalatba. *Az áram halálrasujtotta.*

x Dunaparki öröklakások, tel.: 11—11—96.

Badgasteinba utazók
érdekében áll szobafoglalásait utazási irodánkban működő badgasteini osztályunk útján kellő időben biztosítani, mivel egyéni kívánságokat csak akkor vehetünk figyelembe.
Előnyös pausálkúrák pengőben fizethetők.
Sillingátutalások postafordultával!
Az Est Utazási és Menetjegyirodája
Budapest, VII., Erzsébet körút 18—20. Telefon: 145-559

A vallon-flamand viszály megbuktatta Van Zeeland kormányát

Brüsszel, július 13
(Az Est külön tudósítójától)

Van Zeeland miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek jelentést tett a belpolitikai nehézségekről, melyek minden valószínűség szerint a kormány lemondását vonják maguk után. Ma minisztertanács lesz, amelyen, hír szerint, a kormány elhatározza lemondását. A válság oka tudvalevően a vallon és a flamand pártok nézeteltérése az amnesztia kérdésében. *(T.)*

— Agyongázolt egy idős embert a szekszárdi vonat. *Szekszárdról* jelenti tudósítónk: Ma reggel a Budapest—Bátaszék között közlekedő személyvonat a Szekszárd melletti Palánkpusztánál *elgázolt egy 65—70 év körüli embert. A mozdony teljesen szétroncsolta.* A holttest zsebében talált iratokból megállapították, hogy a szerencsétlen ember *Gyimóthy* Lajos 65 éves szekszárdi piaci árus.

— London tejet iszik. *Londonból* jelentik: A földmivelésügyi minisztérium statisztikája szerint Londonba naponként 2.2 millió liter tejet szállítanak. A tejfogyasztás *főleg az utóbbi időben emelkedett rohamosan.* Az óriási tejfogyasztás nagymértékben tudható be annak, hogy London *140.000 iskolásgyermeke kap egy-egy üveg tejet.* Az iskolásgyermekek jóformán ingyen kapják a tejet: félpennys, tehát *ötfilléres névleges árat* fizetnek üvegjéért. Londonban mostanában olyan »tejláz« kapott lábra, hogy a szenvedélyes tejfogyasztók számára külön *tej-bárokat* állítanak fel.

— Vérbefojtották a mexikói fegyenclázadást. A Mexikó-Cityben kitört *fogházlázadást* katonai segítséggel elfojtották. A fegyencek csak *véres tűzharc* árán adták meg magukat, mert eddig még meg nem állapított módon mintegy *húsz puskához és revolverhez* jutottak. A harcban három ember meghalt, kilenc pedig megsebesült.

— Összevagdosta a borosüveg. Ma reggel Kispesten az *Üllői* út 60. számú házban *Pulai* Gábor 43 éves géplakatos pincéjébe ment és bort fejtett. Amikor az üveget a pincéből felhozta, megcsúszott és elesett. A szilánkok mindkét karján csontig megsebesítették. Súlyos állapotban volt, amikor a mentők a *Szent István*-kórházba vitték.

— Gyászrovat. Özv. *Pollák* Gusztávné e hó 11-én elhúnyt. Temetése Pestszenterzsébeten kedden délután 4 órakor lesz.

Ma ügetőverseny

A júliusi versenyek harmadik napján csak tíz futam van a műsoron, a jó mezőnyök azonban elég kárpótlást nyujtanak a rövidebb programért.

Véleményünk:

I. Décse—Bessy L.—Lilly
II. Galagonya—Kuno—Pamuk
Böske
III. Manon—Uranos—Cafrang
IV. Ond—Oda—Orsolya
V. Big Bill—Divna—Egyetlen
VI. Bájos—András—Gudrune
VII. Osztalék—Drégely—Nemes
VIII. Johny J. F.—Epilog—Adám
IX. Bandika—Edömér—Nemes
X. Kovács I.-ist.—Zsarnok—Pusztakürtös

Kezdete: ½3-kor

Fogadjon Abonyi Ödön
bookmaker irodáiban **Budapest, VII., Rákóczi út 41.**
Tel 1-355-01 1-324-62, 1-353-33
Fiókirodák: Budán, Pauler u. 2. Tel. 1-540-14
Miskolc, Széchenyi u 26
Pécs, Jókai tér 11
Vác, Csáky u 7
Telefonon feladott fogadásokat mindenkor azonnal kikézbesítünk

A BALATONBA ÖLTE MAGÁT Erich von Czernin osztrák mérnök

Lakásán végrendeletet találtak
Két titokzatos nő szerepe

Balatonfüred, július 13
(Az Est tudósítójától)

Rejtélyes eltünés ügyében nyomoz már negyedik napja a balatonfüredi csendőrség. Szombat este a füredi strand közelében a Balaton partján *gazdátlan kis Opel-gyártmányú autót találtak*, amelynek jelzése: II/A. 53066/D. A kocsiban férfi ruhadarabok hevertek; iratok is előkerültek, amelyekből kiderült, hogy az autó Erich von *Czernin* müncheni lakos tulajdona. Szombat este óta a mérnököt senki sem látta,

az a feltevés, hogy öngyilkos lett, a Balatonba ölte magát.

Július 6-án Opel autó állt meg a balatonfüredi Park penzió előtt. Ötven év körüli, napbarnított arcú férfi szállt ki a kocsiból *egy hölgy társaságában*. A férfi szobát kért. Amíg nagyszámú böröndjeit a panzió alkalmazottai felvitték a szobájába a férfi kitöltötte a bejelentőlapot. Eszerint Erich von Czernin a neve, *osztrák állampolgár*, müncheni lakos. 1885-ben született, tehát 52 éves. A bejelentőlapon *a foglalkozási rovatot nem töltötte ki*. A vele lévő hölgyet, *mint a feleségét* jelentette be Dina von Czernin néven.

Nagyon keveset tartózkodott a szobájában, rendszerint késő este tért vissza a Park-panzióba. A társaságában lévő hölggyel együtt sokat fürdött a Balatonban és hosszú autókirándulásokat is tett. Balatonfüreden és környékén sokszor látták feltünni a kis Opel-autót, amelyet Czernin vezetett.

Két nap mulva az a hölgy, akit feleségeként jelentett be, elutazott Balatonfüredről. Úgy tudják, hogy Budapestre jött. Nem sokkal később

a mérnököt egy másik hölgy társaságában látták

és a panzióban a bejelentési lapra odakerül a hölgy neve: Kaiser Anna.

Szombat este a mérnök egyedül fürödni ment. Szokása szerint uccai ruhában beült autójába és a Balatonhoz hajtott. A kocsiban öltözött át, amit az bizonyít, hogy ruhadarabjait megtalálták az autóban. A mérnök begázolt a Balaton vizébe és...

azóta nyoma veszett.

A balatonfüredi csendőrörs tagjai találták meg a parton a gazdátlan autót. Nyomban áthozatták a kocsit és ekkor derült ki, hogy az Opel-autó Czernin mérnök tulajdona. A csendőrörsön kihallgatták a bejelentőlapon szereplő *Kaiser* Annát, majd kihallgatása után elbocsátották. A hölgy másnap el is utazott Balatonfüredről.

Átkutatták Czernin panzióbeli lakását is. Ekkor nagy meglepetésre

teljesen kész végrendeletet

és *több levelet találtak*. Ezekután az a vélemény alakult ki, hogy *a mérnök öngyilkos lett*. Az egyik búcsúlevelén ez a név szerepel: Baron Paul *Förster*. Itt úgy tudják, hogy *a báró a mérnök neveltfia*.

Az öngyilkosság mellett szól az a körülmény, hogy a müncheni mérnök sokat panaszkodott:

háborúban szerzett fejsebe néha elviselhetetlen fájdalmakat okoz.

Az autóban találtak is egy fejsebkötőt.

A titokzatos eltünés ügyében érdeklődtünk a balatonfüredi csendőrörsnél. Azt a választ kaptuk, hogy a csendőrörs az ügyről jelentést tett az illetékes hatóságoknak és *Erich von Czernin felkutatására tovább folytatja a nyomozást.*

A kisgazdapárt ma tartotta záróértekezletét

— Az Est tudósítójától —

Csütörtökön formális ülést tart az országgyűlés két háza, felolvassák a legfelsőbb kéziratot az országgyűlés ülésszakának berekesztéséről és az új ülésszaknak október 26-ára való összehívásáról. Ezzel megkezdődik a belpolitika nagy nyári vakációja.

Ma délelőtt tartotta

a független kisgazdapárt záróértekezletét

a nyári szünet előtt. Már tizenegy órakor együtt volt a párt Mária Valéria uccai helyiségében a kisgazdapárt valamennyi képviselő tagja.

A pártértekezleten *Eckhardt* Tibor ismerteti a képviselők előtt az általános belpolitikai és külpolitikai helyzetet, majd megbeszélik azokat az irányelveket, amelyeknek a figyelembevételével a párt nagy nyári szervezkedési munkáját végzi. Részletes programot dolgoznak ki, hogy *a párt hol tart majd nagygyűléseket a nyáron*. Értesülésünk szerint fokozott szervezkedést folytat majd a párt nyáron, *főkép a szélsőségek ellen*.

A független kisgazdapárt értekezletére egybegyűlt képviselőket élénken foglalkoztatta

a kormány nyári munkaterve,

főként a soron következő két közjogi javaslat, a felsőház jogkörének kiterjesztéséről és a titkos választójogról szóló törvényjavaslat.

Értesülésünk szerint szóbakerült a mai értekezleten *a választás titkosságáról szóló javaslat előkészítésének* kérdése. Foglalkozik azonkívül az értekezlet a búzaértékesítés, a borértékesítés és a gazdavédelem időszerű nagyjelentőségű problémáival.

Megtartotta első ülését a Nemzeti Önállósitási Tanács

A protekció árt és károsít

— Az Est tudósítójától —

A Nemzeti Önállósitási Tanács tegnap tartotta első ülését a Pénzintézeti Központban *Keresztes Fischer* Ferenc elnöklésével. A tanács ülése azokkal a fontosabb irányelvekkel foglalkozott, amelyek szerint a tanács a rendelet keretei között működni fog.

Megállapította azokat a módozatokat is, amelyek alapján *a kölcsönért folyamodók érdemességének és alkalmasságának* helyes és tárgyilagos elbirálásához a szükséges adatokat és felvilágositásokat beszerzi. Foglalkozott a tanács a rendelet 11. szakaszával, amely kimondja, hogy a tanács a pályázati kérvények elbirálásánál

a kérelmet támogató közbenjárásokat és magánajánlásokat nem veszi figyelembe.

A tanács egyhangúan kimondotta, hogy *minden pályázati kérelmet támogató közbenjárás és ajánlás tilos*. Ezt a határozatot a tanács *ezúton is tudomásra hozza* és nyomatékosan figyelmezteti a kölcsönért folyamodni kívánókat, hogy *közbenjárásokat és ajánlásokat ne vegyenek igénybe*, mert a tanács mindazokat a kérvényeket, amelyek érdekében akár a tanács egyes tagjainál, akár annak előadójánál ajánlás, vagy közbenjárás történt, *félre fogja tenni* és csak a többi kérvények a beérkezés sorrendjében történt elintézése *után* a költségvetési év végén és csupán abban az esetben fogja elintézni, amennyiben a kölcsönök nyujtására a tanács még fedezettel rendelkezik.

Arra is figyelmezteti a tanács a folyamodni kívánókat, hogy

kérvényük elkészitésénél a rendelethez szigorúan alkalmazkodjanak,

mert ellenkező esetben kérelmük elintézése lényeges halasztást szenved. A kölcsön iránt folyamodni szándékozóknak felvilágositásért a kultuszminisztériumban a tanács előadójához, *Kulcsár* Istvánhoz kell fordulniok.

Megjárták Pólya Tibor magyaros fali képei Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, július 13
(Az Est tudósítójától)

A marosvásárhelyi kultúrpalota tükörtermében néhány nappal ezelőtt *Pólya* Tibor két magyaros falfestményét a város vezetősége a román népéletből vett képekkel helyettesitette.

Az üggyel kapcsolatban most nyilatkozott *Ciupe* Aurél festőművész, a kultúrpalota képtárának és a városi festőiskolának igazgatója:

— A kultúrpalota tükörtermében, ahol a város hivatalos társaslakomáit tartják, függött a tükrök felett *Pólya* Tibor két fal-frizszerű festménye. Az egyik kép főalakjának kezében tartott kulacsról

piros-fehér-zöld színű szalag lógott, ami bizonyos mértékben mindig kihivó hatással volt a román közvéleményre.

— A két kép magyaros jellege miatt a város vezetősége úgy a multban, mint most *szemrehányásokat* kapott: *miniszterek és más magasrangú személyek*

állandóan sürgették

a kép eltávolitását. Végül is a város vezetősége elhatározta, hogy *Pólya képeit mással helyettesiti.* Elvállaltam a megbizást, mert ha visszautasitom, más végezte volna el. Szerettem volna a képeket eredeti mivoltukban épségük megőrzésével eltávolitani, ehhez azonban a tükröt kellett volna a faltól elválasztani. A szakértők kijelentették, hogy a vásznakat csak a tükrök levétele árán lehet lefejteni a falról, ami pedig azzal a kockázattal járna, hogy esetleg megsemmisül a hármastükör valamelyik szárnya. Maradt volna tehát az a megoldás, hogy a vásznakat a tükör felső vonala mentén kivágjuk. *Barbárságot azonban nem akartam elkövetni* és igy azt a megoldást választottam, hogy a

Pólya-képek eredeti méretében, a műtermemben festettem meg két román népéletből vett jelenetet,

ezeket úgy illesztettük a Pólya-képek fölé, hogy épségüket semmiben sem sértettük meg.

A *Keleti Ujság*, amely közli *Ciupe* festőművész nyilatkozatát, cikkéhez érdekes megjegyzést fűz. Eszerint *Trancu-Jasi* miniszter 1922-ben meglátogatta a marosvásárhelyi kultúrpalotát. Itt a következőket mondotta:

»Megelégedéssel szemléltem a magyar müveltség alkotásait, a kultúra e gyönyörü otthonában. Azt szeretném, ha Petőfi és Jókai művei *mellé* és ne *helyébe* helyeznék majd Eminescunak és a román irodalom többi kiválóságának müveit.«

— Mennyivel szebb cselekedet lett volna, — irja az ujság — ha *Ciupe* mester két bizonyára értékes új alkotását nem a magyar művészet két értékes alkotásának helyébe, hanem melléje tették volna.

Élénk a bécsi sertéskivitel

— Az Est tudósítójától —

A mai ferencvárosi sertésvásárra a tegnapról visszamaradt 44 darabbal együtt összesen 300 darab sertést hajtottak fel. Az eladások változatlan árak mellett történtek. A vásár kezdetén a I. uradalmi zsírsertés 100—101, a I. szedett sertés 94—96, az öreg sertés 84—91, az angol tőkesertés 103—110 fillérért került eladásra élősúlykilogramonként.

A mai bécsi sertésfővásárra *magyar részről 2230 darab zsírsertés* került felhajtásra. Kontingensünket tehát ismét *teljes egészében kihasználtuk.*

AZ EST KÖNYVKERESKEDÉSE,
Budapest, VII., Erzsébet körút 18—20.
1937 augusztus hó 1-én forgalomba hozza
Daganatok kór- és gyógytana
című 168 oldalas könyvet
15 magyar és külföldi professzor előadása.
Szerkeszti: Dr. Manninger Vilmos egyet. tanár
Elővételi ár orvosoknak az össze előleges beküldésénél
1937 július 20-ig P 2.50
A könyv könyvkereskedelmi ár 4 P 50 lesz

Vegyészek, vegyészeti gyárak figyelmébe!
Ullmann Chemiai Encyklopädia I. kiadás
12 kötet félbőrkötésben, igen szép példányban ismét kapható.
Az Est könyvkereskedésében
VII. ker., Erzsébet körút 18—20.

Csillárt Meteor csillárgyár
üzleteiben vásároljon! 11 üzlet
Központ: Podmaniczky ucca 27

Izzad? Hofer HINTŐPOR
50 és 90 filléres dobozokban

Chiovini ment át a szomszédos műteremből Pólya lakására és ott mindent megpróbált, hogy magához térítse eszméletlen kollégáját. Ujra kihívták a városi orvost, dr. *Elek* Istvánt, de ő már csak a *halált konstatálhatta.*

A család azonnal értesítette Pólya leányát, aki Tüdős Klára operaházi művésznőnél kosztümtervezést tanul, és *Pólya* Iván festőművészt, az elhúnyt fivérét. Ma reggel *a művésztelep kiállítási termében ravatalozták fel az elhúnyt művészt,* akinek kedden délután 3 órakor lesz a temetése a szolnoki művésztelepről. A halottat *a város és a vármegye a maga halottjának tekinti* és a szolnoki temetőben díszsírhelyet adományozott neki.

*

Pólya Tibor sokoldalú és kiváló tehetségű művész volt. Elragadó magyar témájú képei biztosítják előkelő helyét a művészettörténetben. Ragyogó torzképei, remek plakátjai mindig feltünést keltettek. *Az Est* alapításakor plakátokat és rajzokat készített nekünk, s hosszú évekig hozzátartozott szerkesztőségünkhöz. Mély szomorúsággal gyászoljuk ezt a kitünő művészt, akit emberi kiválósága miatt is, nagyrabecsült mindenki.

„Hatodik emelet" a Vígszínházban

A párizsi Theatre des Arts-ban kerül színre esténkint egy nagysikerű francia színjáték, amelynek »Sixième Etage« a címe. A darabot Alfred *Gehri* írta.

Mint értesülünk, ezt a színjátékot, amelynek *magyar címe »Hatodik emelet«*, a Vígszínház vásárolta meg előadásra, valószínűleg még ebben az évadban bemutatja. Az ujdonság legnagyob érdekessége a szinpadi kép, amely egy ház hatodik emeletének keresztmetszetét mutatja.

Szilveszter

Már megkezdték az előkészületeket a budapesti színészvilágban a Szil-

PESTI NAPLÓ

HÁZAK

házban amerikai tapasztalatairól
zban — Darányi nyilatkozott a
cióról: „Éretlenség!"

hogy politikai téren mind az alsó-, mind a felsőházban csak *a szellemi arisztokráciának volna szabad érvényesülnie.* A haladás szellemének nem felel meg, hogy *születés alapján* is bekerülhessen valaki a felsőházba. Ő is sürgette az összeférhetetlenségi törvényt, mert csak az adhat igazi tekintélyt a népképviselőknek.

Ezután a képviselőház ülését félbeszakították, szerda délelőtt tíz órára tűzték ki a felsőházi vita folytatását. Az interpellációkra féltizenkettőkor térnek át.

Shvoy püspök beszéde a felsőházban

A *felsőház ülését* délelőtt 11 órakor nyitotta meg **gróf Széchenyi Bertalan** elnök. Elparentálta *Miklóssy* István hajdudorogi megyéspüspököt és gróf *Zichy* Aladárt.

Shvoy Lajos székesfehérvári püspök napirend előtt beszélt az amerikai magyarok helyzetéről. Négy hónapot töltött Amerikában, úgy érzi, 1,200.000 kint élő magyar testvérünknek tartozik azzal, hogy a felsőházban beszámoljan tapasztalatairól; azokkal a magyarokkal ilymódon is éreztessük a magyar haza szeretetét és megbecsülését.

— Azzal a meggyőződéssel mentem át Amerikába, — mondotta — ahonnan a magyarokat és a püspöki kart meg akartam hívni a Szent István évre és az eucharisztikus világkongresszusra, hogy az ott élő magyarság évei meg vannak számlálva. Örömmel láttam, hogy

nalaikat és megakadályozza az elhízást.

vaslat nem sérti az önkormányzatok elvét.

— A debreceni esetek — mondotta ezután a miniszter — nem tartoznak a törvényjavaslathoz és azokkal nem is kívánok foglalkozni, annál kevésbé, mert *a vasárnapi esettel kapcsolatban a rendőri és büntető eljárás folyamatban van.*

A felsőház ezután elfogadta a számvevőségi javaslatot, majd a rendőri büntetőbíráskodás körébe utalt egyes kihágások tettenért elkövetőinek a helyszínen való megbírságolásáról szóló törvényjavaslatot is.

Ezután az Országos Orvosi Kamara felsőházi képviseletére kisorsolták *Verebély* Tibor egyetemi tanárt, majd gróf *Széchenyi* Bertalan elnök közölte, hogy a legközelebbi ülést *december 9-én délelőtt 10 órakor tartják.*

Darányi nyilatkozata

Délben egy óra tájban *Darányi* Kálmán miniszterelnök parlamenti dolgozószobájában fogadta a hírlap-

PÓLYA TIBOR

Irta: HERMAN LIPOT

Pólya Tibor festőművész meghalt 51 éves korában Szolnokon. Tudja-e a nagyközönség, hogy ez a mondat mit jelent sok jóbarátnak, a magyar művészetnek és azoknak az embereknek, akiknek ünnep és felemelkedés a művészetben való gyönyörködés?

Pólya Tibor barátai és ismerősei számára ez a rövidke hír az optimizmus és jókedv hatalmas csorbáját jelenti. Nekünk sorstársainak s legközelebbi barátainak, kik testvéri — több, szinte cinkosi barátságban örültünk egymásnak — e hihetetlen szörnyűség kedélyünk, életszeretetünk nagy részének pusztulását.

Pólya Tibor már fogalom volt a művésztársadalomban, nemcsak egy kitűnő művész neve. A jókedvnek, az igazi bohémségnek nehéz korunkban ittfelejtett kincsesbányája. Kiapadhatatlan forrása a szellemességeknek, a humornak, az optimista életkedvnek. Vele együtt lenni gyógyulás volt a gondtól s az élet keserűségétől.

Pedig mennyi gondja és keserűsége volt neki magának is. Az élet és a művészpályája nem kevéssé őrölte meg ezt a szegény embert kora fiatalsága óta, — alig hogy a küzdelmes művészetet választotta életcéljának — már élnie is kellett belőle. Alig tanulhatta meg, (igazi ösztehetségként talán csak félesztendeig járta az iskolát) már termelnie, alkotnia kellett, önállónak lennie, ismeretlenül, névtelenül az élet nagy vásárán. Egyéniségének, saját nyelvjárásának korán kellett kialakulnia, hogy idősebb társai számba vegyék. 20—22 éves korában már megjárta a külföldet, próbálgatott sok helyen s már érvényesül is. Már elismerik a tehetségét, szeretik őseredeti humorát s plátói módon talán támogatják is — de megélni, milyen nagy út ez még! Az emberek szívesen mulatnak egy kedves és szép fiatal piktor mókáin, viccein; elhallgatják történetkéit, fantáziájának csapongásait, szívesen nézik remek rajzait, karikatúráit — s aztán veszik a kalapjukat s otthagyják egyedül a kávéházban, krajcáros gondjaival, — melyek gyakran bizony az aznapi ebéd vagy vacsora kifizetésére is vonatkoztak.

Pólya gyakran krajcárokért herdálta el nagy talentumának legsikerültebb virágait. Több mint 30 esztendőn keresztül küszködött az élet nehézségeivel. Néha néhány hétig, hónapig úgy tetszett, mintha a napi gond elmúlnék, — rengeteget dolgozik: illusztrál, plakátokat készít, freskókkal díszít bárokat, kávéházakat, mulatókat — arcképeket, tájképeket s *magyar zsánereket* fest — de sohasem nyer díjakat, nem kap kitüntetéseket vagy hivatalos megrendeléseket. Van idő, mikor átmenetileg konszolidálódik, van szép lakása, utazik külföldre, felneveli gyermekét — de milyen erőfeszítéssel, milyen küzdelemmel. Csak aki beláthat a művészpálya sötét dzsungelébe (s ilyenek kevesen vannak), tudja, mit jelent mosolyogva, szellemesen sziporkázva mindenfelé egy gondtalan, nyugodt és gazdag életlátszatot keltve, szakadatlan nehéz munkában tölteni egy életet.

És most mit alkotott. Rengeteg munkái közül nézzük csak a magyar vidéki életet ábrázoló képeit, melyek már a »magyar *Brueghel*« elnevezést szerezték alkotójuknak. Milyen mély művészi érzésről, milyen hatalmas talentumról regélnek ezek a művek. Milyen alkotó- s formálóképesség, milyen fantázia, milyen tárgyismeret, milyen jó és erős magyar ösztön kellett mindehhez, hogy néha pár tenyérnyi területen, félarasznyi nagyságban a legjobb magyar reményekkel felérő történetek, figurák, emberek, arcok, mozdulatok keljenek életre. Mindez végtelen egyszerű természetességgel könnyen, elmondva — nem helyes — *megfestve*, stílusosan megteremtve. Alig ismerte valaki ilyen jól a földjét, népét s annak életét. Mindez most hirtelen megszakad önmagában ebből a remek fejből, a képzelet, a fantázia kihűl, a végzet kegyetlen és fagyos halálkezével megelégelte ezt a sok, bőkezűen szétszórt ajándékot — talán hogy megtanuljuk becsülni azt a nagy értéket, amit adott.

Pólya Tibor most készült először egy nagy, átfogó kiállításon bemutatni műveit. Most akart a nagyközönség előtt teljesen beérkezni, bemutatván legjobb, legérettebb, kitűnő munkáit, rajzait, terveit. És mert nem akarja befolyásolni a munkái hatását, most teljesen visszavonult szeretetreméltó s páratlanul bájos személye — munkái hassanak a maguk erejével. — Sajnos, most már a rendezendő *hagyatéki* kiállításon: (milyen szörnyű ezt nekünk kimondani, kik még bele se tudtunk törődni a gondolatba, hogy ez a remek ember és nagy művész itthagyott bennünket) önzően — milyen szívesen belenyugodnák: várjunk még a művészete végleges megítélésével — csak maradt vola itt velünk, küszködve, félreismerve s eléggé nem méltányolva — de élve és árasztva magából a jókedv, optimizmus s öröm virágait.

Hányszor hangoztatta: *én igazán nem vagyok nagyképű*. Humorának, szatirájának minden erejével a nagyképűség ellen harcolt. Ezt utálta,